

2014 INFORME

sobre a situación sociolaboral de Galicia

**CONSELLO GALEGO
DE RELACIÓNS LABORAIS**

Autor:

Consello Galego de Relacións Laborais (CGRL)

Edita:

Consello Galego de Relacións Laborais (CGRL)

Algalia de Abaixo, 24

Santiago de Compostela

ISSN: 2386-2866 (edición internet)

ISSN: 2386-267X (edición CD-ROM)

CERTIFICACIÓN

María Luisa Peña Cebreiro,
Secretaria do Consello Galego de
Relacións Laborais

CERTIFICA

Que no pleno ordinario celebrado polo consello Galego de Relacións Laborais o 17/07/2015 se acordou tomar en consideración e publicar o Informe sobre a situación sociolaboral de Galicia en 2014, elaborado por encargo do Consello Galego de Relacións Laborais

Santiago de Compostela, xullo de 2015

AUTORES

Carlos Domenech de Aspe

Inspector de Traballo e Seguridade Laboral

Francisco Veloso Cermeño

Interventor da Seguridade Social

Francisco Carballal Lugrís

Letrado da Xunta de Galicia

Manuel Roca Cendán

Catedrático de Economía

Marta Puebla Vilariño

Servicio Público de Empleo Estatal – SEPE

O capítulo 9, sobre Negociación Colectiva, foi elaborado por

Carmen Cabanas Carlín,

Funcionaria do Consello Galego de Relacións Laborais

ÍNDICE XERAL

ÍNDICE XERAL	5
CAPÍTULO 1 - A ECONOMÍA GALEGA NO ANO 2014	9
1.1 CONTORNOS INTERNACIONAL E ESTATAL	11
1.2 CRECEMENTO ECONÓMICO GALEGO.....	18
1.3 VARIACIÓNS DO PIB E DO EMPREGO: A PRODUTIVIDADE	20
1.4 PARTICIPACIÓN DOS SALARIOS NO VEB. CUSTOS LABORAIS E CUSTOS SALARIAIS.....	42
1.5 A VARIACIÓN DO IPC.....	49
1.6 COMERCIO EXTERIOR.....	50
 CAPÍTULO 2 - ESTRUCTURA EMPRESARIAL E POLÍTICA INDUSTRIAL	58
2.1. INTRODUCCIÓN.....	60
2.2. ESTRUCTURA E DINÁMICA EMPRESARIAL GALEGA.....	60
2.3. ANÁLISE DE ENQUISAS INDUSTRIAIS	72
2.4. ENQUISAS DO SECTOR SERVIZOS.....	81
2.5 INVESTIGACIÓN CIENTÍFICA, DESENVOLVEMENTO TECNOLÓXICO E INNOVACIÓN (I+D+I).....	86
2.6. A EMPRESA INDUSTRIAL PÚBLICA: A SOCIEDADE ESTATAL DE PARTICIPACIÓNS INDUSTRIAIS (SEPI).....	93
2.7. POLÍTICA INDUSTRIAL. A ACHEGA DAS ADMINISTRACIÓNS PÚBLICAS.....	95
 CAPÍTULO 3 - ECONOMÍA SOCIAL	120
3.1. COOPERATIVAS.....	122
3.2. SOCIEDADES LABORAIS.....	124
 CAPÍTULO 4 - POBOACIÓN E MERCADO DE TRABAJO.....	128
4.1. A POBOACIÓN GALEGA	130
4.2 RESUMO DAS PRINCIPAIS VARIABLES LABORAIS.....	148
4.3 POBOACIÓN ACTIVA E TAXA DE ACTIVIDADE	150
4.4 POBOACIÓN OCUPADA. TAXA DE OCUPACIÓN.....	155
4.5. POBOACIÓN DESEMPREGADA E TAXA DE PARO.	167
4.6 O PARO REXISTRADO.....	173
4.7 A POBOACIÓN ACTIVA.....	178
 CAPÍTULO 5 - A MULLER NO MUNDO LABORAL	184
INTRODUCCIÓN	186
5.1 A MULLER NA POBOACIÓN GALEGA	187
5.2 MULLER E ACTIVIDADE ECONÓMICA DE MERCADO	191
5.3 DEMANDAS DE EMPREGO E PARO REXISTRADO.....	198
5.4 CONTRATOS DE TRABAJO	204
5.5 FORMACIÓN.....	209
5.6 PODER E TOMA DE DECISIÓNS	211
5.7 CONCILIACION ENTRE A VIDA LABORAL E FAMILIAR.....	216
5.8 SALARIOS.....	221
5.9 PRESTACIÓNS POR DESEMPREGO	225
5.10 PENSÍONS	228

CAPÍTULO 6 - INICIO DA RELACIÓN LABORAL	232
6.1 INSCRICIÓN DE EMPRESAS E APERTURA DE CENTROS DE TRABAJO	234
6.2 AFILIACIÓN E ALTAS NA SEGURIDADE SOCIAL.....	239
6.3 ESTRANXEIROS	251
 CAPÍTULO 7 - CONTRATACIÓN	 254
7.1 INTRODUCCIÓN	256
7.2 MODALIDADES CONTRACTUAIS.....	261
7.3 CONTRATACIÓN A PERSOAS TRABALLADORAS ESTRANXEIRAS.....	286
7.4 EMPRESAS DE TRABAJO TEMPORAL.....	290
 CAPÍTULO 8 - O SUBSISTEMA DE FORMACIÓN PARA O EMPREGO	 295
8.1 OBTIVOS DO SUBSISTEMA DE FORMACIÓN PROFESIONAL PARA O EMPREGO.....	297
8.2 REGRAS XERAIS APLICABLES ÁS DIVERSAS INICIATIVAS DE FORMACIÓN.....	299
8.3 FORMACIÓN DE DEMANDA: ACCIÓN FORMATIVAS DAS EMPRESAS E PERMISOS INDIVIDUAIS DE FORMACIÓN	302
8.4. FORMACIÓN PROFESIONAL OCUPACIONAL.....	310
8.5 FORMACIÓN PROFESIONAL DIRIXIDA PRIORITARIAMENTE A PERSOAS TRABALLADORAS OCUPADAS	319
CAPÍTULO 9 - A NEGOCIACIÓN COLECTIVA	321
Parte I.....	323
A NEGOCIACIÓN COLECTIVA EN GALICIA	323
9.1 INTRODUCCIÓN E METODOLOXÍA.....	323
9.2 ESTRUCTURA DA NEGOCIACIÓN COLECTIVA.....	324
9.3 ÁMBITOS DE APLICACIÓN.....	331
9.4 DESENVOLVEMENTO DA NEGOCIACIÓN.....	341
9.5 RÉXIME ECONÓMICO	346
9.6 XORNADA PACTADA.....	367
Parte II.....	371
Convenios colectivos estatais con aplicación en Galicia	371
ANALISE DAS INAPLICACIÓNS DE CONVENIOS REXISTRADAS EN 2014 EN GALICIA.....	380
Anexo II.....	389
ESTADO DA ULTRAactividade DA NEGOCIACIÓN COLECTIVA SECTORIAL EN GALICIA ...	389
 CAPÍTULO 10 - A SINISTRALIDADE LABORAL	 399
10.1 INTRODUCCIÓN	401
10.2 DISTRIBUCIÓN POR GRAVIDADE E PROVINCIAS.....	401
10.3 DISTRIBUCIÓN DOS ACCIDENTES DE TRABAJO, EN XORNADA DE TRABAJO, CON BAIXA POR SECTORES ECONÓMICOS.....	402
10.4 DISTRIBUCIÓN POR ACTIVIDADES.....	403
10.5 DISTRIBUCIÓN POR DISTINTAS VARIABLES	409
10.6 EXAME ESPECÍFICO DOS ACCIDENTES MORTAIS	416
10.7 EVOLUCIÓN DA SINISTRALIDADE LABORAL	424
10.8 ACCIDENTES DE TRABAJO CON BAIXA, SEGUNDO A GRAVIDADE, POR COMUNIDADES AUTÓNOMAS.....	425
10.9 ÍNDICES DE INCIDENCIA	426
10.10 ENFERMIDADES PROFESIONAIS.....	430

CAPÍTULO 11 - CONFLITIVIDADE E MEDIOS DE SOLUCIÓN DE CONFLITOS DE TRABALLO .	435
11.1 FOLGAS	437
11.2 CONCILIACIÓNS COLECTIVAS E INDIVIDUAIS	442
11.3 XULGADOS DO SOCIAL.....	444
11.4 SALA DO SOCIAL DO TRIBUNAL SUPERIOR DE XUSTIZA DE GALICIA.....	446
11.5 XESTIÓN DO ACORDO INTERPROFESIONAL GALEGO SOBRE PROCEDEMENTOS EXTRAXUDICIAIS DE SOLUCIÓN DE CONFLITOS COLECTIVOS DE TRABALLO (AGA).....	448
CAPÍTULO 12 - A REGULACIÓN DO EMPREGO E O FONDO DE GARANTÍA SALARIAL.....	453
12.1 INTRODUCCIÓN.....	455
12.2 REGULACIÓN DE EMPREGO	455
12.3 EVOLUCIÓN EXPERIMENTADA.....	460
12.4 FONDO DE GARANTÍA SALARIAL	462
CAPÍTULO 13 - PROTECCIÓN SOCIAL	467
13.1. INTRODUCCIÓN.....	469
13.2 A PROTECCIÓN SOCIAL NA UNIÓN EUROPEA. DATOS GLOBAIS.	473
13.3. PENSÍONS CONTRIBUTIVAS DA SEGURIDADE SOCIAL. ASPECTOS XERAIS.....	476
13.4. ANÁLISE DOS DATOS SOBRE AS PENSÍONS DO SISTEMA	490
13.5. OUTRAS PRESTACIÓNS.....	504
13.6. PENSÍONS DE CARÁCTER NON CONTRIBUTIVO E EXISTENCIAL.....	511
13.7. DEPENDENCIA.....	519
13.8.CONXUNTO DE PRESTACIÓNS E GASTOS DE PROTECCIÓN SOCIAL	521
CAPÍTULO 14 - ELECCIÓN SINDICAIS.....	523
ANEXO.....	537
Conclusións.....	547

A ECONOMÍA GALEGA
NO ANO 2014

1

1.1 CONTORNOS INTERNACIONAL E ESTATAL.

1.1.1. Contorno internacional. A suba da desigualdade persoal

No primeiro capítulo analizaremos a andaina económica galega no ano 2014 e situarémolo dentro dun período de tempo máis longo nos contornos estatal e da Unión Europea. Neste epígrafe concreto, achegarémonos ao crecemento económico nos ámbitos estatal e internacional, para coñecer o marco xeral no que situar o decorrer económico de Galicia.

A *sacralización* da loita contra o déficit público no seo da UE atrancou neste ámbito territorial un posible proceso de política fiscal expansiva (perceptible nos Estados Unidos) e as medidas restritivas aplicadas desde entón (suba de impostos e diminución do gasto público) non axudaron á recuperación da actividade económica.

Pola súa banda, as políticas monetarias dos Bancos Centrais das economías máis desenvolvidas seguiron a ser moi expansivas, cunhas taxas de interese oficiais que se manteñen en niveis historicamente mínimos.

No ano 2014 a economía mundial no seu conxunto rexistrou un crecemento do PIB que aproveitou o “vento de cola” da expansión cuantitativa do diñeiro en circulación e da forte caída internacional do prezo do petróleo no segundo semestre. Nos Estados da Unión Económica e Monetaria, o crecemento económico veuse favorecido tamén pola depreciación do euro, que fixo a súa achega á suba das exportacións e á substitución de importacións por produtos da Eurozona.

No cadro 1.1 presentamos os índices de variación do PIB, os prezos e as taxas de paro dos EE.UU e a UEM para o período 2007-2014.

Cadro 1.1

Economía internacional: %de variación do PIB, IPC e taxa de desemprego.
EE.UU. e UEM. 2007 - 2014

Período	PIB (1)		Prezos de consumo		Taxa de desemprego (2)	
	EE.UU.	UEM	EE.UU.	UEM	EE.UU.	UEM
2007	1,9	3,0	2,9	2,1	4,6	7,6
2008	-0,3	0,3	3,8	3,3	5,8	7,7
2009	-2,9	-4,4	-0,4	0,3	9,3	9,6
2010	2,4	1,9	1,6	1,6	9,6	10,1
2011	1,8	1,5	2,7	2,7	9,0	10,2
2012	2,8	-0,6	2,5	2,5	8,1	11,4
2013	1,9	-0,4	1,5	1,3	7,4	12,0
2014	2,1	0,9	1,6	0,4	6,2	11,6

(1) PIB constante e corrixido de estacionalidade e calendario

(2) Corrixida de estacionalidade

Fonte: Xunta de Galicia, (Consellería de Facenda, Observatorio da economía galega) e OCDE

Despois da intensa caída do PIB na “gran recesión” de 2009 (- 4,4% na UEM e – 2,9% en EE.UU) e dun bienio de lixeiro crecemento económico (2010-2011), a UEM rexistrou en 2012-2013 de novo un período

de recesión, aunque moito menos intensa que no ano 2009. Estados Unidos, pola contra, acadou en 2014 por cuarto ano consecutivo unha suba do PIB ao redor do 2%.

En 2014 a Unión Económica e Monetaria recuperou o crecemento económico (despois dun bienio de diminución) aunque foi lixeiro (0,9%) e non chegou á metade do acadado polos Estados Unidos de América (2,1%), que subiu o PIB por quinto ano consecutivo. A Eurozona recuperouse no cuarto trimestre, despois do escenario de fragilidade que reflectiu na parte central do ano.

No tocante á variación porcentual do índice de prezos de consumo, en EE.UU. mantívose en 2014 no nivel do ano anterior mentres que na UEM practicamente se reduciu á terceira parte de 2013; a inflación foi, pois, moito menor (a cuarta parte) en 2014 na UEM que en EE.UU.

A taxa de desemprego baixou en 2014 por cuarto ano consecutivo en EE.UU., mentres que, despois de seis anos de suba ininterrompida, diminuíu lixeiramente (catro décimas) na UEM; se na gran recesión de 2009 estaban parellas as dúas taxas de paro, o diferencial a prol de EE.UU. agrandouse ano tras ano, ata quedar en 2014 en 5,4 puntos.

No conxunto da Unión Europea (UE-28), en 2014 a taxa de desemprego foi dun 10,3% (1,3 puntos por baixo da Eurozona); ese ano, había na UE máis de 24 millóns de persoas desempregadas (24.120.600).

A Organización Internacional do Traballo (OIT), no informe “Perspectivas sociais e do emprego no mundo” salientou a suba da precariedade laboral desde 2008, non só nos países emerxentes senón tamén nos máis desenvolvidos (como os Estados que forman a UE). Na súa análise da situación do emprego en 90 Estados, denunciou que máis da metade dos asalariados (un 56%) non teñen un emprego indefinido a tempo completo e que están a subir con intensidade os contratos temporais e os que se asinan para o traballo a tempo parcial.

Resulta especialmente preocupante, que ademais das grande desigualdade estrutural a nivel internacional entre o centro (Estados máis desenvolvidos) e a periferia (Estados máis empobrecidos), que segue a facer unha achega importante á emigración de persoas do “Terceiro Mundo” cara ao “paraíso” dos Estados máis enriquecidos, a desigualdade acadou en 2014 máximos históricos no conxunto da OCDE.

Así o certifica o Informe da OCDE: *Juntos en ello. Por qué una menor desigualdad nos beneficia a todos*. Nel sobrancea que a desigualdade persoal nos Estados desta organización internacional subiu con moita forza no período 2007 – 2011, xa que os ingresos dos máis pobres diminuíron un 13% ao ano nese cuatrienio, mentres que os do 10% máis rica da poboación só baixaron a un ritmo nove veces menor (un 1.4% ao ano) nese tempo de fonda crise económica.

Un dato chamativo: O 10% da poboación máis enriquecida da OCDE acumula un 50% da riqueza, mentres o 60% de poboación máis empobrecida só ten un 13% da riqueza.

Outro dato: o 10% dos máis ricos da OCDE ganan case dez veces máis (9,6) que o 10% dos máis pobres; tres décadas atrás, era sete veces máis.

Algunhas das causas que sinala a OCDE desta suba da desigualdade son: o fraude fiscal, a elusión fiscal, a suba do desemprego, os recortes en servizos sociais, ensino e sanidade, a diminución salarial e a precarización laboral (crecemento dos contratos temporais, excesiva rotación laboral...).

1.1.2. Contorno estatal.

Referirémonos neste epígrafe ao marco estatal e máis ao da UE, nos que se desenvolve a nosa actividade socioeconómica, así como á evolución do PIB e do PIB por habitante nas distintas comunidades autónomas.

España estivo no período 2001-2007 á cabeza do crecemento económico da UE (e mesmo da OCDE), en 2008 nun nivel parello e desde 2009 cambiou radicalmente a situación, de xeito que no cuadrienio 2010 - 2013 a evolución do PIB foi sempre peor que no conxunto da UE e semellante en 2014, como vemos no cadro 1.2.

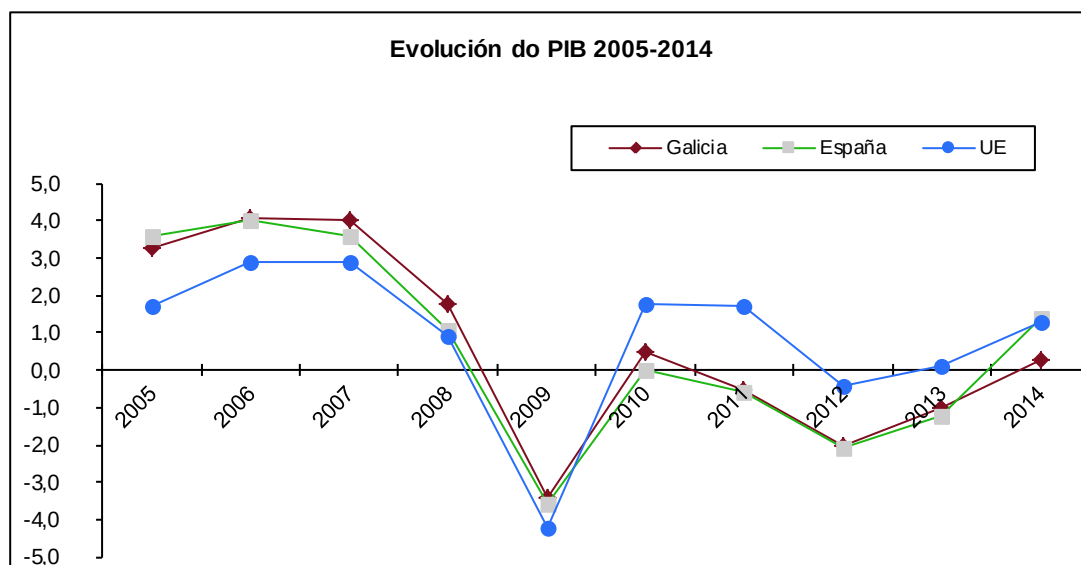
Cadro 1.2

Crecemento do PIB⁽¹⁾.
Galicia, España e UE. 2005-2014

	Galicia	España	UE
2005	3,3	3,6	1,7
2006	4,1	4,0	2,9
2007	4,0	3,6	2,9
2008	1,8	1,1	0,9
2009	-3,4	-3,6	-4,2
2010	0,5	0,0	1,8
2011	-0,5	-0,6	1,7
2012	-2,0	-2,1	-0,4
2013	-1,0	-1,2	0,1
2014	0,3	1,4	1,3

(1) En porcentaxe en termos reais.

Fonte: IGE. INE e Eurostat.

A variación do IPC foi negativa en España en 2014 (un -0,4%), dous puntos por baixo da inflación de Estados Unidos e 0,8 décimas menor que na UEM. O risco de deflación é na actualidade unha posibilidade en España, cunha demanda interna que non dá arrancado, lastrada entre outros factores pola gran suba do desemprego e a diminución salarial de boa parte das persoas ocupadas.

No tocante á taxa de desemprego, a media española en 2014 foi do 24,6%, 1,6 puntos porcentuais menos que en 2013, pero máis do dobre que no promedio da UE-28 (10,3%) ou na UEM (11,6%) e case o cuádruplo que en EE.UU (6,2%). España é, con Grecia, o Estado da Unión Europea cunha maior taxa de paro (ou dous no 24-25%) mentres que, no outro extremo, Austria e Alemaña tiveron taxas de paro por debaixo do 5%; Francia e Irlanda, ao redor do 10%.

A visión comparativa do crecemento económico na última década en Galicia, España e a Unión Europea presentámola no cadro 1.2. Nel compróbase que:

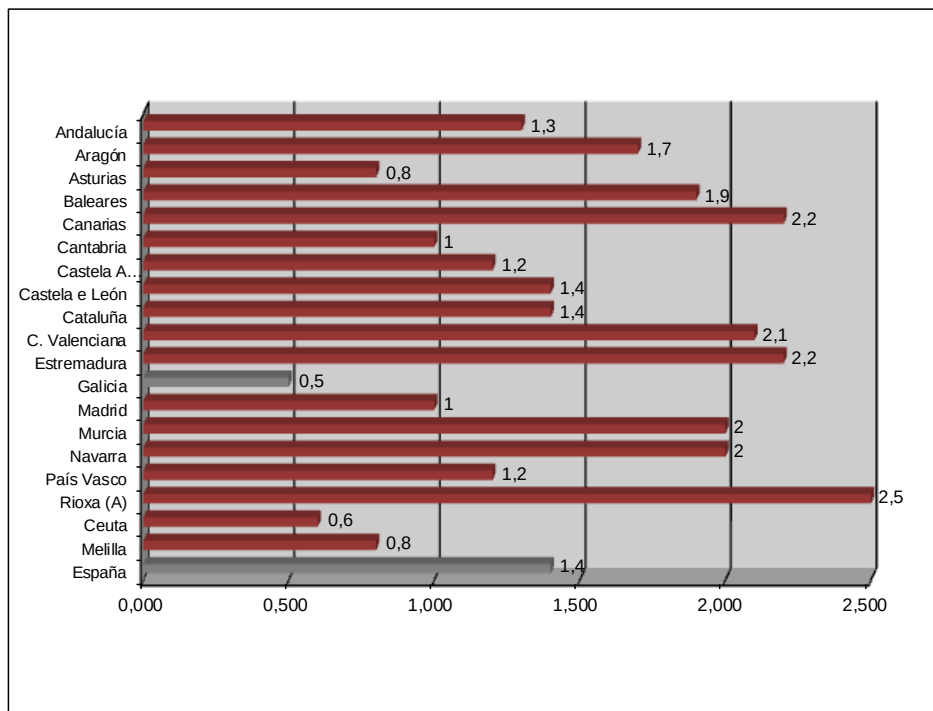
- A suba do PIB de Galicia de 2005 a 2009 superou á da UE todos os anos (ou baixou menos, no caso da gran recesión de 2009) e foi o dobre dous anos: 2005 e 2008). No quinquenio 2010 - 2014, en cambio, as variacións do PIB en Galicia (e tamén as de España, agás en 2014) quedaron moi por baixo do crecemento económico da UE.
- A comparanza da evolución do PIB de Galicia e o total español reflicte que foi mellor na nosa comunidade en oito anos consecutivos (2006-2013), pero peor en 2005 e moito peor en 2014.

Ademais da evolución do PIB en Galicia, España ou a UE, é importante estudar a evolución deste indicador macroeconómico nas diversas nacionalidades e rexións do noso Estado, para situar a Galicia na posición que lle corresponda no decorrer económico autonómico. Farémolo cos datos do INE, que fai a súa estimación anual do crecemento económico das comunidades autónomas na *Contabilidad Regional*; o cadro 1.3 presenta os datos de 2014; sobrancearemos o seguinte:

Cadro 1.3

Porcentaxe de crecemento ⁽¹⁾ do PIB. Por CC.AA. 2014

	2014
Andalucía	1,3
Aragón	1,7
Asturias	0,8
Baleares	1,9
Canarias	2,2
Cantabria	1
Castela A Mancha	1,2
Castela e León	1,4
Cataluña	1,4
C. Valenciana	2,1
Extremadura	2,2
Galicia	0,5
Madrid	1
Murcia	2
Navarra	2
País Vasco	1,2
Rioxa (A)	2,5
Ceuta	0,6
Melilla	0,8
España	1,4

(1) En termos reais
Fonte: INE. "Contabilidad Regional de España."

- Galicia foi a comunidade autónoma cun menor crecemento económico (0,5%), seguida das cidades autónomas (0,6% en Ceuta e 0,8% en Melilla) e a comunidade de Asturias (0,8%); ningunha outra comunidade tivo suba do PIB inferior ao 1%.
- No outro extremo, A Rioxa (2,5%), Extremadura e Canarias (as dúas cun 2,2%) e a comunidade valenciana (2,1%) rexistraron ao maior crecemento económico.
- A variación do PIB galego en 2014 quedou moi por baixo (foi a terceira parte) da suba media española (1,4%).

Sen dúbidas, o crecemento económico dun ano concreto non é o fundamental para conseguir o achegamento ás sociedades cun nivel de desenvolvemento maior; o importante é o esforzo continuado nun prazo longo para ir acurtando ese diferenza, polo que debemos complementar os datos do cadro 1.3 cos do cadro 1.2; esa visión dinámica constata que o valor da actividade produtiva galega tivo un comportamento negativo e moi semellante ao promedio estatal no trienio 2011-2013 e lixeiramente positivo pero moito menos que a media española en 2014.

Achegarémonos agora a outro indicador macroeconómico moi usado na medición do crecemento económico dunha sociedade: o PIB por habitante. Non debe esquecerse ao analizar os datos que o menor dinamismo demográfico da sociedade galega respecto do promedio español está influír desde hai décadas a prol da suba relativa do noso PIB *per capita*; é a chamada *converxencia pasiva*, unha das vías de aproximación no camiño da converxencia de Galicia co PIB por habitante medio do Estado.

Os datos do cadro 1.4 reflicten que en 2014:

Cadro 1.4

PIB por habitante en euros.

Informe da situación económica de Galicia. 2014

	2013	2014
Andalucía	16.666	16.884
Aragón	24.732	24.957
Asturias	20.591	20.334
Baleares	23.446	23.931
Canarias	18.873	19.581
Cantabria	21.550	20.855
Castela A Mancha	17.780	18.307
Castela e León	21.879	21.727
Cataluña	26.666	26.996
C. Valenciana	19.502	20.073
Extremadura	15.026	15.752
Galicia	20.399	19.954
Madrid	28.915	31.004
Murcia	17.901	18.529
Navarra	28.358	28.124
País Vasco	29.959	29.683
Rioxa (A)	25.277	24.998
Ceuta	18.771	18.550
Melilla	16.426	16.941
España	22.279	22.780

(1) En termos reais

Fonte: INE. "Contabilidade Rexional de España."

36,1% á media española e o País Vasco, nun 30,3%; no outro extremo, Extremadura, un 30,9% por baixo e Andalucía, un 25,9%.

- Extremadura e Andalucía rexistraron o PIB por habitante máis baixo, mentres que Madrid, País Vasco, Navarra e Cataluña foron, por esta orde, as de maior PIB *per capita*.
- A media estatal foi de 22.780 euros; sete comunidades están por riba en 2014 e dez por baixo (entre elas Galicia) e máis as dúas cidades autónomas.

A posición relativa en PIB *per capita* de cada comunidade (e cidade) autónoma recollida no cadro 1,5 reflicte que no último ano:

- Galicia quedou un 12,4% por baixo do promedio estatal.
- No nivel superior, Madrid superou nun

Cadro 1.5

PIB per cápita. Por CC.AA. 2014

	%
Andalucía	-25,90
Aragón	9,60
Asturias	-10,70
Baleares	5,10
Canarias	-14,00
Cantabria	-8,50
Castela A Mancha	-19,60
Castela e León	-4,60
Cataluña	18,50
C. Valenciana	-11,90
Extremadura	-30,90
Galicia	-12,40
Madrid	36,10
Murcia	-18,70
Navarra	23,50
País Vasco	30,30
Rioxa (A)	9,70

(1) PIB por habitante medio de España=100

Fonte: INE. "Contabilidad Regional de España."

A visión estática do cadro 1.5 complementámola coa ollada dinámica do cadro 1.6, que recolle a evolución do PIB por habitante en Galicia e en España nos últimos sete anos, así como o valor cada ano da porcentaxe de Galicia sobre a media estatal.

Compróbase que:

- O PIB por habitante de Galicia quedou en 2014 por baixo do de calquera dos seis anos anteriores, mentres que o estatal estabilizouse no último trienio.
- Galicia recortou en tres puntos porcentuais a diferenza coa media estatal no quinquenio 2008-2013, pero a forte caída de 2014 (catro puntos porcentuais) fixo que quedase coa peor porcentaxe do período estudado, un punto por baixo que en 2008.

Cadro 1.6

PIB por habitante (en euros). Galicia e España. 2008-2014

	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Galicia	21.226	20.490	20.574	20.249	19.784	19.893	19.954
España	24.274	23.271	23.214	23.005	22.562	22.518	22.780
% Galicia/España	87,4	88,0	88,6	88,0	87,6	88,3	87,5

Datos de 2014: Estimación

Datos de 2013: Avance

Datos de 2008 a 2012: Provisionais

Fonte: INE, Contabilidade Rexional de España

A avaliación da dinámica da renda por habitante en Galicia e en España en comparanza coa media da UE reflicte o proceso de converxencia (ou de diverxencia) dos dous ámbitos territoriais; podemos facela ao fío do cadro 1.7 para o período 2000-2013:

Comprobamos que:

- Galicia, que pechou o século XX cunha renda *per capita* do 75% da UE, avanzou ininterrompidamente ata 2009 (92,3%), baixou no trienio seguinte e repetiu dato en 2013.

- Pola súa parte, partindo dun 96,9% no ano 2000, España subiu sempre no sexenio 2001 - 2006 (chegou ao máximo en 2006, cun 104,6%), tivo un continuo devalar de 2007 a 2012 e estabilizouse en 2013.

Cadro 1.7

Evolución da renda por habitante. Galicia, España, U.E. 2000-2013

	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Galicia	75,0	76,2	79,3	80,5	82,5	84,8	88,7	90,5	91,3	92,3	89,5	87,0	83,0	83,0
España	96,9	98,0	100,5	100,5	100,9	101,8	104,6	104,4	103,2	103,0	98,8	96,4	94,0	94,0

Fonte: Eurostat (datos UE 27=100 ata 2011 e UE 28= 100 despois)

- A comparanza Galicia-España reflicte un importante proceso de recorte do diferencial na primeira década do século XX (período no que a vantaxe estatal baixou de 21,9 puntos porcentuais en

2000 a 9,3 en 2010), a ampliación no bienio 2011-2012 e a estabilización nos 11 puntos porcentuais de diferencial en 2013.

Os datos do ano 2013 son os últimos que fixo públicos para os 28 Estados da Unión Europea a súa axencia estatística (Eurostat), en maio de 2015. Nese informe, atribúe a Galicia unha renda por habitante de 22.100 euros en 2013 (eran 22.000 no ano anterior), un 88,4% do promedio español (25.000 euros).

Só seis comunidades autónomas do Estado español seguían en 2013 por riba da media da UE-28 en renda por habitante: Madrid (128%), País Vasco (122%), Navarra (116%), Cataluña (111%), Aragón (103%) e A Ríoxa (102%). Pódese ver que a posición relativa de Galicia ocupa un lugar secundario por renda *per capita* no ano 2013 entre as rexións da Unión Europea, nunha clasificación que encabezan Londres, Luxemburgo e Bruxelas (as tres por riba do dobre da media da UE-28).

1.2 CRECEMENTO ECONÓMICO GALEGO

Neste epígrafe afondaremos no estudo do PIB de Galicia no último sexenio mediante a análise desde as perspectivas da demanda e máis da oferta, con desagregación das súas compoñentes.

1.2.1 A perspectiva da demanda.

A análise desde a *perspectiva de demanda* da variación dos compoñentes do PIB de Galicia de 2009 a 2014 facémola cos datos proporcionados polo IGE nas “Contas Económicas Trimestrais”, que recollemos no cadro 1.8. A desagregación do PIB desde o punto de vista do gasto constata:

Cadro 1.8

PIB de Galicia. Compoñentes da demanda. 2009-2014

Período	PIB	Gasto en consumo final			Formación bruta de capital	Demanda Interna
		Total	Fogares e ISLSF	AA. PP.		
2009	-3,4	-0,4	-1,7	3,4	-22,2	-6,2
2010	0,5	-1,1	-1,5	0,2	-7,2	-2,4
2011	-0,5	-1,6	-1,7	-1,1	-18,2	-5,1
2012	-2,0	-2,3	-3,5	1,0	-5,0	-2,8
2013	-1,0	-2,0	-2,3	-1,1	-2,7	-2,1
2014	0,3	0,5	0,2	1,4	-0,1	0,4

Datos en porcentaxe de variación interanual. Os de 2014 son dos 3 primeiros trimestres

Fonte: Xunta de Galicia, Consellería de Facenda, *Observatorio da economía galega* (cos datos do IGE: *Contabilidade trimestral*)

- O PIB medrou en Galicia en 2014, pero fíxoo moi lixeiramente: un 0,3%, segundo os datos do IGE á data de peche deste Informe (que recolle só os tres primeiros trimestres), a un ritmo que foi a cuarta parte do crecemento económico medio estatal.

- A achega positiva en 2014, anque pouco intensa, da *demanda interna* (0,4%) á suba do PIB galego, a diferenza da achega negativa todos os anos de 2009 a 2013.

- Se analizamos os distintos compoñentes desta demanda interna galega, o máis importante cuantitativamente (o dos fogares) tivo en 2014 unha suba moi pequena (0,2%) pero que supuxo rachar coa traxectoria negativa ininterrompida do quinquenio anterior.

Esta diminución da *demanda dos fogares* é debida a que están a ser moi castigados pola redución da renda que perciben debido á varios factores, como a destrución do emprego e as baixadas salariais, tanto a moitas persoas de en empresas privadas como ao persoal do sector público, que tivo que soportar –como está a ocorrer tamén en 2015- unha diminución do importe das pagas extraordinaria, un "axuste" que non se deu noutras comunidades autónomas.

Subiu en 2014 un 1,4% en Galicia o gasto en *consumo final das Administracións públicas*, dato que contrasta coa caída do ano anterior (-1,1%) e que converteu ás AA.PP. no compoñente da demanda máis dinámico para a xeración do PIB galego nese ano.

A *formación bruta de capital*, practicamente estabilizada en 2014 (negativa, pero só nun 0,1%) rexistrou en 2014 o mellor dato desde a *gran recesión* de 2009 .

A *demanda exterior neta*, pola súa banda, tivo en 2014 un comportamento lixeiramente negativo: as exportacións de bens e servizos subiron só un 1,3% (fronte ao 11,6% de 2013, que foi a maior suba porcentual do quinquenio 2009-2013) e as importacións subiron un 1,4% (un 9% en 2013).

Para as persoas que desexen unha análise temporal máis polo miúdo dos compoñentes da demanda do PIB en Galicia en 2014, presentamos a desagregación trimestral no cadro 1.9 para os tres trimestres dos que tiñamos datos no momento de elaboración deste Informe Sociolaboral.

Cadro 1.9

PIB de Galicia. Compoñentes da demanda. Por trimestres. 2014

Trimestre	PIB	Gasto en consumo final			Formación bruta de capital	Demanda Interna	Exportación de bens e servizos	Importación de bens e servizos
		Total	Fogares e SFLSF	AA. PP.				
1T	0,2	0,3	-0,1	1,3	-0,4	0,2	5,7	5,4
2T	0,5	0,4	0,2	0,9	-0,1	0,3	0,4	0,1
3T	0,4	0,9	0,5	1,8	0,2	0,8	-1,7	-1,0
4T	-	-	-	-	-	-	-	-

Datos en porcentaxe de variación interanual. Os de 2014 son dos 3 primeiros trimestres.

Fonte: Xunta de Galicia, Consellería de Facenda, *Observatorio da economía galega* (cos datos do IGE: *Contabilidade trimestral*)

1.2.2. A perspectiva da oferta.

No tocante á evolución desde a *perspectiva da oferta* do PIB de Galicia no último sexenio, ao fío do cadro 1.10 sobrancearemos que:

- En 2014 a diminución da xeración de valor engadido máis intensa produciuse, por quinto ano consecutivo, na construción (-3,2%), seguido da industria (-2,7%).

-O comportamento máis expansivo en 2014 foi o dos servizos (1,8%), que deu unha reviravolta despois do mal dato do ano anterior.

- A visión dinámica reflicte que a construción tivo en 2014 a menor caída porcentual do sexenio analizado, mentres que os sectores primario e servizos rexistraron unha suba maior no ano 2010 (o primario tamén en 2011) e, a industria, en 2010 e máis no bienio 2012-2013.

Cadro 1.10

PIB de Galicia. Compoñentes da oferta. 2009-2014

Período	PIB	Sector primario	Sectores non primarios	Industria	Construción	Servizos
2009	-3,4	-4,4	-3,3	-10,6	-4,9	-0,9
2010	0,5	3,2	0,3	0,6	-8,5	2,2
2011	-0,5	4,0	-1,1	-2,8	-6,7	0,4
2012	-2,0	-1,3	-2,4	-2,2	-6,1	-1,7
2013	-1,0	-0,6	-1,1	1,9	-4,3	-1,4
2014	0,3	0,5	0,3	-2,7	-3,2	1,8

Taxas de variación interanual en %. As de 2014 son dos 3 primeiros trimestres.

Fonte: Xunta de Galicia, Consellería de Facenda, Observatorio da economía galega

Para as persoas que desexen unha análise temporal máis polo miúdo dos compoñentes da oferta do PIB en Galicia en 2014, presentamos no cadro 1.11 a desagregación para os tres trimestres dos que tiñamos datos no momento da elaboración deste Informe.

Cadro 1.11

PIB de Galicia. Compoñentes da oferta. 2014

Período	PIB	Sector primario	Sectores non primarios	Industria	Construción	Servizos
1T	0,2	1,0	0,1	-2,7	-3,4	1,7
2T	0,5	0,1	0,5	-2,3	-3,5	1,8
3T	0,4	0,4	0,5	-3,1	-2,9	1,9
4T	-	-	-	-	-	-

Taxas de variación interanual en % do valor engadido bruto, por ramas de actividade

Fonte: Xunta de Galicia, Consellería de Facenda, Observatorio da economía galega

1.3 VARIACIÓNS DO PIB E DO EMPREGO: A PRODUTIVIDADE.

O crecemento económico non é un fin en si mesmo; a súa finalidade é darlle pulo a unha sociedade de maior benestar, e nesa andaina a creación de máis e mellor emprego para a súa poboación é un paso irrenunciable.

Achegarémonos primeiro á evolución nos últimos anos do emprego en Galicia de forma xeral, porque no capítulo 4 deste Informe estudarémolo máis polo miúdo (a tempo parcial/completo, indefinido/temporal e privado/público); remitimos alí ás persoas interesadas en afondar na análise da poboación ocupada na nosa comunidade.

Faremos despois unha referencia á produtividade do traballo e a súa importancia para mellorar a competitividade dunha sociedade.

Por último, centrarémonos na preocupante situación que están a vivir boa parte das explotacións gandeiras galegas de vacún especializadas na produción láctea, debido á forte diminución do prezo ao que lle pagan o leite (que xa non cubre o custo, en moitas ocasións), precisamente ás portas da supresión en 2015 das cotas lácteas.

1.3.1. Balance do mercado de traballo

Faremos un balance da evolución do mercado laboral galego nos últimos anos desde una dobre verquente: cos datos da EPA e máis cos das Contas Económicas de Galicia.

1.3.1.1. Balance de indicadores laborais a partir dos datos da EPA

Os datos do Informe da Consellería de Facenda da Xunta de Galicia: *Observatorio da economía galega* permítennos o estudo da evolución de varios indicadores do mercado de traballo en Galicia desde o comezo da crise, cos datos obtidos nas Enquisas de Poboación Activa.

No cadro 1.12 recollemos a evolución de sete variables laborais, que nos permiten avaliar a traxectoria do mercado de traballo de Galicia desde 2008: poboación activa, ocupada, asalariada e desempregada; taxas de actividade, emprego e paro.

Salientaremos que:

Cadro 1.12

Balance do mercado de traballo. Galicia. 2008-2014

Período	Poboación activa	Poboación ocupada	Pob. asalariada	Pob. desempregada	Taxa de actividade	Taxa de ocupación	Taxa de paro
	Miles de persoas				Porcentaxe		
2008	1.314,8	1.201,2	972,2	113,6	54,8	50,0	8,6
2009	1.319,5	1.155,4	898,0	164,1	54,8	48,0	12,6
2010	1.314,4	1.104,5	865,4	199,9	54,2	45,9	15,4
2011	1.316,5	1.089,3	852,3	227,2	54,8	45,3	17,4
2012	1.317,7	1.047,2	810,1	278,5	55,0	43,7	20,5
2013	1.290,9	1.006,4	775,3	284,6	54,2	42,2	22,0
2014	1.273,9	998,0	779,5	275,8	53,8	42,1	21,6

Datos en medias anuais

Fonte: Xunta de Galicia, Consellería de Facenda, *Observatorio da economía galega* (con datos do INE: EPA)

- A poboación activa, tras unha baixada e tres subas no cuadrienio 2008-2012, e a diminución do bienio 2013-2014, queda nun nivel menor (1.290.900 persoas) que en 2008 (1.314.800).
- No tocante á ocupación, obsérvase con claridade no sexenio 2008-2014 o ininterrompido proceso de caída, que acumulada supuxo a destrución neta de 203.200 empregos. Esta forte diminución da poboación ocupada en Galicia desde 2008 (un 16,9%) é unha das peores pegadas que está a deixar a intensa e xa prolongada crise económica na nosa comunidade.

- No período analizado, a poboación asalariada acadou o valor máis alto en 2008 (ao igual que a poboación ocupada). Desde entón perdéronse 147.700 empregos por conta allea; porcentualmente a diminución (15,9%) foi inferior nun punto á do total da poboación ocupada en Galicia.
- A poboación desempregada galega, que en 2007 estaba no limiar das 100.000 persoas (98.700) pasou a ser de 284.600 en 2013, tralo continuo incremento no último sexenio (con especial intensidade no ano da gran recesión: 2009, cun 44,5%). O crecemento acumulado nese sexenio da poboación parada de Galicia (185.900 persoas, un 188,3%) reflicte cruamente os numerosos dramas humanos agochados tras desta cifra. A diminución do desemprego en 2014 (8.800 persoas) rachou co “período negro” laboral de 2008 a 2013, pero foi pequena, para o moito que queda por facer.
- A taxa de actividade da poboación de 16 ou máis anos está practicamente estancada no conxunto do período 2008-2014 (baixou un punto); a maior caída foi a de 2013 (con oito décimas).
- A taxa de ocupación sufriu unha diminución importante e continuada en Galicia no último sexenio, pero cómpre subliñar que en 2014 tivo o mellor comportamento dese período, pois practicamente estabilizouse (baixou só unha décima). Os 7,9 puntos de caída de 2008 a 2014 resumen inequivocamente a mala evolución deste indicador.
- A taxa de desemprego galega case se triplicou no último septenio: era en 2007 dun 7,6% e pasou a ser en 2014 un 21,6%, tralo continuo e intenso incremento ata 2013 e a diminución de catro décimas en 2014.

1.3.1.2. Balance de indicadores laborais cos datos das *Contas Económicas de Galicia*

A segunda perspectiva da análise da evolución do mercado de traballo de Galicia farémolo cos datos das *Contas Económicas Trimestrais*, que proporciona o *Instituto Galego de Estatística*.

Neste caso o estudo da poboación ocupada faise en *postos de traballo equivalentes a tempo completo*, o que permite “afinar máis” no achegamento á variación do emprego neto de Galicia; no cadro 1.13 recollemos os datos do último trienio, por sectores (e polas ramas de máis emprego, no caso dos servizos).

Salientaremos que:

- En medias anuais, a poboación ocupada de Galicia baixou no bienio 2013 – 2014 en 37.014 persoas (un 3,9%), máis intensamente en 2013 e moi lixeiramente en 2014, ano no que a traxectoria por trimestres foi de ininterrompida suba do emprego neto.
- A análise de tres das ramas de máis empregos do sector servizos en 2013 – 2014 reflicte que en *Comercio, transporte e hostalería* diminuíu o emprego neto os dous anos, na da *Administración Pública* baixou en 2013 pero subiu con máis forza en 2014 e nas *actividades artísticas, recreativas e outros servizos*, a ocupación estabilizouse no bienio.

Emprego*segundo actividade económica. Galicia. 2012-2014

	En medias anuais			Datos trimestrais			
	2012	2013	2014	2014/I	2014/II	2014/III	2014/IV
	948.928	914.439	911.914	907.457	910.658	914.239	915.301
TOTAL POBOACIÓN OCUPADA	948.928	914.439	911.914	907.457	910.658	914.239	915.301
Agricultura, gandería, silvicultura e pesca	78.065	72.928	65.569	68.561	66.125	65.242	62.347
Industria	145.233	138.374	136.461	136.505	136.532	136.549	136.260
Construción	79.969	71.674	71.000	70.681	71.158	70.881	71.280
Servizos	645.661	631.463	638.884	631.710	636.843	641.567	645.414
-Comercio, transporte e hostalería	255.059	247.912	247.377	246.842	247.428	247.406	247.833
-Información e comunicacións	14.945	14.926	14.828	14.965	14.736	14.769	14.842
-Actividades financeiras e de seguros	17.323	16.523	15.906	16.019	15.949	15.895	15.762
-Actividades profesionais	80.335	79.153	81.030	79.196	80.715	81.699	82.510
-Admon. Pública (sanidade e educación	203.433	198.695	205.221	200.569	203.734	207.202	209.380
-Actividades artísticas, recreativas e outros servizos	68.817	68.186	68.214	68.031	68.030	68.187	68.608

* En postos de traballo equivalentes a tempo completo

Os datos están corrixidos de efectos estacionais e de calendario. Os dos anos 2013 e 2014 son un avance

Fonte: IGE, Contas económicas trimestrais. Base 2008

- A diminución neta de postos de traballo rexistrouse no último bienio nos catro sectores (e cada ano, agás nos servizos en 2014); a desagregación temporal de 2014 mostra que, partindo dos datos do primeiro trimestre, subiu a poboación ocupada nos outros tres nos servizos, en dous trimestres na construción e na industria e baixou nos tres (con especial intensidade no cuarto) no sector primario.

No cadro 1.14 recolleemos, cunha estrutura semellante á do cadro anterior, as porcentaxes de variación interanuais. Salientaremos que:

- A diminución da poboación ocupada de Galicia deuse cada ano no último trienio, pero cada vez con menor intensidade; na desagregación por trimestres, compróbase que no segundo semestre de 2014 xa houbo creación neta de emprego.
- Por sectores de actividade económica, o primario foi o único que empeorou o seu comportamento no último bienio (e fíxoo cada un dos anos) mentres que, no outro extremo, a construción recortou de xeito espectacular a destrución de emprego neto, e no cuarto trimestre de 2014 pasou a ter unha evolución positiva. A industria e os servizos tiveron tamén unha mellora ininterrompida no último bienio; no último trimestre de 2014, a primeira estabilizou o emprego e os segundos acadaron unha suba do 2,6% na xeración neta de postos de traballo (con mellora cada trimestre no último ano).

Cadro 1.14

Porcentaxes de variación interanual do emprego*. Por actividade. Galicia. 2012-2014

	Anos			Trimestres			
	2012	2013	2014	2014/I	2014/II	2014/III	2014/IV
TOTAL POBOACIÓN OCUPADA	-5,0	-3,6	-0,3	-1,5	-0,8	0,5	0,6
Agricultura, gandería, silvicultura e pesca	-4,0	-6,6	-10,1	-3,9	-11,4	-10,0	-14,9
Industria	-7,0	-4,7	-1,4	-2,5	-1,8	-1,1	0,0
Construción	-18,1	-10,4	-0,9	-3,2	-0,6	-0,2	0,4
Servizos	-2,8	-2,2	1,2	-0,8	0,7	2,2	2,6
-Comercio, transporte e hostalería	-3,7	-2,8	-0,2	-1,0	-0,1	-0,1	0,4
-Información e comunicacións	1,1	-0,1	-0,7	0,0	-1,2	-0,6	-0,9
-Actividades financeiras e de seguros	-3,1	-4,6	-3,7	-3,9	-4,2	-3,6	-3,3
-Actividades profesionais	0,6	-1,5	2,4	-1,1	2,0	3,4	5,1
-Admon. Pública (saúde e educación)	-3,9	-2,3	3,3	-0,3	2,0	6,0	5,6
-Actividades artísticas, recreativas e outros servizos	-1,0	-0,9	0,0	-0,5	-0,5	0,3	0,9

* En postos de traballo equivalentes a tempo completo

Os datos están corrixidos de efectos estacionais e de calendario. Os dos anos 2013 e 2014 son un avance

Fonte: IGE, Contas económicas trimestrais. Base 2008

- Nun estudo máis polo miúdo da evolución da poboación ocupada do sector dos servizos, a rama das *actividades financeiras e de seguros* rexistrou cada ano no trienio 2012-2014 a maior porcentaxe de destrución de emprego neto, como ocorreu tamén en cada trimestre do último ano (no último, só esta e outra das seis ramas analizadas dos servizos tiveron unha perda neta de postos de traballo., mentres que, no outro extremo, dúas ramas subiron máis dun 5% a súa poboación ocupada).

A fortísima crise financeira a partir da caída de Lehman Brothers en outubro de 2008 seguiu a eliminar aínda seis anos despois miles de postos de traballo cada ano en España (deles, 1.147 en Galicia no último bienio).

1.3.1.3. A crise das explotacións gandeiras da vacún de orientación leiteira

A notable destrución de emprego neto no último bienio no sector primario e o feito de que fose en 2014 o de maior porcentaxe de caída do emprego (10,1%, mentres que o sector que lle seguiu foi dun 1,4%) lévanos a que dediquemos no Informe deste ano un espazo á evolución decrecente do prezo pagado polo leite de vaca ás explotacións gandeiras de Galicia, porque está a levar ao peche de moitas delas, ao impedirles obter un beneficio da súa actividade ou mesmo acadar o *punto morto* (ou punto de equilibrio entre os ingresos totais e os custos totais).

Ben sabido é que, no sector primario galego, as explotacións lácteas son desde hai moitas décadas unha das nosas principais fortalezas no conxunto do Estado español; por se queda algunha dúbida, no cadro 1.15 recolleamos a distribución por comunidades autónomas da produción de leite de vaca, que reflicte que Galicia encabeza, con gran diferenza, a clasificación (a que a sigue, Castela – León, non chega á terceira parte), cun 39,4% do total español.

Cadro 1.15**Producción de leite*. Por CC.AA. 2013**

	2013
Andalucía	485.204
Aragón	123.411
Asturias	528.736
Baleares	65.409
Canarias	35.241
Cantabria	399.820
Castela A Mancha	206.119
Castela e León	790.365
Cataluña	645.439
C. Valenciana	61.806
Estremadura	27.373
Galicia	2.509.573
Madrid	60.413
Murcia	49.132
Navarra	194.382
País Vasco	168.484
Rioxa (A)	17.224
España	6.368.131

* En miles de litros

Fonte: Ministerio de Agricultura, Alimentación e Medio Ambiente (recollido do INE, Anuario Estadístico de España, 2015)

As oscilacións do prezo por litro de leite de vaca pagado ás explotacións lácteas de Galicia teñen sempre, xa que logo, unha importantísima repercusión na renda total e máis no emprego do noso subsector agro-gandeiro, pola ampla dependencia que teñen as explotacións gandeiras destes ingresos.

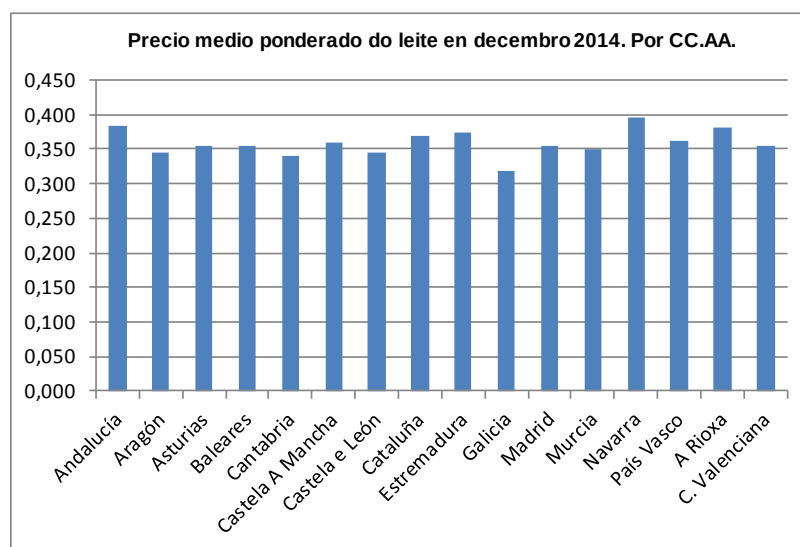
No cadro 1,16 presentamos os últimos prezos do litro do leite (decembro 2014) nas distintas comunidades autónomas; sobrancearemos que:

- Galicia foi nese mes, con moita diferenza, a comunidade co prezo máis baixo.
- Nas comunidades que a seguiron no baixo prezo (Cantabria e Aragón) o prezo por litro foi superior á de Galicia en 0,22 e 0´26 euros (un 7% e un 8%) respectivamente.
- O prezo máis alto (Navarra) superou ao de Galicia en decembro de 2014 nada menos que en 0´78 euros (un 24,5%) e a comunidade que a segue (Andalucía), en 0´66 euros (un 22%).

Cadro 1.16

Prezo do leite en decembro 2014. Por CC.AA.

	N (1)	Prezo (2)
Andalucía	589	0,385
Aragón	70	0,345
Asturias	2.188	0,356
Baleares	130	0,355
Cantabria	1.456	0,341
Castela A Mancha	220	0,360
Castela e León	1.452	0,346
Cataluña	604	0,369
Estremadura	78	0,375
Galicia	9.639	0,319
Madrid	54	0,354
Murcia	23	0,349
Navarra	195	0,397
País Vasco	385	0,361
A Rioxa	13	0,381
C. Valenciana	25	0,355

(1) N= número de explotacións lácteas incluídas neste estudo En miles de litros

(2) Prezo medio ponderado, en euros por litro

Fonte: Ministerio de Agricultura, Alimentación e Medio Ambiente. Informe de importes aboados

Se en vez da “foto fixa” de decembro de 2014 collemos a evolución no último ano do prezo do leite (calculado coa ponderación dos prezos declarados polos compradores) compróbase que rexistrou en Galicia unha diminución intensa e continua (agás en agosto, que repetiu dato), como reflicte nidiamente a columna “total estratos” do cadro 1.17. Salientaremos ademais ao fío dos datos deste cadro o seguinte:

Cadro 1.17

Prezos do leite, declarados polos compradores. Galicia 2014. Por meses

	Total Estratos	Estrato 1	Estrato 2	Estrato 3	Estrato 4	Estrato 5	Estrato 6
Xaneiro	39,24	35,53	37,21	38,57	39,15	40,11	40,88
Febreiro	38,90	35,13	36,98	38,24	38,78	39,73	40,53
Marzo	38,65	34,83	36,68	38,01	38,70	39,62	40,31
Abril	36,05	33,14	34,26	35,32	35,92	36,90	37,74
Maio	35,61	32,94	33,91	34,97	35,56	36,42	37,07
Xuño	35,37	32,54	33,53	34,70	35,30	36,16	36,89
Xullo	33,72	30,90	31,83	33,01	33,65	34,42	35,31
Agosto	33,73	30,77	31,76	33,08	33,72	34,49	35,25
Setembro	33,64	30,64	31,70	32,97	33,56	34,32	35,17
Outubro	32,24	29,26	30,15	31,48	32,03	33,01	33,85
Novembro	32,10	29,13	30,13	31,37	31,90	32,93	33,53
Decembro	31,95	28,95	29,92	31,28	31,71	32,80	33,34

Estrato 1: Explotacións de vacún cota ata 100.000 kg de leite/ ano

Estrato 2: entre 100.001 e 200.000 kg

Estrato 3: entre 200.001 e 300.000 kg

Estrato 4: entre 300.001 e 400.000 kg

Estrato 5: entre 400.001 e 700.000 kg

Estrato 6: maior de 700.001 kg de leite/ ano

- No promedio das explotacións de vacún de Galicia baixou o prezo do leite un 18,6% de xaneiro a decembro de 2014.

- Os menores prezos percibíronos os propietarios das explotacións gandeiras máis pequenas; as do estrato 6 (de 700.001 kg/ano ou máis) cobraron en decembro de 2014 un prezo que superou en 1,39 céntimos/litro ao promedio (31,95 céntimos), mentres que nas de menor tamaño (cota láctea inferior a 100.000 kg/ano) o prezo quedou tres céntimos por baixo desa media.
- No estrato superior e máis nos dous inferiores, a diminución do prezo rexistrouse nos doce meses; nos outros tres estratos baixou once meses e subiu moi lixeiramente en agosto.
- O prezo de venda do litro en decembro de 2014 quedou nos dous estratos máis pequenos por baixo do custo de produción (estimado en 0,30 euros/litro).

Ampliando a visión diacrónica, sobrancearemos que en 2014 rachouse co proceso de suba do prezo do leite do segundo semestre de 2012 e o ano 2013, que á súa vez rematou cos baixos prezos do trienio que foi do segundo semestre de 2009 ao fin do primeiro semestre de 2012.

Dada a forte dependencia das explotacións gandeiras de Galicia do prezo percibido polo leite de vaca, a caída dos prezos (que continúa nos primeiros meses de 2015) produciu o peche de moitas explotacións, pola falla do rendibilidade. A liberalización do mercado no primeiro cuadrimestre de 2015, no que se eliminarán as cotas lácteas despois de 29 anos de vixencia, introduce unha nova incógnita para o futuro do noso subsector gandeiro.

A campaña láctea 2014-2015, que comezou o día 1 de abril de 2014 e remata o 31 de marzo de 2015, será a última de vixencia do sistema de cotas, creado en 1984 para o control da produción láctea; desde 2008 aprobouse unha suba gradual do volume das cotas, para procurar acadar unha aterraxe suave” no novo escenario da liberalización do mercado.

Como están os prezos do leite de vaca noutros Estados da UE? Seremos competitivos no mercado mundial? O Informe publicado o 11 de decembro de 2014 co título: *Milk market situation* proporciona os prezos do leite en outubro dese ano nos 28 Estados que compoñen a Unión Europea; o abano abrangue entre os 0,23 e 0,57 euros, cun prezo medio na UE-28 de 0,35 euros; o de España: 0,33 euros.

Para as persoas interesadas en afondar neste asunto, presentamos información no cadro 1.18 a desagregación por tamaños das explotacións lácteas de Galicia e máis a composición interna do prezo do leite de vaca (prezo base e diversas primas) para o último ano do que tivemos datos polo miúdo ao peche deste Informe.

Cadro 1.18

Prezo do leite (1) declarado polos compradores. Por tamaño das explotacións. Galicia, 2013

Cota láctea (2) kg/ano	Prezo	Xan	Feb	Mar	Abr	Mai	Xuñ	Xull	Ago	Set	Out	Nov	Dec
Estrato 1 ≤100.000	TOTAL	29,68	29,65	29,83	29,98	30,12	30,15	30,98	31,10	31,78	34,09	34,71	34,87
	Prezo Base	28,87	28,86	29,07	29,22	29,42	29,50	30,87	31,23	31,74	33,84	34,01	34,11
	Total primas	0,81	0,79	0,76	0,76	0,70	0,64	0,11	-0,12	0,03	0,25	0,70	0,76
Estrato 2 100.001- 200.000	TOTAL	31,14	31,14	31,14	31,37	31,45	31,52	32,63	32,68	33,69	36,59	37,07	37,41
	Prezo Base	29,29	29,24	29,26	29,75	29,89	30,06	31,41	31,58	32,32	34,72	34,88	34,92
	Total primas	1,85	1,89	1,87	1,62	1,56	1,46	1,22	1,10	1,37	1,87	2,19	2,49
Estrato 3 200.001- 300.000	TOTAL	32,67	32,76	32,87	33,09	33,35	33,43	34,63	35,37	35,94	38,73	39,43	35,59
	Prezo Base	29,56	29,78	30,01	30,29	30,30	30,51	31,71	31,73	32,33	34,92	35,10	35,26
	Total primas	3,10	2,97	2,86	2,80	3,05	2,92	2,92	3,64	3,61	3,81	4,34	4,33
Estrato 4 300.001- 400.000	TOTAL	33,71	33,82	33,98	34,03	34,19	34,14	34,88	36,00	36,30	39,28	39,97	40,38
	Prezo Base	30,49	30,54	30,92	30,89	31,05	31,16	32,18	32,34	32,61	34,80	34,90	34,95
	Total primas	3,22	3,28	3,06	3,14	3,14	2,98	2,70	3,66	3,69	4,48	5,06	5,42
Estrato 5 400.001- 700.000	TOTAL	33,65	33,65	33,74	33,94	34,04	33,99	35,63	36,12	36,81	40,09	40,11	40,51
	Prezo Base	30,62	30,68	30,84	30,94	31,00	31,11	32,49	32,54	32,74	35,40	35,39	35,53
	Total primas	3,03	2,97	2,91	3,00	3,03	2,88	3,14	3,58	4,07	4,68	4,72	4,99
Estrato 6 >700.001	TOTAL	33,92	33,83	34,12	31,33	34,37	34,19	36,23	36,77	37,25	40,63	40,96	41,19
	Prezo Base	30,86	30,90	31,11	31,15	31,24	31,34	32,52	32,60	32,76	35,44	35,44	35,46
	Total primas	3,07	2,94	3,01	3,18	3,14	2,85	3,72	4,17	4,48	5,19	5,52	5,73

Prezo ponderado dos 6 estratos	TOTAL	32,44	32,45	32,57	32,76	32,89	32,88	34,17	34,64	35,30	38,26	38,71	38,98
	Prezo Base	29,92	29,97	30,15	30,36	30,46	30,59	31,86	31,99	32,43	34,89	34,99	38,08
	Total primas	2,52	2,48	2,42	2,41	2,43	2,29	2,30	2,65	2,87	3,37	3,72	3,90
	Materia grasa	0,22	0,19	0,15	0,12	0,11	0,04	-0,09	-0,03	0,10	0,16	0,25	0,32
	Materia proteica	0,22	0,23	0,24	0,25	0,22	0,07	-0,10	-0,03	0,13	0,23	0,40	0,52
	Bacterioloxía	0,02	0,01	0,04	0,04	0,03	0,03	0,02	0,01	0,03	0,02	0,03	-0,02
	Células somáticas	0,02	0,02	0,01	0,03	0,03	0,02	0,02	-0,01	-0,02	-0,04	-0,01	-0,02
	Outras primas	2,04	2,03	1,98	1,97	2,04	2,08	2,46	2,71	2,63	3,00	3,04	3,10

(1) Prezo en euros por 100 litros de leite, sen iva

(2) Cota láctea, en kilos de leite por ano

Fonte: Consellería do Medio Rural. Observatorio do sector lácteo

1.3.2. Produtividade do traballo e competitividade empresarial

A *produtividade* é o cociente entre o valor da produción e o dos recursos (humanos e materiais) utilizados para obtela; xa que logo, mide o valor da produción xerada por cada unidade monetaria de custo dos factores produtivos utilizados. É un factor determinante do desenvolvemento económico dun país; en palabras do premio Nobel Paul Krugman: “A produtividade non o é todo, pero, a longo prazo, é case todo”.

A mellora da produtividade do traballo é unha esixencia para conseguir unha maior competitividade empresarial, necesidade cada vez máis evidente nun mercado globalizado; a maior formación dos traballadores, o investimento en capital humano, en I+D+i, a boa organización empresarial, a redución

do absentismo laboral ou a obtención de recursos financeiros con baixo custo son, entre outros factores, sólidos piares nos que asentar unhas empresas con maior produtividade.

Centrémonos, por exemplo, no último dos factores; pola fragmentación do mercado financeiro da Unión Europea abriuse un enorme diferencial entre os custos financeiros das empresas (especialmente das de menor tamaño) nos distintos Estados; nos máis afectados pola crise, coma o grego, o portugués, o irlandés, e en menor medida o español, as empresas, especialmente as pequenas, están a pagar un importante diferencial nos cretos (cando os conseguen).

Non funcionou axeitadamente a cadea de transmisión da política monetaria, de xeito que o progresivo abaratamento dos tipos de xuro dos préstamos do BCE á Banca non tivo o efecto desexado nos Estados máis “tocados” pola crise económica, pois moitas entidades financeiras destinaron gran parte dese diñeiro (obtido a moi baixo custo) a outros fins, como a compra de Débeda ou reforzamento dos seus recursos propios. Estrangulouse, así, o mecanismo de transmisión dos fluxos monetarios ás empresas e, cando circulou, chegoulle ás pymes de Galicia (e do conxunto de España) cuns custos financeiros altos.

A análise desde unha perspectiva integral dos factores condicionantes da produtividade do traballo reborda en moito o obxectivo deste epígrafe; noutros apartados deste *Informe Sociolaboral* focalizamos varias desas variables, cando estudamos, por exemplo, o baixo investimento na formación bruta de capital (capítulo 1), en I+D+i (capítulo 2) ou en formación (capítulo 10), e a precariedade laboral (abuso da contratación temporal e da rotación laboral, baixos salarios, etc.) que atranca a mellora da produtividade por varias vías: acouta a destreza no traballo, sube a sinistralidade laboral e non motivan axeitadamente á poboación asalariada para a consecución dos obxectivos empresariais.

A *produtividade aparente do traballo*, é o cociente entre o valor engadido bruto (en adiante: VEB) e o *emprego equivalente a tempo completo* que o xerou. Analizarémola cos datos do último quinquenio no que o IGE publicou os datos nas *Contas Económicas de Galicia: 2008 – 2012*, recollidos no cadro 1.19, do que sobrancearemos:

Cadro 1.19

Valor engadido bruto e produtividade. Galicia. 2008-2012 (1)

	2008	2009	2010	2011	2012
Produtividade aparente do traballo (VEB/Postos de traballo equivalentes a tempo completo)	46.570	48.096	49.487	50.834	51.816
Produtividade : VEB/Horas efectivas (euros)	23,90	25,00	25,50	25,80	26,00
Producción/Postos de traballo	95.419	91.961	92.934	95.241	96.053
Producción/Horas efectivas	54,60	53,60	53,80	54,70	54,90
Remuneración dos asalariados/Horas efectivas	15,30	16,10	16,40	16,40	16,30
Soldos e salarios/Horas efectivas	11,90	12,50	12,80	12,70	12,60
Variación interanual do VEB (%)	5,00	-2,30	-0,80	-1,20	-3,20

(1) Os datos dos anos 2011 e 2012 son provisionais

Fonte: Contas económicas de Galicia. Base 2008

- A *produtividade aparente do traballo* subiu todos os anos desde o comezo da grave crise que aínda andamos a sufrir; de 2008 a 2012 o crecemento foi de 5.246 euros por posto de traballo (un 11,3%).
- Alén análises triunfalistas dese crecemento da produtividade, desafortunadamente, o estudo das causas reflicte que foi debido a que foi maior a caída do denominador (ocupación a tempo completo) ca do numerador (VEB); a fila da variación do VEB indica que baixou sempre no cuadrienio 2008 – 2012, cun abano que abrangue dunha diminución mínima en 2010 (-0,8%) a unha máxima en 2012, último ano estudado, que a cuadriplica (-3,2%).

Esa vía cara a mellora da produtividade non é a que necesita un país que queira avanzar no seu desenvolvemento económico-social; é unha “vía morta”. Cómpre, para acadar unhas altas taxas de crecemento do PIB, coller a vía do incremento da produtividade por persoa xerada por unha suba do VEB maior que a do emprego, así como incrementar a *taxa de ocupación* (porcentaxe das persoas en idade de traballar que teñen emprego).

A suba do emprego cun crecemento do VEB por riba del é o camiño a recorrer para que o incremento da produtividade sexa o socialmente necesario, o que xerando emprego cree riqueza, por exemplo co maior investimento en capital humano, en I+D+i ou coa redución dos custos financeiros.

En cambio, a suba da *produtividade aparente do traballo* acadada desde o comezo da crise, ao abeiro da destrución de postos de traballo e do abaratamento dos salarios dos que conservan o emprego leva ao estancamento económico, porque non potencia a suba dos ingresos das persoas asalariadas, non se reanima o consumo dos fogares e a demanda interna segue a afondar a recesión.

O forte impacto da crise económica que comezou no outono de 2008 ocasionou que as intensas destrucións de emprego en Galicia e no total español, maiores en valor absoluto que as baixadas do VEB, ocasionaran a suba da *produtividade aparente do traballo*.

Un bo exemplo é a evolución en España desde o 2008 ata o 2013 do cociente de PIB e emprego a *produtividade aparente do traballo*, que podemos ollar no cadro 1.20: explicita que nun período de grave crise económica (2008 a 2013) creceron os índices de produtividade nos dous ámbitos territoriais; a suba acumulada foi do dobre en Galicia (9,7 puntos porcentuais) que no promedio estatal (4,9 puntos).

Cadro 1.20

Índices de produtividade. Galicia e España. 2008-2014

	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Galicia	100,0	103,8	105,9	105,8	107,1	109,7
España	100,0	102,9	103,0	102,5	103,4	104,9

Fonte: INE

Ese cadro reflicte a correlación inversa que existe entre a evolución do emprego e da *produtividade aparente do traballo* no último sexenio en Galicia e España; salientaremos outros datos proporcionados polo INE que ofrecen interese para o estudo da produtividade:

- A produtividade de Galicia foi en 2013 de 60.580 euros por cada traballador/a, mentres que a media de España estivo un 7,2% por riba.
- Subiu en Galicia en 2.250 euros respecto ao ano anterior (un 3,9%) e no promedio estatal, un 4,2%.
- A *produtividade aparente do traballo* en Galicia en 2013 foi un 93,3% da media estatal.

A visión diacrónica arrequécese se ampliamos o período de observación: no cadro 1.21 estendémolo para a economía española nos anos percorridos do século XXI e comprobamos que as maiores porcentaxes de crecemento da produtividade por ocupado/a déronse precisamente non cinco únicos anos en que non subiu o PIB e baixou o emprego (2009-2013).

Cadro 1.21

PIB, emprego e produtividade. España. 2001-2014

	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
PIB (1)	4,0	2,9	3,2	3,2	3,7	4,2	3,8	1,1	-3,6	0,0	-0,6	-2,1	-1,2	1,4
Emprego (*)	3,5	2,5	2,9	2,8	3,6	3,7	3,2	0,2	-6,1	-2,6	-2,6	-4,4	-3,3	1,2
Produtividade por ocupado	0,5	0,4	0,3	0,3	0,1	0,5	0,5	0,9	2,5	2,7	2,0	2,5	2,1	0,2

(1) Dato provisional para os anos 2010 e 2011. Avance para os anos 2012, 2013 e 2014

(*) Postos de traballo equivalentes a tempo completo

Todos os datos son en medias anuais

Fonte: INE. Contabilidade Nacional trimestral Base 2010; Nivel, Calidade e condicións de vida

No estudo axeitado da produtividade de traballo dunha sociedade, cómpre botar unha ollada sectorial, para coñecer a *fenda de produtividade* entre os sectores produtivos ou mesmo, nunha análise máis polo miúdo, entre as ramas de actividade.

Esta perspectiva, aplicada para Galicia e España no ano 2013 reflicte que:

- Por sectores, as *produtividades aparentes do traballo* de Galicia están por baixo das medias estatais na industria, a construción e os servizos, mentres que está por riba no sector primario.
- A produtividade sectorial máis alta en Galicia en 2013 foi a da construción, seguida da industria; a máis baixa, a do sector primario (que con 34.580 euros por persoa quedou no 57,1% da produtividade media da nosa comunidade). Os servizos quedaron nun posto intermedio.

Dando un paso máis na desagregación no estudo da produtividade, chegamos á focalización por ramas de actividade, que computaremos co VEB por hora efectiva de traballo obtido en cada unha das seleccionadas. O cadro 1.22 recólleas para un bo número de actividades no último ano do que o IGE proporcionaba datos no momento de pechar a elaboración deste Informe.

Destacaremos que por ramas de actividade, a agro – gandeira - cinexética (R01 do cadro) presenta unha produtividade das máis baixas (8,9 euros por hora efectiva); só foi menor nas ramas recollidas neste cadro nos apartados de servizos R95 e R96, que son respectivamente: “reparación de ordenadores, efectos persoais e artigos de uso doméstico” e “outros servizos persoais” (R45).

O *Foro Económico Mundial* elabora periodicamente unha clasificación mundial por *competitividade*; a última situou a España no posto 36 (de 144 Estados), moi por debaixo do posto que ocupa por PIB.

Na elaboración destes estudos avalíanse múltiples factores, como o déficit público, a dificultade no acceso ao creto, o nivel educativo da poboación, a regulación dos mercados interiores, o nivel das infraestruturas, a capacidade de innovación empresarial, a eficiencia no funcionamento da burocracia ou as prácticas de corrupción.

Cadro 1.22

Produtividade por ramas de actividade. Galicia. 2012

		euros (1)
A	Agricultura, gandería, selvicultura e pesca	11,2
	R01 Agricultura, gandería, caza e servizos relacionados con elas	8,9
	R02 Silvicultura e explotación forestal	22,5
	R03 Pesca	16,9
B	Industrias extractivas	19,6
C	Industria manufactureira	26,0
	R10A Procesamento e conservación de carne e elaboración de produtos cárnicos	16,7
	R10B Procesamento e conservación de peixes, crustáceos e moluscos	26,0
	R10C Fabricación de produtos lácteos	45,3
	R11 Fabricación de bebidas	46,5
	R13 Industria téxtil	15,9
	R16 Industria da madeira e da cortiza, agás mobles; cestería e espartaría	19,4
	R19 Coquerías e refino de petróleo	215,2
	R24 Metalurxia; fabricación de produtos de ferro, aceiro e ferroalixes	60,1
	R27 Fabricación de material e equipamento eléctrico	35,9
	R29 Fabricación de vehículos de motor, remolques e semirremolques	36,9
	R31 Fabricación de mobles	17,5
D	Subministro de enerxía eléctrica, gas, vapor e aire acondicionado	580,9
E	Subministro de auga, actividades de saneamento, xestión de residuos e descontaminación	29,4
F	Construción	36,8
G	Comercio e reparación de vehículos	17,2
H	Transporte e almacenamento	19,1
I	Hostalería	22,0
J	Información e comunicacións	45,1
K	Actividades financeiras e de seguros	54,1
	R64 Servizos financeiros, agás seguros e fondos de pensións	52,5
	R65 Seguros, reaseguros e fondos de pensións	91,3
L	Actividades inmobiliarias	391,8
M	Actividades profesionais, científicas e técnicas	18,9
	R69_70 Actividades xurídicas e de contabilidade, de consultoría e de xestión empresarial	15,5
	R71 Servizos técnicos de arquitectura e enxeñaría; ensaios e análise técnica	22,4
	R73 Publicidade e estudos de mercado	9,8
	R74 Outras actividades profesionais, científicas, técnicas e veterinarias de mercado	27,9
N	Actividades administrativas e servizos auxiliares	14,9
	R77 Actividades de alugueiro	28,0
	R79 Actividades de axencias de viaxes, operadores turísticos	24,5
O	Administración pública e defensa; seguridade social obrigatoria	29,6
P	Educación	28,3
	R85M Educación de mercado	21,8
	R85NM Educación de non mercado	31,2
Q	Actividades sanitarias e de servizos sociais	24,0
	R86_88M Actividades sanitarias e de servizos sociais de mercado	21,3
	R86_88NM Actividades sanitarias e de servizos sociais de non mercado	26,0
R	Actividades artísticas, recreativas e de entretemento	33,0
S	Outros servizos	10,5
	R95 Reparación de ordenadores, efectos persoais e artigos de uso doméstico	7,4
	R96 Outros servizos persoais	8,7
T	Actividades dos fogares como empregadores de personal doméstico	9,2
	TOTAL	26,0

(1) En valor engadido bruto por cada hora efectiva
 Fonte: Contas económicas de Galicia. Base 2008. IGE
 Os datos son provisionais

Un dos puntos fortes da economía española que sobrancea este informe é o nivel das infraestruturas, que sitúa ao noso Estado na décima posición, ben lonxe do posto na globalidade das variables analizadas.

Outra fortaleza que destaca en España este informe á a alta taxa de persoas matriculadas en estudos universitarios, que en principio é unha panca fundamental na que apoiar un novo modelo produtivo, máis eficiente que o baseado na construción e o turismo como piares básicos. As persoas con bo nivel de cualificación permiten darlle pulo a actividades empresariais que xeren un maior valor engadido, pero a realidade actual reflicte que se estraga boa parte dese potencial produtivo, porque moitas persoas teñen que emigrar a outros Estados e xerar alí a riqueza que non crearon no seu territorio de saída.

1.3.3. Benestar económico-social. Taxas de pobreza e suba da desigualdade

O PIB ou a súa variante por persoa, obviamente, non é unha variable axeitada para a medición do grao de desenvolvemento económico-social dunha sociedade. Un só exemplo: se soben os accidentes de tráfico nun país, subirá o PIB polo crecemento do valor da produción en diversas ramas produtivas, posto que da pé a un incremento da facturación de actividades económicas vencelladas ao uso de grúas, talleres de reparación de coches, hospitais...e mesmo funerarias. Ocorrerase a alguén darlle pulo á siniestralidade nas estradas para que suba o PIB?

Cómpre, pois, desacralizar o PIB e non atribuírlle un significado que non ten; débense elaborar outros indicadores que se acheguen máis á medición do benestar económico-social dun país, poñamos por caso o IDH (Índice de desenvolvemento humano) que a ONU proporciona cada ano; nel, aparte do PIB por habitante, computan aspectos vencellados cos niveis da educación e a sanidade de cada Estado. Mentres, botaremos man de algunhas variables que nos dan conta das condicións de vida (como as dificultades económicas dos fogares) e da desigualdade económica (como as taxas de pobreza).

1.3.3.1 Condicións de vida: ingresos por persoa; dificultades económicas dos fogares

Na última Enquisa de Condicións de Vida (do 26 de maio de 2015) cos datos de 2014, e para algunhas variables de 2013, o INE estimou en 26.154 euros os ingresos medios anuais netos en España. A análise desagregada por comunidades (e cidades) autónomas podemos facela ao fío do cadro 1.23, do que sobrancearemos:

- Os ingresos medios anuais netos por persoa en Galicia están case no nivel do promedio español (156 euros por baixo, un 1,5% menos).
- As comunidades cos maiores niveis *per capita* foron País Vasco, Navarra e Madrid.
- Pola contra, os menores tivéronos en Extremadura, Murcia e Andalucía.

Cadro 1.23

Clasificación das CC.AA. de maior a menor ingreso medio anual neto por persoa

	Euros
País Vasco	14.281
Navarra	13.221
Madrid	12.597
Cataluña	12.205
Aragón	12.307
Asturias	11.251
Rioxa (A)	11.120
Baleares	10.660
Castela e León	10.406
España	10.391
Galicia	10.235
Cantabria	9.824
Valencia	9.144
Castela a Mancha	8.545
Canarias	8.302
Andalucía	8.079
Murcia	7.767
Extremadura	7.729
Ceuta	8.712
Melilla	11.619

Fonte: INE, Enquisa de condicións de vida (ECV - 2014)

A mesma operación estatística do INE (ECV-2014) estimou para cada comunidade (ou cidade) autónoma as dificultades económicas dos fogares en 2014, cuantificándoas polos catro criterios que recolle o cadro 1.24

Salientaremos o seguinte:

- Un 55,1% dos fogares de Galicia non podían permitirse ir de vacacións alomenos unha semana ao ano fóra da súa casa (10 puntos porcentuais máis que o promedio estatal); só tres comunidades (Murcia, Andalucía e Canarias) e a cidade autónoma de Ceuta tiveron unha porcentaxe de fogares maior. As menores porcentaxes rexistráronas as comunidades que encabezaron a clasificación por ingresos anuais netos per capita (Navarra, País Vasco e Madrid).
- Un 38,6% dos fogares galegos consideraron que non tiñan capacidade económica para facerlle fronte a gastos imprevistos (3,8 puntos porcentuais menos que a media española); as maiores porcentaxes tivéronas as mesmas comunidades que no apartado anterior, anque en distinta orde (agora Canarias, Andalucía e Murcia) e a cidade autónoma de Ceuta. As porcentaxes máis baixas foron as de Navarra, País Vasco e Asturias.
- Un 7,6% dos fogares de Galicia tiveron retrasos nos pagos vencellados á súa vivenda principal (2,6 puntos porcentuais por baixo do promedio español); a cidade autónoma de Ceuta e as comunidades

de Baleares, Canarias e Valenciana tiveron unha porcentaxe de fogares maior. As menores porcentaxes rexistráronas Castela – León,, País Vasco e Cantabria)

- Un 20,8% dos fogares galegos tiveron moita dificultade para chegar a fin de mes (4,7 puntos porcentuais por riba do promedio español); a cidade autónoma de Ceuta e as comunidades de Andalucía e Murcia foron as únicas cunha porcentaxe de fogares maior, mentres que as menores porcentaxes rexistráronas Navarra, Asturias e Aragón.

Cadro 1.24

Dificultades económicas dos fogares. Por CC.AA. 2014

	Non pode permitirse ir de vacacións fora da casa a lo menos unha semana ao ano	Non ten capacidade para afrontar gastos imprevistos	Retrasos nos pagos relacionados coa vivenda principal	Moita dificultade para chegar a fin de mes
Andalucía	59,5	58,3	13,5	24,3
Aragón	34,5	29,8	7,2	9,8
Asturias	32,4	25,6	6,9	4,6
Baleares	43,6	39,8	18,1	14,7
Canarias	57,9	68,0	16,0	19,5
Cantabria	52,6	32,6	4,6	15,2
Castela León	40,8	28,7	3,2	12,1
Castela a Mancha	46,3	34,8	9,8	15,9
Cataluña	40,8	40,2	9,1	12,2
C. Valenciana	51,1	47,9	15,5	18,0
Extremadura	53,7	40,4	6,1	19,6
Galicia	55,1	38,6	7,6	20,8
Madrid	28,9	37,1	8,1	12,4
Murcia	61,5	55,6	13,9	22,7
Navarra	21,4	17,5	5,0	4,2
País Vasco	24,6	20,5	4,4	11,5
Rioxa (A)	33,2	32,2	6,7	12,9
Ceuta	59,5	65,5	29,1	32,9
Melilla	37,1	49,4	14,0	12,9
España	45,0	42,4	10,2	16,1

Datos en porcentaxe dos fogares

Fonte: INE, Enquisa de condicións de vida (ECV - 2014)

1.3.3.2 O risco de pobreza: suba da desigualdade

Xa no capítulo 1 nos referimos a un Informe na OCDE no que sobranceou a forte suba da desigualdade persoal desde a crise que comezou no outono de 2008. Ese Informe, publicado en maio de 2015 (pero con datos ata 2011), certifica que o 10% máis rico da poboación ingresaba en 2011 no conxunto da OCDE 9,6 veces máis (era sete veces hai tres décadas) que o 10% máis pobre da poboación.

Pois ben, ese Informe salientou tamén que no ano 2011 en España o 10% máis rico da poboación ingresou 13,8 veces máis (era 8,4 veces en 2007) que o 10% máis pobre da poboación; as tres

comunidades con maior desigualdade na distribución persoal da renda foron Castela – A Mancha, Estremadura e Andalucía.

Unhas 2,8 millóns de persoas (800.000 máis que en 2009) estaban en 2011 en situación de *pobreza severa* en España, ingresando as que viven soas menos de 4.057 euros ao ano. Os sectores sociais que están a sufrir máis esta situación son as mulleres e a mocidade; só un dato, ilustrativo de abondo: un de cada tres mozos/as de idade entre 16 e 29 anos estaban en 2011 en España en risco de exclusión social.

Unha fonte estatística da que botar man para coñecer a distribución persoal da renda en España máis alá de 2011 (ano no que remataban os datos do estudo da OCDE) é a Enquisa de Condicións de Vida que cada ano elabora o INE. En maio de 2015 publicou a última (ECV-2014), que no tocante aos ingresos remata cos datos de 2013. Recollemos no cadro 1.25 a estimación do INE sobre a evolución no período 2009-2013 dos ingresos medios por fogar en España.

Cadro 1.25

**Evolución dos ingresos medios anuais por fogar.
España. 2009-2013**

	2009	2010	2011	2012	2013
España	29.634	28.206	27.747	26.775	26.154

Datos en euros

Fonte: INE (ECV - 2014)

Subliñaremos dúas cousas:

- Os ingresos medios anuais dos fogares de España baixaron todos os anos analizados. No último ano diminuíron un 2,3%.
- De 2009 a 2013 os ingresos medios por fogar anuais reducíronse en 3.480 euros (un 11,7%)... e no conxunto dese cuadrienio, por suposto, o custo da vida medrou, e fíxoo nas porcentaxes que poden ver as persoas interesadas noutro epígrafe (o do IPC) deste mesmo capítulo.

De acordo cos criterios establecidos por Eurostat, o limiar de risco de pobreza nunha sociedade establécese no 60% da *mediana* dos ingresos por unidade de consumo das persoas.

O concepto estatístico de *mediana* defínese como o valor que, unha vez ordenadas todas as persoas de menor a maior ingreso, deixa unha metade das persoas por riba e outra por baixo; xa que logo, o seu valor vai estar en función da renda e de como se distribúa entre a poboación.

En España, o INE proporcionou como último dato o do ano 2014, pero puntualizando que corresponde aos ingresos de 2013. O limiar de risco de pobreza para unha persoa cuantificouno en 2014 en 7.961 euros (153 euros por baixo que no ano anterior, un 11,9%); no caso dun fogar integrado por dúas persoas adultas e dúas menores de 14 anos, o limiar fixouno en 16.719 euros (321 euros por baixo do ano anterior, un 1,9%).

No cadro 1.26 presentamos a evolución da poboación en risco de pobreza en España de 2009 a 2013 para o total da poboación e para a menor de 16 anos. Salientaremos dúas cousas:

- Na poboación total, despois da práctica estabilización do cuadrenio 2009-2012, en 2013 tivo unha suba importante (1,8 puntos porcentuais).
- Na poboación menor de 16 anos as taxas son especialmente altas; despois da diminución cada ano no cuadrenio 2009-2012, en 2013 tivo unha suba moi forte (3,4 puntos porcentuais) que fixo que acadara a maior porcentaxe do quinquenio analizado.

Cadro 1.26

Porcentaxe de poboación en risco de pobreza. España, 2009-2013

	2009	2010	2011	2012	2013
Total de poboación	20,7	20,6	20,8	20,4	22,2
Poboación de menos de 16 anos	28,8	27,2	26,9	26,7	30,1

Fonte: INE (ECV - 2014)

No cadro 1.27 presentamos as comunidades (e cidades) autónomas ordenadas de menor a maior taxa de risco de pobreza. Destacaremos que Galicia está moi por baixo do promedio estatal (6,8 puntos porcentuais) e hai só tres comunidades cunha taxa de pobreza máis baixa (País Vasco, Navarra e Madrid, as tres que vimos antes que tiñan os maiores ingresos medios anuais por habitante).

Cadro 1.27

Clasificación das CC.AA. de maior a menor taxa de risco de pobreza. 2014 (1)

País Vasco	10,2
Navarra	11,9
Madrid	14,7
Galicia	15,4
Cataluña	15,8
Rioxa (A)	16,2
Melilla	19,2
Asturias	16,7
Aragón	16,9
Baleares	17,9
Castela e León	20,4
Cantabria	20,6
España	22,2
Valencia	26,2
Canarias	27,6
Castela a Mancha	28,4
Estremadura	33,1
Andalucía	33,3
Murcia	37,2
Ceuta	44,3

(1) Datos en porcentaxe, a partir dos ingresos do ano 2013

Fonte: INE, Enquisa de condicións de vida (ECV - 2014)

No outro extremo, a cidade autónoma de Ceuta e as comunidades de Murcia, Andalucía e Estremadura rexistraron as maiores taxas de pobreza.

Un Informe da Consellería de Benestar da Xunta de Galicia estima que en 2013 había máis de 63.000 fogares con poboación infantil en risco de pobreza en Galicia; unha da cada catro familias nas que hai menores, xa que logo, non deron cuberto ese ano as súas necesidades básicas pola falla dos recursos.

Cadro 1.28

Pobreza infantil. Carencia material. Por provincias. 2013

	% ⁽¹⁾
A Coruña	18,34
Lugo	13,18
Ourense	19,05
Pontevedra	21,12

(1) Porcentaxe dos hogares galegos con poboación infantil

Fonte: Xunta de Galicia, Consellería de Benestar

Anque o empeoramento no último quinquenio foi moi claro, a taxa media de UE-27 é aínda maior e tan só catro comunidades autónomas teñen unha menor *taxa de risco da pobreza*: Navarra, País Vasco,

Cantabria e Madrid. Das doce comunidades nas que é maior esa taxa que a galega, os maiores valores téñeno Estremadura, Castela -A Mancha e Andalucía.

Se nos centramos no grao máis avanzado de medición do nivel de pobreza infantil (o de *carencia material grave*) ese Informe computa alomenos 18.000 fogares dos que contan con poboación infantil (un 7,4% do total). Ourense (8,2%) e Pontevedra (8%) teñen as maiores taxas, mentres que as menores son as de A Coruña (6,7%) e Lugo (7,4%).

Cadro 1.29

Pobreza infantil. Carencia material grave. Por provincias. 2013

	% ⁽¹⁾
A Coruña	6,69
Lugo	7,40
Ourense	8,16
Pontevedra	8,02

(1) Porcentaxe dos hogares galegos con poboación infantil

Fonte: Xunta de Galicia, Consellería de Benestar

En xuño de 2015 a *Obra Social de La Caixa* presentou un Informe (cos datos de 2012) segundo o cal España é, despois de Romanía, o Estado de maior taxa de pobreza relativa de 30 Estados de Europa analizados (entre eles todos os da UE).

Este Informe incorpora un seguimento a varias familias durante catro anos e conclúe que “un de cada dez nenos/as españois, aproximadamente uns 840.000, atópanse en estado permanente de pobreza”.

A taxa de pobreza de pobreza relativa infantil en España, que no ano 2005 era dun 24%, subiu en 2012 ao 30%, na que foi a maior suba nese período despois da de Grecia (pasou dun 20 a un 27% nese septenio).

Cadro 1.30

Taxas de pobreza infantil relativa en 30 estados de Europa (*). 2005-2012

	2005	2012
Rumanía	33	35
Polonia	29	22
Lituania	27	20
Portugal	24	22
Italia	24	26
España	24	30
Reino Unido	23	18
Irlanda	23	18
Letonia	22	24
Estonia	21	17
UE (27 países)	20	21
Luxemburgo	20	23
Hungría	20	23
Grecia	20	27
Croacia	20	23
Eslovaquia	19	21
Rep. Checa	18	14
Bélxica	18	17
Bulgaria	18	28
Malta	17	23
Países Baixos	15	13
Austria	15	18
Francia	14	19
Chipre	13	14
Eslovenia	12	14
Alemania	12	15
Suecia	10	15
Islandia	10	10
Finlandia	10	11
Dinamarca	10	10
Noruega	9	8

(*) Clasificados de maior a menor porcentaxe no ano 2005
 Fonte: Obra social de "La Caixa"

Este Informe chama a atención tamén sobre os grupos de idade de maior perigo de padecer risco de pobreza: os que teñen entre 14 e 17 anos, abano de idade no que tres de cada dez adolescentes en España vivían en 2012 por baixo do limiar da pobreza.

Os grupos sociais con maior risco de pobreza son os menores que viven nun fogar cos dous proxenitores desempregados (cun 69% de probabilidade de pobreza), as familias numerosas (as de catro ou máis descendentes a probabilidade é dun 60%) e os fillos de persoas de fóra de Europa (50,4% de probabilidade de pobreza).

Queremos sobrancear un dato deste Informe moi vencellado coa situación do mercado de traballo: un de cada catro menores pobres en 2012 ten ambos proxenitores desempregados. En España, os datos

da EPA do cuarto trimestre de 2014 reflicten que había 1.766.300 fogares con todas as súas persoas activas en situación de desemprego (deles, 88.400 en Galicia).

Como se estuda no capítulo 4 deste Informe (pode ollarse no cadro 4,41) en 2014 había 99.400 persoas que levaban dous anos ou máis buscando traballo, e 49.600 de 1 ano a menos de 2 anos. Estas 149.000 persoas desempregadas de longa duración son, sen dúbida, un “caldo de cultivo” moi axeitado para que medren as taxas de pobreza.

Un dato do citado Informe de *La Caixa* que causa arrepío, por canto a política social da UE non inclúa unha medida como esta dentro da “armonización” que en moitos outros terreos existe: “Cunha axuda de 1.000 euros anuais por cada menor conseguiríase sacar da pobreza a 400.000 nenos/as”; poñen o exemplo de Noruega, Estado no que existe esta transferencia de renda ás familias economicamente máis necesitadas de xeito universal: ten no ano 2012 un 8% de taxa de pobreza, a menor dos 30 Estados analizados nese Informe.

1.4 PARTICIPACIÓN DOS SALARIOS NO VEB. CUSTOS LABORAIS E CUSTOS SALARIAIS.

Vemos neste mesmo capítulo que o sector do comercio internacional de Galicia perdeu no ano 2014 gran parte do dinamismo que viña amosando, polo que é fundamental para a nosa recuperación económica que a demanda interna tome o relevo, despois de anos de caída e un 2014 con peor comportamento que no promedio estatal.

Dado que a maior parte dos ingresos dos fogares dependen dos salarios, é imprescindible rachar coa tendencia descendente que comezou coa gran recesión de 2009, para que se reavive o consumo dos fogares, compoñente clave da demanda interior galega.

Comezaremos analizando, a nivel macroeconómico, o peso dos salarios no PIB de Galicia, España e a Unión Europea, para despois focalizar estatísticas de custos salarial e máis a evolución do salario mínimo interprofesional.

1.4.1. Peso relativo das remuneracións salariais no PIB de Galicia, España e a UE.

Na análise do PIB dunha sociedade pola vía das rendas, a remuneración da poboación asalariada é un compoñente clave, que ao remate do século XX supoñía ao redor dun 50% do PIB en España e máis no promedio da Unión Europea.

A remuneración da poboación asalariada cuantifica que parte do valor engadido bruto xerado por unha economía se destinada a remunerar o factor traballo, incluíndo os pagos en efectivo ou en especie.

A evolución da porcentaxe do PIB de remuneración da poboación asalariada para o período 2000-2013 en Galicia, España e UE recollémola no cadro 1.31. Destacaremos tres aspectos:

- A proporción dos salarios no PIB de Galicia acadou en 2013 o punto máis baixo dos catorce anos analizados (44,5%) e en 2009 o máximo (48%).

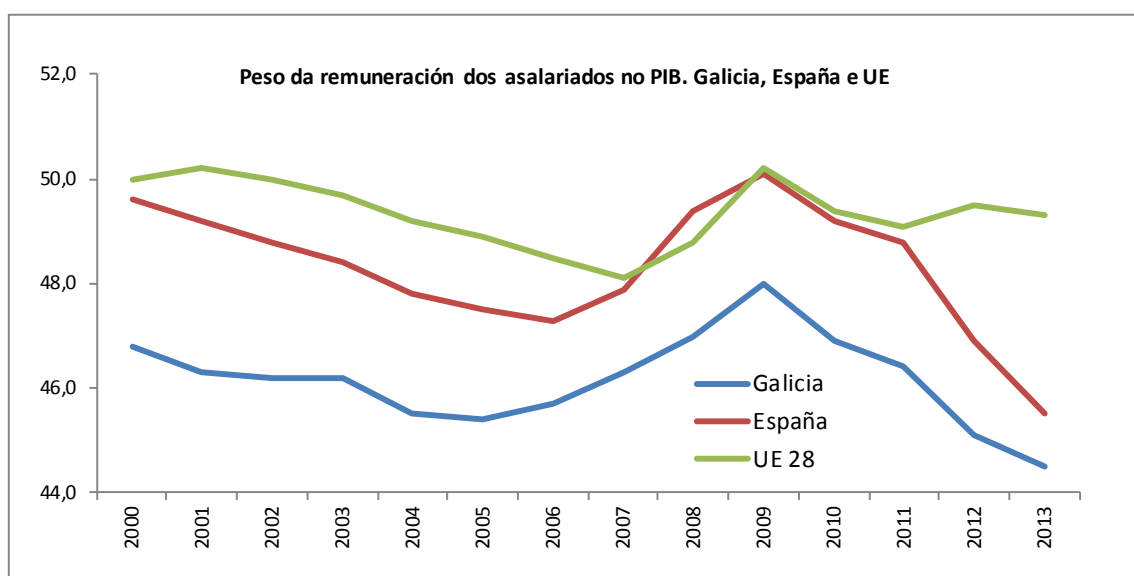
- O peso relativo das remuneracións salariais no PIB de España tamén acadou en 2009 o punto máis alto (50,1%) do período estudado e en 2013 o valor mínimo (45,5%).
- As rendas salariais no PIB da Unión Europea mantiveron unha tendencia de estabilidade na serie estudada; tan só oscilaron 2,1 puntos porcentuais entre o nivel máis alto (50,2%, acadado en 2001 e 2009) e o máis baixo (48,1%, en 2007), mentres que esa diferenza foi de 3,5 puntos en Galicia e de 4,6 en España).

Cadro 1.31

Porcentaxe da remuneración da poboación asalariada no PIB. Galicia, España e UE 28. 200-2013

	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Galicia	46,8	46,3	46,2	46,2	45,5	45,4	45,7	46,3	47,0	48,0	46,9	46,4	45,1	44,5
España	49,6	49,2	48,8	48,4	47,8	47,5	47,3	47,9	49,4	50,1	49,2	48,8	46,9	45,5
UE 28	50,0	50,2	50,0	49,7	49,2	48,9	48,5	48,1	48,8	50,2	49,4	49,1	49,5	49,3

Fonte: IGE

1.4.2 Custos laborais e salariais. Xornada laboral

A *Enquisa Trimestral de Custo Laboral* é unha estatística elaborada polo INE, que forma parte dos euroindicadores que EUROSTAT solicitou aos Estados da área euro co obxectivo de medir a potencial converxencia dos custos laborais entre eles; unha das súas aplicacións é permitir actualizar anualmente a *Enquisa de Custo Laboral* que se realiza cuadrienalmente nos Estados da UE.

Enténdese por *custo laboral* o custo total que ten o empregador/a pola utilización do factor traballo (inclúe o salarial e outros custos).

O *custo salarial* defínese como o conxunto de remuneracións brutas (en efectivo ou en especie) realizadas ás persoas traballadoras por conta allea.

O cadro 1.32 recolle os custos laborais no último septenio en Galicia desde unha dobre perspectiva: por traballador/a e mes e por hora efectiva de traballo.

Respecto do custo laboral por traballador/a e mes, destacaremos que:

Cadro 1.32

Custos laborais. Galicia. 2008-2014

Período	Custo laboral por traballador e mes		Custo laboral por hora efectiva	
	Euros	% var. (*)	Euros	% var. (*)
2008	2.124,3	3,6	15,6	4,1
2009	2.199,7	3,5	16,4	4,9
2010	2.251,3	2,3	16,8	2,4
2011	2.265,3	0,6	17,1	1,6
2012	2.206,3	-2,6	16,8	-1,9
2013	2.363,5	4,8	18,3	4,1
2014	2.378,7	0,6	18,0	-1,7

Fonte: INE, Enquisa trimestral de custo laboral e Xunta de Galicia, Observatorio de economía galega

(*) Sobre cuarto trimestre do ano anterior

- En Galicia subiu en 2014 un 0,6%, mentres que no conxunto de España baixou un 0,5%. Quedou fixado en Galicia no cuarto trimestre en 2.379 euros, por baixo do promedio español (2.639). Os 260 euros de diferenza supoñen un 11% máis para a media estatal que en Galicia.

- O maior custo laboral por traballador/a e mes foi, un ano máis, o do País Vasco (3.122 euros), seguido de Madrid (3.089) e Navarra (2.838), mentres que Canarias (2.195), Extremadura (2.205) e C. Valenciana (2.327 euros) pecharon a clasificación.

- As comunidades autónomas de maior suba porcentual en 2014 foron Cantabria (4%), Baleares (3,7%) e Navarra (1,9%); pecharon a clasificación Castela-León (-3%) , Cataluña (- 2,3%) e C. Valenciana (-2,1%).

No tocante ao *custo laboral por hora efectiva traballada* en Galicia,

- En Galicia baixou en 2014 un 1,7%, fíxoo por riba do promedio español (-1,2%) e quedou fixado no cuarto trimestre en 18 euros, por baixo da media estatal (20,3). Os 2,3 euros de diferenza por hora efectiva supoñen un 12,8% máis para o conxunto de España que para Galicia.

- O maior custo laboral por hora efectiva foi, un ano máis, o do País Vasco (24,8 euros), seguido de Madrid (22,8) e Navarra (22,2), mentres que Canarias (16,9), Extremadura (17,6) e Galicia (18 euros) pecharon a clasificación.

No cadro 1.33 presentamos os custos salariais no último septenio en Galicia desde unha dobre verquente: por traballador/a e mes e máis por hora efectiva traballada. Respecto do primeiro, destacaremos que:

* En Galicia, baixaron en 2014 os dous custos salariais analizados: *por traballador/a e mes* (-0,5%) e *por hora efectiva de traballo* (-2,8%); no promedio español tamén diminuíron, pero menos: un 0,2 e un 0,8% respectivamente.

* No cuarto trimestre de 2013 o *custo salarial por traballador/a e mes* quedou en Galicia en 1.769 euros; o promedio estatal foi de 1.991,8 euros, 222,8 euros máis (un 12,6% máis que o galego). O máis alto seguiu a ser o de País Vasco (2.393,4 euros), 624,4 euros (un 35,43%) por riba do galego.

* A comunidade autónoma de maior suba porcentual da variable analizada no último ano foi Baleares (3,4%) e pechou a clasificación, como no ano anterior, Cataluña (diminución dun 2,5%).

No tocante ao *custo salarial por hora efectiva traballada*, no cuarto trimestre de 2014 quedou en Galicia en 13,4 euros, despois de baixar o último ano un 2,8% (máis do triplo que no promedio estatal: -0,8%); encabeza a clasificación por comunidades autónomas País Vasco (19 euros/hora) e péchaa Canarias (12,6).

Cadro 1.33

Custos salariais. Galicia. 2008-2014

Período	Custo salarial por traballador e mes		Custo salarial por hora efectiva	
	Euros	% var.(*)	Euros	% var.(*)
2008	1.561,0	3,8	11,5	4,2
2009	1.615,0	3,5	12,1	4,8
2010	1.663,2	3,0	12,4	3,0
2011	1.669,7	0,4	12,6	1,4
2012	1.618,1	-3,1	12,3	-2,3
2013	1.778,2	6,3	13,8	5,6
2014	1.769,0	-0,5	13,4	-2,8

Fonte: Xunta de Galicia. Consellería de Facenda. Observatorio de economía galega e INE, Enquisa trimestral de custo laboral

(*) Sobre o cuarto trimestre do ano anterior

No cadro 1.34 presentamos a xornada laboral por traballador e mes de Galicia e España no cuarto trimestre de 2014, desde unha tripla verquente: total dos traballadores, os que traballan a tempo completo (cada vez menos) e os que o fan a tempo parcial (cada vez máis).

Cadro 1.34

Xornada laboral. Galicia. 2008-2014

Período	Xornada laboral (horas pactadas)		
	Total traballadores	Tempo completo	Tempo parcial
2008	156,4	169,5	83,4
2009	156,0	169,4	83,4
2010	155,7	169,5	84,7
2011	154,5	169,8	84,7
2012	153,3	169,6	85,3
2013	152,1	169,1	87,0
2014	152,1	169,1	88,2

Fonte: Xunta de Galicia. Consellería de Facenda. Observatorio de economía galega

Respecto do total de persoas que traballan, destacaremos que Galicia segue a estar no cuarto trimestre de 2014 por riba do promedio español nos tres aspectos analizados: horas pactadas e horas efectivas de traballo (só por detrás de Madrid, nos dous casos) e horas non traballadas (oitava comunidade)

Presentamos nese mesmo cadro a desagregación entre a poboación asalariada a tempo completo e que o fixo a tempo parcial para facilitarlle afondar no tema ás persoas interesadas.

1.4.3 Custo salarial anual (Bruto e Neto)

A partir dun cuestionario anexo ao da *Enquisa Anual de Custo Laboral* que se inclúe no segundo trimestre do ano seguinte ao de referencia dos datos, o INE recolle os datos que lle permiten integrar nas estatísticas de custos laborais uns compoñentes do custo con vencemento superior ao mes, como os de formación ou das prestacións sociais directas que fan as empresas. Non inclúe esta estatística ás persoas asalariadas da agricultura, gandería ou pesca nin ás persoas empregadas nun fogar.

Dado que o INE non presenta esta operación estatística ata xullo de 2015 (despois de pecharse a elaboración deste Informe), presentamos no cadro 1.35 os datos do custo laboral neto en Galicia e en España no ano 2013, así como a súa desagregación entre: custo salarial e non salariais.

O *custo laboral neto* resulta de deducirle ao *custo laboral bruto* as deducións fiscais e as subvención de organismos laborais (como ás cotizacións á Seguridade Social, á contratación ou á formación profesional). Recolle, polo tanto, o custo laboral real para un empregador da utilización do factor traballo, e inclúe os salarios, ás cotizacións obrigatorias á Seguridade Social por parte do empregador, as achegas pagadas polas empresas para mellorar as prestacións da S.S. ou para cubrir as non contempladas nel (moitas veces acordadas nun convenio colectivo) e outros custos (como indemnizacións por despedimento, gastos en formación profesional, indemnizacións por fin de contrato, gastos de viaxe e dietas, eta).

Cadro 1.35

Custo laboral neto. Galicia/España. 2013

	Custo neto	% variación	Salarios	% variación	Custos non salariais	% variación
Galicia	27.099,36	2,2	19.883,74	2,3	7.215,62	2,0
España	30.686,71	0,1	22.653,55	0,1	8.033,16	0,0

Custos e salarios en euros

Fonte: INE. Enquisa anual de custo laboral 2013

No ano 2013 Galicia ocupou, con 27.099 euros anuais de custo laboral neto por traballador, a antepenúltima posición (só por diante de Canarias e Extremadura), moi lonxe da media española (30.687 euros).

No tocante á variación en 2013 deste custo laboral neto por persoa asalariada, Galicia foi a comunidade autónoma na que máis subiu (un 2,2%), seguida de País Vasco (1,7%) e Aragón (1,5%) mentres que as maiores diminucións tiverónas Extremadura e Castela – León (ambas cun 2,2%), nun ano no que o promedio estatal subiu un 0,1%.

A desagregación do custo laboral neto entre dous compoñentes (salarios e custos non salariais) reflicte que:

Nos salarios Galicia ocupa, con 19.884 euros anuais, a antepenúltima posición en 2013 (só por diante de Canarias e Extremadura) e moi lonxe da media española (22.654 euros).

Galicia foi en 2013 a comunidade autónoma na que máis subiu o custo salarial (2,3%), seguida de A Rioxa (1,9%) e País Vasco (1,5%) mentres que as maiores diminucións tiveron Extremadura (-3,5%) e Castela – León (-1,9%), nun ano no que o promedio estatal subiu un 0,1%.

Se focalizamos os custos non salariais, Galicia ocupa en 2013 (con 7.216 euros anuais) a cuarta posición en menor importe (só en Extremadura, Canarias e Murcia están por baixo). A media estatal é de 8.033 euros e as comunidades nas que son maiores son País Vasco, Madrid e Cataluña.

A variación en 2013 dos custos non salariais por traballador reflicte que Galicia foi a terceira comunidade autónoma na que máis subiu (un 2%), só por baixo de Aragón e País Vasco (1,5%) mentres que as diminucións máis intensas tiveron Castela – A Mancha e Cantabria), nun ano no que o promedio estatal mantívose estable.

No cadro 1.36 poñemos ao dispor das persoas interesadas en afondar no estudo dos salarios os custos laborais brutos en Galicia e en España en 2013, así como a desagregación nos diversos compoñentes.

Cadro 1.36

Custo laboral bruto. Galicia/España. 2013

	Custo bruto	Sueldo	Cotizacións obrigatorias	Cotizacións voluntarias	Prestacións sociais directas	Outros(*)	Subvencións e deducións
Galicia	27.257,35	19.883,74	6.338,73	121,20	187,95	725,73	157,99
España	30.844,49	22.653,55	6.897,15	188,47	228,22	877,10	157,78

Custos e salarios en euros

Fonte: INE. Enquisa anual de custo laboral 2013

(*) Inclúe gastos de carácter social, indemnizacións por despido e por fin de contrato, roupa de traballo e outros gastos

1.4.4. O salario mínimo interprofesional

O salario mínimo interprofesional a día 1 de xaneiro de 2015 é de 648,6 euros/mes. Despois do importante crecemento medio do SMI no cuadrienio 2006-2009, a súa suba desde entón foi moi pequena (ou non subiu, como en 2012 e 2014) e a súa cuantía actual en España é ao redor da metade do establecido en Estados socios da Eurozona como Francia, Gran Bretaña, Bélxica, Irlanda ou Holanda.

Cadro 1.37

**Salario mínimo
interprofesional. España e
outros Estados da UE. 2014**

	Euros/mes
Luxemburgo	1.921
Bélxica	1.502
Países Baixos	1.486
Irlanda	1.462
Francia	1.445
Gran Bretaña	1.217
Eslovenia	789
España	753(*)
Grecia	684
Portugal	566
Polonia	387
Letonia	320

(*) Inclúe o prorrateo das pagas extraordinarias

Fonte: INE, EUROSTAT

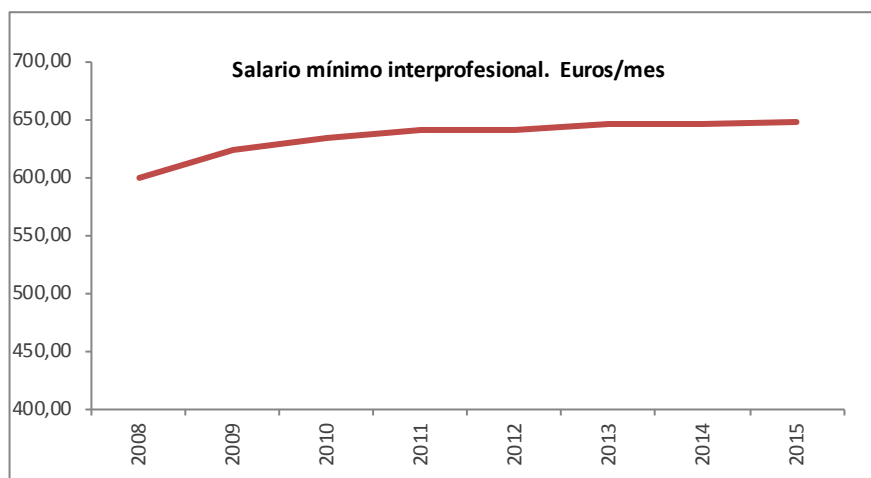
O ínfimo incremento do SMI no trienio 2012-2014 (0,6%) que se pode ver no cadro 1.38 explicita que os custos da crise están a ser pagados, en parte, polas persoas que perciben uns ingresos salariais menores, que ademais deberon afeitar tamén coa suba do IVE e outros impostos indirectos (como os impostos *especiais*), que encareceron notablemente a súa compra de bens e servizos.

Cadro 1.38

Salario mínimo interprofesional

	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
€/día	20,00	20,80	21,11	21,38	21,38	21,51	21,51	21,62
€/mes	600,00	624,00	633,30	641,40	641,40	645,30	645,30	648,60
Incremento sobre o salario anterior	5,15	4,00	1,50	1,30	0,00	0,60	0,00	0,50

Fonte: Ministerio de Empleo e Seguridade Social

En Galicia (e en España, en xeral) o SMI é tan só un 45% en relación co “salario máis frecuente”, mentres que esta porcentaxe sube a un 62% en Francia e a un 68% en Portugal, os Estados socios da UE que limitan xeográfica con España.

O número de persoas que non superan o SMI dobrouse en España na última década: pasou dun 6% a un 12%; a maioría son mulleres.

A suba do SMI é un dos factores que podería incidir na recuperación do consumo dos fogares (e, xa que logo, da demanda interna galega e máis española), dada a maior propensión marxinal ao consumo dos fogares de menor renda; podería ser unha achega para a saída da economía de ambos territorios da UVI da recesión.e, ademais, facer que fose menos desigual o reparto da riqueza xerada.

1.5 A VARIACIÓN DO IPC

No cadro 1.39 recolleemos a evolución na última década das taxas de inflación de Galicia e España. En 2014 baixou un 1% en ambas comunidades, reflectindo a debilidade na demanda nos dous ámbitos territoriais; foron as únicas variacións interanuais do IPC (de decembro dun ano sobre decembro do anterior) negativas do período analizado.

A posibilidade dunha futura *deflación* figura xa na axenda do Banco Central Europeo, que puxo en marcha medidas de expansión cuantitativa da cantidade de diñeiro en circulación como medida preventiva dunha potencial diminución permanente do índice de prezos de consumo.

Cadro 1.39

Porcentaxe de variación do IPC⁽¹⁾. Galicia/España. 2005-2014

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Galicia	3,7	2,6	4,1	1,2	0,9	3,1	2,5	2,6	0,5	-1,0
España	3,7	2,7	4,2	1,4	0,8	3,0	2,4	2,9	0,3	-1,0

(1) De decembro a decembro

Fonte: INE, IPC

A análise desagregada territorialmente da variación do IPC en 2014 reflicte que baixou en todas as comunidades autónomas, e fíxoo con maiores porcentaxes en Castela- A Mancha (-1,5%), Cantabria e Murcia (ambas cun -1,3%) mentres que as menores tivérona as dúas cidades autónomas (-0,5 e -0,6%) e Cataluña (-0,7%).

A inflación subxacente (a que non ten en conta a variación dos prezos dos produtos enerxéticos nin dos alimentos non elaborados) baixou en 2014 en Galicia un 0,1% e quedou estable na media estatal, e as dúas cun nivel que lembra a dun ano de intensa recesión (2.009), como se ve no cadro 1.40.

Cadro 1.40

Inflación subxacente. Galicia e España. 2009-2014

IPC xeral sen alimentos non elaborados nin produtos enerxéticos	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Galicia	0,2	1,4	1,8	1,6	0,5	-0,1
España	0,3	1,5	1,5	2,1	0,2	0,0

Taxas de variacións interanuais en %

Fonte: INE, IPC.

A información do cadro 1.41 ofrece a desagregación nos doce grupos de gasto do IPC e a súa taxa de variación no último sexenio en Galicia. Obsérvase nel que en 2014:

- Diminuíron os prezos en sete grupos de gasto, con especial intensidade no de comunicacións (-5,7 %, despois do -6,6% no ano 2013).
- Subiu lixeiramente o IPC en cinco grupos de gasto e só no ensino chegou ao 1%.

Cadro 1.41

IPC por grupos de gasto. Galicia. 2008-2014

	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
1. Alimentos e bebidas non alcohólicas	2,4	-2,0	0,5	2,5	2,5	1,5	0,1
2. Bebidas alcohólicas e tabaco	3,8	11,3	13,9	2,7	5,8	5,0	-0,4
3. Vestido e calzado	0,6	-0,9	0,5	3,7	0,3	0,1	0,4
4. Vivenda	4,9	0,8	7,3	0,3	6,4	0,4	-0,9
5. Enxoval	3,1	1,0	0,7	7,0	1,2	0,5	-1,3
6. Medicina	0,1	-0,7	-0,1	1,6	11,1	1,6	-0,2
7. Transporte	-5,6	4,1	9,1	-2,3	2,1	1,1	-4,2
8. Comunicacións	-0,3	-0,3	-0,7	4,6	-2,8	-6,6	-5,7
9. Ocio e cultura	-0,4	-0,6	-0,9	-1,6	0,7	-0,7	-1,8
10. Ensino	4,5	2,6	2,1	0,6	4,0	1,6	1,0
11. Hoteis, cafés e restaurantes	4,7	1,8	2,1	3,2	1,4	0,5	0,5
12. Outros	3,4	1,9	2,5	1,6	3,6	-0,1	0,7
VARIACIÓN XERAL DO IPC	1,2	0,9	3,1	2,0	2,6	0,5	-1,0

Taxas de variación interanuais en %

Fonte: INE.

1.6 COMERCIO EXTERIOR.

Ao estudar o *comercio exterior español* é evidente que nos estamos a referir ás transaccións con orixe ou destino alén do territorio do noso Estado. Menos claro resulta o concepto de *comercio exterior galego*, xa que podemos referirnos a tres realidades económicas diferentes :

Primeira: ao importe global das transaccións con orixe ou destino en Galicia (*total do comercio exterior galego*).

Segunda: tan só a unha parte dese total do comercio exterior galego: ás compravendas de Galicia co estranxeiro (ou o que é o mesmo, a parte correspondente a Galicia do comercio internacional español); adoita ser a máis usada na literatura económica tradicional pero cremos que a súa denominación pode resultar confusa; chamáremoslle *comercio internacional de Galicia*.

Terceira: á outra parte do total do comercio exterior galego: as transacción de Galicia coas outras comunidades (e cidades) autónomas do Estado español; chamáremoslle *comercio galego intraestatal*.

Estudar todas as transaccións de Galicia fóra do noso territorio ou só as realizadas co estranxeiro pode implicar unha importante modificación no valor dos indicadores cos que se avalían estas relacións comerciais (saldo comercial, taxa de cobertura, etc.); o superávit de Galicia nas súas relacións co estranxeiro dáse tamén nas compravendas coas outras comunidades autónomas

1.6.1. Comercio internacional galego

O valor das exportacións/expedicións de Galicia ao estranxeiro acadara en 2013 o récord na historia da economía galega (con 18.762 millóns de euros); en 2014 baixou a 17.829.

O importe en 2014 das importacións/introducións do estranxeiro por Galicia foi moito menor que o das vendas ao estranxeiro: 14.540 millóns de euros; tiveron unha lixeira diminución respecto do ano anterior.

Poñendo nunha balanza os importes das exportacións/expedicións e o das importacións/introducións, Galicia tivo en 2014 un saldo comercial con superávit, neste ano por un importe de 3.289 millóns de euros.

Consecuentemente co superávit nas compravendas de Galicia co estranxeiro, a taxa de cobertura (porcentaxe do valor das exportacións sobre o das importacións) quedou por riba do valor 100, que é o que corresponde ao equilibrio da balanza comercial. En 2014 a taxa de cobertura do comercio internacional galego ascendeu ao 122%, ou o que é o mesmo, o valor das exportacións galegas ao estranxeiro “cubriu” o importe das importacións e acadou ademais un 22% de ingresos.

A participación relativa de Galicia no importe total español das exportacións/expedicións e das importacións/introducións co estranxeiro desde 2008 certifica que o primeiro supuxo unha porcentaxe que se moveu entre un 7,5 e un 8,7%, bastante por riba do noso peso demográfico ou en PIB no Estado español.

No tocante ao peso relativo de Galicia no global español das compras a outros Estados, a porcentaxe desde 2008 estivo no abano: 5,4 - 6,4%, máis parello á participación relativa demográfica ou produtiva de Galicia.

A desagregación provincial das importacións/introducións e das exportacións/introducións de Galicia desde o estranxeiro no bienio 2013-2014 está recollida no cadro 1.42.

A provincia de A Coruña volveu a ser en 2014 a primeira polo importe das súas compras a outros Estados; seguiuille, moi preto, Pontevedra, trala forte suba súa en 2014 e a importante diminución de A Coruña.

O importe conxunto das compras ao estranxeiro destas dúas provincias acadou en 2014 os 13.300 millóns de euros (un 91,5% do total galego).

A desagregación provincial das exportacións de Galicia ao estranxeiro en 2014 queda recollida no cadro 1.42; subliñaremos que:

- A provincia de A Coruña, anque por unha pequena diferenza, ocupou en 2013 o primeiro posto, pero en 2014 recuperou Pontevedra esa posición, precisamente a provincia galega que foi o auténtico motor de explosión das exportacións galegas ao estranxeiro durante moitos anos

- O importe conxunto en 2014 das vendas a outros Estados destas dúas provincias foi en 2014 de 16.048 millóns de euros, un 90% do global galego.

- A porcentaxe do valor conxunto das exportacións de Lugo e Ourense foi en 2014 dun 10%, reflectindo a dualidade estrutural do comercio internacional galego: a Galicia occidental, cun grao elevado de apertura comercial co estranxeiro, e a Galicia oriental, na que estas operacións mercantís son moi pouco relevantes cuantitativamente (a novena parte que nas outras dúas provincias).

Cadro 1.42

Comercio galego internacional. Por provincias. 2013-2014

	Exportacións/expedicións		Importacións/introducións	
	2013	2014 (*)	2013	2014 (*)
TOTAL BENS				
A Coruña	8.495.520,2	7.717.088,5	7.657.573,5	6.887.056,6
Lugo	1.087.334,2	954.715,1	1.078.351,8	823.426,6
Ourense	741.526,2	826.275,9	390.427,4	415.537,7
Pontevedra	8.438.000,3	8.330.591,1	5.544.613,4	6.414.105,5
Galicia	18.762.380,8	17.828.670,5	14.670.966,1	14.540.126,3
Bens de consumo				
A Coruña	4.742.079,1	4.912.613,1	1.880.749,7	1.877.833,1
Lugo	134.607,5	170.730,1	117.180,7	106.289,9
Ourense	313.776,8	303.699,3	155.999,0	152.286,8
Pontevedra	4.613.503,4	4.443.795,9	1.656.773,1	2.479.879,6
Galicia	9.803.966,8	9.830.838,4	3.810.702,6	4.616.289,5
Bens intermedios				
A Coruña	3.557.614,3	2.636.240,9	5.682.552,7	4.878.604,3
Lugo	894.337,0	558.774,6	922.481,2	633.801,9
Ourense	390.685,7	480.121,2	216.517,3	241.671,6
Pontevedra	2.259.252,7	2.237.848,8	3.720.473,0	3.685.934,2
Galicia	7.101.889,6	5.912.985,4	10.542.024,1	944.011,9
Bens de capital				
A Coruña	195.826,8	168.234,5	94.271,2	130.619,2
Lugo	58.389,7	225.210,4	38.689,8	83.334,8
Ourense	37.063,8	37.455,4	17.911,1	21.579,3
Pontevedra	1.565.244,2	1.648.946,4	167.367,3	248.291,6
Galicia	1.856.524,4	2.079.846,7	318.239,4	483.824,9

Datos en miles de euros

(*) Os datos de 2014 son provisionais

Fonte: IGE a partir dos ficheiros proporcionados polo Departamento de Aduanas da AEAT

Unha das características do comercio exterior galego que xa subliñamos outros anos neste *Informe Sociolaboral* é o seu carácter intraindustrial: importamos moitas materias primas (e bens de equipamento) para producir e exportar produtos elaborados. A notable importancia deste *comercio intraindustrial* reflíctese cun dato: os seis primeiros capítulos arancelarios das exportacións galegas (dos 22 que hai) foron en 2013 tamén os seis primeiros das nosas importacións e conxuntamente acadaron máis dun 75% das compravendas de Galicia co estranxeiro.

As nosas vendas ao estranxeiro en 2013 concentráronse especialmente en tres grupos arancelarios: *Material de transporte*, *Materias téxtiles - confección* e *Animais, peixes e moluscos, leite e ovos*; entre os tres sumaron máis da metade (un 57,4% en 2013) do valor das exportacións de Galicia ao estranxeiro; esta especialización das nosas vendas internacionais, concentrando máis da metade en tres grupos arancelarios, conleva un risco: unha maior vulnerabilidade.

No tocante ás importacións, os grupos arancelarios máis importantes cuantitativamente foron o de *Minerais e combustibles minerais*, *Material de transporte* e *Materias téxtiles e confección*; entre os tres concentran algo máis da metade (un 56,3%, en 2013) do valor das importacións galegas do estranxeiro

No cadro 1.43 presentamos unha visión diacrónica para un período máis longo que o analizado no cadro 1.42, para facilitar o traballo ás persoas interesadas en afondar no estudo do comercio internacional de Galicia e de cada unha das súas provincias no último cuadrienio.

Cadro 1.43

Comercio internacional de Galicia. Por provincias. 2011-2014

	2011	2012	2013	2014
Galicia				
Exportacións/expedicións	17.149.899,5	16.665.762,9	18.762.380,8	17.828.670,5
Importacións/introducións	14.355.176,4	15.035.595,3	14.670.966,1	14.540.126,3
A Coruña				
Exportacións/expedicións	6.885.210,3	8.018.303,4	8.495.520,2	7.717.088,5
Importacións/introducións	7.753.437,9	8.383.484,8	7.657.573,5	6.887.056,6
Lugo				
Exportacións/expedicións	925.700,8	936.163,3	1.087.334,2	954.715,1
Importacións/introducións	975.161,4	1.050.646,5	1.078.351,8	823.426,6
Ourense				
Exportacións/expedicións	643.138,9	698.253,0	741.526,2	826.275,9
Importacións/introducións	453.911,6	442.180,1	390.427,4	415.537,7
Pontevedra				
Exportacións/expedicións	8.695.849,5	7.013.043,1	8.438.000,3	8.330.591,1
Importacións/introducións	5.172.665,6	5.159.283,9	5.544.613,4	6.414.105,5

Datos en miles de euros

(*) Os datos de 2014 son provisionais

Fonte: IGE, a partir dos ficheiros proporcionados pola AEAT

Respecto ao destino das nosas vendas ao estranxeiro no bienio 2013-2014, o cadro 1.44 reflicte o importe das transacción comerciais de Galicia cos Estados de maior peso cuantitativo (Francia, Portugal, Alemaña, Gran Bretaña...) e con varias áreas supranacionais (UE-28, OCDE, OPEP e MERCOSUR).

Comercio internacional de Galicia. Por Estados e Áreas supraestatais. Por provincias. 2013-2014

	Galicia		A Coruña		Lugo		Ourense		Pontevedra	
	2013	2014	2013	2014	2013	2014	2013	2014	2013	2014
Total										
Exportacións/expedicións	18.762.380,8	17.828.670,5	8.495.520,2	7.717.088,5	1.087.334,2	954.715,1	741.526,2	826.275,9	8.438.000,3	8.330.591,1
Importacións/introducións	14.670.966,1	14.540.126,3	7.657.573,5	6.887.056,6	1.078.351,8	823.426,6	390.427,4	415.537,7	5.544.613,4	6.414.105,5
UE 28										
Exportacións/expedicións	12.621.837,3	12.887.775,6	5.288.606,0	5.467.078,7	908.084,0	739.165,4	562.883,1	611.292,0	5.862.264,2	6.070.239,6
Importacións/introducións	7.738.868,3	8.616.106,1	2.559.551,7	2.892.196,8	857.731,7	585.561,3	290.391,0	315.039,7	4.031.193,8	4.823.308,3
Alemania										
Exportacións/expedicións	837.631,7	817.286,7	405.875,0	431.138,1	120.404,1	64.055,5	73.341,2	84.375,1	238.011,4	237.717,9
Importacións/introducións	699.119,9	630.837,3	165.832,4	201.223,2	173.549,5	124.096,4	22.155,1	36.594,4	337.582,9	268.923,4
Francia										
Exportacións/expedicións	4.600.420,5	4.892.038,0	884.301,4	874.876,7	211.657,8	225.808,5	120.809,4	153.357,9	3.383.651,9	3.637.997,8
Importacións/introducións	2.361.749,7	3.247.882,6	346.124,1	337.428,6	165.541,9	168.980,7	45.290,9	40.083,9	1.804.792,8	2.701.389,5
Portugal										
Exportacións/expedicións	2.408.193,1	2.454.848,1	1.123.021,5	1.131.822,5	120.463,8	115.746,6	195.032,5	181.039,6	969.675,3	1.026.239,3
Importacións/introducións	1.784.874,4	1.870.060,6	909.682,6	980.674,9	52.994,8	46.216,6	120.554,8	111.551,1	701.642,3	731.618,0
Reino Unido										
Exportacións/expedicións	924.659,2	847.515,2	630.178,4	593.097,9	53.822,5	50.701,6	60.340,5	72.247,6	180.317,7	131.468,2
Importacións/introducións	638.988,9	675.557,7	337.614,6	487.686,3	66.823,5	23.210,8	4.681,0	6.755,4	229.869,8	157.905,2
Estados Unidos										
Exportacións/expedicións	443.763,0	567.665,7	316.058,7	395.682,1	26.768,4	39.330,5	18.745,8	23.417,4	82.190,1	109.235,8
Importacións/introducións	215.030,3	314.526,4	135.802,2	215.932,6	17.117,9	23.946,4	2.156,4	1.543,3	59.953,8	73.104,0
China										
Exportacións/expedicións	168.362,6	178.282,0	58.881,2	74.888,1	3.036,0	1.045,5	5.193,1	7.994,3	101.252,4	94.354,0
Importacións/introducións	560.698,3	576.287,7	281.377,7	253.084,9	38.952,0	38.984,9	55.654,5	56.754,8	184.714,0	227.463,0
Marrocos										
Exportacións/expedicións	457.705,2	513.960,3	346.845,0	376.492,7	2.525,3	3.465,7	5.306,7	7.692,2	103.028,2	126.309,6
Importacións/introducións	346.932,9	298.061,6	227.109,5	176.006,6	19.488,1	22.216,5	10.894,5	11.782,6	89.440,8	88.055,9
OCDE										
Exportacións/expedicións	14.755.720,0	14.485.249,7	6.470.731,0	5.992.159,4	1.024.903,8	888.044,6	633.840,3	693.115,4	6.626.244,9	6.911.930,3
Importacións/introducións	9.635.829,5	10.352.419,6	4.203.453,0	4.380.415,1	881.057,7	611.279,8	297.214,1	326.077,3	4.254.104,6	5.034.647,4
OPEP										
Exportacións/expedicións	985.492,3	650.411,8	517.195,4	382.994,0	3.843,4	4.951,8	47.246,3	53.257,8	417.207,2	209.208,2
Importacións/introducións	1.483.124,4	834.297,6	1.364.940,7	738.241,4	552,6	631,7	2.941,3	4.560,9	114.689,8	90.863,6
MERCOSUR										
Exportacións/expedicións	688.735,5	564.902,7	164.388,2	127.462,2	1.222,1	1.780,3	14.973,8	12.484,6	508.151,5	423.175,5
Importacións/introducións	454.168,8	392.238,3	216.870,1	193.895,5	1.622,3	2.738,1	3.368,4	2.313,9	232.326,0	193.290,8

Datos en miles de euros

(*) Os datos de 2014 son provisionais

Fonte: IGE, a partir dos ficheiros proporcionados pola AEAT

1.6.2. Comercio galego coas outras comunidades autónomas.

Para o estudo do comercio de Galicia coas outras comunidades autónomas, tomaremos os datos de **C-intereg**, proxecto que naceu precisamente co obxectivo de analizar o comercio interautonómico e crear unha base de datos dos fluxos de bens e servizos entre as comunidades que a Constitución española nomea como nacionalidades e rexións do Estado.

A base de datos **C-intereg** veu cubrir unha das lagoas máis importantes do marco estatístico do Estado español: as relacións comerciais entre as distintas comunidades autónomas; varias comunidades colaboran, como patrocinadoras, neste proxecto, polo que poden coñecer trimestralmente información polo miúdo dos tipos de mercancías obxecto de compravenda e os modos de transporte usados para o desprazamento das mesmas; son: Andalucía, Castela-León, Cataluña, C. Valenciana, Extremadura, Madrid e País Vasco.

Dúas institucións colaboran moi activamente no proxecto **C-intereg**: a AEAT (*Agencia Española de Administración Tributaria*) e o *Instituto de Estudios Turísticos*, e outras dúas subministran unha

importante información de base: a *Subdirección General de Estadísticas del ministerio de Fomento* e máis o *Servicio de Estadísticas de Puertos del Estado*.

O cadro 1.45 reflicte a distribución por comunidades autónomas do comercio intraestatal no ano 2014, de acordo coa estimación realizada por **C-intereg**. Sobrancearemos os seguintes aspectos:

- Galicia vendeulles en 2014 ao resto das comunidades autónomas bens por un importe de 14.622 millóns de euros; tan só cinco estiveron por riba: Cataluña (o triplo de Galicia), Andalucía (case o dobre), C. Valenciana, Castela-León e Castela – A Mancha.

Cadro 1.45

Comercio entre Comunidades Autónomas. España 2014.

	Vendas a outras CC.AA.	Compras a outras CC.AA.	Saldo
Andalucía	27.108	21.629	5.479
Aragón	14.570	21.771	-7.201
Asturias	4.475	5.948	-1.473
Baleares	794	5.453	-4.659
Canarias	6.223	7.820	-1.597
Cantabria	4.009	5.988	-1.979
Castela León	20.572	18.125	2.447
Castela a Mancha	17.375	14.708	2.667
Cataluña	42.265	25.264	17.001
C. Valenciana	20.677	21.941	-1.264
Extremadura	2.884	5.098	-2.214
Galicia	14.622	8.448	6.174
Madrid	13.534	26.693	-13.159
Murcia	9.015	7.668	1.347
Navarra	6.166	5.516	650
País Vasco	12.537	14.074	-1.537
Rioxa (A)	3.529	4.211	-682
España	220.355	220.355	0

(datos en millones de euros)

- Galicia comproulles bens en 2014 ao resto das nacionalidades e rexións por un importe de 8.488 millóns de euros; foi maior este valor en oito comunidades: Madrid e Cataluña (ao redor do triplo de Galicia, ambas as dúas), C. Valenciana, Aragón, Andalucía e Castela-León (máis do dobre as catro), Castela – A Mancha e País Vasco.
- Como resultado da suma alxébrica das vendas e as compras de bens por Galicia ao resto do Estado, Galicia obtivo un superávit neste comercio interrexional en 2014 de 6.174 millóns de euros.
- Só obtivo un superávit maior en 2014 Cataluña (foi de 17.000 millóns de euros, case o triplo do galego) mentres que as comunidades con maior déficit foron Madrid, Aragón e Baleares).

O superávit de Galicia en 2014 nas relacións comerciais co resto do estado español foi maior en 181 millóns de euros que o de 2013 (fora de 5.993 millóns de euros), o que supón unha suba do 3%.

**Estrutura empresarial e
política industrial**

2

2.1. INTRODUCCIÓN

No capítulo anterior estudamos a realidade macroeconómica galega; neste ímonos centrar primeiro na estrutura e na dinámica do tecido produtivo galego, para abordar despois a política industrial das diferentes administracións públicas.

Comezaremos co estudo das empresas galegas (en aspectos como a forma xurídica que adoptan, o tamaño da empresa segundo número de persoas empregadas, a distribución por provincias e por tipo de actividade) baseándonos fundamentalmente en datos obtidos do INE (DIRCE). Complementaremos este epígrafe cos datos que proporciona o INE sobre a creación e a disolución de sociedades mercantís, o procedemento concursal e os efectos de comercio impagados.

Centrarémonos nos epígrafes seguintes en diversas enquisas industriais do INE (de empresas, de produtos, de produción industrial, de pedidos da industria e de prezos dos produtos industriais) e outras tres enquisas do sector servizos: as de análise polo INE deste sector produtivo (a “Encuesta Nacional de Servicios) e dúas estatísticas de dúas das actividades económicas que forman parte deste sector (o comercio polo miúdo e a ocupación hoteleira).

Faremos logo a análise dos resultados estatísticos que reflicten as enquisa de investigación científica e desenvolvemento tecnolóxico (I+D), de innovación tecnolóxica e máis de indicadores de alta tecnoloxía .

Por último, abordaremos o estudo do sector público empresarial en Galicia (analizando a súa relevancia en emprego e en investimento) e da política industrial en Galicia, contemplada desde unha tripla perspectiva: da Unión Europea, da Administración Central e da Administración Autonómica.

2.2. ESTRUCTURA E DINÁMICA EMPRESARIAL GALEGA

Na primeira parte deste epígrafe achegarémonos á estrutura e á evolución do tecido produtivo galego co estudo das empresas galegas segundo o número de traballadores/as, os sectores de actividade ou a condición xurídica, de acordo coa información subministrada *polo Directorio central de empresas* (DIRCE) do INE.

Neste apartado achegarémonos á estrutura e á evolución do tecido produtivo galego co estudo das empresas galegas segundo o número de traballadores/as, os sectores de actividade ou a condición xurídica, de acordo coa información subministrada polo Directorio central de empresas (DIRCE) do INE. Esta información combina, na elaboración das estatísticas de empresas, os datos da Seguridade Social cos procedentes das retencións do IRPF, o imposto de actividades económicas e os de Rexistro Mercantil, someténdoo a un itinerario de tratamentos de depuración, harmonización e integración co obxecto de obter maior fiabilidade. Os datos refírense á situación a día 1 de xaneiro de cada ano e non inclúen as empresas dos sectores agrario e pesqueiro nin os servizos administrativos das administracións públicas (aínda que si as empresas públicas).

Cadro 2.1

Empresas activas, por sector económico e comunidade autónoma. 2014

	Sector económico				
	Total	Industria	Construcción	Comercio	Resto de servicios
Cataluña	576.565	37.164	73.916	129.371	336.114
Madrid	494.509	23.152	59.114	97.620	314.623
Andalucía	468.930	27.100	52.694	133.001	256.135
C. Valenciana	330.855	24.545	41.680	96.331	178.299
Galicia	191.745	12.676	29.475	49.542	100.052
Cast. e León	159.473	11.844	24.543	40.129	82.957
País Vasco	149.245	12.401	22.168	34.230	80.446
Canarias	128.518	4.996	14.001	32.408	77.113
Cast. A Mancha	123.095	12.272	19.436	33.391	57.996
Aragón	88.114	6.734	12.711	20.066	48.603
Murcia	86.782	6.634	12.052	24.326	43.770
Baleares	84.270	4.408	14.020	16.632	49.210
Asturias	66.342	3.551	8.441	15.414	38.936
Extremadura	62.929	4.834	8.466	19.158	30.471
Navarra	41.582	3.858	6.146	9.692	21.886
Cantabria	36.698	2.075	5.447	8.487	20.689
A Ríoxa	22.314	2.445	3.128	5.499	11.242
Ceuta e Melilla	7.344	146	651	3.186	3.361
España	3.119.310	200.835	408.089	768.483	1.751.903

Fonte: INE, DIRCE

O cadro 2.1 recolle a distribución por sectores económicos e comunidades autónomas das empresas que figuran no DIRCE ao comezo do ano 2014. Destacaremos os seguintes aspectos:

- En contraste coa evolución ata ó 2008, diminúen o número de empresas no último ano. No caso galego en 1.253, 0,65% e 27.260 no total español o 0,9%. Cataluña é a que maior número de empresas acolle, atendendo ao emprazamento da súa sede central, cun 18,48% do total español; o segundo lugar ocúpao Madrid (15,85%) e o terceiro Andalucía (15,03%). Entre estas tres comunidades concentran case a metade (un 49,37%) do total de empresas de España, 17 décimas máis que no ano anterior.

Cadro 2.2

Distribución das empresas. Por sectores económicos⁽¹⁾. Galicia/ España. 2006-2014

Sector	2006		2007		2008		2009		2010		2011		2012		2013		2014	
	Galicia	España	Galicia	España	Galicia	España	Galicia	España	Galicia	España	Galicia	España	Galicia	España	Galicia	España	Galicia	España
Industria	7,8	7,6	7,6	7,3	7,5	7,2	7,5	7,3	7,2	7,0	7,0	6,8	6,9	6,7	6,8	6,6	6,6	6,4
Construcción	14,5	14,1	14,9	14,6	15,0	14,6	14,3	13,2	17,1	15,5	16,6	15,0	16,3	14,5	15,6	13,5	15,4	13,1
Comercio	29,0	28,1	29,0	25,3	27,3	24,6	27,2	24,8	26,4	24,2	26,0	24,1	25,9	24,2	26,0	24,3	25,8	24,6
Resto de servicios	48,7	51,9	49,5	52,7	50,2	53,5	51,0	54,8	49,3	53,3	50,4	54,2	50,9	54,6	51,7	55,6	52,2	56,2

Elaboración propia

(1) En porcentaxe de cada sector sobre o total de empresas

Fonte: INE, DIRCE

- Galicia segue a ser a quinta comunidade por número de empresas, cun peso relativo no total español do 6,13% (porcentaxe lixeiramente superior en seis centésimas á do ano anterior e tamén un pouco superior á proporción da poboación galega con respecto á do Estado en 2013: 5,87%).

- Ao redor da metade das empresas (51,69% en Galicia e 55,58% no total estatal) pertencen ao sector "resto de servizos", no que figuran as empresas do sector de servizos diferentes das comerciais. En torno

a cuarta parte do total das empresas son comerciais (25,96% en Galicia e 24,32% no total estatal). Conxuntamente, as empresas do sector servizos supoñen máis de tres de cada catro empresas que figuran no DIRCE, tanto en Galicia (76,77%) como en España (79,91%).

A análise comparativa da distribución sectorial de empresas en Galicia e España do cadro 2.2 e a evolución dos últimos trece anos no cadro 2.3, permite ás persoas interesadas o estudo máis polo miúdo.

Cadro 2.3

Evolución do número total de empresas. Galicia e España. 2002-2014

	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Galicia	165.726	174.077	180.977	185.722	191.642	200.020	203.374	201.263	198.874	196.535	194.511	192.998	191.745
España	2.710.400	2.813.159	2.942.583	3.064.129	3.174.393	3.336.657	3.422.239	3.355.830	3.291.263	3.250.576	3.199.617	3.146.570	3.119.310

Elaboración propia
Fonte: INE, DIRCE

No cadro 2.4. presentamos a evolución das empresas en Galicia -con desagregación provincial- e máis no Estado dende 1995. Galicia ten a primeiros do ano 2014 un 6,15% do total estatal de empresas que figuran no DIRCE, porcentaxe igual ó do ano anterior. A provincia da Coruña concentra agora un 41,65% das empresas galegas e a de Pontevedra o 34,17% polo que tres de cada catro empresas galegas pertencen a unha desas provincias.

No último ano decreceu o número de empresas nas catro provincias de Galicia, e fíxoo en maior medida na de Lugo, (en un 0,91%) , seguida da de Pontevedra (0,82%) e, en menor medida en A Coruña (0,45%) e Ourense (0,14%).

A distribución nas provincias galegas -e nos totais galego e español- do número de empresas segundo a condición xurídica no último cuadrienio pódese ver no cadro 2.5, que reflicte que:

- En Galicia as empresas propiedade de persoas físicas diminúen en 2.125, tamén diminúen os organismos autónomos (1) e as sociedades anónimas (139), mentres medran as de responsabilidade limitada (347), as cooperativas (21) as comunidades de bens (231) e as asociacións (397).

Cadro 2.4

Distribución das empresas. Por provincias. Galicia/España. 1995-2014

	A Coruña	Lugo	Ourense	Pontevedra	Galicia	España	% G/E
1995	61.647	19.678	19.085	46.980	147.390	2.301.559	6,4
1996	63.865	20.254	19.779	48.597	152.495	2.384.711	6,4
1997	64.946	20.545	20.076	49.494	155.061	2.438.830	6,4
1998	66.313	20.945	20.370	50.955	158.583	2.474.690	6,4
1999	63.167	21.267	20.598	52.013	157.045	2.518.801	6,2
2000	69.381	21.825	20.959	53.907	166.072	2.595.392	6,4
2001	70.021	21.865	21.136	54.710	167.732	2.645.317	6,3
2002	66.276	21.942	21.215	56.293	165.726	2.710.400	6,1
2003	71.748	22.396	21.560	58.373	174.077	2.813.159	6,2
2004	74.809	22.479	22.118	61.571	180.977	2.942.583	6,2
2005	77.023	23.122	22.452	63.125	185.722	3.064.129	6,1
2006	79.170	23.780	22.843	65.849	191.642	3.174.393	6,0
2007	82.873	24.609	23.520	69.018	200.020	3.336.657	6,0
2008	84.220	25.035	23.711	70.408	203.374	3.422.239	5,9
2009	83.748	24.861	23.304	69.350	201.263	3.355.830	6,0
2010	82.729	24.714	23.100	68.331	198.874	3.291.263	6,0
2011	81.321	24.499	22.987	67.728	196.535	3.250.576	6,0
2012	80.408	24.288	22.845	66.970	194.511	3.199.617	6,1
2013	80.215	24.022	22.694	66.067	192.998	3.146.570	6,1
2014	79.854	23.703	22.663	65.525	191.745	3.119.310	6,1

Elaboración propia
 Fonte: INE, DIRCE

- Se da evolución pasamos á “foto fixa”, no último ano a empresa propiedade dunha persoa física segue a ser a fórmula maioritaria de máis da metade das empresas de Galicia (54,31%), aínda que segue a perder forza porcentual (75 centésimas, este ano). A segunda é a sociedade de responsabilidade limitada (33,87%), que un ano máis sube a súa porcentaxe (neste caso en 39 centésimas).

Cadro 2.5

Empresas segundo condición xurídica, por provincias. Galicia/España 2008-2014

		Total empresas	Persoas físicas	Sociedades anónimas	Sociedades de respons. limitada	Sociedades colectivas	Sociedades comanditarias	Comunidades de bens	Sociedades cooperativas	Asociacións e outros tipos	Organismos autónomos
A Coruña	2008	84.220	49.080	1.682	25.461	8	0	965	382	6.484	158
	2009	83.748	48.259	1.644	25.694	8	0	989	380	6.505	169
	2010	82.729	47.251	1.572	25.692	7	0	1.030	381	6.636	160
	2011	81.321	46.042	1.576	25.294	7	0	1.060	366	6.799	177
	2012	80.408	44.779	1.547	25.509	7	0	1.136	374	6.874	182
	2013	80.215	44.410	1.460	25.875	7	0	1.172	370	6.739	182
	2014	79.854	43.511	1.395	26.166	7	0	1.256	382	6.952	185
Lugo	2008	25.035	15.668	310	6.756	0	0	1.637	160	445	59
	2009	24.861	15.355	292	6.818	0	0	1.650	160	530	56
	2010	24.714	15.127	280	6.848	0	0	1.620	151	624	60
	2011	24.499	14.821	268	6.908	0	0	1.644	152	644	62
	2012	24.288	14.481	269	6.982	0	0	1.652	148	694	62
	2013	24.022	14.265	283	6.975	0	0	1.613	143	697	66
	2014	23.703	13.895	256	7.002	0	0	1.623	151	713	63
Ourense	2008	23.711	14.557	459	5.823	1	0	312	108	1.391	60
	2009	23.304	14.145	452	6.776	2	0	333	105	1.429	62
	2010	23.100	13.877	440	6.811	2	4	347	105	1.450	64
	2011	22.987	13.648	437	6.864	2	3	354	112	1.505	62
	2012	22.845	13.404	436	6.906	1	3	378	111	1.546	60
	2013	22.694	13.258	416	6.925	0	3	374	115	1.542	61
	2014	22.663	13.071	398	6.998	0	3	402	112	1.622	57
Pontevedra	2008	70.408	37.486	1.548	25.878	3	0	3.030	290	2.060	113
	2009	69.350	36.637	1.517	25.668	2	0	2.983	278	2.153	112
	2010	68.331	35.978	1.438	25.321	2	0	2.924	267	2.291	110
	2011	67.728	35.531	1.419	25.124	2	0	2.929	263	2.346	114
	2012	66.970	34.768	1.395	25.078	2	0	2.903	265	2.445	114
	2013	66.067	34.341	1.326	24.838	2	0	2.747	272	2.427	114
	2014	65.525	33.669	1.297	24.794	2	0	2.856	276	2.515	116
Galicia	2008	203.374	116.791	3.999	63.918	12	0	5.944	940	10.380	390
	2009	201.263	114.396	3.905	64.956	12	0	5.955	923	10.617	399
	2010	198.874	112.233	3.730	64.672	11	4	5.921	904	11.001	394
	2011	196.535	110.042	3.700	64.190	11	3	5.987	893	11.294	415
	2012	194.511	107.432	3.647	64.475	10	3	6.069	898	11.559	418
	2013	192.998	106.274	3.485	64.613	9	3	5.906	900	11.405	423
	2014	191.745	104.146	3.346	64.960	9	3	6.137	921	11.802	421
España	2008	3.422.239	1.857.931	113.130	1.145.398	333	93	113.378	24.516	158.730	8.730
	2009	3.355.830	1.793.897	109.330	1.140.820	306	85	114.831	23.483	164.284	8.794
	2010	3.291.263	1.745.912	105.203	1.125.990	269	91	114.186	22.702	168.364	8.546
	2011	3.250.576	1.706.565	104.636	1.122.786	256	98	114.064	22.273	171.268	8.630
	2012	3.199.617	1.656.467	102.532	1.123.574	231	100	113.823	21.764	172.495	8.631
	2013	3.146.570	1.619.614	96.600	1.125.041	228	89	109.117	20.990	166.174	8.717
	2014	3.119.310	1.574.729	92.986	1.137.696	210	91	111.771	20.761	172.323	8.743

Elaboración propia
Fonte: INE, DIRCE

No cadro 2.6 ofrecemos a distribución das empresas por estrato de asalariados/as nas provincias galegas -e nos totais galego e máis estatal- no último sexenio. O predominio no tecido produtivo das pequenas empresas e das microempresas queda ben claro á vista de que:

- Ao redor da metade das empresas galegas (51,56%) non teñen asalariados/as (53,62% en España) e un 66,19% das que teñen algún non pasan de dous empregados/as (64,63% en España, dous puntos menos que en Galicia).

- As empresas que empregan a 20 ou máis traballadores/as en Galicia (3.137) supoñen un 1,64% do total de empresas galegas e as de España (60.170) son un 1,93%.

Cadro 2.6

Empresas, por estrato de asalariados/as e provincias. Galicia/España. 2008-2014

		Sen asalariados/as	de 1 a 2 asalariados/as	de 3 a 5 asalariados/as	de 6 a 9 asalariados/as	de 10 a 19 asalariados/as	de 20 a 49 asalariados/as	de 50 a 99 asalariados/as	de 100 a 199 asalariados/as	de 200 a 499 asalariados/as	de 500 a 999 asalariados/as	de 1.000 a 4.999 asalariados/as	de 5.000 ou máis asalariados/as
A Coruña	2008	43.314	24.630	8.273	3.666	2.341	1.346	358	162	92	16	19	3
	2009	44.007	23.866	8.182	3.525	2.257	1.278	355	158	85	16	16	3
	2010	44.228	23.296	8.052	3.377	2.022	1.160	334	148	83	11	15	3
	2011	44.841	21.517	7.993	3.346	1.960	1.091	321	146	77	10	16	3
	2012	44.154	22.359	7.332	3.224	1.813	981	290	134	80	17	20	4
	2013	42.514	24.527	7.016	3.034	1.673	939	257	138	77	16	21	3
	2014	42.611	24.543	7.162	2.555	1.588	899	253	128	71	20	20	4
Lugo	2008	12.166	7.828	2.841	1.100	667	325	67	30	5	5	1	0
	2009	12.315	7.595	2.805	1.096	622	322	70	24	6	4	2	0
	2010	12.389	7.600	2.721	1.062	548	296	63	21	8	4	2	0
	2011	12.466	7.405	2.689	1.054	532	261	64	15	9	2	2	0
	2012	12.517	7.442	2.501	1.013	480	242	63	20	5	3	2	0
	2013	11.969	7.813	2.512	947	479	223	48	19	7	4	1	0
	2014	11.926	7.816	2.405	838	439	201	49	18	8	2	1	0
Ourense	2008	12.103	7.284	2.418	916	576	290	77	23	16	3	5	0
	2009	12.098	6.995	2.386	894	543	282	59	27	14	2	4	0
	2010	12.140	6.925	2.299	896	477	259	63	21	13	3	4	0
	2011	12.146	6.922	2.251	827	482	261	59	24	9	2	4	0
	2012	12.153	6.995	2.062	842	462	232	62	21	11	1	4	0
	2013	11.786	7.372	2.017	779	430	211	51	22	10	1	5	0
	2014	11.832	7.408	2.053	696	374	207	60	18	10	1	4	0
Pontevedra	2008	32.543	22.162	7.980	3.531	2.302	1.356	319	125	70	10	8	2
	2009	32.654	21.436	7.930	3.467	2.116	1.263	306	122	65	9	7	2
	2010	33.231	20.958	7.420	3.287	1.890	1.073	281	110	64	7	8	2
	2011	33.690	20.186	7.439	3.116	1.840	1.007	275	97	62	6	8	2
	2012	33.602	20.635	6.814	2.872	1.703	910	264	97	57	7	7	2
	2013	32.493	21.589	6.535	2.671	1.550	824	236	99	54	7	7	2
	2014	32.501	21.710	6.358	2.407	1.386	798	226	78	48	5	7	1
Galicia	2008	100.126	61.904	21.512	9.213	5.886	3.317	821	340	183	34	33	5
	2009	101.074	59.892	21.303	8.982	5.538	3.118	790	331	170	31	29	5
	2010	101.988	58.779	20.492	8.622	4.937	2.788	741	300	168	25	29	5
	2011	103.143	56.030	20.372	8.343	4.814	2.620	719	282	157	20	30	5
	2012	102.426	57.431	18.709	7.951	4.458	2.365	679	272	153	28	33	6
	2013	98.762	61.301	18.080	7.431	4.132	2.197	592	278	148	28	34	5
	2014	98.870	61.477	17.978	6.496	3.787	2.105	588	242	137	28	32	5
España	2008	1.754.374	958.711	345.848	160.460	110.369	61.709	16.242	8.061	4.511	1.117	725	112
	2009	1.767.470	919.092	332.671	151.233	101.601	55.641	15.075	7.672	3.578	1.008	678	111
	2010	1.774.005	893.005	318.155	143.016	88.396	48.765	13.745	7.098	3.374	952	651	101
	2011	1.795.321	847.952	313.408	138.040	84.834	46.160	13.279	6.585	3.288	923	679	107
	2012	1.764.987	867.550	288.896	131.944	79.113	43.070	12.700	6.434	3.214	935	669	105
	2013	1.681.588	922.646	280.643	125.029	74.204	39.506	11.745	6.130	3.450	885	643	101
	2014	1.672.483	921.000	284.612	110.819	70.226	38.157	11.223	5.753	3.346	942	646	103

Elaboración propia
Fonte: INE, DIRCE

O cadro 2.7 explícita a porcentaxe de empresas que teñen asalariados/as en Galicia e no Estado dende 1995. Subliñaremos que:

- A porcentaxe de Galicia en 2014 diminúe en 3 décimas con respecto ó ano anterior e sitúase en 48,5
- A porcentaxe de Galicia estivo sempre por riba da estatal dende 1998; no último ano, a porcentaxe diminúe lixeiramente, xa que o estatal diminúe 0.2 puntos con respecto o ano anterior, situándose no 46,4.

Cadro 2.7

Porcentaxe de empresas que teñen asalariados/as.

	Galicia	España
1995	41,0	42,4
1996	41,6	42,5
1997	43,3	43,3
1998	44,4	43,8
1999	46,0	44,9
2000	46,1	45,4
2001	47,7	46,7
2002	49,3	47,4
2003	49,6	48,1
2004	50,6	49,0
2005	50,6	48,6
2006	50,9	49,1
2007	50,6	48,9
2008	50,8	48,7
2009	49,8	47,3
2010	48,7	46,1
2011	47,5	44,8
2012	47,3	44,8
2013	48,8	46,6
2014	48,5	46,4

Elaboración propia
Fonte: DIRCE

O número de empresas de cada un dos estratos de asalariados/as en Galicia e España figura no cadro 2.8. Na comparanza das porcentaxes Galicia-España apréciase que a participación relativa de Galicia no total español só é maior que a correspondente á nosa poboación (5,87%) nos tramos de menos asalariados/as (1-2 e 3-5; 6-9) mentres que son especialmente pequenas no estrato de máis asalariados/as e nos situados entre 100 e 5.000 persoas empregadas.

Cadro 2.8

Número de empresas, por estrato de asalariados/as. Galicia/España. 2014

	Total empresas	Sen asalariados/as	de 1 a 2 asalariados/as	de 3 a 5 asalariados/as	de 6 a 9 asalariados/as	de 10 a 19 asalariados/as	de 20 a 49 asalariados/as	de 50 a 99 asalariados/as	de 100 a 199 asalariados/as	de 200 a 499 asalariados/as	de 500 a 999 asalariados/as	de 1.000 a 4.999 asalariados/as	de 5.000 ou máis asalariados/as
Galicia	191.745	98.870	61.477	17.978	6.496	3.787	2.105	588	242	137	28	32	5
España	3.119.310	1.672.483	921.000	284.612	110.819	70.226	38.157	11.223	5.753	3.346	942	646	103
% Galicia/España	6,1	5,9	6,7	6,3	5,9	5,4	5,5	5,2	4,2	4,1	3,0	5,0	4,9

Fonte: INE, DIRCE

Unha información máis polo miúdo das empresas con asalariados/as é a que figura no cadro 2.9, que recolle a porcentaxe de empresas por estrato de asalariados/as en Galicia e no Estado nos últimos catorce anos. Compróbase que en 2014 os catro primeiros tramos as empresas galegas superan en porcentaxe ás do total do estado, e vaise abrindo a diferenza (en termos relativos) a prol de España nos dous estratos seguintes a medida que vai subindo o tamaño do cadro de persoal.

Cadro 2.9

Porcentaxe de empresas. Por estrato de asalariados/as ⁽¹⁾. Galicia/España. 2000-2014

	Galicia						España					
	1-2	3-5	6-9	10-19	20-49	50 ou máis	1-2	3-5	6-9	10-19	20-49	50 ou máis
2000	59,5	21,1	8,7	6,1	3,4	1,2	56,6	20,9	9,2	7,2	4,2	1,9
2001	59,3	20,9	9,3	6,0	3,2	1,3	56,0	21,0	10,2	7,0	3,9	1,9
2002	59,0	21,1	9,3	6,0	3,3	1,3	55,8	21,1	10,2	7,0	3,9	1,7
2003	59,8	20,8	9,0	5,9	3,2	1,3	56,2	21,1	10,1	6,9	3,8	1,9
2004	59,9	21,1	8,9	5,8	3,1	1,2	56,7	21,1	9,9	6,8	3,7	1,8
2005	60,1	20,8	8,9	5,7	3,2	1,3	57,1	20,9	9,8	6,7	3,8	1,8
2006	60,0	20,9	8,9	5,7	3,2	1,3	56,6	21,1	9,9	6,8	3,8	1,8
2007	60,1	20,9	8,9	5,7	3,1	1,4	57,2	20,9	9,7	6,7	3,7	1,8
2008	60,0	20,8	8,9	5,7	3,2	1,4	57,5	20,7	9,6	6,6	3,7	1,8
2009	59,8	21,3	9,0	5,5	3,1	1,4	57,9	20,9	9,5	6,4	3,5	1,8
2010	60,6	21,1	8,9	5,1	2,9	1,3	58,9	21,0	9,4	5,8	3,2	1,7
2011	60,0	21,8	8,9	5,2	2,8	1,3	58,3	21,5	9,5	5,8	3,2	1,7
2012	62,4	20,3	8,6	4,8	2,6	1,3	60,5	20,1	9,2	5,5	3,0	1,7
2013	65,1	19,2	7,9	4,4	2,3	1,2	63,0	19,2	8,5	5,1	2,7	1,6
2014	66,1	19,3	7,0	4,1	2,3	1,2	63,7	19,7	7,7	4,9	2,6	1,5

Elaboración propia, a partir dos datos do DIRCE

(1) Calculado sobre o total de empresas que teñen algún asalariado/a

A *Estadística de sociedades mercantiles* do INE reflicte, no cadro 2.10 que no ano 2014:

- Creáronse en Galicia 4.266 sociedades mercantís (10 menos que en 2013) do total que se constituíron en España, o que supón unha porcentaxe do 4,5%, unha décima menos que no ano anterior.

Segundo a forma xurídica que adoptaron as sociedades mercantís constituídas en Galicia en 2014, as de responsabilidade limitada foron as predominantes: 4.252 empresas, o que supón un 99,7% do total, (unha décima máis que no ano anterior).

As 14 sociedades anónimas que se crearon en Galicia no ano 2014 representan tan só un 2% do total das formalizadas en España.

- O forte impacto da crise económica é evidente simplemente lembrando que as sociedades mercantís constituídas en Galicia no ano 2007, en plena expansión económica, foron 6.633 , 2.491 máis que en 2012, 2.357 máis que en 2013 e 2.367 máis que as creadas en 2014..

Cadro 2.10

Sociedades mercantís creadas e disoltas. Galicia/España. 2013-2014

		Creadas	% variación anual	Disoltas	% variación anual
2013	Galicia	4.276	3,2	1.936	12,9
	España	93.363	7,1	24.735	9,1
2014	Galicia	4.266	-0,21	1.528	-21,1
	España	94.152	0,8	21.850	-11,9

Datos provisionais

Fonte: INE, "Estadística de sociedades mercantiles"

- A variación porcentual da creación de sociedades mercantís en Galicia en 2014 foi lixeiramente negativa (-0,2%), fronte á suba dun 3.2% do ano anterior; no promedio estatal deuse en 2014 un crecemento do 0,8%.

- No tocante ás sociedades mercantís disoltas en 2014, foron 1.528 en Galicia (398 menos que en 2013, un 20,6% de diminución), que supoñen un 7% do total de España.

- A disolución de sociedades mercantís en Galicia en 2014 diminuíu un 21,1% (e un 12,9% en 2013), moi por riba da media estatal (11,9%).

O cadro 2.11 reflicte o capital medio suscrito polas sociedades mercantís de Galicia e o total estatal.

Cadro 2.11

Capital medio suscrito(*) das sociedades mercantís creadas. Galicia-España 2012-2014

	2012	2013	2014
Galicia	55.300	57.500	55.862
España	87.200	71.900	78.645

(*) en euros. Datos provisionais

Fonte: INE. "Estadística de Sociedades Mercantiles"

- O capital medio suscrito polas sociedades mercantís constituídas en Galicia no ano 2014 foi de 55.862 euros (1.638 menos que en 2013) e de 78.645 no promedio español (6.745 máis que no ano anterior). A cifra galega supón un 71% respecto da media estatal (fora un 80% en 2013).

O estudo das sociedades mercantís que en 2013-2014 ampliaron o seu capital social ou se disolveron en Galicia e no total español pode facerse a partir dos datos do cadro 2.12, no que sobrancearemos:

- A participación relativa de Galicia no total de sociedades mercantís que ampliaron o seu capital social en 2014 en España foi do 5%, unha décima menos que no ano anterior e por baixo do peso relativo que a nivel demográfico, de PIB ou de número de empresas ten a nosa comunidade no conxunto do Estado.

Cadro 2.12

Sociedades mercantís que amplían capital* e sociedades disoltas. Galicia /España. 2013-2014

		Amplian capital		Soc. Disoltas			
		Número	Capital (*)	Total	Voluntaria	Por fusión	Otras
2013	Galicia	1.750	3.474	1.936	1.505	106	325
	España	34.630	75.057	24.735	17.198	2.004	5.533
2014	Galicia	1.696	787,4	1.528	1.132	86	310
	España	32.798	42.801,4	21.850	14.869	1.857	5.124

(*) Total da ampliación de capital, en millóns de euros Datos provisionais.

Fonte: INE. "Estadística de Sociedades Mercantiles"

- A porcentaxe de Galicia no total de sociedades mercantís que se disolveron en 2014 en España foi do 7%, oito décimas menos que no ano anterior e por riba do peso relativo que a nivel demográfico, de PIB ou de número de empresas ten Galicia en España.

- Un 74,1% das sociedades mercantís que se disolveron en Galicia en 2014 fixérono voluntariamente (2,5 puntos porcentuais menos que en 2013), un 5,6% por fusión e o 20,3% restante por outras causas.

A *Estadística del Procedimiento Concursal* do INE permítenos o estudo dos debedores concursados en Galicia e en España: o cadro 2.13 reflicte que en 2014 foron 460 (121 menos que en 2013) en Galicia, das 7.308 do total español, polo que o peso porcentual galego no global estatal acadou un 6,5% (fronte ao 5,6% de 2013), porcentaxe que está por riba do peso relativo de Galicia en poboación, en PIB ou en número de empresas.

Cadro 2.13

Debedores concursados. Galicia / España. 2008-2014

	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Galicia	185	345	336	412	539	539	460
España	2.902	5.922	5.750	6.755	8.726	9.660	7.038

Fonte: INE, "Estadística del procedimiento concursal"

O importante empeoramento económico do último sexenio (período caracterizado por unha forte crise económica) é ben perceptible tan só lembrando que os debedores concursados en Galicia en 2007 foran só 64, ao ano seguinte case se triplicaron (185)... e no bienio 2012- 2013 multiplicaban por 8,4 o dato do ano 2007 (por 7,2 en 2014).

No cadro 2.14 ofrecemos a desagregación dos concursos de acredores por natureza xurídica do debedor, por tipo de concurso e por clase de procedemento, para Galicia no último trienio.

Cadro 2.14

Debedores concursados. Desagregación en distintas variables. Galicia. 2012-2014

	2012	2013	2014
Por natureza xurídica			
- Personas físicas sen actividade empresarial	58	18	25
- Empresas	481	521	435
· Personas físicas	15	9	14
· Soc. anónimas	65	65	53
· Soc. limitadas	396	435	353
· Outras	7	12	15
Por tipo de concurso			
Por vontade	509	502	417
Necesario	30	37	43
Por clase de procedemento			
· Ordinario	65	89	49
· Abreviado	474	450	411

Elaboración propia

Fonte: INE, "Estadística del procedimiento concursal"

* Das 460 empresas sometidas a concurso de acredores en Galicia en 2014, foron esmagadoramente maioritarias as sociedades de responsabilidade limitada: 353 (un 81,1% do total, 2,3 puntos porcentuais menos que no ano anterior); seguíronlle as sociedades anónimas (53, un 12,2%) e, moi de lonxe, as empresas que son propiedade dunha persoa física (3,2%).

* Un 90,6% dos debedores sometidos a concurso de acredores en Galicia en 2014 (tres puntos porcentuais menos que no ano anterior) foron *voluntarios* e só un 9,4% foron *necesarios*.

* Segundo a clase de procedemento, os *abreviados* (89,3%) multiplicaron por oito aos *ordinarios* (10,7%).

Unha análise máis polo miúdo das empresas sometidas a concurso de acredores en Galicia no último trienio podemos facelo ao fío do cadro 2.15, que reflicte:

- Por tramo de asalariados, a maioría dos procedementos concursais concentráronse nas empresas de menos traballadores, xa que 288 foron en “microempresas” (as empresas de menos de 10 empregados), o que representa un 66% do total, tan só 26 concursos de acredores foron en medianas ou grandes empresas (un 6% do total) .

- Por chanzos de volume de negocio, as empresas de menos facturación (as que non chegaron en 2014 ao limiar de dous millóns de euros en vendas) foron máis de dúas de cada tres (un 69´4% do total das concursadas, 3,2 puntos porcentuais máis que no ano anterior e 5,4 por riba que en 2013).

- Por sectores produtivos, ao igual que no bienio anterior analizado no cadro 2.15, o que tivo máis concursos de acredores en Galicia en 2014 foi o de un maior peso na estrutura produtiva galega (por xeración de valor engadido, postos de traballo ou número de empresas): os servizos (45,3%, un punto porcentual máis que no ano anterior), seguido da construción (26%, tres puntos máis que en 2013).

Cadro 2.15

**Empresas concursadas por tramos de asalariados,
volumen de negocio e actividade económica principal.
Galicia. 2012-2014**

	2012	2013	2014
Total empresas	481	521	435
Por tramos de asalariados			
· 0	44	56	49
· 1-9	218	240	239
· 10-49	152	173	87
· 50-99	27	17	15
· Máis de 100	8	18	11
· Sen clasificar	32	17	34
Por volumen de negocio (*)			
· Menos de 2	326	345	302
· 2-5	65	73	29
· 5-10	29	42	19
· Máis de 10	29	25	18
· Sen clasificar	32	36	67
Por actividade económica principal			
· Agricultura e pesca	2	4	12
· Industria	113	108	76
· Enerxía	2	4	1
· Construción	148	120	113
· Servizos	185	231	197
· Sen clasificar	31	54	34

Elaboración propia

(*) En millóns de euros

Fonte: INE, "Estadística del procedimiento concursal"

A *Estadística de Efectos de Comercio Impagados*, que elabora o INE, recollida no cadro 2.16, explicita que a porcentaxe no importe dos efectos impagados sobre os vencidos foi en 2014 especialmente alta en Estremadura (3%) mentres que no extremo inferior estiveron Baleares e País Vasco (ambas as dúas cun 1,8%).

Galicia (cun 1,4%), situouse dúas décimas por baixo do promedio español; compartindo porcentaxe con outras tres comunidades autónomas (Navarra e as dúas Castelas). A nosa comunidade fora a segunda de menos impagos en 2010 e a terceira en 2009 e no bienio 2011-2012.

No tocante á variación en 2014 do importe dos efectos impagados, baixou en 2014 en todas as comunidades autónoma, cunha diminución media estatal do 33,4%; Galicia tivo o maior descenso (-62,4%) e Andalucía o menor (-18,5%).

Cadro 2.16

Porcentaxe de efectos comerciais impagados sobre vencidos. Por CC.AA. 2009-2014

	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Andalucía	6,2	4,4	4,4	4,9	3,3	2,7
Aragón	4,6	3,7	3,5	3,5	3,2	2,1
Asturias	4,3	3,7	3,6	4,0	3,1	2,4
Baleares	6,1	4,8	4,2	5,4	3,4	1,8
Canarias	7,4	5,0	4,8	4,7	3,5	2,6
Cantabria	4,7	3,6	3,6	4,4	3,7	2,0
Castela e León	4,2	3,2	3,2	3,6	2,8	1,9
Castela A Mancha	5,0	3,7	3,9	4,4	3,4	1,9
Cataluña	5,0	4,4	4,1	3,5	2,8	2,1
C. Valenciana	5,7	4,0	4,4	4,8	3,5	2,3
Extremadura	5,7	4,2	4,3	5,3	4,0	3,0
Galicia	4,0	3,1	3,3	3,2	5,0	1,9
Madrid	5,6	4,6	4,3	3,0	2,6	2,1
Murcia	5,5	3,8	4,4	4,4	3,1	2,1
Navarra	3,4	2,7	2,7	2,9	2,4	1,9
País Vasco	3,9	3,3	3,3	3,3	2,7	1,8
A Rioxa	4,1	3,4	3,6	3,3	2,6	2,0
España	5,1	4,1	4,0	3,7	3,0	2,1

Fonte: INE, "Estadística de efectos de comercio impagados"

2.3. ANÁLISE DE ENQUISAS INDUSTRIAIS

A información do tecido produtivo galego que vimos no anterior epígrafe complementarémola neste cos datos que sobre o noso sector industrial figuran en tres enquisas industriais elaboradas polo INE (*de empresas, de produtos e de produción industrial*).

2.3.1. Enquisa industrial de empresas

A *Enquisa Industrial de Empresas* proporciona unha información interesante para o estudo das características dos distintos sectores da actividade industrial -nos niveis estatal e autonómico- e intégrase no proxecto europeo de estatísticas estruturais das empresas.

A partir do ano de referencia 2013, esta enquisa ampliou o seu ámbito poboacional e máis territorial, estendendo a súa cobertura ás empresas industriais sen asalariados e incorporando as cidades autónomas (Ceuta e Melilla); ademais mellorouse a cobertura do sector de xestión de residuos. Para permitir a comparanza cos datos do ano 2012, todas as taxas de variación anuais calculáronas os técnicos do INE sobre os ámbitos comúns en 2012 e 2013.

Os últimos datos proporcionados polo INE (publicounos en decembro de 2014) corresponden ao ano 2013. A cifra de negocios das empresas do sector industrial español neste ano foi de 562.351 millóns de euros, un 2,5% menos que en 2012; o número de empresas industriais baixou un 4,6% e o persoal ocupado un 3,9%.

Cadro 2.17

Distribución porcentual da cifra de negocios. Por CC.AA. 2009-2013

	2009	2010	2011	2012	2013
Andalucía	10,6	11,2	11,8	12,7	12,5
Aragón	4,4	4,7	4,6	4,2	4,4
Asturias	2,5	2,5	2,3	2,4	2,4
Baleares	0,8	0,8	0,4	0,7	0,6
Canarias	1,5	1,4	1,1	1,6	1,4
Cantabria	1,4	1,4	1,5	1,4	1,3
Castela e León	6,5	6,3	6,7	6,4	6,3
Castela A Mancha	4,7	4,4	4,7	5,0	4,8
Cataluña	23,5	24,0	23,6	22,2	22,4
C. Valenciana	9,6	9,8	10,3	9,4	9,7
Extremadura	1,1	1,1	0,9	1,2	1,2
Galicia	6,7	6,3	6,5	6	6,5
Madrid	10,9	9,3	7,6	10,5	9,8
Murcia	2,7	2,9	3	3,5	3,7
Navarra	3,0	3,2	3,6	2,8	2,9
País Vasco	9,0	9,6	10,3	9,1	9,1
A Rioxa	1,0	1,1	1,1	1,0	1,0
España	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0

Fonte: INE, "Encuesta industrial de empresas"

A cifra de negocios das empresas do sector industrial de Galicia en 2013 foi de 36.502 millóns de euros, un 6,7% máis que en 2012; a nosa comunidade autónoma foi a de maior crecemento en 2013, seguida moi de lonxe por Murcia (cun 2,6%) mentres que Canarias (-13,6%), e Madrid (-9,5%) rexistraron as caídas máis intensas porcentualmente, nun ano en que só Galicia e Murcia subiron a súa cifra de negocios do sector industrial.

Comprobamos no cadro 2.17 que a maior participación na cifra de negocios total estatal en 2013 tivérona Cataluña (22,4%), Andalucía (12,5%), Madrid (9,8%), C. Valenciana (9,7%) e País Vasco (9,4%); conxuntamente estas cinco comunidades concentraron case dous de cada tres euros (un 63,8%) da cifra de negocios do sector industrial en España.

A porcentaxe de Galicia no agregado estatal de 2013 (6,5%) asígnalle á nosa comunidade a sexta posición, tras as cinco antes citadas; en 2013 mellorou un posto respecto do ano anterior, ao superar a Castela-León.

A ollada diacrónica explicita que a crise económica deixouse sentir con forza nas empresas industriais. O sector industrial de Galicia aínda non recuperou a cifra de negocios que tiña no ano 2008 (41.903 millóns de euros) e pechou 2013 cunha facturación de 36.502 millóns de euros (unha diminución de 5,401 millóns de euros, un 12,9%). No total español, pola súa parta, pasou dos 628.903 millóns de euros de 2008 aos 562.351 de 2013 (unha baixada do 10,6%)..

Presentamos no cadro 2.18 os datos que permiten afondar no estudo desde unha perspectiva dinámica do peso das industrias galegas no total estatal.

Cadro 2.18

Evolución da porcentaxe de Galicia no Estado nas principais variables da industria. 2001-2013

	Persoas ocupadas	Horas traballadas	Cifra de negocios
2001	6,0	6,1	5,8
2002	6,2	6,3	6,2
2003	6,2	6,2	6,1
2004	6,1	6,2	6,0
2005	6,3	6,3	6,0
2006	6,5	6,5	6,2
2007	6,7	6,8	6,6
2008	6,9	6,9	6,7
2009	6,9	7,0	6,7
2010	6,8	6,9	6,7
2011	6,9	7,5	6,7
2012	6,7	6,7	6,0
2013	6,8	6,9	6,5

Elaboración propia

Fonte: INE, "Encuesta industrial de empresas"

Quedaron en 2013 as tres variables analizadas nun abano do 6,5% ao 6,9%; a menor (coma todos os anos do período 2001-2013) foi a da cifra de negocios. Tomando como datas fixas os anos 2001 e 2013, aumentou en todas as variables a participación galega no conxunto español.

2.3.2. Enquisa industrial de produtos

Esta enquisa proporciona datos desde 1993, ano no que comezou España o seu proceso de adaptación ao Regulamento PRODCOM (PRODucción COMunitaria) relativo á harmonización das estatísticas sobre a produción industrial nos países da UE; inclúe unha lista de produtos industriais (uns 4.000) de xeito harmonizado coa clasificación que se fai a efectos de comercio exterior na UE.

Cadro 2.19

Porcentaxe de vendas por CCAA. 2012-2013

	2012	2013
Andalucía	12,7	11,9
Aragón	4,5	4,4
Asturias	2,2	2,2
Baleares	0,3	0,3
Canarias	1,4	1,3
Cantabria	1,4	1,4
Castela e León	6,7	6,9
Castela A Mancha	4,8	5,0
Cataluña	23,6	23,3
C. Valenciana	9,1	9,9
Estremadura	0,9	0,8
Galicia	6,7	7,1
Madrid	7,2	7,1
Murcia	3,5	3,6
Navarra	3,6	3,6
País Vasco	10,4	10,2
Rioxa (A)	1,1	1,1
España	100,0	100,0

Fonte: INE, "Encuesta industrial de productos"

O cadro 2.19 recolle o valor da produción comercializada polas distintas comunidades autónomas no último bienio do que temos datos ao remate da elaboración deste Informe. Sobrancearemos que:

- O valor das vendas de produtos industriais de Galicia foi en 2013 de 24.733 millóns de euros e rexistrou unha suba dun 3,6% mentres que baixou a nivel estatal un 1,7%.
- As comunidades autónomas con maiores incrementos porcentuais en 2013 foron a C. Valenciana (6,1%) e Galicia (3,6%) mentres que as de maior diminución foron Canarias (-11,9%) e Andalucía (-7,6%).
- Se do dinamismo nas vendas de produtos industriais no último ano pasamos á visión estática da participación de cada comunidade autónoma no total estatal en 2013, sobrancea a elevada concentración xeográfica en seis comunidades, que de maior a menor participación no total estatal son: Cataluña, Andalucía, País Vasco, C. Valenciana, Galicia e Madrid; conxuntamente axuntan un 69.5 % do importe das vendas estatais da industria manufactureira
 - Galicia, cun 7,1% do total español en 2013 (catro décimas máis que no ano anterior) eliminou en 2013 a fenda de medio punto porcentual que a separaba da comunidade de Madrid; tivo por riba catro comunidades (Cataluña, Andalucía, País Vasco e C. Valenciana) e quedou á par de Madrid.
 - O peso relativo de Galicia no Estado en 2013 está máis dun punto porcentual por riba do noso peso poboacional, en número de empresas ou en PIB.

A visión dinámica na última década da participación relativa de Galicia no importe estatal da produción comercializada figura no cadro 2.20. Tivo unha suba continuada no cuadrenio 2006-2009, até chegar ao 7,6%, o mellor dato desde que se elabora este indicador. No seguinte trienio diminuíu nove décimas e volveu á porcentaxe do ano 2006 (6,7%); a notable alza de 2013 fixo que Galicia recuperase a taxa de 2007.

Cadro 2.20

Evolución do peso de Galicia no
produción comercializada ⁽¹⁾.
2004-2013

	% Galicia / España
2004	6,5
2005	6,4
2006	6,7
2007	7,1
2008	7,4
2009	7,6
2010	7,3
2011	6,9
2012	6,7
2013	7,1

Elaboración propia

(1) Lista de produtos PRODCOM

Fonte: INE, "Encuesta industrial de productos"

No cadro 2.21 presentamos a desagregación por *grandes agrupacións* do valor da produción comercializada galega.

Constátase que *Alimentación –bebidas –tabaco* encabeza a clasificación en 2013, cun 25,5% (un 22,1% no total estatal) por segundo ano consecutivo, tras tomar o relevo do apartado produtivo que ocupou o primeiro posto na estrutura produtiva galega ata 2011: *Material de transporte*, que agora está no segundo posto, cun 22,2% (mentres que no promedio estatal ocupa a terceira posición, cun 13,5%).

Estas dúas *grandes agrupacións* concentraron en 2013 case a metade (47,5%) do valor da produción comercializada de Galicia da lista PRODCOM, cunha suba de 4,5 puntos porcentuais respecto do ano 2012.

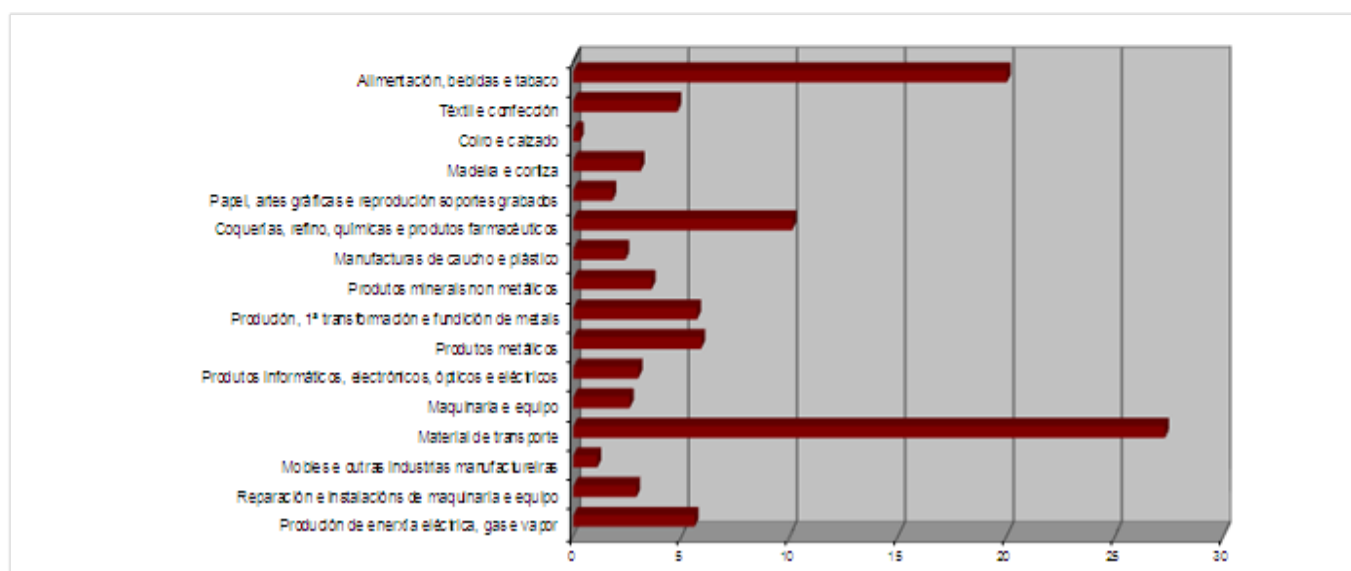
Cadro 2.21

Porcentaxe do valor da produción comercializada, por grandes agrupacións. Galicia. 2008-2013

CNAE-2009		2008	2009	2010	2011	2012	2013
	Galicia	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
10-11-12	Alimentación, bebidas e tabaco	17,5	20,0	19,7	22,2	23,8	25,5
13-14	Téxtil e confección	4,5	4,8	4,3	4,1	4,6	4,4
15	Coiro e calzado	0,2	0,3	0,3	0,5	0,5	0,5
16	Madeira e cortiza	3,5	3,1	2,8	2,7	2,6	2,3
17-18	Papel, artes gráficas e reprodución soportes grabados	1,8	1,8	2,3	2,1	1,7	1,9
19-20-21	Coquerías, refino, químicas e produtos farmacéuticos	10,9	10,1	11,7	11,6	14,9	12,3
22	Manufacturas de caucho e plástico	2,2	2,4	2,3	2,2	2,0	2,1
23	Produtos minerais non metálicos	3,8	3,6	3,1	2,7	2,3	2,1
24	Producción, 1ª transformación e fundición de metais	7,8	5,7	7,5	8,7	8,1	7,2
25	Produtos metálicos	6,6	5,9	4,7	4,6	4,2	3,9
26-27	Produtos informáticos, electrónicos, ópticos e eléctricos	2,6	3,0	2,2	2,0	2,0	1,6
28	Maquinaria e equipo	2,6	2,6	2,1	2,3	2,3	2,2
29-30	Material de transporte	26,2	27,3	27,2	23,6	19,4	22,2
31-32	Mobles e outras industrias manufactureiras	1,1	1,1	1,1	1,1	1,2	1,2
33	Reparación e instalacións de maquinaria e equipo	2,8	2,9	2,8	2,8	2,3	2,6
35	Producción de enerxía eléctrica, gas e vapor	5,9	5,6	6,0	6,8	8,0	8,0

Elaboración propia

Fonte: INE, Enquisa industrial de produtos

O cadro 2.21 permítelle ás persoas que desexen facer unha análise máis polo miúdo afondar na especialización da produción comercializada en Galicia con respecto a España. Reflicte a comparanza da estrutura produtiva do tecido industrial galego coa estatal mediante a desagregación da porcentaxe que Galicia representa no total español en cada *gran ocupación*.

Salientaremos que a maior especialización produtiva de Galicia en 2013 deuse nas seguintes *grandes agrupacións*: “Enerxía eléctrica e gas” (26,8% do valor da comercialización en toda España), “Madeira e cortiza” (18,8%), (Téxtil-confección” (18,3%) e “Material de transporte” (12%).

As *agrupacións* de menor peso relativo de Galicia no valor da produción comercializada no conxunto do Estado foron, en 2013, “Maquinaria e equipo”, “Papel, artes gráficas...” e “Produtos minerais non metálicos” (as tres por baixo do 4%).

2.3.3. Análise doutras enquisas industriais (de cifra de negocios, entrada de pedidos, produción e prezos).

As taxas de variación en 2014 das cifras de negocios da industria nas distintas comunidades autónomas recollémolas no cadro 2.22. Galicia foi unha das once comunidades nas que medrou (neste caso, un 4,7%), nunha clasificación que encabeza Aragón (17,7%) e pecha Canarias (-19,6%).

Cadro 2.22

Variación do índice da cifra de negocios da industria. Por comunidades autónomas. 2014

	2014
Andalucía	-1,2
Aragón	17,7
Asturias	-5,6
Baleares	2,6
Canarias	-19,6
Cantabria	6,7
Castela e León	2,2
Castela A Mancha	-1,7
Cataluña	1,4
C. Valenciana	7,0
Extremadura	8,3
Galicia	4,7
Madrid	-0,4
Murcia	16,1
Navarra	9,6
País Vasco	-0,5
A Ríoxa	7,2
España	2,6

En porcentaxe anual (decembro 2014 sobre decembro 2013)

Fonte: INE. Índice de cifra de negocios na industria.

Os resultados en 2014 por comunidades autónomas da variación da cifra de entrada de pedidos na industria presentámola no cadro 2.23. A suba media estatal foi dun 1%, creceu en doce comunidades (entre ela Galicia, que foi a terceira, cun 22%) e baixou en cinco, con especial intensidade en Madrid (-38,7%).

Cadro 2.23

Variación do índice da cifra de entradas de pedidos na industria. Por comunidades autónomas. 2014

	2014
Andalucía	-10,9
Aragón	79,7
Asturias	11,3
Baleares	0,9
Canarias	-28,1
Cantabria	23,3
Castela e León	2,0
Castela A Mancha	7,8
Cataluña	5,8
C. Valenciana	13,7
Estremadura	12,0
Galicia	22,0
Madrid	-38,7
Murcia	21,1
Navarra	-3,2
País Vasco	-4,1
A Ríoxa	14,7
España	1,0

En porcentaxe anual (decembro 2014 sobre decembro 2013)

Fonte: INE. Índice de cifra de negocios na industria.

O crecemento do Índice xeral de produción industrial en Galicia no ano 2014 (1,4%) quedou sete décimas porcentuais por baixo do promedio estatal, como reflicte o cadro 2.24; quince comunidades autónomas tiveron taxas de variación positivas en 2014 (tres máis que no ano anterior) coas maiores subas en Aragón e A Ríoxa mentres que as únicas diminucións foron as de Andalucía (-6,1%) e Estremadura (-2,7%).

Cadro 2.24

Variación do Índice xeral de produción industrial(*). Por CC.AA. 2014

	2014
Andalucía	6,1
Aragón	9,1
Asturias	1,8
Baleares	4,1
Canarias	3,4
Cantabria	0,4
Castela e León	5,3
Castela A Mancha	5,2
Cataluña	2,6
C. Valenciana	2,7
Extremadura	-2,7
Galicia	1,4
Madrid	1,8
Murcia	1,9
Navarra	0,1
País Vasco	4,4
A Ríoxa	6,3
España	2,1

(*) En porcentaxe anual (decembro sobre decembro)

Fonte: INE, "Índice de produción industrial" (IPI)

O Índice xeral de prezos industriais de 2014 baixou en España un 3,7% e en Galicia un 3,9%, como se aprecia no cadro 2.25. Baixou este índice en 16 comunidades autónomas e fíxoo con especial intensidade nas comunidades insulares (un 14,5% en Canarias e un 8,2% en Baleares; subiu tan só en Madrid: 1,2%).

Cadro 2.25

Variación do Índice xeral de prezos industriais(*).
Por CC.AA. 2013-2014

	2013	2014
Andalucía	-1,1	-6,3
Aragón	0,5	-2,6
Asturias	3,8	-3,6
Baleares	15,8	-8,2
Canarias	9,5	-14,5
Cantabria	2,1	-1,7
Castela e León	0,2	-1,5
C. A Mancha	0,5	-6,5
Cataluña	0,3	-4,0
C. Valenciana	-0,5	-2,5
Estremadura	0,1	-0,6
Galicia	-0,4	-3,9
Madrid	1,7	1,0
Murcia	1,5	-6,2
Navarra	0,6	-0,9
País Vasco	-0,2	-4,8
A Ríoxa	1,8	-0,5
España	0,6	-3,7

(*)En porcentaxe decembro sobre decembro

Fonte: INE. "Índice de precios industriales" (IPRI)

2.4. ENQUISAS DO SECTOR SERVIZOS

A *terciarización* das economías máis desenvolvidas é un trazo fundamental nas últimas décadas; achegarémonos a dous indicadores globais de actividade dos servizos de mercado no seu conxunto e máis aos de dúas das ramas de máis importancia: a de comercio polo miúdo e a turística.

O INE elabora a *Encuesta Nacional de Servicios*, estudo estrutural que inclúe actividades moi variadas como as seguintes: transporte, almacenamento, hostalería, información e comunicacións, actividades centíffico-técnicas, administrativas, de entretemento, reparacións e moitos outras actividades englobadas no sector terciario ou de servizos.

A cifra de negocios dos servizos de mercado, de acordo cos últimos datos que puidemos conseguir do INE (o 12 de xuño de 2014 publicou os datos do ano 2012) descansa territorialmente sobre todo en dous piares: Madrid (33,2%) e Cataluña (19,5%); entre ambas comunidades concentran máis da metade do total estatal (un 52,7%) e se lle sumamos Andalucía, o *podium* nas vendas dos servizos de mercado acada un 62,2% do total español.

Galicia ten, nesa información estatíffica, unha participación no total das vendas dos servizos de mercado estatais dun 3,8%, moi por debaixo do peso relativo da nosa comunidade demograficamente ou por PIB.

No cadro 2.26 recollemos as porcentaxes de variación en 2014 das cifras de negocios do sector servizos: subiu en todas as comunidades autónomas, cun 4,7% de crecemento no promedio estatal.

Galicia quedou en sétima posición (medrou un 5%, por riba da media española) nunca clasificación encabezada por Baleares (7,4%) e pechada por A Ríoxa (2,9%).

Cadro 2.26

**Variación na cifra de negocios dos servizos. Por
CC.AA. 2013-2014**

	2013	2014
Andalucía	-3,4	4,6
Aragón	-3,8	5,2
Asturias	-7,5	5,3
Baleares	2,4	7,4
Canarias	-1,6	4,3
Cantabria	-3,9	4,9
Castela e León	-8,9	4,2
C. A Mancha	-7,1	4,3
Cataluña	-4,0	6,4
C. Valenciana	-7,0	3,5
Estremadura	-8,5	3,0
Galicia	3,1	5,0
Madrid	-1,6	3,9
Murcia	-4,0	5,2
Navarra	-7,6	5,7
País Vasco	1,0	3,9
A Ríoxa	-7,1	2,9
España	-2,9	4,7

En porcentaxe de variac anual (decembro sobre decembro)

Fonte: INE. "Encuesta Nacional de Servicios"

No tocante ao índice de emprego no sector servizos de mercado, subiu en Galicia no ano 2014 un 0,6%, moi por baixo do crecemento medio español (1,8%). O cadro 2.27 reflicte que as maiores subas foron as de Navarra (3,7%) e Murcia (3,6%) mentres que as menores tivéronas Asturias (0,5%), Canarias e Galicia (as dúas cun 0,6%).

Cadro 2.27

**Variación do persoal ocupado nos servizos. Por
CCAA. 2013-2014**

	2013	2014
Andalucía	-2,2	2,0
Aragón	-2,7	2,3
Asturias	-1,8	0,5
Baleares	6,5	2,3
Canarias	-2,6	0,6
Cantabria	-0,4	1,7
Castela e León	-0,4	0,7
C. A Mancha	-1,4	2,9
Cataluña	-2,2	3,1
C. Valenciana	0,2	1,2
Estremadura	0,8	0,7
Galicia	-1,3	0,6
Madrid	-1,8	1,3
Murcia	0,2	3,6
Navarra	-7,1	3,7
País Vasco	1,3	0,9
A Ríoxa	1,8	2,7
España	-1,3	1,8

En porcentaxe de variación anual (decembro sobre decembro)

Fonte: INE. "Encuesta Nacional de Servicios"

As porcentaxes de variación en 2014 do índice de comercio interior polo miúdo nas distintas comunidades autónomas recollémolas no cadro 2.28; reflicte que en 2014 houbo unha suba do 3,7% en Galicia, por baixo do crecemento do promedio estatal (5,4%).

Cadro 2.28

**Variación do índice de comercio
polo miúdo. Por CC.AA. 2014**

	2014
Andalucía	4,6
Aragón	3,3
Asturias	3,8
Baleares	9,4
Canarias	7,1
Cantabria	8,8
Castela e León	3,3
Castela A Mancha	3,8
Cataluña	7,4
Comunidade Valenciana	6,6
Estremadura	3,5
Galicia	3,7
Madrid	4,7
Murcia	6,1
Navarra	6,4
País Vasco	4,1
A Ríoxa	4,5
España	5,4

Decembro sobre decembro do ano anterior. Prezos constantes. Base 1 Base 2010

Fonte: INE, "Índice General de comercio minorista"

Todas as comunidades autónomas subiron en 2014 as vendas no comercio polo miúdo, con especial intensidade en Baleares (9,4%) e Canarias (8,8%) mentres que as de menor crecemento foron Aragón e Castela-León (as dúas cun 3,3%).

O índice de emprego no comercio polo miúdo subiu en Galicia un 0,2% en 2014, por baixo do 0,8% de promedio español, como se ve no cadro 2.29. Cantabria tivo o valor máis positivo (2,3%) mentres que A Ríoxa rexistrou a diminución máis grande (-0,9%).

Cadro 2.29
Variación do índice de ocupación no comercio
polo miúdo. Por CC.AA. 2014

	2014
Andalucía	1,0
Aragón	-0,3
Asturias	-0,2
Baleares	1,6
Canarias	0,4
Cantabria	2,3
Castela e León	0,5
Castela A Mancha	1,0
Cataluña	1,7
Comunidade Valenciana	0,9
Estremadura	2,0
Galicia	0,2
Madrid	0,0
Murcia	1,5
Navarra	1,0
País Vasco	0,6
A Ríoxa	-0,9
España	0,8

Decembro sobre decembro do ano anterior. Prezos constantes. Base 2010

O cadro 2.30 permítenos un achegamento ao comportamento do sector turístico galego de 2008 a 2014, ao fío do *Observatorio da economía galega*, que elabora a Consellería de Facenda da Xunta de Galicia. Nel figuran o número de viaxeiros que entraron e Galicia, as pernoitas e o grao de ocupación hoteleira; sobrancearemos que:

Cadro 2.30
Ocupación hoteleira. Galicia. 2008-2014

Período	Viaxeiros que entraron en Galicia						Pernoitas totais		Grado de ocupación (%)
	Total		Espaníois		Estranxeiros		Nº de pernoitas	PVI ⁽¹⁾	
	Nº de viaxeiros	PVI ⁽¹⁾	Nº de viaxeiros	PVI ⁽¹⁾	Nº de viaxeiros	PVI ⁽¹⁾			
2008	3.529,5	-5,6	2.836,4	-5,7	693,1	-5,3	7.790,5	-2,9	34,0
2009	3.399,5	-3,8	2.752,0	-3,6	646,5	-5,9	7.447,8	-4,4	31,4
2010	3.795,8	11,7	3.056,3	10,8	739,5	15,1	8.187,5	10,0	34,1
2011	3.354,1	^{##}	2.631,5	^{###}	722,6	-1,7	7.158,3	-12,4	29,8
2012	3.216,3	-4,1	2.473,6	-6,0	742,8	2,8	6.643,3	-7,2	27,5
2013	3.372,7	4,9	2.546,4	2,9	826,3	11,2	6.766,7	1,9	28,4
2014	3.615,6	7,2	2.649,5	4,1	966,1	16,5	7.044,8	4,2	29,2

(1) Porcentaxe de variación interanual

Fonte: Xunta de Galicia. Consellería de Economía e Facenda

- Subiu un 7,2% en 2014 (un 4,9% no ano anterior) a taxa de variación interanual de Galicia no total de viaxeiros/as, en contraste coa diminución dos bienios 2011-2012 e 2008-2009.
- O crecemento produciuse na chegada de viaxeiros/as residentes en España, cun crecemento do 4,1% (2,9% no ano anterior) pero, sobre todo, nas persoas estranxeiras, que cuadruplicou esa porcentaxe (cun 16,5%), mellorando a xa moi positiva porcentaxe de 2013 (un 11,2%)

- A porcentaxe de variación interanual das pernoitas en Galicia no ano 2014 foi tamén nidiamente positiva : 4,2% (fora un 1,9% no ano anterior), a diferenza da intensa baixada do bienio 2011-2012.
- No tocante ao grao de ocupación, en 2014 incrementouse en 0,8 puntos porcentuais respecto do valor de 2013; pero quedou o co terceiro valor máis baixo dos sete anos analizados.

2.5 INVESTIGACIÓN CIENTÍFICA, DESENVOLVEMENTO TECNOLÓXICO E INNOVACIÓN (I+D+I)

2.5.1. Introducción

A investigación científica e o desenvolvemento tecnolóxico (I+D) abranguen un conxunto de traballos de carácter creativo emprendidos co fin de incrementar os coñecementos nunha rama ou actividade determinada, así como a aplicabilidade desa suma de coñecementos á mellora dos xa existentes. Sen dúbida é un factor clave á hora de posibilitar a converxencia real cos países máis desenvolvidos, que como veremos neste mesmo apartado presentan valores moi por riba dos existentes en España (e especialmente dos de Galicia).

A innovación, pola súa banda, é cada vez máis un factor clave na procura do aumento de produtividade e, xa que logo, da competitividade empresarial; hoxe en día as diferenzas económicas entre os países susténtase, en boa parte, no crecemento e acumulación do *know how* e na súa capacidade de transformación en produtos finais, vía innovación tecnolóxica.

A nova política de fondos na procura da cohesión territorial na UE prioriza cada vez máis o seu investimento no amplo abano denominado sociedade do coñecemento, co obxectivo de intentar converter a economía europea na máis competitiva do mundo (de acordo co aprobado no Cumio de Lisboa e a Estratexia Europa 2020). O pulo da innovación e o desenvolvemento tecnolóxico é fundamental e débese traballar na redución da “brecha tecnolóxica” galega.

2.5.2. Investigación científica e desenvolvemento tecnolóxico (I+D)

O cadro 2.31 permítenos unha visión por comunidades autónomas para o ano 2013 dos gastos internos totais e máis do persoal (en equivalencia a xornada completa). Apréciase que:

- O gasto interno total de Galicia (3,6% do total estatal) está moi por baixo da porcentaxe que lle correspondería pola poboación, polo PIB ou polo número de empresas no total español, o que tamén ocorre no tocante ao persoal, aínda que en menor medida: 4,6%
- Hai unha notable concentración espacial do gasto interno total nas actividades de I+D en dúas comunidades autónomas, pois Madrid e Cataluña representan case a metade (49,14%) do total estatal. No persoal o seu peso conxunto é algo inferior 45,31%.
- Galicia ocupa a sétima posición na clasificación no gasto en I+D e a sexta polo persoal en EDC, por detrás de Madrid, Cataluña, Andalucía, País Vasco, C. Valenciana e Castela-León en gasto e das mesmas, excepto Castela León en persoal.

Cadro 2.31

Gastos internos e persoal en I + D. Por comunidades autónomas. 2013

	Gastos internos			Persoal en equivalencia a jornada completa		
	Total (Miles de euros)	%	Tasa de Variacion 2012-2013	Total	%	Tasa de Variacion 2012-2013
Andalucía	1.471.261	11,3	-0,6	24.139,1	11,9	-2,1
Aragón	298.081	2,3	-4,7	5.534,0	2,7	-9,8
Asturias	183.717	1,4	-6,2	3.372,0	1,7	-1,6
Baleares	86.982	0,7	-3,3	1.848,2	0,9	-5,5
Canarias	203.078	1,6	-4,0	3.480,8	1,7	-7,9
Cantabria	110.047	0,8	-12,8	1.780,2	0,9	-11,8
C. León	531.000	4,1	-14,0	8.862,3	4,4	-7,2
C. A Mancha	201.453	1,5	-12,6	2.776,9	1,4	-12,4
Cataluña	2.960.612	22,8	-1,0	44.506,2	21,9	0,1
C. Valenciana	998.399	7,7	-1,0	18.527,7	9,1	-1,9
Extremadura	129.629	1,0	0,9	2.119,7	1,0	-0,3
Galicia	468.701	3,6	-3,9	9.385,5	4,6	-1,3
Madrid	3.434.613	26,4	0,0	47.609,4	23,4	-2,4
Murcia	224.761	1,7	-1,3	5.290,2	2,6	-3,1
Navarra	317.158	2,4	-8,5	4.625,2	2,3	-4,1
País Vasco	1.328.297	10,2	-7,2	18.072,1	8,9	-2,8
A Ríoxa	61.270	0,5	-11,6	1.327,0	0,7	-9,7
Ceuta e Melilla	2.740	0,0	-9,6	45,7	0,0	-17,3
España	13.011.799	100,0	-2,8	203.302,2	100,0	-2,6

Fonte: INE, Estadística sobre actividades en I+D

O seguimento nos últimos dezanove anos da porcentaxe do gasto en I+D en Galicia en relación co de España podemos facelo co cadro 2.32. A suba relativa de 1995 permitiulle a Galicia pasar do 2,57% de 1994 ao 3,33%; estancouse no cuadrienio seguinte ao redor desa porcentaxe e a forte suba do trienio 2000-2002 fixo que superara por vez primeira o 4%. En 2005 diminuíu en doce centésimas con respecto ao ano anterior e volveu a baixar dezasete centésimas en 2006 quedando no 3,80% do total español. No ano 2007 volve a subir con forza situándose na máis alta destes catorce anos en un 4,16%, máis en 2008 diminúe en 19 centésimas e baixa do listón dos 4 puntos, situándose en 3,97, en 2009 volve a baixar en 38 centésimas e se sitúa en 3,59, aumenta en cinco centésimas en 2010, seis máis en 2011 e baixa seis en 2012 e catro en 2013 situándose no 3,60 do total estatal.

Cadro 2.32

**Evolución dos gastos internos en I+D.
% Galicia/España. 1994-2013**

1994	2,57
1995	3,33
1996	3,20
1997	3,52
1998	3,24
1999	3,30
2000	3,70
2001	3,86
2002	4,08
2003	4,12
2004	4,09
2005	3,97
2006	3,80
2007	4,16
2008	3,97
2009	3,59
2010	3,64
2011	3,70
2012	3,64
2013	3,60

Elaboración propia

Fonte: INE, Estadística sobre actividades en I+D

O valor absoluto do gasto en I+D dunha comunidade autónoma non é representativo dabondo do esforzo en investigación e desenvolvemento tecnolóxico da mesma, xa que o seu valor en relación co valor da súa produción pode ser moi distinto. Por iso recolleemos no cadro 2.33 o gasto total en I+D, as porcentaxes dese gasto sobre o PIB de cada comunidade autónoma e mailo gasto de cada un dos sectores que o executan. Salientaremos que:

- O gasto en I+D de Galicia supón actualmente un 0,86% do PIB, dato que fai que Galicia ocupe o décimo posto na clasificación das comunidades autónomas, á par con Asturias. Segue a reflectir unha diverxencia notable de Galicia con respecto á media estatal, que supera en 38 centésimas á galega,
- As catro comunidades que realizan un maior investimento nas actividades de I+D son País Vasco (2,09%) Navarra (1,79%) Madrid (1,75%), e Cataluña (1,50%).
- No tocante á distribución do gasto en I+D segundo o sector que o execute, en Galicia o primeiro é xa dende o ano 2005, a diferenza dos precedentes, o sector empresarial, que incrementou en 2006 e especialmente en 2007 a distancia co respecto o ensino superior, se ben baixou máis de sete puntos no 2008 e 4,32 puntos en 2009, acadou un 48,39% do gasto total en 2011, despois de subir 65 centésimas en 2010 e 3,32 puntos en 2011. En 2012 baixou a porcentaxe en 2,39 puntos e en 2013 14 centésimas acadando un 45,86% de execución do gasto. No total estatal o sector empresarial representa case o dobre dos gastos do correspondentes ao Ensino Superior (diferenzas que se agrandan nas catro comunidades que máis invisten en I+D en proporción do seu PIB: Madrid, Cataluña, Navarra e País Vasco).

Cadro 2.33

**Gastos internos totais en I + D.
Por comunidades autónomas e sector de execución. 2013**

	Total	% sobre PIB	Empresas	Admón. Pública	Ensino superior	IPSFL ⁽¹⁾
Andalucía	1.471.261	1,04	538.425	304.689	626.118	2.029
Aragón	298.081	0,90	162.051	67.679	68.140	211
Asturias	183.717	0,86	96.662	27.810	59.108	137
Baleares	86.982	0,33	11.120	32.898	42.738	226
Canarias	203.078	0,50	43.201	62.369	97.312	195
Cantabria	110.047	0,91	38.701	20.481	(...)	(...)
C. León	531.000	0,99	298.224	48.868	183.680	228
C. A Mancha	201.453	0,53	117.670	25.416	58.323	42
Cataluña	2.960.612	1,50	1.675.742	596.591	681.289	6.990
C. Valenciana	998.399	1,02	405.295	122.972	469.387	745
Extremadura	129.629	0,76	26.886	29.239	73.415	89
Galicia	468.701	0,86	214.937	69.672	(...)	(...)
Madrid	3.434.613	1,75	1.946.000	860.871	622.495	5.247
Murcia	224.761	0,84	87.291	34.397	102.968	105
Navarra	317.158	1,79	217.831	25.065	(...)	(...)
País Vasco	1.328.297	2,09	995.730	92.379	238.757	1.432
A Ríoxa	61.270	0,79	30.283	14.993	(...)	(...)
Ceuta e Melilla	2.740	0,09	347	55	(...)	(...)
España	13.011.799	1,24	6.906.396	2.436.444	3.647.407	21.551

En miles de euros (agás a 2ª columna, que está en porcentaxe)

(1) Institucións privadas sen fins de lucro

(...) dato protexido por segredo estatístico

Fonte: INE, Estatística sobre actividades en I+D

A comparanza das porcentaxes de execución do gasto en I+D en cada sector en Galicia e España podemos facela ao fío do cadro 2.34. Subliñaremos o seguinte:

- O sector empresarial representa case a metade do gasto total en I+D (un 45,86%), e se ben en 2006 Galicia estaba a máis de 10 puntos porcentuais por baixo, en 2007 equipárase practicamente coa porcentaxe estatal: 55,37%, aínda que como dicíamos anteriormente cae sete puntos en 2008 e máis de catro en 2009. Debe resaltarse non obstante que subiu ostensiblemente nos últimos anos (pois en 2001 era só un 27%).
- En Galicia en 2013 o porcentaxe o total de gastos de I+D referente ó Ensino Superior (cun 36,28%), é case nove puntos porcentuais por riba da media española, se ben cae máis de tres puntos con respecto ó ano anterior.
- A porcentaxe de gasto en I+D da Administración Pública en Galicia era en 2013 catro puntos e 3 centésimas inferior á de España.

Cadro 2.34

Porcentaxe de execución do gasto en I+D por sectores. Galicia e España. 2010-2013

	Galicia				España			
	2.010	2.011	2.012	2.013	2.010	2.011	2.012	2.013
Empresas	45,07	48,39	46,00	45,86	51,65	52,14	52,98	53,08
Ensino Superior	38,99	37,13	39,56	36,28	28,26	28,21	27,75	28,03
Resto dos Sectores (1)	15,94	14,48	14,43	14,86	20,09	19,65	19,27	18,89

(1) Administración Pública e Institucións privadas sen fins de lucro

Fonte: INE, Estatística de I+D

Centrámonos na evolución no último quinquenio das porcentaxes do gasto en I+D respecto do PIB nas distintas comunidades autónomas (cadro 2.35) destacaremos que en 2013 diminúe na comunidade galega en tres centésimas a porcentaxe despois do avance en sete centésimas en 2002 e 2003, o estancamento en 2004, as lixeiras subidas en 2005 e 2006, o importante crecemento en 2007 (trece centésimas). En 2008 incrementábase nunha centésima e acada a maior porcentaxe respecto ó PIB: o 1,04, baixando en 2009 e 2010 ó 0,96, en 2011 e 2012 cinco centésimas e en 2013 outras tres situándose no 0,86. O descenso de tres centésimas do conxunto do Estado en 2013 fai que se manteñan as diferenzas da converxencia coa media estatal (38 centésimas).

Cadro 2.35

Evolución da porcentaxe de gastos respecto ao PIB a prezos de mercado. Por comunidades autónomas 2000-2013

	2000	2001(*)	2002(*)	2003(*)	2004(*)	2005(*)	2006(*)	2007(*)	2008(*)	2009(**)	2010(**)(P)	2011(**)(P)	2012(***)(P)	2013(***)(A)
Andalucía	0,65	0,60	0,60	0,85	0,76	0,84	0,89	1,02	1,03	1,11	1,22	1,16	1,05	1,04
Aragón	0,69	0,69	0,71	0,70	0,69	0,79	0,87	0,90	1,03	1,12	1,13	0,97	0,95	0,90
Asturias	0,82	0,69	0,62	0,67	0,65	0,70	0,88	0,93	0,97	1,01	1,06	0,97	0,90	0,86
Baleares	0,22	0,23	0,24	0,24	0,26	0,27	0,29	0,33	0,36	0,38	0,43	0,37	0,34	0,33
Canarias	0,47	0,54	0,58	0,52	0,58	0,58	0,65	0,64	0,63	0,60	0,63	0,60	0,52	0,50
Cantabria	0,46	0,57	0,53	0,45	0,44	0,45	0,79	0,88	1,01	1,17	1,24	1,11	1,02	0,91
C. León	0,64	0,82	0,80	0,86	0,93	0,89	0,97	1,10	1,27	1,15	1,11	1,04	1,14	0,99
C. A Mancha	0,56	0,34	0,43	0,42	0,41	0,41	0,47	0,60	0,72	0,63	0,69	0,70	0,60	0,53
Cataluña	1,06	1,10	1,19	1,27	1,33	1,35	1,42	1,48	1,62	1,70	1,66	1,60	1,51	1,50
C. Valenciana	0,71	0,74	0,77	0,83	0,89	0,98	0,95	0,95	1,05	1,11	1,08	1,05	1,03	1,02
Extremadura	0,54	0,59	0,59	0,52	0,41	0,68	0,72	0,74	0,86	0,90	0,88	0,85	0,75	0,76
Galicia	0,64	0,72	0,79	0,85	0,85	0,87	0,89	1,03	1,04	0,94	0,94	0,94	0,89	0,86
Madrid	1,58	1,67	1,76	1,69	1,64	1,81	1,96	1,92	2,02	2,05	2,06	2,00	1,73	1,75
Murcia	0,69	0,62	0,54	0,68	0,65	0,73	0,76	0,91	0,86	0,87	0,92	0,86	0,84	0,84
Navarra	0,87	1,16	1,05	1,34	1,80	1,68	1,91	1,88	1,94	2,19	2,04	2,12	1,95	1,79
País Vasco	1,16	1,36	1,29	1,39	1,51	1,48	1,58	1,87	1,98	2,13	2,03	2,15	2,23	2,09
A Rioxa	0,57	0,62	0,54	0,63	0,66	0,66	1,04	1,16	1,01	1,08	1,06	1,02	0,89	0,79
España	0,91	0,95	0,99	1,05	1,06	1,12	1,20	1,27	1,35	1,39	1,40	1,36	1,27	1,24

Fonte: INE, Estadística de I+D

Desde 2001 (*) hasta 2009 PIB pm base 2.000

Desde 2009 (**) hasta 2012 PIB pm base 2.008

Desde 2012 (***) en adelante PIB pm base 2.010

(A) estimación avance del PIB

(P) estimación provisional del PIB

Na comparanza internacional, o cadro 2.36 subliña o baixo valor da porcentaxe de gasto galego en I+D (en relación co PIB) no contorno da Unión Europea (en 2012 o dato de Galicia supón un 44,79% da porcentaxe da Unión Europea dos 28). O Estado de maior porcentaxe de gasto en I+D sobre o PIB, (Suecia) cuadruplica a de Galicia.

Cadro 2.36

Porcentaxe de gasto en I+D sobre o PIB. Países OCDE Europa: 2007-2013

	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Austria	2,51	2,67	2,71	2,68	2,80	2,81	2,81
Bélxica	1,89	1,97	1,97	2,05	2,15	2,24	2,28
República Checa	1,48	1,41	1,30	1,34	1,56	1,79	1,91
Dinamarca	2,58	2,85	3,07	2,94	2,97	3,02	3,06
Finlandia	3,47	3,70	3,75	3,73	3,64	3,43	3,23
Francia	2,08	2,12	2,21	2,18	2,19	2,23	2,23
Alemaña	2,53	2,69	2,73	2,72	2,80	2,88	2,94
Grecia	0,60	(*)	0,63	0,60	0,67	0,69	0,78
Hungría	0,98	1,00	1,14	1,15	1,20	1,27	1,41
Islandia	2,68	2,65	2,66	(*)	2,49		
Irlanda	1,29	1,46	1,63	1,62	1,53	1,58	
Italia	1,17	1,21	1,22	1,22	1,21	1,26	1,25
Holanda	1,81	1,77	1,69	1,72	1,89	1,97	1,98
Noruega	1,59	1,58	1,72	1,65	1,63	1,62	1,66
Polonia	0,57	0,60	0,67	0,72	0,75	0,89	0,87
Portugal	1,17	1,50	1,58	1,53	1,46	1,37	1,36
Eslovaquia	0,46	0,47	0,47	0,62	0,67	0,81	0,83
Eslovenia	1,45	1,66	1,82	2,06	2,43	2,58	2,59
Estonia	1,08	1,28	1,40	1,58	2,34	2,16	1,74
Luxemburgo	1,58	1,66	1,72	1,50	1,41	1,16	1,16
Suecia	3,40	3,70	3,42	3,22	3,22	3,28	3,30
Suíza	(*)	2,87	(*)	(*)		2,96	
Reino Unido	1,77	1,78	1,75	1,69	1,69	1,63	1,63
Rumanía	0,52	0,58	0,46	0,45	0,49	0,48	0,39
Galicia	1,03	1,04	0,94	0,94	0,94	0,89	0,86
España	1,27	1,35	1,39	1,40	1,36	1,27	1,24
UE(28)	1,77	1,84	1,84	1,84	1,88	1,92	1,92
UE(15)	1,90	1,99	2,00	1,99	2,03	2,06	2,07

Fonte: OCDE. (INE: Estadística sobre actividades en I+D)

(*) dato non dispoñible

2.5.3 Innovación tecnolóxica nas empresas

A Enquisa de Innovación Tecnolóxica nas empresas (do INE) permite coñecer a estratexia tecnolóxica das empresas e os factores que inflúen na súa capacidade para innovar e ademais proporciona o marco base para estudos posteriores, coma pode ser a utilización da tecnoloxía punta nos procesos de fabricación ou a análise dos fluxos de pagos e ingresos tecnolóxicos. Nesta enquisa avalíase a actividade das empresas que realizan algunha actividade innovadora (I+D, adquisición de tecnoloxía inmaterial software, gastos en deseño, etc.).

O cadro 2.37 recolle os principais indicadores de I+D nas empresas manufactureiras de alta e media alta tecnoloxía e de servizos de alta tecnoloxía. Como pode apreciarse, Galicia acada un escaso número de empresas manufactureiras: 109 que representan un 4,60% do total nacional, ase mesmo os gastos e o persoal neste tipo de empresas supoñen un escaso 2,09% e 2,81% respectivamente. As 158 empresas galegas de servizos de alta tecnoloxía constitúen o 5,51% do Estado e empregan a 1.471 traballadores, o 4,69% do total estatal.

Cadro 2.37

Principais indicadores de I+D en empresas, por tipo de empresa⁽¹⁾ e comunidades autónomas. 2013

	Manufactureiras de alta e media-alta tecnoloxía			De servizos de alta tecnoloxía		
	Nº empresas	Gastos I+D (miles euros)	Persoal en EXC	Nº empresas	Gastos I+D (miles euros)	Persoal en EXC
Andalucía	163	128.986	1.584,9	294	153.084	2.564,2
Aragón	128	91.564	1.138,8	72	29.948	430,9
Asturias	37	19.910	187,9	88	38.358	679,1
Baleares	6	867	15,4	30	4.081	82,4
Canarias	7	1.060	17,2	49	28.355	346,0
Cantabria	26	12.454	176,8	35	7.714	157,4
C. León	71	66.894	915,8	114	140.574	1.325,4
C. A Mancha	45	49.200	526,8	52	33.507	332,7
Cataluña	707	712.266	7.619,5	535	469.746	6.230,3
C. Valenciana	269	109.275	1.643,5	257	127.440	2.336,7
Estremadura	9	1.349	28,9	28	7.770	184,1
Galicia	109	47.815	699,8	158	71.794	1.471,5
Madrid	260	648.720	5.557,8	658	708.524	8.730,5
Murcia	57	16.387	286,9	69	16.900	387,2
Navarra	91	70.792	834,5	62	32.324	473,8
País Vasco	367	307.738	3.579,0	329	402.500	5.348,5
A Ríoxa	15	2.281	28,1	37	12.309	272,6
España	2.367	2.287.558	24.841,6	2.867	2.284.928	31.353,3

(1) Manufactureiras de alta tecnoloxía: Industria farmacéutica, maquinaria de oficina e material informático, compoñentes electrónicos, aparatos de radio, TV e comunicación, instrumentos médicos, de precisión, óptica e relojería e construción aeronáutica e espacial

Manufactureiras de media-alta tecnoloxía: Industria química agás farmacia; maquinaria e equipo; maquinaria e aparatos eléctricos; industria do automóbil; outro material de transporte.

De servizos de alta tecnoloxía: Correos e telecomunicacións; actividades informáticas; investigación e desenvolvemento

Fonte: INE, Base: "Indicadores de Ciencia y Tecnología"

O gasto en actividades para a innovación tecnolóxica acadou en Galicia 606,9 millóns de euros no ano 2013, diminuindo en máis de 124 millóns os correspondentes ao ano anterior. No cadro 2.38 presentamos o número de empresas innovadoras no período 2011-2013 e máis o gasto en innovación tecnolóxica nas diferentes comunidades autónomas (e no total español), xunto có tanto por cento da cifra de negocios en produtos novos e mellorados e a taxa de crecemento en 2013. Como pode apreciarse Galicia está por baixo da media nacional en empresas innovadoras e os gastos en innovación, representan unha porcentaxe inferior a seu potencial demográfico. O esforzo dos últimos anos en Galicia, no que non só destaca o dinamismo mostrado por unhas poucas empresas punteiras senón tamén o dos *clusters* (de automoción, acuicultura, etc.), que con notable empeño están aplicando a cultura da cooperación empresarial na innovación parecía albiscar unha certa recuperación despois dos malos datos de 2004, cun crecemento importante da cifra de negocios en produtos novos e mellorados, máis os efectos da crise pasan factura no período 2011-2013, cuns pobres resultados.

Cadro 2.38

Empresas Innovadoras e Gastos en innovación por CC.AA. 2013

	Empresas Innovadoras Período 2011-2013		Gastos en Innovación 2013		% de la cifra de negocios en productos novos e mellorados
	Total	%	Total	%	
Andalucía	4.399	21,6	873.910	6,5	8,37
Aragón	1.077	24,0	255.867	2,8	19,73
Asturias	631	22,7	136.739	1,1	4,85
Baleares	772	20,3	38.091	0,3	11,43
Canarias	1.318	21,7	64.117	0,5	1,67
Cantabria	380	23,2	52.728	0,6	5,94
C. León	1.492	23,4	474.466	4,2	9,73
C. A Mancha	1.120	22,2	171.002	1,6	4,69
Cataluña	8.206	29,1	3.095.168	24,7	13,82
C. Valenciana	4.296	28,8	1.197.835	4,7	12,41
Extremadura	552	23,4	41.572	0,3	2,74
Galicia	2.064	25,6	482.360	4,5	6,01
Madrid	6.993	28,3	4.465.794	33,3	14,30
Murcia	1.092	23,7	134.139	1,1	9,39
Navarra	716	28,2	274.248	2,2	23,93
País Vasco	2.580	29,3	1.425.666	11,3	20,27
A Ríoxa	357	29,7	45.180	0,4	14,54
Ceuta e Melilla	46	15,8	4.408	0,0	0,15
España	38.091	26,0	13.233.290	100,0	13,13

Gastos en miles

(*) con respecto a 2010

Fonte: INE, Encuesta sobre innovación tecnolóxica nas empresas 2012

2.6. A EMPRESA INDUSTRIAL PÚBLICA: A SOCIEDADE ESTATAL DE PARTICIPACIÓNS INDUSTRIAIS (SEPI)

A raíz da promulgación do Real Decreto-lei 5/1995, do 16 de xuño, a industria pública española nucleada neses momentos en torno ao Instituto Nacional de Industria (INI) e ao Instituto Nacional de Hidrocarburos (INH) reestrutúrase, agrupándose en dous entes as distintas empresas dependentes ou controladas polo Ministerio de Industria e Enerxía:

- A Sociedade Estatal de Participacións Industriais (SEPI), á que se lle asignan as participacións dos grupos Teneo, SA e Repsol, SA, rexida polo dereito privado, sen aval do Estado, e que goza do beneficio da consolidación fiscal nas operacións de endebedamento; tivo, ademais, como unha das súas principais obrigacións a de amortizar a débeda do ex-INI, vía dividendos, endebedamento e desinvestimentos.
- A Axencia Industrial do Estado (AIE), á que se adxudica, polo seu valor contable, a carteira de titularidade directa, maioritaria, igualitaria ou minoritaria das entidades mercantís, suxeitas a plans de reestruturación ou reconversión industrial. A esta axencia non se lle concede ningunha capacidade de endebedamento e carece do beneficio de consolidación fiscal, se ben as empresas en reconversión serán as únicas que poidan percibir achegas do Estado.

O 28 de xuño de 1996 o goberno aprobou o "programa de modernización do sector público empresarial do Estado", que deseña un plan de privatizacións de empresas públicas, que afondando na política de alleación de activos patrimoniais públicos que xa viña desenvolvéndose anteriormente, contempla a venda das empresas públicas rendibles, incluídas as dependentes do Ministerio de Economía e Facenda.

No trienio 1996-1999 producíronse operacións privatizadoras en empresas públicas industriais e de servizos con implantación en Galicia: Argentaria, Telefónica, o grupo Repsol, Retevisión, Auxini, ENDESA, Tabacalera, Gas Natural, Elcano, Barreras, INESPAL, Santa Bárbara, Indra ou Red Eléctrica, e en 2000 e os primeiros meses de 2001 os de Iberia, Enatcar e ENCE, ás que seguirá Autopistas del Atlántico no 2002, quedándose o Estado co control daquelas que poden ter problemas para privatizarse por cuestións sociais ou estratéxicas, como as da División Naval e Bazán agrupadas no grupo Izar e actualmente Navantia.

O Decreto-lei 15/1997, do 15 de setembro, reagrupa de novo o sector público, disolvendo a AIE e integrando as súas sociedades na SEPI, facendo esta fronte ao paulatino equilibrio financeiro do sector, cunha achega de recursos de 900.000 millóns de pesetas -resultante das privatizacións- durante os dous primeiros anos e desvinculando o mantemento das empresas públicas dos Orzamentos Xerais do Estado, cun efecto importante na redución do déficit público para o cumprimento dos criterios de Maastricht. En todo caso, o que si é certo é que o cadro da empresa pública en España, e polo tanto en Galicia, experimentou un importante cambio neses anos, especialmente a partir de 1997-1998, diminuindo substancialmente as empresas participadas polo Estado, quedando reducido a un pequeno grupo con capital público, formado polas que arrastran un déficit empresarial considerable

A SEPI é polo tanto a sociedade estatal que agrupa na actualidade ás empresas públicas industriais, acollendo inicialmente tamén algunha das empresas que pertencían á Dirección Xeral de Patrimonio, tales como Efe, e ex organismos autónomos como Correos. En marzo de 2005 tras unha importante crise da empresa Izar provocada dunha banda polas súas notables perdas –800 millóns de euros- e por outra pola exixencia da UE ao goberno español da devolución das axudas nos últimos anos aos estaleiros públicos, constitúese unha nova empresa: Navantia que mercé a un axuste de cadro de persoal por xubilacións anticipadas asume a actividade de construción naval, fundamentalmente militar, conservando un 20% de actividade en materia civil. Así mesmo acolle liñas de actividade de propulsión e enerxía, reparacións e sistemas e armas, cunha forte aposta pola tecnoloxía e tarefas de investigación e desenvolvemento.

Nos cadros 2.39 contéplanse os datos de investimentos e persoal dos entes públicos e sociedades estatais da SEPI en Galicia: Navantia, Tragsa, Efe e o grupo Correos a 31/12/2013.

Os investimentos da SEPI representan un montante total de 4 millón 693 mil euros (cadro 2.39) - dos que 1 millón 735 mil euros corresponde a Navantia e 2 millóns 831 mil euros ó grupo Correos.

As empresas públicas da SEPI con sede en Galicia experimentan unha diminución apreciable de traballadores nestes vinte últimos anos (cadro 2.39), pasándose, no seu conxunto, de 14.067

traballadores/as en 1993 aos 6.379 do ano que analizamos. O grupo Correos, que en puridade é unha empresa de servizos, con 3.359 traballadores no ámbito da Comunidade e Navantia con 2.287 efectivos, dos traballadores/as dos estaleiros de Fene e Ferrol, constitúen as de maior volume .

Cadro 2.39 Investimentos e cadro de persoal da Sociedade Estatal de Participacións Industriais (SEPI)

Efectivos de persoal da SEPI. Decembro 2013(1)

Ano 2012	A Coruña	Lugo	Ourense	Pontevedra	varias provincias	Galicia
Navantia	2.287	0	0	0	-	2.287
Grupo TRAGSA	380	89	136	115	-	720
Grupo Correos	1.426	493	413	1027	-	3.359
Agencia EFE	13	-	-	-	-	13
Total	4.106	582	549	1142	-	6.379

Investimentos da SEPI 2013

Ano 2012	A Coruña	Lugo	Ourense	Pontevedra	varias provincias	Total
Navantia	1.735.000	-	-	-	-	1.735.000
Grupo Tragsa	109.000	18.000	-	-	-	127.000
Grupo Correos	1.571.000	171.000	157.000	932.000	-	2.831.000
Total	3.415.000	189.000	157.000	932.000	0	4.693.000

(1) Datos persoal fixo e temporal
Coantía en euros
Fonte: SEPI

2.7. POLÍTICA INDUSTRIAL. A ACHEGA DAS ADMINISTRACIÓNS PÚBLICAS

Examinaremos, dentro deste apartado, o conxunto das intervencións máis importantes das distintas administracións públicas no ámbito industrial e empresarial, co obxecto de ter unha visión de carácter xeral das principais liñas de actuación que marcan as políticas públicas en Galicia.

Hai que ter, non obstante, moi en conta que a política macroeconómica en mans das autoridades europeas, ten un papel decisivo sobre a actividade industrial: o control da inflación, a redución do déficit público e a estabilidade monetaria constitúen factores fundamentais para a incentivación e boa marcha das industrias e, xunto co investimento público e o impulso das reformas estruturais, inciden dunha maneira decisiva no comportamento empresarial.

2.7.1 As actuacións da UE

O Cumio de Maastricht de 7 de febreiro de 1992, coa reforma do artigo 130 do Tratado da UE, marca o inicio da nova estratexia en materia industrial e de emprego previndo un marco de relacións entre administracións públicas rexido polo principio de subsidiaridade, a potenciación da instrumentación de accións de I+D, políticas de infraestruturas a escala europea, formación profesional e incluso a posibilidade de utilización de medidas específicas, a aprobar por unanimidade, destinadas a acelerar a adaptación da industria aos cambios estruturais, creando un contorno favorable á iniciativa,

desenvolvemento e cooperación entre as empresas, e a favorecer unha explotación do potencial industrial das políticas de innovación e desenvolvemento tecnolóxico.

O Tratado de Amsterdam de 17 de xuño de 1997 inclúe no Tratado Constitutivo da Unión Europea un capítulo sobre emprego, en paralelo ás disposicións relativas á Unión Económica e Monetaria. Cada país continúa a ser dono da súa política, pero a situará no contexto dunha estratexia coordinada de toda a comunidade. O Tratado fixa para os gobernos da Unión o compromiso de:

- Orientar as súas políticas de emprego en consonancia coa política económica da comunidade.
- Promover unha man de obra cualificada con poder de adaptación, así como mercados de traballo que poidan reaccionar axiña ante os cambios económicos.

Así mesmo, crea un sistema de vixilancia multilateral das políticas de emprego nacionais, e un Comité de Emprego que asistirá ás institucións neste traballo.

Transcorridos dous anos con ocasión do **Cume de Lisboa** –marzo de 2000- valorouse positivamente o proceso iniciado en Amsterdam, e acolleuse como obxectivo prioritario a loita contra o desemprego, marcándose como meta conseguir o pleno emprego na Unión Europea para o 2010, combinando para isto reformas estruturais ambiciosas coa potenciación das novas tecnoloxías, facendo especial fincapé no acceso das escolas a Internet e a formación a curto prazo do profesorado nas novas tecnoloxías.

Os atentados do 11 de setembro de 2001 en EE.UU. provocan un descenso da actividade económica mundial. No Consello da Unión Europea de Sevilla -21 e 22 de xuño de 2002- se aposta pola reactivación do crecemento, reafírmase na adhesión do Pacto de Estabilidade e Crecemento e o saneamento das finanzas públicas e mantense en vigor os obxectivos estratéxicos alcanzados en Lisboa. Así mesmo, tanto no Cumio de Copenhague de decembro de 2002, que aproba a ampliación a 25 Estados a partir do 1 de maio de 2004, como o Consello de Bruxelas do 20 e 21 de marzo de 2003 ratifican cunha serie de orientacións e medidas específicas os obxectivos de Lisboa.

A incorporación de 10 novos países en maio de 2004 e outros dous a partires do 1 de Xaneiro de 2007, á Unión Europea, todos eles con rendas per cápita inferiores á española e moi lonxe da media da Unión, levará aparelladas importantes repercusións para países que como España son beneficiarios netos e en moi ampla medida das axudas e fondos estruturais europeos.

O “non” ao referendun sobre a Constitución europea de Francia e Holanda e o fracaso da cume europea de Bruxelas, no transcurso de 2005 para a aprobación do marco orzamentario 2007-2013 sumiu á UE nunha fonda crise con repercusión moi directa no escenario de territorios como o galego que basean o seu futuro desenvolvemento nas achegas dos fondos estruturais e de cohesión.

O 1 de decembro de 2009 , tras anos de negociación entrou en vigor o **Tratado de Lisboa** co obxecto de modernizarse e dotarse de instrumentos eficaces e coherentes adaptados non só ao funcionamento dunha Unión recentemente ampliada de 15 a 27 membros, senón tamén as rápidas transformacións do

mundo actual. O Tratado establece que pode e non pode facer a U.E. e que medios pode utilizar. Modifica a estrutura das Institucións europeas e seus métodos de traballo, para que poidan dar

mellor servizo á democracia e aos valores fundamentais da Unión.

En Marzo de 2010 a Comisión formula a **estratexia da U.E. EUROPA 2020** para un crecemento intelixente, sostible e integrador , que foi aprobada polos xefes de Estado e Goberno dos países membros en Xuño de dito ano. O documento fixa unha serie de obxectivos concretos para a próxima década :

- A taxa de emprego da poboación entre 20 e 64 anos deberá pasar do actual 69% ó 75%.
- Acadar o obxectivo de investir o 3% do PIB en I+D.
- Reducir as emisións de gases de efecto invernadoiro nun 20% en comparación cos niveis de1990, incrementar a porcentaxe das enerxías renovables no consumo final nun 20%, e aumentar un 20% a eficacia no uso da enerxía.
- Reducir a porcentaxe de abandono escolar ó 10% desde o actual 15% e incrementar a porcentaxe de persoas con estudos superiores completos do 31% a como mínimo un 40%.
- Reducir o número de europeos que viven por baixo do albor nacional dá pobreza nun 25%, liberando dá pobreza a 20 millóns de persoas.

Marco de Apoio Comunitario de Galicia para o período 2007-2013

A Comisión Europea aprobou en Maio de 2007 o Marco Estratéxico Nacional de Referencia da Política de Cohesión para España na que se determina a estratexia para a utilización de 35.217 millóns de euros da política de cohesión no período 2007-2013 dos Fondos Estruturais (Fondo Europeo de Desenvolvemento Rexional –FEDER- e Fondo Social Europeo –FSE-) e o Fondo de Cohesión.

As actuacións da UE en Galicia –catalogada a partir de 2007 obxectivo da converxencia- lévanse a cabo a través do transvase de importantes cantidades de diñeiro para o desenvolvemento rexional, das que a maioría dedícanse a infraestruturas de carácter básico; ditas cantidades canalízanse a través dos chamados fondos estruturais para a redución dos desequilibrios rexionais e o Fondo de Cohesión que financia proxectos de infraestrutura de transporte e medio ambiente vai ter neste período unha maior integración na execución de todas as políticas e accións dos Fondos Estruturais deixando atrás o enfoque por proxecto a favor dun financiamento por programa, simplificando a xestión.

Cadro 2.40

Fondos Comunitarios Galicia 2007-2013

FONDOS COMUNITARIOS	Importe Axuda	Importe Cofinanciación	Importe Global
1- FONDOS ESTRUCTURAIS	4.839	1.641	6.030
Fondo Europeo de Desenvol. Rexional (FEDER)	3.452	1.407	4.859
Fondo Social Europeo (FSE)	936	234	1.170
2- FONDOS SECTORIAIS	1.285	911	2.196
Fondo Europeo Agrícola de desenv. Rural (FEADER)	857	637	1.494
Fondo Europeo de Pesca (FEP)	429	274	703
TOTAL FONDOS COMUNITARIOS	5.674	2.552	8.226

Importes en Meuros
Fonte : Xunta de Galicia

O Marco de Apoio Comunitario 2007-2013 (cadro 2.40), no que se integra o Fondo de Cohesión, aprobado ao fin do ano 2007, prevé unha inversión total na Comunidade Autónoma de Galicia de 8.226 millóns de euros, dos que os Fondos Comunitarios aportarán 5.674, correspondendo aos estruturais (FEDER e FSE) 4.389, o 77% e aos Sectoriais (FEADER e FEP) 1.285 millóns de euros, o 23%. O 42% dos Fondos Feder van dirixidos á aumentar á capitalización tecnolóxica da economía galega a través do desenvolvemento da economía do coñecemento e da innovación empresarial; un 31% dedícanse ás infraestruturas de transporte e enerxía e o 23% restante ao Medio Ambiente e o desenvolvemento sostible.

No cadro 2.41 explicitase por temas prioritarios o grao de execución do **programa operativo FEDER de Galicia 2007-2013** a finais do 2013, xa que á data de redacción do presente informe non estaban dispoñibles ós datos de 2014. Do total programado para todo o período: 2.739 millóns 430 mil euros executouse a 31-12 2013 1.705 millóns 500 mil euros, o 62,26% do total. Os temas 21 e 22, autoestradas (RTE-T) e estradas nacionais, acadan un grao de execución superior o programado, e xunto co 20, autoestradas, 22, estradas nacionais, 23 estradas rexionais/locais e 29 aeroportos son os epígrafes de maior contía executada e representa máis do 50% do importe total. Outros temas que presentan contías de relevancia económica son: o 46: Tratamento da auga (auga residual), que constitúe o de maior dotación programada e que a finais de 2013 executouse máis de 149 millóns de euros e o 17: servizos ferroviarios:187 millóns 832 mil euros executados a 31/12/2013.

Cadro 2.41

MARCO DE APOIO COMUNITARIO DO OBXECTIVO 01. GRAO DE EXECUCIÓN DO GASTO PÚBLICO A 31/12/2013.
PROGRAMA OPERATIVO F.E.D.E.R. DE GALICIA 2007-2013

Temas prioritarios	(Euros)			
	Total programado 2007-2013 (A)	Total executado ao 31/12/2013 (B)	Total axuda FEDER ao 31/12/2013	% (B/A)
01 Actividades de I+DT en centros de investigación.	57.783.596	11.527.765	9.222.212	19,95
02 Infraestrutura de I+DT (instalacións, instrumentos e redes informáticas de alta velocidade para a conexión de centros de investigación) e centros de cualificación nunha tecnoloxía específica.	11.104.044	2.627.677	2.102.141	23,66
03 Transferencia de tecnoloxía e mellora das redes de cooperación entre pequenas empresas (PEMES), así como entre estas e outras empresas e universidades, centros de ensino postsecundario de todo tipo,e autoridades rexionais.	9.669.907	891.351	713.081	9,22
06 Axudas ás PEMES para o fomento da utilización de produtos e procesos de produción que respecten o medio ambiente	10.092.748	2.022.517	1.618.014	20,04
07 Investimento en empresas directamente relacionadas coa investigación e a innovación (tecnoloxías innovadoras, creación de novas empresas por parte das universidades, centros e empresas de I+DT existentes , etc).	39.854.546	13.056.641	10.445.313	32,76
08 Outros investimentos en empresas	299.093.197	42.249.597	33.799.661	14,13
09 Outras medidas destinadas a fomentar a investigación e innovación e o espírito empresarial nas PEMES	87.614.154	37.412.293	29.929.835	42,70
10 Infraestruturas telefónicas (incluídas as redes de banda ancha)	63.108.841	49.327.926	39.462.341	78,16
11 Tecnoloxías da información e a comunicación (acceso, seguridade, interoperabilidade, prevención de riscos, investigación, innovación, contido electrónico, etc.)	16.637.424	11.238.598	8.990.878	67,55
13 Servizos e aplicacións para o cidadán (servizos electrónicos en materia de saúde, administración pública, formación, inclusión, etc.)	90.919.369	48.897.685	39.118.148	53,78
14 Servizos e aplicacións para as PEMES (comercio electrónico, ensino e formación, establecemento de redes, etc.)	5.877.944	1.648.917	1.319.134	28,05
17 Servizos ferroviarios (RTE-T)	251.456.215	187.832.175	150.265.740	74,70
20 Autoestradas	184.280.748	177.112.253	141.689.803	96,11
21 Autoestradas (RTE-T)	217.986.316	249.760.922	199.808.737	114,58
22 Estradas nacionais	45.549.459	57.529.897	46.023.917	126,30
23 Estradas rexionais / locais	176.472.468	171.244.876	136.995.900	97,04
25 Transporte urbano	4.141.341	3.013.398	2.410.718	72,76
26 Transporte multimodal	21.796.992	15.277.070	12.221.656	70,09
29 Aeroportos	84.828.934	102.374.374	81.899.499	120,68
30 Portos	19.836.320	17.513.407	14.010.725	88,29
33 Electricidade	22.037.128	3.177.274	2.541.820	14,42
35 Gas natural	4.215.172	0	0	0,00
37 Produtos derivados do petróleo	1.002.160	0	0	0,00
40 Enerxía renovable:solar	11.742.683	11.169.644	8.935.715	95,12
41 Enerxía renovable: biomásica	6.961.759	5.522.126	4.417.701	79,32
43 Eficiencia enerxética, coboxeración e xestión enerxética	14.891.493	12.321.621	9.857.297	82,74
44 Xestión de residuos domésticos e industriais	31.862.079	17.381.227	13.904.982	54,55
45 Xestión e distribución da auga (auga potable)	102.800.090	63.415.977	50.732.782	61,69
46 Tratamento da auga (auga residual)	365.100.659	149.173.603	119.338.883	40,86
47 Calidade do aire	6.616.061	5.565.981	4.452.786	84,13
48 Prevención e control integrados da contaminación	7.370.948	5.139.306	4.111.445	69,72
50 Rehabilitación de zonas industriais e terreos contaminados	2.332.733	2.155.954	1.724.763	92,42
51 Fomento da protección da biodiversidade e a natureza (incluído o programa Natura 2000)	92.810.455	53.265.103	42.612.081	57,39
52 Fomento do transporte urbano limpo	4.583.824	4.378.099	3.502.479	95,51
53 Prevención de riscos (incluídas a elaboración e aplicación de planes e medidas para previr e xestionar os riscos naturais e tecnolóxicos)	19.263.134	8.968.795	7.175.036	46,56
55 Fomento da riqueza natural	4.502.071	2.034.496	1.627.596	45,19
56 Protección e desenvolvemento do patrimonio natural	35.045.619	24.153.334	19.322.665	68,92
57 Outras axudas para mellorar os servizos turísticos	21.191.452	7.081.018	5.664.814	33,41
58 Protección e conservación do patrimonio cultural	24.041.452	7.957.822	6.366.258	33,10
59 Desenvolvemento da infraestrutura cultural	8.045.673	5.742.384	4.593.907	71,37
61 Proxectos integrados para a rexeneración urbana e rural	174.020.450	84.819.644	67.855.710	48,74
75 Infraestrutura en materia de educación	27.321.820	19.200.737	15.360.590	70,28
76 Infraestrutura en materia de saúde	31.284.967	799.130	639.304	2,55
77 Infraestrutura en materia de coidados de nenos	6.973.718	3.442.389	2.753.911	49,36
79 Outra infraestrutura social	9.273.785	2.864.147	2.291.317	30,88
85 Preparación, execución, seguimento e inspección	3.547.281	1.593.573	1.274.858	44,92
86 Avaliación e estudos; información e comunicación	2.487.268	1.617.048	1.293.638	65,01
TOTAL OBXECTIVO	2.739.430.497	1.705.499.769	1.364.399.788	62,26

Fonte: Ministerio de Economía e Facenda

Fóra do Marco Comunitario de Apoio a Comunidade Galega percibe tamén financiamento da Cooperación Territorial Europea, a través de iniciativas de carácter local e rexional, así como a cooperación transnacional, que procura un desenvolvemento territorial integrado e a cooperación interrexional e o intercambio de experiencias. A España correspondéronlle para o período 2007-2013 559 millóns de euros, dos que 249 destináronse aos programas de Cooperación Transfronteriza, 149 aos programas de Cooperación Transnacional e 111 millóns de euros aos programas de Veciñanza Europea.

Galicia integrase nos programas de Cooperación Transfronteriza España –Portugal, no de Cooperación Transnacional Espazo Atlántico, Espazo do Sudoeste Europeo e o de Cooperación Interrexional: Interreg IV, Redes ESPON, URBACT e INTERACT II que a partir de 2007 substitúen as iniciativas comunitarias Interreg .

Programas operativos 2014-2020

O Consello Europeo do 8 de febreiro de 2013 chegou a un acordo sobre o próximo marco financeiro plurianual (MFP), ó definir as prioridades orzamentarias da UE para os anos 2014-2020, e na cume de Bruxelas de 26 de xuño de 2013 a Comisión e o Parlamento Europeo acadan un acordo sobre o montante total do presuposto: 960.000 millóns de euros, para dito período. Orzamento menor en comparación co marco financeiro plurianual 2007-2013. Sen embargo co fin de mellorar o crecemento e o emprego, increméntanse os fondos para a investigación, a innovación e a educación. Tamén acordouse a creación dunha iniciativa para paliar o desemprego xuvenil coa dotación dun novo fondo de 6.000 millóns de euros, financiado con cargo o Fondo Social Europeo.

A política de cohesión reformada, representa máis dun terzo do presuposto comunitario 2014-2020 e convértese na principal ferramenta de consecución dos obxectivos da U.E. para 2020: o crecemento económico; a creación de emprego; a loita contra o cambio climático e a dependencia enerxética; e a redución do abandono escolar, a pobreza e a exclusión social. Instrumentase a través de tres Fondos: FEDER, FSE e de Cohesión e va dirixida a todas as rexións europeas, sendo as rexións máis pobres as que reciben niveis máis elevados de inversión. Galicia por ter un PIB per cápita superior ó 90% do PIB medio del UE-27, encádrase no grupo das rexións máis desenroladas.

Cadro 2.42

Programa Operativo FEDER Galicia 2014-2020 por eixes prioritarios de actuación

OBXECTIVO TEMÁTICO 2014-2020	Axuda U.E.	Contrapartida nacional	Financiación total
1- Potenciar a investigación, o desenvolto tecnolóxico e a innovación	142.400.000	35.600.000,00	178.000.000
2- Mellorar o uso e calidade das TICs e o acceso as mesmas	140.700.000	35.175.000,00	175.875.000
3- Mellorar a competitividade das Pemes do sector agrícola, pesca e acuicultura	143.000.000	35.750.000,00	178.750.000
4- Favorecer a transición a unha economía baixa en carbono en todos os sectores	152.907.438	38.226.859,00	191.134.297
5- Promover a adaptación ó cambio climático e á prevención e xestión de riscos	39.538.127	9.884.531,75	49.422.659
6- Conservar e protexer o medio ambiente e promover a eficiencia dos recursos	152.054.435	38.013.608,75	190.068.044
9- Promover a inclusión social e loitar contra a pobreza e calquera forma de discriminación	51.438.483	12.859.620,75	64.298.104
10- Invertir en educación, formación e formación profesional para adquisición de capacidades	47.330.000	11.832.500,00	59.162.500
13- Asistencia Técnica	14.000.825	3.500.206,25	17.501.031
IMPORTE AXUDAS FEDER	883.369.308	220.842.327	1.104.211.635

Fonte: Consellería de Facenda, Xunta de Galicia

A axuda FEDER asignada pola UE ó Estado español ascende no total do período a 19.408,9 millóns de euros, e articulase a través de programas operativos rexionais e plurirrexionais. A parte do FEDER que se investirá en Galicia o longo do período suporá 1.956,9 millóns, dos que 883,4 corresponden al Programa operativo (P.O.) FEDER Galicia e o resto os programas FEDER Plurirrexionais de Crecemento Intelixente: 498,9 millóns de euros; Crecemento Sostible: 530,4 millóns de euros e Iniciativa PEME: 44,2 millóns de euros.

No cadro 2.42 contéplase a desagregación do plan financeiro por eixe prioritario do P.O.FEDER Galicia 2014-2020. O custo total previsto do programa ascende a 1.104,2 millóns de euros, entre recursos públicos e privados, dos que o 80% corresponde á axuda comunitaria: 883,4 millóns de €; o 16,2% á cofinanciación da Xunta de Galicia: 178,9 millóns de € e o 3,8% restante será aportado polo sector privado: 42 millóns de euros.

Destaca a alta concentración temática da axuda FEDER nos catro primeiros eixes do programa que están relacionados coa investigación e a innovación. Estes catro eixes representan o 66% do total da axuda do programa, sen ter en conta o de asistencia técnica

A adaptación o cambio climático e a prevención de riscos (eixe 5) supón o 4,5 do total da axuda do P.O., mentres cas actuacións de protección ambiental e de eficiencia de recursos representan o 17,2% (eixe 6).

O eixe 9 que está vinculado coa promoción da inclusión social e loita contra la pobreza e a discriminación acada o 5,8% da axuda total do P.O., mentres co eixe 10, que está relacionado coa educación e a formación representa o 5,4%.

No cadro 2.43: sectores agrarios- pesqueiros, agrúpanse as achegas do **FEOGA, actualmente FEAGA**, que financia accións tendentes á adaptación dos agricultores e das rexións ás novas formas de agricultura; e o desenvolvemento de novos sectores económicos nas zonas rurais; FEP (Fondo Europeo de Pesca), que axuda ás rexións costeiras que se ven afectadas polo declive do sector pesqueiro, actualmente FEMP (Fondo europeo marítimo y de pesca), que entrou en funcionamento en 2014, substituíndo ó FEP co propósito de axudar ós pescadores na transición a la pesca sostible, axudar as

economías costeiras a diversificación das súas economías, facilitar o acceso ó financiamento de proxectos para a creación de emprego e mellorar a calidade de vida nas zonas costeiras.

As actuacións da UE, no sector agropesqueiro galego, teñen unha importancia fundamental e pretenden potenciar a vertente da acuicultura e rachar cos graves problemas estruturais da agricultura -escasa dimensión das explotacións, envellecemento da poboación e excesivo peso da súa actividade-; e da pesca -sobredimensión e envellecemento da flota, falta de caladoiros, etc.-.

En 2014, Galicia obtivo un financiamento, por esta vía (cadro 2.42), (non se dispón de datos do sector pesqueiro) de máis de 273 millóns de euros, cun lixeiro incremento no sector agrario de case 15 millóns de euros con respecto ao ano anterior, e prodúcese fundamentalmente pola contía das axudas do programa operativo da Comunidade Autónoma.

Cadro 2.43

Contribución financeira da UE nos sectores agrariopesqueiros. Galicia. 2009-2014

Sector agrario	2009	2010	2011	2012	2013	2014
FEOGA -Garantía- FEAGA ⁽¹⁾						
Réxime de pago único	101,822	106,525	115,965	113,191	115,849	103,171
Producción carne de vacún	32,753	33,844	50,560	35,933	14,004	24,054
Primas ovino e cabrún	1,877	0,087	0,014			0,001
Apicultura	0,178	0,174	0,143	0,144	0,069	0,179
Recuperacións, intereses, sancións, etc	-0,135	0,212	-0,234	-0,532	-0,315	-0,590
Cultivos herbáceos	4,015	0,396	0,001	0,001	0,028	0,032
Producción de leite	7,761	12,022	6,916	0,166	0,072	0,188
Modulación	4,618	0,088	-0,001			
Sector vitivinícola	0,953	2,988	3,078	6,002	3,332	2,203
Porcino			0,240			
Desenrolo rural	-0,007	0,013				-0,012
Condiciónalidade	-0,048	0,021	-0,097	-0,182	-0,040	-0,028
Frutas e hortalizas		0,057	0,058	0,208	0,131	0,217
Aceite de oliva				0,292		
Axuda específica Art. 68 R (CE) 73/09		15,858	18,413	29,002	28,803	30,695
Outros						
Total FEOGA -Garantía	153,787	172,285	195,056	184,225	161,933	160,110
FEOGA -Orientación: axudas directas:						
Programas operativos Comun. Autónoma		0,658		0,083		18,786
Iniciativas comunitarias e PRODER	7,538	13,246				
LEADER e outros:						
Grupos Acción Local	3,606	0,581		3,590	0,610	
Total feoga Orientación	11,144	14,485	0,000	3,673	0,610	18,786
F.E.A.D.E.R.						
Programa de desenrolo rural	72,712	107,855	106,447	101,989	95,602	91,602
Outros recursos agrarios:						
Sanidade animal	1,461	2,214	3,389	2,960		2,084
Sanidade vexetal						0,500
Total sector agrario	239,104	296,839	304,892	292,847	258,145	273,082
Sector pesqueiro						
IFOP: axudas directas:	4,773		26,303			
Total IFOP	4,773		26,303			
F.E.P.(Fondo europeo de Pesca) (2)	4,244		41,229	77,691	13,571	s/d
Outros recursos pesqueiros	0,168	0,164				
Total sector pesqueiro	9,185	0,164	93,835	77,691	13,571	
Total sectores agrario e pesqueiro	248,289	297,003	372,424	370,538	271,716	

Datos en millóns de euros

(1) Cantidades aboadas polos organismos pagadores con cargo ao FEOGA-Garantía-FEAGA

(2) A partir de 2014 FEMP, Fondo Europeo Marítimo y de Pesca 2014-2020.

Fonte: Ministerio de Agricultura, Pesca e Alimentación. Subsecretaría. Oficina Presupostaria

No concernente ao FEOGA-Garantía, que diminúe 1 millón 823 mil euros con respecto a 2013, a partida de maior contía é a constituída polas asignacións de pago único: 103 millóns 171 mil euros, seguindo a continuación, con 30,695 millóns de euros as axudas do artigo 68 do Regulamento CE 23/2009, as chamada “chequeo médico da PAC” que dota ós Estados membros de posibilidades de financiamento de políticas nacionais de interese para o sector agrario, ase como para o medio rural co sustenta. Segue en importancia o apoio á produción de carne de vacún – máis de 24 millóns de euros-, cun importante incremento con respecto ó ano anterior. No sector pesqueiro en 2013 hai unha drástica caída dos recursos do Fondo Europeo de Pesca, cunha diminución de 64 millóns 120 mil euros e o peche de elaboración deste informe non había datos de execución en 2014 do novo fondo europeo marítimo e de pesca.

- O **Fondo Social Europeo** é un instrumento financeiro comunitario encargado de fomentar as oportunidades de emprego e a mobilidade xeográfica e profesional dos traballadores. En tanto que tal instrumento ten incidencia na industria ao constituír un complemento das accións desenvolvidas por entes públicos ou privados, encamiñados fundamentalmente a mellorar a formación profesional e, no seu caso, a orientación profesional dos traballadores e a axudar á contratación estable de determinados colectivos de traballadores.

Cadro 2.44

Distribución da axuda FSE 2007- 2013 asignada a Galicia por instrumentos de intervención

Instrumentos de intervención	Importes euros	%
PO FSE Galicia	358.501.812	38,30
PO FSE adaptabilidade e emprego	543.153.154	58,02
PO FSE Loita contra a discriminación	30.869.310	3,30
Asistencia Técnica	3.555.321	0,38
Total Axudas FSE	936.079.597	100,00

Fonte: Consellería de Facenda, Xunta de Galicia

A programación do FSE para o período 2007-2013 inscríbese no Marco Estratéxico de converxencia (MECEGA), que establece a estratexia de intervención de fondos estruturais, reorientando a política económica da Comunidade cara a promoción dos factores de desenvolvemento ligados a estratexia de Lisboa: Renovar as bases de competitividade, aumentar o crecemento e a produtividade, e reforzar a cohesión social a través do coñecemento, a innovación e a valorización do capital humano.

No cadro 2.44 inclúense as previsións dos recursos financeiros do FSE no seu reparto por instrumentos de intervención para o período 2007-2013. Como pode apreciarse o total de axudas acadan un importe de máis de 936 millóns de euros, dos que máis do 50% destínanse ós programas de adaptabilidade e emprego.

Cadro 2.45

Fondos FSE asignados a Galicia 2007-2013 por eixes de actuación

EXES 2007-2013	AGE	XUNTA	TOTAL FSE	EUROS
Fomento do espírito empresarial e mellora da adptabilidade de traballadores, empresas e empresarios	7,94%	23,10%	13,74%	128.654.430
Fomento da empregabilidade, a inclusión social e a igualdade entre homes e mulleres	89,82%	25,04%	65,01%	608.574.710
Aumento e mellora de capital humano	0,88%	48,14%	18,98%	177.703.610
Cooperación transnacional e interrexional	0,17%	1,10%	0,53%	4.959.396
Asistencia Técnica	1,36%	2,62%	1,73%	16.187.451
Total	100,00%	100,00%	100,00%	
IMPORTE AXUDAS FSE	577.577.785	358.501.812		936.079.597

Fonte: Consellería de Facenda, Xunta de Galicia

No cadro 2.45 se contempla a distribución por eixes de actuación dos fondos do FSE para o período 2007-2013, resaltando a contía destinada ó fomento da empregabilidade, a inclusión social e a igualdade

entre homes e mulleres que con máis de 608 millóns 575 mil euros, representa máis do 65% do total programado.

O peche de elaboración deste informe non estaban aprobados a maioría dos programas que constituirán a programación do FSE para o período 2014-2020, en concreto non estaban aprobados aínda ó programa operativo FSE de Galicia, o de FSE emprego, formación e educación 2014-2020, o de FSE Inclusión social e a Economía Social 2014-2020, o de FSE Asistencia Técnica 2014-2020.

O programa operativo FSE emprego Xuvenil (POEJ) 2014-2020, xa aprobado, desenvolverá medidas dirixidas ao colectivo de persoas novas maiores de 16 anos e menores de 25 (30 anos para incapacitados con discapacidade de máis do 33%), non ocupadas, nin integradas nos sistemas de educación ou formación co obxecto de alcanzar a súa inserción e mantemento no mercado laboral cun emprego de calidade.

O POEJ, que ten ámbito plurirrexional, disporá dunha axuda estimada de 97.800.000 € para Galicia no período subvencionable.

2.7.2. A achega da Administración Xeral do Estado.

Inclúense neste apartado os datos dos incentivos rexionais da Zona de Promoción Económica de Galicia (ZPE), concedidos polo Ministerio de Economía e xestionados administrativamente pola Xunta de Galicia, a través do Instituto galego de promoción económica(IGAPE).

Os incentivos económicos rexionais

Os incentivos económicos rexionais creados pola Lei 50/1985 constitúen un mecanismo incentivador da inversión privada en zonas configuradas como Zona de Promoción Económica -ZPE- que está constituída pola totalidade da comunidade autónoma: a consideración de ZPE supón que os proxectos de investimentos relacionados coa industria extractiva e transformadora, en industrias agroalimentarias, de acuicultura e de transformación e conserva de produtos pesqueiros, os servizos de apoio á industria e os de establecementos hoteleiros poden ser susceptibles de subvencións ata o 30% do investimento total.

A partir do 1 de xaneiro de 1996 suprímese a ZID (Zona Industrial en declive, que ten hasta esa data a zona de Ferrolterra, cun tratamento máis xeneroso con respecto a porcentaxe das subvencións) e a totalidade de Galicia constitúe ZPE a efectos da normativa sobre os incentivos económicos, se ben a porcentaxe que obteñen as empresas pode complementarse con outras actuacións subvencionadoras co tope do 10% gran empresa, do 20%, mediana empresa e 30% pequena empresa, a partir de 2008 fronte ao anterior do 40% dende 2002 e o 50% ata dita data dende a súa implantación.

O peche da data de elaboración do presente informe non estaban publicadas as memoria anual, correspondente a 2014, da Dirección Xeral de Fondos Comunitarios do Ministerio de Facenda e Administracións Públicas, polo que se ben se coñecen algúns dos datos dos incentivos, outros son os correspondentes a 2013.

Como pode apreciarse no cadro 2.47 aprobáronse en Galicia, dende 1988, ano de iniciación dos incentivos, ata decembro de 2014, un total de 1.940 proxectos que obtiveron unha subvención total de 935 millóns 60 mil euros.

Cadro 2.46

Incentivos económicos rexionais. Proxectos aprobados entre el 01/01/2013 al 31/12/2013

	Expedientes	Inversión aprobada	Subvención	Emprego a crear	Emprego a manter
Andalucía	22	117.528	17.065	246	893
Aragón	12	187.214	12.637	144	5191
Asturias	5	19.070	1.992	21	32
Canarias	23	197.213	30.943	470	827
Cantabria	2	23.016	1.240	6	675
C. A Mancha	8	102.415	16.168	296	828
C. e León	15	281.313	16.468	148	2339
Extremadura	25	113.442	20.517	184	787
Galicia	11	22.497	2.741	77	99
Murcia	11	25.748	2.917	55	550
Valencia	26	119.191	8.816	150	1.264
Total	160	1.208.647	131.504	1.797	13.485

Fonte: Ministerio de Facenda e Administracións públicas
En miles de euros

Cadro 2.47

Expedientes de incentivos económicos rexionais da Comunidade Autónoma de Galicia, acollidos á Lei 50/1985, aprobados entre o 01.06.1988 e o 31.12.2014

	Exp.	Investimento	Subvención	%	Emprego/crear	Emprego/manter
Galicia	1.940	6.059.334	935.060	15,43	28.213	95.039

Elaboración Propia
Datos de Inversión e Subvención en miles de euros
Fonte: Ministerio de Economía e Competitividad

O cadro 2.48 contempla a evolución, nos últimos vinte anos, observándose a nivel galego, no ano 1997, un aumento moi notable da axuda concedida. En 2000 aprobáronse un total de 52 expedientes –un número inferior ao ano anterior e similar aos anos precedentes- para un investimento de 131 millóns 754 mil euros-, outorgáronse subvencións de 21 millóns 679 mil euros-, pero en 2001 apróbanse 109 expedientes, a cantidade maior destes últimos dezoito anos cun alto, tamén, investimento previsto, outorgando como subvención 46 millóns 184 mil euros e cun compromiso de creación de 1.744 novos empregos e de mantemento de 7.308.

Cadro 2.48

**Expedientes de incentivos económicos rexionais da Comunidade Autónoma de Galicia,
acollidos á Lei 50/1985, aprobados de 1994 a 2014**

	Exp.	Investimento	Subvención	%	Emprego/crear	Emprego/manter
1994	63	147.055,64	26.071,91	17,73	873	3.144
1995	63	133.034,03	23.265,18	17,49	823	4.515
1996	39	68.713,71	10.746,10	15,64	486	2.251
1997	51	378.126,77	87.801,86	23,22	1.114	4.273
1998	53	270.455,45	48.958,45	18,10	1.042	10.225
1999	83	259.793,49	45.737,02	17,60	1.724	4.654
2000	52	131.753,87	21.678,51	16,45	923	2.025
2001	109	445.221,60	46.184,20	10,37	1.744	7.308
2002	47	330.394,13	30.059,31	9,10	1.267	3.181
2003	100	395.946,00	55.135,00	13,92	1.520	6.082
2004	47	232.548,95	35.273,00	15,17	875	2.717
2005	87	436.430,29	72.880,34	16,70	1.107	4.769
2006	76	768.916,78	96.937,11	12,61	1.083	10.695
2007	88	401.343,68	42.417,53	10,57	1.292	3.910
2008	53	253.452,89	25.771,20	10,17	677	2.209
2009	34	168.854,35	19.418,70	11,50	302	1.252
2010	25	87.376,19	10.102,27	11,56	203	295
2011	8	41.652,52	4.816,59	11,56	76	436
2012	23	108.463,33	13.532,34	12,48	258	1.332
2013	11	22.497,32	2.741,07	12,18	77	99
2014	5	19.072,73	1.946,44	10,21	7	420

Datos de Inversión e Subvención en miles de euros

Fonte: Ministerio de Facenda e Administracións Públicas

No ano 2002 baixa o número de expedientes a 47, aínda que a contía do investimento -330 millóns 394 mil euros- é importante. O importe da subvención baixa con respecto ao ano anterior e acada un importe de algo máis de 30 millóns de euros cun compromiso de creación de 1.267 empregos e de mantemento de 3.181. No ano 2003 volven a subir tanto o número de expedientes -100- como a subvención concedida 55 millóns 135 mil euros, experimentando un acusado descenso no 2004 no que apróbanse 47 expedientes para unha inversión de preto de 232 millóns 549 mil euros e concedese unha subvención total de 35 millóns 273 mil euros, para a creación de 875 empregos e o mantemento de 2.717 postos de traballo. No ano 2005 incrementáanse substancialmente o número de expedientes: 87, a contía do investimento subvencionable: 436 millóns 430 mil euros e o importe da subvención: 72 millóns 880 mil euros.

En 2006 con 76 expedientes acádase o montante da subvención máis alto: 96 millóns 937 mil euros para un investimento de preto de 768 millóns 917 mil euros, en 2007 con máis expedientes -88- baixan en grande medida o investimento previsto e a subvención concedida -42 millóns, 417 mil euros -.

En 2008 baixan moi significativamente tanto o número de expedientes: 53 como o investimento subvencionable: 253 millóns de euros, e a subvención concedida: preto de 26 millóns; en 2009 apróbanse 34 expedientes, e unha contía de subvención de 19 millóns 418 mil euros. En 2010 continúa o descenso tanto do número de expedientes aprobados: 25 como da subvención concedida: 10 millóns 102 mil euros e tamén o menor número de empregos a crear: 203 e a manter: 295.

En 2011 acádanse unhas cifras moi baixas en tódalas “ratios”: número de expedientes aprobados: só oito, investimento: 41 millóns 653 mil e unha subvención de só catro millóns 817. En 2012 increméntase o número de proxectos aprobados: 23, xunto co investimento e a subvención concedida e o número de empregos a crear e manter, se ben en 2013 e 2014 acádanse as cifras máis cativas de toda a serie, e en concreto no último ano en que apróbanse só 5 expedientes cunha inversión aprobada de algo máis de 10 millóns de euros, unha subvención de 1 millón 946 mil €, 7 empregos a crear e 420 a manter.

No cadro 2.49 contéplanse por Comunidades Autónomas as solicitudes de expedientes de incentivos económicos rexionais recibidas dende a súa implantación ata finais de 2013, xunto coa inversión e o emprego previsto. Como pode apreciarse Galicia é a terceira Comunidade, tras Andalucía e Castela León por número de expedientes e emprego e a cuarta, tras as mencionadas e a Comunidade Valenciana polo montante de inversión de proxectos.

Cadro 2.49

Solicitudes de incentivos económicos rexionais recibidas del 01/06/1988 a 31/12/2013

	Expedientes	Inversión	Emplego
Andalucía	5.776	27.173.300	105.017
Aragón	798	3.888.413	16.325
Asturias	1.125	5.257.541	13.995
Asturias (ZID)	70	245.535	1.953
Canarias	1.068	7.703.204	31.930
Cantabria	306	1.435.379	5.472
Cantabria (ZID)	41	108.082	650
C. A Mancha	1.728	8.619.544	34.519
C. e León	3.603	16.423.922	54.792
Ceuta	29	132.093	458
Extremadura	1.467	4.263.014	24.285
Extremadura (ZID)	95	198.034	2.198
Ferrol	130	864.472	5.365
Galicia	2.729	10.069.004	41.857
Melilla	22	41.921	251
Murcia	935	8.903.721	20.241
País Vasco	342	730.536	4.214
Valencia	2.494	13.711.022	32.740
Total	22.758	109.768.737	396.262

Fonte: Ministerio de Facenda e Administracións públicas

En miles de euros

Pero para ter unha visión máis axeitada convén ter en conta os datos do cadro 2.50 que fai referencia ós proxectos vixentes, é dicir os que non decaeron e plasmáronse en realidades tanxibles, a este respecto (cadro 2.50) Galicia con 951 proxectos é tamén a terceira Comunidade por número de expedientes e tamén por contía da subvención. Que acadou nestes 34 anos de vixencia destas subvencións a cifra de 458 millóns 653 mil euros e supuxo a creación de 13.316 novos empregos e o mantemento de 54.024.

Cadro 2.50

Incentivos económicos rexionais. Proxectos aprobados vixentes(1) entre o 01/06/1988 ó 31/12/2013

	Expedientes	Inversión	Subvención	Emprego a crear	Emprego a manter
Andalucía	1.799	8.541.700	1.189.030	30.341	94.329
Aragón	334	1.577.737	159.741	7.369	16.328
Asturias	442	2.250.407	407.431	6.305	22.025
Asturias (ZID)	21	33.560	8.297	323	217
Canarias	332	2.410.174	319.012	9.455	13.964
Cantabria	149	719.819	90.552	3.005	13.453
Cantabria (ZID)	15	40.690	5.655	198	3.948
C. A Mancha	546	2.801.031	347.020	12.146	29.717
C. y León	1.445	7.370.894	792.863	22.334	101.999
Ceuta	13	31.016	4.869	206	248
Estremadura	668	1.831.986	290.783	7.678	16.937
Estremadura (ZID)	28	35.986	18.185	438	429
Ferrol	32	64.815	23.612	597	507
Galicia	951	3.233.725	458.653	13.318	54.024
Melilla	4	11.028	2.345	129	-
Murcia	405	2.684.432	588.449	8.380	33.278
País Vasco	130	145.642	24.161	1.066	6.127
Valencia	889	4.457.561	395.254	12.464	76.342
Total	8.203	38.242.203	5.125.912	135.752	483.872

Fonte: Ministerio de Facenda e Administracións públicas

(1) Fan referencia ós que foron aprobados ó longo da historia do sistema de incentivos e que no decaeron en dereitos con posterioridade á concesión.

En miles de euros

2.7.3. A achega da Administración Autonómica

A análise da política industrial da Xunta de Galicia en 2014 lévanos primeiramente a examinar o labor do Instituto Galego de Promoción Económica (IGAPE) e os programas de incentivos empresariais que xestiona e, posteriormente os fondos de capital risco que xestiona XESGALICIA, cun achegamento moi sucinto ás liñas de actuación orzamentaria de promoción industrial que veñen desenvolvendo as consellerías sectoriais: a de Economía e Industria, co apoio da de Facenda; Cultura, Educación e Ordenación Universitaria; Medio Rural e do Mar; e a de Medio Ambiente, Territorio e Infraestruturas.

Dende a súa creación, coa Lei 5/1992, do 10 de xuño, o IGAPE vén a traballar en diversos programas de promoción e apoio ao contorno empresarial galego, a través da tramitación dos incentivos económicos rexionais -que xa estudamos no anterior epígrafe-, da concesión de préstamos e avais, de distintas modalidades de bolsas para posgraduados/as (de contratos en prácticas, de investigación no exterior, "de promoción", etc.) e de programas para a promoción da creación de empresas innovadoras lideradas por xoves, para mellorar a competitividade da empresa galega- ou de fomento das telecomunicacións e innovación tecnolóxica .

Dende a aprobación do Decreto 309/1995, do 23 de novembro, sobre incentivos para o desenvolvemento económico e fomento da actividade empresarial na Comunidade Autónoma de Galicia, o IGAPE configúrase, máis claramente, como o eixe fundamental de potenciación do sector produtivo galego.

Na actualidade o Igape é a axencia de desenvolvemento rexional de Galicia, figurando entre os seus principais obxectivos fomentar a creación de novas empresas, promover a mellora da produtividade e competitividade das sociedades xa asentadas na comunidade autónoma, atraer investimentos foráneos e facilitar a internacionalización do tecido produtivo, neste sentido para achegar os seus servizos o Instituto ten oficinas territoriais nas sete principais cidades galegas e para facilitar a internacionalización das pemes galegas e captar investimentos estranxeiros está poñendo en marcha unha rede de plataformas empresariais nos mercados de maior interese para o tecido produtivo de Galicia.

O IGAPE dispón dun amplo conxunto de instrumentos de apoio, ferramentas, axudas e servizos, deseñados para procurar facilitar a implantación de novos investimentos empresariais na Comunidade Autónoma, para favorecer a posta en marcha de proxectos emprendedores e para favorecer iniciativas de mellora da competitividade das empresas xa existentes mediante a ampliación e modernización, ou tamén a través de iniciativas de innovación, de cooperación, de especialización ou de internacionalización.

En Marzo de 1999 constitúese un novo ente público que introduce unha nova dimensión de apoio ás empresas, a xestora de capital risco: XESGALICIA, que dispón orixinariamente de tres instrumentos en función das demandas empresariais:

-Fondo Emprende, componse de achegas da Xunta de Galicia, e de entidades financeiras- Caixas de Aforro e bancos-, co obxectivo de promover as empresas de nova creación.

-Fondo Adiante, financiado con diñeiro público e destinado ao apoio ás empresas con problemas de viabilidade.

-SODIGA, constituída como unha sociedade de capital risco. A súa misión é apoiar proxectos de desenvolvemento de empresas con estrutura financeira equilibrada e un grao de madurez significativo. Xestiona directamente o Fondo Galicia-Norte de Portugal, acollido aos programas comunitarios interrexionais, formado por capital aportado a partes iguais pola Xunta de Galicia e a Rexión Norte de Portugal que financian investimentos en Portugal promovidos por empresas de Galicia e viceversa, primándose a creación de joint ventures entre empresas

Cadro 2.51

Fondos de capital de risco de XESGALICIA 2000-2014

Proxectos e Inversións		FONDOS				
		ADIANTE	EMPRENDE	SODIGA	OUTROS(2)	TOTAL
Nº proxectos	2000	6	13	12		31
	2001	5	3	8		16
	2002	2	7	7		16
	2003	1	8	11		20
	2004	4	5	3		12
	2005	2	4	4		10
	2006	2	9	8		19
	2007	5	12	5		22
	2008	12	15	7		34
	2009	7	8	4		19
	2010	10	7		2	19
	2011	0	0	0	0	
	2012	5	3	1	3	12
	2013		7	3	6	16
	2014		7		9	16
Capital ⁽¹⁾	2000	1.950	2.645	7.082		11.677
	2001	1.983	553	5.821		8.357
	2002	397	2.203	4.472		7.071
	2003	0	3.521	16.860		20.382
	2004	450	1.210	3.045		4.705
	2005	911	1.146	1.056		3.113
	2006	0	3.581	6.334		9.915
	2007	3.762	8.663	12.197		24.622
	2008	4.160	8.758	2.060		14.978
	2009		1.500	175		1.675
	2010	575	575			1.150
	2011	0	0	0		0
	2012				600	600
	2013		236	1.280		1.516
	2014		1.450	0	1.079	2.529
Préstamo ⁽¹⁾	2000	2.405	1.204	914		4.522
	2001	1.472	288	5.592		7.353
	2002	859	2.347	847		4.054
	2003	1.202	1.514	2.352		5.068
	2004	2.868	400	1.600		4.868
	2005	2.400	750	600		3.750
	2006	3.320	769	23.374		27.463
	2007	2.000	1.118	7.256		10.374
	2008	16.415	5.132	24.050		45.597
	2009	17.970	18.550	8.950		45.470
	2010	21.400	9.550		700	31.650
	2011	0	0	0	0	0
	2012	18.329	20.000	1.000	2.250	41.579
	2013		2.200	6.300	875	9.375
	2014		4.570	0	812	5.382
Total (cap. + prest.) ⁽¹⁾	2000	4.355	3.849	7.995		16.199
	2001	3.456	841	11.413		15.710
	2002	1.256	4.550	5.319		11.126
	2003	1.202	5.035	19.212		25.449
	2004	3.318	1.610	4.645		9.573
	2005	3.311	1.896	1.656		6.863
	2006	3.320	4.350	29.708		37.378
	2007	5.762	9.781	19.454		34.997
	2008	20.575	13.890	26.110		60.575
	2009	17.970	20.050	9.125		47.145
	2010	21.975	10.125		700	32.800
	2011	0	0	0	0	0
	2012	18.329	20.000	1.000	2.850	42.179
	2013	0	2.436	6.300	2.154	10.890
	2014	0	6.020		1.891	7.911

(1) Miles de euros

(2) FONDOS: Impulsa Ferrol 10, Innova, Fondo Tecnolóxico 12C FCR e Galicia Inicie

Fonte: IGAPÉ (Xunta de Galicia)

A estes fondos orixinarios se suman o Inesga –Inversións estratéxicas de Galicia, e máis recentemente Innova, Fondo Tecnolóxico i2 C, de apoio ós emprendedores e Impulsa Ferrol co obxecto de desenrolar e consolidar o tecido empresarial na comarca de Ferrol, Xes-posibilita, coa finalidade de investir exclusivamente en ideas e proxectos de discapacitados

No cadro 2.51 contémpanse as inversións aprobadas dos fondos de XESGALICIA dende a súa creación ata ó 2014. Como se pode observar en 2000 aprobáronse 31 expedientes de inversión que supuxeron máis de 16 millóns de euros, descende en 2001 o número de inversións a 16 e lixeiramente a contía total –15,71 millóns de euros. En 2002 tramítanse o mesmo número de expedientes de inversión co ano anterior: 16, baixando o importe total a 11,14 millóns de euros e no ano 2003 os 20 expedientes aprobados acadan un montante total entre as subvencións de capital e préstamo de 25,45 millóns de euros dos que a parte máis importante corresponde aos 11 proxectos de Sodiga.

No ano 2004 baixan ostensiblemente tanto o número de proxectos aprobados -120, como a contía da inversión: 9 millóns 573 mil euros, en 2005 volven a baixar, neste caso en dous o número de proxectos que son só 10 e a contía do importe: 6 millóns 863 mil euros a cantidade máis cativa dende a creación da xestora.

En 2006 os 19 proxectos aprobados acadan un montante global de 37 millóns 378 mil euros, destacando fundamentalmente a inversión en forma de préstamo de SODIGA.

En 2007 os proxectos aprobados ascenden a 22 con un importe total- 34 millóns 997 mil euros- lixeiramente inferior o ano precedente, pero coa cifra máis alta de subvención de capital, dende a creación da xestora: 24 millón 622 mil euros.

En "2008 os proxectos subvencionados chegan ó maior número dende a creación de Xesgalicia: 34, baixando a subvención de capital ostensiblemente con respecto a 2007 pero coa contía máis alta dos préstamos: 45 millóns 597 mil euros que acadan o importe total de maior contía do Fondo : 60 millóns 575 mil euros.

En 2009 baixan case a metade o número de proxectos e a subvención de capital redúcese drasticamente: un millón 675 mil euros, pero se mantén practicamente na mesma contía: 45 millóns 470 mil euros o volume dos préstamos.

En 2010 apróbanse 19 proxectos – dos que un corresponde ao novo Fondo Innova e outro a Impulsa Ferrol, a subvención continua a diminuír-1 millón 150 mil euros – o mesmo que a contía do préstamo – 31 millóns 650 mil euros.

En 2011 a actividade de Xesgalicia estivo orientada exclusivamente á xestión das participacións existentes, sen que houbera nova toma de participacións nin subvencións.

En 2012 próbanse 12 proxectos cunha pequena subvención de capital: 600.000 euros pero con importantes créditos , sobre todo aos Fondos Adiante e Emprende.

En 2013 dos dezaseis proxectos aprobados corresponden sete ó Fondo Emprende, tres a Sodiga e os seis que reflíctense no apartado de outros do cadro 2.52, son tres pertencentes ó Fondo XES-INNOVA, e outros tres do Fondo Tecnolóxico i2C. O total da inversión en 2013 dos 16 proxectos subvencionados por Xesgalicia acada os 10.890.000 €, unha cantidade moi inferior á do ano precedente.

En 2014 apróbanse 18 proxectos, nove correspondentes o Fondo Emprende, dous de Galicia Iniciativas emprendedoras, dous de Xes-Innova e cinco do Fondo Tecnolóxico i2. A subvención de capital ascende a 2 millóns, 529 mil euros e a de préstamo 5 millóns, 382 mil euros.

Cadro. 2.52

Programas de apoio financeiro ás PEMES. Por liñas de financiamento. Galicia. 2013-2014

Liñas de financiamento subsidiado	Expedientes		Préstamo incentivable		Investimento apoiado		Subvención concedida	
	ANOS		ANOS		ANOS		ANOS	
	2013	2014	2013	2014	2013	2014	2013	2014
Convenio IGAPE-ICO (bonificación custos financeiros ICO)	4	371	593.337	50.320.046	536.721	37.740.034	25.386	3.317.990
Microempresas	2				28.000		910	
Microcréditos		233		4.045.721		3.034.291		503.786
Total	6	604	593.337	54.365.767	564.721	40.774.325	26.296	3.821.776

Datos en euros
Fonte: IGAPE

O cadro 2.52 representa a información do programa de apoio financeiro as Pemes por liñas de financiamento, dos anos 2013 e 2014. En 2013 só se aprobaron 6 expedientes fronte os 604 de 2014, a maioría dos expedientes subvencionados neste último ano corresponderon a liña do convenio IGAPE-ICO: 371 que acadaron un préstamo incentivable de 50 millóns 320 mil euros e unha subvención de 3 millóns 318 mil euros. Os 233 expedientes dos microcréditos plasmáronse en 4 millóns, 46 mil euros e un préstamo incentivable de 504 mil euros.

Cadro 2.53

Programas de apoio á continuidade e mellora competitiva. Galicia 2011-2014

Modalidade	Nº de Proxectos				Investim. Apoiado				Subvención Concedida			
	2011	2012	2013	2014	2011	2012	2013	2014	2011	2012	2013	2014
Programa Innoempresa (1)	758	9	187	192	20.286.061	398.549	6.858.591	8.023.285	7.963.740	158.136	2.998.373	3.969.530
Apoios a proxectos colaborativos de carácter empresarial	87	44	24	48	1.250.993	499.824	405.371	566.561	770.113	389.440	346.301	436.902
Incentivos económicos a proxectos con investim. empresarial	197	93	83	145	25.339.663	14.170.539	15.217.542	9.899.272	6.133.577	3.306.022	5.864.406	4.800.008
Iniciativas xeradoras de coñecemento nas pemes galegas	92	1			1.524.800	12.000			762.400	6.000		
Emprendedores	15	53	35	73	2.694.374	5.895.510	3.115.621	7.786.122	647.774	1.605.381	932.586	2.302.487
Automovil (Axudas para renovación de automóviles)	4				86.231				4.330			
Convenio produtoras de uva	1	1			9.357.107	9.201.747			309.848	330.859		
Axudas ás agrupacións empresariais (clústers)			12				4.632.118				3.838.438	
Outras axudas (2013-bolsas formación proxectos mellora pemes)	21		135	1	2.232.830		1.344.600		823.009		1.344.600	9.960
Total	1.175	201	476	459	62.772.059	30.178.169	31.573.843	26.275.240	17.414.791	5.795.838	15.324.704	11.518.887

(1) Innovación organizativa, Innovación Tecnolóxica e Innovación en colaboración
Fonte: Igape- Xunta de Galicia

No cadro 2.53 contéplase os datos dos catro últimos anos do programa de apoio a continuidade e mellora competitiva da Peme, unha das liñas importantes do Plan de consolidación e competitividade da Peme. A actuación actual do IGAPE engádense en 2009 algunhas axudas que adquiren un importante desenvolvemento: axudas para os custos do análises para o acceso ao Mercado Alternativo Bancario (MAB), e as do plan Removete, complementarias das da Administración Central para a automoción, se ben en 2010 continúan as axudas á automoción, aínda que en menor número, baixan moito en 2011 e desaparecen en 2012. As denominadas microcréditos que operan só en 2010. En 2010 engádanse unha liña de apoio a compra de mobles que no continúan nos anos posteriores e un convenio con produtores de uva que

mantense en 2011 e 2012. En 2013 inclúense axudas para as agrupacións empresariais (clústers) que outórganse a 135 proxectos e representan 1.334.600 €. Dos expedientes en 2013 destacan pola contía da subvención as referentes os incentivos económicos a proxectos con investimento empresarial, e as do programa de innoempresa, que aumenta en gran medida. En 2014 apróbanse 459 proxectos, cun investimento apoiado de 26 millóns 275 mil euros para unha subvención de 11 millóns 519 mil euros, das que a maior subvención corresponde os 145 proxectos do programa incentivos económicos a proxectos con investimento empresarial, 4 millóns 800 mil €, seguido dos 192 proxectos do programa innoempresa: 3 millóns 970 mil € de subvención e o programa específico de emprendedores, 73 proxectos que acadaron 2 millóns 302 mil € de subvención.

Cadro 2.54

Programas de apoio a expansión exterior das empresas 2011-2014(*)

ANO	Nº solicitudes				Investim. Apoiado				Subvención concedida			
	2011	2012	2013	2014	2011	2012	2013	2014	2011	2012	2013	2014
A Coruña	423	125	78	54	11.233.276	9.432.812	4.134.113	2.811.408	5.788.882	5.323.311	2.483.624	1.673.235
Lugo	82	27	18	15	2.320.139	2.056.968	1.420.220	613.117	1.267.612	1.268.847	884.383	422.411
Ourense	112	26	13	23	4.400.655	1.695.994	936.286	1.263.581	2.048.219	1.091.963	567.998	748.565
Pontevedra	520	145	83	62	11.406.238	5.352.740	5.830.137	2.863.679	5.887.103	3.047.419	3.412.987	1.725.985
Galicia	1.137	323	192	154	29.360.308	18.538.514	12.320.756	7.551.785	14.991.816	10.731.540	7.348.992	4.570.196

(*)Axudas á internacionalización das empresas galegas

Elaboración propia

(1) Datos en euros

Fonte: Igape

Os programas de apoio á expansión exterior das empresas galegas constitúen unha importante liña de actuación na actividade do Igape que foi adquirindo unha crecente importancia, se ben perde forza nestes tres últimos anos. Como se recolle no cadro 2-54 subvencionáronse en 2014 154 solicitudes por un importe de máis de 4 millóns 570 mil euros de subvención.

Cadro 2.55

Programas de apoio asimilados a subvencións ao emprego estable (grandes investimentos) por provincias. 2011-2014

	Nº expedientes				Gasto Subvencionable				Subvención				Emprego a crear				Emprego a manter			
	2011	2012	2013	2014	2011	2012	2013	2014	2011	2012	2013	2014	2011	2012	2013	2014	2011	2012	2013	2014
A Coruña	13	6	15	12	21.098.959	26.933.954	59.048.572	25.423.703	3.636.835	2.861.701	9.303.569	3.482.909	74	36	132	40	349	455	536	547
Lugo	4	4	3	3	22.423.840	4.470.522	4.986.531	10.575.225	4.383.900	750.626	747.980	1.815.744	113	17	2	33	54	55	232	150
Ourense	7	5	3	2	4.257.069	9.935.829	23.179.345	8.468.130	711.235	1.609.512	2.969.259	2.261.216	16	18	74	6	171	149	7	332
Pontevedra	15	9	10	20	65.124.462	13.095.908	47.896.293	23.271.954	8.414.390	1.736.641	6.404.149	3.784.041	159	122	131	202	1.641	530	1.459	2.012
Galicia	39	24	31	37	112.904.330	54.436.213	135.110.741	67.739.012	17.146.360	6.958.480	19.424.957	11.343.910	362	193	339	281	2.215	1.189	2.234	3.041

Importes en euros

Fonte: IGAPE (Xunta de Galicia)

O cadro 2.55 ofrece os datos de subvención a fondo perdido do IGAPE para grandes investimentos empresariais: 2011 a 2014. O importe global para os 37 expedientes do 2014 -6 máis que o ano anterior – acadou unha contía da subvención de 11 millóns 344 mil euros- 8 millóns, 81 mil euros menos que en 2013.

Nos cadros 2.56 a 2.59 recóllense as subvencións e axudas por áreas o sectores das distintas consellerías da Xunta de Galicia que teñen incidencia na incentivación empresarial e industrial, agrupadas por programas segundo os orzamentos xerais da Comunidade Autónoma Galega de 2014.

Cadro 2.56

Subvencións e axudas da Presidencia da Xunta e das Areas de Economía, Industria, Cultura e Turismo (capítulo VII). Galicia. 2010-2014

	Programa	Concepto	2010	2011	2012	2013	2014
432A	Bibliotecas arquivos, museos e equipamentos culturais	transferencia a Universidades			23.000	48.800	20.300
		a entes locais para investimentos en arquivos			18.000	39.200	27.440
		apoio a promoci., produc. E edición do libro en galego			365.092	360.000	210.000
		arquivos integrados no sistema de arquivos de Galicia			65.000	60.000	30.000
		Museo deo Pobo Galego				96.000	96.000
		Fundación Museo do Mar de Galicia				330.000	330.000
		Fundación Marco de Vigo				140.000	100.000
432B	Fomento das actividades culturais	Transferencias ao AGADIC			10.152.924	5.860.719	6.860.719
		Transferencias ó Consorcio da Cidade de Santiago			3.595.803	2.284.413	2.284.413
		Real Academia Galega			45.000	45.000	
		Construcción e equipamentos de Asociacións e Institucións Culturais				272.500	1.452.100
433 A	Protección e Promoción do patrimonio histórico, artístico e cultural	Transferencia ás Universidades galegas					30.000
		Corporacións Locais, para a conservación do patrimonio cultural					630.000
		Axudas para intervencións arqueolóxicas					50.000
		Axuda para familias e institucións para a conservación patrimonio cultural galego					10.000
		Convenio Xunta- Igrexa para intervencións patrimonio artístico					120.000
		Á Real Academia Galega de Belas Artes de Nosa Señora do Rosario					40.000
561A	Plan Galego de I+D e Innovac. Tecnolóxica	Proxectos de investigación de organismos autónomos da C.A.	90.000				
		Transfer. De capital a Entidades de Dereito Publico	3.055.631	1.403.968	1.914.193		
		Fundac. Fomento da Calidade	515.000				
		Transferencias de capital a Fundacións Públicas	4.158.719	2.744.657	3.034.700		
		Axudas e convenios de I+D a Corporacións Locais	93.664	55.000	5.414		
		Colaboración con empresas privadas para I+D	21.078.196	7.282.543	7.982.911		
		Proxectos e infraestruturas de investigación	12.047.163	6.518.208			
		Transferencias de capital a EEPP e Entes publicos do Estado			770.000		
		Transferencias de capital a Axencias públicas da Comunidade			9.374		
		Transferencias de capital a Organismos Autónomos			277.626		
		Transf de capital a institucións sen fins de lucro			8.177.913		
		Transferencia capital á Axencia Galega de Innovación				44.041.262	49.722.319
561B	Investig. Universitaria	Consorcios participados maioritariamente pola C.A.	1.300.000				
		Transf. de capital a Universidades da C.A. en I+D	27.213.616	28.513.616	26.954.212	27.645.383	27.645.383
		Subvencións por resultados de transferencia tecnolóxica				780.716	780.716
571A	Fomento da Sociedade da Información e do coñecemento	Cooperación coas Universidades en materia de Sociedade da Información	190.000	80.000			
		Achegas as empresas para o desenvolvemento da soc. da información	5.895.507	4.000.000	235.450		
		Achegas as entidades locais para o desenvolvemento das tecnoloxías da infor. e telecom.	2.618.232				
		Achegas as instit. sen fin de lucro para proxectos da soc. da información	2.201.135	3.081.554	1.466.472		
		Transferencias a Fundacións Públicas	12.796.665				
		Extensión da banda ancha		9.337.284	12.804.663		
		Transferencia de capital á Axencia para a moderniz. Tecnoloxica (AMTEGA)				75.147.253	70.059.976
732A	Regulación e Soporte da Actividade Industrial	Actuacións para infraestruturas en polígonos industriais	3.867.000	1.000.000	2.992.207	1.002.163	3.000.000
		Plan renove de instalacións eléctricas. Antigüidade <15 anos	500.000				
		Fomento Imetroloxía legal en microempresas.				150.000	
		Proxecto EMPREGANAV.					32.100
733A	Eficiencia enerxética e enerxías renovables	Instituto Enerxético de Galicia	8.855.403	3.571.620	172.959	3.714.704	15.255.222
		Convenio USC enerxías xeotérmicas+solar fotovoltaica na lagoa das Pontes	1.500.000				
		Infraestruturas enerxéticas municipais			4.563.060		732.864
		Plan de mellora da calidade da subministración eléctrica			4.975.402	5.840.873	
		Plans de gasificación			850.970	618.075	582.000
		Convenio con Energy Lab desenvolvemento proxecto piloto de gas renovable				805.622	
733B	Infraestruturas enerxéticas	Infraestruturas enerxéticas municipais	1.970.187	2.275.250			
		Mellora das estruturas enerxéticas	1.861.000				
		Infraestruturas eléctricas no medio rural	8.500.000	5.421.941			
		Infraestruturas gasistas	1.257.805	2.126.944			
		Bomba de calor Xeotérmica	249.100				
734A	Fomento da Minería	Convenio coa Camara Mineira de Galicia	850.000	100.000		130.000	
		Plan carbón 2006-2012	4.502.500	2.056.156	1.100.761		
		Convenio co IGAPE para apoio ao sector da pedra natural e dos áridos	900.000				
		Convenio coa asociación galega de áridos	100.000	80.000			
		Convenio coa asociación da propiedade balnearia para a creación do cluster da auga	80.000	50.000			
		Convenio coa Cons. de Educación creación dun módulo de F.P.colocadores de pizarra		50.000			
		Convenio cos clúteres da pizarra e do granito para a redución do pó de sílice			874.000	655.979	350.000
		Convenio cos centros tecnolóxicos da pizarra e granito en materia de I+D			900.000		
		Convenio s coa Cámara Oficial Mineira de Galicia					40.000
		Axudas ao sector mineiro				1.313.000	
		Rexeneración labores mineiras abandonadas en Lousame e Vila de Cruces			118.941		
		Plan do CARBÓN. Subministración gas aos Cocollos de Cerceda e As Pontes			656.000	257.000	
		Plan do Carbón: infraestr. enerxéticas Das Somozas			2.662.000		
		Plan renove de cubertas de pizarra				806.113	609.485
		Plan utilización pedra natural envolvente dos edificios					600.000

Informe da situación sociolaboral de Galicia. 2014

(2.56 continuación)

741A	Moderniz. internac. e mellora da compet., inov. e produc. empresarial	Transferencia ao IGAPE	104.587.241	58.534.942	61.324.456	51.642.170	54.701.655
		Parque Tecnolóxico de Galicia	1.700.000	1.700.000	1.700.000		
		Apoio á innovación empresarial	22.410.786	16.733.992	16.827.691		
		Axudas de intermedación e plataformas tecnolóxicas	3.270.000	500.306			
		Transferencias a Galicia Calidade	1.300.000	500.000			
		Achegas ás Camaras de Comercio Galegas	2.249.310	2.150.000			
		Achegas execución proxecto FEAG	225.000				
		Achegas a PYMAR para fondo d garantía patrimonial	4.223.834	5.000.000			
		Achegas para asociacións e clusters	500.000	2.997.688	2.108.709	80.000	
		Convenios co cluster da madeira	300.000				
		Convenio con Atacio para a xestión comercial de talleres de confección e textil	100.000				
		Convenio con ACLUNAGA: creación catálogo electrónico e 30 produtos dos asteleiros				60.000	
		Convenio con CEAGA. Proxecto piloto 7 estacións de electromobidade				40.000	
		Plan Renove para talleres de reparación de vehículos		500.000	500.000		
		Plan renove de ascensores				92.101	
		Convenio con ACLUNAGA e ASIME para certific. da calidade da ind. Auxiliar naval		400.000	80.000		
		Convenio con CEAGA para a creación de 7 estacións de electromobidade		2.000.000	2.400.000		
741F	Apoio á Artesanía	Fundación Centro galego de Artesanía e Deseño	1.525.223	600.000			
		Apoio ao Sector Artesanal	900.000	400.000			
		Achegas a Asociacións en materia de Artesanía	120.000	120.000			
751A	Ordenac. Regulación e Promoc. do comercio interior de Galicia	Convenios IGAPE apoio finceiro comercio polo miúdo	360.000				
		Ordenación de Espazos Comerciais Municipais	8.500.000	8.805.109	3.438.379	2.723.096	3.125.000
		Mercado de Santiago de Compostela	370.430	383.202	753.632	1.179.250	118.295
		Mercado de Ourense	200.000	10.000	10.000	1.000	130.000
		Mercado da Estrada			150.000	300.000	200.000
		Mercado da Ribeira			300.000	600.000	300.000
		Mercado de Cambados				1.000	50.000
		Mercado de Vilagarcía de Arousa					50.000
		Mercado de Pontedeume					100.000
		Renovación e Fomento da Cidade no Comercio Retailista	2.800.000	1.725.000	900.000		
		Rexeneración do Tecido Empresarial Comercial	2.550.000	1.650.000	752.025		
		Modernización e Innovación dos obradoiros artesanais			200.000		
		Fomento do Comercio Rural	1.400.000				
		Rede Comercio Rural Galego	1.400.000				
		Fundacións e Consorcios Feriais: Promoc. e Mellora da Calidade dos Servizos	800.000				
		Asociacionismo comercial e integracións extratéxicas	6.000.000	6.000.000	4.865.911	5.581.465	5.300.000
		Continuidade empresarial, apoio ao relevo na peme comercial					800.000
		Mellora dos mercados de abastos de Vigo	1.000.000	600.000	150.000		
		Sector textil-confección.EMPREGATEX		225.000	1.700.000		
		Cooperación con Concellos para incentivar a marca artesanía de Galicia			70.000		
		Equipamiento comercial Concello de Mondariz			65.000		
		Fundación Centro galego de Artesanía e Deseño			550.000	490.000	418.950
		Transferencias a Galicia Calidade s.a.			530.000	466.400	398.772
		Asociacións do sector artesanal			110.000		
		Promoción e comerc. da artesanía. Talleres artesanais					320.000
		Comercialización artesanía de Galicia. Asociacións profesionais artesanás					90.000
		Camaras de Comercio Galegas Plans FOEXGA e PIPES			1.713.449		
		Camara de comercio galegas. Reestructuración e eficiencia dos servizos			1.300.000	1.300.000	
		Camaras de comercio: plans fomento e iniciación á internacionalización				1.277.736	
		Renovación e fomento da calidade no comercio retailista				868.599	1.121.781
		Rexeneración do tecido empresarial comercial				482.000	500.000
		Fomento da actividade comercial empresarial				785.401	
		Proxecto inocámaras					161.290
761A	Coordinación e Promoción do Turismo	Financ. Sociedade de Imaxe e Promoc. Turística de Galicia	20.954.634	15.973.480	12.241.920		
		S.A Xestión do Plan Xacobeo	13.864.800	3.800.000	2.386.005		
		Instituto de estudos turísticos	225.000	120.000	211.995		
		Convenios con Universidades	350.000	150.000	160.000		
		Mellora dos Recursos Turísticos das Entidades Locais	3.235.274	1.343.600	2.392.458		
		Subvencións a Consellos Costeiros	600.000				
		Subvencións a Festas de Interese Turístico	800.000	700.000	55.000		
		Fomento do Turismo no Medio Rural	3.590.547	1.750.000			
		Creación e mellora da Infraestrutura Turística	1.428.700	350.000	230.000		
		Axudas a Entidades para actuacións de interese turístico	500.000				
		Plan de sinalización turística	400.000	290.000	461.000		
		Fomento do Turismo		2.309.320			
		Transferencia capital á Axencia e Turismo				19.027.425	24.731.981
		Total	342.987.302	218.070.380	218.401.677	259.442.418	274.318.761

Elaboración propia

Datos en euros

Fonte: Xunta de Galicia. Presupostos xerais da CA Galega

Cadro 2.57

Suvencións e Axudas da Área do Medio Rural (CAP. VII) Galicia 2010-2014

	Programa	Concepto	2010	2011	2012	2013	2014
422L	Capacitación e extensión agroforestal	Transferencias a empresas colaboradoras en programas de formación e transferencia tecnolóxica		100.000	180.000	152.883	251.467
541B	Conservación da Biodiversidade e posta en valor do medio rural (Consell. Medio Ambiente, Territorio e Infraestruturas en 2013-2014)	Axudas a Concellos para a protección de animais domésticos	334.909	97.000	282.000	20.000	64.000
		Axudas a Concellos Rede Natura 2000	1.031.000	1.352.733	1.570.292	2.371.602	2.391.805
		Axudas a Parques Naturais	2.014.926	42.366	771.000	462.192	491.599
		Axudas Parque Naciona Illas Atlánticas			140.000		
		Axudas á ordenación da actividade cinexética e piscícola	548.000	328.000	328.000	350.000	356.000
		Convenios con Fundacións	60.000		60.000		
		Axudas a familias		302.634			
		Axudas para a conservación das árbores senlleiras	60.000				
551A	Infraestruturas e Equipamentos No Medio Rural	Adquisición de terras procedentes de arrendamentos históricos(*)	130.000				
		Convenio con Seiasa del Norte S.A.	328.198	350.000	383.371		
		S.A. Desenvolvemento Comarcal de Galicia	100.000				
		Convenio Mouriscade (PDRS)				130.000	400.000
551B	Accións preventivas e infraestrutura forestal	investimentos en materia de incendios (corp. locais)	5.300.000	2.975.000	7.200.000	13.831.207	16.085.000
		investimentos en materia de incendios (empresas privadas)	2.400.000	2.400.000	2.400.000	3.500.000	4.450.000
561A	Plan Galego de Investigación, desnvlv. e Innovación Tecnolóxica	Transferencias ó INGACAL	3.311.433	2.703.033	2.599.012	1.588.198	1.286.005
		Transferencias ó Centro Tecnolóxico da Carne	75.000	60.000	128.015	39.474	21.115
		Desenvolvemento novos procesos e tecnoloxías	2.007.651	1.737.317	2.350.000	2.566.822	2.400.000
712A	Fixación de Poboación No Medio Rural	Axencia Galega de Desenvolvemento Rural	39.437.964	26.852.724	34.270.908	44.596.157	33.563.041
712B	Modernización e Diversificación do Tecido Productivo Rural	Modernización e Diversificación das explotacións	53.740.454	10.137.317	41.144.288	39.494.055	44.881.886
		Moder. e Diver. das explotacións. Plan Impulsa Galicia Interior		23.090.012			
		Axudas a Transición da Renovación da Titularidade Agraria	6.200.000	4.200.000	2.710.001	1.675.000	800.000
		Axudas a produtores en zonas especiais	3.000.000	2.700.000	1.900.000	1.600.000	3.100.000
		Transferencias ao FOGGA	30.121.051	36.582.177	24.173.389	33.237.424	30.479.332
712C	Fomento do Asocionismo agrario e Divulgación da Tecnoloxía Agraria	Fomento Asocionismo Agrario e mellora da calidade do leite	800.000	136.359	480.143	3.621.111	2.197.817
		Fomento Maquinaria en Común	2.100.000	1.891.461	3.713.840		
		Novas tecnoloxias en maquinaria	540.330				
		Mellora da calidade do leite ovino				6.588	
713 A	Mobilidade de Terras Agrarias Improductivas	Transferencias de Capital a Bantegal	730.000	591.737			
		Axudas a empresas programas formación e transferencia	275.000				
		Transferencias a AGADER			140.000		
713B	Ordenación das producións forestais	Axudas para a creación e mellora das masas forestais	19.315.890	15.370.464	18.977.704	27.802.774	19.999.547
713C	Implantación de Sistemas Productivos Agrarios Sustentables	Axudas difusión razas autóctonas	199.001				
		Renovación parque de tractores	540.330	690.000	150.000	150.540	
		Control do rendemento leiteiro	625.475	625.475			
		Plan de ordenación e fomento do sector equino	113.642	50.000	50.000		
		Reestructuración Sistemas Productivos	2.500.000	1.233.671	750.090	3.500.000	5.500.000
		Novas técnicas de Diagnóstico e Reproductivas	700.000	375.000	1.075.000	462.332	640.000
		Programa de mellora da calidade do leite		550.000	650.000	214.670	
		Sistemas de produción gandeira en extensivo	200.000	200.000	500.000	237.872	250.000
		Recuperación e difusión de razas autóctonas		325.000		45.000	25.000
		Axudas ao sector do lúpulo			50.000		35.000
		programa melloa xenética frísón de Galicia			300.000	307.282	200.000
713D	Mellora da Calidade na Producción Agroalimentaria	Ordenación de Produccións e Mercados Agrarios	6.322.721	3.580.010	3.600.000	4.366.112	6.825.001
		Promoción e Comercialización Agroalimentaria	2.441.904	1.962.327	2.127.968	2.189.860	2.600.000
		Participación de produtores en programas de calidade diferenciada	1.124.739	700.000	747.965	900.000	900.000
713E	Benestar Animal e Sanidade Vexetal	Programas Sanitarios Especiais	502.568	800.000	2.960.000	1.865.615	700.000
		Agrupacións de Defensa Sanitaria			60.000		89.746
		Plan Apícola Galego	353.732	353.732	350.000	91.808	400.000
		Programas sanitarios especiais ADS	4.150.000	2.515.000			
		Identificación cabalo galego do monte	100.000	100.000	98.404	110.000	62.000
		Indemnizacións por sacrificio,lucro e reposición			500.000	300.000	150.000
713F	Regulacións das Produccións Agrarias e Apoio á Renda dos Agricultores	Fondo Galego de Garantía Agraria	53.543.082	49.401.489	52.110.204	47.761.275	41.862.828
741A	Moderniz., Internac. e Mellora da Compet., Innov. e Produc. Empresarial	Apoio á Industrialización e Comercialización	19.496.960	19.575.801	16.993.256	16.581.876	19.714.622
	Total		266.875.960	217.037.839	228.974.850	256.129.729	243.172.811

Datos en euros

Inclúe tamén ao FEOGA

Fonte: Xunta de Galicia. Presupostos xerais da CA Galega

Informe da situación sociolaboral de Galicia. 2014

Cadro 2.58

Subvencións e axudas da Área do Mar (capítulo VII). Galicia. 2010-2014

	Programa	Concepto	2010	2011	2012	2013	2014
541C		Transferencias de Capital ao Intecmar		1.180.000	702.779	322.393	389.810
721A	Dirección e Servizos Xerais de Políticas Pesqueiras	Transferencias de Capital ao Intecmar	1.280.000				
722A	Promoción Social e Divulgación da Tecnoloxía Pesqueira	Equipamento para a divulgación sobre o litoral de Galicia	500.000	420.000			
		Transformación de buques	266.500	266.500	119.250	81.915	
		Microproxectos de innovación no sector pesqueiro	200.000				
		Seguro de mal tempo para o sector pesqueiro	300.000				
		Plan de pensións para as mariscadoras	1.508.000	671.000	900.000	646.000	
		Investimentos en medidas de seguridade no mar		250.000	150.000	150.000	50.000
		Mellora da competitividade confraría pescadores de Galicia			200.000	200.000	150.000
723A	Competitiv. e Mellora da Produc. Pesqueira e da Acuicultura	Axudas para Proxectos de Xestión Integral dos Recursos Mariños	6.350.000	3.000.000	4.500.000		
		Cofinanciamento Incorporación Fondos Europeos		330.000			
		Axudas á Paralizac. Temporal das actividades Pesqueiras	584.590				
		Ordena., reestruct., fomento mellora da produc. pesqueira e de cultivos mariños	15.787.071	25.395.529	13.765.713	5.186.927	1.000.000
		Transformación e comercialización da produc. pesqueira e da acuicultura	34.455.086	30.455.086	21.618.980	21.570.084	10.000.000
		Axudas á acuicultura e os cultivos mariños	7.000.000	14.000.000	29.303.743	12.441.830	3.000.000
		Medidas de carácter socioeconómico	10.942.526	2.742.526	1.000.000	1.992.809	516.036
		Pesca costeira artesanal	823.869				
		Operacións piloto	1.047.754	2.095.508	2.095.508	726.447	250.000
		Transferencias de capital a empresas privadas			11.588.105	15.841.709	14.252.864
		Axudas seguridade buques no Indico				100.000	
		Axudas para proxectos colectivos				7.668.020	4.765.000
723B	Regulación das Producións e dos Mercados da Pesca	Desenvolvemento sostible de zonas costeiras	6.887.165	6.887.165	6.887.165	4.647.620	9.476.900
	Total		87.932.561	87.693.314	92.831.243	71.575.754	43.850.610

Datos en euros

Inclúe tamén ao IFOP

Fonte: Xunta de Galicia. Presupostos xerais da CA Galega

Cadro 2.59

Subvencións e axudas da Consellería de Medio Ambiente, Territorio e Infraestrutura (capítulo VII). Galicia. 2010-2014

	Programa	Concepto	2010	2011	2012	2013	2014
512A	Ordenación e Inspección do Transporte	Axudas a Titulares transporte Público por estradas		4.142.011			
		Convenios con Concellos promoción transporte urbano limpio			600.000		
		Fomento da seguranza nos taxis			50.000	36.550	36.550
512B	Construc., conservac. e explotación de estradas	Convenios en materia de estradas		200.000			
		Transferencias a sociedades mercantís públicas		6.044.400			
		Convenios Corporacións Locais en materia de estradas		7.782.923			
		Transferencia á Axencia de Infraestruturas			261.494.988	224.057.586	210.418.525
521A	Urbanismo	Axudas corp locais para redacción planeamento urbanístico			2.100.077	2.004.056	1.671.851
		Axudas a Concellos para obras equipamentos entornos urbanos			6.665.520	702.235	844.400
		Transferencias de capital a APLU				3.665	
541A	Dirección e Servizos Xerais de Medio Ambiente	Mellora dos entornos ambientais(Corporacións Locais)	2.929.496				
		Axudas no eido medioambiental	753.000	400.000			
541D	Control ambiental e xestión de residuos	Plan de xestión de residuos urbanos de Galicia 2010-2020		881.613	144.593		
		Subvencións en materia de Medio Ambiente Industrial (empresas)	4.115.536	3.929.518	7.098.446		
		Axudas no eido medioambiental		50.000			
		Implantación de sistemas de xestión medioambiental	150.000				
		colaboración có exterior en materia de calidade ambiental					
		Inversións ambientais en empresas de Galicia					1.449.926
541E	Coñecemento do Medio Ambiente e fomento da Sustentabilidade	Axudas a Universidades	191.250				
		Plan de Educación ambiental (Entes Locais)	900.000				
		Plan de Educación ambiental (institucións sen fin de lucro)	550.000				
		Axudas ao exterior					
		Programa Marco de Acción contra o cambio climático	50.000				
		Fomento da sostibilidade na planificación territorial		75.000			
		Transferencias de capital ao IET				803.928	619.536
542A	Planificación e Xestión Hidrolóxica	Transferencias de capital a Augas de Galicia	107.468.137	78.551.128	60.764.648	47.307.272	36.262.338
	Total		117.107.419	102.056.593	338.918.272	274.915.292	251.303.126

Datos en euros

(1) Só comprende subvencións a empresas, non a familias, institucións sen fins de lucro, corporacións locais e organismos autónomos administrativos da Comunidade Autónoma, salvo que se indique.

Fonte: Xunta de Galicia. Orzamentos xerais da CA Galega

Economía social

3

3.1. COOPERATIVAS

A información sobre as Cooperativas inscritas na Seguridade Social a 31 de decembro procede da Dirección Xeral de Traballo Autónomo, da Economía social e da Responsabilidade Social das Empresas do Ministerio de Emprego e Seguridade Social, que explota a estes efectos o ficheiro de Contas de Cotización do Réxime Xeral, do Réxime Especial da Minería do Carbón e do Réxime Especial de Traballadores do Mar por conta allea.

No cadro 3.1 figuran as cooperativas inscritas na Seguridade Social e os traballadores das mesmas a 31 de decembro de cada ano e pódese observar que, se ben o número de cooperativas é maior na provincia da Coruña, a Provincia de Pontevedra é a que máis traballadores reflicte.

Cadro 3.1

Cooperativas inscritas na Seguridade Social e traballadores das mesmas, segundo sexo, por comunidade autónoma e provincia. Galicia 2012-2014.

	Cooperativas			Traballadores			
	2012	2013	2014	2012	2013	2014	
						Ambos sexos	% de mulleres
Galicia	572	566	569	6.384	6.491	6.399	44,0
A Coruña	225	224	227	1.928	1.859	1.857	46,4
Lugo	106	106	105	788	782	807	43,1
Ourense	68	71	75	1.461	1.474	1.400	44,1
Pontevedra	173	165	162	2.207	2.376	2.335	42,4

Fonte: Anuario de Estadísticas laborais. Ministerio de Emprego e Seguridade Social

Con datos da Consellería de Traballo e Benestar e elaboración da Subdirección xeral de Cooperativas e Economía Social se reflicten os resultados do ano 2014 que figuran nos rexistros provinciais e no Rexistro Central da Comunidade Autónoma de Galicia. O cadro 3.2 describe as cooperativas inscritas e o número de socios promotores segundo o sexo e personalidade xurídica.

Cadro 3.2

Cooperativas inscritas na Seguridade Social e traballadores das mesmas segundo sexo, por comunidade autónoma e provincia. Galicia 2012-2014.

	Cooperativas inscritas	Socios			
		Homes	Mulleres	Persoas xurídicas	Total Socios
A Coruña	18	108	41	6	155
Lugo	17	97	61	13	171
Ourense	6	12	15		27
Pontevedra	16	31	34	3	68
Rexistro Central	12	45	29		74
Total	69	293	180	22	495

Fonte: Consellería de Traballo e Benestar. Subdirección xeral de Cooperativas e Economía Social

O cadro 3.3 amosa as cooperativas constituídas nos rexistros provinciais e no Rexistro Central.

Cadro 3.3

Cooperativas inscritas nos rexistros provinciais e Central, segundo a clase de cooperativa e número de socios promotores. 2014

Clase	REXISTROS PROVINCIAIS								REXISTRO CENTRAL		TOTAL	
	A Coruña		Lugo		Ourense		Pontevedra		Nº Coop.	Nº Soc.	Nº Coop.	Nº Soc.
	Nº Coop.	Nº Soc.	Nº Coop.	Nº Soc.	Nº Coop.	Nº Soc.	Nº Coop.	Nº Soc.				
Traballo asociado	15	58	14	45	6	27	13	41	10	31	58	202
Consumidores e usuarios							1	14	1	31	2	45
Vivendas	1	84									1	84
Agrarias	1	10	3	126			2	13			6	149
Explotación comun. da terra									1	12	1	12
Servizos												
Mar												
Transportistas												
Transportistas - traballo asociado												
Seguros												
Sanitarias												
Servizos sociais - traballo asociado	1	3									1	3
Ensino												
Ensino - traballo asociado												
Educacionais												
Integración social												
Segundo grao												
Total	18	155	17	171	6	27	16	68	12	74	69	495

Fonte: Memoria da Consellería de Traballo e Benestar

No cadro 3.4, vemos as cooperativas constituídas clasificadas pola súa actividade económica. Este cadro permítenos comprobar que o maior número corresponde ás actividades de comercio polo miúdo e as agrarias, destacando nestas o número de socios que as forman.

Cadro 3.4

Cooperativas inscritas e número de socios promotores por actividade económica. 2014

Cód	Actividade	REGISTROS PROVINCIAIS								REGISTRO CENTRAL		TOTAL	
		A Coruña		Lugo		Ourense		Pontevedra		Nº Coop.	Nº Soc.	Nº Coop.	Nº Soc.
		Nº Coop.	Nº Soc.	Nº Coop.	Nº Soc.	Nº Coop.	Nº Soc.	Nº Coop.	Nº Soc.				
A	Agricultura, gandería, silvicultura e pesca	1	10	5	90			3	17	2	15	11	132
B	Industrias extractivas											0	0
C	Industria manufacturera	3	18	2	7			1	3	1	3	7	31
D	Fornecemento de enerxía eléctrica, gas, vapor e aire acondicionado									1	31	1	31
E	Subministración de auga, actividades de saneamento, xestión de residuos e descontaminación												
F	Construción	2	88	2	6							4	94
G	Comercio por xunto e polo miúdo, reparación de vehículos de motor e motocicletas	3	9	3	53	1	3	5	26	2	6	14	97
H	Transporte e almacenamento												
I	Hostalería	1	3	2	6	1	3	1	3			5	15
J	Información e comunicacións	2	6							1	3	3	9
K	Actividades financeiras e de seguros							1	3			1	3
L	Actividades inmobiliarias			1	3			1	3			2	6
M	Actividades profesionais, científicas e técnicas	2	8	1	3	1	3	2	7	1	3	7	24
N	Actividades administrativas e servizos auxiliares	1	4							2	7	3	11
O	Administración Pública e Defensa e Seguridade Social obrigatoria												
P	Educación	1	3	1	3	1	12	1	3	1	3	5	24
Q	Actividades sanitarias e de servizos sociais	1	3			1	3					2	6
R	Actividades artísticas, recreativas e de entretemento	1	3			1	3	1	3			3	9
S	Outros servizos									1	3	1	3
T	Actividades dos fogares como empregadores de persoal doméstico; actividades dos fogares como produtores de bens e servizos para uso propio												
U	Actividades de organizacións e organismos extraterritoriais												
Total		18	155	17	171	6	27	16	68	12	74	69	495

Fonte: Memoria da Consellería de Traballo e Benestar

3.2. SOCIEDADES LABORAIS

Poderán obter a cualificación de Sociedades Laborais as sociedades anónimas ou de responsabilidade limitada nas que a maioría do capital social sexa propiedade das persoas traballadoras que presten nelas servizos retribuídos de xeito persoal e directo por tempo indefinido. A información sobre as Sociedades Laborais inscritas na Seguridade Social a 31 de decembro que se inclúe no cadro 3.5 procede da Dirección Xeral de Traballo Autónomo, da Economía social e da Responsabilidade Social das Empresas do Ministerio de Emprego e Seguridade Social, que explota a estes efectos o ficheiro de Contas de Cotización do Réxime Xeral, do Réxime Especial da Minería do Carbón e do Réxime Especial de Traballadores do Mar por conta allea.

Cadro 3.5

Sociedades laborais inscritas na Seguridade Social e traballadores das mesmas, segundo sexo, por comunidade autónoma e provincia. Galicia 2012-2014.

	Sociedades laborais			Traballadores			
	2012	2013	2014	2012	2013	2014	
						Ambos sexos	% de mulleres
Galicia	669	618	582	3.113	2.861	2.651	32,9
A Coruña	221	204	194	1.021	959	940	34,1
Lugo	113	97	84	481	415	387	38,8
Ourense	111	100	103	352	298	316	38,0
Pontevedra	224	217	201	1.259	1.189	1.008	27,8

Fonte: Anuario de Estadísticas laborais. Ministerio de Empleo e Seguridade Social

Os cadros 3.6, 3.7 e 3.8 detallan, con datos da Consellería de Traballo e Benestar e elaboración da Subdirección xeral de Cooperativas e Economía Social, as cifras das sociedades constituídas en 2014.

Cadro 3.6

Actos inscritos segundo a provincia do domicilio social. 2014

	A Coruña	Lugo	Ourense	Pontevedra	TOTAL
Sociedades laborais constituídas	18	5	6	13	42
Sociedades laborais que causaron baixa	23	8	13	20	64

Fonte: Memoria da Consellería de Traballo e Benestar

Cadro 3.7

Cooperativas inscritas na Seguridade Social e traballadores das mesmas segundo sexo, por comunidade autónoma e provincia. Galicia 2012-2014.

	Persoas Físicas	Persoas xurídicas	Totais socios por sexo		Socios por tipo de participación			
			Homes	Mulleres	Homes soc. traballo	Mulleres soc. traballo	Homes soc. capital	Mulleres soc. capital
A Coruña	70		56	14	49	12	7	2
Lugo	15		6	9	4	8	2	1
Ourense	19		17	2	15	2	2	
Pontevedra	43		28	15	26	12	2	3
Total	147	0	107	40	94	34	13	6

Fonte: Consellería de Traballo e Benestar. Subdirección xeral de Cooperativas e Economía Social

Cadro 3.8

Cooperativas inscritas e número de socios promotores por actividade económica. 2014

Cód	Actividade	A Coruña		Lugo		Ourense		Pontevedra		GALICIA	
		Nº soc. lab	Nº Soc.	Nº soc. lab	Nº Soc.	Nº soc. lab	Nº Soc.	Nº soc. lab	Nº Soc.	Nº soc. lab	Nº Soc.
0	Non definido										
A	Agricultura, gandería, silvicultura e pesca					1	3			1	3
B	Industrias extractivas										
C	Industria manufacturera	6	27	1	3	1	3	4	15	12	48
D	Fornecemento de enerxía eléctrica, gas, vapor e aire acondicionado										
E	Subministración de auga, actividades de saneamento, xestión de residuos e descontaminación										
F	Construción	3	12					1	3	4	15
G	Comercio por xunto e polo miúdo, reparación de vehículos de motor e motocicletas	1	4	1	3	3	10	3	9	8	26
H	Transporte e almacenamento							1	3	1	3
I	Hostalería	3	9	1	3					4	12
J	Información e comunicacións					1	3			1	3
K	Actividades financeiras e de seguros	1	3							1	3
L	Actividades inmobiliarias			1	3			1	3	2	6
M	Actividades profesionais, científicas e técnicas	4	15					2	7	6	22
N	Actividades administrativas e servizos auxiliares										
O	Administración Pública e Defensa e Seguridade Social obrigatoria										
P	Educación										
Q	Actividades sanitarias e de servizos sociais										
R	Actividades artísticas, recreativas e de entretemento										
S	Outros servizos			1	3			1	3	2	6
T	Actividades dos fogares como empregadores de persoal doméstico; actividades dos fogares como produtores de bens e servizos para uso propio										
U	Actividades de organizacións e organismos extraterritoriais										
Total		18	70	5	15	6	19	13	43	42	147

Fonte: Memoria da Consellería de Traballo e Benestar

Nos cadros 3.9 e 3.10 apréciase a evolución experimentada nos últimos anos, tanto en sociedades laborais constituídas como nas que causaron baixa.

Cadro 3.9

Sociedades laborais constituídas por provincias. Galicia 2010-2014

	2010	2011	2012	2013	2014
Galicia	47	48	61	45	42
A Coruña	21	20	26	18	18
Lugo	4	2	7	2	5
Ourense	4	10	15	3	6
Pontevedra	18	16	13	22	13

Fonte: Consellería de Traballo e Benestar. Subdirección xeral de Cooperativas e Economía Social

Cadro 3.10**Sociedades laborais que causaron baixa por provincias. Galicia 2010-2014**

	2010	2011	2012	2013	2014
Galicia	62	77	71	79	64
A Coruña	18	26	20	18	23
Lugo	16	15	14	23	8
Ourense	8	11	14	14	13
Pontevedra	20	25	23	24	20

Fonte: Consellería de Traballo e Benestar. Subdirección xeral de Cooperativas e Economía Social

**Poboación e mercado de
traballo**

4

4.1. A POBOACIÓN GALEGA

Antes de entrar na análise da poboación desde a perspectiva do mercado laboral (poboacións activa, ocupada, desempregada, etc.) cómpre realizar un achegamento á situación demográfica de Galicia nos últimos anos, porque é un claro condicionante da evolución da variables significativas para o estudo do noso mercado de traballo.

4.1.1 Evolución da poboación

A evolución demográfica das distintas comunidades autónomas e do Estado español no seu conxunto podemos velas no cadro 4.1 nunha dobre perspectiva temporal: do último cuatrienio e do período 2001-2014.

Cadro 4.1

Poboación por comunidades autónomas, 2001/2011-2014

	2001	2011	2012	2013	2014
Andalucía	7.403.968	8.424.102	8.449.985	8.440.300	8.402.305
Aragón	1.199.753	1.346.293	1.349.467	1.347.150	1.325.385
Asturias	1.075.329	1.081.487	1.077.360	1.068.165	1.061.756
Baleares	878.627	1.113.114	1.119.439	1.111.674	1.103.442
Canarias	1.781.366	2.126.769	2.118.344	2.118.679	2.104.815
Cantabria	537.606	593.121	593.861	591.888	588.656
Castela e León	2.479.425	2.558.463	2.546.078	2.519.875	2.494.790
Castela A Mancha	1.755.053	2.115.334	2.121.888	2.100.998	2.078.611
Cataluña	6.361.365	7.539.618	7.570.908	7.553.650	7.518.903
C. Valenciana	4.202.608	5.117.190	5.129.266	5.113.815	5.004.844
Extremadura	1.073.381	1.109.367	1.108.130	1.104.004	1.099.632
Galicia	2.732.926	2.795.422	2.781.498	2.765.940	2.748.695
Madrid	5.372.433	6.489.680	6.498.560	6.495.551	6.454.440
Murcia	1.190.378	1.470.069	1.474.449	1.472.049	1.466.818
Navarra	556.263	642.051	644.566	644.477	640.790
País Vasco	2.101.478	2.184.606	2.193.093	2.191.682	2.188.985
Rioxa (A)	270.400	322.955	323.609	322.027	319.002
España	41.116.842	47.190.493	47.265.321	47.129.783	46.771.341

Fonte: INE, Padrón municipal de habitantes, a 1 de xaneiro de cada ano

- No primeiro enfoque, a poboación galega diminuíu no último ano por cuarto ano consecutivo (mentres que no total do Estado baixou no último bienio).
- Se ollamos a evolución demográfica nos anos transcorridos do século XXI, sobrancearemos a gran suba da poboación española (5.659.657 habitantes, un 13,8%) e lixeirísima da galega (15.769 habitantes, un 0,58%).

A porcentaxe da poboación galega sobre a española baixou do 6,6% de 2001 ao 5,9% do día 1 de xaneiro de 2014; esta perda de peso porcentual demográfico da nosa comunidade insírese nunha nidia traxectoria descendente a máis longo prazo.

A focalización a 1 de xaneiro de 2014 da evolución demográfica por comunidades autónomas que figura

nese mesmo cadro reflicte que:

* A diminucións da poboación en 2013 foi case xeralizada, pois tan só subiu en Baleares, Canarias e a cidade autónoma de Melilla; as maiores caídas porcentuais tiverónas A Rioxa, Cataluña e Castela-León.

* As cinco comunidades máis poboadas (Andalucía, Cataluña, Madrid, a Valenciana e Galicia, por esta orde) concentran 29.881.532 habitantes, un 64,3% da poboación española.

O INE publicou un avance do total de persoas inscritas no *Padrón Continuo* en España a día 1 de xaneiro de 2015 no que as cuantificou en 46.600.949; supón unha diminución de 170.392 habitantes (un 0,4%) respecto do mesmo día de 2014; segundo os datos deste “avance” estatístico, a poboación galega era a 1-1-2015 de 2.731.406 persoas, 17.289 menos (un 0,6%) que un ano antes.

A variación porcentual da poboación de cada comunidade autónoma no último cuadrienio figura no cadro 4.2.

Cadro 4.2

Variación anual da poboación por comunidades autónomas. 2011-

	2011	2012	2013	2014
Andalucía	0,63	0,31	-0,11	-0,45
Aragón	-0,06	0,24	-0,17	-1,62
Asturias	-0,26	-0,38	-0,85	-0,60
Baleares	0,64	0,57	-0,69	-0,74
Canarias	0,39	-0,40	0,02	-0,65
Cantabria	0,15	0,12	-0,33	-0,55
Castela e León	-0,04	-0,48	-1,03	-1,00
Castela A Mancha	0,81	0,31	-0,98	-1,07
Cataluña	0,36	0,42	-0,23	-0,46
C. Valenciana	0,11	0,24	-0,30	-2,13
Extremadura	0,19	-0,11	-0,37	-0,40
Galicia	-0,08	-0,50	-0,56	-0,62
Madrid	0,48	0,14	-0,05	-0,63
Murcia	0,55	0,30	-0,16	-0,36
Navarra	0,80	0,39	-0,01	-0,57
País Vasco	0,29	0,39	-0,06	-0,12
Rioxa (A)	0,17	0,20	-0,49	0,10
España	0,36	0,16	-0,29	-0,94

Datos en porcentaxe

Fonte: INE, Padrón municipal de habitantes, a 1 de xaneiro de cada ano

Destacaremos:

- Galicia foi unha das tres comunidades autónomas (as outras son Asturias e Castela-León) que perderon habitantes os catro anos.
- O devalar demográfico de Galicia vaise facendo máis intenso cada ano e a 1 de xaneiro de Galicia en 2014 multiplica por sete a diminución porcentual da mesma data de 2011.

A desagregación por provincias da evolución demográfica de Galicia no último cuadrienio reflíctese no cadro 4.3; explicita que:

Cadro 4.3**Variación anual da poboación. Por provincias. 2011-2014**

	2011	2012	2013	2014	Variación porcentual			
					2011	2012	2013	2014
A Coruña	1.147.124	1.143.911	1.138.161	1.132.735	0,06	-0,28	-0,50	-0,48
Lugo	351.530	348.902	346.005	342.748	-0,56	-0,75	-0,83	-0,94
Ourense	333.257	330.257	326.724	322.293	-0,59	-0,90	-1,07	-1,36
Pontevedra	963.511	958.428	955.050	950.919	0,11	-0,53	-0,35	-0,43

Fonte: INE, Padrón municipal de habitantes, a 1 de xaneiro de cada ano

- Baixou a poboación nas catro provincias, no último ano
- A Coruña e Pontevedra suman máis de dous millóns de habitantes (2.083.654), un 75,8% do total de Galicia, triplicando á suma de Lugo e Ourense.
- As dúas provincias menos desenvolvidas economicamente e máis envellecidas demograficamente (Lugo e Ourense) perderon habitantes os catro anos.
- O devalar demográfico en Galicia vaise facendo máis intenso cada ano sobre todo na provincia de Ourense; a 1 de xaneiro de 2014 no último ano a porcentaxe de caída é máis do dobre ca diminución porcentual da mesma data de 2011.

No cadro 4.4 presentamos a desagregación por sexos e provincias dos datos da poboación de cada unha das provincias na última década, para permitir a súa análise segundo estas dúas variables ás persoas interesadas.

Cadro 4.4**Poboación segundo sexo e
provincia. 2005-2014**

	Total	Homes	Mulleres
A Coruña			
2005	1.126.707	541.189	585.518
2006	1.129.141	542.260	586.881
2007	1.132.792	544.352	588.440
2008	1.139.121	548.037	591.084
2009	1.145.488	550.841	594.647
2010	1.146.458	551.318	595.140
2011	1.147.124	551.476	595.648
2012	1.143.911	550.009	593.902
2013	1.138.161	547.079	591.082
2014	1.132.735	544.075	588.660
Lugo			
2005	357.625	173.399	184.226
2006	356.595	172.967	183.628
2007	355.176	172.422	182.754
2008	355.549	172.914	182.635
2009	355.195	172.943	182.252
2010	353.504	171.983	181.521
2011	351.530	170.854	180.676
2012	348.902	169.536	179.366
2013	346.005	168.013	177.992
2014	342.748	166.325	176.423
Ourense			
2005	339.555	163.012	176.543
2006	338.671	162.785	175.886
2007	336.926	162.026	174.900
2008	336.099	161.848	174.251
2009	335.642	161.454	174.188
2010	335.219	161.346	173.873
2011	333.257	160.570	172.687
2012	330.257	159.175	171.082
2013	326.724	157.425	169.299
2014	322.293	155.090	167.203
Pontevedra			
2005	938.311	453.103	485.208
2006	943.117	455.785	487.332
2007	947.639	458.359	489.280
2008	953.400	461.469	491.931
2009	959.764	464.365	495.399
2010	962.472	465.900	496.572
2011	963.511	466.691	496.820
2012	958.428	464.608	493.820
2013	955.050	462.605	492.445
2014	950.919	460.167	490.752

Fonte: INE. Padrón municipal de habitantes, a 1 de xaneiro de cada ano

Co obxectivo de facilitar o estudo máis polo miúdo da evolución demográfica nas provincias galegas nun prazo máis longo que o visto no cadro 4.3, recolleemos no cadro 4.5 os datos da última década, que permiten a comparanza da dinámica demográfica de cada provincia coa da poboación total de Galicia nese período.

Cadro 4.5**Poboación segundo provincia. Galicia. 2005-2014**

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
A Coruña	1.126.707	1.129.141	1.132.792	1.139.121	1.145.488	1.146.458	1.147.124	1.143.911	1.138.161	1.132.735
Lugo	357.625	356.595	355.176	355.549	355.195	353.504	351.530	348.902	346.005	342.748
Ourense	339.555	338.671	336.926	336.099	335.642	335.219	333.257	330.257	326.724	322.293
Pontevedra	938.311	943.117	947.639	953.400	959.764	962.472	963.511	958.428	955.050	950.919
Galicia	2.762.198	2.767.524	2.772.533	2.784.169	2.796.089	2.797.653	2.795.422	2.781.498	2.765.940	2.748.695

Fonte: INE. Padrón municipal de habitantes, a 1 de xaneiro de cada ano

A desagregación por grupos quinquenais de idade dos datos da poboación galega a longo prazo podemos ollalo no cadro 4.6.

Cadro 4.6**Serie histórica de poboación segundo grupos quinquenais de idade. Galicia. 1975-2014.**

	1975	1986	1996	2006	2014
0-4	214.875	150.568	103.229	101.014	106.842
5-9	219.821	215.900	124.925	99.198	113.601
10-14	217.574	223.702	163.486	112.212	106.728
15-19	219.370	220.884	217.072	132.872	104.449
20-24	197.173	207.804	219.348	171.976	124.527
25-29	192.774	203.885	203.802	219.911	147.488
30-34	176.787	185.003	192.931	219.368	193.864
35-39	162.302	185.753	191.222	211.651	228.450
40-44	192.459	175.525	174.614	201.146	216.920
45-49	174.893	153.040	171.756	195.558	208.769
50-54	159.986	186.948	162.630	174.915	198.164
55-59	145.229	168.730	141.117	173.410	182.604
60-64	133.490	150.748	173.818	159.797	168.244
65-69	126.351	129.685	153.619	140.425	166.170
70-74	97.096	111.362	128.967	159.504	133.526
75-79	64.195	88.867	97.586	126.788	130.984
80-84	33.443	53.833	68.801	90.200	113.480
85 e mais	21.505	32.247	53.699	77.579	103.885
Total	2.749.323	2.844.472	2.742.622	2.767.524	2.748.695

Fonte: INE, Padrón municipal de habitantes, a 1 de xaneiro de cada ano

O notable avellentamento demográfico de Galicia nas catro últimas décadas queda ben reflectido con só comparar o primeiro e o último chanzo a día un de xaneiro de 1975 e de 2014: mentres que o grupo de idade inferior aos cinco anos é menos da metade, o de 85 ou máis anos quintuplica en 2014 o valor de 1975.

Para complementar territorialmente o estudo da poboación galega, recolleemos no cadro 4.7 a evolución a longo prazo da distribución por comarcas, no que sobranceamos as doce que a día 1 de xaneiro de 2014 teñen máis de 50.000 habitantes.

Cadro 4.7

Poboación segundo comarcas. Galicia. 2001, 2011-2014.

	2001	2011	2012	2013	2014
Arzúa	19.184	17.364	17.226	17.057	16.909
Barbanza	66.323	68.311	68.336	68.199	67.776
A Barcala	11.800	11.179	11.046	10.940	10.763
Bergantiños	70.815	70.209	69.834	69.438	68.928
Betanzos	39.142	39.632	39.419	39.065	38.768
A Coruña	358.302	396.864	398.025	398.412	397.254
Eume	28.842	26.391	26.124	25.539	25.490
Ferrol	162.261	16.251	161.541	160.666	159.422
Fisterra	25.175	23.677	23.136	22.747	22.461
Muros	15.981	14.399	14.042	13.785	13.493
Noia	37.292	35.623	35.269	34.775	34.459
Ordes	38.193	38.683	38.411	38.153	37.687
Ortegal	16.923	14.347	13.772	13.166	12.942
Santiago	146.555	163.576	164.519	164.621	165.083
O Sar	17.718	16.814	19.730	16.459	16.373
Terra de Melide	14.820	13.137	12.679	12.379	12.533
Terra de Soneira	21.694	19.426	19.168	18.706	18.386
Xallas	16.992	14.961	14.634	14.054	14.008
Os Ancares	14.238	11.612	11.330	11.153	10.951
Chantada	17.118	14.835	14.536	14.287	14.055
A Fonsagrada	7.461	6.043	5.859	5.696	5.563
Lugo	112.895	120.548	120.737	120.802	120.320
A Mariña Central	30.457	30.530	30.323	30.106	29.860
A Mariña Occidental	28.020	27.238	27.140	26.964	26.729
A Mariña Oriental	17.479	17.231	17.126	16.893	16.741
Meira	6.706	5.698	5.638	5.552	5.447
Quiroga	7.245	6.020	5.813	5.721	5.618
Sarria	26.427	24.511	24.170	23.914	23.720
Terra Chá	48.801	44.081	43.573	42.912	42.336
Terra de Lemos	36.089	33.133	32.813	32.333	31.876
A Ulloa	11.189	10.050	9.844	9.672	9.532
Allariz-Maceda	15.633	15.151	15.060	14.835	14.637
Baixa Limia	9.925	8.424	8.212	7.930	7.636
O Carballiño	30.074	22.240	28.891	28.588	27.979
A Limia	25.218	23.252	22.823	22.391	21.964
Ourense	143.142	146.165	146.135	146.190	145.563
O Ribeiro	20.546	18.861	18.369	17.808	17.195
Terra de Caldelas	4.647	3.544	3.443	3.314	3.223
Terra de Celanova	22.894	20.623	20.057	19.324	18.749
Terra de Trives	5.963	4.789	4.660	4.507	4.430
Valdeorras	29.126	27.999	27.724	27.369	27.000
Verín	29.450	28.410	28.261	27.968	27.555
Viana	8.005	6.802	6.622	6.500	6.362
O Baixo Miño	45.949	51.116	51.096	50.630	50.402
Caldas	35.397	35.322	35.154	34.958	34.757
O Condado	37.998	43.318	42.917	42.790	42.286
Deza	47.314	44.355	42.630	41.819	41.412
O Morrazo	79.817	83.669	83.313	83.340	83.613
A Paradanta	18.118	15.970	14.000	13.497	13.226
Pontevedra	115.571	124.356	124.075	124.132	124.094
O Salnés	104.184	111.849	111.541	111.089	110.534
Tabeirós-Terra de Montes	29.588	28.100	27.489	27.149	26.753
Vigo	402.240	425.456	426.213	425.616	423.842

Fonte: INE, Padrón municipal de habitantes, a 1 de xaneiro de cada ano

No que vai do século XXI subliñaremos que:

- Nas provincias de Lugo e Ourense tan só a comarca da capital de provincia subiu a poboación, mentres que en A Coruña aumentou en tres comarcas e na de Pontevedra en seis.
- Das comarcas das sete principais cidades de Galicia, só a de Ferrol baixou o número de habitantes.
- Baixou máis dun 25% a poboación en varias comarcas galegas (A Paradanta, Terra de Trives, A Fonsagrada) e entre un 20 e un 25% en Ortegal, Quiroga e O Baixo Miño.

Que o claro devalar demográfico de Galicia nos últimos anos se produce por toda a nosa xeografía reflícteo contundentemente un dato: no último trienio, das 53 comarcas tan só subiu a poboación en dúas: A Coruña e Compostela.

4.1.2 A poboación estranxeira

A chegada de poboación do estranxeiro foi un dos fenómenos demográficos característicos da nosa sociedade (sobre todo no total estatal) nos últimos anos do século XX e na alborada do século XXI; sen esta afluencia de inmigrantes doutros Estados ao fío da forte expansión económica non é posible entender o aumento nese período da poboación galega ou a suba do índice de fecundidade.

O cadro 4.8 explicita, na perspectiva diacrónica, que:

- Nas mulleres, a suba continuada da poboación estranxeira residente en Galicia, que comezou na última década do século XX, continuou na primeira década do século XXI (con especial intensidade nos anos 2002-2003, 2005 e 2008-2009), perdeu folgos no bienio 2011-2012 (acadou o nivel máximo en 2012) e deu paso en 2013 a unha lixeira diminución (745 persoas), que se multiplicou por sete en 2014 (foi de 5.569 habitantes), volvendo a poboación estranxeira feminina residente en Galicia a un nivel superior en só 1.285 persoas ao que tiña en 2008.
- Nos homes, a suba continuada da poboación estranxeira residente en Galicia, que comezou na última década do século XX, continuou na primeira década do século XXI (con especial intensidade nos anos 2002-2003, 2005 e 2008-2009), perdeu folgos no bienio 2011-2012 (acadando o nivel máximo en 2012), tivo en 2013 unha lixeira diminución (1.476 persoas), que se cuadruplicou en 2014 (foi de 6.148 habitantes), volvendo a poboación estranxeira masculina residente en Galicia a un nivel superior en só 1.392 persoas ao que tiña en 2008.
- A suba continuada da poboación estranxeira total residente en Galicia, que comezou na última década do século XX, continuou na primeira década do século XXI (con especial intensidade no bienio 2002-2003, en 2005 e no trienio 2007- 2009), perdeu folgos de 2010 a 2012 (acadando o nivel máximo en 2012), tivo en 2013 unha lixeira diminución (2.221 persoas), que se quintuplicou en 2014 (foi de 11.717 habitantes), volvendo a poboación estranxeira residente en Galicia a un nivel superior en só 2.677 persoas ao que tiña en 2008.

Cadro 4.8**Poboación estranxeira segundo sexo. Galicia. 2001-2014,**

	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Homes	15.658	20.037	25.649	27.746	33.180	35.531	39.632	47.849	53.721	55.223	55.606	56.865	55.389	49.241
Mulleres	17.400	22.425	28.159	30.641	36.183	38.225	41.810	47.719	52.916	54.447	54.862	55.318	54.573	49.004
Total	33.058	42.462	53.808	58.387	69.363	73.756	81.442	95.568	106.637	109.670	110.468	112.183	109.962	98.245

Fonte: INE. Padrón municipal de habitantes

O “avance” estatístico proporcionado polo INE para o 1/1/2015 cuantifica a poboación estranxeira inscrita nos padróns municipais de España en 4.718.864 habitantes, un 10,1% do total de poboación; diminuíu en 304.623 persoas (un 6,1%) respecto a un ano antes.

As comunidades cunha maior porcentaxe de estranxeiros nese “avance” a 1 de xaneiro de 2015 foron Baleares (17,4%) e Murcia (14,2%) mentres que as de menor porcentaxe foron Extremadura (3,1%) e Galicia (3,3%).

Galicia tería, de pasar a definitivos os datos deste “avance” estatístico, algo menos da terceira parte da porcentaxe media estatal de poboación estranxeira.

A participación de Galicia na poboación estranxeira total residente en España é a día 1 de xaneiro de 2014 un 1,9%, porcentaxe que é a terceira parte do noso peso relativo poboacional no conxunto estatal.

A diminución nos últimos anos da chegada a Galicia desde o estranxeiro de cidadáns doutras nacionalidades e a suba das persoas estranxeiras que abandonan Galicia garda unha relación directa coa parálise do noso mercado laboral, coa falla de oportunidades que ofrece para ser un polo de atracción de poboación (galega ou non) que está a residir no estranxeiro.

A desagregación por provincias e sexos da poboación estranxeira residente en Galicia en 2014 presentámola no cadro 4.9, que permite o seu estudo ás persoas que precisen dun estudo máis polo miúdo territorialmente ou por sexos. A Coruña e Pontevedra concentran 70.005 persoas estranxeiras, o que supón un 71% da poboación estranxeira de Galicia.

Cadro 4.9**Poboación estranxeira. Por provincias. 2014**

	Homes	Mulleres	Total
A Coruña	17.003	18.256	35.259
Lugo	7.004	6.600	13.604
Ourense	7.423	7.163	14.586
Pontevedra	17.811	16.985	34.796

Fonte: INE. Padrón municipal de habitantes

4.1.3 O Censo de residentes no estranxeiro

O INE comezou en 2009 a elaborar o *Padrón de residentes en el extranjero*. No quinquenio percorrido desde entón a poboación galega que reside no estranxeiro subiu en 95.000 persoas e acadou a 1 de xaneiro de 2014 un total de 479.558 cidadáns galegos.

A desagregación dos por provincias reflicte que as provincias de A Coruña e Pontevedra concentran 306.768 persoas (un 64% do total), anque o peso relativo na colonia exterior galega é maior nas provincias de Lugo e Ourense (moi especialmente nesta última).

Resulta interesante a análise da poboación galega que reside no estranxeiro dividíndoa en tres grandes grupos de idade moi importantes no estudo da actividade económica dunha sociedade: ata 15 anos, de 16 a 64 e de 65 anos ou máis.

- O grupo de idade no que se computa a poboación *potencialmente activa* (a que está en idade de traballar) supón a día 1 de xaneiro de 2014 un 60,7% do total.
- O grupo das persoas de maior idade (65 ou máis) representa nesa data un 28,6% do total, indicativo fiable do proceso de avellentamento que se está a dar tamén na poboación galega residente no exterior.
- O grupo das persoas menores de 16 anos é a un de xaneiro de 2014 un 10,7% do total, cinco décimas menos que un ano antes, por ese proceso de avellentamento que se está a dar tamén na poboación galega residente no exterior.
- A difusión polo INE dos datos do Padrón de residentes en el extranjero, que estamos a comentar, levou á Xunta de Galicia a emitir un comunicado aclaratorio, segundo o cal non sería de 15.746 senón de 22.329 o incremento no ano 2013 das persoas galegas que residen no estranxeiro. Sobrancea tamén nese comunicado que esta variable demográfica recolle, por unha banda, as persoas galegas que residían na nosa comunidade e emigraron ao estranxeiro e, por outra, a persoas que xa estaban a residir no estranxeiro pero se acolleron á adquisición da nacionalidade española, e despois da cidadanía galega, como consecuencia da aplicación da lei de memoria histórica.

4.1.4 Movementos naturais de poboación

Estudaremos neste epígrafe a variación natural (ou *vexetativa*) das poboacións galega, española e das comunidades autónomas, desagregando os dous fenómenos demográficos que o explican (nacementos e mortes). O cadro 4.10 explicita que a día 1 de xaneiro de 2014:

Galicia rexistrou no ano 2013 de novo o maior descenso absoluto (natural ou *vexetativo*) de todas as comunidades (- 10.701 habitantes), diminución que foi maior que en 2012 (-9.782); seguíronlle en números vermellos as mesmas comunidades que en anos anteriores e na mesma orde: Castela-León (-9.603) e Asturias (-6.051).

No total estatal, en 2013 houbo un crecemento vexetativo de 35.691 persoas, menor saldo positivo desde o ano 2.000. Houbo sete comunidades autónomas con saldo negativo: as tres citadas no parágrafo anterior máis Aragón, Cantabria, Extremadura e País Vasco.

Cadro 4.10
Crecemento natural. Nacementos e defuncións. Por CC.AA. 2014

	Nacementos	Defuncións	Crecemento vexetativo
Andalucía	41.231	65.565	15.666
Aragón	11.655	13.344	-1.689
Asturias	6.669	12.720	-6.051
Baleares	10.530	7.669	2.861
Canarias	15.713	13.514	2.199
Cantabria	4.832	5.598	-766
C. e León	17.828	27.431	-9.603
Castela A Mancha	19.049	18.117	932
Cataluña	71.730	60.720	11.010
C. Valenciana	44.181	40.501	3.680
Estremadura	8.886	11.030	-2.144
Madrid	65.326	42.349	22.977
Murcia	16.075	10.068	6.007
Navarra	6.066	5.286	780
País Vasco	19.102	19.715	-613
Rioxa (A)	2.903	2.872	31
Ceuta	1.086	528	558
Melilla	1.508	461	1.047
No estranxeiro	1.294	1.784	-490
Galicia	19.716	30.427	-10.701
España	425.390	389.699	35.691

Datos a 1 de xaneiro.

Fonte: INE. Movimiento natural de población

Para as persoas que desexen coñecer a desagregación provincial dos datos máis recentes dos movementos naturais da poboación galega, recolleemos nos cadros 4.11 e 4.12 os nacementos e mortes en Galicia e en cada unha das súas provincias, cos últimos datos publicados polo INE e o IGE (os do terceiro trimestre de 2014) no momento de peche da elaboración deste Informe.

Cadro 4.11
**Nacementos. Por trimestres.
Galicia e provincias. 2014**

	2014/I	2014/II	2014/III
A Coruña	1.948	2.050	2.077
Lugo	482	539	564
Ourense	465	449	469
Pontevedra	1.785	1.820	1.882
Galicia	4.680	4.858	4.992

Datos provisionais

Fonte: IGE, INE. Movemento natural da poboación

Cadro 4.12**Defuncións. Por trimestres.
Galicia e provincias. 2014**

	2014/I	2014/II	2014/III
A Coruña	3.318	2.939	2.700
Lugo	1.377	1.162	1.111
Ourense	1.203	1.056	955
Pontevedra	2.323	2.077	1.889
Galicia	8.221	7.234	6.655

Datos provisionais

Fonte: IGE, INE. Movemento natural da poboación

A perspectiva diacrónica queda recollida no cadro 4.13 para os movementos naturais da poboación galega desde o ano 2011; na diminución demográfica galega está a pesar máis a diminución dos nacementos que a suba (moi lixeira e non continuada ano tras ano) das defuncións.

Cadro 4.13**Movementos naturais de poboación.
Galicia. 2011-2014**

	Nacementos	Defuncións	Crecemento natural
2011	21.180	29.879	-8.699
2012	21.089	30.871	-9.782
2013	19.726	30.427	-10.701
2014	14.350	22.110	-7.760

O dato de 2014 corresponde aos tres primeiros trimestres; é provisional

Fonte: INE. Movimiento natural de la población

Os datos en valor absoluto dos nacementos e as mortes cobran máis sentido (a efectos de comparanzas con outros territorios) cando se pasan a datos relativos, caso no que adoitan computarse en taxas por cada mil habitantes dunha poboación: de natalidade, mortalidade e crecemento vexetativo.

A *taxa bruta de natalidade* en 2013 de Galicia (7,2 por mil) foi a antepenúltima do Estado (nove décimas por diante de Asturias e tan só unha por riba de Castela - León). Quedou catro décimas por baixo do valor do ano anterior, nun ano no que as maiores taxas de natalidade tivérona as dúas cidades autónomas, Murcia e Madrid.

Se focalizamos a *taxa bruta de mortalidade* (defuncións por cada mil habitantes) do ano 2013, a de Galicia (11,1 defuncións por cada mil habitantes) baixou dúas décimas respecto do ano 2012 e foi a segunda máis alta de España (só por baixo de Asturias: 12 por mil). No outro extremo, Ceuta e Melilla, Canarias e Madrid tiveron as menores taxas de mortalidade (as catro por baixo do 7 por mil).

O estudo a longo prazo da evolución para Galicia e as súas provincias das taxas de natalidade e mortalidade figuran nos cadros 4.14 e 4.15. Nesta perspectiva diacrónica, respecto das taxas de natalidade salientaremos que:

- Lugo e Ourense tiñan este índice demográfico xa moi baixo no ano de partida da nosa análise (1976), con gran diferenza coas provincias de A Coruña e Pontevedra.

Cadro 4.14

Serie histórica. Taxa bruta de natalidade. Galicia. 1976-2013.

	A Coruña	Lugo	Ourense	Pontevedra	Galicia
1976	17,3	11,6	11,0	20,0	16,3
1977	16,8	11,4	10,5	19,3	15,8
1978	16,7	11,5	10,6	18,9	14,6
1979	15,3	11,9	10,1	17,3	13,9
1980	14,2	11,6	9,5	16,9	12,9
1981	13,7	11,0	8,9	14,8	12,2
1982	12,9	10,2	8,3	14,0	11,4
1983	11,9	10,0	8,4	12,8	10,9
1984	11,2	9,6	8,2	12,2	10,2
1985	10,3	9,0	8,0	11,4	9,4
1986	9,4	8,5	7,4	10,6	9,3
1987	9,5	8,2	7,2	10,4	8,9
1988	9,0	7,8	7,1	10,0	8,6
1989	8,5	7,6	6,8	9,8	8,2
1990	8,2	7,3	6,8	9,2	8,0
1991	7,9	7,1	6,6	9,2	7,9
1992	7,8	6,9	6,5	9,0	7,8
1993	7,8	6,7	6,6	8,8	7,2
1994	7,0	6,0	6,1	8,4	6,9
1995	6,8	5,8	6,0	7,9	6,9
1996	6,7	5,4	5,7	8,1	6,9
1997	6,9	5,5	5,6	8,0	6,9
1998	7,2	5,4	5,4	8,5	7,2
1999	7,2	5,4	5,4	8,5	7,2
2000	7,2	5,4	5,4	8,5	7,2
2001	7,2	5,4	5,4	8,5	7,2
2002	7,2	5,4	5,4	8,5	7,2
2003	7,5	5,8	6,1	8,8	7,5
2004	7,7	5,7	5,7	8,9	7,6
2005	7,9	5,9	5,7	9,0	7,7
2006	8,0	5,8	6,1	8,9	7,8
2007	8,0	6,2	6,2	9,0	7,9
2008	8,7	6,3	6,5	9,5	8,4
2009	8,4	6,4	6,2	9,1	8,1
2010	8,2	6,3	6,2	8,8	8,0
2011	8,1	6,3	6,0	8,6	7,8
2012	7,9	6,5	5,9	8,3	7,6
2013	7,4	6,1	5,8	7,7	7,2

Fonte: INE, Indicadores demográficos

Nota: Os indicadores de fecundidade elabóranse a partir dos datos definitivos do Movemento natural da poboación do ano de referencia.

- De 1976 a 1994 baixou todos os anos a taxa de natalidade en Galicia. Tamén en cada unha das provincias agás dous en A Coruña, Lugo e Pontevedra e catro en Ourense, pero ningún ano subiu máis dunha décima porcentual por provincias, coa única excepción da de Lugo en 1979.

- No período que foi de 1995 a 2013, a tendencia foi crecente ata 2008, ano no que rexistraron a maior taxa de natalidade deste período tanto Galicia como cada unha das súas provincias, agás Lugo en 2009. Desde 2009 a tendencia das taxas de natalidade volveu a ser claramente descendente: non subiron ningún ano en ningunha das provincias galegas, coa única excepción de Lugo en 2012, pero a diminución de 2013 foi máis intensa que ese crecemento.

No tocante á evolución a longo prazo das taxas de mortalidade de Galicia e das súas provincias, ao fío do cadro 4.15 sobrancearemos o seguinte:

- Lugo e Ourense tiñan este índice demográfico xa máis alto no ano de partida da nosa análise (1976) que as provincias de A Coruña e Pontevedra, anque a diferenza non era tan acusadas como na análise das taxas de natalidade.

Cadro 4.15

Serie histórica. Taxa bruta de mortalidade. Galicia. 1976/1986/1996/2006-2013.

	A Coruña	Lugo	Ourense	Pontevedra	Galicia
1976	8,9	12,0	10,1	8,5	9,4
1986	9,3	12,1	10,9	8,4	9,6
1996	10,2	13,5	13,2	9,1	10,7
2006	10,2	13,8	14,0	9,1	10,7
2007	10,5	13,9	14,3	9,2	11,0
2008	10,3	13,8	14,2	8,9	10,7
2009	10,6	14,1	13,6	9,1	10,9
2010	10,3	13,7	14,0	9,1	10,7
2011	10,3	13,8	14,1	9,1	10,8
2012	10,5	14,6	14,5	9,5	11,2
2013	10,7	14,4	14,0	9,3	11,0

Fonte: INE, Indicadores demográficos

Nota: Os indicadores de fecundidade elabóranse a partir dos datos definitivos do Movemento natural da poboación do ano de referencia.

- De 1976 a 2007 medrou a taxa bruta de mortalidade de Galicia e fíxoo con especial intensidade de 1986 a 1996. A desagregación por provincias tamén reflicte esta tendencia crecente, anque máis lixeira na de Pontevedra.

- Tras os altibaixos do último sexenio, quedou en 2013 coa mesma taxa de mortalidade que tiña en 2007 (tres décimas máis da que rexistrou en 2006....e en 1996). A comparanza por provincias das taxas de 2007 e 2013 explicita que só baixou nese sexenio na que tiña o maior índice (Ourense) e subiu nas outras tres provincias: lixeiramente en Pontevedra e A Coruña e con máis intensidade en Lugo, que colleu o relevo de Ourense como a provincia galega con maior taxa de mortalidade en 2013.

Para non perder a visión comparativa con outros ámbitos territoriais nunha ollada diacrónica do saldo vexetativo por cada 1.000 habitantes, recollemos no cadro 4.16 as taxas de Galicia, España e a Unión Europea, que reflicte:

* A fortísima diminución no período 1975-1995, especialmente intensa en Galicia, seguida de España e, de lonxe, da UE.

Cadro 4.16

Saldo vexetativo⁽¹⁾ por 1.000 habitantes. Galicia, España, UE. 1975-2013

	1975	1985	1995	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
UE	4,1	2,2	0,4	0,6	0,8	1	1,2	1,1	1,1	1,2	1,0	-
España	10,4	3,7	0,4	1,8	2,5	2,4	2,9	2,4	2,3	1,8	1,1	0,8
Galicia	6,6	0,8	-3,6	-3,0	-2,9	-3,0	-2,3	-2,4	-2,8	-3,3	-3,7	-3,9

(1) Nacementos menos defuncións

Fonte: INE ("indicadores demográficos básicos") e EUROSTAT

* O maior dinamismo demográfico español que o galego e máis que no conxunto da UE no período 2005 - 2012.

* O coeficiente negativo da taxa de “crecemento” natural de Galicia estivo no abano entre o dous e o catro por mil desde hai dúas décadas; en 2013 quedou na parte máis baixa dese abano (case un catro por mil de “decrecemento natural”).

A Galicia minguante demograficamente (estudando natalidade e mortalidade, é dicir, polos movementos naturais da poboación) non deixa marxe para dúbidas e os estudos prognostican que seguirá esa tendencia decrecente do saldo vexetativo: no marco das proxeccións de poboación para o período 2011-2021, que elaborou o INE (e proporciona con desagregación territorial o IGE) a previsión é que nacerán 194.572 persoas e morrerán 307.883 persoas nesa década; de se cumprir o vaticinado, Galicia ,pois, tería un “decrecemento vexetativo” de 113.309 persoas nese período.

A negativa *taxa de crecemento natural* (ou *vexetativo*) de Galicia en 2013 (-3,9 por mil) contrasta coa positiva suba media española (0,8 por mil). Sen dúbidas, o avellentamento da poboación galega segue a pasar factura; para explicalo, por suposto que temos que remontarnos cara atrás no tempo e estudar a emigración secular galega. Dos movementos migratorios trataremos, precisamente, no epígrafe seguinte.

4.1.5. Movementos migratorios

A partir do ano 2012 o INE puxo en marcha unha nova operacións estatísticas no campo dos movementos migratorios: a *Estadística de Migraciones*. A finalidade é a medición das migracións dentro do Estado e máis co estranxeiro, de acordo co establecido no Regulamento 862/2007 do Parlamento Europeo e do Consello sobre Estatísticas de Migracións.

A Estatística de Migracións é das de maior dificultade dentro das demográficas; elabórase partindo das variacións residenciais rexistradas nas bases patronais do INE, pero eses datos realízase un tratamento estatístico baseado en:

1º) Estimación da data na que se produciu o movemento migratorio cara ao estranxeiro, cando se producira a partir de baixas executadas pola autoridade do concello “de oficio” e non a instancias da persoa interesada.

2º) Axuste á definición estatística de migración homologada na UE, depurando os movementos migratorios consecutivos dunha mesma persoa cando disten entre si menos dun ano.

3º) Estimación dos movementos migratorios ocorridos no período que se estude pero que non afloraron aínda na base de datos do Padrón, debido a que o Padrón puidese ser insuficiente para a medición dos fluxos migratorios.

Na práctica, este traballo estatístico tradúcese en que as cifras de inmigración son lixeiramente inferiores ás altas observadas no Padrón e que as cifras de emigración son algo maiores que as baixas padronais.

Con todo, o INE recoñece explicitamente que *“la observación de variaciones en el Padrón pudiera ser insuficiente para la medición de los flujos migratorios. Así, esta operación estadística nace con la vocación de ir incorporando en su metodología de cálculo cuantas fuentes adicionales de información y mejoras metodológicas se consideren oportunas para una mejor identificación y medición del fenómeno migratorio. Estas mejoras metodológicas se irán incorporando a lo largo de las próximas ediciones”*.

Como vimos en anteriores *Informes Sociolaborais de Galicia*, cuantitativamente os principais destinos dos desprazamentos da poboación residente en Galicia nos últimos anos foron, redondeando datos: outras poboacións de Galicia (70%), outras comunidades autónomas (20%) e o estranxeiro (10%).

Pese ao predominante peso cuantitativo das migracións internas (nas que o cambio de residencia se produce entre poboacións galegas) adoita centrarse a análise demográfica nos movementos migratorios externos (os que teñen por orixe ou destino poboacións de fóra de Galicia), que cualitativamente (por razóns culturais, de distancia, etc) teñen unha significación ben distinta que as variacións residenciais dunha localidade galega a outra.

Achegarémonos ao estudo dos movementos migratorios de Galicia e de cada unha das súas provincias desde dúas vertentes: co estranxeiro e máis coas outras comunidades (e cidades) autónomas, ao fío dos datos recollidos no cadro 4.17.

O saldo migratorio co estranxeiro de Galicia, que recolleu o INE na Estatística de variacións residenciais e posteriormente elaborou o IGE a partir dos ficheiros que lle proporcionou o INE, certifica que foi negativo en 2.471 persoas. Este saldo foi negativo nas catro provincias galegas; Lugo foi o de menor valor absoluto e A Coruña a de maior.

A emigración galega ao estranxeiro en 2013 foi de 11.739 persoas (un 38% do total de emigración); cómpre subliñar, no tocante á emigración ao estranxeiro, que parte deste fluxo migratorio é de saída de persoas que inmigraron aquí desde outro Estado ao abeiro do forte crecemento económico que houbo ata o ano 2008 e agora retornan a el (ou a outro Estado calquera distinto do español).

En canto á entrada de persoas do estranxeiro en 2013, foron 9,278 persoas; non debemos esquecer que parte desta corrente migratoria é de entrada en España de emigrantes doutros Estados pero tamén computa aquí o retorno das persoas de nacionalidade española.

O saldo migratorio intraestatal de Galicia no ano 2013 foi negativo en 362 persoas, resultado dunha emigración galega ao resto do Estado español de 18.970 persoas e unha inmigración de outras comunidades autónomas de inferior (18.608 persoas). Avaliar axeitadamente este proceso esixe reparar en

que retornan a Galicia moitas persoas como consecuencia da crise económica (que ao fío da expansión económica se foran a traballar a Canarias, Madrid, Barcelona e outras comunidades autónomas); resulta lóxico que esta “inmigración de retorno” sexa especialmente intensa en Galicia e nas outras comunidades que no pasado perderon moita poboación debido á forte emigración.

Unha parte importante das persoas que emigran de Galicia, (a outras comunidades autónomas ou a outros Estados) son moi cualificadas (graduados ou licenciados universitarios, técnicos de formación profesional, eta.) que buscan fóra o traballo que non conseguen na nosa comunidade.

Cadro 4.17

Emigracións, Inmigracións e Saldo migratorio. Galicia e provincias. 2011-2013

		A Coruña	Lugo	Ourense	Pontevedra	Galicia
EMIGRACIÓNS						
	2011	40.770	10.653	14.673	29.531	95.627
	2012	38.213	10.052	13.732	28.484	90.481
	2013	38.364	9.773	13.976	28.632	90.745
Emigración Interna	2011	28.774	6.961	10.131	19.881	65.747
	2012	26.223	6.601	9.329	18.887	61.040
	2013	25.625	6.220	9.233	18.958	60.036
Emigración externa	2011	11.996	3.692	4.542	9.650	29.880
	2012	11.990	3.451	4.403	9.597	29.441
	2013	12.739	3.553	4.743	9.674	30.709
A outra comunidade	2011	8.369	2.754	2.878	6.562	20.563
	2012	8.053	2.519	2.784	6.195	19.551
	2013	7.963	2.477	2.608	5.922	18.970
Ao estranxeiro	2011	3.627	938	1.664	3.088	9.317
	2012	3.937	932	1.619	3.402	9.890
	2013	4.776	1.076	2.135	3.752	11.739
INMIGRACIÓNS						
	2011	43.715	11.171	15.193	30.356	100.435
	2012	39.063	10.315	14.035	28.314	91.727
	2013	37.236	9.688	13.342	27.646	87.912
Inmigración interna	2011	29.367	6.758	9.875	19.747	65.747
	2012	26.553	6.334	9.130	19.023	61.040
	2013	26.054	6.134	8.774	19.074	60.036
Inmigración externa	2011	14.348	4.413	5.318	10.609	34.688
	2012	12.510	3.981	4.905	9.291	30.687
	2013	11.182	3.554	4.568	8.572	27.876
Doutra comunidade	2011	8.614	2.874	3.005	6.348	20.841
	2012	8.312	2.742	3.136	6.175	20.365
	2013	7.452	2.558	2.946	5.652	18.608
Do estranxeiro	2011	5.734	1.539	2.313	4.261	13.847
	2012	4.198	1.239	1.769	3.166	10.322
	2013	3.730	996	1.622	2.920	9.268
SALDO MIGRATORIO						
	2011	2.945	518	520	825	4.808
	2012	850	263	303	-170	1.246
	2013	-1.128	-85	-634	-986	-2.833
Saldo migratorio interno	2011	593	-203	-256	-134	-
	2012	330	-267	-199	136	-
	2013	429	-86	-459	116	-
Saldo migratorio externo	2011	2.352	721	776	959	4.808
	2012	520	530	502	-306	1.246
	2013	-1.557	1	-175	-1.102	-2.833
Co resto de España	2011	245	120	127	-214	278
	2012	259	223	352	-20	814
	2013	-511	81	338	-270	-362
Co estranxeiro	2011	2.107	601	649	1.173	4.530
	2012	261	307	150	-286	432
	2013	-1.046	-80	-513	-832	-2.471

Fonte: INE, Estatística de variacións residenciais. Elaboración IGE a partir dos ficheiros proporcionados polo INE

No cadro 4.18 recolleemos para un período longo (a última década) os datos dos distintos movementos migratorios (desde/ cara fóra de Galicia), que axudarán ás persoas que queiran analizar os fluxos máis alá do último trienio.

Cadro 4.18

Emigracións, Inmigracións e Saldo migratorio. Galicia. 2004-2013

	Emigración externa (*)	A outra comunidade	Ao estraneiro	Inmigración externa	Doutra comunidade	Do estraneiro	Saldo migratorio externo	Co resto de España	Co estraneiro
2004	22.645	20.208	2.437	37.697	18.331	19.366	15.052	-1.877	16.929
2005	22.590	19.509	3.081	39.435	19.602	19.833	16.845	93	16.752
2006	25.281	21.372	3.909	42.882	19.934	22.948	17.601	-1.438	19.039
2007	28.189	22.722	5.467	47.772	21.386	26.386	19.583	-1.336	20.919
2008	26.916	19.481	7.435	44.726	22.561	22.165	17.810	3.080	14.730
2009	28.091	18.716	9.375	38.789	23.654	15.135	10.698	4.938	5.760
2010	28.842	19.672	9.170	35.489	21.611	13.878	6.647	1.939	4.708
2011	29.880	20.563	9.317	34.688	20.841	13.847	4.808	278	4.530
2012	29.441	19.551	9.890	30.687	20.365	10.322	1.246	814	432
2013	30.709	18.970	11.739	27.876	18.608	9.268	-2.833	-362	-2.471

Fonte: INE, Estatística de variacións residenciais. Elaboración IGE a partir dos ficheiros porporcionados polo INE

(*) A partir do ano 2006, na emigración ao estraneiro inclúense as baixas por caducidade.

É ben doado comprender os importantes recursos empregados para a costear a formación especializada de persoas que van deixar o valor engadido polo seu traballo fóra de Galicia. Cómpre realizar un esforzo especial para procurar xerar en Galicia postos de traballo que permitan que os que opten pola saída de Galicia sexa por propia vontade, non expulsados pola falla de futuro laboral na súa terra.

A emigración galega foi desde o comezo da crise maior da que rexistran os datos oficiais; propio Secretario Xeral de Emigración da Xunta de Galicia recoñecía explicitamente en declaración á prensa: “Está emigrando máis xente da que está recollida nos rexistros oficiais (...) a facilidade para a mobilidade determina que a xente que circula non teña que deixar constancia necesariamente en ningún tipo de rexistro. Polo tanto, as cifras oficiais son moi baixas (...) somos conscientes de que hai máis xente saíndo da que está recollida nos rexistros oficiais”.

Máis xente, pero ¿canta? Calquera estudo que axude á visibilidade da emigración que hoxe queda agochada nas estatísticas debe ser ben recibida.

Un estudo editado pola Universidade de Santiago na *Revista Galega de Economía* nos permite achegarnos máis á realidade. Computa a emigración galega intraestatal no período 2003-2010 en 315.155 persoas e sobrancea que das comunidades autónomas de destino, tres superan o limiar das 30.000 persoas: Madrid (70.601 persoas), Cataluña (38.172) e Canarias (32.152).

A desagregación por idades explicita que 270.150 persoas que emigraron no período estudado eran menores de 45 anos (86% do total); se nos centramos nos menores de 30 anos, supoñen case a metade da emigración (147.141 persoas, un 46,6%).

Os titulados universitarios que se foron de Galicia de 2003 a 2010 foron 39.581 (un 12,5% do total de emigración), o que, segundo os autores do estudo, significa que a metade dos titulados universitarios no

período analizado emigraron a outras comunidades autónomas na procura de emprego.

Ademais, 33.479 titulados en Formación Profesional emigraron de Galicia nese período, polo que a suma cos licenciados/graduados/diplomados universitarios ascendeu a 73.060 persoas. Velaí vai boa parte do noso capital humano, dos nosos recursos humanos máis cualificados, o que reflicte as graves deficiencias estruturais do tecido produtivo galego, incapaz de reter con emprego á súa poboación, e ao mesmo tempo trae como consecuencia o destrago de parte do do potencial produtivo de Galicia, o achique da nosa fronteira de posibilidades de produción no futuro.

Ese mesmo estudo sinala que tan só un 26,6% das persoas que están a os traballar en Galicia estiman que o seu traballo se adecúa ao que estudou. Visto ao revés: un 73,4% da nosa poboación ocupada traballa nun emprego non vencellado cos seus estudos, velaí unha nidia debilidade do factor produtivo traballo na nosa comunidade, un atranco para a mellora da produtividade.

Focalizando no persoal de maior cualificación profesional das que estiman que o seu traballo non se adecúa ao que estudou, este estudo determina que “un 42% dos titulados superiores están en situación de subemprego en Galicia”.

4.2 RESUMO DAS PRINCIPAIS VARIABLES LABORAIS

Estudaremos neste epígrafe as grandes liñas do mercado de traballo en Galicia segundo os datos da *Encuesta de poboación activa* (EPA) da poboación de alomenos 16 anos, activa, ocupada, desempregada e inactiva, distribuídos segundo diversos criterios (sexo, provincia, grupos de idade, eta) e máis nas súas taxas (de actividade, ocupación e desemprego).

A EPA elabóraa o INE desde 1964 coas técnicas estatísticas a partir dunha mostra continua de fogares; o seu obxectivo principal é estudar a poboación de alomenos 16 anos segundo a súa relación co mercado de traballo (poboacións activa, inactiva, ocupada e desempregada).

Dado o progresivo avellentamento demográfico de Galicia, a poboación xuvenil vai minguando e cada ano incorpóranse menos persoas que cumbran 16 anos; isto, unido á alta taxa de mortalidade da nosa poboación, conleva que nos últimos anos a poboación galega de alomenos 16 anos vaia decrecendo; se en 2013 esta diminución foi de 12.900 persoas (máis que a caída acumulada do bienio 2011-2012), en 2014 practicamente se repetiu a baixada (12.700 persoas), que en porcentaxe supuxo un 0,54% (multiplicando por dez a porcentaxe estatal).

Os datos máis recentes sinalan que a poboación de 16 ou máis anos foi no cuarto trimestre de 2014 de 2.364.500 persoas (un 6,14% do total estatal).

Os datos do cadro 4.19 explicitan os catro compoñentes en que se adoita dividir a poboación de alomenos 16 anos, segundo a súa actividade económica. Sobrancearemos que:

- A poboación activa galega baixou de novo en 2014, anque menos intensamente que en 2013. Nese bienio diminuíron en 43.800 as persoas activas.

Cadro 4.19**Poboación de alomenos 16 anos, por actividade económica. Galicia. 2011-2014**

	2011	2012	2013	2014
Poboación activa	1.316,6	1.317,7	1.290,9	1.273,9
Poboación ocupada	1.089,3	1.047,2	1.006,4	998,0
Poboación parada	227,2	270,5	284,6	275,8
Poboación inactiva	1.086,9	1.077,5	1.091,4	1.094,7

Datos en miles. Medias anuais. Metodoloxía EPA 2005

Fonte: INE. EPA. Elaboración polo IGE a partir dos ficheiros proporcionados polo INE

- A poboación ocupada de Galicia baixou en 2014 por quinto ano consecutivo; desta volta fíxoo con moita menor intensidade que no ano anterior e quedou algo por baixo do limiar do millón de persoas (998.000).

A partir do máximo de poboación con emprego do ano 2008 (1.196.400 persoas) a forte crise económica traducíuse nunha forte destrución de emprego neto en Galicia (198.400, o que supón unha caída acumulada do 16,6%).

- O paro estimado pola EPA, que medrara sempre no sexenio 2007-2013 (con especial intensidade en 2009 e 2012) diminuíu en 8.800 persoas en 2014. Partindo da poboación desempregada de 2007 (98.700 persoas) subira o paro ata 2013 en 182.200 persoas en Galicia (incremento acumulado do 185% nese sexenio), o que reflicte un dos efectos máis dramáticos que tivo a crise económica no noso mercado laboral.

- A poboación inactiva medrou de novo en 2014 (en 3.000 persoas), pero fíxoo con menos intensidade que en 2013 (en que a suba foi de 12.600).

As persoas que desexen consultar a diferenciación por sexos da poboación galega de alomenos 16 anos segundo a súa actividade económica nos últimos anos, poden facelo no capítulo 5: “A muller no mundo laboral”.

A comparanza das poboacións activa, ocupada e desempregada para Galicia, España e a Unión Europea no último bienio figura no cadro 4.20. Sobrancearemos que:

Cadro 4.20**Balance do mercado de traballo en Galicia, España e UE-27. 2013-2014**

	2013			2014		
	Galicia	España	UE-27	Galicia	España	UE-27
Poboación activa	1283,5	22.927,8	235.181,0	1.264,3	22.883,8	235.973,6
Poboación ocupada	1002,6	17.005,2	210.016,9	1.000,4	17.433,7	212.370,5
Poboación desempregada	280,9	5.922,6	25.164,1	263,8	5.450,1	23.603,1

Datos en miles. Datos do cuarto trimestre de cada ano

Fonte: INE (EPA) e EUROSTAT

* No conxunto da UE-27, Eurostat estima que en 2014 a poboación activa subiu en 792.600 persoas, cantidade que se ven acumular aos crecementos do bienio 2011-2012. No conxunto de España baixou en 2014 en 44.000 persoas e en Galicia, en 19.200.

* A poboación ocupada en 2014 na UE-27 subiu en 2.353.600 persoas, e no Estado español, en 428.500, mentres que baixou en 2.200 en Galicia.

* A poboación desempregada na UE-27 baixou en 1.534.000 persoas en 2014, en Galicia a diminución foi de 17.100 e no global español de case medio millón de persoas (472.500).

4.3 POBOACIÓN ACTIVA E TAXA DE ACTIVIDADE.

Neste epígrafe afondaremos no estudo da taxa de actividade e da poboación activa galega no último trienio e situaremos os valores de Galicia no contexto estatal e máis no da Unión Europea.

4.3.1 Poboación activa

Comezaremos o estudo da poboación activa coa presentación da súa evolución por comunidades autónomas no último trienio, cos datos recollidos da EPA do cuarto trimestre de cada ano. O cadro 4.21 reflicte que:

- A poboación activa galega no cuarto trimestre de 2014 totalizou 1.264.300 persoas, 19.200 menos que no ano anterior, cunha caída menor que en 2013 (27.200).

- A participación de Galicia na poboación activa de España en 2014 (5,5%) baixou unha décima respecto do ano anterior e quedou catro décimas por baixo do peso demográfico de Galicia no conxunto do Estado (5,86%, a 1 de xaneiro de 2015).

Cadro 4.21

POBOACIÓN ACTIVA POR COMUNIDADES AUTÓNOMAS. 2012-2014*

	Miles			Distribución porcentual			Variacións anuais					
							Miles			%		
	2012	2013	2014	2012	2013	2014	2012	2013	2014	2012	2013	2014
Andalucía	4.051,2	4.033,5	4.077,6	17,3	17,5	17,7	29,3	-17,7	44,1	0,7	-0,4	1,1
Aragón	673,9	649,4	647,2	2,9	2,8	2,8	8,9	-24,5	-2,2	1,3	-3,6	-0,3
Asturias	489,5	484,1	473,7	2,1	2,1	2,1	1,8	-5,4	-10,4	0,4	-1,1	-2,1
Baleares	602,8	588,5	589,9	2,6	2,6	2,6	15,1	-14,3	1,4	2,6	-2,4	0,2
Canarias	100,6	1.104,0	1.100,8	4,7	4,8	4,8	14,2	3,4	-3,2	1,3	0,3	-0,3
Cantabria	285,4	282,1	278,0	1,2	1,2	1,2	0,1	-3,3	-4,1	0,0	-1,2	-1,5
Castela e León	1.177,0	1.165,7	1.155,3	5,0	5,1	5,0	-14,8	-11,3	-10,4	-1,2	-1,0	-0,9
Castela A Mancha	1.015,9	1.008,8	993,5	4,3	4,4	4,3	-10,5	-7,1	-15,3	-1,0	-0,7	-1,5
Cataluña	3.887,7	3.838,3	3.804,6	16,6	16,6	16,5	-52,9	-49,4	-33,7	-1,3	-1,3	-0,9
C. Valenciana	2.472,2	2.461,9	2.424,8	10,6	10,7	10,5	-33,1	-10,3	-37,1	-1,3	-0,4	-1,5
Extremadura	516,0	506,4	506,6	2,2	2,2	2,2	17,3	-9,6	0,2	3,5	-1,9	0,0
Galicia	1.310,7	1.283,5	1.264,3	5,6	5,6	5,5	-9,5	-27,2	-19,2	-0,7	-2,1	-1,5
Madrid	3.439,9	3.352,0	3.401,4	14,7	14,5	14,8	-6,8	-87,9	49,4	-0,2	-2,6	1,5
Murcia	722,4	725,0	722,1	3,1	3,1	3,1	-7,1	2,6	-2,9	-1,0	0,4	-0,4
Navarra	318,2	310,3	310,7	1,4	1,3	1,3	0,0	-7,9	0,4	0,0	-2,5	0,1
País Vasco	1.068,2	1.045,3	1.048,6	4,6	4,5	4,6	-26,7	-22,9	3,3	-2,4	-2,1	0,3
A Rioxa	156,1	157,4	154,0	0,7	0,7	0,7	-5,4	1,3	-3,4	-3,3	0,8	-2,2
Ceuta	37,6	38,3	39,4	0,2	0,2	0,2	-1,9	0,7	1,1	-4,8	1,9	2,9
Melilla	35,2	36,3	34,4	0,2	0,2	0,1	2,0	1,1	-1,9	6,0	3,1	-5,2
España	23.360,4	23.070,9	23.026,8	100,0	100,0	100,0	-79,9	-289,5	-44,1	-0,3	-1,2	-0,2

*Os datos corresponden á serie revisada incorporando a nova base poboacional da EPA actualizada coas estimacións derivadas do Censo de Poboación e Vivendas de 2011, en substitución da baseada no Censo 2001. Fonte: INE, EPA 4º trimestre de cada ano (cadro tomado do MESS: Informe Trimestral de Análisis del Mercado de Trabajo, nº 112, marzo 2015)

- A diminución da poboación activa de Galicia en 2014 foi dun 1,5% (seis décimas menos que en 2013), o que supón máis de sete veces a media estatal (0,2%).

- Na desagregación por comunidades (e cidades) autónomas compróbase que a poboación activa só subiu

en cinco e fíxoo con especial intensidade en Madrid (1,5%) e Andalucía (1,1%) ademais da cidade autónoma de Ceuta. Baixou no resto (agás en Extremadura, que repetiu dato) e as de maiores porcentaxes de caída foron en A Ríoxa (-2,2%) e Asturias (-2,1%), ademais da cidade autónoma de Melilla.

4.3.2 Taxa de actividade

Cómpre, para comezar, facer unha precisión metodolóxica: salientaremos que poden usarse dúas variables distintas ao estudar a *taxa de actividade*.

Por unha banda, podemos definila como a porcentaxe de persoas activas respecto da poboación de 16 a 64 anos. Así, de cada cen persoas “potencialmente activas” (por razón de idade) teremos cantas integran a poboación activa (é dicir, a que está traballando ou buscando traballo activamente). Cando nos refiramos a ela, citarémola como a *taxa de ocupación da poboación de 16 a 64 anos*.

Conecta moi ben coa realidade económica, porque focaliza só as persoas de máis de 15 anos e menos de 65, que son as que “potencialmente” interveñen activamente no mercado de traballo; a partir dos 65 anos a poboación, pola súa actividade económica, computa como xubilada, anque sabemos que non é así en determinadas profesións (pois non todas teñen establecidas a mesma idade para xubilarse) e que, baixando ao nivel de cada persoa, pode prexubilarse antes dos 65 anos ou seguir traballando despois de esa idade.

Por outra banda, podemos definir a taxa de actividade como a porcentaxe de persoas activas respecto da poboación de alomenos 16 anos. Así, de cada cen persoas de máis de quince anos cuantificamos cantas forman parte da poboación activa (é dicir, está traballando ou buscando traballo activamente). Cando nos refiramos, sen máis, á *taxa de actividade*, é a recollida nesta definición.

Obviamente, se usamos esta segunda definición a taxa de actividade resultará menor, porque dividiríamos un numerador igual entre un denominador maior (no que figuran “a maiores” persoas de 65 ou máis anos). En países cunha estrutura poboacional máis envellecida (como Galicia), para un mesmo número de persoas activas a taxa de actividade das persoas de alomenos 16 anos é menor que noutro cunha poboación máis nova.

No estudo diacrónico da taxa de actividade dun territorio, calquera das dúas taxas nos vale para explicar a súa evolución, pero cómpre que utilizemos a mesma e non as mesturaremos.

O cadro 4.22 reflicte os valores do cuarto trimestre no último trienio da taxa de actividade da poboación de 16 a 64 anos nas distintas comunidades autónomas:

- Foi en Galicia dun 72,6% en 2014, dúas décimas menos que no ano anterior e tres puntos porcentuais por baixo da taxa estatal, que quedou no maior nivel da serie histórica da EPA (75,6%).
- Madrid (80%) e Cataluña (79,1%) tiveron as taxas máis altas, mentres que as máis baixas foron as das dúas cidades autónomas e a comunidade de Asturias, as únicas que non chegaron ao 70%. Galicia quedou en 2014, un ano máis, na parte baixa da clasificación por comunidades autónomas: tivo trece por riba e só cinco por baixo (as tres citadas xa neste parágrafo máis Extremadura e Cantabria).

A taxa de actividade galega da poboación de 16 a 64 anos (72,6%) quedou no cuarto trimestre de 2014 por baixo das taxas da Unión Europea (72,9%) e de España (75,6%). O problema grave, como veremos máis adiante neste mesmo capítulo, non está na porcentaxe, senón en que unha parte moi relevante da poboación activa de Galicia (ou do conxunto do Estado español) non se aproveita produtivamente; está desempregada.

Cadro 4.22

Taxas de actividade da poboación*. Por comunidades autónomas. 2012-2014

	Valores das taxas En porcentaxe			Variacións anuais en puntos porcentuais		
	2012	2013	2014	2012	2013	2014
España	75,23	75,33	75,60	0,29	0,10	0,27
Andalucía	72,32	72,38	73,13	0,85	0,06	0,75
Aragón	77,85	76,26	76,52	1,63	-1,59	0,26
Asturias	69,66	69,93	69,92	1,15	0,27	-0,01
Baleares	78,22	76,63	76,53	1,55	-1,59	-0,10
Canarias	74,49	74,52	74,02	0,53	0,03	-0,50
Cantabria	72,72	72,99	72,51	1,29	0,27	-0,48
C. A Mancha	73,32	73,77	74,24	-0,18	0,45	0,47
C. León	73,80	74,34	73,87	-0,30	0,54	-0,47
Cataluña	78,56	79,15	79,12	-0,11	0,59	-0,03
C. Valenciana	74,76	75,36	74,92	-0,13	0,60	-0,44
Extremadura	71,90	70,80	71,38	2,79	-1,10	0,58
Galicia	73,39	72,82	72,63	0,08	-0,57	-0,19
Madrid	78,83	78,75	80,00	0,27	-0,08	1,25
Murcia	73,84	74,36	74,60	-0,67	0,52	0,24
Navarra	76,08	75,35	75,98	0,52	-0,73	0,63
País Vasco	75,31	75,33	76,09	-0,80	0,02	0,76
A Ríoxa	75,26	77,53	76,16	-1,26	2,23	-1,37
Ceuta	68,15	68,61	68,62	-1,00	0,46	0,01
Melilla	62,56	67,46	65,39	-0,56	4,90	-2,07

*Da poboación de 16 a 64 anos.

Fonte: INE, EPA 4º trimestre de cada ano

Cadro tomado de: *Ministerio de Empleo y Seguridad Social, Informe Trimestral de Análisis del Mercado de Trabajo*, nº 112, marzo 2015

As persoas que desexen estudar a diferenciación por sexos da taxa de actividade de cada comunidade autónoma e do total español, poden facelo coa consulta do cadro 4.23 ou do capítulo 5 deste Informe.

Cadro 4.23

Taxa de actividade*. Por comunidades autónomas e sexo. 2012-2014.

	Taxa de actividade			Variación da taxa en puntos porcentuais		
	2012	2013	2014	2012	2013	2014
HOMES						
España	80,92	80,74	81,02	-0,45	-0,18	0,28
Andalucía	78,48	78,71	79,53	-1,05	0,23	0,82
Aragón	83,47	81,45	82,26	0,99	-2,02	0,81
Asturias	74,69	74,53	73,74	0,55	-0,16	-0,79
Baleares	83,74	83,41	82,13	0,93	-0,33	-1,28
Canarias	79,80	79,94	79,17	-0,22	0,14	-0,77
Cantabria	78,80	78,71	78,46	0,59	-0,09	-0,25
C. A Mancha	80,00	79,36	80,01	-0,68	-0,64	0,65
C. León	81,59	82,02	81,23	-0,25	0,43	-0,79
Cataluña	83,54	83,84	83,72	-0,54	0,30	-0,12
C. Valenciana	81,67	81,13	81,27	0,14	-0,54	0,14
Extremadura	79,04	76,64	78,66	1,83	-2,40	2,02
Galicia	77,95	76,78	76,63	-0,09	-1,17	-0,15
Madrid	83,35	82,98	84,18	-1,02	-0,37	1,20
Murcia	80,70	81,62	81,38	-1,18	0,92	-0,24
Navarra	80,67	80,63	81,00	0,34	-0,04	0,37
País Vasco	79,90	79,91	80,14	-1,16	0,01	0,23
A Ríoxa	81,58	81,64	81,60	-0,75	0,06	-0,04
Ceuta	77,35	77,07	79,41	0,63	-0,28	2,34
Melilla	70,71	79,25	72,81	-3,22	8,54	-6,44
MULLERES						
España	69,47	69,87	70,16	1,06	0,40	0,29
Andalucía	66,06	65,97	66,66	2,79	-0,09	0,69
Aragón	71,99	70,86	70,55	2,35	-1,13	-0,31
Asturias	64,70	65,40	66,16	1,76	0,70	0,76
Baleares	72,50	69,65	70,79	2,21	-2,85	1,14
Canarias	69,09	69,04	68,82	1,30	-0,05	-0,22
Cantabria	66,57	67,21	66,50	2,01	0,64	-0,71
C. A Mancha	66,34	67,93	68,22	0,39	1,59	0,29
C. León	65,46	66,14	66,02	-0,32	0,68	-0,12
Cataluña	73,51	74,44	74,52	0,37	0,93	0,08
C. Valenciana	67,70	69,49	68,48	-0,38	1,79	-1,01
Extremadura	64,41	64,67	63,75	3,81	0,26	-0,92
Galicia	68,85	68,89	68,65	0,25	0,04	-0,24
Madrid	74,51	74,73	76,02	1,53	0,22	1,29
Murcia	66,51	66,75	67,52	-0,08	0,14	0,77
Navarra	71,28	69,89	70,79	0,74	-1,39	0,90
País Vasco	70,71	70,77	72,07	-0,41	0,06	1,30
A Ríoxa	68,66	73,31	70,58	-1,74	4,65	-2,73
Ceuta	57,95	59,45	56,76	-2,06	1,50	-2,69
Melilla	53,66	55,14	57,80	1,36	1,48	2,66

*Da poboación de 16 a 64 anos.

4.3.3 Distribución por sexos e provincias

A desagregación por sexos e provincias das taxas de actividade da poboación galega no último cuatrienio que figura no cadro 4.24 reflicte, no tocante ás taxas do total de Galicia que:

- No bienio 2013-2014 a tendencia da taxa global foi claramente descendente.
- Nas mulleres repetiu en 2014 a taxa de 2013 (e queda coa mesma porcentaxe de 2011) mentres que nos homes baixou en 2014 case un punto porcentual.

Pese ao recorte de case un punto en 2014, o diferencial entre as taxas de actividades masculina e feminina segue a ser moi alto (10 puntos porcentuais) a prol dos homes.

Dos datos da visión diacrónica da poboación activa nas provincias galegas que figuran no cadro 4.24 subliñaremos que:

Cadro 4.24

Taxa de actividade. Por sexo e provincia. 2011-2014

	Total	Homes	Mulleres
Galicia			
2011	54,8	61,0	49,0
2012	55,0	61,0	49,5
2013	54,2	59,9	49,0
2014	53,8	59,0	49,0
A Coruña			
2011	55,7	61,5	50,5
2012	56,3	61,8	51,2
2013	55,3	60,8	50,2
2014	55,1	60,4	50,2
Lugo			
2011	52,3	58,0	47,0
2012	51,6	56,5	47,0
2013	52,0	56,7	47,6
2014	51,4	55,8	47,3
Ourense			
2011	49,8	55,8	44,3
2012	49,6	55,5	44,1
2013	47,9	52,8	43,3
2014	47,3	51,0	43,9
Pontevedra			
2011	56,3	63,5	49,7
2012	56,7	63,7	50,3
2013	55,9	62,3	49,9
2014	55,3	61,2	49,9

Fonte: INE. Enquisa de poboación activa.

- En 2014 a taxa de actividade global baixou nas catro provincias, con menor intensidade na de A Coruña.
- A taxa de actividade masculina baixou en 2014 nas catro provincias e fíxoo con especial forza na de Ourense.
- En 2014 a taxa de actividade das mulleres subiu só en Ourense, mantívose estable en A Coruña e Pontevedra e baixou na de Lugo.
- A análise cruzada das taxas de actividade por sexo e provincia reflicte que as menores taxas de actividade en 2014 seguen a ser as das mulleres nas provincias de menor desenvolvemento

socioeconómico (Ourense: 43,9% e Lugo: 47,3%) mentres que, pola contra, as maiores taxas de actividade seguen sendo as dos homes nas dúas provincias máis desenvolvidas (Pontevedra: 61,2% e A Coruña (60,4%).

No cadro 4.25 recollemos para o último cuadrienio a poboación activa de Galicia e das súas provincias, de xeito que as persoas que o desexen podan afondar no estudo desta variable laboral, coa desagregación territorial.

Cadro 4.25

Poboación activa. Por provincias. 2011-2014

Galicia	
2011	1.316,6
2012	1.317,7
2013	1.290,9
2014	1.273,9
A Coruña	
2011	551,1
2012	555,2
2013	543,0
2014	538,4
Lugo	
2011	161,8
2012	158,2
2013	158,0
2014	154,8
Ourense	
2011	144,8
2012	142,8
2013	136,6
2014	133,4
Pontevedra	
2011	458,7
2012	461,5
2013	453,3
2014	447,4

Datos en miles. Medias anuais. Metodoloxía: EPA 2005

Fonte: INE, EPA. Elaboración do IGE.

4.4 POBOACIÓN OCUPADA. TAXA DE OCUPACIÓN

De forma semellante ao estudo que no anterior epígrafe fixemos coa poboación activa, centrarémonos agora na poboación ocupada; en primeiro lugar estudaremos a súa evolución no último trienio nas distintas comunidades autónomas; despois faremos o mesmo coa taxa de ocupación e situaremos os valores en Galicia desta variable laboral no contexto estatal e da UE. Posteriormente analizaremos cómo se distribúe en Galicia por sexos, provincias, sectores económicos, situación profesional e tipos de contrato (temporal

ou definitivo, a tempo parcial ou completo, no sector privado ou no público).

4.4.1. Poboación ocupada

O cadro 4.26 preséntanos os datos da poboación ocupada en cada unha das comunidades autónomas no cuarto trimestre ao longo do último trienio, así como a variación que en termos relativos presentou cada unha delas. Salientaremos que:

- Galicia quedou en 2014 no limiar do millón de persoas ocupadas, trala lixeira destrución de emprego neto no último ano (2.200 postos de traballo).
- A diminución porcentual da poboación ocupada de Galicia en 2014 (-0,2%) contrasta coa suba do conxunto do Estado (2,5%). Mentres se eliminaron 2.200 empregos netos en Galicia nese ano, no global español xeráronse 433.900.
- O emprego baixou no ano 2014 só en tres comunidades (e cidades) autónomas: Castela - A Mancha: -0,9%, Asturias: -0,3% e Galicia: -0,2%.
- O maior porcentaxe de suba da ocupación (por riba do 5%) rexistrárono en 2014 as cidades autónomas e Baleares.

Cadro 4.26

Poboación ocupada. Por comunidades autónomas. 2012-2014*

	Miles			Distribución porcentual			Variacións anuais					
							Miles			%		
	2012	2013	2014	2012	2013	2014	2012	2013	2014	2012	2013	2014
Andalucía	2.604,4	2.571,0	2.681,8	15,0	15,0	15,3	-170,5	-33,4	110,8	-6,1	-1,3	4,3
Aragón	547,7	515,7	526,5	3,2	3,0	3,0	-5,6	-32,0	10,8	-1,0	-5,8	2,1
Asturias	372,9	376,2	375,2	2,2	2,2	2,1	-22,9	3,3	-1,0	-5,8	0,9	-0,3
Baleares	456,3	454,8	478,5	2,6	2,7	2,7	18,4	-1,5	23,7	4,2	-0,3	5,2
Canarias	741,8	738,7	758,7	4,3	4,3	4,3	-15,1	-3,1	20,0	-2,0	-0,4	2,7
Cantabria	230,6	226,2	226,8	1,3	1,3	1,3	-9,3	-4,4	0,6	-3,9	-1,9	0,3
Castela e León	932,9	909,0	921,0	5,4	5,3	5,2	-53,8	-23,9	12,0	-5,5	-2,6	1,3
Castela A Mancha	710,4	716,4	710,3	4,1	4,2	4,0	-64,2	6,0	-6,1	-8,3	0,8	-0,9
Cataluña	2.962,1	2.998,8	3.048,1	17,1	17,5	17,3	-147,5	36,7	49,3	-5,6	1,2	1,6
C. Valenciana	1.789,4	1.793,5	1.855,4	10,3	10,5	10,6	-93,8	4,1	61,9	-5,0	0,2	3,5
Estremadura	340,7	342,4	354,8	2,0	2,0	2,0	-16,8	1,7	12,4	-4,7	0,5	3,6
Galicia	1.033,8	1.002,6	1.000,4	6,0	5,9	5,7	-46,6	-31,2	-2,2	-4,3	-3,0	-0,2
Madrid	2.775,4	2.666,4	2.789,0	16,0	15,6	15,9	-52,2	-109,0	122,6	-1,8	-3,9	4,6
Murcia	510,2	518,4	525,3	2,9	3,0	3,0	-27,4	8,2	6,9	-5,1	1,6	1,3
Navarra	263,6	259,3	264,3	1,5	1,5	1,5	-10,7	-4,3	5,0	-3,9	-1,6	1,9
País Vasco	890,9	872,0	874,5	5,1	5,1	5,0	-60,0	-18,9	2,5	-6,3	-2,1	0,3
A Ríoxa	126,7	125,5	127,5	0,7	0,7	0,7	-4,7	-1,2	2,0	-3,6	-0,9	1,6
Ceuta y Melilla	49,5	48,2	50,8	0,3	0,3	0,3	-4,1	-1,3	2,6	-7,6	-2,6	5,4
España	17.339,4	17.135,2	17.569,1	100,0	100,0	100,0	-813,6	-204,2	433,9	-4,5	-1,2	2,5

*Os datos corresponden á serie revisada incorporando nova base poboacional da EPA actualizada coas estimacións derivadas do Censo de Poboación e Vivendas de 2011, en substitución da baseada no Censo 2001

Fonte: INE, EPA 4º trimestre de cada ano

Tomado de: *Ministerio de Empleo y Seguridad Social, Informe Trimestral de Análisis del Mercado de Trabajo*, nº 112, marzo 2015

- A participación de Galicia no total de ocupación española en 2014 baixou dúas décimas respecto do ano anterior e quedou nun 5,7%, moi lixeiramente por baixo do noso peso demográfico no conxunto do Estado (5,86%).

4.4.2 Taxa de ocupación

Cómpre, para comezar este apartado, facer unha precisión metodolóxica: poden usarse dúas variables distintas no estudo da *taxa de ocupación*.

Podemos definila, nunha primeira acepción, como a porcentaxe de persoas ocupadas respecto da poboación de 16 a 64 anos. Así, de cada cen persoas “potencialmente activas” (por razón de idade) cuantificamos cantas traballan. Cando nos refiramos a ela, citarémola como *a taxa de ocupación da poboación de 16 a 64 anos*.

Conecta moi ben coa realidade económica, porque focaliza as persoas de idades superiores aos 15 anos e inferiores a 65, que son as que “potencialmente” interveñen activamente no mercado de traballo .

Alternativamente, podemos definir a taxa de ocupación como a porcentaxe de persoas con emprego respecto da poboación de alomenos 16 anos. Así, de cada cen persoas de máis de quince anos, reflectimos cantas teñen emprego.

Obviamente, se usamos esta segunda definición, a taxa de ocupación resultará menor, porque dividiríamos un numerador igual (a poboación ocupada) entre un denominador superior (porque nel figuran “a maiores” as persoas de 65 ou máis anos). Cando ao longo do texto nos refiramos simplemente á *taxa de actividade*, esta será a recollida nesta segunda definición.

En países cunha estrutura poboacional máis envellecida (como Galicia), a igual poboación ocupada, a taxa de ocupación da poboación de 16 ou máis anos será menor que noutro cunha estrutura de idades máis nova.

No estudo diacrónico da taxa de actividade dun territorio, a taxa de actividade nos vale en calquera das dúas formas; o que non podemos é mesturalas, porque non habería coherencia nos datos.

As taxas de ocupación da poboación de 16 a 64 anos nas distintas comunidades autónomas no cuarto trimestre do último trienio recollémolas no cadro 4.27.

- A taxa galega en 2014 subiu 0,6 puntos porcentuais (e fixo o triplo que a media española).
- Galicia quedou en 2014 dúas décimas por baixo da taxa estatal, mentres no bienio anterior estaba por riba.

Cadro 4.27

Taxas de ocupación*. Por comunidades autónomas. 2012-2014

	Valores das taxas En porcentaxe			Variacións anuais En puntos porcentuais		
	2012	2013	2014	2012	2013	2014
	2012	2013	2014	2012	2013	2014
España	55,73	55,87	57,60	-2,2	0,14	1,73
Andalucía	46,43	46,06	47,97	-2,77	-0,37	1,91
Aragón	63,16	60,48	62,17	-0,17	-2,68	1,69
Asturias	52,93	54,19	55,32	-2,57	1,26	1,13
Baleares	59,09	59,22	62,02	2,13	0,13	2,80
Canarias	50,04	49,80	50,89	-1,31	-0,24	1,09
Cantabria	58,70	58,49	59,08	-1,22	-0,21	0,59
C. A Mancha	58,04	57,47	59,12	-2,73	-0,57	1,65
C. León	51,52	52,68	52,75	-4,32	1,16	0,07
Cataluña	59,72	61,74	63,33	-2,76	2,02	1,59
C. Valenciana	54,03	54,81	57,24	-2,21	0,78	2,43
Extremadura	47,41	47,78	49,91	-2,10	0,37	2,13
Galicia	57,74	56,76	57,37	-2,2	-0,98	0,61
Madrid	63,48	62,65	65,52	-0,87	-0,83	2,87
Murcia	52,02	53,06	54,20	-2,83	1,04	1,14
Navarra	62,91	62,96	64,60	-2,15	0,05	1,64
País Vasco	62,73	62,78	63,40	-3,30	0,05	0,62
A Rioxa	61,06	61,76	62,96	-1,14	0,70	1,20
Ceuta	42,35	43,08	46,28	-7,84	0,73	3,20
Melilla	45,98	44,54	45,92	-1,29	-1,44	1,38

*Da poboación de 16 a 64 anos.

Fonte: INE, EPA 4º trimestre de cada ano

Cadro tomado de: *Ministerio de Empleo y Seguridad Social, Informe Trimestral de Análisis del Mercado de Trabajo*, nº 112, marzo 2015

- En 2014 todas as comunidades (e cidades) autónomas subiron as súas taxas de emprego da poboación de 16 a 64 anos. No cuarto trimestre de 2014 as comunidades con maiores taxas foron Madrid e Navarra, mentres que as menores tiveron as dúas cidades autónomas, seguidas de Andalucía e Extremadura.

As taxas de ocupación das poboacións galega e española de 16 a 64 anos no cuarto trimestre de 2014 (57,4% e 57,6% respectivamente) están moi por baixo da que Eurostat proporciona para a UE-27 (65,3%).

Xa en anteriores *Informes Sociolaborais* subliñamos a gravidade de que as economías galega e española teñan unhas taxas de ocupación (neste caso da poboación de 16 a 64 anos) tan baixas en comparanza coa do conxunto da Unión Europea (7,9 puntos porcentuais menos en Galicia e 7,7 en España) porque reflicte a incapacidade para dar unha saída produtiva eficiente aos nosos recursos humanos, imprescindible para a converxencia real cos países máis desenvolvidos economicamente.

Estes datos reflicten, en definitiva, que, en comparanza coa media da UE, oito de cada cen persoas de Galicia “potencialmente activas” por razón da súa idade (as de 16 a 64 anos) non poden facer a súa achega co seu traballo á xeración de riqueza no noso país.

A homologación da taxa media da emprego galega coa da UE implicaría (mesmo supoñendo que non medrase a produtividade media actual, senón que se mantivese estable) un recorte de case sete puntos porcentuais no diferencial do PIB por habitante entre Galicia e o promedio da Unión Europea.

Mentres iso non aconteza, boa parte do noso capital humano debe buscar o seu emprego fóra de Galicia; moito corresponde a persoal cualificado (maioritariamente con estudos universitarios ou de ciclos formativos de FP) que, despois de formarse aquí, van deixar o froito do seu traballo fóra, noutros territorios con maior desenvolvemento económico-social e capacidade de xeración de emprego.

Outras comunidades autónomas que están por diante de nós na xeración de riqueza (como Madrid, Navarra, País Vasco, Cataluña ou A Ríoxa) teñen taxas de ocupacións semellantes á media da UE (nas cinco comunidades están entre o 63% e o 65,5%, e na UE no 65,3%), sinal inequívoco de que están a aproveitar moito mellor que nós os recursos humanos dos que dispoñen.

As persoas interesadas na desagregación por sexos das taxas de ocupación das distintas comunidades (e cidades) autónomas poden consultalas no cadro 4.28.

Cadro 4.28**Taxas de ocupación¹. Por comunidades autónomas e sexos. 2012-2014***

	Valores das taxas			Variacións En puntos porcentuais		
	2012	2013	2014	2012	2013	2014
HOMES						
España	60,24	60,42	62,45	-2,89	0,18	2,03
Andalucía	51,55	51,80	54,23	-4,22	0,25	2,43
Aragón	69,33	65,04	69,46	0,97	-4,49	4,42
Asturias	56,89	58,45	58,66	-2,37	1,56	0,21
Baleares	63,20	63,00	65,73	1,97	-0,20	2,73
Canarias	53,34	52,49	55,17	-2,48	-0,85	2,68
Cantabria	63,57	64,08	63,26	-1,87	0,51	-0,82
C. A Mancha	64,52	62,74	65,33	-3,31	-1,78	2,59
C. León	60,01	60,12	60,95	-3,23	0,11	0,83
Cataluña	62,83	65,06	66,78	-3,67	2,23	1,72
C. Valenciana	59,30	59,73	62,80	-1,78	0,43	3,07
Extremadura	54,00	53,90	57,09	-3,12	-0,10	3,19
Galicia	61,15	59,34	60,60	-3,10	-	1,26
Madrid	66,67	66,84	68,67	-1,95	0,17	1,83
Murcia	57,22	59,10	60,79	-3,16	1,88	1,69
Navarra	67,01	68,17	68,84	-2,66	1,16	0,67
País Vasco	66,48	66,52	66,52	-4,54	0,04	0,00
A Ríoxa	66,47	66,85	70,32	-1,36	0,38	3,47
Ceuta	54,44	51,94	56,86	-6,60	-2,50	4,92
Melilla	53,95	51,73	56,84	-7,46	-2,22	5,11
MULLERES						
España	51,16	51,28	52,71	-1,48	0,12	1,43
Andalucía	41,23	40,28	41,65	-1,29	-0,98	1,40
Aragón	56,72	55,75	54,60	-1,32	-0,97	-1,15
Asturias	49,02	50,00	52,05	-2,76	0,98	2,05
Baleares	54,85	55,32	58,22	2,33	0,47	2,90
Canarias	46,68	47,08	46,57	-0,11	0,40	-0,51
Cantabria	53,77	52,84	54,85	-0,55	-0,93	2,01
C. A Mancha	51,26	51,98	52,64	-2,10	0,72	0,66
C. León	42,41	44,75	44,02	-5,48	2,34	-0,73
Cataluña	56,58	58,40	59,88	-1,80	1,82	1,48
C. Valenciana	48,65	49,80	51,59	-2,62	1,15	1,79
Extremadura	40,49	41,36	42,37	-1,02	0,87	1,01
Galicia	54,35	54,19	54,17	-1,2	-0,16	-0,02
Madrid	60,44	58,66	62,52	0,20	-1,78	3,86
Murcia	46,53	46,72	47,31	-2,46	0,19	0,59
Navarra	58,63	57,56	60,22	-1,59	-1,07	2,66
País Vasco	58,97	59,06	60,30	-2,01	0,09	1,24
A Ríoxa	55,43	56,52	55,42	-0,84	1,09	-1,10
Ceuta	28,95	33,50	34,66	-8,15	4,55	1,16
Melilla	37,29	37,02	34,76	4,18	-0,27	-2,26

1) Da poboación de 16 a 64 anos

*Os datos corresponden á serie revisada incorporando a nova base poboacional da EPA actualizada coas estimacións derivadas do

Censo de Poboación e Vivendas de 2011, en substitución da baseada no Censo 2001

Fonte: INE, EPA

No cadro 4.29 presentamos unha visión diacrónica das taxas de ocupación da poboación de 16 a 64 anos en España e no conxunto da Unión Europea. Subliñaremos que:

- Partindo dunha taxa de emprego (16-64 anos) lixeiramente maior en España que na UE en 2007 (unha diferenza de 0,5 puntos), o ano anterior ao comezo da forte crise económica que xa estudamos no primeiro epígrafe do capítulo 1, España non volveu a acadar unha taxa de ocupación maior que a Unión Europea; o maior impacto da crise económica no Estado español fixo que a diferenza se abrise máis e máis a prol da UE ata 2013, (quedou co diferencial máximo: 9,4 puntos). En 2014 a maior suba da taxa de emprego (16-64 anos) de España (1,2 puntos) que a da UE (0,8) reduciu o diferencial a nove puntos (o segundo valor máis alto do que vai de século XXI).

Cadro 4.29

Taxas de ocupación da poboación 16-64 anos. España/UE. 2007-2014

	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
España	65,8	64,5	60,0	58,9	58,0	55,8	54,8	56,0
UE	65,3	65,8	64,5	64,2	64,3	64,2	64,2	65,0
Diferencial España-UE	0,5	-1,3	-4,5	-5,3	-6,3	-8,4	-9,4	-9,0

Elaboración propia

Datos en miles, en medias anuais.

Fonte: INE (EPA) e Eurostat

- A “gran recesión” de 2009 e máis o bienio 2012-2013 foron claves na apertura do diferencial, porque neles a caída estatal (4,5 e 3,2 puntos porcentuais respectivamente) foron moito maiores que na Unión Europea: 1,3 no ano 2009... e tan só unha décima no bienio 2012-2013.

No cadro 4.30 recolleemos a desagregación por sexos das taxas de actividade das provincias de Galicia (e o global galego) para axudar ás persoas interesadas nunha análise máis polo miúdo das taxas de emprego no último cuadrienio.

Cadro 4.30

Taxa de ocupación. Por sexo e provincia. 2011-2014

	Total	Homes	Mulleres
GALICIA			
2011	45,3	50,9	40,2
2012	43,7	48,3	39,5
2013	42,2	46,5	38,3
2014	42,1	46,2	38,4
A CORUÑA			
2011	46,9	52,3	42,0
2012	45,9	50,2	42,0
2013	44,1	48,3	40,3
2014	44,1	48,1	40,5
LUGO			
2011	46,1	51,4	41,1
2012	43,3	46,6	40,1
2013	42,1	45,7	38,8
2014	41,7	45,7	37,9
OURENSE			
2011	41,0	46,3	36,1
2012	39,2	44,4	34,3
2013	36,4	39,8	33,2
2014	37,2	40,3	34,4
PONTEVEDRA			
2011	44,7	50,8	39,0
2012	42,8	48,1	38,0
2013	42,1	47,0	37,5
2014	41,7	46,3	37,4

Medias anuais

INE. Enquisa de poboación activa.

4.4.3. Distribución da poboación ocupada por sexos, sectores económicos, grupo de idade, situacións profesionais e tipo de contrato.

A distribución da poboación ocupada de Galicia por sectores que recolle o cadro 4.31 permítenos ver a evolución no último cuadrenio. Salientaremos que:

- A poboación ocupada galega baixou en 2014 globalmente e máis en tres dos cinco sectores analizados: agro-gandeiro-forestal (con especial intensidade), pesqueiro e construción; subiu moi lixeiramente na industria e nos servizos..
- Baixou a poboación ocupada os tres últimos anos no global galego e máis en dous sectores: agro-gandeiro-forestal e construción; nos outros tres subiu só un ano.

Cadro 4.31

Poboación ocupada por sector económico. Galicia 2011-2014

Total sectores		
	2011	1.089,3
	2012	1.047,2
	2013	1.006,4
	2014	998,0
Agricultura, gandería, caza e silvicultura		
	2011	64,8
	2012	59,3
	2013	56,3
	2014	49,1
Pesca e acuicultura		
	2011	18,7
	2012	20,3
	2013	18,1
	2014	17,0
Industria		
	2011	176,4
	2012	164,9
	2013	153,3
	2014	154,0
Construción		
	2011	91,3
	2012	79,3
	2013	69,3
	2014	67,1
Servizos		
	2011	738,1
	2012	723,4
	2013	709,4
	2014	710,7

Datos en medias anuais.

INE. Enquisa de poboación activa.

- A maior destrución de postos de traballo no período 2011-2014, en valores absolutos, produciuse no sector da construción (24.200 empregos netos), seguido de cerca pola industria (22.400).
- O sector dos servizos, a auténtica columna vertebral do emprego en Galicia e nos Estados máis desenvolvidos socioeconomicamente, concentra en 2014 un 71,2% do emprego total galego (0,7 puntos porcentuais máis que no ano anterior), aunque segue por baixo da media estatal, do promedio da UE e máis do conxunto das nacións máis desenvolvidas do mundo.

A comparanza da distribución porcentual da poboación ocupada por sectores económicos en Galicia e España reflicte que:

- A porcentaxe estatal de poboación con emprego agrario no sector primario (4,1%) é moi inferior á galega (6,6%).
- Na industria é un 15,4% en Galicia mentres que en España queda 1'5 puntos porcentuais por baixo

(13,9%).

- En Galicia traballa na construción un 6,7% da poboación ocupada; a porcentaxe galega de poboación ocupada neste sector supera en oito décimas á de España (5,9%).

- Nos servizos, Galicia (cun 71,2%) quedou en 2014 case cinco puntos (4,9) por baixo da porcentaxe media española (76,1%), despois de que nese ano subise 1,5 puntos porcentuais na nosa comunidade autónoma e nove décimas no total estatal.

A poboación máis nova é a que estar a sufrir máis duramente a perda do emprego nesta dura crise económica: as persoas de 16 a 34 anos concentraron o 82% da caída do emprego en Galicia de 2010 a 2013.

No cadro 4.32 presentamos a desagregación por sectores económicos, sexos e grupo de idade en 2014, para achegar ás persoas que queiran afondar no estudo da poboación ocupada unha ferramenta útil.

Cadro 4.32

Poboación ocupada por sexo, grupo de idade e sector económico. Galicia 2014.

TOTAL	TOTAL	HOMES	MULLERES
Total ocupación	1.000,4	525,7	474,7
Agricultura e pesca	63,3	40,3	23,1
Industria	155,4	110,6	44,8
Construción	67,6	62,9	4,7
Servizos	714,1	312,0	402,1
De 16 a 24 anos			
Agricultura e pesca	1,6	1,5	0,2
Industria	5,8	4,5	1,3
Construción	1,3	1,3	-
Servizos	22,7	10,3	12,4
De 25 a 54 anos			
Agricultura e pesca	45,5	31,5	14,0
Industria	125,5	89,4	36,1
Construción	54,6	51,2	3,4
Servizos	572,4	247,0	325,4
De 55 e máis anos			
Agricultura e pesca	16,2	7,3	9,0
Industria	24,1	16,7	7,4
Construción	11,7	10,4	1,2
Servizos	119,1	54,7	64,4

Datos en miles. Cuarto trimestre de 2014

IGE - INE. Enquisa de poboación activa.

Para analizar a evolución en Galicia no último cuadrienio das situacións profesionais da poboación ocupada presentamos o cadro 4.33. Salientaremos que:

- A poboación asalariada do sector privado diminuíu en cada un dos tres últimos anos (moi lixeiramente en 2014) e a do sector público rachou en 2014 coa traxectoria descendente anterior: subiu en 5.900 persoas. No último trienio perdéronse 19.000 empregos por conta allea no sector público (un 9,4% dos que había en Galicia en 2011) e 53.800 no sector privado (un 8,3%).

- O conxunto da poboación asalariada en 2014 de Galicia (779.500 persoas) representa un 78,1% da poboación ocupada, 3,1 puntos porcentuais por baixo da porcentaxe estatal (82,2%).

Cadro 4.33

Poboación ocupada por situación profesional. Galicia 2011-2014.

Total poboación ocupada		
	2011	1.089,3
	2012	1.047,2
	2013	1.006,4
	2014	998,0
Empresario con asalariados		
	2011	71,2
	2012	69,7
	2013	64,3
	2014	65,2
Traballador independente ou empresario sen asalariados		
	2011	153,1
	2012	155,1
	2013	156,7
	2014	143,7
Asalariado do sector público		
	2011	201,7
	2012	192,1
	2013	176,8
	2014	182,7
Asalariado do sector privado		
	2011	650,6
	2012	618,0
	2013	598,5
	2014	596,8
Axuda na empresa ou negocio familiar		
	2011	11,2
	2012	10,0
	2013	7,9
	2014	7,4
Outros		
	2011	1,4
	2012	2,3
	2013	2,1
	2014	2,2

Datos en miles. Medias anuais.

- Séguelle á poboación asalariada en importancia cuantitativa do emprego a integrada polos traballadores independentes ou empresarios sen asalariados, con 143.700 persoas. Baixou en 13.000 persoas en 2014, rachando co (lixeiro) ascenso do bienio anterior.

- A terceira posición ocúpana os empresarios con persoas asalariadas: 65.200 en 2014, cunha lixeira suba no último ano, que rachou coa diminución do bienio 2012-2013.

- As persoas que traballan axudando na empresa a familiares seguiron a baixar, un ano máis. A tendencia nidiamente descendente a longo prazo fixo que en 2014 sexan tan só 7.400 persoas(un 0,74% da

poboación ocupada en Galicia); a metade están empregadas no sector primario.

A desagregación das persoas asalariadas segundo o contrato teña duración determinada (contrato temporal) ou non (indefinido) que recolle o cadro 4.34 para o último cuadrienio reflicte que:

- En cada un dos tres últimos anos baixaron en Galicia os contratos indefinidos (moi lixeiramente en 2014) mentres que a contratación temporal baixou no bienio 2012-2013 e subiron en 2014.
- A diminución da contratación indefinida en Galicia no último trienio foi de 49.700 persoas (7,7%) e a temporal de 25.800 (12,4%).

Cadro 4.34

Contratación indefinida e temporal Galicia 2011-2014

	De duración indefinida				Temporal			
	2011	2012	2013	2014	2011	2012	2013	2014
Galicia	643,6	624,4	598,6	596,6	208,7	185,7	176,7	182,9

Datos en miles. Medias anuais.
Fonte: INE, EPA

- A taxa de temporalidade de Galicia (ou porcentaxe da poboación asalariada cun contrato temporal) é en 2014 dun 23'5%, medio punto porcentual menos que no promedio español (24%).

- A contratación indefinida, é, xa que logo, a que ten en 2014 un 76,5% da poboación asalariada de Galicia.

A distribución da poboación asalariada entre a que traballa a tempo completo e a que o fai a tempo parcial figura no cadro 4.35 para o último cuadrienio.

Cadro 4.35

Persoas asalariadas por tipo de xornada e sexo. Galicia 2011-2014

	TOTAL		HOMES		MULLERES	
	Completa	Parcial	Completa	Parcial	Completa	Parcial
2011	958,2	131,2	556,3	30,3	401,8	100,9
2012	911,6	135,6	521,5	33,0	390,1	102,5
2013	861,2	145,2	495,4	35,2	365,8	110,0
2014	855,8	142,2	489,1	35,2	366,7	107,0

Datos en miles. Medias anuais.
IGE - INE. Enquisa de poboación activa

Nel podemos ollar:

- A nidia tendencia de diminución dos contratos con xornada completa (máis pequena en 2014) e a suba da contratación a tempo parcial no bienio 2012-2013, cunha reviravolta en 2014.
- Que en Galicia aumentou no período 2011-2014 a poboación contratada a tempo parcial en 11.000 persoas (un 8,4%) e a que traballa cun contrato indefinido baixou en 102.400 (un 10,7%).
- Con ser menor a poboación feminina galega que a masculina, hai alomenos o triplo de mulleres que de homes no conxunto de persoas contratadas a tempo parcial en calquera dos anos analizados.

Se afondamos na EPA para coñecer o motivo que explicitan as persoas que están contratadas a xornada parcial, comprobamos que en Galicia dúas de cada tres non a teñen porque a elixan así por axeitarse mellor ás súas necesidades, senón porque non poden atopar traballo a tempo completo; e isto dáse tanto nos homes como nas mulleres.

No cadro 4.36 vemos as persoas asalariadas dos sectores privado e público no último trienio en Galicia. Sobrancearemos que:

- No ano 2014 subiu a contratación no sector público (en 5.900 persoas) mentres que baixou lixeiramente no sector privado (1.700).

Cadro 4.36

Persoas Asalariadas. Sector público e privado. Galicia. 2012-2014

	Sector público			Sector privado		
	2012	2013	2014	2012	2013	2014
Galicia	192,1	176,8	182,7	618,0	598,5	596,8

Datos en miles. Medias anuais. Fonte: INE (EPA)

- No último bienio baixou en Galicia a poboación asalariada tanto no sector público (9.400 persoas) coma no privado (21.200).

Nos capítulos 5 e 7 deste Informe Sociolaboral ampliamos a información relativa ás modalidades de contratación, polo que remitimos alí ás persoas interesadas en afondar nesta cuestión.

4.5. POBOACIÓN DESEMPREGADA E TAXA DE PARO.

4.5.1 Poboación desempregada

Rematado o estudo da poboación ocupada, comezamos a análise doutro compoñente da poboación activa -a poboación desempregada- ao través dos datos que proporcionan as Enquisas de Poboación Activa elaboradas polo INE.

Seguindo o esquema utilizado nos epígrafes anteriores, estudaremos primeiramente a poboación desempregada nas distintas comunidades autónomas e logo as súas taxas de paro. Posteriormente afondaremos na distribución por sexos, provincias, grupos de idade e por tempo na procura de emprego.

O cadro 4.37 recolle, cos datos do cuarto trimestre, a poboación desempregada nas distintas comunidades (e cidades) autónomas no último trienio. Salientaremos que:

- En 2014 hai 17.100 persoas desempregadas menos en Galicia que en 2013.
- A diminución porcentual do desemprego de Galicia en 2014 (-6,1%) contrasta coa suba dos anos anteriores (de dous díxitos en 2012).
- No promedio estatal baixou en 2014 o desemprego un 8,1% (dous puntos porcentuais máis que en Galicia).

- A maior diminución porcentual do paro no conxunto do Estado que en Galicia en 2014 fixo que a poboación desempregada de Galicia represente un 4,8% do total estatal (unha décima máis que en 2013), porcentaxe menor un punto porcentual ao noso peso relativo demográfico en España (5,86%).
- Nun ano de diminución do desemprego en todas as comunidades e cidades autónomas (agás o País Vasco, no que medrou un 0'5%) as maiores diminucións porcentuais foron, por esta orde, as comunidades de A Ríoxa, Baleares e a comunidade valenciana (e por riba das tres, a cidade autónoma de Melilla).
- No extremo contrario estiveron País Vasco, Castela-León e Andalucía.

Cadro 4.37

Poboación desempregada. Por comunidades autónomas. 2012-2014*

	Miles			Distribución porcentual			Variacións anuais					
							Miles			%		
	2012	2013	2014	2012	2013	2014	2012	2013	2014	2012	2013	2014
Andalucía	1.446,8	1.462,5	1.395,7	24,0	24,6	25,6	199,8	15,7	-66,8	16,0	1,1	-4,6
Aragón	126,1	133,7	120,7	2,1	2,3	2,2	14,4	7,6	-13,0	12,9	6,0	-9,7
Asturias	116,6	107,9	98,4	1,9	1,8	1,8	24,7	-8,7	-9,5	26,9	-7,5	-8,8
Baleares	146,5	133,7	111,4	2,4	2,3	2,0	-3,3	-12,8	-22,3	-2,2	-8,7	-16,7
Canarias	358,8	365,3	342,2	6,0	6,2	6,3	29,3	6,5	-23,1	8,9	1,8	-6,3
Cantabria	54,7	55,9	51,2	0,9	0,9	0,9	9,3	1,2	-4,7	20,5	2,2	-8,4
C. A Mancha	244,1	256,7	234,3	4,1	4,3	4,3	39,0	12,6	-22,4	19,0	5,2	-8,7
C. León	305,5	292,4	283,1	5,1	4,9	5,2	53,7	-13,1	-9,3	21,3	-4,3	-3,2
Cataluña	925,6	839,5	756,5	15,4	14,1	13,9	121,5	-86,1	-83,0	15,1	-9,3	-9,9
C. Valenciana	682,7	668,3	569,4	11,3	11,3	10,4	60,7	-14,4	-98,9	9,8	-2,1	-14,8
Estremadura	175,3	164,1	151,8	2,9	2,8	2,8	34,0	-11,2	-12,3	24,1	-6,4	-7,5
Galicia	276,9	280,9	263,8	4,6	4,7	4,8	37,1	4,0	-17,1	15,5	1,4	-6,1
Madrid	664,5	685,5	612,3	11,0	11,5	11,2	45,5	21,0	-73,2	7,4	3,2	-10,7
Murcia	212,2	206,6	196,9	3,5	3,5	3,6	30,3	-5,6	-9,7	10,6	-2,6	-4,7
Navarra	54,6	51,0	46,4	0,9	0,9	0,9	10,7	-3,6	-4,6	24,4	-6,6	-9,0
País Vasco	177,4	173,3	174,1	2,9	2,9	3,2	33,4	-4,1	0,8	23,2	-2,3	0,5
A Ríoxa	29,4	31,9	26,4	0,5	0,5	0,5	-0,7	2,5	-5,5	-2,3	8,5	-17,2
Ceuta	14,0	14,1	12,8	0,2	0,2	0,2	3,3	0,1	-1,3	30,8	0,7	-9,2
Melilla	9,3	12,3	10,1	0,2	0,2	0,2	1,1	3,0	-2,2	13,4	32,3	-17,9
España	6.021,0	5.935,6	5.457,7	100,0	100,0	100,0	733,7	-85,4	-477,9	13,9	-1,4	-8,1

*Os datos corresponden á serie revisada incorporando a nova base poboacional da EPA actualizada coas estimacións derivadas do Censo de Poboación e Vivendas de 2011, en substitución da baseada no Censo 20

Fonte: INE, EPA 4º trimestre de cada ano

Cadro tomado de: *Ministerio de Empleo y Seguridad Social, Informe Trimestral de Análisis del Mercado de Trabajo* nº 108, marzo 2014

4.5.2 Taxa de desemprego

O seguimento comparativo das taxas de paro (porcentaxe de persoas desempregadas sobre a poboación activa) nas distintas comunidades autónomas no cuarto trimestre do último trienio farémolo ao fío do cadro 4.38

- A taxa de paro foi en 2014 dun 21% en Galicia (un punto porcentual menos que o ano anterior e 3 décimas menos que en 2012).
- A diminución da nosa taxa de desemprego en 2014 e o maior descenso da estatal (o dobre, en porcentaxe) fixeron que se reducise nun punto (quedou en 2,8 puntos) o diferencial respecto da media española.
- En 2014 descendeu a taxa de paro en todas as comunidades e cidades autónomas (agás País Vasco, na que quedou estable), con especial intensidade en Ceuta, Melilla, Baleares e C. Valenciana, mentres que as diminucións máis lixeiras foron as de Castela-A Mancha, Murcia e Cantabria.

- A clasificación autonómica, ordenada por maior taxa de desemprego, encabézaa, un ano máis, Andalucía (34,4%), seguida de Canarias (31,25%) e Estremadura (30,1%), ademais das dúas cidades autónomas; repiten pechándoa Navarra (15%) e País Vasco (16,7%).

Cadro 4.38

Taxas de desemprego. Por comunidades autónomas. 2012-2014

	Valores das taxas En porcentaxe			Variacións anuais (en puntos porcentuais)		
	2012	2013	2014	2012	2013	2014
	25,92	25,83	23,82	3,22	-0,09	-2,01
España						
Andalucía	35,80	36,36	34,40	4,64	0,56	-1,96
Aragón	18,87	20,69	18,75	1,96	1,82	-1,94
Asturias	24,02	22,51	20,88	5,03	-1,51	-1,63
Baleares	24,45	22,73	18,96	-1,26	-1,71	-3,77
Canarias	32,82	33,18	31,25	2,24	0,36	-1,93
Cantabria	19,28	19,87	18,53	3,16	0,59	-1,34
C. A Mancha	20,84	22,09	20,37	3,52	1,25	-1,72
C. León	30,20	29,13	28,59	5,56	-1,07	-0,54
Cataluña	23,97	22,00	19,96	3,39	-1,97	-2,04
C. Valenciana	27,73	27,27	23,60	2,82	-0,46	-3,67
Estremadura	34,07	32,51	30,08	5,71	-1,56	-2,43
Galicia	21,32	22,06	21,01	3,01	0,74	-1,05
Madrid	19,46	20,45	18,10	1,37	0,99	-2,35
Murcia	29,56	28,65	27,34	3,18	-0,91	-1,31
Navarra	17,31	16,45	14,98	3,41	-0,86	-1,47
País Vasco	16,71	16,66	16,68	3,46	-0,05	0,02
A Ríoxa	18,86	20,34	17,33	0,15	1,48	-3,01
Ceuta	37,86	37,20	32,55	10,44	-0,66	-4,65
Melilla	26,50	33,98	29,78	1,38	7,48	-4,20

*Os datos corresponden á serie revisada incorporando a nova base poboacional da EPA actualizada coas estimacións derivadas do Censo de Poboación e Vivendas de 2011, en substitución da baseada no Censo 2001.

Fonte: INE, EPA 4º trimestre de cada ano

Cadro tomado de: *Ministerio de Empleo y Seguridad Social, Inoforme Trimestral de Análisis del Mercado de Trabajo, n° 112, marzo 2015*

No cadro 4.39 presentamos a diferenciación por sexos no último trienio das taxas de paro das distintas comunidades (e cidades) autónomas e no global estatal, para facilitar o traballo ás persoas que desexen afondar no estudo do desemprego.

Cadro 4.39

Taxa de desemprego. Por comunidades autónomas e sexos. 2011 - 2014.

	En porcentaxe			Variacións en puntos porcentuais		
	2012	2013	2014	2012	2013	2014
HOMES						
España	25,56	25,16	22,91	3,15	-0,40	-2,25
Andalucía	34,32	34,20	31,81	4,44	-0,12	-2,39
Aragón	16,93	20,15	15,57	-0,19	3,22	-4,58
Asturias	23,84	21,58	20,45	3,76	-2,26	-1,13
Baleares	24,53	24,47	19,97	-1,53	-0,06	-4,50
Canarias	33,15	34,34	30,32	2,90	1,19	-4,02
Cantabria	19,32	18,60	19,38	2,99	-0,72	0,78
C. A Mancha	19,35	20,95	18,35	3,42	1,60	-2,60
C. León	26,44	26,70	24,97	3,71	0,26	-1,73
Cataluña	24,79	22,40	20,23	3,88	-2,39	-2,17
C. Valenciana	27,39	26,38	22,72	2,30	-1,01	-3,66
Extremadura	31,68	29,67	27,41	5,66	-2,01	-2,26
Galicia	21,55	22,71	20,92	3,87	1,16	-1,79
Madrid	20,01	19,45	18,43	1,34	-0,56	-1,02
Murcia	29,09	27,59	25,30	2,84	-1,50	-2,29
Navarra	16,94	15,46	15,02	3,66	-1,48	-0,44
País Vasco	16,79	16,76	16,99	4,41	-0,03	0,23
A Ríoxa	18,53	18,11	13,82	0,92	-0,42	-4,29
Ceuta	29,62	32,61	28,39	9,18	2,99	-4,22
Melilla	23,71	34,73	21,93	6,77	11,02	-12,80
MULLERES						
España	26,36	26,61	24,86	3,31	0,25	-1,75
Andalucía	37,58	38,98	37,51	4,77	1,40	-1,47
Aragón	21,21	21,33	22,60	4,55	0,12	1,27
Asturias	24,23	23,56	21,34	6,50	-0,67	-2,22
Baleares	24,35	20,58	17,76	-0,93	-3,77	-2,82
Canarias	32,43	31,81	32,33	1,46	-0,62	0,52
Cantabria	19,23	21,38	17,52	3,38	2,15	-3,86
C. A Mancha	22,73	23,48	22,83	3,63	0,75	-0,65
C. León	35,22	32,34	33,33	8,03	-2,88	0,99
Cataluña	23,04	21,55	19,65	2,86	-1,49	-1,90
C. Valenciana	28,14	28,34	24,67	3,45	0,20	-3,67
Extremadura	37,14	36,04	33,54	5,64	-1,10	-2,50
Galicia	21,06	21,35	21,10	2,03	0,29	-0,25
Madrid	18,88	21,50	17,75	1,42	2,62	-3,75
Murcia	30,15	30,00	29,92	3,60	-0,15	-0,08
Navarra	17,75	17,64	14,93	3,11	-0,11	-2,71
País Vasco	16,61	16,56	16,34	2,35	-0,05	-0,22
A Ríoxa	19,27	22,90	21,48	-0,80	3,63	-1,42
Ceuta	50,03	43,65	38,95	11,85	-6,38	-4,70
Melilla	30,50	32,86	39,87	-6,20	2,36	7,01

*Da poboación de 16 a 64 anos.

Fonte: INE. EPA, datos do 4º trimestre de cada ano

Cadro tomado de: MESS, informe trimestral de análisis del mercado de trabajo, nº 112, marzo 2015

A desagregación por provincias e sexos das taxas de paro do último bienio en medias anuais presentámolas no cadro 4.40, que reflicte:

- A nivel do global galego son practicamente iguais as taxas de desemprego dos homes a a das

mulleres en 2014 (un ano antes a dos homes era superior en seis décimas).

- Na análise por sexos e provincias, as taxas de paro máis altas en 2014 téñena tanto para as mulleres (25,1%) como para os homes (24,3%) en Pontevedra mentres que as menores son as dos homes en Lugo (18,2%) e as das mulleres en A Coruña (19,4).

A taxa de desemprego de Galicia en 2014 (un 21,7%) segue a ser máis do dobre que a media da Unión Europea (10,3%); velaí unha “diverxencia” real da nosa estrutura económico-social que é imprescindible reducir axiña para achegármonos ao nivel medio de benestar do conxunto das nacións cun maior desenvolvemento económico-social.

Parece que non foi esta a preocupación principal no último cuadrenio (desde maio de 2010) na axenda política no Estado español nin na nosa comunidade autónoma, porque a diminución do endebedamento público pasou a ter o protagonismo principal, deixando nun segundo plano unha política económica anticíclica centrada na creación de emprego, mentres miles de familias seguen a sufrir as consecuencias dunha desfeita económica que elas non causaron.

Cadro 4.40

Taxa de desemprego.* Por provincias e sexos.
Galicia. 2013-2014

	Total	Homes	Mulleres
GALICIA			
2013	22,0	22,3	21,7
2014	21,7	21,6	21,7
A CORUÑA			
2013	20,2	20,6	19,7
2014	20,0	20,5	19,4
LUGO			
2013	19,0	19,5	18,4
2014	19,0	18,2	19,9
OURENSE			
2013	24,1	24,7	23,3
2014	21,3	21,0	21,7
PONTEVEDRA			
2013	24,7	24,6	24,9
2014	24,7	24,3	25,1

*Porcentaxe de persoas desempregadas sobre a poboación activa. Datos en medias anuais
Fonte: INE. EPA.

4.5.3 Distribución do paro por grupos de idade e tempo na procura de emprego.

A desagregación por grupos de idade en Galicia en 2014 certifica que das 263.800 persoas desempregadas que hai no cuarto trimestre, segundo a EPA, 204.300 teñen entre 25 e 54 anos, 31.400 entre 16 e 24 anos e 28.200 máis de 55 anos.

Nesa mesma data, a taxa de desemprego galega máis alta por grupos de idade segue a ser o da mocidade (16 a 29 anos) cun 36,3%, anque diminuíu 1,7 puntos porcentuais no ano 2014.

As persoas que desexen afondar no estudo por sexos das taxas de desemprego de Galicia poden facelo coa consulta do capítulo 5 deste Informe Sociolaboral, titulado: “A muller no mundo laboral”.

No cadro 4.41 recolleemos a distribución da poboación desempregada galega no último cuatrienio segundo o tempo de busca de emprego.

Cadro 4.41

**Poboación desempregada que traballou anteriormente. Por tempo de
búsqueda de emprego.**

Total poboación desempregada	
2011	209,6
2012	249,4
2013	261,6
2014	250,5
Menos de 6 meses	
2011	66,2
2012	69,1
2013	60,8
2014	54,9
De 6 meses a < 1 ano	
2011	34,4
2012	44,5
2013	39,3
2014	34,4
De 1 ano a < 2 anos	
2011	51,6
2012	54,5
2013	57,5
2014	49,6
De 2 anos a < 4 anos	
2011	32,4
2012	48,3
2013	56,5
2014	57,2
4 anos ou máis	
2011	14,2
2012	21,4
2013	36,2
2014	42,2
Xa atopou traballo	
2011	10,8
2012	11,5
2013	11,3
2014	12,2

Datos en miles. Medias anuais.

Fonte: INE. Enquisa de poboación activa.

Salientaremos que:

- Subiron en 2014 precisamente as persoas dos dous chanzos de poboación que levan máis tempo sen traballo: os parados de 2 a 4 anos nesa situación creceron en 700 persoas (un 2,3%) e os de máis de catro anos aumentaron en 6.000 persoas (un 16,6%, multiplicando por dez a porcentaxe anterior). Velaí unha das portas de entrada á exclusión social, que cómpre pechar axiña se queremos seguir fachendosos do

noso “Estado de Benestar”; certamente estes desempregados “de longuíssima duración” coñecen de primeira man a cara máis amarga do mesmo, a que en realidade sería propia dun “Estado do Malestar”).

- As 100.000 persoas que levan máis de dous anos buscando emprego (99.400, para maior precisión) supoñen un 39,7% da poboación en paro na Galicia do ano 2014 e son unha importantísima causa da taxa de pobreza que están a sufrir miles de familias galegas, que ven como son incapaces de acadar os ingresos mínimos cos que vivir nos seus fogares, desolados nunha prolongada crise económica que xa cumpriu os seis anos.

As entrevistas que se realizan para elaborar a EPA permiten tamén coñecer a tipoloxía dos fogares segundo a actividade económica das persoas que os compoñen. Se nos centramos no último cuatrienio, constatamos un continuo crecemento en Galicia de 2010 a 2013 das vivendas nas que todas as persoas activas están desempregadas; subiron das 61.000 do ano 2010 ás 92.800 de 2013 (un 52,1% de incremento). En 2014 reduciuse lixeiramente (en 1.600 vivendas, un 1,7%) anque, desafortunadamente, segue a gravidade do problema.

4.6 O PARO REXISTRADO

Os datos para a elaboración da estatística do Paro Rexistrado na Comunidade Autónoma obtéñense da oficina de Emprego da Xunta de Galicia onde o colectivo de desempregados inscríbese co fin de solicitar servizos de intermediación laboral, formación, información de prestacións, etc. Recollidos os datos a través dunha entrevista ocupacional co demandante, introdúcense no sistema Informático do SPEE que remite dentro dos cinco primeiros días hábiles de cada mes, os datos procesados por provincias á Dirección Xeral de Formación e Colocación para a elaboración das estatísticas autonómicas.

Dentro do colectivo de parados, son obxecto de tratamento, aqueles que teñen demandas pendentes de satisfacer o último día do mes, excepto os que se atopen nalgunha das situacións establecidas na Orde Ministerial do 11 de Marzo de 1985 (BOE de 14/3/85):

- Demandantes que solicitan outro emprego compatible co que exercen (Pluriemprego).
- Demandantes, que estando ocupados, solicitan un emprego para cambialo polo que teñen (Mellora de emprego).
- Preceptores de Prestacións por Desemprego que realicen traballos de colaboración social (perciben a prestación por desemprego completada pola realización do traballo de colaboración social).
- Pensionistas de xubilación, invalidez absoluta, gran invalidez ou igual ou maiores de 65 anos (xubilados).
- Demandantes de emprego por un período inferior a 3 meses (Emprego conxuntural).
- Demandantes de traballo parcial inferior a 20 horas semanais (Xornada < 20 horas).

■ Menores de 25 anos que cursen estudos de ensinos oficiais regrados ou superando esta idade sexan demandantes de primeiro emprego (Estudantes).

■ Asistentes a Cursos de Formación Profesional Ocupacional superiores a 20 horas lectivas á semana, teñan unha bolsa polo menos de manutención e sexan demandantes de primeiro emprego (Estudantes).

■ Aqueles preceptores de Prestacións por Desemprego que a compatibilizan con traballo a tempo parcial (Compatibilidade prestacións).

■ Demandantes coa demanda suspendida en tanto permanezan nesa situación xa que a suspensión da demanda, que xeralmente se tramita a petición do demandante e por causa que o xustifique, interrompe a procura de empelo (Exemplo: I.T.) (demandas suspendidas).

■ Demandantes que están a percibir o subsidio agrario ou que esgotándoo, non transcorrese un período superior a un ano desde o día do nacemento do dereito (traballadores eventuais agrícolas subsidiados).

■ Demandantes que rexeiten accións de inserción laboral adecuadas ás súas características (Rexeitamento de accións de inserción laboral).

■ Demandantes sen dispoñibilidade inmediata para o traballo, como demandantes inscritos para participar nun proceso de selección dun posto de traballo determinado, solicitantes de emprego soamente no estranxeiro, de emprego só a domicilio, de Expediente de regulación de emprego, etc... (Outras causas).

Existe un gran número de situacións ás que as demandas de emprego pendentes nas Oficinas de Emprego non se consideran incluídas no concepto de paro rexistrado, e nalgunha delas, talvez, sería discutible a súa non inclusión, ao que hai que engadir que nalgúns casos as baixas expectativas de atopar traballo a través dos Servizos Públicos de Emprego provoca a non inscrición como demandante, así como a obrigación da renovación da demanda de emprego cada 3 meses.

Por estas razóns considéranse máis fiables os datos da EPA. Moitos dos catalogados como parados rexistrados serían clasificados como inactivos se se lles aplicase o cuestionario EPA.

Cadro 4.42**Paro rexistrado. Por comunidade autónoma. 2014**

	Parados Decembro 2014	Variación anual absoluta
Andalucía	1.009.683	-23.964
Aragón	101.572	-9.260
Asturias	96.634	-4.242
Baleares	83.560	-7.655
Canarias	260.682	-13.370
Cantabria	50.446	-6.502
C. A Mancha	237.240	-14.874
C. León	222.851	-13.068
Cataluña	675.948	51.076
C. Valenciana	511.164	-36.196
Extremadura	141.002	-4.035
Galicia	251.918	-19.145
Madrid	498.649	-36.914
Rexión de Murcia	142.244	-8.840
Navarra	47.786	-3.700
País Vasco	165.771	-1.603
A Ríoxa	25.251	-1.773
Ceuta	12.575	-78
Melilla	12.685	489
España	4.447.711	-253.627

Fonte: SEPE

Deste cadro extráese:

■ A diminución do paro rexistrado en Galicia en 19.145 persoas alcanzando unha variación de -7,6% con respecto ao ano anterior. Os datos da media de España reflectiron 253.627 persoas menos rexistradas como paradas (-5,7%)

■ O número absoluto de parados en 2014 reduciuse en comparación a decembro de 2013 e a taxa de paro alcanzou o 19,93% , mentres que a media do conxunto do Estado foi 19,32%

■ A achega de Galicia no paro rexistrado estatal foi de 5,66%.

evolución do paro rexistrado en Galicia (cadro 4.43) e a taxa de paro reflicten unha tendencia á alza do ano 2010 ao 2012, e cunha leve diminución en 2013, mais acusada no 2014.

Cadro 4.43**Evolución do paro rexistrado e da taxa de paro. Galicia.
Galicia 2010-2014**

	Nº Parados	Taxa de paro
2010	237.313	18,30
2011	258.234	19,66
2012	278.787	21,25
2013	271.063	20,99
2014	251.918	19,93

Datos de decembro de cada ano.

Fonte: SEPE

O paro rexistrado por provincias (cadro 4.44) toma como variables a idade (< 25 ANOS E > 25 ANOS) e o sexo.

Cadro 4.44

Paro rexistrado. Por provincias e idades. Galicia. 2014

	Paro mes	Menores de 25 anos			Maiores de 25 anos		
		Total	Homes	Mulleres	Total	Homes	Mulleres
A Coruña	99.233	4.790	2.565	2.225	94.443	45.768	48.675
Lugo	24.943	1.487	787	700	23.456	11.764	11.692
Ourense	27.314	1.543	817	726	25.771	12.313	13.458
Pontevedra	100.428	5.302	2.888	2.414	95.126	44.490	50.636
Galicia	251.918	13.122	7.057	6.065	238.796	114.335	124.461

Datos de decembro de 2014
FONTE: SEPE

Por provincias (cadro 4.45) en todas produciuse unha redución do paro rexistrado.

Cadro 4.45

Paro rexistrado e taxa de paro. Por provincias. 2014

	Nº Parados Dec. 2014	Taxa de paro	Variación Decembro 2013
A Coruña	99.233	18,65	-6.352
Lugo	24.943	16,51	-2.672
Ourense	27.314	20,20	-1.962
Pontevedra	100.428	22,53	-8.159

Datos de decembro 2014
Fonte:SEPE

Se comparamos estes valores cos estatais, observamos que Ourense (20,20%) e Pontevedra superan a taxa española (22,53%), mentres que A Coruña (18,65%) e Lugo (16,51%) quedan por baixo.

As taxas de paro rexistrado en Galicia en 2014 por sexo e grupo de idade (cadro 4.46), mostran unha taxa do 20,89% para os menores de 25 anos e unha taxa do 19,87% para os maiores de 25 anos.

Cadro 4.46

Taxa de paro. Por idades e sexos. Galicia. 2014

	Menores de 25 anos	Maiores de 25 anos
Homes	20,82	18,15
Mulleres	20,99	21,77

Datos decembro 2014
Fonte: SEPE

Se á variable de idade engadimos o variable sexo, observamos que a taxa maior dáse en mulleres menores de 25 anos.

En decembro/14 o total de homes parados rexistrados alcanzaban os 121.392, o que supoñía un 48,19% do total da poboación parada, fronte a unha poboación parada feminina de 130.626 mulleres que representaban o 51,8% do total. En 2013 estas porcentaxes foron do 49% e do 51 %,

respectivamente, o que pon de manifesto un leve aumento de diferenzas por sexos na poboación parada.

Tanto a poboación parada masculina, como a feminina diminuíron en 2014. A taxa de paro rexistrado no grupo de homes reduciuse en 1,18 puntos, pasando do 19,49% de 2013 ao 18,29% de 2014, e no grupo de mulleres a redución foi algo menor, quedando a taxa de paro rexistrado en 21,75% no 2014, fronte ao 22,72% de 2013.

Aumentaron lixeiramente a diferenza entre o grupo de mulleres < 25 anos (20,99%) e o grupo de mulleres > 25 anos (21,77%), mentres que no grupo de homes, os menores de 25 anos (20,82%) reduciron levemente a distancia co grupo de maiores de 25 anos (18,15%).

A distribución por sectores do paro rexistrado (cadro 4.47) comparándoo co ano anterior reflicte unha diminución en todos os sectores.

O sector Servizos segue sendo o que máis desempregados rexistra superando á suma dos outros tres sectores produtivos, Agricultura e pesca, Industria, Construción e sen emprego anterior, xuntos.

Cadro 4.47**Paro rexistrado. Por sectores. Galicia. 2014**

	Parados Decembro 2014	Variación decembro 2013
Agricultura e pesca	8.844	-894
Industria	35.323	-2.968
Construción	35.591	-4.857
Servizos	156.255	-4.882
Sen emprego anterior	20.948	-478

Datos decembro 2014
Fonte: SEPE

O paro rexistrado por nivel académico e provincia reflíctese no cadro 4.48 onde se aprecia un maior rexistro de parados no grupo con Estudos Secundarios con 145.087 persoas desempregadas (57,59%) e Estudos Primarios con 50.166 persoas desempregadas (19,9%).

Cadro 4.48**Paro rexistrado. Por nivel académico e provincias. 2014**

	Sen estudos	Sen certif. estudios prim.	Con certif. estudios prim.	Programa F.P.	Educ General	Tec. Prof. Sup	1º Ciclo Superior	2º y 3º ciclo Superior	Otros
A Coruña	6.260	9.046	9.978	6.767	47.378	8.242	4.231	7.270	61
Lugo	3.444	1.462	3.435	1.594	10.315	2.067	1.185	1.424	17
Ourense	223	1.883	4.538	1.735	14.603	1.764	1.133	1.416	19
Pontevedra	1.280	5.144	14.579	7.120	55.566	7.762	3.380	5.542	55
Galicia	11.207	17.535	32.530	17.216	127.862	19.835	9.929	15.652	152

Datos de decembro 2014.
Fonte: SEPE

4.7 A POBOACIÓN ACTIVA

No cadro 4.49 reflíctense os datos da poboación inactiva en Galicia, diferenciándoo por provincias e situación de inactividade:

- Destaca a subida da poboación inactiva nas catro provincias, agás Ourense.
- Como en anos anteriores mais da metade das persoas inactivas atópase no grupo de “retirados, xubilados, pensionistas” 57,61%.
- A continuación atopamos a categoría de “labores do fogar”, cunha leve diminución, 19,07%.
- grupo de “estudantes” representa o 13,42% da poboación inactiva.
- Soben todas as categorías excepto “labores do fogar” e “incapacidade permanente” que experimentan un pequeno descenso.
- A categoría que máis aumento experimenta é a de “retirados, xubilados, pensionistas”

Cadro 4.49**Población inactiva por tipo de inactividad. Galicia-provincias 2014**

	2012	2013	2014
Total			
A Coruña	406,4	439,1	443,7
Lugo	145	145,8	148,7
Ourense	148,1	148,5	145,5
Pontevedra	357,7	357,9	362,3
Galicia	1057,2	1091,3	1100,2
Estudantes			
A Coruña	60,7	57,1	65,2
Lugo	15,4	14,9	15,3
Ourense	16,2	15,7	14,6
Pontevedra	48,5	46,2	52,5
Galicia	140,8	133,9	147,6
Retirados, xubilados e pensionistas			
A Coruña	218,4	239,4	247,4
Lugo	92,7	90,5	96,2
Ourense	93,3	94,3	90,8
Pontevedra	188,7	188,6	199,4
Galicia	593,1	612,8	633,8
Labores da casa			
A Coruña	80,8	93	89,1
Lugo	22	23,7	23,4
Ourense	25,8	23,9	25
Pontevedra	81,9	83,2	72,4
Galicia	210,5	223,8	209,9
Incapacidade permanente			
A Coruña	45,6	46,5	35,5
Lugo	14	15,5	11,7
Ourense	12,3	13,9	12,6
Pontevedra	34,6	36,9	31
Galicia	106,5	112,8	90,8
Outra situación			
A Coruña	5,5	6,9	6,5
Lugo	2,5	2,5	2,1
Ourense	1,3	1,3	2,6
Pontevedra	8,6	8,6	7
Galicia	17,9	19,3	18,2

Miles de persoas.

FONTE: EPA 2014

Para finalizar podemos facer unha breve análise da situación de “Os inactivos” no resto das comunidades Autónomas:

O número de persoas inactivas aumenta tanto en Galicia como na media España.

Do mesmo xeito que o ano anterior, Galicia segue sendo a comunidade con maior porcentaxe de persoas inactivas no grupo de “xubilados e prexubilados” 46,2% (46,3% en 2013), seguido de Cataluña (43,4%). A media Nacional é de 38,4% (37,6% en 2013)

No grupo de “estudantes” a porcentaxe de Galicia, 13,4% (11,1% en 2013) é inferior ao resto das comunidades autónomas (España 15,9%).

A porcentaxe de inactivos no grupo de “labores do fogar” segue sendo o mais baixo do total de España, 19,1% (21,6% en 2013) e 24,6 % en España.

No ano 2014 a porcentaxe de “incapacitados permanentes” pasa a ser o 8,2% . Volve ser a Rexión de Murcia a que rexistra a maior porcentaxe nesta categoría, 12% (España 7,8%).

Cadro 4.50

Poboación inactiva por situación de inactividade e comunidade autónoma. 2014

	Total	Estudante	Xubilado ou prexubilado	Labores do fogar	Incapacitado permanente	Perceptor de pensión dis-tinta de xubilación ou prexubilación	Outras situacións ⁽¹⁾
Total	15.496,5	2.460,6	5.955,9	3.816,1	1.211,4	1.741,1	311,4
Andalucía	2.793,2	498,4	930,5	725,0	273,1	311,8	54,5
Aragón	455,8	68,4	183,4	111,2	33,6	52,4	6,8
Asturias	443,7	51,8	185,3	98,4	42,5	59,5	6,2
Baleares	343,0	54,0	128,4	93,6	12,2	34,7	20,2
Canarias	667,7	125,4	205,7	180,4	63,0	86,1	26,9
Cantabria	217,0	32,4	79,8	55,8	16,0	25,1	7,7
C. León	948,7	131,2	398,8	241,8	63,7	101,3	11,9
C. A Mancha	698,1	118,9	217,9	212,3	56,3	79,5	13,2
Cataluña	2.272,1	343,6	985,0	472,8	124,0	295,4	51,3
C. Valenciana	1.687,8	258,9	682,8	414,8	147,8	154,1	29,7
Extremadura	406,2	65,7	124,0	120,7	35,9	54,7	5,2
Galicia	1.100,2	147,6	507,8	209,8	90,7	126,1	18,2
Madrid	1.846,2	297,0	731,7	485,4	119,2	181,4	31,5
Murcia	460,1	88,0	159,1	112,5	55,3	38,5	6,6
Navarra	211,1	37,9	80,0	51,4	16,0	23,1	2,8
País Vasco	766,7	113,7	301,2	186,2	51,5	101,7	12,4
A Ríoxa	106,2	15,3	43,9	27,8	5,7	10,2	3,3
Ceuta	25,4	5,5	4,9	9,3	2,6	2,3	0,7
Melilla	27,4	6,9	5,7	7,2	2,2	3,1	2,3

(1) A categoría “Outra situación” inclúe aos inactivos que non mencionan ningunha situación de inactividade e declaran estar buscando emprego ou traballar.

Datos en miles.

Fonte: INE, EPA 4º trimestre de 2014.

Cadro 4.51

Poboación inactiva por clase principal de inactividade e comunidade autónoma. 2014
Porcentaxe respecto do total de cada comunidade autónoma

	Total	Estudante	Xubilado ou prexubilado	Labores do fogar	Incapacitado permanente	Perceptor de pensión distinta da de xub. ou	Outras situacións ⁽¹⁾
Total	100,0	15,9	38,4	24,6	7,8	11,2	2,0
Andalucía	100,0	17,8	33,3	26,0	9,8	11,2	2,0
Aragón	100,0	15,0	40,2	24,4	7,4	11,5	1,5
Asturias	100,0	11,6	41,8	22,2	9,6	13,4	1,4
Baleares	100,0	15,7	37,4	27,3	3,6	10,1	5,9
Canarias	100,0	18,2	29,9	26,2	9,2	12,5	3,9
Cantabria	100,0	14,9	36,8	25,7	7,4	11,6	3,6
C. León	100,0	13,9	42,0	25,5	6,7	10,7	1,2
C. A Mancha	100,0	17,0	31,2	30,4	8,1	11,4	1,9
Cataluña	100,0	15,1	43,4	20,8	5,5	13,0	2,3
C. Valenciana	100,0	15,3	40,5	24,6	8,8	9,1	1,8
Estremadura	100,0	16,2	30,5	29,7	8,8	13,5	1,3
Galicia	100,0	13,4	46,2	19,1	8,2	9,8	1,7
Madrid	100,0	16,1	39,6	26,3	6,5	9,8	1,7
Murcia	100,0	19,1	34,6	24,4	12,0	8,4	1,4
Navarra	100,0	17,9	37,9	24,3	7,6	10,9	1,3
País Vasco	100,0	14,8	39,3	24,2	6,7	13,3	1,6
A Ríoxa	100,0	14,4	41,4	26,2	5,4	9,6	3,1
Ceuta	100,0	21,6	19,4	36,8	10,4	9,1	2,7
Melilla	100,0	25,3	20,6	26,3	8,0	11,5	8,3

(1) A categoría "Outra situación" inclúe aos inactivos que non mencionan ningunha situación de inactividade e declaran estar buscando emprego ou traballar.

Datos en miles.

Fonte: INE, EPA 4º trimestre de 2014.

Por idade destaca:

- A maior porcentaxe de inactivos dáse nos maiores de 65 anos co 57% (52,4% en España). Castela-León é a comunidade coa porcentaxe máis alta neste tramo de idade (58%) e Ceuta é a que a ten máis baixa (29,2%)
- Séguenlle os pertencentes ao grupo de idade de 55 a 64 anos co 14,9% (15,3% en España). Principado de Asturias é a comunidade que ten un maior número de inactivos neste tramo de idade (17,5%) e Baleares e Melilla as que menos (12,5%)
- En Galicia a menor porcentaxe de inactivos por grupo de idade atópase no intervalo de 25 a 34 anos co 3,7 % (4,1% en España). Principado de Asturias é a comunidade cunha porcentaxe máis baixa neste tramo (3,1%) e Ceuta a comunidade ca porcentaxe máis alta (9,7%).

Cadro 4.52

Poboación inactiva por grupos de idade e comunidade autónoma. 2014
 Porcentaxes respecto do total de cada comunidade autónoma

	Total	De 16 a 19 anos	De 20 a 24 anos	De 25 a 34 anos	De 35 a 44 anos	De 45 a 54 anos	De 55 a 64 anos	De 65 e máis anos
Total	100,0	9,4	6,4	4,1	5,0	7,4	15,3	52,4
Andalucía	100,0	10,5	7,1	4,5	5,8	9,0	16,4	46,7
Aragón	100,0	8,8	5,8	3,5	6,1	5,4	14,7	56,6
Asturias	100,0	5,9	5,0	3,1	4,8	9,4	17,5	54,3
Baleares	100,0	9,7	7,8	7,1	7,3	8,0	12,5	47,6
Canarias	100,0	10,8	6,9	5,7	6,6	9,0	16,8	44,2
Cantabria	100,0	7,9	6,3	4,4	5,2	8,6	15,9	51,7
C. LA Mancha	100,0	10,2	6,8	4,6	5,7	8,1	14,7	58,0
C. León	100,0	7,5	6,0	3,7	3,9	6,5	14,4	49,9
Cataluña	100,0	9,7	5,63,7	4,3	4,5	5,9	14,7	56,1
C. Valenciana	100,0	9,2	6,2	4,4	5,3	7,2	15,5	52,2
Extremadura	100,0	9,3	7,3	4,0	5,2	9,1	14,9	50,2
Galicia	100,0	6,9	5,8	3,7	4,5	7,2	14,9	57,0
Madrid	100,0	10,4	6,6	3,4	4,0	6,5	14,8	54,3
Murcia	100,0	11,1	7,9	5,1	6,3	8,9	14,0	46,7
Navarra	100,0	10,2	6,5	4,3	4,2	7,1	14,1	53,7
País Vasco	100,0	8,2	5,6	3,3	3,6	6,2	17,4	57,2
A Ríoxa	100,0	9,4	5,6	4,3	5,4	4,9	15,3	55,0
Ceuta	100,0	13,6	8,3	9,7	12,6	12,3	14,3	29,2
Melilla	100,0	17,2	9,5	7,5	9,4	9,8	12,5	34,2

Datos en miles.

Fonte: INE, EPA 4º trimestre de 2014.

**A muller no mundo
laboral**

5

INTRODUCCIÓN

Na exposición de motivos da Lei Orgánica 3/2007 do 22 de marzo para a igualdade efectiva de mulleres e homes (vixente ata 1/01/2015) dise:” O artigo 14 da Constitución Española proclama o dereito á igualdade e á non discriminación por razón de sexo. Pola súa banda o artigo 9.2 consagra a obrigaón dos poderes públicos de promover as condicións para a igualdade do individuo e dos grupos en que se integra sexan reais ou efectivos”.

A igualdade é, así mesmo, un principio fundamental na U.E., no que se refire ao acceso ao emprego, formación, promoción profesional e ás condicións de traballo. A violencia de xénero, a discriminación salarial, a discriminación nas pensións de viuvez, o maior desemprego feminino, a escasa presenza das mulleres en postos de responsabilidade política, social, cultural e económica, ou os problemas de conciliación entre a vida persoal, laboral e familiar, mostra que a igualdade plena e efectiva aínda non se conseguiu.

O Título IV desta Lei Orgánica 3/2007, do 22 de marzo, para a igualdade efectiva de mulleres e homes, ocúpase do dereito ao traballo en igualdade de oportunidades entre mulleres e homes no acceso ao emprego, na formación profesional e nas condicións de traballo e contéplase especificamente o de negociar plans de igualdade nas empresas de máis de 250 traballadores/as.

As recomendacións que se fan a España están orientadas a aumentar os incentivos para que as mulleres participen no mercado de traballo e incrementar a dispoñibilidade e asequibilidade dos servizos para o coidado de fillos e outras persoas dependentes.

A situación de desigualdade da muller segue sendo palpable non só en España e Europa, senón no resto do mundo. A OIT puxo a voz de alarma sobre a feminización da pobreza, resultado, en parte das diferenzas de xénero no ámbito laboral. Aumenta o número de mulleres que acceden ao emprego pero tamén aumenta o número de mulleres en paro. A taxa de actividade das mulleres españolas está por baixo das europeas e a taxa de emprego feminino, aínda que mellorou nos últimos anos, aínda é máis baixa que a das mulleres europeas. A taxa de paro feminino, que tende a reducir distancias co masculino, segue sendo elevada.

As diferenzas salariais entre home e mulleres na media da U.E fóronse reducindo progresivamente. En España a evolución foi mínima, non só mantéñense unhas grandes diferenzas salariais, por razón de sexo, senón que a porcentaxe de mulleres con ingresos anuais superiores a 30.000 euros é moi reducido.

Ao longo deste capítulo queremos deixar reflexo da necesidade de adoptar medidas que reduzan as dificultades da muller para acceder e manter o emprego, a temporalidade, a precariedade, a desigualdade salarial e dificultades para conciliar a vida familiar, laboral e persoal. A estes elementos debe unirse a importante segregación ocupacional por sexos, o emprego feminino céntrase en

determinadas ramas de actividade (segregación horizontal) e en determinadas categorías profesionais (segregación vertical).

Mais complicado parece que desapareza o “teito de cristal” ou “chan pegañento”: barreira invisible formada por unha complexa trama de estruturas en organizacións dominadas polos homes, que impiden que as mulleres accedan a postos de gran responsabilidade e recoñecemento social, e que en moitos casos crean que o elixiron elas libremente.

5.1 A MULLER NA POBOACIÓN GALEGA

Neste capítulo atenderemos o mercado de traballo de Galicia desde a perspectiva da posición que nel ocupan as mulleres. Comezaremos este achegamento á problemática da muller no mercado de traballo galego analizando a participación relativa da muller na poboación galega.

As mulleres son maioría na poboación galega (así como na de cada unha das súas provincias) e na española, como se comproba co **cadro 5.1**. De cada 100 homes que hai en Galicia en 2014, hai 107,3 mulleres; o dato na Coruña é de 108, en Lugo de 106, en Ourense de 107,8 e en Pontevedra de 106,6 (todos moi por encima da media española: 103,4).

Cadro 5.1

Poboación de Galicia e España.
Por sexo e provincias. Padrón municipal a 1 de Xaneiro de 2014

	Ambos sexos	Varóns	Mulleres
España	46.464.053	22.843.719	23.620.334
Galicia	2.748.695	1.325.657	1.423.038
A Coruña	1.132.735	544.075	588.660
Lugo	342.748	166.325	176.423
Ourense	322.293	155.090	167.203
Pontevedra	950.919	460.167	490.752

Fonte: Instituto Nacional de Estadística. Padrón de habitantes

No **cadro 5.2** constatamos que no ano 2013 había na Unión Europea aproximadamente 51,20% de mulleres (o dato varía lixeiramente segundo consideremos a Eurozona ou a UE).

Cadro 5.2

Poboación España e U.E.
% de mulleres 2011/2014

	2011	2012	2013	2014
EU 28	51,17	51,17	51,18	51,20
EU 27	51,16	51,16	51,17	-
EU 18	51,14	51,14	50,96	-
España	50,66	50,71	50,74	50,81

Fonte: EUROSTAT

A porcentaxe de mulleres sobre a poboación total en cada unha das comunidades autónomas (e no total estatal) desde 1998 figura no **cadro 5.3**. Destacaremos que no ano 2014:

- A porcentaxe de Galicia (51,65%) supera en 0,8 puntos á media estatal.
- Este ano Galicia non ocupa o primeiro lugar en número de mulleres, sendo Asturias (52,18 %) e Madrid (51,98%), as que ocupan o primeiro e segundo posto.
- Murcia e Castela A Mancha (ademais das cidades autónomas: Ceuta e Melilla) teñen as menores porcentaxes.

Cadro 5.3

Porcentaxe de mulleres sobre a poboación total.
Por comunidades autónomas. 2004-2014

	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Andalucía	50,57	50,45	50,37	50,36	50,36	50,46	50,49	50,50	50,53	50,57	50,62
Aragón	50,31	50,19	50,16	49,93	49,93	49,92	50,13	50,14	50,21	50,27	50,43
Asturias	52,03	52,04	52,05	50,02	52,02	52,00	52,05	52,05	52,07	52,12	52,16
Baleares	49,95	49,89	49,86	49,63	49,63	49,69	49,87	49,91	49,97	50,11	50,17
Canarias	49,85	49,79	49,83	49,90	49,90	49,97	50,08	50,08	50,14	50,19	50,29
Cantabria	51,17	51,13	51,09	50,96	50,96	51,00	51,09	51,13	51,17	51,23	51,29
C. A Mancha	49,93	50,60	49,75	49,44	49,43	49,47	50,44	50,45	50,47	49,69	50,81
C. e León	50,63	49,81	50,57	50,37	50,36	50,38	49,57	49,58	49,59	50,54	49,78
Cataluña	50,59	50,42	50,33	50,29	50,29	50,32	50,49	50,50	50,58	50,68	50,77
C. Valenciana	50,44	50,30	50,19	50,14	50,13	50,19	50,33	50,33	50,36	50,44	50,55
Extremadura	50,27	50,25	50,26	50,24	50,24	50,33	50,33	50,34	50,34	50,36	50,38
Galicia	51,84	51,82	51,81	51,72	51,72	51,73	51,71	51,72	51,70	51,73	51,77
Madrid	51,68	51,58	51,59	51,53	51,53	51,54	51,72	51,73	51,83	51,91	51,98
Murcia	49,64	49,31	49,13	49,31	49,30	49,42	49,55	49,55	49,63	49,74	49,83
Navarra	50,05	50,03	50,00	49,98	49,98	49,97	50,05	50,06	50,13	50,20	50,30
País Vasco	51,03	51,03	51,08	51,09	51,09	51,09	51,17	51,16	51,19	51,24	51,28
A Ríoxa	49,85	49,61	49,55	49,50	49,50	49,59	49,96	49,97	50,07	50,27	50,44
Ceuta	48,95	49,10	49,14	49,12	49,11	49,01	48,81	48,81	48,88	48,85	49,97
Melilla	49,34	49,12	49,21	49,15	49,14	49,30	48,70	48,70	48,55	48,65	49,03
España	50,73	50,62	50,57	50,50	50,50	50,50	50,65	50,66	50,71	50,78	50,86

Fonte: INE. Padrón Municipal

A distribución por sexo de cada un dos grupos de idade en Galicia pode verse no **cadro 5.4**, que pon de manifesto que:

- Os homes son maioritarios nos sete grupos de menor idade (ata o grupo: 35-39, inclusive).
- As mulleres son maioritarias nos outros once grupos de idade e a diferenza a favor das mulleres vaise abrindo progresivamente a medida que avanzamos na idade.

A maior esperanza de vida das mulleres e a maior emigración dos homes están, sen dúbida, entre os factores explicativos.

Cadro 5.4

**Poboación de Galicia.
Por idade (grupos quinquenais) e sexo. 2014**

Idade	Galicia		
	Ambos sexos	Homes	Mulleres
0 - 4	106.321	55.153	51.168
5 - 9	113.999	58.899	55.100
10 - 14	107.377	55.429	51.948
15 - 19	104.473	53.833	50.640
20 - 24	121.471	62.107	59.364
25 - 29	142.978	72.158	70.820
30 - 34	187.259	94.658	92.601
35 - 39	226.347	113.728	112.619
40 - 44	217.432	108.889	108.543
45 - 49	209.485	103.774	105.711
50 - 54	198.834	98.161	100.673
55 - 59	184.665	90.392	94.273
60 - 64	168.102	81.615	86.487
65 - 69	166.588	79.128	87.460
70 - 74	137.992	63.174	74.818
75 - 79	125.692	53.830	71.862
80 - 84	114.619	45.187	69.432
85 - 89	67.594	23.504	44.090
90 - 94	29.318	8.634	20.684
95 - 99	7.353	1.741	5.612
100 e máis	1.328	286	1.042
Total	2.739.227	1.324.280	1.414.947

Fonte: INE. Padrón municipal

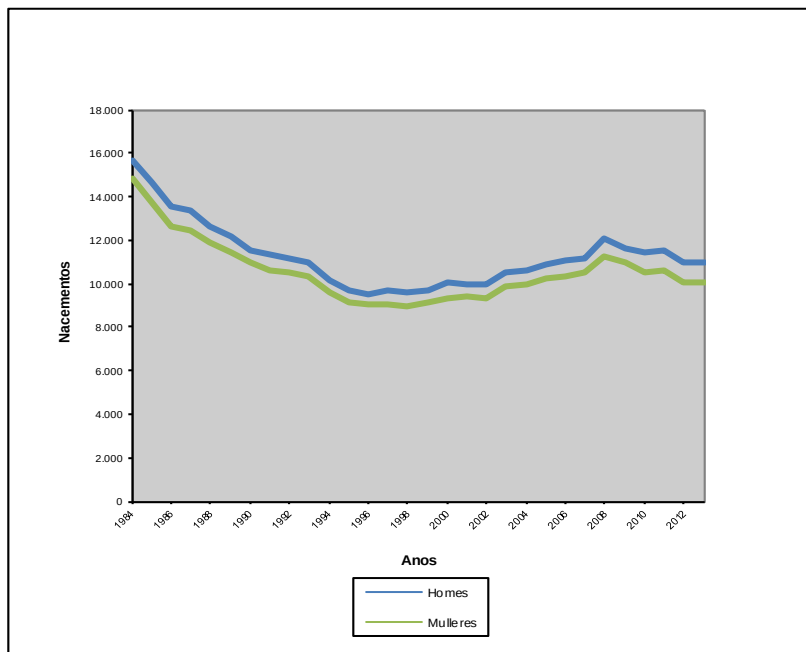
Para ver se a primacía numérica da muller en Galicia aséntase en motivos biolóxicos ou hai unha causalidade social, pode observarse no **cadro 5.5** que no último cuarto de século en todos e cada un dos anos naceron en Galicia máis homes que mulleres. Destacaremos os seguintes aspectos:

- O importante descenso dos nacementos tocou fondo en 1998, ano no que o total de nacementos non chegou á metade dos de 1980 (quedou no 47,3%).
- A partir do ano 2003 recuperouse o nivel dos 20.000 nacementos (por vez primeira desde 1993) e a partir do ano 2005 o dos 21.000 nacementos.
- Da diferenza entre homes e mulleres do ano 1980 (1.384 persoas) pasouse na actualidade a 441 nenos máis que nenas en 2013.

Cadro 5.5

Nacemento segundo o sexo
nacido/a.1985-2013. Galicia.

Ano	Homes	Mulleres
1984	15.702	14.835
1985	14.682	13.745
1986	13.517	12.661
1987	13.360	12.464
1988	12.671	11.887
1989	12.146	11.446
1990	11.552	10.949
1991	11.331	10.596
1992	11.149	10.484
1993	10.956	10.328
1994	10.113	9.570
1995	9.702	9.097
1996	9.529	9.068
1997	9.647	9.036
1998	9.621	8.917
1999	9.691	9.093
2000	10.052	9.366
2001	9.955	9.406
2002	9.987	9.340
2003	10.539	9.884
2004	10.652	9.969
2005	10.867	10.230
2006	11.075	10.317
2007	11.173	10.497
2008	12.036	11.245
2009	11.644	11.002
2010	11.443	10.507
2011	11.544	10.608
2012	10.990	10.099
2013	10.990	10.099

Fonte: INE. Movemento natural de poboación

No **cadro 5.6** compróbase que, a poboación estranxeira en Galicia só representa o 1,95% do total de España. Galicia é a cuarta Comunidade Autónoma por porcentaxe de mulleres estranxeiras sobre o total dos estranxeiros. Supera os 1,04 puntos a media estatal, despois de Asturias, Madrid e Cantabria.

Cadro 5.6

Poboación estranxeira. Porcentaxe de mulleres
Por CC.AA. 2009-2014

	2009	2010	2011	2012	2013	2014
España	43,66	47,83	47,86	48,13	48,53	48,84
Andalucía	43,31	47,86	47,92	48,16	48,64	48,64
Aragón	39,72	45,70	45,71	46,19	46,59	47,42
Asturias	44,49	50,80	50,81	50,77	51,70	51,62
Baleares	45,01	48,64	48,71	48,84	49,23	49,54
Canarias	45,89	49,25	49,26	49,41	49,53	49,66
Cantabria	42,71	49,29	49,36	49,77	40,17	50,31
Castela e León	42,79	47,59	47,64	47,84	48,51	48,90
Castela A Mancha	39,83	45,56	45,61	45,87	46,51	47,00
Cataluña	42,02	46,46	46,49	46,86	47,34	47,65
C. Valenciana	44,48	47,68	47,70	47,80	48,10	48,40
Estremadura	43,42	47,78	47,80	48,00	48,51	48,77
Galicia	44,75	49,61	49,66	49,31	49,63	49,88
Madrid	46,59	50,30	50,31	50,86	51,20	51,52
Murcia	40,57	44,09	44,12	44,48	44,93	45,18
Navarra	42,16	46,02	46,07	46,63	47,13	47,38
País Vasco	42,88	48,58	48,58	48,55	48,97	49,32
A Ríoxa	40,62	46,46	46,47	47,04	47,65	48,79
Ceuta	44,70	49,64	49,70	49,14	48,25	49,37
Melilla	42,99	46,52	46,61	46,32	46,69	48,80

Fonte: INE. Explotación Estadística del Padrón

5.2 MULLER E ACTIVIDADE ECONÓMICA DE MERCADO

5.2.1 Introducción

Só nas últimas décadas a muller comezou a incorporarse maioritariamente en Galicia á actividade económica “de mercado”, posto que tradicionalmente realizou un importante traballo, pero non retribuído senón ligado prioritariamente á esfera doméstica (incluíndo ademais dos labores do fogar o coidado dos nenos e nenas, das persoas discapacitadas, etc.).

A invisibilidade deste traballo, que non computa na xeración do PIB, comezou a ceder paso no último cuarto de século por unha incorporación á vida activa similar á masculina nos grupos de idade máis novos, pero queda moito camiño por andar para que podamos falar dun mercado laboral realmente equilibrado por sexos.

Xa vimos no capítulo anterior que as mulleres, a pesar de ser máis que os homes entre a poboación de polo menos 16 anos, son moitas menos na poboación activa (e moi especialmente na ocupada), mentres que son maioría na poboación desempregada e na inactiva.

Podemos complementar ese cadro co **5.7**, que detalla para as provincias galegas a distribución porcentual da poboación. Destacaremos que no ano 2014:

Cadro 5.7

Distribución porcentual da poboación de alomenos 16 anos. Pola relación coa actividade económica. Por sexo e provincia. 2013-2014

	Taxas de actividade		Taxas de desemprego	
	2013	2014	2013	2014
Ambos sexos				
A Coruña	54,90	54,50	20,00	18,40
Lugo	52,20	50,40	19,00	16,20
Ourense	47,20	48,20	23,20	20,60
Pontevedra	56,00	55,20	24,70	25,50
Homes				
A Coruña	60,00	60,00	21,20	18,80
Lugo	56,90	54,80	18,50	15,10
Ourense	51,10	51,40	23,00	21,40
Pontevedra	62,40	60,90	25,20	24,90
Mulleres				
A Coruña	50,20	49,60	18,60	18,00
Lugo	47,90	46,30	19,60	17,50
Ourense	43,60	45,20	23,50	19,70
Pontevedra	50,00	49,80	24,20	26,10

Fonte: INE, EPA do 4º trimestre

- A taxa de actividade maior alcánzana os homes na provincia de Pontevedra (60,9%) e a menor é a das mulleres en Ourense (45,2%)
- A provincia con menor taxa de actividade masculina, Ourense (51,4%), está por encima en máis de 10 puntos porcentuais, da de Pontevedra. A que ten maior taxa de actividade feminina é Pontevedra (49,8%), seguida de A Coruña (49,6%). A taxa máis baixa está en Ourense con 45,2%.
- A taxa de actividade en Galicia, no grupo de mulleres só chega á 48,7% fronte ao 58,6% de homes.
- A taxa mais alta de desemprego no colectivo feminino e masculino atopámola en Pontevedra (25,5%) tanto no grupo de homes como no de mulleres.
- A taxa de desemprego máis baixa é a de Lugo cun 17,5% nos homes e un 15,1% en mulleres.

5.2.2.- Actividade e inactividade

A moito menor taxa de actividade das mulleres en Galicia (e en cada unha das súas provincias) en relación coa dos homes xa foi obxecto de estudo no capítulo 4; para completar esa análise presentamos no **cadro 5.8** as taxas de actividade de homes e mulleres en cada unha das comunidades autónomas. Destacaremos que:

- A taxa de actividade feminina no cuarto trimestre de 2014 está en Galicia 5 puntos porcentuais por baixo da media española.

- A taxa de actividade masculina de Galicia supera en case 10 puntos á feminina, pero está 7,33 puntos por baixo da media estatal para o grupo de homes.

Cadro 5.8

Taxa de actividade por sexo e comunidade autónoma. 2013-2014

	Varóns		Mulleres	
	2013	2014	2013	2014
España	65,48	65,95	53,75	53,90
Andalucía	65,51	66,22	51,96	52,74
Aragón	64,84	65,27	52,98	52,26
Asturias	57,28	56,94	47,24	46,84
Illas Baleares	67,61	69,26	55,83	57,31
Canarias	66,82	67,09	56,37	56,15
Cantabria	62,48	62,84	50,16	49,87
Castela A Mancha	66,19	66,37	52,00	51,04
Castela e León	60,67	61,28	48,92	48,72
Cataluña	67,90	68,24	57,49	57,28
C. Valenciana	65,31	65,68	53,48	52,49
Estremadura	61,55	63,29	47,73	47,86
Galicia	59,01	58,62	49,25	48,73
Madrid	68,87	70,28	58,59	59,90
Murcia	68,75	68,25	53,74	53,97
Navarra	66,19	65,29	54,72	53,93
País Vasco	62,59	62,99	51,75	52,91
A Ríoxa	66,02	65,52	54,26	53,07
Ceuta	67,04	71,56	46,74	49,39
Melilla	67,51	64,09	45,65	47,48

Fonte: INE, EPA 4º trimestre de 2014
Unidades: Porcentaxe

O estudo da poboación inactiva realizado no último epígrafe do capítulo 4 completáremolo aquí focalizando na perspectiva de xénero. O **cadro 5.9** pon de manifesto que:

Cadro 5.9

Poboación inactiva. Por clase de inactividade, sexo e comunidade autónoma. 2014

	Total	Estudante	Xubilado/a ou prexubilado/a	Labores do fogar	Incapacitado/a permanente	Perceptor/a pensión distinta da xubilación (ou prexubilación)	Outras situacións ⁽¹⁾
Homes							
España	100	19,0	60,9	5,7	8,5	2,6	3,3
Andalucía	100	21,4	55,9	5,6	11,1	2,1	3,9
Aragón	100	17,7	67,4	3,9	7,5	1,2	2,2
Asturias	100	13,4	66,0	4,1	10,5	3,8	2,2
Baleares	100	17,8	53,3	12,8	3,8	3,3	9,1
Canarias	100	21,0	49,7	8,5	9,3	4,5	6,9
Cantabria	100	17,1	59,4	5,2	9,8	3,4	5,1
C. León	100	16,0	69,1	4,6	6,6	1,6	2,0
C. A Mancha	100	20,6	61,0	4,2	8,9	2,1	3,2
Cataluña	100	18,7	62,3	4,6	7,2	4,1	3,1
C. Valenciana	100	17,5	63,0	6,6	7,7	2,2	3,0
Extremadura	100	19,5	58,0	7,6	9,8	3,2	1,9
Galicia	100	15,5	62,8	5,8	9,9	3,2	2,7
Madrid	100	20,2	63,0	5,6	7,0	1,2	3,0
Murcia	100	22,9	55,4	5,1	11,8	2,6	2,2
Navarra	100	21,1	62,1	7,0	7,2	0,9	1,7
País Vasco	100	18,7	64,0	5,7	7,1	2,1	2,5
A Ríoxa	100	16,3	65,0	6,0	4,8	2,2	5,7
Ceuta	100	21,8	42,6	13,5	14,7	1,8	5,5
Melilla	100	33,2	35,9	1,7	11,9	6,7	10,7
Mulleres							
España	100	13,7	22,7	37,9	7,3	17,3	1,1
Andalucía	100	15,4	17,8	39,9	8,9	17,4	0,6
Aragón	100	13,1	21,0	38,9	7,3	18,8	1,0
Asturias	100	10,4	24,0	35,4	8,9	20,5	0,8
Baleares	100	14,3	26,2	37,6	3,4	15,0	3,6
Canarias	100	16,2	15,4	39,3	9,0	18,4	1,7
Cantabria	100	13,4	21,0	40,1	5,7	17,3	2,5
C. León	100	12,3	22,1	40,8	6,8	17,3	0,7
C. A Mancha	100	14,5	10,6	48,5	7,5	17,8	1,0
Cataluña	100	12,6	30,0	32,2	4,3	19,2	1,7
C. Valenciana	100	13,8	24,8	37,1	9,5	14,0	0,9
Extremadura	100	13,9	11,5	45,0	8,2	20,6	0,8
Galicia	100	11,8	33,8	28,9	7,1	17,6	0,9
Madrid	100	13,3	24,0	40,1	6,1	15,6	0,8
Murcia	100	16,6	20,3	37,7	12,1	12,3	0,9
Navarra	100	15,6	20,1	37,1	7,9	18,4	1,0
País Vasco	100	12,0	21,3	37,9	6,4	21,4	1,0
A Ríoxa	100	13,1	24,6	40,6	5,7	14,8	1,2
Ceuta	100	21,4	5,6	50,8	7,8	13,7	0,8
Melilla	100	20,1	10,5	42,6	5,5	14,6	6,7

(1) A categoría "Outra situación" inclúe aos inactivos/as que non mencionan ningunha situación de inactividade e declaran estar buscando emprego ou traballar

Datos en porcentaxes, respecto da poboación inactiva total de cada comunidade autónoma
 Fonte: INE, EPA 4º trimestre

- A principal situación de inactividade da muller galega deixa de ser "labores do fogar" (28,9%) e pasa ao primeiro posto "xubilación ou prexubilación" (33,8%).

- A principal situación de inactividade dos homes en Galicia é a de xubilado ou prexubilado (co 62,8% dos inactivos), mentres que nas mulleres é de 33,8%. A pequena proporción de mulleres que realizaron en décadas anteriores un traballo retribuído é a explicación principal deste importante desaxuste, que contribúe a que ser muller de idade avanzada constitúase hoxe nun dos principais factores de risco para formar parte das bolsas de pobreza.

- O 11,8% das inactivas galegas son estudantes e a porcentaxe ascende ao 15,9% entre os homes.

- O cobro das pensións de viuvez prioritariamente por mulleres (xa que en décadas anteriores os/as cotizantes á Seguridade Social eran en proporción moi maioritaria os homes) explica que a porcentaxe de mulleres perceptoras de pensións diferentes ás ligadas á xubilación é cinco veces maior que nos homes.

A desagregación en dous grupos de idade do **cadro 5.10** permítenos constatar que no máis novo (de 16 a 19 anos) as mulleres inactivas superan aos homes inactivos en 1.400 persoas mentres que a medida que avanzamos en idade, tamén o facemos en diferenza, ata chegar a unha diferenza de 20.900 inactivas máis no grupo de 55 a 64 anos e a 92.700 no tramo de >65 anos.

Cadro 5.10

Inactivos/as por grupo de idade, sexo e comunidade autónoma. Valores absolutos. Galicia 2012 - 2014

	Total			De 16 a 19 anos			De 20 a 24 anos			De 25 a 34 anos			De 35 a 44 anos			De 45 a 54 anos			De 55 a 64 anos			De 65 e máis anos		
	2012	2013	2014	2012	2013	2014	2012	2013	2014	2012	2013	2014	2012	2013	2014	2012	2013	2014	2012	2013	2014	2012	2013	2014
Homes	433,2	462,9	468,4	38,3	39,0	38,6	27,6	30,3	31,4	16,8	16,1	18,1	14,8	16,6	16,0	24,1	28,0	25,4	64,2	72,0	71,6	247,5	260,9	267,5
Mulleres	621,8	630,8	631,8	37,4	38,9	37,2	29,9	29,9	32,6	23,8	22,5	22,4	38,7	33,7	33,1	53,8	50,8	53,8	93,3	96,9	92,5	345,1	358,1	360,2
Galicia	1.055,0	1.093,7	1.100,2	75,7	77,9	75,8	56,1	60,2	64,0	40,6	38,6	40,5	53,5	50,3	49,1	77,9	78,8	79,2	157,5	168,9	164,1	592,6	619,0	627,7

Fonte INE

Evidentemente, a incorporación máis igualitaria da muller ao mundo do traballo retribuído vaise producindo nos estratos de poboación máis novas.

5.2.3.- Emprego e desemprego

Dentro da poboación activa inclúese tanto a que está a traballar (poboación ocupada) como a que busca emprego activamente (poboación desempregada).

A distribución porcentual da poboación ocupada por sexos e sectores económicos en cada unha das comunidades autónomas para o ano 2014 figura no **cadro 5.11**; nel destacaremos, no referido a Galicia e o total español, que:

- O 84,7% das mulleres con emprego en Galicia traballan no sector servizos (en España alcanza o 89,2%).

- A porcentaxe de mulleres que traballan en Galicia no sector agropesqueiro supera o dobre da media española de mulleres, mentres que nos homes non chega a duplicalo.

- A subrepresentación da muller por sectores económicos é especialmente rechamante na construción, actividade na que só chega ao 1% de ocupación, case igual que a media estatal (1,1%).

Cadro 5.11

Distribución porcentual dos ocupados/as por sector económico,
comunidade autónoma e sexo. 2014

	Total	Agricultura	Industria	Construción	Servizos
Andalucía					
Homes	100,0	10,4	12,0	8,8	68,8
Mulleres	100,0	5,5	4,3	0,5	89,8
Aragón					
Homes	100,0	8,5	25,2	10,0	56,4
Mulleres	100,0	1,6	10,0	1,1	87,3
Asturias					
Homes	100,0	4,1	24,9	11,0	60,0
Mulleres	100,0	3,0	6,2	1,1	89,7
Baleares					
Homes	100,0	1,3	11,7	15,0	72,0
Mulleres	100,0	0,4	3,4	1,7	94,5
Canarias					
Homes	100,0	4,3	5,9	8,7	81,1
Mulleres	100,0	2,1	2,2	0,6	95,1
Cantabria					
Homes	100,0	4,0	24,5	9,8	61,6
Mulleres	100,0	1,9	7,3	1,4	89,4
C. León					
Homes	100,0	10,4	22,7	10,5	56,4
Mulleres	100,0	3,0	7,4	1,2	88,5
C. A Mancha					
Homes	100,0	10,3	20,2	10,0	59,5
Mulleres	100,0	2,5	8,0	1,1	88,4
Cataluña					
Homes	100,0	2,4	24,6	11,0	62,0
Mulleres	100,0	0,3	12,0	1,1	86,6
C. Valenciana					
Homes	100,0	5,2	23,1	10,1	61,6
Mulleres	100,0	1,5	10,4	1,1	87,0
Extremadura					
Homes	100,0	15,1	14,2	11,6	59,1
Mulleres	100,0	4,0	4,7	0,8	90,5
Galicia					
Homes	100,0	7,7	21,0	12,0	59,3
Mulleres	100,0	4,9	9,4	1,0	84,7
Madrid					
Homes	100,0	0,6	12,8	8,1	78,5
Mulleres	100,0	0,2	5,3	1,4	93,1
Murcia					
Homes	100,0	16,3	19,1	9,3	55,2
Mulleres	100,0	5,9	6,5	1,0	86,5
Navarra					
Homes	100,0	5,7	32,7	9,2	52,4
Mulleres	100,0	2,0	15,8	1,5	80,7
País Vasco					
Homes	100,0	1,9	31,8	8,8	57,5
Mulleres	100,0	0,6	6,5	1,5	91,3
A Ríoxa					
Homes	100,0	7,9	31,6	10,9	49,6
Mulleres	100,0	1,5	18,1	1,5	79,0
Ceuta					
Homes	100,0	0,6	4,1	6,9	88,4
Mulleres	100,0	-	1,9	2,6	95,5
Melilla					
Homes	100,0	-	4,7	7,5	87,9
Mulleres	100,0	-	2,2	0,0	97,8
España					
Homes	100,0	5,9	19,1	9,9	65,2
Mulleres	100,0	2,1	7,7	1,1	89,2

No capítulo 4 pode comprobarse que a taxa de ocupación da muller en Galicia continúa estando moi por baixo da masculina.

As taxas de paro en 2014 en cada unha das comunidades españolas e desagregación por sexos figuran no **cadro 5.12**, que mostra que:

- A taxa de paro das mulleres é 0,17 puntos superior á dos homes en Galicia e con 3,78 puntos de diferenza por baixo da media española.
- As taxas de desemprego feminino son especialmente altas en Ceuta, Andalucía e Estremadura.
- A taxa de desemprego feminino máis baixa a ten Navarra e o seu valor é 14,87%, seguida do País Vasco (16,25%).

Cadro 5.12

**Taxas de desemprego.
Por sexo e comunidade autónoma. 2014**

	Homes	Mulleres
España	22,80	24,74
Andalucía	31,67	37,31
Aragón	15,46	22,53
Asturias	20,34	21,27
Baleares	19,92	17,64
Canarias	30,08	32,25
Cantabria	19,29	17,39
C. A Mancha	24,87	33,25
C. León	18,24	22,78
Cataluña	20,16	19,58
C. Valenciana	22,62	24,53
Estremadura	27,28	33,44
Galicia	20,79	20,96
Madrid	18,35	17,64
Murcia	25,26	29,78
Navarra	14,96	14,87
País Vasco	16,92	16,25
A Ríoxa	13,64	21,40
Ceuta	28,26	38,95
Melilla	21,59	39,87

Fonte: INE, EPA, 4º trimestre

A desagregación por grupos de idade das taxas de desemprego de Galicia reflicte que:

- A taxa de desemprego en Galicia do estrato máis novo de mulleres (as menores de 25 anos) alcanzou o 20,99%, mentres que nas maiores de 25 anos chegou ao 21,77%.
- No grupo de homes esta taxa, para os menores de 25 anos (20,82%) é máis do dobre que para os maiores desa idade (18,15%)

Cadro 5.13

Taxa de paro. Por idades e sexos. Galicia. 2014

	Menores de 25 anos	Maiores de 25 anos
Homes	20,82	18,15
Mulleres	20,99	21,77

Datos decembro 2014

Fonte: SEPE

5.3 DEMANDAS DE EMPREGO E PARO REXISTRADO

Demandantes son os traballadores e traballadoras que se inscriben nos servizos públicos de emprego para a procura dun emprego ou mellorar o que posúen, para recibir outros servizos alleos ao emprego (orientación para o autoemprego, formación ocupacional,...) ou pola obrigatoriedade de inscribirse para recibir unha prestación por desemprego ou subsidio.

Os/as demandantes de emprego clasifícanse en determinados colectivos de pertenza e así se calcula por exclusión a cifra de paro rexistrado, ao poder reunir a demanda dunha traballador/a dous ou máis situacións. Estableceuse a seguinte orde de preferencia contabilizándose un demandante no primeiro colectivo que aparece:

- Demandantes inscritos sen dispoñibilidade.
- Demandantes de emprego non parados:
 - Demandantes con baixa dispoñibilidade para o emprego.
 - Demandantes ocupados ou con relación laboral.
 - Demandantes dun emprego específico.
 - Outros demandantes sen emprego/non ocupados.
- Demandantes de emprego parados.

Cadro 5.14**Parados/as. Por idade e sexo. Galicia. 2014 en miles**

	Nº parados/as		
	Mulleres	Homes	Total
16 a 19	2,30	2,90	5,20
20 a 24	12,80	13,40	26,20
25 a 29	15,40	18,10	33,60
30 a 34	19,10	18,10	37,20
35 a 39	20,40	18,30	38,60
40 a 44	18,30	17,30	35,60
45 a 49	14,00	18,30	32,30
50 a 54	11,50	15,40	26,90
55 a 59	7,90	10,90	18,80
60 a 64	3,90	5,00	8,90
65 e mais	0,30	0,10	0,50
Total	125,90	137,80	263,80

Fonte: IGE-INE ENQUISA DE POBOACIÓN ACTIVA

As demandas de emprego pendentes de demandantes parados/as en 2014 foron 251.918. Deles o 48,19% correspondía ao colectivo de homes (España 47,5%) e o 51,81% ao de mulleres (España 55,5%). Por tramos de idade, no grupo de mulleres, son as de entre 35-44 anos (30,64%), e 25-34 (27,89%) as que máis demandas acumulan; mentres que no dos homes son os de 25-34 anos (26,35%) e 35-44 (25,24%).

O máis significativo é a diferenza do número de mulleres que demanda emprego sen conseguilo ao finalizar o ano 2014.

Cadro 5.15**Parados/as. Por nivel académico e sexo. Galicia. 2014.**

	Nº parados/as		
	Mulleres	Homes	Total
Analfabetos	0.2	0.4	0.6
Estudios primarios	10.1	13.8	23.9
etapa	48.7	74.1	122.8
etapa	29.2	28.6	57.8
Educación superior	43.0	27.8	70.8
Total	131,2	144,6	275,8

Miles de personas

Fonte IGE-INE

Centrándonos no nivel de estudos as diferenzas non son tan apreciáveis xa que nos dous grupos, é o colectivo de “Educación secundaria 1º etapa”, os que acumulan o maior número de demandas pendentes de demandantes parados. As mulleres 37,12% e homes 51,24%. As mulleres con educación superior teñen un peor comportamento en canto ás demandas de emprego pendentes chegando ao 37,77%, fronte ao 19,22% de homes.

Cadro 5.16

Demandas de emprego pendentes de demandantes parados/as. Segundo grupo principal de ocupación. Por provincias. Decembro 2014

	Homes				Mulleres			
	A Coruña	Lugo	Ourense	Pontevedra	A Coruña	Lugo	Ourense	Pontevedra
A Direct, e Xerent.	594	77	107	530	227	36	28	194
B Técnicos e prof. Saúde e Ensino	506	143	135	422	1.857	488	515	1.590
C Outros tec. Científicos e intelect.	2.835	573	585	2.265	3.988	800	750	2.964
D Técnicos profesionais de apoio	5.304	1.051	1.081	5.430	3.837	867	833	3.914
E Empregados oficina non públicos	1.851	448	474	1.867	5.568	1.350	1.491	5.705
F Empregados oficina públicos	344	59	76	303	1.613	273	357	1.543
G Trab. Servizos Restaur.e Comercio	3.199	807	926	3.198	12.510	3.548	3.539	13.877
H Trab. serv. Saúde	512	125	164	460	4.996	1.678	1.841	5.016
I Trab. serv. prot. e seg.	916	390	378	778	128	97	57	160
J Trab. Cualificados Agricul. Gande.	1.707	511	580	1.805	492	182	238	852
K Trab. cual. Construcción	10.606	2.594	2.527	10.484	130	30	32	135
L Trab. cual. industrias. Manufactu.	6.269	1.457	1.267	6.045	1.854	302	287	2.397
M Operador instal. y Maquin.	1.012	324	398	1.142	2.856	132	597	1.566
N Conductor operador maquin. móvil	3.698	1.480	1.411	3.867	166	58	50	288
O Traballa. non cualificado servizos	1.480	246	278	1.065	8.436	2.059	2.690	8.776
P Peóns Agricultura e construción	7.478	2.256	2.733	7.687	2.236	492	878	4.067
Q Ocupacións Militares	22	10	10	30	6	-	1	6
TOTAL	48.333	12.551	13.130	47.378	50.900	12.392	14.184	53.050

Fonte: SEPE

Por grupo principal de ocupación, as mulleres demandantes de emprego paradas, solicitan en maior número as seguintes ocupacións:

- Traballadoras de servizos de restauración e comercio, 33.474 (25,659%).
- Traballadoras de non cualificadas de servizos, 21.961 (16,85%).
- Traballadoras de servizo saúde, 13.531.
- Empregada de oficina non público, 14.114.

No colectivo masculino, a profesión mais demandada segue sendo “Traballadores cualificados da construción” con 26.221 demandantes parados 21,6% (España 16,6%), seguida de peóns agrícolas e de construción con 21.452 demandantes 16,13%, estas seguen sendo profesións reservadas aos homes.

Cadro 5.17

Parados/as. Por actividade económica e sexo. Galicia. 2014

	Nº parados/as		
	Mulleres	Homes	Total
O Sen emprego anterior	13.428	6364	19.792
A Agricultura, gandería, caza e selvicultura e pesca	2.502	6.901	9.403
B Industrias extractivas	133	589	722
C Industrias manufactureiras	14.994	17.437	32.431
D Subministración enerxía eléctrica, gas, vapor e A.A	47	161	208
E Subministración de auga, actividades de saneamento	322	759	1.081
F Construción	3.227	30.969	34.196
G Comer., repar. vehíc. motor, motocicl. e art. persoal	21.605	13.203	34.808
H Transporte e almacenamento	2.288	6.254	8.542
I Hostalaría	19.905	8.494	28.399
J Información e comunicacións	1.833	1.584	3.417
K Activid. Financeiras e de seguros	1.022	834	1.856
L Actividades inmobiliarias	526	276	802
M Actividades profesionais, científicas e técnicas	5.959	3.775	9.734
N Actividades administrativas e servizos auxiliares.	14.441	10.025	24.466
O Admon. Pública e defensa; Seguridade social obrig.	7.007	7.050	14.057
P Educación	4.282	1.897	6.179
Q Actividades sanitarias e servizos sociais	7.549	1.054	8.603
R Actividades artísticas, recreativas e entretemento	1.667	2.231	3.898
S Outros servizos	5.041	1.345	6.386
T Actividades dos fogares como empregadores do persoal domestico; e como produto	2.725	167	2.892
U Actividades de Organizacións e Org. Extraterritoriales	23	23	46
Total	130.526	121.392	251.918

Fonte: SEPE

En canto á sección da actividade económica hai que destacar a actividade de comercio (16,55%) como a máis demandada, seguida de “hostalería” con 15,25%, “industrias manufactureiras” con 11,48% e de “sen emprego anterior”. En España en primeiro lugar aparece Comercio, seguido de Hostalería e de Actividades administrativas.

Do mesmo xeito que vimos coas ocupacións mais demandadas, é a “construción” a sección de actividade económica onde o colectivo de homes concentra en maior medida as súas expectativas laborais, cun 25,51%, seguido de actividade de “industrias manufactureiras” e comercio.

Aínda que se aprecian actividades económicas igualmente demandadas por homes e mulleres, seguen existindo outras reservadas case exclusivamente ás mulleres, como “actividades sanitarias e de servizos sociais” (89%), “hostalería” (70%) e “educación” (70%).

Cadro 5.18

Demandas de emprego pendentes de demandantes parados/as.
Segundo idade e duración da demanda e sexo, por provincias. Decembro 2014

	A Coruña	Lugo	Ourense	Pontevedra	Galicia
HOMES					
> 25 anos					
< 1 mes	402	131	126	408	1.067
De 1 a <= 6 meses	1.295	417	430	1.556	3.698
De > 6 meses a <= 1 ano	374	109	113	386	982
De máis de 1 ano	494	130	148	538	1.310
Total	2.565	787	817	2.888	7.057
< 25 anos					
< 1 mes	5.363	1.182	1.204	5.161	12.910
De 1 a <= 6 meses	13.216	3.461	3.579	13.342	33.598
De > 6 meses a <= 1 ano	5.979	1.350	1.475	5.899	14.703
De máis de 1 ano	21.210	5.771	6.055	20.088	53.124
Total	45.768	11.764	12.313	44.490	114.335
Total	48.333	12.551	13.130	47.378	121.392
MULLERES					
> 25 anos					
< 1 mes	344	101	104	371	920
De 1 a <= 6 meses	1.109	374	376	1.260	3.119
De > 6 meses a <= 1 ano	309	101	125	311	846
De máis de 1 ano	463	124	121	472	1.180
Total	2.225	700	726	2.414	6.065
< 25 anos					
< 1 mes	4.350	997	865	4.251	10.463
De 1 a <= 6 meses	13.168	3.524	3.455	13.287	33.434
De > 6 meses a <= 1 ano	6.317	1.560	1.726	6.415	16.018
De máis de 1 ano	24.840	5.611	7.412	26.683	64.546
Total	48.675	11.692	13.458	50.636	124.461
Total	50.900	12.392	14.184	53.050	130.526

Fonte: SEPE

As mulleres maiores de 25 anos representa o 95,35% (En España 92%) das demandas pendentes de demandantes parados/as fronte ao 94,19% dos homes (90,43% en España). O 51,9% das mulleres maiores de 25 anos permanecen máis dun ano como demandantes de emprego (46,5% homes).

Cadro 5.19

Demandas de emprego pendentes
Segundo clasificación da demanda. Por sexo e por provincias. Decembro 2014

	A Coruña	Lugo	Ourense	Pontevedra	Galicia
HOMES					
Non parados					
Con dispoñibilidade limitada	2.876	775	1.148	3.366	8.165
Con relac. Laboral	2.603	771	577	4.818	8.769
Ocupados	2.657	829	671	2.505	6.662
Demandan empregos específicos	170	60	61	287	578
Outros non ocupados	3.990	1.121	1.025	3.288	9.424
Total	12.296	3.556	3.482	14.264	33.598
Parados	48.333	12.551	13.130	47.378	121.392
Total	60.629	16.107	16.612	61.642	154.990
MULLERES					
Non paradas					
Con dispoñibilidade limitada	2.027	542	761	2.242	5.572
Con relac. Laboral	2.926	466	555	3.631	7.578
Ocupadas	5.591	1.748	1.685	5.359	14.383
Demandan empregos específicos	212	101	93	367	773
Outras non ocupadas	3.182	995	1.001	3.063	8.241
Total	13.938	3.852	4.095	14.662	36.547
Paradas	50.900	12.392	14.184	53.050	130.526
Total	64.838	16.244	18.279	67.712	167.073
TOTAL	125.467	32.351	34.891	129.354	322.063

Fonte: SEPE

Cadro 5.20

Baixas de demandas de emprego.
Segundo causa da baixa. Por sexo e por provincias. Decembro 2014

	A Coruña	Lugo	Ourense	Pontevedra	Galicia
HOMES					
Baixas por colocación					
Con oferta previa	61	20	24	60	165
Sen oferta previa	3.596	962	812	4.037	9.407
Total	3.657	982	836	4.097	9.572
Non renovación	2.568	684	723	2.750	6.725
Outras causas	549	109	54	570	1.282
Total	6.774	1.775	1.613	7.417	17.579
MULLERES					
Baixas por colocación					
Con oferta previa	167	58	70	117	412
Sen oferta previa	4.183	1.173	1.042	3.864	10.262
Total	4.350	1.231	1.112	3.981	10.674
Non renovación	2.856	864	892	3.084	7.696
Outras causas	612	96	73	605	1.386
Total	7.818	2.191	2.077	7.670	19.756

Fonte: SEPE

Para finalizar faremos unha referencia ás baixas na demanda de emprego. As baixas por colocación representa o 54% (España 55,5%) no grupo de mulleres, fronte ao 54,4% no dos homes.

Cadro 5.21

Perfil dos parados/as en xeral. Ano 2014. Galicia

Descrición	Perfil tipo
Sexo	Muller
Grupo de idade	35 a 39
Nível académico	Ata Certificado Escolaridade
Sección da clasific. CNAE	Comercio
Ocupación máis demand. no ámbito feminino a 4 díx.	Vendedoras en tiendas o almacénes
Ocupación máis demand. no ámbito masculino a 4 díx.	Peones de construción de edificios

Fonte: Instituto Galego das Cualificacións

5.4 CONTRATOS DE TRABAJO

Neste capítulo utilizaremos os cadros elaborados polo Instituto Galego de Estatística e os facilitados polo SEPE

No capítulo 7, dedicado á contratación móstranse os datos facilitados polo SEPE por tipos de contratos e sexo, que servirán como información complementaria para este capítulo.

No ano 2014 a contratación feminina supuxo o 46,92% do total da contratación, tanto de contratos iniciais, como conversión en indefinidos e as Adscricións en Colaboración social. Se o distribuímos os contratos iniciais supuxeron o 46,88%, as conversións o 48,1% e as Adscrición o 29,77% do total de ambos os sexos, sempre por baixo da contratación masculina.

Cadro 5.22

Contratados. Por idade e sexo.
España 2014. Porcentaxe

	% CONTRATOS	
	Mulleres	Homes
16 a 34	53,71	47,94
35 a 54	41,65	43,20
55 ou más anos	4,65	8,86
	100,00	100,00

Fonte: Elaboración propia con datos del IGE

Se facemos unha análise por idades, observamos como o tramo de idade con maior contratación foi o de 16-34 anos.

Ao comparar os datos por idades do grupo de mulleres, co dos homes, chama a atención, que no grupo de mulleres de 55 ou mais anos só rexistrou 4,65% dos contratos, fronte aos 8,86% de homes. Nos grupos de idade intermedios é onde menos diferenzas preséntanse. No grupo de 35-54 anos a distribución é máis igualitaria, cun 41,65% de contratos celebrados con mulleres e 43,20% con homes.

Outra característica dos contratos concertados con mulleres é que o son maioritariamente no sector servizos.

Segundo o seguinte cadro o 87% das mulleres traballadoras galegas exercen a súa profesión no sector servizos. O segundo sector de importancia é a industria onde traballa o 11,16%. Na Agricultura e Construción a representación feminina é moi escasa.

Cadro 5.23

**Contratos nos catro grandes sectores de actividades
Galicia. 2014**

	Mulleres	Hombres
Agricultura	4.089	21.602
Industria	41.166	67.787
Construción	2.140	45.253
Servizos	321.477	282.679
Total	368.872	417.321

Fonte: Instituto Galego das Cualificacións

O sector servizos é o único onde a contratación feminina supera á masculina representando un 53,21% do total dos contratos realizados neste sector. Dentro deste sector, a actividade do comercio (53.217 contratos) e Hostalería (90.229 contratos), concentran maior número de mulleres traballadoras en 2014 fronte ao total do sector servizos de 321.477 contratacións.

Cadro 5.24

Contratos sectoriais por seccións (clasificación CNAE) e sexo. Galicia. 2014

	Mulleres	Homes	Total
A Agricultura, gandería, caza e selvicultura e pesca	3.994	20.870	24.864
B Industrias extractivas	62	659	721
C Industrias manufactureira	39.149	61.878	101.027
D Subministración de enerxía elec, gas, vapor e aire acondic.	36	255	291
E Subministración de auga, saneamento, residuos desconta.	839	2.779	3.618
F Construción	1.947	43.756	45.703
G Comercio por xunto e polo miúdo, reparación vehiculos mo.	50.813	33.949	84.762
H Transporte e almacenamento	12.218	57.404	69.622
I Hostalaría	87.823	72.347	160.170
J Información e comunicacións	6.836	8.609	15.445
K Actividades financeiras e de seguros	2.785	1.437	4.222
L Actividades inmobiliarias	566	515	1.081
M Actividades profesionais, científicas e técnicas	11.795	9.929	21.724
N Actividades administrativas e servizos auxiliares	37.997	30.156	68.153
O Admón, pública e defensa; seguridade social obrigatoria	9.751	7.101	16.852
P Educación	18.112	9.721	27.833
Q Actividades sanitarias e de servizos sociais	31.966	5.497	37.463
R Actividades artísticas recreativas e de entretemento	18.928	33.291	52.219
S Outros servizos	13.344	5.215	18.559
T Actividades dos fogares e uso prop.	9.287	486	9.773
U Orga. Extraterritoriais	10	4	14
Total	358.258	405.858	764.116

Fonte: SPPE

A distribución do emprego feminino está moi ligada ás ocupacións que desempeñan, por iso é importante analizar como se distribúen os empregos segundo a ocupación.

Cadro 5.25

Contratos asociados aos grandes grupos de ocupación por sexo. Galicia. 2014

		Nº Contratos
A	Dirección e xerencia	1.497
	Muller	524
	Home	973
B	Ensino	29.279
	Muller	21.154
	Home	8.125
C	Outros técnicos. Científicos e intelect.	43.405
	Muller	15.915
	Home	27.490
D	Técnicos, profes. De apoio	53.104
	Muller	23.166
	Home	29.938
E	Empregados oficina non público	19.486
	Muller	12.253
	Home	7.233
F	Empregados oficina público	24.527
	Muller	17.756
	Home	6.771
G	Comercio	190.072
	Muller	110.428
	Home	79.644
H	Traballo. Serv. saúde	44.771
	Muller	37.335
	Home	7.436
I	Trab. Serv. Prot y Segur.	
	Muller	1.385
	Home	6.759
J	Traballo cualificado da construción	10.981
	Muller	1.396
	Home	9.585
K	Traballo cualificado da construción	29.653
	Muller	498
	Home	29.155
L	Traballo cualificado industr. Manufact.	50.567
	Muller	11.069
	Home	39.498
M	Operador, instalador e maquinista	20.702
	Muller	9.482
	Home	11.220
N	Conductor, operad. Maquin. Móvil	36.175
	Muller	1.826
	Home	34.349
O	Traballador non culificado. Servicios	83.896
	Muller	62.517
	Home	21.379
P	Peóns Agricultura e Construcción	117.808
	Muller	31.544
	Home	86.264
Q	Ocupacións Militares.	49
	Muller	10
	Home	39
Total contratos		764.116
Total mulleres		358.258
Total homes		405.858

Aínda que é certo que hai pouca representación de mulleres en postos de Dirección de Empresas, só o 35,4% fronte ao 64,6% de homes, as porcentaxes iguálanse en Técnicas e Profesionais de saúde e ensino (72,3%) e Traballadoras de servizos de saúde (83,4%). O maior número de mulleres con formación superior ou universitaria está a ter reflexo no mercado de traballo, e a medio ou longo prazo ten que repercutir en que pasen a ocupar postos de dirección e por tanto, tamén repercutan nos niveis salariais.

Outro grupo de ocupación con gran representación feminina é o dos Empregadas en servizos de Restauración e comercio co 58%

Entre as traballadoras cualificados da construción a presenza da muller é moi escasa, só o 1,7% e no grupo de Traballadoras de agricultura a representación masculina tamén é moi superior á feminina.

Podemos concluír que, no referente aos grupos de ocupación existen dúas tendencias:

- Un grupo maioritario que desempeña as súas funcións como Empregada Administrativa, ou como traballadora de servizos de restauración, persoais e do comercio.
- Un grupo minoritario, que grazas á obtención dun título universitario, ocupan postos como Técnicos e Profesionais en saúde e ensino e outros técnicos Científicos e Intelectuais.

Como expuxemos ao comezo deste apartado, a contratación masculina no 2014 foi superior á feminina e foino especialmente nos contratos indefinidos ordinarios, onde a contratación feminina supuxo o 46,91% e nos indefinidos a tempo parcial chegou ao 62,5%.

Cadro 5.26

Tipoloxía contractual por sexo . Ano 2014

	Muller	Home
INDEFINIDO (Bonif./ no Bonif.)	18.640	20.661
INDEF. PERS. CON DISCAPACIDAD	175	236
OBRA OU SERVIZO	109.555	167.735
EVET. CIRCUNSTANCIAS DA PRODUCCION	160.585	171.478
INTERINIDADE	56.356	24.167
TEMPORAL PERS. CON DISCAPACIDADE	430	584
RELEVO	509	532
XUBILACION PARCIAL	509	1.018
SUST. XUBILACION 64 ANOS	10	2
PRACTICAS	1.858	1.771
FORMACION	5.091	4.909
OUTROS CONTRATOS	4.540	12.765
TOTAL	358.258	405.858

Fonte: SPPE

A contratación segundo modalidade e sexo pódense consultar nos cadros do Capítulo 7.

Hai determinadas modalidades de contratación con maior peso feminino e outras onde o peso dos homes é moito maior. Entre os claramente femininos destacar os de interinidade (70%) e os que se realizan a tempo parcial tanto indefinidos como temporais.

Este ano, de novo, o contrato en prácticas realizado a mulleres (51,2%) supera aos concertados con homes.

Os contratos temporais, tanto a xornada completa como parcial, alcanzan no colectivo feminino o 94,8% da contratación a mulleres, igualándose ao colectivo masculino que chega ao 94,9%.

Os contratos indefinidos, tanto a xornada completa como parcial, supuxeron o 5,2 % nas mulleres e o 5,1% nos homes e as conversións en indefinidos tamén se distancian do grupo de homes chegando ao 48,1% para o colectivo feminino.

Mantense a tendencia dos últimos anos onde a contratación feminina está caracterizada por un maior uso de contrato a tempo parcial, aínda que hai que destacar o aumento da parcialidade no grupo de homes.

5.5 FORMACIÓN

Outro factor importante a ter en conta na inserción da muller no mundo do traballo é, sen dúbida, a formación académica á que accede o alumnado feminino como fase previa ao seu acceso ao mercado laboral.

Neste apartado imos tratar a formación regrada. Dentro da formación regrada centrarémonos nos ciclos formativos de Grao Superior, Bacharelato e Titulacións Universitarias, por consideralos máis significativos, e para iso imos utilizar os datos facilitados polo Instituto Galego de Estatística (IGE).

Cadro 5.27

Alumnado matriculado en ciclo formativo de FP grao superior,
por sexo. Curso 2013 / 2014. Galicia

	Total	Homes	Mulleres
Galicia	17.505	9.000	8.505

Unidade: nº de alumnos/as

Fonte: IGE Información subministrada directamente pola Consellería de Educación e Ordenación Universitaria

No alumnado matriculado nos ciclos formativos de Grao Superior, observamos que para o curso 2013, últimos datos dispoñibles, o 48,59% dos alumnos/as eran mulleres, porcentaxe inferior ao dos homes por terceira vez nos últimos anos.

O alumnado matriculado en Bacharelato, segundo o IGE no curso 2013 mostra que as mulleres matriculadas representan en Galicia o 53,15%, máis de 6 puntos á media masculina do 46,85%, confirmándose novamente a necesidade dunha maior formación do colectivo feminino para enfrontarse ao mundo do traballo.

Cadro 5.28

Ensinanza non universitaria. Alumnado matriculado en bacharelato, por sexos.
Curso 2013 - 2014. Galicia

	Ambos sexos	Varons	Mulleres
Galicia	30.999	14.522	16.477

Unidades: nº de alumnos/as

Fonte: IGE Información subministrada directamente pola Consellería de Educación e Ordenación Universitaria

Cadro 5.29

Abandono educativo temperán. Poboación entre 18 e 24 anos (ambos inclusive) que non completou o nivel de educación secundaria segunda etapa e non segue ningún tipo de formación (regrada ou non regrada). Galicia

	Total	Homes	Mulleres
2010	23,1	27,8	18,3
2011	20,8	25,5	15,8
2012	23,1	27,1	18,8
2013	20,4	25,0	15,4
2014	18.5	21.7	15.2

Unidades: Porcentaxes

Fonte: IGE-INE. Enquisa de poboación activa

O abandono educativo temperán dos que non completaron o nivel de educación secundaria e non seguen ningunha formación, é sensiblemente superior nos homes, superando en 5,5 puntos ás mulleres en 2014. Talvez as dificultades que ten a muller para iniciarse no mercado laboral, sexa unha das razóns para que persistan na súa formación académica.

No ensino Universitario en Galicia, segundo o INE, para o curso 2013-2014, o alumnado feminino era superior ao masculino, chegando ao 55,27%.

Cadro 5.30

Alumnado matriculado en Ensino Universitario, Segundo ramo de coñecemento e sexo. Curso 2014 . Galicia

	Total	Mulleres
Total	59.638	32.962
Ciencias da saúde	9.241	6.780
Ciencias	4.097	2.293
Ciencias Sociais e Xurídicas	25.731	16.166
Enxeñería e Arquitectura	16.043	4.692
Artes e Humanidades	4.526	3.031

Unidades: nº de alumnos/as

Fonte: Consellería de Cultura, Educación e Ordenación Universitaria.

A porcentaxe media do 55,27% varía moito segundo a especialidade elixida:

- As especialidades máis demandadas polas mulleres son:

- Ciencias da saúde
- Ciencias sociais e xurídicas
- Arte e humanidades
- A especialidade con máis baixa representación feminina é a de Enxeñería e Arquitectura.

Como se pode observar, seguen existindo titulacións e especialidades reservadas case exclusivamente ás mulleres, aínda que parece que aos poucos se van producindo movementos cara a outras áreas.

Cadro 5.31

Alumnado que terminou os estudos Universitarios,
por tipo de estudio e sexo. Curso 2010 - 2011. Galicia

	Total	Mulleres
Total	13.524	8.632
Estudos de 1er. E 2º ciclo	9.497	6.008
Estudos de grao	828	520
Másteres oficiais	2.761	1.611
Tesis doctorais aprobadas	438	223

Unidades: nº de alumnos/as

Fonte: INE

(1) Estudos conducentes a obtención de dúas titulacións

É moi significativo constatar que do alumnado que finaliza os seus estudos universitarios no ano 2014 o 61,6% son mulleres.

Por niveis, segundo datos do ano 2011, últimos dispoñibles por sexos:

- a) Estudos de primeiro e segundo ciclo: Foron terminados polo 63,26% de mulleres fronte ao 36,74% de homes.
- b) Estudos de grao: Finalizáronos o 62,8% de mulleres e o 37,2% de homes.
- c) Másteres oficiais: o 58,3% de mulleres e 41,7% de homes.
- d) Tese Doutoral: Do total de alumnos, o 50,9% dos diplomados/as foron mulleres e 49,1 foron homes.

É de destacar que aínda que o 55,27% dos matriculados/as eran mulleres, do total de alumnos/as que finalizaron os seus estudos, o colectivo feminino supuxo o 61,6%, fronte ao 38,4% de homes.

5.6 PODER E TOMA DE DECISIONS

A idea de participación equilibrada de homes e mulleres nos procesos de toma de decisións incorporouse progresivamente en recomendacións de Nacións Unidade, Unión Europea e Consello de Europa. Este último, adoptou a recomendación dunha participación feminina non inferior ao 40% en

calquera órgano de decisións para alcanzar o devandito equilibrio, e esa porcentaxe foi establecido como mínimo na lexislación nacional, por medio da Lei Orgánica 3/2007, do 22 de marzo, para a igualdade efectiva de mulleres e homes (vixente ata 1/01/2016), para alcanzar unha composición equitativa en todos os ámbitos craves da toma de decisións.

Cadro 5.32

Distribución por sexo de altos cargos da Administración do Estado en porcentaxe de mulleres 2011/ 2013

	2011	2012	2013
Total	28,93	32,59	32,01
Ministros/as	46,67	30,77	30,77
Secretarías do Estado	22,58	22,58	20,00
Subsecretarías	28,00	32,79	33,33
Directoras Xerais	30,96	32,05	32,30
Altos Cargos sin rango concreto	22,22	40,38	38,39

Fonte: elaboración do Instituto da Muller, a partir dos datos facilitados polo Ministerio das Administracións Públicas
INE

En 2013 a representatividade que teñen as mulleres nos Altos Cargos da Administración do Estado chegou ao 32,01% (Ministros/as, Secretarías de Estado, Subsecretarías e Directores/as Xerais), o que supón un aumento con respecto a 2011 de 3 puntos e un pequeno descenso sobre o 2012. Nos Altos Cargos sen rango concreto chega ao 38,89%, pero pola contra nas Secretarías de Estado só alcánzase o 20% e nos/as Ministros/as o 30,77%

Cadro 5.33

	2011	2010	2009	2008	2007	2006	2005	2004	2003(2)	2003	2002	2000	1999(2)	1999	1996
Partido no goberno	PP	PSOE	PSOE	PSOE	PSOE	PSOE	PSOE	PSOE	PP	PP	PP	PP	PP	PP	PP
Ambos sexos	13	15	17	17	16	16	16	16	16	16	16	17	15	15	15
% de mulleres	30,77	46,67	52,94	52,94	43,75	50,00	50,00	50,00	31,25	25,00	18,75	17,65	13,33	20,00	26,67

Fonte: Instituto da Muller

Outra mostra do papel da muller no poder e a toma de decisións, é a súa presenza no Goberno. Neste cadro pódese ver a evolución da representación da muller desde 1982, pasando de cero, ata alcanzar o 52,94% en 2008 e 2009. No ano 2011 produciuse unha redución, quedando a participación feminina nun 30,77%

Cadro 5.34**Composición dos Parlamentos Autonómicos. 2010-2012**

	2010	2011	2012
	% Mulleres	% Mulleres	% Mulleres
Total	42,2	43,1	43,2
Andalucía	45,9	45,9	47,7
Aragón	35,8	32,8	32,8
Asturias	33,3	42,2	42,2
Baleares	49,2	45,8	45,8
Canarias	40,0	36,7	36,7
Cantabria	40,5	43,6	43,6
C. León	43,4	66,7	66,7
C. La Mancha	53,2	46,9	46,9
Cataluña	41,5	41,5	40,0
C. Valenciana	45,5	40,4	40,4
Extremadura	40,0	40,0	40,0
Galicia	40,0	40,0	40,0
Madrid	42,5	44,2	44,2
Murcia	39,1	40,0	40,0
Navarra	38,0	34,0	34,0
País Vasco	45,3	39,4	49,3
A Ríoxa	39,4	45,3	39,4
Ceuta	40,0	40,0	40,0
Melilla	40,0	40,0	40,0

Fonte: Elaboración propia a partir dos datos dos Parlamentos autonómicos

A representación da muller nos Gobernos Autonómicos mantívose en 2012 nunha media do 43,38%.

A maior presenza feminina dáse en Castela-León co 66,7% e a menor en Aragón co 32,8%.

En Galicia a representación é do 40%.

No **cadro 5.35** vemos a participación feminina nos Gobernos Autonómicos en 2013. Aínda que en termos globais a participación das mulleres experimentou poucos cambios, cabe destacar que diminuíu o número de Presidentas.

Cadro 5.35

Mulleres dos Gobernos Autonómicos

	2013		2012	
	Ambos sexos	% Mulleres	Ambos sexos	% Mulleres
PRESIDENTAS/ES	19	15,8	19	21,05
CONSELLERAS/OS	161	34,2	167	34,13
Andalucía	11	45,45	13	46,15
Aragón	9	11,11	9	11,11
Asturias	8	62,50	9	33,33
Baleares	7	0,00	7	14,29
Canarias	8	35,70	8	35,70
Cantabria	8	50,00	8	50,00
C. León	9	44,44	9	33,33
C. La Mancha	7	42,86	7	28,57
Cataluña	13	23,08	11	27,27
C. Valenciana	8	37,50	10	40,00
Extremadura	7	28,57	7	42,86
Galicia	8	50,00	10	40,00
Madrid	8	25,00	8	37,50
Murcia	8	12,50	8	12,50
Navarra	8	25,00	8	37,50
País Vasco	8	50,00	10	50,00
A Ríoxa	7	14,29	7	14,29
Ceuta	9	44,44	9	44,44
Melilla	10	40,00	9	33,33

Fonte: Instituto da muller

A maior representación feminina de Concelleiras atopámola no Principado de Asturias (62,5%) e Cantabria, Galicia e País Vasco (50%).

Cuadro 5.36

Participación de Mulleres na Comisión Europea. 2011

	Ambos sexos	% Mulleres
PRESIDENCIA	1	0,00
VICEPRESIDENCIAS	8	25,00
COMISARIOS TOTAL	27	33,33
Funciones Básicas	8	50,00
Funciones Económicas	9	11,11
Infraestructura	4	25,00
Funciones Socioculturales	5	60,00

Fonte: Secretaría de Estado de Igualdade

A participación das mulleres na Comisión Europea tampouco é moi superior, co 25% nas Vicepresidencias e o 33,33% nas Comisarias. Existen grandes diferenza segundo as funcións que desempeñen, alcanzando o 60% nas funcións socioculturais e só o 11,11% nas funcións económicas.

Cadro 5.37

Participación de mulleres no Parlamento europeo
2014

	Ambos sexos	% Mulleres
UE-28	750	37,00
Alemania	96	36,00
Austria	18	44,00
Bélxica	21	29,00
Bulgaria	17	29,00
Chipre	6	17,00
Croacia	11	45,00
Dinamarca	13	38,00
Eslovaquia	13	31,00
Eslovenia	8	37,00
España	53	41,00
Estonia	6	50,00
Finlandia	13	54,00
Francia	74	42,00
Grecia	21	24,00
Hungría	21	19,00
Irlanda	11	55,00
Italia	73	40,00
Letonia	8	37,00
Lituania	11	9,00
Luxemburgo	6	33,00
Malta	6	67,00
Países Baixos	26	42,00
Polonia	51	24,00
Portugal	21	38,00
R. Checa	73	41,00
Reino Unido	21	24,00
Rumania	32	31,00
Suecia	20	55,00

Fonte: elaboración do Instituto da Muller a partir dos datos proporcionados pola Unión Interparlamentaria a través da súa páxina web
INE

O cadro 5.37 sobre a participación da muller no Parlamento Europeo, pon de manifesto un aumento, pasando do 35,1% en 2009 ao 37,7% de 2014. Este aumento non se repartiu por igual en todos os países da Unión Europea: a maior porcentaxe de representación feminina osténtao Malta (67%), seguida de Irlanda e Suecia co 55%, mentres que a menor representación atopámola en Lituania (9%), e Chipre (17%).

En España, en 2014, a representación da muller no Parlamento Europeo alcanzou o 41%.

Os datos ofrecidos nalgúns dos cadros anteriores e seguintes non están desagregados por CC.AA., pero aínda así os seus resultados son significativos e extrapolables, aínda que con particularidades, á situación galega.

Segundo información do Mº de AA. PP., aínda que a porcentaxe de funcionarias (52,89%) é superior ao de funcionarios, a medida que ascendemos no complemento de destino, o número de mulleres diminúe, ata chegar ao nivel 30 onde só hai un representación feminina do 35,69% e ao nivel 29 cun 40,83%.

Ao ir descendendo de nivel, as porcentaxes vanse igualando, ata chegar ao nivel 26 cun 51,22% de mulleres, e seguir incrementándose a presenza feminina en niveis máis baixos como o nivel 18 (64,30%), o 16 (64%) ou o 14 (62,31%).

Cadro 5.38

Representación de mulleres en organismos internacionais. España 2014

TOTAL	Ambos sexos % de Mulleres	
	70	18,6
Embaixadoras - Representantes Permanentes	14	7,14
Representantes Permanentes Adxuntas	8	0,00
Consejeiras	30	26,67
Delegadas Permanentes	4	25,00
Outras	14	21,43

Fonte: Elaboración do Instituto da Muller a partir de datos do Ficheiro de Altos Cargos. Datos Xuño 2014

Nos organismos internacionais, o papel da muller tampouco é moi destacado, cun 18,57% de representación, sendo o cargo de Conselleira o de maior porcentaxe (26,67)

A representación feminina en órganos constitucionais como o Consello de Estado, Consello Xeral do Poder Xudicial, Tribunal de Contas, Defensor do Pobo, Xunta Electoral Central e Consello Económico e Social, segue sendo baixa, despois de aumentar en 2012, volveu diminuír en 2013.

A participación máis alta obsérvase no Tribunal de Contas (41,7%) e no Consello Xeral do Poder Xudicial (33,3%).

A participación feminina no ano 2013 na Carreira Xudicial, é do 50,62%. Pero a medida que se ascende na carreira xudicial, a porcentaxe diminúe.

En categorías de xuíces/as a participación é maioritariamente feminina (64,45%), pero só alcanza o 13,38% no caso de maxistrados do Tribunal Supremo.

5.7 CONCILIACION ENTRE A VIDA LABORAL E FAMILIAR

Talvez sexa a conciliación entre a vida laboral e familiar un dos maiores condicionantes do acceso da muller ao mundo laboral. Os efectos negativos das dificultades de conciliación seguen recaendo sobre as mulleres a falta de repartición equitativa das responsabilidades familiares e a ausencia de infraestruturas adecuadas e suficientes para atender a nenos e dependentes contribuíron ao escaso cambio producido.

Cadro 5.39**Excedencias por cuidado de familiares. Galicia- España 2012- 2013**

	Ambos sexos		Mulleres	
	2012	2013	2012	2013
Galicia	121	128	100	105
España	6.122	6.692	5.245	5.703

Fonte: Tesourería Xeral da Seguridade Social

O cadro 5.39 móstranos a nivel de toda España, como o 85,2% das excedencias para o coidado de familiares son solicitadas por mulleres e a nivel de Galicia alcanzouse o 82%.

Cadro 5.40**Núcleos familiares monoparentais
por sexo en miles. 2008-2011**

	Ambos sexos	Porcentaxe Monoparentais Femininos
2008	451,50	86.07
2009	533,80	86,25
2010	558,30	86,37
2011	548,60	88,66

Fonte: EPA

En cadro 5.40 serve para confirmar o papel da muller como responsable do coidado dos fillos, cunha porcentaxe moi superior de familias monoparentais femininas (88,66% en 2010), fronte ao 11,13% de monoparentais masculinas.

Cadro 5.41**Prestación de maternidade por comunidades autónomas. 2014**

		Total Maternidade	Procesos percibidos madre
Prestación de maternidade	Total	281.151	276.239
	Andalucía	49.867	49.249
	Aragón	8.020	7.880
	Asturias	4.596	4.474
	Baleares	6.915	6.794
	Canarias	3.322	3.248
	Cantabria	4.102	3.663
	C. León	12.370	12.117
	C. La Mancha	10.145	10.010
	C. Valenciana	27.545	27.166
	Cataluña	48.970	48.156
	Extremadura	5.786	5.725
	Galicia	14.279	13.974
	Madrid	47.717	46.948
	Murcia	9.445	9.377
	Navarra	4.722	4.558
	A Ríoxa	1.950	1.914
	País Vasco	15.342	14.646
	Ceuta	360	352
	Melilla	430	424

Enero-Diciembre 2013-2014

Fonte: Instituto Nacional de la S.S.

Cadro 5.42**Excedencias por coidado de fillas/os**

	España		Galicia	
	Total	% Nais	Total	% Nais
2011	34.128	95,52	555	93,69
2012	29.651	94,98	536	94,22
2013	28.038	94,50	537	94,23

Fonte: Elaboración propia a partir dos datos da Tesorería Xeral da Seguridade Social

As excedencias por coidado de fillas/os en Galicia correspondentes ao 2013 móstrannos que neste ano o 94,23% das excedencia por coidado de fillo/a eran solicitadas por mulleres e o 5,77% de homes, aínda que a tendencia dos últimos anos reflicte un leve aumento nas solicitudes de homes. En España, nese ano 2013, o 94,5% destas excedencias concedéronse a mulleres.

Algo similar ocorre cos permisos de maternidade. No cadro 5.42 constátase que en Galicia o 97,86% dos permisos foron gozados polas nais. En España as cifras son similares co 98,25 de permisos das nais.

A evolución desde o ano 2004 mostra escasas diferenzas. A aprobación da Lei de Igualdade permitiu o goce dos permisos de paternidade, con 11.156 permisos gozados en Galicia en 2014 (235.678 en toda España).

Cadro 5.43

Permisos de Paternidade por CC.AA

	2012	2013	2014
Total	245.867	237.988	235.678
Andalucía	37.973	37.138	36.968
Aragón	7.681	7.710	7.449
Asturias	4.303	3.910	3.718
Baleares	4.906	5.174	5.071
Canarias	7.990	7.551	7.631
Cantabria	3.192	3.081	2.822
C. León	11.859	11.156	11.091
C. La Mancha	10.542	10.200	9.761
C. Valenciana	23.888	22.798	23.319
Cataluña	46.496	44.460	44.227
Extremadura	4.722	4.451	4.572
Galicia	11.656	11.360	11.156
Madrid	40.744	40.256	39.326
Murcia	7.761	7.902	8.312
Navarra	4.665	4.284	4.241
A Ríoxa	1.973	1.885	1.806
País Vasco	14.951	14.149	13.630
Ceuta	277	248	6.601
Melilla	288	275	270

Fonte: Instituto Nacional da Seguridade Social. Actualizada a 31 de Diciembre de 2014

Para completar este apartado incluímos o cadro sobre “Persoas ocupadas a tempo parcial por motivo da xornada parcial” do Instituto da Muller sobre datos da EPA.

Cadro 5.44

Persoas ocupadas a tempo parcial por motivo da xornada parcial.
España 2013-2014

		2013	2014
Ambos sexos	Total	2.739,10	2.820,40
	Seguir cursos de ensinanza ou formación	138,10	147,90
	Enfermidade ou incapacidade propia	28,90	26,00
	Coidado de nenos ou de adultos enfermos, incapacitados ou maiores	276,40	260,50
	Outras obrigas familiares ou persoais	123,20	134,50
	Non poder encontrar traballo de xornada completa	1.716,60	1769,10
	Non querer traballo de xornada completa	173,40	201,30
	Outros motivos	275,60	272,40
	Non sabe o motivo	6,80	8,60
% Mulleres	Total	73,35	74,11
	Seguir cursos de ensinanza ou formación	58,07	55,38
	Enfermidade ou incapacidade propia	42,56	76,46
	Coidado de nenos ou de adultos enfermos, incapacitados ou maiores	97,79	95,79
	Outras obrigas familiares ou persoais	93,08	92,12
	Non poder encontrar traballo de xornada completa	70,65	71,73
	Non querer traballo de xornada completa	85,24	84,05
	Outros motivos	59,76	62,26
	Non sabe o motivo	92,65	87,21

Fonte: Enquisa de poboación activa. INE. Elaborado polo Instituto da Muller

Unidade: Miles de persoas

Aínda que os datos non están desagregados por Comunidades Autónomas, parece significativo que do total de persoal que realizan un traballo a tempo parcial por coidado de nenos ou adultos enfermos, incapacitados ou maiores, o 95,97% en 2014 sexan mulleres e o 92,12% do total de persoas traballadoras a tempo parcial con obrigacións familiares ou persoais, tamén sexan mulleres.

Destaca, igualmente, que o 71,73% dos que non puideron atopar traballo a xornada completa sexan mulleres e que o 84% dos que non queren traballar a xornada completa tamén sexan mulleres, xurdindo a dúbida de se realmente a elección de traballar a tempo parcial é libre ou imposta por un cúmulo de factores externos, algúns deles imperceptibles.

Completamos esta información co **cadro 5.45** de emprego a tempo parcial segundo número de fillos en España e na Unión Europea. Reflictese claramente que son as mulleres as que condicionan o seu traballo a tempo completo ou parcial segundo teñan ou non fillos, aumentando os empregos parciais a medida que aumentan o número de fillos.

Cadro 5.45

**Emprego a tempo parcial (25-54 anos) segundo número de fillos. España,
UE-27 e UE-28 % 2012-2013**

		2013			2012		
		Sin fillos	1 fillo	3 ou mais fillos	Sin fillos	1 fillo	3 ou mais fillos
ESPAÑA	Homes	9,70	6,70	5,70	7,70	5,70	5,60
	Mulleres	21,40	29,50	28,70	19,10	27,10	30,30
UE-27	Homes	8,00	5,20	6,50	7,40	5,00	6,50
	Mulleres	22,40	32,20	46,70	21,90	32,00	46,40
UE-28	Homes	8,00	5,20	6,50	7,40	4,90	6,50
	Mulleres	22,30	32,10	46,40	21,80	31,80	46,00

Fonte: Enquisa Europea de Forza de Traballo (LFS). Eurostat
Unidade: %

5.8 SALARIOS

Continuando a tendencia dos apartados anteriores deste capítulo, o sexo parece ser tamén un factor determinante das diferenzas salariais.

O informe da Axencia Tributaria “Mercado de traballo e pensións nas fontes tributarias: 2013 (últimos datos dispoñibles) reflicte que as mulleres galegas no ano 2013 percibiron un salario medio anual de 15.383€ fronte aos 19.820€ dos home, o que supón que as mulleres percibiron un 22,6% menos que os homes polo seu traballo realizado.

A media total das CC.AA. no grupo de mulleres chegou aos 15.956€, fronte aos 20.647 dos homes, percibindo o colectivo feminino un 22,7% menos que os homes.

A muller galega cobra menos que a media feminina estatal (15.956€) e que a media no conxunto do Estado de (18.505€).

Cadro 5.46

Asalariados por CCAA e sexo. 2014

	Total		Mulleres	Homes
	Salario medio anual	%*	Salario medio anual	Salario medio anual
Andalucía	14.473	75,45	12.269	16.261
Aragón	18.911	75,62	16.060	21.238
Ppdo. de Asturias	19.390	73,14	16.173	22.113
Illas Baleares	17.301	81,49	15.466	18.978
Canarias	16.158	84,59	14.736	17.421
Cantabria	18.943	73,75	15.868	21.515
Castela León	18.246	77,89	15.768	20.245
Castela a Mancha	16.122	81,26	14.205	17.480
Cataluña	20.806	76,38	17.878	23.408
Comunidade Valenciana	16.800	78,34	14.593	18.627
Estremadura	13.626	83,41	12.259	14.698
Galicia	17.770	77,61	15.383	19.820
C. de Madrid	24.571	73,57	20.656	28.078
Rexión de Murcia	15.726	79,91	13.738	17.192
A Ríoxa	18.289	78,93	15.921	20.170
Cidade de Ceuta	16.800	72,26	18.085	25.029
Cidade de Melilla	21.132	71,89	17.191	23.914
Total	18.505	77,28	15.956	20.647

*Porcentaxe de salario da muller sobre o salario do home

Fonte: Mercado de traballo e pensións nas fontes tributarias: 2013

A evolución con respecto ao ano 2000 non era moi alentadora, xa que en Galicia a diferenza incrementouse en case un punto, pasando do 26,10% de diferenza en prexuízo das mulleres, ao 26,94% en 2006 e 26,28% en 2007. Pero desde o ano 2008 as diferenzas diminúen e mantéñense nos anos 2009, 2010, 2011 e 2012. No ano 2013 vólvese a producir unha pequena redución nas diferenzas salariais.

Cadro 5.47

Asalariados por sector de actividade económica e sexo.
Galicia / España. 2014

	España Homes	España Mulleres	Galicia		
			Mulleres	Homes	%
Agricultura, gandeiría, selvicultura e pesca	6.725	3.925	9.641	13.962	69,05
Industria extractiva, enerxía e auga	28.264	21.564	20.341	26.131	77,84
Industria	23.904	17.481	15.154	21.880	69,26
Construcción e servizos inmobiliarios	16.283	16.461	15.510	16.036	96,72
Comercio, reparacións e transporte	19.863	13.559	13.117	18.465	71,04
Información e comunicacións	29.874	22.640	17.782	23.894	74,42
Entidades financeiras e aseguradoras	38.057	26.617	23.467	32.476	72,26
Servizo ás empresas	19.524	13.165	11.550	17.331	66,64
Servizos sociais	26.135	21.236	21.116	25.552	82,64
Outros servizos persoais e de ocio	11.580	8.476	7.391	9.729	75,97
Total	20.647	15.956	15.383	19.820	77,61

*Porcentaxe de salario da muller sobre o salario do home en Galicia

Fonte: Mercado de traballo e pensións nas fontes tributarias: 2014

Neste cadro, apreciamos que as diferenzas salariais non son iguais segundo que rama de actividade económica se trate. As maiores diferenzas aprécianse na rama “servizos a empresas”, onde a muller gaña un 33,4% menos que o home, seguida de “agricultura, gandería, silvicultura e pesca” cunha porcentaxe dun 31% menos en contra da muller e de “industria” cun 30,7% menos.

As menores diferenzas atopámolos en “construción e servizos inmobiliarios” onde a muller percibe o 96,7% do salario masculino e “servizos sociais” co 82,6%.

Hai que ter en conta que estas diferenzas salariais están provocadas en gran medida por que a muller está contratada nunha maior proporción a tempo parcial, con contratos temporais, que se incorporan máis tarde ao mercado laboral e que interrompen a súa vida profesional para a atención dos fillos ou de persoas dependentes.

Cadro 5.48

Percepcións salariais por tramo de salario e sexo.
Galicia / España. 2013

	Galicia		España	
	Salario medio anual		Salario medio anual	
	Homes	Mulleres	Homes	Mulleres
De 0 a 0,5 SMI	1.907	1.895	1.833	1.835
De 0,5 a 1 SMI	6.703	6.784	6.657	6.728
De 1 a 1,5 SMI	11.378	11.371	11.275	11.279
De 1,5 a 2 SMI	15.863	15.539	15.811	15.617
De 2 a 2,5 SMI	19.946	20.000	20.044	20.033
De 2,5 a 3 SMI	24.643	24.652	24.622	24.593
De 3 a 3,5 SMI	29.036	29.063	29.071	29.078
De 3,5 a 4 SMI	33.541	33.609	33.571	33.569
De 4 a 4,5 SMI	37.998	37.851	38.014	37.941
De 4,5 a 5 SMI	42.530	42.334	42.505	42.442
De 5 a 7,5 SMI	53.678	53.384	53.731	53.298
De 7,5 a 10 SMI	76.114	75.297	76.447	75.892
Máis de 10 SMI	140.850	133.676	149.295	130.707
Total	19.865	15.227	20.876	15.872

Fonte: Axencia Tributaria. Mercado de Traballo e ensións nas fontes tributarias: 2013

A partir dos datos facilitados pola Axencia Tributaria, observamos que en 2013 o 20,7% (92.447 mulleres) tiveron ingresos por salarios inferiores ao 50% de Salario Mínimo Interprofesional (S.M.I.) e o 15,2% tivéronos entre o 50% e o 100% do S.M.I. Isto supón que o 36% (35% en 2012) de mulleres no ano 2013, tiveron ingresos non superiores ao S.M.I. Os homes con salarios inferiores ao 50% do SMI foron o 15% e con salarios entre o 50% e o 100% do S.M.I. foron o 10,3%.

Cos salarios máis altos ocorre á inversa, é unha porcentaxe moi baixa de mulleres as que perciben salarios altos.

A Enquisa Anual de Estrutura Salarial ano 2012 do INE (última dispoñible) confirma os datos anteriores.

Cadro 5.49

Salario bruto anual por tipo de contrato. (Euros). 2013.
Encuesta anual de estrutura salarial

Ambos os dous sexos	Total	Indefinido	Duración determinada
Andalucía	20.891,63	22.546,23	14.880,45
Aragón	22.103,79	23.575,68	15.287,02
Ppdo. de Asturias	21.750,66	23.376,76	16.291,27
Illas Baleares	20.960,00	21.823,15	16.409,29
Canarias	19.277,62	20.160,38	15.927,91
Cantabria	20.191,51	21.409,93	14.824,59
Castela León	20.569,14	21.839,16	15.529,26
Castela A Mancha	20.536,42	21.992,50	15.634,97
Cataluña	24.436,39	25.997,78	15.968,34
C. Valenciana	21.223,72	22.488,55	15.304,60
Estremadura	19.721,35	21.613,33	14.111,84
Galicia	19.389,20	20.619,85	14.985,56
C. de Madrid	26.044,39	27.745,02	16.937,65
Rexión de Murcia	20.682,01	21.806,07	16.025,67
Navarra	23.784,38	25.498,40	16.496,25
País Vasco	26.535,61	28.354,97	18.915,01
A Ríoxa	20.346,24	21.494,66	14.766,94
Ciudades Ceuta e Melilla			
España	22.726,44	24.277,06	15.893,55

Homes	Total	Indefinido	Duración determinada
Andalucía	23.592,08	25.444,59	16.282,25
Aragón	25.766,27	27.759,64	16.390,88
Ppdo. de Asturias	25.048,82	27.306,83	17.523,70
Illas Baleares	22.859,04	23.998,67	17.069,55
Canarias	21.089,85	22.136,05	16.725,10
Cantabria	23.309,90	25.089,24	15.865,19
Castela León	23.473,82	25.492,58	15.451,79
Castela A Mancha	22.810,39	24.455,62	16.747,85
Cataluña	27.836,40	29.828,25	16.959,95
C. Valenciana	24.289,23	25.894,57	16.155,03
Estremadura	21.585,30	23.589,07	15.345,40
Galicia	22.059,69	23.600,13	16.361,20
C. de Madrid	29.116,20	31.165,78	17.919,61
Rexión de Murcia	23.487,03	25.077,38	16.311,01
Navarra	27.632,80	29.909,45	17.708,85
País Vasco	30.084,89	32.460,76	19.707,72
A Ríoxa	23.097,08	24.853,36	14.777,61
Ciudades de Ceuta e Melilla			
España	25.682,05	27.608,03	16.880,78

Mulleres	Total	Indefinido	Duración determinada
Andalucía	17.828,44	19.133,89	13.490,69
Aragón	18.042,28	18.909,13	14.095,04
Ppdo. de Asturias	18.026,01	18.954,52	14.882,47
Illas Baleares	19.022,24	19.629,30	15.689,80
Canarias	17.498,71	18.145,70	15.250,97
Cantabria	16.771,99	17.456,28	13.576,58
Castela León	17.552,07	18.042,27	15.609,55
Castela A Mancha	17.527,30	18.575,83	14.375,85
Cataluña	20.931,07	22.040,18	14.957,87
C. Valenciana	17.870,88	18.655,30	14.490,64
Estremadura	17.401,90	19.086,25	12.696,40
Galicia	16.727,15	17.606,01	13.683,00
C. de Madrid	22.841,15	24.155,09	15.948,00
Rexión de Murcia	17.457,52	17.912,17	15.741,57
Navarra	19.462,13	20.494,62	15.190,80
País Vasco	22.313,41	23.384,74	18.038,30
A Ríoxa	17.486,66	18.034,02	14.755,36
Ciudades de Ceuta e Melilla			
España	19.537,33	20.632,89	14.891,24

En Galicia o salario medio bruto anual total en 2012, no colectivo feminino foi de 16.727,5€. Se distinguimos entre tipo de contrato a media foi de 17.606,01€ para os contratos indefinidos e 13.683,00€ para os de duración determinada e no colectivo masculino foi de 22.059,69€, distribuídos en 23.600,13€ para os contratos indefinidos e 16.361,20€ para os de duración determinada. Isto supón que as mulleres galegas en 2011 percibiron unhas retribucións un 24,17% menor que as dos homes, diferenza que no caso dos contratos indefinidos alcanza o 25,40%.

En España a media salarial bruta das mulleres en 2012, foi de 19.537,33€, fronte aos 25.682,05 dos salarios masculinos, o que reflicte unha diferenza en contra do salario feminino de 23,88%. Nas contratacións indefinidas, esta diferenza desfavorable para as mulleres chega ao 25,26%.

5.9 PRESTACIÓNS POR DESEMPREGO

Os datos proporcionados polo MEYSS para a elaboración deste apartado non están desagregadas por CC.AA., polo que, aínda que fagamos referencia ás súas táboas estatísticas do 2014 imos utilizar o informe da Axencia Tributaria “Mercado de traballo e pensións nas fontes tributarias: 2013”.

O n.º de perceptoras de prestacións de desemprego, segundo as estatísticas do Anuario de Estatísticas Laborais de Asuntos Sociais do Mº de Emprego e Seguridade Social 2014, foi inferior ao dos homes no nivel contributivo e asistencial.

- 491.510 mulleres percibiron prestación de nivel contributivo, fronte a 568.289 homes.
- 576.986 mulleres percibiron prestacións de nivel asistencial, fronte a 644.404 homes.
- 132.793 mulleres percibiron a renda activa de inserción, fronte a 129.071 homes.

A media diaria bruta recoñecida a beneficiarios/as de prestacións de desemprego de nivel contributivo segundo sexo e idade a nivel de todo o Estado é de 26,98€ día no ano 2014, últimos datos dispoñibles (28 € día en 2013). A contía percibida polo colectivo feminino está por baixo desa media, alcanzando só 24,41€ día (25,35€ día en 2013), fronte aos 29,21€ do grupo de homes (30,07€ en 2013).

Cadro 5.50

**Contía media diaria bruta recoñecida
a beneficiarios de prestacións de nivel
Segundo sexo e idade. España. 2014**

	2014
Homes	
16-19 anos	21.67
20-24 anos	23.46
25-54 anos	28.93
55 e máis anos	31.33
Total	29.21
Mulleres	
16-19 anos	19.22
20-24 anos	20.41
25-54 anos	24.58
55 e máis anos	24.27
Total	24.41
Ambos os dous sexos	
16-19 anos	20.76
20-24 anos	22.0
25-54 anos	26.84
55 e máis anos	28.65
Total	26.98

Fonte: Ministerio de Empleo e S.S.

A maior diferenza atopámola no colectivo de mulleres entre 55 e mais anos onde a diferenza de contía media diaria bruta chega a ser de 7€ día (mulleres 24,277€ día e homes 31,33€ día).

Para poder facer unha análise por CC .AA. e sexo utilizaremos os datos do informe da Axencia Tributaria “Mercado de traballo e pensións nas fontes tributarias: 2013”.

En todas os CC.AA o importe da prestación media anual é inferior no colectivo feminino, 3.450€ (3.475€ en 2012) fronte aos 4.148€ (4.166€ en 2012) dos homes. En Galicia a media anual chegou aos 3.427 (3.435 € en 2012) para as mulleres e aos 4.281€ (4.303€ en 2012) para os homes, por tanto existe unha diferenza en prexuízo do grupo de mulleres de 854€ anuais como media.

Se comparamos a percepción media feminina en materia de prestacións de desemprego en 2013, co total do colectivo feminino, as mulleres galegas percibiron 23€ menos que a media de España, ocupando o cuarto posto das prestacións máis baixas despois de Melilla, Baleares e Ceuta. No caso dos homes galegos a diferenza coa media dos homes España, é de 133€ máis.

Podemos concluír dicindo que a muller galega percibe só o 80% (80% en 2012) das prestacións, comparándoas coas percibidas polos seus compañeiros homes, é dicir, percibe un 20% menos.

Cadro 5.51

**Percepcións medias de prestacións por desemprego.
Por sexo e comunidade autónoma do perceptor. Galicia/España. 2013**

	Total	Homes	Mulleres
	Prestación media anual	Prestación media anual	Prestación media anual
Andalucía	3.480	3.793	3.124
Aragón	3.900	4.191	3.516
Ppdo. de Asturias	4.118	4.517	3.554
Illas Baleares	3.230	3.451	2.997
Canarias	3.532	3.819	3.217
Cantabria	4.021	4.450	3.428
Castela León	3.991	4.329	3.528
Castela a Mancha	3.994	4.297	3.597
Cataluña	4.120	4.427	3.763
Comunidad Valenciana	3.763	4.086	3.384
Estremadura	3.422	3.772	3.017
Galicia	3.897	4.281	3.427
C. de Madrid	4.432	4.756	4.074
Rexión de Murcia	3.545	3.824	3.190
A Ríoxa	4.040	4.305	3.695
Cidade de Ceuta	3.414	3.721	3.094
Cidade de Melilla	3.342	3.769	2.889
España	3.828	4.148	3.450

Fonte: Axencia Tributaria. Mercado de traballo e pensións nas fontes tributarias: 2013

Facendo unha análise da nacionalidade dos perceptores/as, observamos que cando a nacionalidade é española, a diferenza nas percepcións das mulleres con respecto aos homes é superior, chegando a percibir un 20,24% menos, mentres que se a orixe é estranxeiro, a diferenza redúcese ata un 17% menos.

Cadro 5.52.

**Desempregados e prestacións medias por nacionalidade e sexo do perceptor
Galicia - España. 2013**

	Desempregados			Prestación media anual		
	Ambos sexos	Mulleres	homes	Ambos sexos	Mulleres	Homes
España						
Española	5.040.239	2.366.709	2.673.530	3.883	3.505	4.262
Estranxeira	665.561	251.128	414.433	3.174	2.939	3.410
Galicia						
Española	308.394	139.506	168.739	3.889	3.451	4.327
Estranxeira	14.178	5.396	8.782	3.102	2.812	3.392

Fonte: Axencia Estatal da Administración Tributaria. Mercado de traballo e pensions nas fontes tributarias.

A diferenza estriba na nacionalidade de orixe, xa que os homes non españois perciben unhas prestacións sensiblemente inferiores ás dos homes galegos (21,6% menos), mentres que as mulleres non españolas, con respecto ás mulleres galegas teñen uns ingresos en concepto de desemprego do 18,5% menos.

Esta análise volve reafirmar a idea de que, con independencia da orixe, nacionalidade, formación,...o colectivo de mulleres sempre está por baixo do de homes.

5.10 PENSIONÍS

Para unha primeira análise utilizaremos os datos proporcionados polo Mº de Emprego e Seguridade Social nas estatísticas do Anuario de Estadísticas Laborais do 2014, últimos dispoñibles desagregados por sexos no momento de finalización deste capítulo. Aínda que os datos non están desagregados por CC.AA, se o están por sexo, polo que nos poden dar unha visión xeral da situación da muller pensionista.

Faremos unha primeira análise das pensións contributivas.

O n.º de pensionistas mulleres (4.017.813) en toda España é lixeiramente inferior ao de homes (4.347.813). É máis destacable que aínda que no colectivo masculino as pensións de xubilación, que requiren unha cotización previa, supoñen un 80,7% do total, no grupo de mulleres só alcanzan un 47,5%, mentres que as de viuvez chegan ao 40%.

Cadro 5.53

**Pensión contributivas e importe medio e pensionistas segundo clase, por sexo.
España 2013/2014**

	Pensións				Pensionistas ⁽¹⁾	
	Número		Importe medio En euros/mes		Número	
	2013	2014	2013	2014	2013	2014
Homes	4.419.980	4.487.136	1.065,42	1.082,23	4.282.993	4.347.558
Incapacidade permanente	610.531	606.212	965,20	980,88	608.311	604.115
Xubilación	3.474.673	3.530.934	1.143,32	1.165,05	3.451.300	3.508.615
Viuvedade	166.854	170.646	469,26	472,41	62.477	62.834
Orfandade	158.890	169.679	369,09	368,15	152.010	162.452
Favor familiar	9.032	9.665	461,55	468,70	8.896	9.542
Mulleres	4.645.592	4.713.712	657,48	669,95	3.959.809	4.017.813
Incapacidade permanente	324.671	323.252	780,60	793,08	312.912	312.394
Xubilación	1.976.681	2.027.935	691,61	712,09	1.857.310	1.907.959
Viuvedade	2.169.343	2.177.704	629,01	635,84	1.623.421	1.621.360
Orfandade	146.216	156.153	373,39	370,86	139.753	149.464
Favor familiar	28.680	28.668	513,24	521,71	26.412	26.635
Ambos os dous sexos⁽²⁾	9.065.830	9.201.080	856,37	871,01	8.243.054	8.365.598
Incapacidade permanente	935.220	929.484	907,64	915,56	921.242	916.529
Xubilación	5.451.465	5.558.964	979,52	999,80	5.308.720	5.416.669
Viuvedade	2.336.240	2.348.388	617,60	624,03	1.685.936	1.684.229
Orfandade	305.192	325.911	371,13	369,43	291.848	311.995
Favor familiar	37.713	38.334	500,86	508,35	35.309	36.177

(1) Véxase nota a este cadro en Fontes non explicativas

(2) Inclúe non consta sexo

Fonte: Anuario de estadísticas laborais 2014. Ministerio de Emprego e S.S.

En relación co importe medio mensual podemos dicir que no conxunto do Estado, as pensións percibidas polas mulleres en 2014 son 412,28 € menos que as dos homes, ou o que é o mesmo un 38% menores (mulleres: 669,95€, homes: 1.082,23€). Esta diferenza aínda é maior se comparamos as

pensións de xubilación. Así unha pensionista de xubilación muller percibiría 452,96€ menos que os homes, un 38,9% menos.

As pensións de viuvez, orfandade e a favor de familiares son lixeiramente superiores no caso das mulleres.

Se a análise realizámola observando as pensións segundo tramos de contía mensual, por sexo e clase, para todo o territorio das CC.AA. en 2014 apreciamos que no colectivo de mulleres o maior n.º de pensións concéntrase no tramo de 500,01 a 645,29€, e o seguinte tramo con máis perceptoras é o de 150,01 a 500,00€. No grupo de homes o primeiro tramo con máis pensionistas é o de 700.01€ a 1.100,00€ e o seguinte tramo con máis perceptores é o de 1.000,01 a 1.500,00€, e nos tramos superiores son maioritarios e case exclusivos, o n.º de perceptores homes.

Cadro 5.54

Pensións contributivas, segundo tramos de contía mensual, por sexo e clase. España 2014.

	Total	Ata 150 €	De 150,01 a 500 €	De 500,01 a 641,39€	De 641,39 a 700€	De 700,01 a 1.100€	De 1.100,01 a 1.500,00	De 1.500,01 a 1.800€	De 1.800,01 a 2.000€	De 2.000,01 a 2.466,21€	Máis de 2.466,21 €
Homes	4.420,0	65,8	472,7	799,8	153,3	1.288,4	683,9	335,8	170,6	495,5	20,9
Incapacidade permanente	610,5	2,1	92,90	109,60	31,30	194,9	84,6	33,8	15,6	36,5	4,8
Xubilación	3.474,7	48,5	147,20	651,40	98,30	1.066,3	588,5	301,1	154,7	458,8	16,1
Viuvez	166,9	6,6	108,10	23,70	4,40	19,4	7,9	0,4	0,0	-	0,0
Orfandade e favor familiares	167,9	8,6	124,50	15,10	19,30	7,8	2,9	0,5	0,3	0,2	0,0
Mulleres	4.645,6	83,7	1.462,3	1.716,7	180,9	749,6	311,9	84,2	35,4	84,8	4,0
Incapacidade permanente	324,7	1,4	94,20	85,00	14,60	68,8	28,3	11,2	5,2	12,9	1,5
Xubilación	1.976,7	36,1	632,60	771,60	54,20	238,2	130,8	61,5	29,3	71,1	2,5
Viuvez	2.169,3	37,0	610,00	844,40	91,50	433,4	149,3	10,9	0,5	0,6	0,0
Orfandade e favor familiares	174,9	9,2	125,50	15,70	20,60	9,2	3,5	0,6	0,4	0,2	0,0
Ambos os dous sexos⁽¹⁾	9.065,6	149,5	1.935,0	2.516,5	334,2	2.038,0	995,8	420,0	206,0	580,3	24,9
Incapacidade permanente	935,2	3,5	187,1	194,6	45,9	263,7	112,9	45,0	20,8	49,4	6,3
Xubilación	5.451,4	84,6	779,8	1.423,0	152,5	1.304,5	719,3	362,6	184,0	529,9	18,6
Viuvez	2.336,2	43,6	718,1	868,1	95,9	452,8	157,2	11,3	0,5	0,6	0,0
Orfandade e favor familiares	342,8	17,8	250,0	30,8	39,9	17,0	6,4	1,1	0,7	0,4	0,0

(1) Inclúe non consta sexo

Fonte: Anuario de estadísticas laborales 2014. Ministerio de Empleo e S.S.

Para poder facer unha análise por CC .AA. e sexo utilizaremos os datos do informe da Axencia Tributaria “Mercado de traballo e pensións nas fontes tributarias: 2013 (últimos datos dispoñibles).

Cabe sinalar que aínda que en Galicia, o n.º de pensionistas (sen distinción polo tipo de pensión) é superior no colectivo feminino (50,7%), non o son os importes das pensións recibidas. No total das CC.AA. o n.º de mulleres pensionistas chega ao 48,8%.

A pensión media anual das mulleres pensionistas en Galicia alcanzou en 2013 os 9.855€ fronte aos 13.340€ dos homes, o que supón que as mulleres perciben o 73,9% do importe da pensión masculina, ou o que é o mesmo un 26%€ menos, o que supón unha significativa diferenza (3.485€ menos ao ano).

A muller galega tamén está en desvantaxe se a comparamos coa pensión media das mulleres do resto de CC.AA., con 870€ menos.

As pensionistas galegas ocupan o terceiro lugar das máis baixas, despois de Murcia, Extremadura e Castela-A Mancha.

Cadro 5.55

Pensión por CCAA e sexo. Exercicio 2013

	Total	Mulleres	Homes
	Pensión media anual	Pensión media anual	Pensión medio anual
Andalucía	11.847	10.000	13.572
Aragón	13.725	11.073	16.072
Ppdo. de Asturias	16.204	11.698	20.216
Illas Baleares	12.150	10.310	14.028
Canarias	12.089	10.411	13.617
Cantabria	13.632	10.863	16.229
Castela e León	13.158	10.863	15.091
Castela A Mancha	11.531	9.787	12.796
Cataluña	13.492	11.062	16.077
Comunidad Valenciana	12.130	10.165	13.995
Extremadura	10.987	9.688	12.059
Galicia	11.575	9.855	13.340
C. de Madrid	15.568	12.606	18.549
Rexión de Murcia	11.375	9.596	13.024
A Ríoxa	12.650	10.588	14.485
Cidade de Ceuta	15.179	11.750	18.502
Cidade de Melilla	14.287	11.444	17.138
Total	12.900	10.725	15.075

*Porcentaxe de salario da muller sobre o salario do home

Fonte: Mercado de traballo e pensións nas fontes tributarias: 2013

**Inicio da relación
laboral**

6

6.1 INSCRICIÓN DE EMPRESAS E APERTURA DE CENTROS DE TRABAJO

Inclúense neste apartado dous datos que, se ben non poden tomarse como reflexo real do número de empresas de Galicia, si poden considerarse como un índice aproximado, aínda que requiren precisións en cada apartado.

6.1.1. Inscricións de empresas

Contabilízanse neste apartado as empresas con traballadores, obtidas agrupando Contas de cotización co mesmo Número de Identificación Fiscal. Inclúense o Réxime Xeral (excepto Sistema Especial Empregados de Fogar), o Réxime da Minería do Carbón e o Réxime Especial de Traballadores do Mar (Conta Allea). Do sector servizos exclúese "Administración Pública e defensa; Seguridade Social obrigatoria".

No cadro 6.1, ofrécese o dato estático do número de empresas a 31 de decembro de 2014 distribuídas segundo sector de actividade podéndose observar que o sector servizos é o que máis empresas contén e, con gran diferenza, o que máis traballadores ocupa.

Cadro 6.1

Empresas con asalariados e traballadores, segundo sector de actividade, por provincias (1). Galicia. 2014

	Empresas					Traballadores				
	Total	Agrario	Industria	Construción	Servizos	Total	Agrario	Industria	Construción	Servizos
A Coruña	33.205	1.797	2.802	3.376	25.230	265.052	5.595	42.612	18.945	197.900
Lugo	11.470	1.153	1.008	1.159	8.150	65.439	3.535	10.216	4.946	46.742
Ourense	9.673	351	1.089	974	7.259	61.422	924	12.619	5.003	42.876
Pontevedra	29.228	2.046	2.746	2.809	21.627	212.457	7.257	46.576	12.549	146.075
Galicia	80.300	5.295	7.365	8.065	59.575	604.370	17.112	112.300	41.530	433.428

Datos a 31 de decembro de 2014

(1) Empresas con traballadores, obtidas agrupando Contas de cotización co mesmo NIF. Inclúense o Réxime Xeral (agás Sistema especial de empregados do fogar), Réxime da Minería do Carbón e o Réxime Especial de traballadores do Mar (conta allea). Do sector Servizos exclúese "Admon. pública e defensa; Seguridade Social obrigatoria".

No cadro 6.2, con datos extraídos do *Ministerio de Empleo y Seguridad Social*, pódese ver, no cadro comparativo dos dous anos, 2013 e 2014, o número de empresas distribuído segundo teñan asalariados ou sexan autónomos sen asalariados, extraéndose a conclusión de que a cifra destes últimos é notoriamente superior e que a variación entre os dous períodos é lixeiramente crecente.

Cadro 6.2

Empresas segundo teñan asalariados ou sexan autónomos sen asalariados, por sector e sección de actividade, tipo, tamaño da empresa, por provincias. Galicia.

	Total		Empresas con asalariados (1)		Autónomos sen asalariados (2)	
	2013	2014	2013	2014	2013	2014
Galicia	195.838	196.651	80.118	80.300	115.720	116.351

Fonte: Ministerio de Empleo e Seguridade Social

(1) Empresas con traballadores, obtidas agrupando Contas de cotización co mesmo NIF. Inclúense o Réxime Xeral (agás Sistema especial de empregados do fogar), Réxime da Minería do Carbón e o Réxime Especial de traballadores do Mar (conta allea). Do sector Servizos exclúese "Admon. pública e defensa; Seguridade Social obrigatoria".

(2) A información sobre "Autónomos sen asalariados" refírese aos afiliados aos Réximes Especiais de Traballadores autónomos e do mar (conta propia). Exclúese aos autónomos que estean integrados en sociedades mercantis, cooperativas e outras entidades societarias, os que figuran como colaboradores familiares e os que estean rexistrados formando parte dalgún colectivo especial de traballadores.

Distribuídas as empresas e os traballadores polo tipo de empresa (cadro 6.3), claramente se observa que é moi superior o número de traballadores ocupados naquelas empresas que revisten a forma de persoa xurídica.

Cadro 6.3

Empresas inscritas na Seguridade Social e traballadores, segundo tipo de empresa. Galicia 2014

	Empresas			Traballadores		
	Total	Persoa física	Persoa xurídica	Total	Persoa física	Persoa xurídica
Galicia	80.118	32.517	47.567	604.370	65.941	538.429

Datos a 31 de decembro de 2014

Fonte: Ministerio de Empleo e Seguridade Social.

6.1.2. Apertura de centros de traballo

Inclúense os cadros 6.4 a 6.9 relativos ás comunicacións de aperturas de centros de traballo, na súa acepción laboral, como unidade produtiva con organización específica que, polo tanto, non poden ser tomados conceptualmente como empresas, xa que estas poden ter un ou varios centros de traballo. Por outra banda, a falta de comunicación dos cesamentos dos centros de traballo, unha vez amortizados os cadros de persoal, impiden coñecer o dato máis preciso do total neto de centros de traballo creados nun período. En consecuencia, estas cifras refírense a aquelas comunicacións de apertura de centros de traballo que, con carácter preceptivo, realizan as empresas.

Cadro 6.4

Comunicación de aperturas de centros de traballo rexistradas,
por tipo de actuación e provincia. Ano 2014

Tipo Actuación	Totais	A Coruña	Lugo	Ourense	Pontevedra
Nova creación	16.179	6.343	2.455	2.021	5.360
Reanudación de actividade	362	205	25	42	90
Cambio de actividade	34	15	0	6	13
Traslado de centro	426	140	29	34	223
Totais	17.001	6.703	2.509	2.103	5.686

Fonte: Consellería de Traballo e Benestar. Dirección Xeral de Traballo e Economía Social

Sen extraer conclusións, dado o aleatorio das cifras, podemos observar que, en 2014, comunicáronse as aperturas de 17.001 centros de traballo, correspondendo 16.179 centros a nova creación

O sector de construción é o que maior número de centros de traballo abre, supoñendo máis do 66% do total, e, con gran diferenza, o que reflicte máis traballadores/as ocupados, coas reservas co que debe ser tomado este dato, xa que as obras sucesivas provocan unha repetición na contabilización dos produtores/as. Desagreganse por CNAE e provincias os centros de traballo, así como a distribución por sexo dos traballadores ocupados neles.

Examinando a evolución en relación cos anos anteriores (cadro 5), vemos que as cifras de aperturas de centros de traballo aumentan en relación cos anos anteriores en todas as provincias e increméntanse o número de traballadores ocupados neles.

Cadro 6.5

**Comunicación de aperturas de centros de traballo
por sección da CNAE e provincia. Ano 2014**

Act. CNAE 09		A Coruña	Lugo	Ourense	Pontevedra	Total
A	Agricultura, gandería, silvicultura e pesca	91	147	28	48	314
B	Industrias extractivas	5	2	5	12	24
C	Industria manufactureira	182	129	51	210	572
D	Fornecemento de enerxía eléctrica, gas, vapor e aire acondicionado	3	40	4	3	50
E	Fornecemento de auga, actividades de saneamento, xestión de residuos e descontaminación	18	9	5	15	47
F	Construción	4.434	1.253	1.588	3.326	10.601
G	Comercio por xunto e ao retalto; reparación de vehículos de motor e motocicletas	709	306	166	744	1.925
H	Transporte e almacenamento	77	60	14	97	248
I	Hostalaría	453	272	109	532	1.366
J	Información e comunicacións	56	39	10	45	150
K	Actividades financeiras e de seguros	32	15	4	38	89
L	Actividades inmobiliarias	33	2	2	30	67
M	Actividades profesionais, científicas e técnicas	156	53	21	137	367
N	Actividades administrativas e servizos auxiliares	135	38	24	115	312
O	Administración pública e Defensa; Seguridade social obrigatoria	8	8	2	8	26
P	Educación	72	44	14	70	200
Q	Actividades sanitarias e servizos sociais	68	28	10	64	170
R	Actividades artísticas, recreativas e de entretemento	57	22	17	51	147
S	Outros servizos	113	40	27	129	309
T	Actividades dos fogares como empregadores de persoal doméstico; actividades dos fogares como produtores de bens e servizos para uso propio	2	0	1	4	7
U	Actividades de organizacións e organismos extraterritoriais	0	0	0	1	1
Outras	Non figura no CNAE	0	2	0	7	9
Totais		6.704	2.509	2.102	5.686	17.001

Fonte: Consellería de Traballo e Benestar. Dirección Xeral de Traballo e Economía Social

Cadro 6.6

**Distribución provincial das persoas traballadoras en centros de
traballo segundo o sexo. Ano 2014**

	Homes	Mulleres	Totais
A Coruña	30.627	4.449	35.076
Lugo	9.471	1.467	10.938
Ourense	9.150	848	9.998
Pontevedra	21.055	3.928	24.983
Totais	70.303	10.692	80.995

Fonte: Consellería de Traballo e Benestar. Dirección Xeral de Traballo e Economía Social

Cadro 6.7

**Persoas traballadoras en centros de traballo
por sección da CNAE e provincia. Ano 2014**

Act. CNAE 09		A Coruña	Lugo	Ourense	Pontevedra	Total
A	Agricultura, gandería, silvicultura e pesca	258	487	190	107	1.042
B	Industrias extractivas	34	8	11	40	93
C	Industria manufacturera	929	515	577	2.168	4.189
D	Fornecemento de enerxía eléctrica, gas, vapor e aire acondicionado	13	274	52	16	355
E	Fornecemento de auga, actividades de saneamento, xestión de residuos e descont	76	12	19	46	153
F	Construción	27.015	7.172	8.236	16.774	59.197
G	Comercio por xunto e ao retalho; reparación de vehículos de motor e motocicletas	1.699	582	233	1.600	4.114
H	Transporte e almacenamento	176	150	30	402	758
I	Hostalaría	1.350	600	248	1.344	3.542
J	Información e comunicacións	368	227	41	248	884
K	Actividades financeiras e de seguros	96	18	6	83	203
L	Actividades inmobiliarias	40	2	1	39	82
M	Actividades profesionais, científicas e técnicas	677	168	32	321	1.198
N	Actividades administrativas e servizos auxiliares	1.435	193	88	493	2.209
O	Administración pública e Defensa; Seguridade social obrigatoria	64	73	31	147	315
P	Educación	211	189	52	371	823
Q	Actividades sanitarias e servizos sociais	168	66	74	263	571
R	Actividades artísticas, recreativas e de entretemento	188	139	32	278	637
S	Outros servizos	280	62	40	213	595
T	Actividades dos fogres como empregadores de persoal doméstico; actividades dos fogares como produtores de bens e servizos para uso propio	3	0	1	4	8
U	Actividades de organizacións e organismos extraterritoriais	0	0	0	1	1
	Outros sen CNAE	0	1	0	25	26
Totais		35.080	10.938	9.994	24.983	80.995

Fonte: Consellería de Traballo e Benestar. Dirección Xeral de Traballo e Economía Social

Cadro 6.8

Distribución provincial dos centros de traballo rexistrados e persoas traballadoras ocupadas. Evolución 2011-2014

	Total Centros de Trabajo			
	2011	2012	2013	2014
A Coruña	7.233	6.571	6.550	6.703
Lugo	2.617	2.306	2.452	2.509
Ourense	1.715	1.844	1.528	2.103
Pontevedra	5.652	4.871	5.540	5.686
Total	17.217	15.592	16.070	17.001

Cadro 6.9

	Total traballadores e traballadoras			
	2011	2012	2013	2014
A Coruña	41.472	34.975	33.926	35.076
Lugo	12.537	10.004	10.101	10.938
Ourense	8.988	9.373	7.123	9.998
Pontevedra	27.013	20.861	24.037	24.983
Total	90.010	75.213	75.187	80.995

Fonte: Consellería de Traballo e Benestar. Dirección Xeral de Traballo e Economía Social

6.2 AFILIACIÓN E ALTAS NA SEGURIDADE SOCIAL

6.2.1. Introducción

Os datos que proporcionan as altas dos traballadores/as á Seguridade Social constitúen unha importante ferramenta de traballo para a análise da configuración laboral da comunidade autónoma, permitindo ademais, pola súa desagregación en réximes o sistemas especiais, obter información de certo detalle nas actividades do mar e autónomos. Así mesmo, a Tesourería Xeral da Seguridade Social constituíu unha nova base de datos do total de traballadores/as afiliados/as por sectores de actividade de indubidable valor.

Convén precisar que por traballadores/as afiliados/as e en alta enténdese ademais dos que traballan pola súa conta, todos aqueles que, nun momento determinado, se atopan ao servizo da empresa, e polos que esta cotiza, se ben, o número de afiliados/as non se corresponde necesariamente co de traballadores/as, senón co de situacións que xeran obriga de cotizar, é dicir, a mesma persoa contabilízase tantas veces como situacións de cotización teña, sexa porque teña varias actividades nun mesmo réxime, ou en varios. A afiliación e a alta na Seguridade Social é obrigatoria para todo traballador en activo por conta allea, ou que desempeñe o exercicio de calquera actividade de carácter autónomo, coa exclusión dun reducidísimo número de profesionais liberais. Tamén se asimilan ás situacións en alta, a incapacidade temporal, o desemprego na modalidade de pago delegado e a situación de suspensión por regulación de emprego.

Non obstante, as cifras que proporciona o chamado "sistema da Seguridade Social" non comprenden a todos os traballadores/as, xa que quedan fóra os cotizantes á Mutualidade de Funcionarios/as da Administración Civil do Estado (MUFACE), os integrados no Instituto Social das Forzas Armadas (ISFAS) e os afiliados/as á Mutualidade Xeral de Xustiza (MUGEJU).

6.2.2. A evolución a medio prazo

Da análise dos datos a medio prazo, 1985-2014 (cadro 6.10), obsérvase que, no total galego, existen dunha data a outra 219.800 novos/as cotizantes, pero que dito aumento prodúcese significativamente nas provincias da Coruña en 128.500 e Pontevedra en 92.600; en moi pequena medida –soamente 4.600 altas máis- na de Ourense, e é negativa en 5.800 na de Lugo.

Como xa sinalabamos nos informes de anos pasados, ademais do espectacular aumento do número de afiliados/as en alta nos anos 1998 e 1999, xunto con 2006 e 2007 os datos de maior relevancia son a diminución do número de afiliados nos anos 2009 a 2013: 42.800; 22.200; 27.300; 39.000 e 23.800, respectivamente, cada un dos anos, de tal xeito que entre 2008 e 2013 os afiliados galegos diminuíron en 155.100, que representa o 14,46% dos 1.072.500 cotizantes en media anual de dito ano 2008.

Tamén é salientable o descenso no cómputo xeral do período do número de traballadores/as en alta pertencentes ao Réxime Agrario, que pasan no total de Galicia de 205.600 en 1985 a 52.900 en 2007, o que supón, por conseguinte, un descenso de 152.700 altas, e a 35.700 en 2013, se computamos os pertencentes ó actual sistema especial (os de conta allea, incluídos no réxime xeral): 4.500 e os agrarios integrados no de autónomos: 31.200.

Cadro 6.10

**Traballadores/as afiliados/as e en alta laboral. Réximes Xeral e Agrario, e total.
Galicia/España. 1985/1991/2005/ 2009 a 2014**

		A Coruña	Lugo	Ourense	Pontevedra	Galicia	España
1985 ⁽¹⁾	R. Xeral	133,8	34,8	36,5	110,4	315,5	6.434,3
	R. Agrario	60,0	63,2	37,7	44,7	205,6	1.660,2
	Total ⁽²⁾	265,4	120,8	93,6	222,2	702,0	10.561,8
1991	R. Xeral	188,5	50,1	52,2	161,4	452,2	8.786,6
	R. Agrario	43,2	41,7	20,2	26,5	131,7	1.339,9
	Total ⁽²⁾	307,4	115,9	94,8	259,2	777,3	12.648,3
2005	R. Xeral	303,1	76,2	72,9	259,1	711,3	13.488,9
	R. Agrario	20,6	21,7	6,0	10,3	58,6	1.043,8
	Total ⁽²⁾	411,4	125,7	105,2	355,5	997,7	17.835,4
2009	R. Xeral	325,8	83,3	77,7	268,8	755,6	13.634,8
	R. Agrario(3)	1,4	1,4	0,4	1,3	4,5	801,7
	Agrario autónomo (SETA)	14,6	15,8	3,7	6,2	40,3	224,3
	Total ⁽²⁾	431,4	129,0	108,2	361,1	1.029,7	17.916,8
2010	R. Xeral	321,7	81,9	76,5	260,5	740,6	13.354,3
	R. Agrario(3)	1,5	1,4	0,4	1,3	4,6	820,0
	Agrario Autónomo (SETA)	13,4	14,8	3,3	5,6	37,1	213,1
	Total ⁽²⁾	424,6	126,3	106,2	350,4	1.007,5	17.581,9
2011	R. Xeral	313,6	80,2	74,7	249,7	718,2	13.152,5
	R. Agrario(3)	1,5	1,5	0,4	1,3	4,7	822,3
	Agrario autónomo (SETA)	12,6	14,0	2,9	5,1	34,6	205,3
	Total ⁽²⁾	414,8	123,7	103,8	337,9	980,2	17.263,3
2012	R. Xeral (5)	296,2	75,1	70,5	232,4	674,2	12.470,5
	S. E. Agrario(4)	1,6	1,6	0,3	1,3	4,8	810,1
	Agrario Autónomo (SETA)	12,0	13,3	2,7	4,8	32,8	199,6
	Total ⁽²⁾	400,2	118,8	99,9	322,3	941,2	16.738,6
2013	R. Xeral (5)	286,0	71,4	68,5	223,7	649,5	12.027,9
	S. E. Agrario(4)	1,5	1,5	0,3	1,1	4,5	753,5
	Agrario Autónomo (SETA)	11,4	12,7	2,5	4,5	31,2	195,8
	Total ⁽²⁾	391,2	114,8	98,0	313,4	917,4	16.299,5
2014	R. Xeral (5)	287,4	71,6	68,6	224,6	652,2	12.212,0
	S. E. Agrario(4)	1,6	1,5	0,3	1,1	4,5	754,6
	Agrario Autónomo (SETA)	10,9	12,2	2,4	4,3	29,8	194,3
	Total ⁽²⁾	393,9	115,0	98,2	314,8	921,8	16.556,0

Medias anuais en miles de persoas

(1) Non se inclúen os/as afiliados/as aos réximes especiais existentes nesa época de Representantes de Comercio, Artistas, Toureiros, Escritores/as de libros e Futbolistas (a incidencia é moi pequena)

(2) O total inclúe, ademais dos reseñados, os do Mar, Autónomos, Empregados/as do Fogar e Minería do Carbón

(3) A partir do 1 de xaneiro de 2008 os traballadores por conta propia do réxime especial agrario integranse no réxime especial de traballadores autónomos (lei 18/2007 de 4 de xullo)

(4) A partir do 1 de xaneiro de 2012 os traballadores por conta allea do réxime especial agrario integranse no réxime Xeral (lei 27/2011 de 1 de agosto)

(5) Sen agrarios e empregados/as do fogar

Fonte: Ministerio de Empleo e Seguridade Social

No ano 2014 fréase o descenso dos activos nas catro provincias galegas e no total de Galicia, aínda co crecemento é de só 4.400 afiliados no conxunto da Comunidade Autónoma.

Convén destacar tamén que o Réxime Xeral, onde se inclúen os asalariados/as do sector industrial, da construción e dos servizos, experimenta nese período un incremento de 336.700 cotizantes, é dicir, dos 315.500 afiliados en 1985 aos 652.200 en 2014, pasando de representar un 44,94% do total das altas en

1985 a un 70,75%, en 2014, aínda así a certa distancia do 73,8% que constitúe dita proporción no total español.

A diminución nestes últimos anos dos traballadores/as afiliados e en alta pertencentes ao extinguido Réxime Especial Agrario, supón que, na Comunidade Autónoma Galega, o peso dos traballadores susceptibles de integrarse en dito réxime pasa do 29,29% do total de afiliados/as que representaba en 1985, ao 3,72% en 2014, acurtando diferenzas ano a ano e xa en estes últimos representando unha porcentaxe moi inferior co conxunto estatal.

Para o total dos afiliados/as, a provincia da Coruña, con 128.500 altas máis no período que analizamos, experimenta o maior aumento, seguida da de Pontevedra, con 92.600. Ourense medra o total de activos/as nunha contía moi pequena –4.600-, e Lugo ten en 2014 5.800 afiliados/as menos que en 1985

A peculiaridade dos datos destas dúas últimas provincias vén dada por mor do descenso dos activos agrarios, xa que, tanto Lugo como Ourense aumentan salientablemente o número de altas do Réxime Xeral, mantendo xa, a partir de 1986 en Ourense e 1989 en Lugo, a diferenza do sucedido ata ditas datas, un maior número de traballadores/as do citado Réxime Xeral que do Agrario.

6.2.3. Análise dos dez últimos anos

Da análise dos datos correspondentes a estes últimos dez anos (cadro 6.11), constátase que despois dos importantes aumentos das afiliacións nos anos 1998 e 1999 (subidas de 31.900 e 36.900), experimentase un descenso apreciable sobre a subida de ditos anos no período que vai de 2000 a 2002, con aumentos interanuais de 28.900, 24.200 e 19.600, respectivamente e 23.200, a mesma cifra de altas nos anos 2003 e 2004. No ano 2005 o aumento interanual é maior: 27.400, continúa á alza en 2006: 34.800 e incrementase no maior aumento destes últimos anos en 37.700 no ano 2007. En 2008 coa forte crise en plena virulencia aínda lograse un aumento (en media anual) de 1.700 cotizantes. Producíndose diminucións importantes en 2009 - 42.800 - en 2010 - 22.200 -, en 2011- 22.800, en 2012 : 39.000 e en 2013 23.800.

Durante 2014 diminúen en 1.400 o número dos activos agrarios (no seu conxunto, conta propia e conta allea), que representan un escaso 3,72% do total de cotizantes. En 2004 os 62.200 activos agrarios supoñían o 6,42% do total dos afiliados. Continua tamén a diminución paulatina dos afiliados ao Réxime do Mar, e en 2014, do mesmo xeito que en 2013, pero a diferenza dos anos anteriores son menos os traballadores/as en alta do Réxime Xeral que en 2005, en concreto 59.100. No réxime de autónomos hai en 2015 34.100 traballadores máis que en 2004, cunha notable subida no ano 2008 incrementándose a partir dese ano co colectivo de conta propia do réxime agrario.

Cadro 6.11

Traballadores/as afiliados/as e en alta laboral. Por réximes. Galicia/España. 2005-2014

	A Coruña	Lugo	Ourense	Pontevedra	Galicia	España
2005 R. Xeral	303,1	76,2	72,9	259,1	711,3	13.488,9
Mar	7,2	2,3	0,0	18,8	28,3	72,8
Agrario	20,6	21,7	6,0	10,3	58,6	1.043,8
Autónomos	73,3	23,1	23,6	61,9	181,9	2.935,0
Outros	7,2	2,4	2,7	5,4	17,6	294,9
Total	411,4	125,7	105,2	355,5	997,7	17.835,4
2006 R. Xeral	317,4	80,0	75,9	271,5	744,8	14.161,8
Mar	7,0	2,2	0,0	18,0	27,2	71,7
Agrario	19,6	20,7	5,5	9,7	55,5	999,2
Autónomos	75,1	23,6	24,0	63,6	186,3	3.018,7
Outros	7,8	2,5	2,7	5,7	18,7	344,9
Total	426,9	129,0	108,1	368,5	1.032,5	18.596,3
2007 R. Xeral	332,5	83,6	79,0	285,8	781,0	14.706,8
Mar	6,9	2,2	0,0	17,1	26,2	70,7
Agrario	18,9	19,8	5,1	9,1	52,9	968,9
Autónomos	77,0	24,0	24,3	65,2	190,5	3.121,7
Outros	8,0	2,8	2,9	6,0	19,6	284,2
Total	443,3	132,4	111,3	383,2	1.070,2	19.152,3
2008 R. Xeral	335,4	85,4	79,6	285,3	785,7	14.526,0
Mar	6,9	2,1	0,0	16,5	25,5	69,2
Agrario(1)	1,3	1,4	0,4	1,3	4,4	744,5
Autónomos(1)	93,9	41,4	28,5	72,6	236,4	3.377,9
Outros	8,4	2,8	2,9	6,4	20,5	288,0
Total	445,9	133,1	111,4	382,1	1.072,5	19.005,6
2009 R. Xeral	323,9	82,9	77,2	267,2	751,2	13.546,1
Mar	6,6	1,9	0,0	16,1	24,7	66,6
Agrario(1)	1,4	1,4	0,4	1,3	4,5	802,2
Autónomos(1)	91,0	39,9	27,6	70,3	228,8	3.213,8
Outros	8,5	2,9	3,0	6,1	20,5	288,1
Total	431,4	129,0	108,2	361,1	1.029,7	17.916,8
2010 R. Xeral	319,6	81,4	76,0	258,7	735,7	13.279,2
Mar	6,5	2,0	0,0	15,6	24,1	64,7
Agrario(1)	1,5	1,4	0,4	1,3	4,6	818,8
Autónomos(1)	88,7	38,7	26,8	68,6	222,8	3.126,0
Outros	8,3	2,8	3,0	6,2	20,3	293,2
Total	424,6	126,3	106,2	350,4	1.007,5	17.581,9
2011 R. Xeral	311,4	79,7	74,2	247,6	712,9	13.053,1
Mar	6,4	1,9	0,0	15,2	23,5	62,8
Agrario(1)	1,5	1,5	0,4	1,3	4,7	820,2
Autónomos(1)	87,1	37,8	26,3	67,6	218,8	3.088,8
Outros	8,4	2,8	2,9	6,2	20,4	301,4
Total	414,8	123,7	103,8	337,9	980,3	17.326,3
2012 R. Xeral(2)	296,2	75,1	70,5	232,4	674,2	12.470,5
Mar	6,3	1,8	0,0	14,8	22,9	61,8
Agrario(1)	1,6	1,6	0,3	1,3	4,8	810,1
Autónomos(1)	86,0	37,2	26,0	66,5	215,8	3.045,8
Outros	10,1	3,1	3,1	7,3	23,5	350,2
Total	400,2	118,8	99,9	322,3	941,2	16.738,6
2013 R. Xeral(2)	286,0	71,4	68,5	223,7	649,5	12.027,9
Mar	6,1	1,7	0,0	14,2	22,1	61,8
Agrario(1)	1,5	1,5	0,3	1,2	4,5	753,5
Autónomos(1)	85,7	36,7	25,8	65,6	213,9	3.029,2
Outros	11,8	3,5	3,4	8,7	27,4	427,2
Total	391,2	114,8	98,0	313,4	917,4	16.299,5
2014 R. Xeral(2)	287,4	71,6	68,6	224,6	652,2	12.212,0
Mar	6,1	1,6	0,0	13,9	21,6	61,7
Agrario(1)	1,6	1,5	0,3	1,1	4,5	754,6
Autónomos(1)	87,1	36,7	25,9	66,4	216,0	3.095,8
Outros	11,7	3,6	3,4	8,8	27,5	432,0
Total	393,9	115,0	98,2	314,8	921,8	16.556,0

Medias anuais en miles

(1)A partir do 1 de xaneiro de 2008 os traballadores por conta propia do rexime especial agrario integranse no rexime especial de traballadores autónomos (lei 18/2007 de 4 de xullo).

Contabilizanse a partir de dita data só os que na actualidade inclúense no sistema especial agrario (conta allea)

(2)A partir do 1 de xaneiro de 2012 os traballadores por conta allea do rexime especial agrario e os do empregados/as do fogar integranse no rexime Xeral (lei 27/2011 de 1 de agosto).

neste cadro no rexime xeral non se inclúen os afiliados de estes colectivos.

Fonte: Ministerio de Emprego e Seguridade Social

6.2.4. Traballadores/as afiliados/as por sexo e réxime

No cadro 6.12 inclúense os datos de afiliados/as en Galicia por sexo e réxime referentes neste caso non á media anual como se reflicten no resto dos cadros senón a decembro do ano correspondente.

Cadro 6.12

Traballadores/as afiliados/as e en alta. Por réximes e sexos. Galicia. 1998/2013-2014 (1)

		A Coruña			Lugo			Ourense			Pontevedra			Galicia		
		1998	2013(2)	2014(2)	1998	2013(2)	2014(2)	1998	2013(2)	2014(2)	1998	2013(2)	2014(2)	1998	2013(2)	2014(2)
Agrario /SETA(1,2)	Homes	10.733	4.909	3.796	12.600	6.599	5.426	3.547	1.045	831	5.068	2.073	1.468	31.948	14.626	11.521
	Mulleres	16.807	7.710	6.947	15.945	7.186	6.568	7.314	1.626	1.477	10.115	3.359	2.781	50.181	19.881	17.773
Mar	Homes	6.496	4.932	4.640	2.031	1.496	1.363	0	0	0	15.992	10.008	9.834	24.519	16.437	15.837
	Mulleres	888	1.622	1.464	218	172	159	0	0	0	4.043	3.894	3.723	5.149	5.689	5.346
Autónomos	Homes	40.334	45.402	46.598	13.772	15.304	15.537	15.017	14.783	14.872	33.418	37.154	38.097	102.541	112.644	115.104
	Mulleres	21.867	29.657	30.502	6.452	8.953	9.099	6.842	8.601	8.872	17.780	24.090	24.705	52.941	71.302	73.178
Xeral e do Carbón	Homes	146.404	144.347	142.082	39.752	35.417	35.568	38.148	34.993	34.502	126.038	113.589	112.150	350.342	328.346	324.302
	Mulleres	85.335	142.081	142.355	20.598	35.078	35.659	21.480	33.261	33.831	66.932	107.909	108.839	194.345	318.328	320.684
Empreg. do Fogar(2)	Homes	112	269	287	24	62	66	26	90	87	54	139	148	216	560	588
	Mulleres	5.367	11.451	11.388	1.476	3.479	3.588	1.695	3.328	3.323	3.671	8.555	8.645	12.209	26.812	26.944
Total	Homes	204.079	199.861	198.544	68.179	58.878	59.242	56.738	50.911	50.497	180.570	162.963	162.325	509.566	472.613	470.608
	Mulleres	130.264	192.521	193.069	44.689	54.867	55.384	37.331	46.816	47.535	102.541	147.802	149.058	314.825	442.006	445.046

Elaboración propia

Datos a decembro de cada ano

(1) A partir do 1 de xaneiro de 2008 os traballadores por conta propia do réxime especial agrario integranse no réxime especial de traballadores autónomos (lei 18/2007 de 4 de xullo). A partir de dita data inclúense os Sistema especial SETA

(2) A partir do 1 de xaneiro de 2012 os traballadores por conta allea do rexime especial agrario e os do empregados/as do fogar integranse no rexime Xeral (lei 27/2011 de 1 de agosto). A partir de dita data inclúense o Sistema especial, xunto cos do SETA e no sistema de Empregados/as do Fogar do Réxime Xeral, respectivamente

Fonte: Tesourería Xeral da Seguridade Social

Consoante cos datos que proporciona a Seguridade Social traballan en 2014 en Galicia máis homes que mulleres, 470.608, o 51,40% de varóns, fronte a 445.046, o 48,60% de mulleres. Por provincias, mantense unha proporción moi similar ao total galego; por réximes hai moitas diferenzas. En efecto, as mulleres son maioría esmagadora no Réxime de Empregados do Fogar (26.944 afiliadas por só 588 varóns en alta); tamén son maioría no Réxime Agrario, representando, en 2014, o 60,67% do total.

No Réxime do Mar traballan 15.837 homes, case tres veces máis das 5.346 mulleres en alta, cunha clara tendencia neste réxime á diminución da porcentaxe de afiliados varóns. Os 115.104 varóns afiliados ao Réxime de Autónomos constitúen o 61,13% do total de dito réxime e no Xeral os 324.302 traballadores masculinos supoñen o 50,28% dos afiliados. En termos globais é de destacar que os maiores incrementos, tanto porcentual como en contía global dos últimos anos prodúcese no colectivo das mulleres que recorta, por tanto, as diferenzas con respecto ao total dos afiliados masculinos. Nos últimos cinco anos de baixada xeral de cotizantes, diminúen en maior medida os afiliados masculinos cos correspondentes ao colectivo das mulleres.

6.2.5. Traballadores/as afiliados/as por sector de actividade

A data de redacción deste informe non estaban dispoñíbles os datos oficiais de 2014, deste epígrafe. No cadro 6.13, no que se contempla unha distribución dos traballadores/as afiliados/as polos sectores clásicos de actividade, a poboación afiliada galega sitúase maioritariamente no sector servizos, 645.900 afiliados en 2013 que representan o 70,40% do total, máis de 4 puntos por baixo do 74,68% dos 12.172.100 que supoñen no global de España. Segue en importancia o sector da industria, onde se atopan en alta en 2013, 133.500 traballadores/as que constitúen o 14,55% dos afiliados/as galegos. No cómputo xeral español os

dous millóns vinte un mil oitocentos traballadores/as da industria representan unha porcentaxe do 12,40% sobre o total de afiliados/as, máis de dous puntos inferior por tanto á galega.

Cadro 6.13

Traballadores/as afiliados/as en alta laboral. Por sector de actividade.
Galicia/España. 2007-2013

		A Coruña	Lugo	Ourense	Pontevedra	Galicia	España
Agrario	2007	28,4	23,7	7,3	27,6	87,0	1.188,8
	2008	27,3	22,6	7,0	26,3	83,2	1.204,5
	2009	24,7	21,0	6,6	24,5	76,8	1.197,7
	2010	23,3	19,9	6,1	23,2	72,5	1.200,4
	2011	22,7	19,1	5,7	22,3	69,8	1.188,9
	2012	22,0	18,4	5,3	21,5	67,1	1.168,5
	2013	21,6	17,7	5,1	20,8	65,2	1.108,5
Industria	2007	65,6	16,1	19,1	76,4	177,2	2.705,5
	2008	65,3	15,8	18,7	75,5	175,3	2.638,7
	2009	61,7	14,8	17,1	67,7	161,3	2.397,9
	2010	59,6	14,4	16,7	63,4	154,1	2.286,0
	2011	57,6	14,1	16,8	59,1	147,6	2.222,6
	2012	54,6	13,5	16,0	55,3	139,3	2.103,5
	2013	51,9	12,6	15,4	53,6	133,5	2.021,8
Construción	2007	61,1	15,8	15,2	47,8	139,9	2.454,1
	2008	58,1	15,6	14,6	44,8	133,1	2.182,4
	2009	52,9	14,6	13,7	39,4	120,6	1.779,6
	2010	48,1	13,5	12,3	35,1	109,0	1.545,8
	2011	42,2	12,2	11,0	30,9	96,3	1.355,1
	2012	35,4	10,4	10,0	25,3	81,0	1.123,4
	2013	32,1	9,1	9,5	22,0	72,7	997,2
Servicios	2007	288,2	76,8	69,7	231,4	666,0	12.803,8
	2008	295,2	79,2	71,0	235,4	680,8	12.979,9
	2009	290,4	78,0	70,0	228,0	666,4	12.541,6
	2010	293,6	78,6	71,1	228,7	672,0	12.549,7
	2011	292,4	78,4	70,4	225,6	666,8	12.559,7
	2012	288,3	76,6	68,6	220,2	653,7	12.343,6
	2013	285,5	75,4	68,0	217,0	645,9	12.172,1
Total	2007	443,3	132,4	111,3	383,2	1.070,1	19.152,3
	2008	445,9	133,1	111,4	382,1	1.072,5	19.005,6
	2009	431,4	129,0	108,2	361,1	1.029,7	17.916,8
	2010	424,6	126,3	106,2	350,4	1.007,5	17.581,9
	2011	414,8	123,7	103,8	337,9	980,2	17.326,3
	2012	400,2	118,8	99,9	322,3	941,2	16.738,6
	2013	391,2	114,8	98,0	313,4	917,4	16.299,5

Elaboración propia

Datos: medias anuais redondeados a miles

Fonte: Ministerio de Empleo e Seguridade Social

No sector agrario, no que debemos incluír tamén o pesqueiro, están en alta 65.200 traballadores/as que constitúen o 7,11% dos afiliados/as galegos, mentres que o millón cento oito mil cincocentos traballadores/as incluídos en dito sector a nivel estatal representan o 6,80% do total de afiliados/as españois.

Por último na construción no ano 2013 diminúen os traballadores/as en alta en Galicia na cifra de 8.400 activos situándose en 72.700 que supoñen o 7,92% do total de afiliados/as, superior en dous puntos en

termos porcentuais á que representan os novecientos noventa e sete mil afiliados/as de dito sector no total de España.

6.2.6. Altas iniciais

Cadro 6.14

Altas laborais iniciais. Por réximes. Galicia/España. 1995/2000/2009-2013

		A Coruña	Lugo	Ourense	Pontevedra	Galicia	España
Rexime Xeral e Minería do carbon	1995(1)	12.882	3.219	3.571	11.405	31.077	545.440
	2000(1)	20.329	5.000	4.518	17.704	47.551	855.952
	2009	8.078	2.331	2.123	6.798	19.330	361.342
	2010	7.988	2.190	1.920	6.453	18.551	371.952
	2011	7.889	2.200	1.761	5.944	17.794	372.304
	2012	6.328	1.582	1.372	4.513	13.795	296.108
	2013	6.454	1.592	1.506	5.197	14.749	332.390
Réxime Especial de traballadores autónomos(2)	1995(1)						
	2000(1)						
	2009	620	236	214	487	1.557	26.768
	2010	633	219	171	515	1.538	27.657
	2011	636	277	198	544	1.655	29.063
	2012	620	239	177	510	1.546	29.829
	2013	758	245	201	597	1.801	35.900
Réxime Especial do Mar	1995(1)						
	2000(1)						
	2009	61	51	0	116	228	1.017
	2010	47	34	0	122	203	909
	2011	49	31	0	95	175	877
	2012	43	12	0	115	170	787
	2013	39	13	0	105	157	899
Outros	1995(1)						
	2000(1)						
	2009	447	178	139	389	1.153	111.247
	2010	314	190	125	321	950	87.766
	2011	284	166	134	431	1.015	73.638
	2012	60	71	55	194	380	29.073
	2013	164	101	109	307	681	42.487
Total	1995(1)	14.229	4.178	3.940	12.271	34.618	596.193
	2000(1)	21.434	5.727	4.921	18.399	50.481	939.635
	2009	9.206	2.796	2.476	7.790	22.268	500.374
	2010	8.982	2.633	2.216	7.411	21.242	488.284
	2011	8.858	2.674	2.093	7.014	20.639	475.882
	2012	7.051	1.904	1.604	5.332	15.891	355.797
	2013	7.415	1.951	1.816	6.206	17.388	411.676

Elaboración propia

(1) Os anos 1995 e 2000 non se dispoñe de datos dos Réximes Especiais de Autónomos e do Mar

(2) A partir do 1 de Xaneiro de 2008 os traballadores de conta propia do rexime agrario intégranse no de Autónomos

Fonte: Ministerio de Emprego e Seguridade Social

A data de redacción deste informe non estaban dispoñibles os datos oficiais de 2013, deste epígrafe.

As altas iniciais correspóndense coas primeiras incorporacións dos traballadores/as o sistema da Seguridade Social. No cadro 6.14 contabilízanse as correspondentes aos réximes xeral e minería do carbón, ao especial agrario, réxime de empregados/as do fogar, xunto co de autónomos e do mar. Do

exame das mesmas en Galicia reflíctese que tras un significativo aumento desde 1994 ata o ano 2000, nos anos sucesivos descenden ano a ano ata o 2005 que aumentan notablemente e o volven a facer aínda que en menor contía en 2006 e tamén en 2007 ata alcanzar as 47.502. En 2008 baixan moi significativamente ata as 37.113 e aínda máis en 2009, 2010, 2011e sobre todo en 2012 : 15.891. En 2013 trócase a tendencia de anos anteriores e prodúcese un aumento das altas iniciais de 1.497 no conxunto da Comunidade. O incremento do número das altas iniciais opera tamén en cada unha das provincias galegas, sendo máis acentuado porcentualmente en 2013 na provincia de Pontevedra, onde soben en 874, preto do 16,40% co respecto ó ano anterior. No conxunto estatal prodúcese un importante aumento no ano 2005 de 118.585, posiblemente polo efecto da importante número de altas de estranxeiros como consecuencia do proceso de normalización de 2005, diminuíndo lixeiramente en 2006 e con maior intensidade entre 2007 e 2011, pero sobre todo en 2012 en que con 355.797 altas iniciais, baixan en máis de 200.000 có respecto ás do ano anterior, en 2013 increméntanse en 55.879, que representa o 15,71% con respecto ó ano anterior.

6.2.7. Afiliacións e altas por comunidades autónomas

Cadro 6.15

Traballadores/as afiliados/as e en alta laboral. Por réximes e comunidades autónomas. 2008-2013

	2008					
	R. Xeral	Mar	Agrario(2)	Autónomos(2)	Outros ⁽¹⁾	Total
Andalucía	2.059,1	9,4	457,5	504,3	30,8	3.061,1
Aragón	453,4	0,0	9,3	116,4	7,8	586,9
Asturias	306,4	1,8	1,0	83,2	10,4	402,8
Baleares	350,2	2,0	2,4	88,3	9,3	452,2
Canarias	624,4	6,1	15,7	114,7	7,5	768,4
Cantabria	175,8	1,4	0,6	46,1	3,6	227,5
C. A Mancha	555,1	0,0	30,2	162,9	7,8	756,0
C. León	721,8	0,0	13,7	221,9	14,7	972,1
Cataluña	2.707,1	6,8	20,6	589,7	53,2	3.377,4
C. Valenciana	1.469,2	5,7	55,6	368,4	24,2	1.923,1
Extremadura	253,0	0,0	60,8	81,5	2,3	397,6
Galicia	785,7	25,4	4,5	236,4	20,5	1.072,5
Madrid	2.548,6	4,6	3,5	386,3	67,0	3.010,0
Murcia	404,5	1,1	58,5	104,2	8,1	576,4
Navarra	224,0	0,0	4,0	50,1	3,9	282,0
País Vasco	758,9	4,3	2,6	188,7	13,4	967,9
A Rioxa	98,0	0,0	4,2	28,7	1,6	132,5
Ceuta	16,4	0,3	0,0	2,9	0,7	20,3
Melilla	14,3	0,1	0,0	3,1	1,3	18,8
España	14.525,9	69,0	744,7	3.377,8	288,1	19.005,5

	2009					
	R. Xeral	Mar	Agrario(2)	Autónomos(2)	Outros ⁽¹⁾	Total
Andalucía	1.905,0	9,3	478,8	481,2	31,8	2.906,1
Aragón	419,9	0,0	11,3	110,4	7,3	548,9
Asturias	293,3	1,7	1,1	80,5	10,3	386,9
Baleares	324,2	2,0	2,6	84,0	9,8	422,6
Canarias	565,6	5,5	15,4	108,4	7,8	702,7
Cantabria	167,2	1,4	0,7	44,2	3,9	217,4
C. A Mancha	514,7	0,0	38,5	153,3	7,7	714,2
C. León	690,3	0,0	15,3	213,6	14,2	933,4
Cataluña	2.519,6	6,6	24,0	557,9	56,1	3.164,2
C. Valenciana	1.306,9	5,4	64,6	342,1	23,6	1.742,6
Extremadura	242,8	0,0	62,9	79,8	2,5	388,0
Galicia	751,1	24,6	4,5	228,8	20,6	1.029,6
Madrid	2.411,4	4,3	4,7	367,1	69,8	2.857,3
Murcia	363,1	1,0	65,0	98,0	8,3	535,4
Navarra	210,8	0,0	4,6	47,8	4,4	267,6
País Vasco	730,0	4,3	3,2	183,3	13,9	934,7
A Rioxa	92,0	0,0	4,9	27,2	1,7	125,8
Ceuta	16,5	0,2	0,0	2,9	0,7	20,3
Melilla	14,6	0,1	0,0	3,1	1,3	19,1
España	13.539,0	66,4	802,1	3.213,6	295,7	17.916,8

	2010					
	R. Xeral	Mar	Agrario(2)	Autónomos(2)	Outros ⁽¹⁾	Total
Andalucía	1.871,5	9,0	487,9	470,6	31,7	2.870,7
Aragón	413,4	0,0	11,6	107,1	6,6	538,7
Asturias	293,1	1,7	1,1	78,6	6,4	380,9
Baleares	315,6	2,0	2,8	81,6	9,6	411,6
Canarias	546,8	5,4	15,1	104,9	7,5	679,7
Cantabria	165,1	1,3	0,7	43,2	3,9	214,2
C. A Mancha	504,7	0,0	41,1	148,8	7,4	702,0
C. León	682,9	0,0	15,8	208,5	11,4	918,6
Cataluña	2.474,2	6,5	24,6	541,4	57,0	3.103,7
C. Valenciana	1.265,0	5,3	67,5	329,8	24,4	1.692,0
Extremadura	241,1	0,0	63,7	78,6	2,5	385,9
Galicia	735,7	24,0	4,5	222,8	20,4	1.007,4
Madrid	2.362,3	4,1	4,9	356,8	72,8	2.800,9
Murcia	352,6	1,0	64,6	94,4	8,8	521,4
Navarra	208,5	0,0	4,7	46,9	4,6	264,7
País Vasco	724,3	4,2	3,2	179,4	14,7	925,8
A Rioxa	90,9	0,0	4,9	26,4	1,8	124,0
Ceuta	16,6	0,2	0,0	2,9	0,7	20,4
Melilla	14,7	0,1	0,0	3,1	1,4	19,3
España	13.279,0	64,8	818,7	3.125,8	293,6	17.581,9

	2011					
	R. Xeral	Mar	Agrario(2)	Autónomos(2)	Outros ⁽¹⁾	Total
Andalucía	1.843,5	8,5	487,0	467,3	31,2	2.837,5
Aragón	403,3	0,0	12,1	105,1	7,2	527,7
Asturias	281,8	1,7	1,1	77,6	9,6	371,8
Baleares	310,0	1,9	2,8	80,5	9,9	405,1
Canarias	546,9	5,3	15,0	105,0	7,4	679,6
Cantabria	162,3	1,2	0,7	42,6	3,8	210,6
C. A Mancha	485,6	0,0	39,1	146,8	7,5	679,0
C. León	672,4	0,0	16,5	206,1	13,4	908,4
Cataluña	2.429,5	6,3	25,2	533,4	57,1	3.051,5
C. Valenciana	1.237,0	5,0	69,2	325,2	24,3	1.660,7
Extremadura	237,0	0,0	65,0	78,0	2,5	382,5
Galicia	712,9	23,6	4,7	218,8	20,3	980,3
Madrid	2.336,8	3,9	4,7	355,4	74,6	2.775,4
Murcia	346,0	1,0	64,6	91,1	9,0	511,7
Navarra	206,6	0,0	4,8	46,3	4,7	262,4
País Vasco	720,0	3,9	2,9	177,2	15,6	919,6
A Rioxa	89,9	0,0	4,7	26,0	1,8	122,4
Ceuta	16,6	0,2	0,0	3,0	0,6	20,4
Melilla	15,0	0,1	0,0	3,3	1,3	19,7
España	13.053,1	62,6	820,1	3.088,7	301,8	17.326,3

	2012					
	R. Xeral	Mar	Agrario(2)	Autónomos(2)	Outros ⁽¹⁾	Total
Andalucía	1.741,9	8,5	488,3	462,6	38,9	2.740,2
Aragón	386,4	0,0	12,0	103,5	9,5	511,3
Asturias	269,1	1,8	1,1	76,0	7,7	355,6
Baleares	301,1	1,9	2,7	79,6	10,5	395,8
Canarias	522,0	5,2	15,1	105,4	8,8	656,4
Cantabria	154,5	1,2	0,6	42,0	4,9	203,1
C. A Mancha	440,2	0,0	37,4	144,0	9,6	631,3
C. León	638,2	0,0	15,1	203,5	15,8	872,6
Cataluña	2.338,8	6,3	24,8	524,2	60,5	2.954,6
C. Valenciana	1.175,2	5,2	62,8	318,7	27,1	1.589,0
Extremadura	223,1	0,0	64,1	77,0	3,8	367,9
Galicia	674,2	22,9	4,8	215,8	23,5	941,2
Madrid	2.272,8	3,6	3,3	351,6	87,5	2.718,8
Murcia	327,3	1,0	65,8	89,6	10,2	493,8
Navarra	196,9	0,0	5,0	45,5	6,5	253,8
País Vasco	693,3	3,9	3,1	174,5	21,3	896,0
A Rioxa	85,2	0,0	4,3	25,7	2,4	117,6
Ceuta	15,8	0,2	0,0	3,1	0,7	19,9
Melilla	14,8	0,1	0,0	3,3	1,4	19,6
España	12.470,5	61,8	810,1	3.045,8	350,4	16.738,5

	2013					
	R. Xeral	Mar	Agrario(2)	Autónomos(2)	Outros ⁽¹⁾	Total
Andalucía	1.663,8	9,0	458,5	464,8	48,8	2.644,8
Aragón	371,1	0,0	11,6	103,0	12,3	498,0
Asturias	253,0	1,8	1,0	75,0	11,7	342,3
Baleares	304,4	2,0	2,6	80,6	12,2	401,8
Canarias	515,5	5,2	13,9	105,8	10,7	651,2
Cantabria	146,4	1,2	0,6	41,3	5,8	195,3
C. A Mancha	412,9	0,0	32,9	143,4	12,1	601,3
C. León	605,7	0,0	13,6	201,1	20,8	841,3
Cataluña	2.270,5	6,4	22,6	517,9	69,4	2.886,8
C. Valenciana	1.138,3	5,2	53,9	316,2	32,4	1.545,9
Extremadura	213,8	0,0	61,0	76,7	5,4	356,9
Galicia	649,6	22,1	4,5	213,9	27,4	917,4
Madrid	2.199,8	3,8	2,5	350,2	106,2	2.662,4
Murcia	313,9	1,0	64,1	89,5	12,1	480,6
Navarra	190,2	0,0	4,6	45,2	7,6	247,5
País Vasco	667,4	3,8	2,2	172,5	26,7	872,7
A Rioxa	81,3	0,0	3,4	25,6	3,0	113,3
Ceuta	15,6	0,3	0,0	3,2	1,2	20,3
Melilla	14,7	0,1	0,0	3,6	1,5	19,9
España	12.027,8	61,7	753,5	3.029,1	427,4	16.299,5

	2014					
	R. Xeral	Mar	Agrario(2)	Autónomos(2)	Outros ⁽¹⁾	Total
Andalucía	1.695,6	8,9	462,3	481,1	48,1	2.696,0
Aragón	374,2	0,0	12,6	104,7	12,5	504,0
Asturias	252,0	1,7	1,0	75,9	11,8	342,3
Baleares	314,0	2,1	2,5	83,2	12,1	414,0
Canarias	531,9	5,3	13,2	109,4	10,6	670,4
Cantabria	147,8	1,3	0,6	41,8	5,7	197,1
C. A Mancha	418,9	0,0	31,5	146,0	12,2	608,5
C. León	608,7	0,0	13,2	202,3	20,7	844,9
Cataluña	2.310,1	6,4	22,2	527,2	69,5	2.935,4
C. Valenciana	1.169,3	5,4	53,2	324,2	32,9	1.585,0
Extremadura	216,5	0,0	61,5	78,7	5,4	362,0
Galicia	652,2	21,6	4,5	216,1	27,5	921,8
Madrid	2.227,4	3,9	2,1	360,1	110,0	2.703,5
Murcia	320,4	1,0	63,9	92,9	12,0	490,1
Navarra	191,6	0,0	4,4	46,1	7,6	249,7
País Vasco	668,4	3,8	2,3	173,3	27,7	875,5
A Rioxa	82,7	0,0	3,6	25,8	3,0	115,1
Ceuta	15,5	0,2	0,0	3,3	1,3	20,4
Melilla	14,8	0,1	0,0	4,6	0,8	20,3
España	12.211,9	61,6	754,6	3.096,6	431,4	16.556,0

Medias anuais en miles. A suma de cada un dos epígrafes non coincide necesariamente con exactitude co total de España, ao redondear as cantidades en miles de persoas

(2) A partir do 1 de xaneiro de 2008 os traballadores por conta propia do rexime especial agrario integranse no rexime especial de traballadores autónomos (lei 18/2007 de 4 de xullo)

Contabilízanse a partir de dita data no epígrafe de agrarios só os do sistema especial agrario (conta allea)

(3) A partir do 1 de xaneiro de 2012 os traballadores por conta allea do rexime especial agrario e os do empregados/as do f intégranse no rexime Xeral (Ley 27/2011, de 1 de agosto)

Neste cadro no rexime xeral non se inclúen os afiliados de estes colectivos. Os agrarios conta allea seguen contabilizados no epígrafe de agrarios

Fonte: Tesourería Xeral da Seguridade Social

Desde a perspectiva das comunidades autónomas e o conxunto do Estado español, (cadro 6.15) despois da recuperación xeral do número de afiliados/as experimentada en 1996, respecto ás perdas de activos

que con carácter xeral se produciron en 1993 e 1994 (ver informes de anos precedentes), no conxunto de España, en 1997, prodúcese un aumento importante con respecto ao ano anterior, de 426.100 afiliados/as, aumento que se experimenta na totalidade das comunidades autónomas. En 1998 consolídase dita tendencia cunha importante subida interanual de 658.900 afiliados/as, superada pola que ten lugar en 1999, con 753.900 altas. No ano 2000 o incremento foi de 718.000, no 2001 de 587.000 ; no 2002 de 476.400, en 2003 de 487.300, en 2004 de 468.200, en 2005 de 753.700 , en 2006 de 760.800 , en 2007 de 555.900. No ano 2008 polo impacto da crise diminúe en 146.700 e en 2009 o impacto é moito maior, reducíndose en máis de un millón oitenta e oito mil o número de afiliados/as en alta. No ano 2010 segue a tendencia á redución do número de afiliados/as, aínda que o efecto é menor que o ano precedente (335.000 altas menos), en 2011 tamén algo menor: 255.600 en cómputo de media anual, en 2012 volve a incrementarse ata os 587.800 afiliados menos que o ano precedente e en 2013 439.000, no ano 2014 fréase a tendencia a baixa das afiliacións e increméntase en 256.500 activos, acadando en media anual os 16.556.000 afiliados.

A Comunidade Autónoma Galega, tras a forte diminución de afiliados/as en 1993 (ver cadros en informes anteriores), volve a perder afiliados/as en 1994, se ben pola diminución crónica dos activos agrarios. En 1995 incrementa en 5.500 o total de activos, en 1996, en 7.000 e, en 1997, en 17.200, producíndose xa, nese ano, un aumento apreciable de afiliados no Réxime Xeral, que confirma a tendencia á recuperación económica que se albisca timidamente os dous anos precedentes e que vén a confirmarse sen dúbida ningunha en 1998, ano en que medran os activos galegos en 31.900, e aínda máis en 1999 – 36.900-. Nos anos 2000 a 2005 modérase máis o crecemento – 28.900, 24.200, 19.600; de 2000 a 2002; o mesmo número 23.200 nos anos 2003 e 2004, e 27.400 en 2005 – en 2006 e 2007 volven a medrar con forza: 34.800 afiliados, e 37.600 respectivamente- o máis importante aumento de afiliados nos últimos anos. En 2008 logra a pesar das importantes diminucións dos últimos meses manter ó saldo en positivo e incrementa ó numero de altas en 2.400, pero de 2009 a 2013, a crise faise patente e diminúen o número de afiliados en 42.900 , 22.200, 27.100, 39.100 e 23.800, respectivamente, logrando en 2014 trocar a tendencia e acadar un aumento de 4.400 afiliados en media anual.

6.3 ESTRANXEIROS

No cadro 6.16 ofrécese a cuantificación dos contratos rexistrados de traballadores estranxeiros en Galicia, segundo o sector de actividade e desagregados por provincias, podéndose observar que o sector servizos é o que, con gran diferenza, rexistra o maior número de contratos.

Cadro 6.16

Contratos rexistrados de traballadores estranxeiros, segundo sector de actividade por provincia. Galicia. 2014

	Total	Agrario	Industria	Construción	Servizos
A Coruña	37.283	1.589	1.009	1.436	11.773
Lugo	13.631	1.366	294	499	4.522
Ourense	14.893	364	490	411	2.997
Pontevedra	34.671	998	1.406	1.703	10.276
Galicia	33.617	4.317	3.199	4.049	29.568

Fonte: Ministerio de Empleo e Seguridade Social.

Con datos do *Ministerio de Empleo y Seguridad Social* (cadro 6.17) reflíctense os datos dos traballadores estranxeiros afiliados en alta laboral a 31 de decembro de 2014, distribuídos por réximes de Seguridade Social.

Cadro 6.17

Traballadores estranxeiros afiliados á Seguridade Social en alta laboral,

	TOTAL	Réxime Xeral e Minería do Carbón			Réxime Especial do Mar	Réxime Especial Traballadores Autónomos
		Réxime Xeral e R.E. Minería do carbón (1)	Sistema Especial Agrario	Sistema Especial Empregados do Fogar		
Coruña (A)	10.495	6.315	272	1.715	374	1.819
Lugo	4.390	2.379	541	451	381	638
Ourense	3.918	2.612	85	536	-	685
Pontevedra	10.201	6.337	121	1.219	501	2.023
GALICIA	29.004	17.643	1.019	3.921	1.256	5.165

(1) Excluídos traballadores do Sistema Especial Agrario e Sistema Especial de Empregados do Fogar.

Fonte.- Ministerio de Empleo e Seguridade Social

Neste cadro, contéplase que as provincias da Coruña e Pontevedra ocupan cifras similares nos datos da Seguridade Social, destacando sensiblemente Lugo no sistema especial agrario.

Nos cadros seguintes, con datos do SEPE, contéplanse os contratos de traballo rexistrados de traballadores estranxeiros nos que pódese observar que resaltan as cifras de contratos temporais (cadro 6.18) e o intervalo de 25 a 44 anos, tanto en homes como mulleres, é a que máis estranxeiros agrupa (cadro 6.19).

Cadro 6.18

Contratos a estranxeiros segundo tipo de contrato por provincias. Galicia 2014.

	TOTAL	Comunitarios				Extracomunitarios			
		Total	Indefinidos Iniciales	Convertidos en Indefinidos	Temporales	Total	Indefinidos Iniciales	Convertidos en Indefinidos	Temporales
GALICIA	41.133	14.690	1.563	611	12.516	26.443	3.035	971	22.437
A Coruña	15.807	4.676	596	173	3.907	11.131	1.295	372	9.464
Lugo	6.681	2.401	252	114	2.035	4.280	737	195	3.348
Ourense	4.262	2.044	209	95	1.740	2.218	258	112	1.848
Pontevedra	14.383	5.569	506	229	4.834	8.814	745	292	7.777

Fonte: Ministerio de Empleo e Seguridade Social. SEPE

Cadro 6.19

Contratos a estranxeiros segundo idades, sexo e sectores, por provincias. Galicia 2014

	TOTAL	Homes			Mulleres			Sectores			
		< 25 anos	25-44 anos	>= 45 anos	< 25 anos	25-44 anos	>= 45 anos	AGRICULT.	INDUSTRIA	CONTRUCCIÓN	SERVICIOS
GALICIA	41.133	2.823	16.632	4.494	2.557	11.676	2.951	4.317	3.199	4.049	29.568
A Coruña	15.807	1.010	6.291	1.457	997	4.958	1.094	1.589	1.009	1.436	11.773
Lugo	6.681	522	2.679	679	462	1.892	447	1.366	294	499	4.522
Ourense	4.262	393	1.560	415	278	1.247	369	364	490	411	2.997
Pontevedra	14.383	898	6.102	1.943	820	3.579	1.041	998	1.406	1.703	10.276

Fonte: Ministerio de Empleo e Seguridade Social. SEPE.

Contratación

7

7.1 INTRODUCCIÓN

O Estatuto dos Traballadores establece no seu artigo 16 que os empresarios están obrigados a comunicar á Oficina Pública de Emprego o contido dos contratos de traballo celebrados ou as prórrogas destes, deban ou non formalizarse por escrito, nos dez días seguintes á súa concertación. Se existe obrigación de formalización escrita presentátese copia do contrato para o seu rexistro e se non existe dita obrigación presentarase comunicación da contratación. No ámbito da Comunidade Autónoma Galega a comunicación realízase na rede de oficinas de Emprego do Servizo de Emprego Autónomo da Xunta de Galicia ou a través de Internet (Contrat@).

O Rexistro no Servizo Público de Emprego non supón ningún pronunciamento sobre o contido do contrato, o feito de que o contrato teña asignado un n.º de rexistro non implica que devandito contrato reúna todos os requisitos nin se axuste á legalidade.

As distintas modalidades de contratación que aparecen nas táboas estatísticas agrúpanse en: **Contratos Iniciais**, cando se formaliza a relación laboral por primeira vez, **Conversión en indefinidos** doutros contratos xa existentes de duración temporal, ou en **Prórrogas** de contratos que finalizaron a duración inicial.

Contratos Iniciais:

1-Indefinido (Bonificados/non Bonificados): É o contrato concertado sen establecer límites de tempo á prestación de servizos con xornada a tempo completo, parcial ou fixo discontinuo. (R.D.L.G. 1/95, Lei 12/2001, Lei 43/2006, Lei 35/2010, Real Decreto-Lei 10/2011 e Real Decreto-Lei 1/2011).

2-Indefinido Persoas con Discapacidade: Contrato de duración indefinida dirixido á integración laboral de persoas con discapacidade e que pode ser de xornada completa ou a tempo parcial. (R.D. 1451/1983, modificado por R.D. 4/1999, Lei 12/2001 e Lei 43/2006).

3-Obra ou servizo: Son os concertados para a realización de obras ou servizos determinados, en xornada completa ou parcial, na actividade da empresa e cuxa duración é temporal. (Art. 15 do Estatuto dos Traballadores, R.D. 2720/1998, Lei 12/2001, Lei 35/2010, Lei 3/2012).

4-Eventual por circunstancias da produción: Contratos de duración temporal, en xornada completa ou parcial, para atender as esixencias circunstanciais do mercado. (Art. 15 do Estatuto dos Traballadores, Lei 35/2010, Lei 3/2012).

5-Interinidade: Contrato de duración temporal para substituír a un traballador con dereito a reserva de posto, en xornada completa ou parcial (Art. 15 do Estatuto dos Traballadores, Real Decreto-Lei 11/1998, R.D. 2720/1998, Lei 39/1999, Lei 12/2001, Lei 45/2002 e Lei Orgánica 3/2007).

6-Temporal para Persoas con Discapacidade: Contrato temporal de doce meses a tres anos, con xornada completa ou parcial, para persoas con discapacidade. (R.D 1451/1983 e Lei 43/2006).

7-Substitución: Contrato de duración indefinida ou ata o momento da xubilación do traballador ao que substitúe por xubilación parcial, con xornada parcial ou completa (Lei 14/2000, Lei 3/2012).

8-Xubilación parcial: Contrato de duración determinada e xornada parcial, complementario do de Substitución, que se asina co traballador que se xubila parcialmente (Lei 12/2001, Lei 40/2007).

9-Contrato de substitución por xubilación aos 64 anos: Para traballadores desempregados que substitúan a outros traballadores que anticipan a idade de xubilación nun ano. (R.D. 1194/1985, Lei 14/2000, Lei 12/2001, Lei 27/2011, Lei 3/2012).

10-Contrato en prácticas: Destinados a completar a formación de traballadores con títulos universitarios ou de formación profesional. Son contratos de duración temporal, con xornada a tempo parcial ou completa, indistintamente. (Art. 11 do Estatuto dos Traballadores, R.D. 488/1998, Lei 35/2010, Lei 3/2012).

11-Contrato para a formación e a aprendizaxe (Formación): Destinado aos mozos de 16 a 24 anos, (ata o 31 de Decembro de 2013, que a taxa de desemprego sexa inferior ao 15 %, pódese celebrar con traballadores de ata 30 anos), para a adquisición por parte do traballador da cualificación necesaria para o desempeño dun oficio ou posto de traballo concreto. (Art. 11 do Estatuto dos Traballadores, Lei 3/2012, R.D. 1529/2012).

12-Outros contratos: Son os rexistrados pertencentes a modalidades non especificadas anteriormente e/ou pertencentes a réximes especiais de contratación, tales como os de artistas, servizo doméstico, mercantís, etc... Inclúense tamén os contratos que, pertencendo ou presentándose segundo as modalidades existentes, adoecen dalgún defecto formal ou incumpren algún requisito básico no momento da súa introdución

na base de datos, permanecendo neste apartado estatisticamente aínda que con posterioridade fosen emendados os seus defectos de forma.

Contratos convertidos en indefinidos

Son aqueles que ao amparo da normativa en vigor, son transformados en indefinidos. Estas transformacións non se suman aos contratos a cuxa modalidade corresponden porque nese caso produciríase unha duplicidade, xa que o contrato de orixe xa foi contabilizado no seu día. Estes contratos son:

- De obra ou servizo determinado
- Eventual por circunstancias da produción
- De interinidade
- Temporal de persoas con discapacidade
- De substitución por xubilación aos 64 anos

- En prácticas
- De relevo
- De formación
- Outros contratos

Prórrogas

Alguns contratos de duración temporal, unha vez finalizada a súa duración inicial, poden prorrogarse. O número de prórrogas que admite un contrato depende da súa topoloxía. Son as seguintes:

- De obra ou servizo determinado
- Eventual por circunstancias da produción
- De interinidade
- Temporal persoas con discapacidade
- De substitución por xubilación aos 64 anos
- En prácticas
- De relevo
- De formación
- Xubilación parcial

Cadro 7.1

Contratos de traballo, contratos convertidos en indefinidos e adscripcións colaboración social.
Galicia/España. 2013-2014

	Total España 2013	%	Total Galicia 2013	%	Total España 2014	%	Total Galicia 2014	%
Indefinido Ordinario (Boni/ no Boni)	728.986	5,06	31.194	4,08	928.664	5,69	39.301	5,14
Indefinido				0,00				0,00
Persoas con discapacidade	6.062	0,04	326	0,04	7.158	0,04	411	0,05
Obra ou servizo	5.932.482	36,37	255.809	33,48	6.680.679	40,95	277.290	36,29
Eventual	6.078.973	42,30	293.771	38,45	6.883.223	42,20	332.063	43,46
Interinidade	1.347.471	8,26	73.639	9,64	1.455.176	8,92	80.523	10,54
Temporal discapacitado	16.279	0,10	878	0,11	18.364	0,11	1.014	0,13
Relevo	12.225	0,07	740	0,10	14.715	0,09	1.041	0,14
Xubilación %	15.554	0,10	909	0,12	24.361	0,15	1.527	0,20
Substitución xub. 64 anos	695	0,00	28	0,00	618	0,00	12	0,00
Prácticas	48.481	0,30	2.738	0,36	62.618	0,38	3.629	0,47
Formación	106.101	0,65	8.355	1,09	139.864	0,86	10.000	1,31
Outros	99.404	0,61	16.120	2,11	97.140	0,60	17.305	2,26
Total contratos iniciais	14.392.713	100,00	684.507	100,00	16.312.580	100,00	764.116	100,00
Convertidos en indefinidos	399.901		22.271		414.509		22.077	
Adscrición colabora. Social	9.767		266		7.920		215	
Total contratos e adscripcións	14.802.381		707.044		16.735.009		786.408	

Fonte: SEPE Estatística de contratos rexistrados. Decembro 2014

Nunha primeira observación podemos apreciar que continúa a tendencia de anos anteriores dunha gran rotación da poboación ocupada asalariada con contratos temporais. (Datos SEPE-EPA).

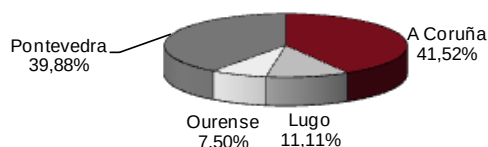
Cadro 7.2

Total contratos de traballo. Por provincias. Galicia. 2013-2014

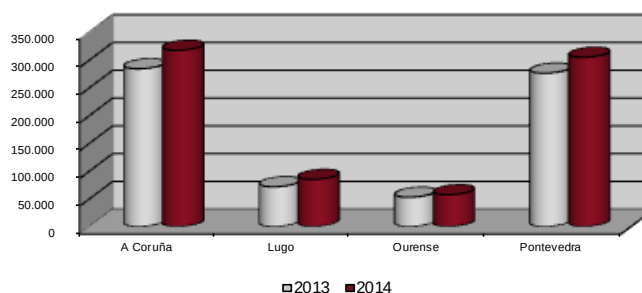
Tipo de contrato	A Coruña		Lugo		Ourense		Pontevedra		Galicia	
	2013	2014	2013	2014	2013	2014	2013	2014	2013	2014
Duración temporal:										
Obra	117.722	126.061	22.136	27.430	22.218	22.392	93.733	101.407	255.809	277.290
Eventual	108.383	125.437	33.212	38.418	19.235	21.053	132.941	147.155	293.771	332.063
Interinidade	34.346	36.720	8.036	9.211	5.765	6.822	25.492	27.770	73.639	80.523
Temporal discapacitados	389	450	91	98	91	110	307	356	878	1.014
Relevo	203	369	53	87	41	100	443	485	740	1.041
Xubilación parcial	302	596	72	160	52	135	483	636	909	1.527
Substitución	13	1	2	1	5	1	8	9	28	12
Prácticas	1.347	1.581	266	318	196	278	929	1.452	2.738	3.629
Formación	3.265	3.913	990	1.299	1.198	1.466	2.902	3.322	8.355	10.000
Outros	4.055	4.643	2.597	2.710	753	960	8.715	8.992	16.120	17.305
Duración indefinida:										
Indefinido ordinario	13.817	17.286	4.136	5.109	3.189	3.926	10.052	12.980	31.194	39.301
Indefinido fomento de emprego	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Persoas con discapacidade	113	175	33	47	37	43	143	146	326	411
Total contratos	283.955	317.232	71.624	84.888	52.780	57.286	276.148	304.710	684.507	764.116

Fonte: SEPE. Estatística de Contratos Rexistrados. Decembro 2014

Distribución do total de contratos en Galicia. 2014

Evolución do total de contratos en Galicia

Cadro 7.3**Contrato de traballo por tipo e por sector. Galicia 2014**

	Agricultura	Industria	Construción	Servizos	Total
Indefinido ordinario	3.784	4.135	3.147	28.235	39.301
Discapacitados	11	41	20	339	411
Obra ou servizo	15.227	46.524	31.324	184.215	277.290
Eventual circunst. produc.	4.647	43.790	9.690	273.936	332.063
Interinidade	979	8.796	336	70.412	80.523
Temporal discapacitado	17	132	47	818	1.014
Relevo	1	321	8	711	1.041
Xubilación parcial	3	582	37	905	1.527
Substitución xub. 64 anos	0	0	0	12	12
Prácticas	6	564	205	2.854	3.629
Formación	181	744	758	8.317	10.000
Outros contratos	8	28	131	17.138	17.305
Galicia	24.864	105.657	45.703	587.892	764.116

Fonte: SEPE Estatística de Contratos Rexistrados. Decembro 2014

Se tomamos a actividade económica como punto de comparación observamos, que como é de esperar, que é o sector servizos o que concentra a maior parte das contratacións (76,94%) seguido a moita distancia pola industria (13,82%), a construción (5,98%) e no último lugar de volume de contratos rexistrados atopamos á agricultura e pesca (3,25%).

Cadro 7.4**Contratos de traballo iniciais segundo grupo principal de ocupación do posto. Por provincias. Ano 2014**

	A Coruña	Lugo	Ourense	Pontevedra	Galicia
A. Dirección e xerencia de empresas	652	145	142	558	1.497
B. Técnico e profesionais de saúde e ensino	12.166	3.101	3.008	11.004	29.279
C. Outros técnicos, científicos e intelectuais	19.041	7.345	2.008	15.011	43.405
D. Técnicos e profesionais de apoio	26.973	5.064	3.410	17.657	53.104
E. Empregados de oficina non público	8.579	1.946	1.991	6.970	19.486
F. Empregados oficina público	12.431	1.676	1.429	8.991	24.527
G. Traballadores de Servizo de Restauración e Comercio	78.621	29.195	14.977	67.279	190.072
H. Traballadores Servizo de saúde	20.471	4.463	5.031	14.806	44.771
I. Traballadores de Servizo de Protección e Seguridade	3.779	922	658	2.785	8.144
J. Traballadores cualificados de Agricultura e Gandeiría	3.651	1.735	604	4.991	10.981
K. Traballadores cualificados da Construción	12.530	2.497	2.575	12.051	29.653
L. Traballadores cualificados de Industrias Manufactureiras	22.774	4.122	2.726	20.945	50.567
M. Operador de instalacións e maquinaria	9.039	1.164	2.487	8.012	20.702
N. Condutor maquinaria móbil	11.403	4.907	3.766	16.099	36.175
O. Traballador non cualificado de Servizos	36.689	8.936	6.410	31.861	83.896
P. Peóns, agricultura e construción	38.409	7.670	6.063	65.666	117.808
Q. Ocupacións militares	24	0	1	24	49
Total	317.232	84.888	57.286	304.710	764.116

Fonte: SEPE. Estatística de contratos rexistrados. Decembro 2014

Cadro 7.5**Contratos de traballo iniciais segundo sección de actividade económica. Por provincias. Ano 2014**

	A Coruña	Lugo	Ourense	Pontevedra	Galicia
A. Agricultura, gandería, silvicultura e pesca	7.948	4.002	2.024	10.890	24.864
B. Industrias extractivas	85	155	292	189	721
C. Industria manufacturera	32.367	6.378	7.838	54.444	101.027
D. Suministros eléctricos, gas e A.A.	226	24	6	35	291
E. Suministro de auga, res. e desc.	1.815	247	151	1.405	3.618
F. Construción	20.185	4.377	4.022	17.119	45.703
G. Comercio, reparación de vehíc. de motor, motocicletas e ciclomotores e art. persoais	37.809	8.934	7.490	30.529	84.762
H. Transporte. Almacenamento	22.863	4.045	3.205	39.509	69.622
I. Hostalaría	62.965	23.893	11.471	61.841	160.170
J. Información e comunicación	10.354	671	190	4.230	15.445
K. Finanzas e seguros	2.200	564	301	1.157	4.222
L. Actividades inmobiliarias	589	71	58	363	1.081
M. Actividades profesionais, científicas e técnicas	12.387	1.268	1.121	6.948	21.724
N. Actividades administrativas e servizos auxiliares	35.631	5.561	3.899	23.062	68.153
O. Administración pública. Defensa e seguridade social obrigatoria.	5.907	3.015	2.404	5.526	16.852
P. Ensino	11.556	2.787	2.459	11.031	27.833
Q. Actividades sanitarias e servizos sociais	17.205	4.218	5.133	10.907	37.463
R. Actividades artísticas, recreativas e ent.	21.106	11.495	2.564	17.054	52.219
S. Outros servizos.	9.938	1.613	1.204	5.804	18.559
T. Actividades do Fogar e uso propio	4.094	1.570	1.454	2.655	9.773
U. Organismos extraterritoriais	2	0	0	12	14
Total	317.232	84.888	57.286	304.710	764.116

Fonte SEPE. Estatística de contratos rexistrados. Decembro 2014

7.2 MODALIDADES CONTRACTUAIS

A continuación analizaremos o comportamento dos contratos tendo en conta o sexo, idade, duración do contrato e tipo de xornada.

7.2.1 Contrato eventual por circunstancias da produción

Contrato de duración temporal, en xornada completa ou parcial.

O obxecto deste contrato é atender ás esixencias do mercado, acumulación de tarefas ou exceso de pedidos, aínda tratándose da actividade normal da empresa. (Art. 15.1.b de E.T, Lei 35/2010 e Lei 3/2012).

Esta modalidade contractual segue sendo a máis utilizada representando o 42,20% a nivel nacional (42,24% en 2013) e o 43,46 % dos contratos iniciais dos subscritos en Galicia. Subscribíronse 332.063 contratos fronte aos 293.771 do ano 2013, o que supón un aumento en 2014.

Segundo a actividade económica foi utilizado no sector da agricultura nun 18,69%, na industria un 41,45%, na construción un 21,20% e no sector servizos un 46,60%.

Por sexo contratouse a un 51,64% dos homes fronte a 48,36 das mulleres.

Tendo en conta sexo e grupo de idade, os homes son máis contratados no grupo 30 a 39 anos (37,18%) seguido do tramo de 25-29 (19%) e dos >45 (16,99%), e no caso das mulleres dáse unha

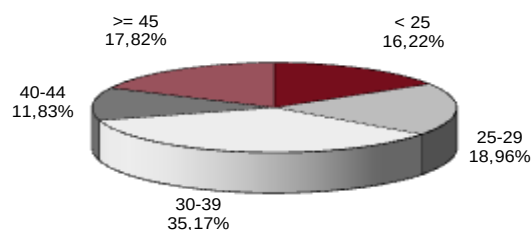
situación similar, 33% no grupo de 30 a 39 anos e 18,92% no tramo de 25-29 e 18,70% para os >45 anos.

Cadro 7.6

Contratos eventuais por circunstancias da produción. Segundo sexo, idade e provincia. Galicia 2014

	Homes					Mulleres					Total
	< 25	25-29	30-39	40-44	>= 45	< 25	25-29	30-39	40-44	>= 45	
A Coruña	9.270	11.452	21.408	7.336	10.512	11.935	12.561	21.657	7.661	11.645	125.437
Lugo	3.359	3.767	6.482	2.022	3.686	3.792	3.905	5.995	1.898	3.512	38.418
Ourense	1.791	1.966	3.657	1.164	1.872	1.885	2.252	3.442	1.143	1.881	21.053
Pontevedra	11.246	15.390	32.212	9.806	13.080	10.575	11.669	21.928	8.252	12.997	147.155
Galicia	25.666	32.575	63.759	20.328	29.150	28.187	30.387	53.022	18.954	30.035	332.063

Fonte: SEPE. Estatística de Contratos Rexistrados. Decembro 2014

Distribución por grupos de idade en ambos sexos

Tendo en conta a duración, son os inferiores a 1 mes, co 67,30% (64% en 2013) os máis concertados, seguidos de 1 a 3 meses cun 19,73%, os de 3 a 6 meses cun 11,04% e por último con escasa representación, os concertados por un tempo superior a 6 meses con só un 1,92%. Estas porcentaxes reflicten un aumento nos de duración inferior a 1 mes, quedando de manifesto a gran rotación laboral que se produce na Comunidade Galega cunha elevada porcentaxe de contratos eventuais e dentro deles o 67,30% teñen unha duración inferior a 1 mes.

Cadro 7.7

**Contratos eventuais por circunstancias da produción.
Por duración e provincias. Galicia 2014**

	Duración					Total
	<= 1 mes	>1a <=3 meses	>3 a <=6 meses	>6 meses		
A Coruña	80.939	26.636	15.136	2.726		125.437
Lugo	24.956	8.073	4.595	794		38.418
Ourense	10.857	5.819	3.851	526		21.053
Pontevedra	106.756	24.976	13.093	2.330		147.155
Galicia	223.508	65.504	36.675	6.376		332.063

Fonte: SEPE. Estatística de Contratos Rexistrados. Decembro 2014

A variable xornada sen diferenciación por sexos mostra unha porcentaxe do 56,3% para a xornada completa e un 43,67% para a xornada a tempo parcial. Se temos en conta o variable sexo, un 32,78% dos contratos efectuados a homes son a xornada parcial e un 55,31% dos efectuados a mulleres teñen a mesma xornada, sendo o terceiro ano consecutivo no que é maior o número de contratos parciais realizados a mulleres que os concertados a xornada completa. Se a xornada é completa, a contratación no caso dos homes foi de 67,22% e dun 44,69% no das mulleres, poñendo de manifesto un uso maior da parcialidade na contratación feminina, aínda que neste ano o aumento dáse nos dous grupos.

Cadro 7.8

**Contratos eventuais por circunstancias da produción.
Por sexo, tipo de xornada e provincias. Galicia 2014**

	Homes			Mulleres			Total		
	Total	Parcial	Completa	Total	Parcial	Completa	Total	Parcial	Completa
A Coruña	59.978	24.910	35.068	65.459	40.343	25.116	125.437	65.253	60.184
Lugo	19.316	7.475	11.841	19.102	10.426	8.676	38.418	17.901	20.517
Ourense	10.450	3.518	6.932	10.603	5.804	4.799	21.053	9.322	11.731
Pontevedra	81.734	20.305	61.429	65.421	32.246	33.175	147.155	52.551	94.604
Galicia	171.478	56.208	115.270	160.585	88.819	71.766	332.063	145.027	187.036

Fonte: SEPE-. Estatística de Contratos Rexistrados. Decembro 2014

7.2.2. Contrato de Obra ou servizo

É aquel que se concerta para a realización dunha obra ou a prestación dun servizo, en xornada completa ou parcial, con autonomía e substantividade propia dentro da actividade na empresa, aínda tratándose da actividade habitúa, e cuxa duración, aínda que limitada no tempo, é incerta. (Art. 15.1 a E.T, 2.1 RD 2720/1998, Lei 12/2001, Lei 35/2010 e Lei 3/2012).

No ano 2014 rexistráronse 277.290 contratos por obra ou servizo que representa un 36,29% dos contratos iniciais (37,4% no 2013), fronte ao 43,46% dos contratos eventuais por circunstancias da produción, que continúan en primeiro lugar igual que en anos anteriores. No total de España representaron o 40,95% da contratación.

Segundo a actividade económica foi utilizado no sector da agricultura nun 61,24%, na industria un 44,03%, na construción un 68,54% e no sector servizos un 31,33%.

Tendo en conta o variable sexo, no caso dos homes concertáronse un 60,49% e no das mulleres 39,51%. A maior porcentaxe relativa de contratación de homes realízase no grupo de idade de 30 a 39 anos cun 35,68% e no >45 anos o 23,21%. No caso das mulleres as porcentaxes relativas son moi similares, cun 33,29% no grupo de 30 a 39 anos, e un 22,64% no grupo >45 anos.

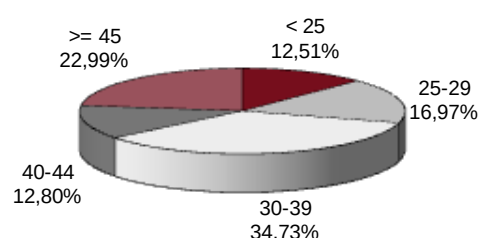
Cadro 7.9

Contratos de obra ou servizo. Por sexo, idade e provincia. Galicia 2014

	Homes					Mulleres					Total
	< 25	25-29	30-39	40-44	>= 45	< 25	25-29	30-39	40-44	>= 45	
A Coruña	8.391	12.994	27.846	9.316	16.292	7.108	9.346	17.426	6.271	11.071	126.061
Lugo	2.352	2.691	5.463	2.164	4.023	1.637	2.172	3.495	1.187	2.246	27.430
Ourense	1.991	2.205	4.581	1.743	3.190	1.065	1.739	2.835	1.008	2.035	22.392
Pontevedra	6.878	9.432	21.951	8.800	15.432	5.254	6.478	12.713	5.016	9.453	101.407
Galicia	19.612	27.322	59.841	22.023	38.937	15.064	19.735	36.469	13.482	24.805	277.290

Fonte: SEPE-INEM. Estatística de Contratos Rexistrados. Decembro 2014

Distribución por grupos de idade en ambos sexos

Se temos en conta a duración do contrato, son os de duración incerta ou indeterminada os que representan unha maior porcentaxe, cun 76,32%, o que parece lóxico dada a non obrigatoriedade e o carácter orientativo da data de fin de contrato. O 15,44% concertáronse por unha duración igual ou inferior a 7 días, o 2,66% por un período entre 1 e 3 meses e o 1,66,4% entre 3 e 6 meses.

Cadro 7.10

Contratos de obra ou servizo. Por duración e provincia. Galicia 2014

	Duración en meses										Total
	<=7 días	>7 a <=15 días	>15 días a <=1 mes	>1 a <=3 meses	>3 a <=6 meses	>6 a <=12 meses	>12 a <=18 meses	>18 a <=24 meses	>24 meses	Indeterminada	
A Coruña	20.252	1.202	1.355	3.014	1.260	1.562	38	22	76	97.280	126.061
Lugo	8.482	295	307	1.146	380	621	78	11	29	16.081	27.430
Ourense	2.393	177	272	1.103	459	858	8	13	9	17.100	22.392
Pontevedra	11.702	936	1.237	2.113	2.511	1.572	28	32	103	81.173	101.407
Galicia	42.829	2.610	3.171	7.376	4.610	4.613	152	78	217	211.634	277.290

Fonte: SEPE-INEM. Estatística de Contratos Rexistrados. Decembro 2014

Nesta modalidade contractual dáse unha porcentaxe de xornada a tempo completo, co 66,64, fronte a un 33,36 de contratos a tempo parcial. Se a esta variable unímoslle o variable sexo, apréciase no caso dos homes un 76,51% para a xornada completa e un 23,49% para a parcial. Nas contratacións a mulleres séguese a tendencia xeral dunha maior contratación parcial neste colectivo con respecto aos homes supoñendo un 51,54% de xornada completa e un 48,46% de parcial.

Cadro 7.11**Contratos por obra ou servizo. Por sexo, tipo de xornada e provincia. Galicia. Decembro 2014**

	Homes			Mulleres			Total		
	Total	Parcial	Completa	Total	Parcial	Completa	Total	Parcial	Completa
A Coruña	74.839	16.893	57.946	51.222	24.904	26.318	126.061	41.797	84.264
Lugo	16.693	3.745	12.948	10.737	5.172	5.565	27.430	8.917	18.513
Ourense	13.710	3.495	10.215	8.682	4.822	3.860	22.392	8.317	14.075
Pontevedra	62.493	15.265	47.228	38.914	18.198	20.716	101.407	33.463	67.944
Galicia	167.735	39.398	128.337	109.555	53.096	56.459	277.290	92.494	184.796

Fonte: SEPE-INEM. Estatística de Contratos Rexistrados. Decembro 2014

7.2.3. Contrato de Interinidade

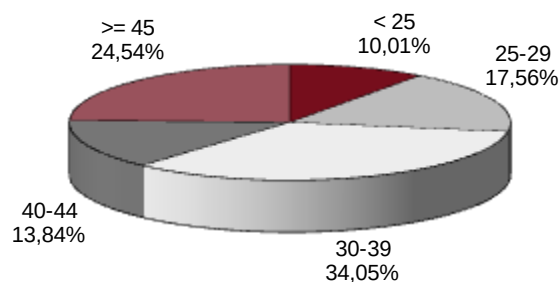
Este contrato ten por obxecto substituír a un traballador con dereito a reserva do posto de traballo, en xornada completa e parcial, ou para cubrir temporalmente un posto de traballo durante un proceso de selección ou promoción, para a súa cobertura definitiva, así como para substituír aínda traballador en formación por traballadores beneficiarios de prestación por desemprego. (Art. 15.1 c ET, art.4.1 de RD 2720/1998, Lei 39/1999, Lei 12/2001, Lei 45/2002 e Lei Orgánica 3/2007)

Esta modalidade supuxo en 2014 un 10,54% dos contratos iniciais (8,92% en España). Mantense a tendencia de anos anteriores onde a contratación feminina é moi superior cun 69,99%, fronte a un 30,01% de homes.

Cadro 7.12**Contratos de interinidade. Por sexos, idade e provincia. Galicia 2014**

	Homes					Mulleres					Total
	< 25	25-29	30-39	40-44	>= 45	< 25	25-29	30-39	40-44	>= 45	
A Coruña	1.099	2.057	4.143	1.314	1.871	2.426	4.376	8.277	3.965	7.192	36.720
Lugo	467	439	957	297	529	651	1.242	1.862	891	1.876	9.211
Ourense	193	382	564	198	344	432	868	1.637	576	1.628	6.822
Pontevedra	929	1.664	3.789	1.138	1.793	1.865	3.111	6.190	2.762	4.529	27.770
Galicia	2.688	4.542	9.453	2.947	4.537	5.374	9.597	17.966	8.194	15.225	80.523

Fonte: SEPE-INEM. Estatística de Contratos Rexistrados. Decembro 2014

Distribución por grupos de idade en ambos sexos

Segundo a actividade económica foi utilizado no sector da agricultura nun 3,94%, na industria nun 8,33, na construción nun 0,74% e no sector servizos nun 11,98%

Segundo os grupos de idade o 39,11% dos homes contratados teñen entre 30 e 39 anos e o 31,88 das mulleres. No grupo de 25-29 anos contratouse ao 18,79% de homes e 17,03% de mulleres. E finalmente aos maiores de 45 anos concertóuselles este tipo de contrato a un 18,77% de homes e a un 27,40% de mulleres.

Ao descoñecerse en moitos casos a data de finalización da reserva de posto, duración do proceso de selección... o contrato concértase por unha duración indeterminada nun 53,85% dos casos. Os menores de 7 días supoñen un 17,78% e os que duran entre 15 días e un mes, un 10,13%.

Cadro 7.13**Contratos de interinidade. Por duración e provincias. Galicia 2014**

	Duración en meses										Total
	<=7 días	>7 a <=15 días	>15 días a <=1 mes	>1 a <=3 meses	>3 a <=6 meses	>6 a <=12 meses	>12 a <=18 meses	>18 a <=24 meses	>24 meses	Indeterminados	
A Coruña	8.299	3.622	3.700	2.016	917	170	7	2	9	17.978	36.720
Lugo	1.579	949	938	382	215	32	4	0	0	5.112	9.211
Ourense	1.363	604	756	420	167	29	0	1	2	3.480	6.822
Pontevedra	2.995	2.515	2.763	1.690	852	145	5	3	8	16.794	27.770
Galicia	14.236	7.690	8.157	4.508	2.151	376	16	6	19	43.364	80.523

Fonte: SEPE-INEM. Estatística de Contratos Rexistrados. Decembro 2014

Tendo en conta a variable xornada, os celebrados a xornada completa supoñen un 67,19% e un 32,81% os que foron a tempo parcial. Seguindo a tendencia da maior parte das contratacións, son as mulleres as que máis contratos celebran a tempo parcial (39,63%), fronte ao colectivo de homes (16,92%) aínda que se produce un aumento da parcialidade nos dous grupos.

Cadro 7.14**Contratos de interinidade. Por sexo, tipo de xornada e provincia. Decembro 2014**

	Homes			Mulleres			Total		
	Total	Parcial	Completa	Total	Parcial	Completa	Total	Parcial	Completa
A Coruña	10.484	1.952	8.532	26.236	11.068	15.168	36.720	13.020	23.700
Lugo	2.689	302	2.387	6.522	2.016	4.506	9.211	2.318	6.893
Ourense	1.681	248	1.433	5.141	2.024	3.117	6.822	2.272	4.550
Pontevedra	9.313	1.586	7.727	18.457	7.227	11.230	27.770	8.813	18.957
Galicia	24.167	4.088	20.079	56.356	22.335	34.021	80.523	26.423	54.100

Fonte: SEPE-INEM. Estatística de Contratos Rexistrados. Decembro 2014

7.2.4. Contrato para a Formación e a Aprendizaxe

Ten por obxecto a cualificación profesional dos traballadores nun réxime de alternancia de actividade laboral retribuída na empresa con actividade formativa recibida no marco do sistema de formación profesional para o emprego ou do sistema educativo. (Art. 11.2 E.T, Lei 3/2012 e R.D. 1529/2012).

Os requisitos dos traballadores susceptibles de ser contratados nesta modalidade son:

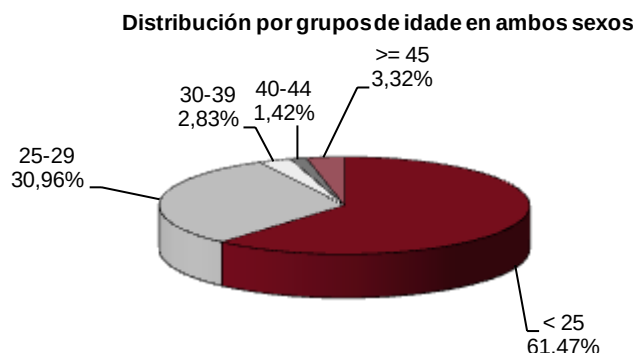
1. Ser maior de 16 anos e non cumprir os 25, (poderán celebrarse con menores de trinta anos ata que a taxa de desemprego sitúese por baixo do 15%). O límite de idade non será de aplicación cando se trate de persoas con discapacidade e nos supostos de contratos celebrados con alumnos participantes en proxectos de emprego e formación, nin cando se concerte con colectivos en situación de exclusión social.
2. Non ter a titulación requirida para o contrato en prácticas nese posto ou oficio. (Art. 11.2 a E. T e Art. 6 RD 488/1998.)

Cadro 7.15

Contratos de formación. Por sexos, idade e provincias. Galicia 2014

	Homes					Mulleres					Total
	< 25	25-29	30-39	40-44	>= 45	< 25	25-29	30-39	40-44	>= 45	
A Coruña	1.235	553	40	32	60	1.202	680	48	20	43	3.913
Lugo	419	177	23	13	71	336	192	28	8	32	1.299
Ourense	451	190	35	17	45	400	245	31	22	30	1.466
Pontevedra	1038	444	29	12	25	1.066	615	49	18	26	3.322
Galicia	3.143	1.364	127	74	201	3.004	1.732	156	68	131	10.000

Fonte: SEPE-INEM. Estatística de Contratos Rexistrados. Decembro 2014

O número de contratos de formación rexistrados en Galicia no 2014 foi de 100.000 (8.355 en 2013), representando un 1,31% dos contratos iniciais (0,86% en España).

Segundo a actividade económica foi utilizado no sector da agricultura nun 0,73%, na industria nun 0,70%, na construción nun 1,66% e no sector servizos nun 1,42%.

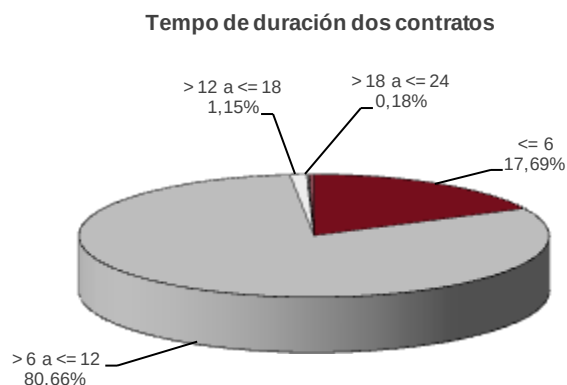
Se estudamos o variable sexo, apreciamos, cun 49,09% destes contratos se concertan con homes e un 50,91% con mulleres, deixando ver unha tendencia ao aumento desta contratación no grupo de mulleres. Estudando conxuntamente as variables de idade e sexo apréciase que no caso dos homes o 64,02% dos contratos concértanse con menores de 25 anos, o 27,79% no tramo de 25-29 anos e o 4,09% con maiores de 45 anos. No colectivo das mulleres as porcentaxes son dun 59% nas menores de 25 anos, o 34% no tramo de 25-29 anos e 2,57% para maiores de 45 anos.

Só un 1,15% celébranse por un período entre 12 e 24 meses, e un 98,35% por un tempo igual ou inferior a 12 meses.

Cadro 7.16**Contratos de formación por duración e provincias. Galicia 2014**

	Duración en meses					Total
	<= 6	> 6 a <= 12	> 12 a <= 18	> 18 a <= 24	>24	
A Coruña	726	3.118	50	4	15	3.913
Lugo	21	1.246	22	6	4	1.299
Ourense	338	1.093	24	5	6	1.466
Pontevedra	684	2.609	19	3	7	3.322
Galicia	1.769	8.066	115	18	32	10.000

Fonte: SEPE Estatística de Contratos Rexistrados. Decembro 2014

7.2.5. Contrato en Prácticas

Este contrato ten como finalidade a obtención de práctica profesional, a xornada completa ou parcial, adecuada ao nivel de estudos dos traballadores con titulación universitaria ou de formación profesional de grao medio ou superior, ou títulos recoñecidos oficialmente como equivalentes que habiliten para o exercicio profesional. (Art. 11 ET e 1.1 RD 488/1998, Lei 35/2010 e Lei 3/2012)

O traballador debe posuír algunha das titulacións seguintes:

- Licenciado Universitario, Enxeñeiro ou Arquitecto
- Diplomado Universitario, Enxeñeiro ou Arquitecto Técnico
- Técnico ou Técnico Superior da Formación Profesional Regulada da formación profesional específica, sendo equivalentes os anteriores Técnico Auxiliar (FP1) e Técnico Especialista (FP2).
- Outras titulacións oficialmente recoñecidas equivalentes ás anteriores.

Este tipo de contrato alcanzou en 2014, os 3.629 concertos (2.738 en 2013) o que representa un 0,47% dos contratos iniciais (0,38% en España).

Segundo a actividade económica foi utilizado no sector da agricultura en 6 ocasións, na industria nun 0,53%, na construción nun 0,45% e no sector servizos nun 0,48%.

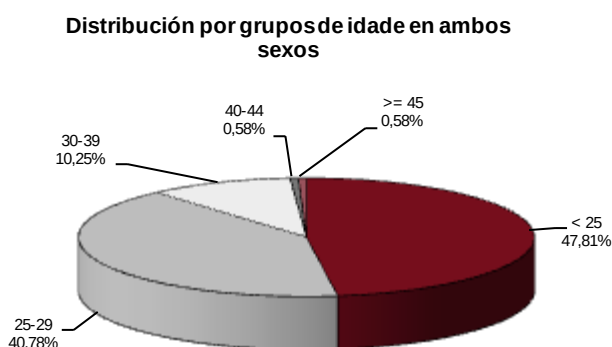
Tendo en conta o factor sexo, concertouse cun 48,8% de homes e cun 51,2% de mulleres. É un dos poucos contratos onde o número de concertos é maior en mulleres que en homes, e tendo en conta a incorporación masiva da muller á educación de grao medio e superior, e que é precisamente este colectivo o que en maior medida finaliza os estudos iniciados, parece ser esta a causa da maior presenza feminina.

Cadro 7.17

Contratos en prácticas. Por sexos, idade e provincias. Galicia 2014

	Homes					Mulleres					Total
	< 25	25-29	30-39	40-44	>= 45	< 25	25-29	30-39	40-44	>= 45	
A Coruña	364	321	80	2	4	384	324	88	7	7	1.581
Lugo	80	53	22	1	0	84	61	16	0	1	318
Ourense	70	58	12	1	0	73	48	15	0	1	278
Pontevedra	352	278	68	2	3	328	337	71	8	5	1.452
Galicia	866	710	182	6	7	869	770	190	15	14	3.629

Fonte: SEPE. Estadística de Contratos Rexistrados. Decembro 2014

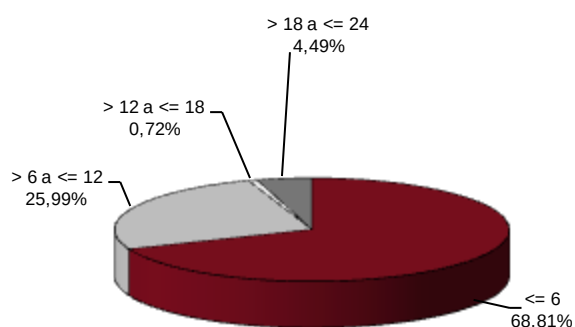

Por grupos de idade, realizáronse maior número de contratacións a homes <25 anos (48,9%) e mulleres de <25 anos (46,77), seguidos en ambos os casos do intervalo de 25-29 cun 40,09% en homes e un 41,44% en contratos a mulleres e do intervalo de 30-39 anos, cun 10,28% de contratacións concertadas con homes e un 10,27%, realizadas a mulleres.

Cadro 7.18**Contratos en prácticas. Por duración e provincias. Galicia 2014**

	Duración en meses				Total
	≤ 6	> 6 a ≤ 12	> 12 a ≤ 18	> 18 a ≤ 24	
A Coruña	1.106	374	10	91	1.581
Lugo	215	90	4	9	318
Ourense	164	105	4	5	278
Pontevedra	1.012	374	8	58	1.452
Galicia	2.497	943	26	163	3.629

Fonte: SEPE. Estatística de Contratos Rexistrados. Decembro 2014

Tempo de duración dos contratos en prácticas

Segundo a duración do contrato, os comprendidos de entre 6 e 12 meses alcanzaron 25,99% e os de duración igual ou inferior a 6 meses un 68,81%. Aqueles que alcanzaron a duración máxima de 24 meses seguen, do mesmo xeito que en 2012, supoñendo unha porcentaxe moi pequena, o 4,49%

Cadro 7.19**Contrato en prácticas. Por sexo, tipo de xornada e provincias. Galicia 2014**

	Homes			Mulleres			Total		
	Total	Parcial	Completa	Total	Parcial	Completa	Total	Parcial	Completa
A Coruña	771	124	647	810	281	529	1.581	405	1.176
Lugo	156	23	133	162	57	105	318	80	238
Ourense	141	25	116	137	47	90	278	72	206
Pontevedra	703	143	560	749	261	488	1.452	404	1.048
Galicia	1.771	315	1.456	1.858	646	1.212	3.629	961	2.668

Fonte: SEPE. Estatística de Contratos Rexistrados. Decembro 2014

Se tomamos como referencia o tipo de xornada, o 73,52% celebrouse a xornada completa e o 26,48% a parcial, tanto no grupo dos homes (17,79%) como no de mulleres (34,77%).

7.2.6. Contratación en sustitución por anticipación de la edad de jubilación.

Esta medida ten por finalidade a contratación de traballadores inscritos como desempregados en substitución de traballadores que anticipen a súa idade ordinaria de xubilación de 65 a 64 anos (Art. 1 e ss RD 1194/1985) (Lei 14/2000, Lei 12/2001, Lei 27/2011 e Lei 3/2012).

Cadro 7.20

Contatos de substitución por xubilación os 64 anos. Por sexos, idade e provincias. Galicia 2014

	Homes					Mulleres					Total
	< 25	25-29	30-39	40-44	>= 45	< 25	25-29	30-39	40-44	>= 45	
A Coruña	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	1
Lugo	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	1
Ourense	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	1
Pontevedra	0	1	0	0	0	0	1	5	1	1	9
Galicia	0	1	1	0	0	0	1	6	2	1	12

Fonte: SEPE Estatística de Contratos Rexistrados. Decembro 2014

No 2014 en Galicia só realizáronse 12 contratos (618 en España) desta modalidade. Deles en 2 ocasións realizáronse a homes e en 10 a mulleres.

Segundo a actividade económica os 12 contratos realizáronse no sector servizos.

Centrándonos na duración, maioritariamente concertáronse por un periodo de 12 meses ,100%.

Cadro 7.21

Contratos de substitución por xubilación aos 64 anos.
Por duración e provincia. Galicia. 2014

	Duración en meses				Total
	12 meses	>12 e >18 meses	>18 e >24 meses	> 24 meses	
A Coruña	1	0	0	0	1
Lugo	1	0	0	0	1
Ourense	1	0	0	0	1
Pontevedra	9	0	0	0	9
Galicia	12	0	0	0	12

Fonte: SEPE Estatística de Contratos Rexistrados. Decembro 2014

7.2.7 Contrato de Relevo e Jubilación Parcial

É o que se concerta cun traballador desempregado ou que estivese contratado pola empresa cun contrato de duración determinada para substituír parcialmente a un traballador da empresa que accede á xubilación parcial (Lei 14/2000 e Lei 3/2012).

A xubilación parcial do traballador substituído é aquela que se inicia despois do cumprimento dos 61 anos e ata o momento da xubilación total, que se simultánea cun contrato a tempo parcial e atópase vinculada ao contrato de substitución. Para determinar a idade de xubilación tense en conta as bonificacións ou anticipacións de idade que correspondan. (Lei 12/2001 e Lei 40/2007).

No ano 2014 celebráronse en Galicia 1.041 contratos de relevo, o que representan soamente un 0,14% dos contratos iniciais (0,09% en España).

Cadro 7.22

Contratos de relevo. Por sexos, idade e provincias. Galicia 2014

	Homes					Mulleres					Total
	< 25	25-29	30-39	40-44	>= 45	< 25	25-29	30-39	40-44	>= 45	
A Coruña	8	24	63	36	38	9	30	45	33	83	369
Lugo	1	8	16	9	14	1	4	12	8	14	87
Ourense	3	10	15	4	12	3	6	14	11	22	100
Pontevedra	12	72	125	28	34	11	40	79	32	52	485
Galicia	24	114	219	77	98	24	80	150	84	171	1.041

Fonte: SEPE. Estatística de Contratos Rexistrados. Decembro 2014

Cadro 7.23

Contratos de relevo. Por duración e provincia. Galicia 2014

	Duración en meses										Total
	<= 7 días	>7 a <= 15 d	>15 a <= 1 mes	>1 a <= 3 mes	>3 a <= 6 mes	>6 a <= 12 mes	>12 a <= 18 mes	>18 a <= 24 mes	>24 meses	ndeterminada	
A Coruña	2	0	0	4	10	25	26	39	263	0	369
Lugo	1	0	0	2	3	4	7	6	64	0	87
Ourense	1	0	0	0	1	10	7	7	74	0	100
Pontevedra	3	0	2	9	7	13	19	24	408	0	485
Galicia	7	0	2	15	21	52	59	76	809	0	1.041

Fonte: SEPE. Estatística de Contratos Rexistrados. Decembro 2014

Cadro 7.24

Contratos de relevo.
Por sexo, tipo de xornada e provincia. Galicia 2014

	Homes			Mulleres			Total		
	Total	Parcial	Completa	Total	Parcial	Completa	Total	Parcial	Completa
A Coruña	169	103	66	200	159	41	369	262	107
Lugo	48	17	31	39	36	3	87	53	34
Ourense	44	27	17	56	42	14	100	69	31
Pontevedra	271	149	122	214	178	36	485	327	158
Galicia	532	296	236	509	415	94	1.041	711	330

Fonte: SEPE. Estatística de Contratos Rexistrados. Decembro 2014

Segundo a actividade económica foi utilizado no sector da agricultura en 1 ocasión, na industria un 0,30%, na construción en 8 ocasións e no sector servizos un 0,12%.

Por sexo e idade, o 51,10% celebráronse con homes e entre eles o colectivo de 30 a 39 anos, supuxo un 41,17%. No grupo de mulleres concertáronse o 48,9% dos contratos de relevo, e tamén é o tramo de >45 anos o que ten maior representación cun 33,6%.

Segundo a duración o 77,11% fórono por un período superior a 24 meses, e segundo a xornada o 31,7% foi a total e o 68,3% a tempo parcial, experimentando un forte incremento.

Segundo a tendencia doutros contratos, a parcialidade foi maior nas mulleres, representando un 81,53%, mentres que nos homes só supuxo un 55,64%

Cadro 7.25

Contratos por xubilación parcial. Por sexo, idade e provincia. Galicia 2014

	Homes					Mulleres					Total
	< 25	25-29	30-39	40-44	>= 45	< 25	25-29	30-39	40-44	>= 45	
A Coruña	0	0	0	0	377	0	0	0	0	219	596
Lugo	0	0	0	0	111	0	0	0	0	49	160
Ourense	0	0	0	0	83	0	0	0	0	52	135
Pontevedra	0	0	0	0	447	0	0	0	0	189	636
Galicia	0	0	0	0	1.018	0	0	0	0	509	1.527

Fonte: SEPE Estatística de Contratos Rexistrados. Decembro 2014

Cadro 7.26

Contratos por xubilación parcial. Por duración e provincia. Galicia 2014

	Duración en meses										Total
	<= 7 días	>7 a <= 15 d	>15 a <= 1 mes	>1 a <= 3 mes	>3 a <= 6 mes	>6 a <= 12 mes	>12 a <= 18 mes	>18 a <= 24 mes	>24 meses	indeterminada	
A Coruña	6	0	0	2	6	22	25	40	433	62	596
Lugo	4	0	0	0	3	4	6	6	130	7	160
Ourense	0	0	0	0	1	5	5	5	103	16	135
Pontevedra	7	0	0	2	6	9	12	22	527	51	636
Galicia	17	0	0	4	16	40	48	73	1.193	136	1.527

Fonte: SEPE Estatística de Contratos Rexistrados. Decembro 2014

Contratos de xubilación parcial concertáronse 1.527 en Galicia no 2014 representando un 0,20% dos contratos iniciais (0,15 en España). Do total un 66,67% concertouse con homes e só un 33,33% con mulleres. Esta diferenza esta explicada co atraso da muller no acceso ao mercado laboral e por tanto tamén en acceder ás pensións de xubilación, diferenzas que xa comezaron a diminuír. Tanto nun grupo como noutro o 100% concertouse con maiores de 45 anos.

Do mesmo xeito que no contrato anterior, un 78,13% celebrouse por un tempo superior a 24 meses.

Segundo a actividade económica foi utilizado no sector da agricultura en 3 ocasións, na industria nun 0,55%, na construción celebráronse 37 contratos e no sector servizos nun 0,15%.

7.2. 8. Contratos no contemplados anteriormente.

Neste grupo inclúense contratos de modalidades non especificadas anteriormente e/ou pertencentes a réximes especiais de contratación tales como: artistas, servizo doméstico, mercantís, contrato de traballo a domicilio, de grupo.

Estas contratacións son pouco representativas supoñen un 2,64% dos contratos iniciais, e son os de duración igual ou inferior a 7 días (88,83%) os máis celebrados.

Cadro 7.27

Outros contratos non contemplados anteriormente.
Por sexo, idade e provincia. Galicia 2014

	Homes					Mulleres					Total
	< 25	25-29	30-39	40-44	>= 45	< 25	25-29	30-39	40-44	>= 45	
A Coruña	261	572	929	380	998	420	296	508	57	222	4.643
Lugo	90	183	601	274	806	103	148	273	133	99	2.710
Ourense	49	82	183	75	272	28	96	126	10	39	960
Pontevedra	605	458	1.597	1.177	3.173	350	389	716	203	324	8.992
Galicia	1.005	1.295	3.310	1.906	5.249	901	929	1.623	403	684	17.305

Fonte: SEPE. Estatística de Contratos Rexistrados. Decembro 2014

Cadro 7.28

Outros contratos non contemplados anteriormente. Por duración e provincia. Galicia 2014

	Duración en meses										Total
	<= 7 días	> 7 a <= 15 d	> 15 a <= 1 mes	> 1 a <= 3 mes	> 3 a <= 6 mes	> 6 a <= 12 mes	> 12 a <= 18 mes	> 18 a <= 24 mes	> 24 meses	Indeterminada	
A Coruña	3.800	20	9	8	368	123	0	4	3	308	4.643
Lugo	2.598	2	0	6	38	1	1	0	0	64	2.710
Ourense	717	0	0	1	65	17	0	0	1	159	960
Pontevedra	8.172	2	0	7	398	124	0	8	19	262	8.992
Galicia	15.287	24	9	22	869	265	1	12	23	793	17.305

Fonte: SEPE. Estatística de Contratos Rexistrados. Decembro 2014

Cadro 7.29

Outros contratos non contemplados anteriormente.
Por sexo, tipo de xornada e provincia. Galicia 2014

	Homes			Mulleres			Total		
	Total	Parcial	Completa	Total	Parcial	Completa	Total	Parcial	Completa
A Coruña	3.140	255	2.885	1.503	96	1.407	4.643	351	4.292
Lugo	1.954	144	1.810	756	22	734	2.710	166	2.544
Ourense	661	80	581	299	10	289	960	90	870
Pontevedra	7.010	372	6.638	1.982	214	1.768	8.992	586	8.406
Galicia	12.765	851	11.914	4.540	342	4.198	17.305	1.193	16.112

Fonte: SEPE. Estatística de Contratos Rexistrados. Decembro 2014

Mención á parte daremos aos contratos temporais de persoas con discapacidade, que son aqueles cunha duración entre 12 meses e 3 anos, con xornada completa ou parcial, para traballadores minusválidos.

.Estes contratos supuxeron no 2014 o 0,13%, deles o 57,59% celebráronse con homes e o 42,41% con mulleres, deixando novamente, ver a menor integración da muller no mercado laboral, mesmo cando existe algunha discapacidade.

Segundo a actividade económica foi utilizado no sector da agricultura en 17 ocasións, na industria un 0,12%, na construción en 47 ocasións e no sector servizos un 0,14%.

O tramo de idade no que máis contratos celébranse foi o de 30-39 no grupo homes (34,59%), e no de mulleres foi o tramo de >45 (33,26%).

Tomando en conta a duración, foron os de 12 meses os que representaron o 96,75% das celebracións e a xornada completa o 53,16%, aínda que no colectivo feminino (seguíndoa tendencia da maioría dos contratos) só supuxo o 40,46% mentres que no masculino chegou ao 62,5%

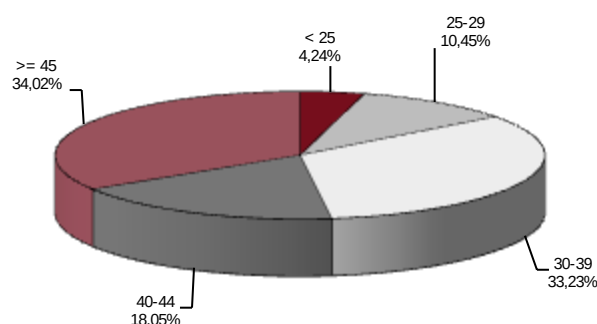
Cadro 7.30

Contratos temporais de minusválidos. Por sexo, idade e provincia. Galicia 2014

	Homes					Mulleres					Total
	< 25	25-29	30-39	40-44	>= 45	< 25	25-29	30-39	40-44	>= 45	
A Coruña	11	26	99	38	90	7	20	44	49	66	450
Lugo	5	9	16	10	23	2	6	15	4	8	98
Ourense	1	4	21	8	24	2	5	25	3	17	110
Pontevedra	7	19	66	42	65	8	17	51	29	52	356
Galicia	24	58	202	98	202	19	48	135	85	143	1.014

Fonte: SEPE Estatística de Contratos Rexistrados. Decembro 2014

Distribución por grupos de idade en ambos sexos

Cadro 7.31

Contratos temporais de persoas con discapacidade.
Por duración e provincias. Galicia 2014

	Duración en meses				Total
	= 12	> 12 a <= 18	> 18 a <= 24	> 24	
A Coruña	438	12	0	0	450
Lugo	91	7	0	0	98
Ourense	103	1	6	0	110
Pontevedra	349	7	0	0	356
Galicia	981	27	6	0	1.014

Fonte: SEPE Estatística de Contratos Rexistrados. Decembro 2014

Cadro 7.32

**Contratos temporais de personas con discapacidade.
Segundo sexo, tipo de xornada e provincias. Galicia 2014**

	Homes			Mulleres			Total		
	Total	Parcial	Completa	Total	Parcial	Completa	Total	Parcial	Completa
A Coruña	264	98	166	186	122	64	450	220	230
Lugo	63	26	37	35	20	15	98	46	52
Ourense	58	18	40	52	30	22	110	48	62
Pontevedra	199	77	122	157	84	73	356	161	195
Galicia	584	219	365	430	256	174	1.014	475	539

Fonte: SEPE. Estatística de Contratos Rexistrados. Decembro 2014

7.2.9. Contratos Indefinidos Ordinarios (Bonificados y no bonificados)

O contrato indefinido é aquel que se concerta sen establecer límites de tempo na prestación dos servizos, en canto á duración do contrato

A súa formalización pode ser verbal ou escrita, salvo os acollidos ao programa de fomento da contratación indefinida, minusválidos, a tempo parcial, etc. En todo caso calquera das partes pode pedir que se formalice por escrito, mesmo durante o transcurso da relación laboral.

En 2014 concertáronse en Galicia 39.301 contratos desta modalidade (31.194 en 2013). Só representan un 5,14% (4,6% en 2013) dos contratos iniciais (5,69% en España).

Segundo a actividade económica foi utilizado no sector da agricultura nun 15,22%, na industria un 3,9%, na construción un 6,89% e no sector servizos un 4,8%.

Esta contratación concertouse no sector masculino nun 52,55% do total, fronte a un 47,45% en mulleres. En ambos os grupo, é o intervalo de idade de 30-39 anos, onde máis contratos indefinidos se celebran cun 35,84% en homes e un 32,71% nas mulleres. Séguelle o grupo de >45 co 31,35% e o 33,19% segundo sexan homes ou mulleres.

As porcentaxes segundo o tipo de xornada reflicte un 60,05% a xornada completa, un 30,99% a tempo parcial e un 8,96% de fixos discontinuos. Estes datos modifícanse se introducimos o variable sexo, habendo no colectivo masculino un 71,15% de contratos a xornada completa, un 18% a parcial e un 10,8% de fixos discontinuos, e no das mulleres un 47,76% a xornada completa, un 45,37% a tempo parcial e un 6,87% de fixos discontinuos. Novamente vense moi afectados os datos da xornada a tempo parcial cando introducimos o variable sexo, en detrimento do colectivo feminino.

Cadro 7.33**Contratos indefinidos ordinarios. Por sexos, idade e provincias. Galicia. 2014**

	Homes					Mulleres					Total
	< 25	25-29	30-39	40-44	>= 45	< 25	25-29	30-39	40-44	>= 45	
A Coruña	774	1.377	3.423	1.367	2.249	723	1.382	2.733	1.065	2.193	17.286
Lugo	209	374	995	395	866	226	352	670	275	747	5.109
Ourense	217	268	622	263	500	207	324	606	275	644	3.926
Pontevedra	615	916	2.362	1.010	1.859	641	1.036	2.092	843	1.606	12.980
Galicia	1.815	2.935	7.402	3.035	5.474	1.797	3.094	6.101	2.458	5.190	39.301

Fonte: SEPE. Estatística de Contratos Rexistrados. Decembro 2014

Cadro 7.34**Contratos indefinidos ordinarios. Por sexo, tipo de xornada e provincias. Galicia. 2014**

	Homes				Mulleres				Total			
	Total	Parcial	Completa	Fixos descontinuos	Total	Parcial	Completa	Fixos descontinuos	Total	Parcial	Completa	Fixos descontinuos
A Coruña	9.190	1.587	6.691	912	8.096	3.633	3.848	615	17.286	5.220	10.539	1.527
Lugo	2.839	307	1.695	837	2.270	1.012	1.157	101	5.109	1.319	2.852	938
Ourense	1.870	516	1.327	27	2.056	1.003	991	62	3.926	1.519	2.318	89
Pontevedra	6.762	1.317	4.980	465	6.218	2.804	2.912	502	12.980	4.121	7.892	967
Galicia	20.661	3.727	14.693	2.241	13.902	8.452	8.908	1.280	39.301	12.179	23.601	3.521

Fonte: SEPE. Estatística de Contratos Rexistrados. Decembro 2014

7.2.10. Contratos Indefinidos Bonificados

Pretenden a contratación indefinida ou temporal de diferentes colectivos de traballadores mediante a concesión de axudas económicas e incentivos fiscais e/ou bonificacións nas cotizacións á Seguridade Social.

Para os contratos susceptibles de bonificación ofrécese información dos seguintes colectivos:

- ☐ Maternidade, adopción e acollemento
- ☐ Outras interinidades
- ☐ Persoas con discapacidade
- ☐ Traballadores en risco de exclusión social
- ☐ Vítimas violencia/terrorismo
- ☐ Traballadores en empresas de inserción
- ☐ Mozos 16-30 anos empresas <50 traballadores
- ☐ Mulleres 16-30 anos subrepresentadas empresas <50 traballadores
- ☐ Maiores 45 anos empresas <50 traballadores
- ☐ Mulleres >45 anos subrepresentadas empresas <50 traballadores
- ☐ Incorporación <30 anos a cooperativas ou SAL
- ☐ Incorporación <30 anos excluídos sociais a empresas inserción

- ☐ Convertidos a indefinidos Lei 43/2006
- ☐ Convertidos a indefinidos Real Decreto-Lei 3/2012
- ☐ Convertidos a indefinidos Real Decreto-Lei 4/2013

Os contratos indefinidos bonificados supuxeron en 2014, 2.373 contratos, sendo un 0,31% dos contratos iniciais.

Tendo en conta o variable sexo a porcentaxe masculina (52,76%) superaba ao feminino (47,24%), e se tomamos como referencia o elemento idade observamos que no colectivo de homes o tramo de idade con maior representación é o de superior ou igual 45 anos (42,29%) e no grupo de mulleres a maior porcentaxe tamén o alcanzo o grupo de igual ou superior a 45 anos (37,29%).

Segundo o colectivo usouse en maior medida en mozas 16-30 anos (25,72%), maiores de 45 anos en empresas con menos de 50 traballadores (27,87%) e en persoas con discapacidade (29,51%).

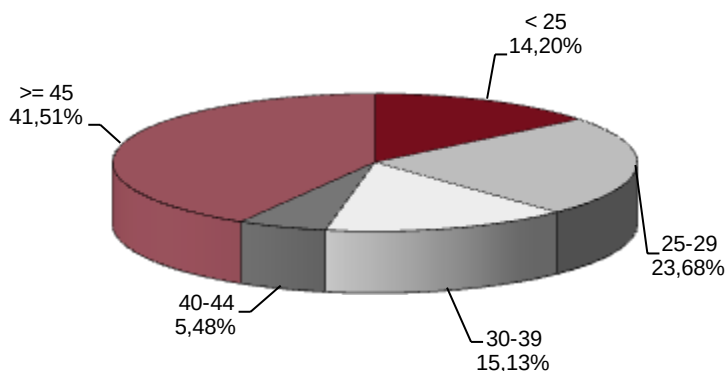
Cadro 7.35

Contratos indefinidos bonificados. Por sexos, idade e provincias.
Galicia 2014

	Homes					Mulleres					Total
	< 25	25-29	30-39	40-44	>= 45	< 25	25-29	30-39	40-44	>= 45	
A Coruña	50	100	87	31	233	59	123	71	31	182	967
Lugo	41	39	21	7	91	18	46	19	7	58	347
Ourense	17	34	23	11	75	26	28	14	5	42	275
Pontevedra	52	82	68	22	168	74	110	56	16	136	784
Galicia	160	255	199	71	567	177	307	160	59	418	2.373

Fonte: SEPE. Estatística de Contratos Rexistrados. Decembro 2014

Distribución por grupos de idade en ambos sexos

Cadro 7.36

Contratos indefinidos bonificados segundo colectivo de bonificación . Por sexo e provincia. Galicia 2014

	Maternidade Adopción, Acollemento e Risco	Outras Interinidades	Pers. con discapacidade	Traballadores en risco de exclusión social	Vítimas Violencia/ Terrorismo	Traballadores en empresas de inserción	Mozos 16-30 anos. Emp. <50 traballadores	Mulleres 16- 30 Subrep. Emp <50 Trab.	Maiores 45 años Emp <50 traballadores	Mulleres >45. Subrep. Emp. < 50 traballadores	Incorp.<30 anos a Cooperat/Sal.	Incorp. <30 anos Excl.Social a Empr. Inse.	Indef. Primeiro Emprego Xove ETT	Conv. Indef. Lei 3/2012	Conv. Indef. Lei 11/2013	Total
A Coruña	0	0	329	0	3	0	213	0	262	2	0	0	1	151	4	965
Lugo	0	0	73	3	2	0	108	1	115	0	0	0	0	45	0	347
Ourense	0	0	72	0	1	0	71	1	81	2	0	0	0	46	1	275
Pontevedra	0	0	226	1	3	0	218	1	203	2	1	0	1	124	0	780
Galicia	0	0	700	4	9	0	610	3	661	6	1	0	2	366	5	2.367

Fonte: SEPE. Estatística de Contratos Rexistrados. Decembro 2014

7.2.11 Contratos convertidos en indefinidos. (Ley 43/2006 y Ley 35/10)

No 2014 realizáronse 22.077 conversións en indefinidos de contratos temporais (2013: 22.271), o que representa un 2,81% do total das contratacións celebradas.

A maior porcentaxe de conversións en indefinidos realizouse nos contratos eventuais de circunstancias de produción cun 64,47%, os de obra ou servizo chegaron a un 26,99%, os de prácticas un 2,42% e os de relevo 2,13%.

Cadro 7.37

Contratos convertidos en indefinidos. Por tipo de contrato e provincias.
Ambos os dous sexos. Galicia 2014

	A Coruña	Lugo	Ourense	Pontevedra	Galicia
Obra ou servizo	2.503	573	624	2.259	5.959
Eventual circ. produción	6.080	2.033	1.317	4.813	14.243
Interinidade	193	49	36	163	441
Temporal discapacitados	80	22	22	60	184
Substitución xub. 64 anos	2	0	2	2	6
Prácticas	290	49	55	140	534
Relevo	140	26	26	278	470
Formación	99	32	22	76	229
Outros	4	0	0	7	11
Total	9.391	2.784	2.104	7.798	22.077

Fonte: SEPE. Estatística de Contratos Rexistrados. Decembro 2014

Cadro 7.38

Contratos convertidos en indefinidos. Por tipo de contrato e provincias.
Homes. Galicia 2014

	A Coruña	Lugo	Ourense	Pontevedra	Galicia
Obra ou servizo	1.397	289	394	1.168	3.248
Eventual circ. produción	3.094	1.039	672	2.400	7.205
Interinidade	91	21	14	70	196
Temporal minusválidos	50	14	19	35	118
Substitución xub. 64 anos	1	0	2	0	3
Prácticas	139	24	31	57	251
Relevo	80	19	20	185	304
Formación	56	19	14	40	129
Outros	4	0	0	5	9
Total	4.912	1.425	1.166	3.960	11.463

Fonte: SEPE. Estatística de Contratos Rexistrados. Decembro 2014

Cadro 7.39

**Contratos convertidos en indefinidos. Por tipo de contrato e provincias.
Mulleres. Galicia 2014**

	A Coruña	Lugo	Ourense	Pontevedra	Galicia
Obra ou servizo	1.106	284	230	1.091	2.711
Eventual circ. produción	2.986	994	645	2.413	7.038
Interinidade	102	28	22	93	245
Temporal minusválidos	30	8	3	25	66
Substitución xub. 64 anos	1	0	0	2	3
Prácticas	151	25	24	83	283
Relevo	60	7	6	93	166
Formación	43	13	8	36	100
Outros	0	0	0	2	2
Total	4.479	1.359	938	3.838	10.614

Fonte: SEPE. Estatística de Contratos Rexistrados. Decembro 2014

Se incluimos o variable sexo, apreciamos que no colectivo de homes a maior conversión de contratos temporais en indefinidos, produciuse no contrato eventual por circunstancias da produción cun 62,82%, seguido do de obra 28,33%.

As conversións e indefinidos supuxeron un 51,92% do total, no grupo de homes.

No colectivo feminino, as conversións representaron un 50,2% do total e por modalidades, o 66,31% das conversións foron de contratos eventuais e o 25,54% de obra.

Cadro 7.40

Contratos convertidos en indefinidos. Por sexo, tipo de xornada e provincia. Galicia 2014

	Homes				Mulleres				Total			
	Total	Parcial	Completa	Fixos descontinuos	Total	Parcial	Completa	Fixos descontinuos	Total	Parcial	Completa	Fixos descontinuos
A Coruña	4.912	1.146	3.603	163	4.479	2.338	2.003	138	9.391	3.484	5.606	301
Lugo	1.425	254	1.158	13	1.359	600	734	25	2.784	854	1.892	38
Ourense	1.166	211	946	9	938	435	470	33	2.104	646	1.416	42
Pontevedra	3.960	971	2.909	80	3.838	1.953	1.691	194	7.798	2.924	4.600	274
Galicia	11.463	2.582	8.616	265	10.614	5.326	4.898	390	22.077	7.908	13.514	655

Fonte: SEPE. Estatística de Contratos Rexistrados. Decembro 2014

Cadro 7.41

Contratos convertidos en indefinidos. Por duración y provincia. Galicia 2014

	Duración en meses								Total
	<3 meses	>3 a <= 6 meses	>6 a <= 12 meses	>12 a <= 18 meses	>18 a <= 24 meses	>24 a <= 30 meses	>30 a <= 36 meses	>36 meses	
A Coruña	999	1.936	4.426	301	435	151	281	862	9.391
Lugo	295	577	1.456	56	99	37	88	176	2.784
Ourense	189	381	1.037	68	112	28	91	198	2.104
Pontevedra	829	1.543	3.458	234	290	145	261	1.038	7.798
Galicia	2.312	4.437	10.377	659	936	361	721	2.274	22.077

Fonte: SEPE. Estatística de Contratos Rexistrados. Decembro 2014

7.2.12. Contratos indefinidos para personas con discapacidad

(Ley 27/2009 y R.D. Ley 20/2012)

As persoas con discapacidade deberán ter recoñecido un grao mínimo de discapacidade igual ou superior ao 33% e estar inscritos nos servizos públicos de emprego.

A xornada pode ser a tempo completo ou parcial.

Foron 411 os contratos concertados a persoas con discapacidade, dos que 57,66% celebráronse con homes e 42,34% con mulleres, sendo os homes maiores de 45 anos os máis contratados (41,77%), seguidos da franxa de idade entre 30 e 39 anos (30,38%). No grupo de mulleres foron máis contratadas as maiores de 45 anos (39%) seguidas do as de 30-39 anos (33,33%).

A xornada completa supuxo o 57,66%, a xornada parcial o 36,5% e os fixos discontinuos o 5,84%. Se engadimos o variable sexo, incrementáanse os contratos parciais no grupo feminino, chegando ao 45,40%.

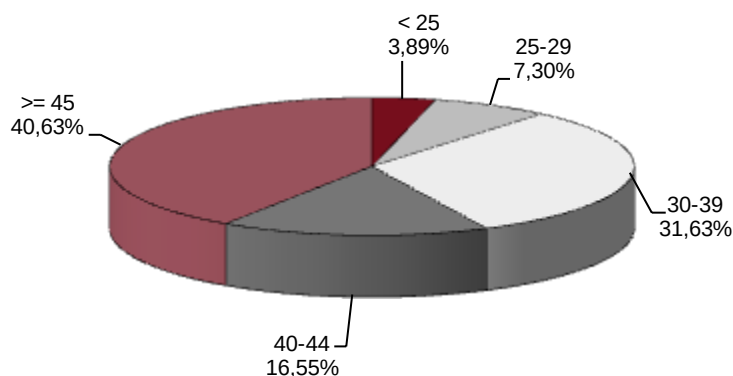
Cadro 7.42

Contratos indefinidos de persoas con discapacidade. Por sexos, idade e provincias.
Galicia 2014

	Homes					Mulleres					Total
	< 25	25-29	30-39	40-44	>= 45	< 25	25-29	30-39	40-44	>= 45	
A Coruña	4	6	27	17	44	3	3	25	13	33	175
Lugo	0	3	8	2	12	2	3	7	5	5	47
Ourense	1	2	11	5	7	0	0	8	2	7	43
Pontevedra	3	7	26	15	36	3	6	18	9	23	146
Galicia	8	18	72	39	99	8	12	58	29	68	411

Fonte: SEPE. Estatística de Contratos Rexistrados. Decembro 2014

Distribución por grupos de idade en ambos sexos

Cadro 7.43

Contratos de persoas con discapacidade. Por sexo, tipo de xornada e provincia. Galicia 2014

	Homes				Mulleres				Total			
	Total	Parcial	Completa	Fixos descontinuos	Total	Parcial	Completa	Fixos descontinuos	Total	Parcial	Completa	Fixos descontinuos
A Coruña	98	33	59	6	77	47	28	2	175	80	87	8
Lugo	25	8	16	1	22	8	11	3	47	16	27	4
Ourense	26	6	19	1	17	4	7	6	43	10	26	7
Pontevedra	87	24	61	2	59	20	36	3	146	44	97	5
Galicia	236	71	155	10	175	79	82	14	411	150	237	24

Fonte: SEPE. Estatística de Contratos Rexistrados. Decembro 2014

7.2.13. Contratacións a colectivos especiais

Neste epígrafe recóllense as contratacións efectuadas a:

- Persoas con discapacidade
- Contratacións a persoas con discapacidade na CEE
- Contratacións en proxectos de investigación
- Contratacións en prácticas para investigadores

1-Os contratos realizados a persoas con discapacidade ao longo do 2014 foron de 3.778, sendo o contrato temporal a persoas con discapacidade o máis utilizado co 26,84%, seguido de obra ou servizo (20,41%) e do eventual por circunstancias da produción (19%).

As contratacións deste colectivo na CEE alcanzaron os 2.274 contratos dos cales o 31,57% foron eventuais, o 33,9% de obra, o 20,10% de interinidade e o 7,87% temporal persoas con discapacidade.

Cadro 7.44

Contratacións a discapacitados. Por tipo de contrato e provincias. Galicia 2014

	A Coruña	Lugo	Ourense	Pontevedra	Galicia
indefi. ordinario(boni./no boni)	33	1	2	4	40
Indefinido fomento da contratación indef.					0
Persoas con discapacidad (indef.)	175	47	43	146	411
Obra ou servizo	614	35	29	93	771
Eventual circ. produción	385	42	84	207	718
Interinidade	305	21	19	217	562
Temporal pers. Discapacitadas	450	98	110	356	1.014
Prácticas	3	0	0	0	3
Formación	4	1	0	2	7
Outros contratos	0	0	0	0	0
Convertidos en indefinidos	124	25	27	76	252
Total	2.093	270	314	1.101	3.778

Fonte: SEPE. Estatística de Contratos Rexistrados. Decembro 2014

Cadro 7.45

Contratacións a persoas con discapacidade en CEE.
Por tipo de contrato e provincias. Galicia 2014

	A Coruña	Lugo	Ourense	Pontevedra	Galicia
Indefi. Ordinarios (boni/no boni)	33	1	2	4	40
Obra ou servizo	614	35	29	93	771
Eventual circ. produción	385	42	84	207	718
Interinidade	251	18	15	173	457
Temporal discapacitados	108	4	16	51	179
Prácticas					0
Formación	0	0	0	0	0
Outros contratos	2	0	0	0	2
Conv. En indefinidos	66	6	7	28	107
Total	1.459	106	153	556	2.274

Fonte: SEPE. Estatística de Contratos Rexistrados. Decembro 2014

2-O contrato de traballo para a **realización dun proxecto de investigación** pode concertarse con persoal investigador, científico ou técnico. Estes contratos poderán realizalos organismos públicos de investigación, institucións sen ánimo de lucro e as Universidades públicas e rexeranse polo establecido na normativa do contrato de obra ou servizo determinado. (Art. 12 e 15 do E.T.)

No ano 2014 concertáronse 1.779 contratos. O 51,54% das contratacións levaron a cabo con homes e o 48,54% con mulleres e os tramos de idade onde houbo maior incidencia foron o de 25-29 anos (29,29% en homes e 27,15% en mulleres) e o de 30-39 (44,27% en homes e 49,77% en mulleres).

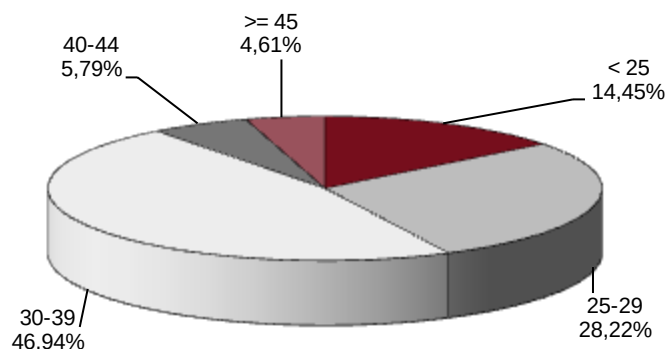
Cadro 7.46

Contratacións en proxectos de investigación. Por sexos, idade e provincias. Galicia 2014

	Homes					Mulleres					Total
	< 25	25-29	30-39	40-44	>= 45	< 25	25-29	30-39	40-44	>= 45	
A Coruña	72	113	187	19	16	51	119	189	26	22	814
Lugo	5	9	28	5	4	2	18	40	1	6	118
Ourense	0	1	2	1	0	0	0	5	0	0	9
Pontevedra	85	145	189	23	13	42	97	195	28	21	838
Galicia	162	268	406	48	33	95	234	429	55	49	1.779

Fonte: SEPE. Estatística de Contratos Rexistrados. Decembro 2014

Distribución por grupos de idade en ambos sexos

3-O contrato en **prácticas para investigadores** require estar en posesión do título de Doutor, sen que sexa de aplicación o límite dos catro anos desde a obtención do título. Estes contratos poderán realizalos organismos públicos de investigación, institucións sen ánimo de lucro e as Universidades públicas e rexeranse polo establecido na normativa do contrato en prácticas. A súa duración non poderá ser inferior a un ano, nin exceder de cinco. (Art. 11 do E.T.)

Só realizáronse 120 contratos que reúnan estas características na Comunidade Autónoma de Galicia, 60 a homes e 60 a mulleres, principalmente no tramo de idade de 25-29 anos en mulleres e de 30-39 en homes.

Cadro 7.47

Contratacións en prácticas para investigadores/as. Por sexos, idade e provincias. Galicia. 2014

	Homes					Mulleres					Total
	< 25	25-29	30-39	40-44	>= 45	< 25	25-29	30-39	40-44	>= 45	
A Coruña	9	16	21	0	1	6	26	15	4	0	98
Lugo	2	3	3	1	0	1	5	1	0	0	16
Ourense	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Pontevedra	0	3	1	0	0	1	1	0	0	0	6
Galicia	11	22	25	1	1	8	32	16	4	0	120

Fonte: SEPE Estatística de Contratos Rexistrados. Decembro 2014

7.2.14 Adscripciones en colaboración social

O seu obxecto é a mellora da capacidade de ocupación dos traballadores desempregados a través de subvencións dos custos laborais para a contratación de traballadores desempregados para a execución de obras ou servizos de interese xeral e social no ámbito da colaboración coas Corporacións locais ou entidades dependentes ou vinculadas a unha Administración local.

As adscripcións temporais en colaboración social realizadas en Galicia ao longo do 2014 foron 215, das que o 70,23% concertáronse con homes e o 29,77% con mulleres (34,6% en 2013).

O tramo de idade mais significativo foi o de >45 anos en ambos os sexos (151 contratos no caso dos homes e 64 contratos no das mulleres) e o sector de actividade económica onde se concentraron foi exclusivamente o de servizos.

Cadro 7.48

Adscripcións temporais en colaboración social. Por sexos, idade e provincias. Galicia. 2014

	Homes					Mulleres					Total
	< 25	25-29	30-39	40-44	>= 45	< 25	25-29	30-39	40-44	>= 45	
A Coruña	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Lugo	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Ourense	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Pontevedra	0	3	15	6	127	0	0	7	7	50	215
Galicia	0	3	15	6	127	0	0	7	7	50	215

Fonte: SEPE Estatística de Contratos Rexistrados. Decembro 2014

Cadro 7.49

**Adscricións temporais en colaboración social.
Por sexos, sectores de actividade económica e provincias. Galicia. 2014**

	Homes				Mulleres				Total
	Agricultura	Industria	Construción	Servizos	Agricultura	Industria	Construción	Servizos	
A Coruña	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Lugo	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Ourense	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Pontevedra	0	0	0	151	0	0	0	64	215
Galicia	0	0	0	151	0	0	0	64	215

Fonte: SEPE Estatística de Contratos Rexistrados. Decembro 2014

7.2.15 Prórrogas

As prórrogas a contratos en todo o 2014 alcanzaron as 82.447.

As prórrogas son, en gran medida, un reflexo dos contratos iniciais, así o maior número realizouse aos contratos eventuais por circunstancias da produción (86,74%), seguidas, a gran distancia, dos de obra ou servizo (4,94%) e aos contratos de formación (3,80%).

Cadro 7.50

Prórrogas. Por tipo de contrato e provincias. Galicia 2014

	A Coruña	Lugo	Ourense	Pontevedra	Galicia
Obra ou servizo	1.448	902	503	1.219	4.072
Eventual circ. produción	25.774	7.206	6.375	32.159	71.514
Interinidade	202	61	19	86	368
Temporal discapacitados	228	58	47	204	537
Relevo	1	1	0	3	5
Substitución xub. 64 anos	0	0	1	0	1
Xubilación parcial	5	2	0	2	9
Prácticas	1.286	257	181	846	2.570
Formación	1.338	334	395	1.063	3.130
Outros contratos	70	8	5	158	241
Total	30.352	8.829	7.526	35.740	82.447

Fonte: SEPE Estatística de Contratos Rexistrados. Decembro 2014

Se nos centramos na duración, o 60,46% realizáronse por 3 meses, o 23,5% por períodos de 3 a 6 meses e un 15,64% por períodos de 6 a 12 meses.

Cadro 7.51

Prórrogas. Por duración e provincia. Galicia. 2014

	Duración en meses						Total
	<3 meses	>3 a <= 6 meses	>6 a <= 12 meses	>12 a <= 18 meses	>18 a <= 24 meses	>24 meses	
A Coruña	16.702	7.915	5.604	86	43	2	30.352
Lugo	4.625	2.475	1.683	24	20	2	8.829
Ourense	3.998	2.132	1.368	15	13	0	7.526
Pontevedra	24.525	6.853	4.285	48	27	2	35.740
Galicia	49.850	19.375	12.940	173	103	6	82.447

Fonte: SEPE Estatística de Contratos Rexistrados. Decembro 2014

Por sexos, a distribución é un 51,09% realizadas a homes e un 48,91% a mulleres.

O tramo de idade onde maior número de prórrogas rexistráronse foi de 25 a 44 anos, tanto en homes (68,83%) como en mulleres (68,37%), seguido do colectivo de >45 anos (16,45% en home e 15,67% en mulleres).

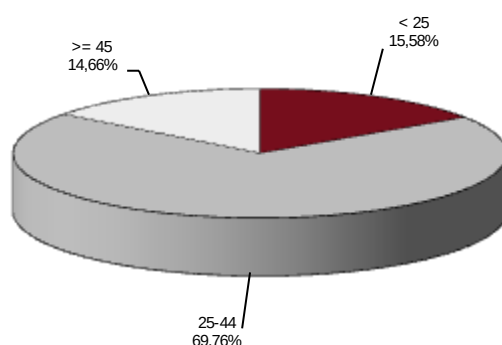
Cadro 7.52

Prórrogas. Por sexos, idade, sector de actividade e provincias. Galicia. 2014

	Homes			Mulleres			Sector de actividade				Total
	< 25	25-44	>= 45	< 25	25-44	>= 45	Agricultura	Industria	Construcción	Servizos	
A Coruña	2.231	10.027	2.615	2.518	10.689	2.272	542	3.315	2.615	23.880	60.704
Lugo	794	2.750	881	716	2.935	753	456	874	460	7.039	17.658
Ourense	662	2.500	646	647	2.435	636	86	1.110	321	6.009	15.052
Pontevedra	2.514	13.718	2.786	2.555	11.509	2.658	326	4.559	1.563	29.292	71.480
Galicia	6.201	28.995	6.928	6.436	27.568	6.319	1.410	9.858	4.959	66.220	164.894

Fonte: SEPE Estadística de Contratos Rexistrados. Decembro 2014

Distribución por grupos de idade en ambos sexos

No sector servizos, foi onde maior número de prórrogas rexistráronse, alcanzando o 80,32%, seguido a gran distancia polo sector de construción co 12,3%.

7.3 CONTRATACIÓN A PERSOAS TRABALLADORAS ESTRANXEIRAS

Debido ao incremento de traballadores estranxeiros que exercen a súa actividade laboral en Galicia e en España, tanto de procedencia comunitaria como extracomunitaria, consideramos de interese reflectir a situación contractual deste colectivo.

Cadro 7.53

Contratos a estranxeiros segundo tipo de contrato e provincias. Galicia. Decembro 2014

	Total	Comunitarios				Extracomunitarios			
		Total	Indefinidos iniciais	Convertidos en indefinidos	Temporais	Total	Indefinidos iniciais	Convertidos en indefinidos	Temporais
A Coruña	15.807	4.676	596	173	3.907	11.131	1.295	372	9.464
Lugo	6.681	2.401	252	114	2.035	4.280	737	195	3.348
Ourense	4.262	2.044	209	95	1.740	2.218	258	112	1.848
Pontevedra	14.383	5.569	506	229	4.834	8.814	745	292	7.777
Galicia	41.133	14.690	1.563	611	12.516	26.443	3.035	971	22.437

Fonte: SEPE Contratos rexistrados decembro 2014

O total de contratos rexistrados de traballadores estranxeiros, tanto comunitarios como extracomunitarios, foi de 41.133.

Os contratos concertados con traballadores comunitarios chegaron aos 14.690 (35,71%) e deles o 10,64% o foron baixo a modalidade de indefinidos, 4,16% conversións en indefinidos e 85,2% contratos temporais.

Os contratos rexistrados de traballadores non comunitarios alcanzaron os 26.443 (64,29%), sendo o 11,48% indefinidos, 3,67% conversións en indefinidos e os 84,85% temporais.

No total de España rexistráronse 2.766.690 contratos iniciais e conversións en indefinido, dos que o 36% o foron con traballadores comunitarios e o 64% con extracomunitarios.

Cadro 7.54

Contratos a estranxeiros/as segundo sexo, idade e sectores por provincias. Galicia. Decembro 2014

	Total	Homes			Mulleres			Sectores			
		< 25 anos	25 - 45 anos	> 45 anos	< 25 anos	25 - 45 anos	> 45 anos	Agricultura	Industria	Construción	Servizos
A Coruña	15.807	1.010	6.291	1.457	997	4.958	1.094	1.589	1.009	1.436	11.773
Lugo	6.681	522	2.679	679	462	1.892	447	1.366	294	499	4.522
Ourense	4.262	393	1.560	415	278	1.247	369	364	490	411	2.997
Pontevedra	14.383	898	6.102	1.943	820	3.579	1.041	998	1.406	1.703	10.276
Galicia	41.133	2.823	16.632	4.494	2.557	11.676	2.951	4.317	3.199	4.049	29.568

Fonte: SEPE Contratos rexistrados 2014

Se temos en conta o variable sexo, o 58,22% concertáronse con homes e o 41,78% con mulleres.

Por tramos de idade, é o grupo de entre 25-44 anos o máis numeroso co 69,45% no colectivo masculino e o 67,95% no feminino.

Segundo os sectores económicos, é o sector servizos o que concentra o maior número de contratos co 71,88%, seguido de construción (9,84%), industria (7,78%) e por último, agricultura (4,32%).

■ Conclusións da contratación

Cadro 7.55

Rotación dos asalariados/as temporais. Galicia/España. 2013/2014

	Galicia				España			
	Homes		Mulleres		Homes		Mulleres	
	2013	2014	2013	2014	2013	2014	2013	2014
Contratos temporais	345.320	384.961	307.933	339.443	7.633.397	8.715.497	6.034.035	6.661.261
Asalariados/as Temporais	82,9	92,5	92,5	97,1	1.665,8	1.790,4	1.668,4	1.720,7
Rotación	4,17	4,16	3,33	3,50	4,58	4,87	3,63	3,87

Datos EPA en miles de persoas

Elaboración propia

Fonte: EPA SEPE Estatística de Contratos Rexistrados

1º De todo o exposto neste capítulo pódese concluír que tras varios anos cunha redución no número de contratos, no 2014 aumentan as contratacións alcanzando os 786.408 contratos rexistrados, dos cales 764.116 son de nova creación, 22.077 son conversións de contratos temporais xa existentes en indefinidos, é neste apartado onde se producen as maiores diferenzas e 215 son adscricións de colaboración social.

2º Como no ano 2013, a modalidade de contrato eventual segue sendo a máis utilizada (43,46% dos contratos iniciais). En segundo lugar atópase o contrato de obra ou servizo determinado (36,29% dos contratos iniciais). Este tipo de contrato sumado ao anterior alcanzou un 79,75 % da contratación do 2014.

3º Os contratos indefinidos ordinario (bonificados e non bonificados) seguen tendo unha moi baixa representación porcentual cun 5,14% da contratación inicial.

4º A rotación dos asalariados galegos (número de contratos eventuais que, máis ou menos, se concertan con cada asalariado temporal) alcanzou os 3,50 contratos no caso das mulleres e os 4,16 nos homes. A media en España foi de 3,87 no grupo de mulleres e de 4,87 no de homes.

5º Aínda que se mantén unha elevada porcentaxe de asalariados temporais, especialmente no colectivo feminino, vanse acurtando as distancias entre o grupo de homes e de mulleres.

Cadro 7.56

Asalariados/as sector público e privado. Por tipo de contrato e sexo. Galicia 2014

	Indefinido				Temporal			
	Homes		Mulleres		Homes		Mulleres	
	2013	2014	2013	2014	2013	2014	2013	2014
Asalariados/as Sector Público	84,0	86,7	79,4	76,5	16,0	13,3	20,1	23,5
Asalariados/as Sector Privado	77,4	74,2	75,0	74,6	22,6	25,8	25,0	25,4

En porcentaxe

Elaboración propia

Fonte: EPA

Cadro 7.57**Asalariados/as sector público e privado. Por tipo de contrato e sexo. España. 2013-2014**

	Indefinido				Temporal			
	Homes		Mulleres		Homes		Mulleres	
	2013	2014	2013	2014	2013	2014	2013	2014
Asalariados/as Sector Público	86,0	84,0	75,1	75,4	14,0	16,0	24,9	24,6
Asalariados/as Sector Privado	75,2	74,4	75,5	75,3	24,8	25,6	24,5	24,7

En porcentaxe
Elaboración propia
Fonte: EPA

6º Seguen existindo determinadas modalidades contractuais maioritariamente femininas como son o contrato de interinidade chegando no 2014 ao 70% de representación feminina ou os concertados a tempo parcial (60,51%) e outras maioritariamente masculinas como o contrato de relevo ou xubilación parcial. Por sectores de actividade, só no sector servizos, a contratación das mulleres (53,28%) supera á dos homes.

7º Para finalizar e como complemento á información recollida neste capítulo engadimos os último cadros sobre contrato indefinido de apoio a emprendedores, que é aquel que se establece a xornada completa ou parcial, con período de proba dun ano, e para empresas con menos de 50 traballadores. Segundo a persoa contratada poden ter dereito a distintos incentivos fiscais e bonificacións de cotas á S.S.

Cadro 7.58**Contratos de emprendedores. Por sexo e provincia. Galicia 2014**

	Homes	Mulleres	Total Ambos sexos
A Coruña	73	87	160
Lugo	21	10	31
Ourense	14	11	25
Pontevedra	48	54	102
Galicia	156	162	318

Fonte: SEPE. Estatística de Contratos Rexistrados. Decembro 2014

Como en outro tipo de contratos, os concertados con homes (49.06%), superan aos de mulleres (50.94%)

Cadro 7.59**Contratos de emprendedores segundo idade. Galicia. 2014**

	De 16- 19 anos	De 20- 24 anos	De 25- 29 anos	De 30- 34 anos	De 35- 39 anos	De 40- 44 anos	De 45- 49 anos	De 50- 54 anos	De 55- 59 anos	De >59 anos	Total
A Coruña	2	18	29	32	15	20	27	11	2	4	160
Lugo	2	3	6	2	6	1	6	3	2	0	31
Ourense	1	3	5	3	2	3	2	4	2	0	25
Pontevedra	0	17	23	18	12	11	11	3	5	2	102
Galicia	5	41	63	55	35	35	46	21	11	6	318

Fonte: SEPE. Estatística de Contratos Rexistrados. Decembro 2014

As franxas de idade con maior representación son as de 26-29 anos e a de 30-34

Cadro 7.60

Contratos de emprendedores segundo nivel de estudos e por provincias. Galicia. 2014

	Sen estudios	Est. Prim. Imcomp.	Est. Prim. Comp.	Est. Sec. Prog. Form.	Est. Postsec. Tecn-	Est. Postsec. Tecn-	Est. Post- Secund. 2º y 3º	Est. Post- Secund. Primer	Est. Post- Secund. Otros	Sen Determina r	Total
A Coruña	1	5	41	13	86	3	9	1	1	0	160
Lugo	0	0	14	0	16	0	1	0	0	0	31
Ourense	0	0	6	0	16	2	0	1	0	0	25
Pontevedra	5	3	17	1	60	3	8	4	1	0	102
Galicia	6	8	78	14	178	8	18	6	2	0	318

Fonte: SEPE Estatística de Contratos Rexistrados. Decembro 2014

7.4 EMPRESAS DE TRABAJO TEMPORAL

Inclúense neste apartado as empresas de traballo temporal reguladas pola Lei 14/1994, de 1 de xuño que, realizando os contratos de posta a disposición, poden supoñer unha importante canalización da ocupación.

Sendo competencia da Comunidade Autónoma tanto a autorización como o rexistro, contabilízanse, ademais, todas aquelas empresas de traballo temporal que posúen centros de traballo en Galicia, e que son autorizadas polo *Ministerio de Empleo y Seguridad Social*, por ser o seu ámbito de actuación superior ao da Comunidade Autónoma.

Pódese ver no cadro 7.61 que o número de empresas autorizadas para traballar como ETT en Galicia en xuño do ano 2014 é de 21, cifra igual á do ano anterior.

Cadro 7.61

Empresas de Trabajo
Temporal. Galicia. Evolución
años 2007-2014

Anos	Galicia
2007	30
2008	27
2009	23
2010	23
2011	25
2012	23
2013	21
2014	21*

*Dato a xuño 2014

Fonte: Ministerio de Empleo e Seguridade Social

Con datos do *Ministerio de Empleo y Seguridad Social*, o número de contratos de posta a disposición en Galicia durante 2014 ascende en total á cifra de 109.169, correspondendo o maior número aos realizados na provincia de Pontevedra. Claramente as provincias da Coruña e Pontevedra agrupan o

maior número de contratos de posta a disposición supoñendo a suma de ambos o 94,5% do total de Galicia.

Cadro 7.62

Cesión de traballadores realizadas por empresas de traballo temporal e contratos de posta a disposición, segundo supostos de utilización, por provincia do centro de traballo da empresa de traballo temporal (*). Galicia 2014

	Cesión de traballadores	Contratos de posta a disposición			
		Total	Obra ou servizo	Circunstancias da produción	Interninidade. Formación e aprendizaxe.
A Coruña	21.151	40.636	23.660	15.830	1.146
Lugo	3.744	6.671	2.756	2.329	1.586
Ourense	3.393	5.389	2.931	2.209	249
Pontevedra	35.911	56.473	23.134	29.171	4.168
Galicia	64.199	109.169	52.481	49.539	7.149

(*) Datos provisionais

Fonte: Estatística de Empresas de Traballo Temporal. Ministerio de Empleo e Seguridade Social

No cadro 7.63 desagregáanse por comunidades autónomas os contratos de posta a disposición que totalizaron a cifra a nivel estatal de 2.662.170.

Cadro 7.63

Cesión de traballadores realizadas por empresas de traballo temporal e contratos de posta a disposición, segundo supostos de utilización, por comunidade autónoma do centro de traballo da empresa de traballo temporal (*). Galicia 2014

	Cesión de traballadores	Contratos de posta a disposición			
		Total	Obra ou servizo	Circunstancias da produción	Interninidade. Formación e aprendizaxe.
Andalucía	170.077	273.913	152.580	115.882	5.451
Aragón	59.682	94.035	30.786	56.832	6.417
Asturias	16.995	35.702	14.167	20.510	1.025
Baleares	10.881	18.597	8.617	9.831	149
Canarias	53.661	97.320	30.610	65.389	1.321
Cantabria	19.068	31.249	10.069	20.838	342
Castela a Mancha	45.384	76.903	18.010	56.381	2.512
Castela León	74.284	130.398	24.343	99.949	6.106
Cataluña	323.230	483.313	187.760	276.094	19.459
C. Valenciana	229.177	363.219	236.505	121.686	5.028
Extremadura	6.347	9.220	3.606	5.143	471
Galicia	64.199	109.169	52.481	49.539	7.149
Madrid	207.797	387.751	130.407	233.493	23.851
Murcia	163.717	325.383	292.111	32.877	395
Navarra	40.545	81.243	12.234	58.153	10.856
País Vasco	67.200	122.469	33.261	82.884	6.324
A Ríoxa	15.216	22.286	2.554	18.631	1.101
Total	1.567.460	2.662.170	1.240.101	1.324.112	97.957

(*) Datos provisionais

Fonte: Estatística de Empresas de Traballo Temporal. Ministerio de Empleo e Seguridade Social

Por outra parte, nos cadros 4 e 5 pódense observar as cifras de persoas postas a disposición e contratos de posta a disposición referidos unicamente aos celebrados por empresas autorizadas pola Comunidade Autónoma resaltando claramente os contratos eventuais e para obra ou servizo determinado. Así mesmo pódese contemplar que a provincia de Pontevedra supera amplamente ás demais en contratos de posta a disposición.

Cadro 7.64

Persoas traballadoras postas a disposición polas empresas de traballo temporal autorizadas pola Dirección Xeral de Traballo e Economía Social, segundo ámbito de actuación. Ano 2014

Persoas traballadoras	
A Coruña	1.872
Lugo	954
Ourense	676
Pontevedra	5.704
Galicia	9.206

Fonte: Consellería de Traballo e Benestar. Dirección Xeral de Traballo e Economía Social.

Cadro 7.65

Contratos de posta a disposición realizados nas empresas autorizadas pola Dirección Xeral de Traballo e Economía Social, segundo o ámbito de actuación e a modalidade de contratación. Ano 2014

	Causa do contrato					Totais
	Realización de obra ou servizo determinado	Eventual por circunstancias de produción	Interinidade por reserva de posto de traballo	Interinidade por proceso de selección ou promoción	Formación e aprendizaxe	
A Coruña	1.411	762	253	6	0	2.432
Lugo	450	761	758	0	0	1.969
Ourense	586	193	10	0	0	789
Pontevedra	5.064	5.595	147	4	2	10.812
Galicia	7.511	7.311	1.168	10	2	16.002

Fonte: Consellería de Traballo e Benestar. Dirección Xeral de Traballo e Economía Social

Examinando a evolución no cadro 7.66, polo que se refire a contratos de posta a disposición de empresas de traballo temporal autorizadas para traballar en Galicia pola Comunidade Autónoma, en xeral, en relación con estas empresas, incrementábase considerablemente o número de contratos en todas as provincias en relación co ano 2013.

Cadro 7.66

Contratos de posta a disposición realizados nas empresas autorizadas pola Dirección Xeral de Traballo e Economía Social. Evolución 2009-2014

	2009	2010	2011	2012	2013	2014
A Coruña	2.984	2.607	1.751	1.866	1.557	2.432
Lugo	1.353	1.254	1.389	1.534	1.812	1.969
Ourense	558	658	691	542	739	789
Pontevedra	12.125	10.263	12.355	11.121	9.714	10.812
Galicia	17.020	14.782	16.186	15.063	13.822	16.002

Fonte: Consellería de Traballo e Benestar. Dirección Xeral de Traballo e Economía Social.

Pode observarse no cadro 7.67 a evolución desagregada polas causas dos contratos en que se reflicte que claramente aumentan en case todas elas.

Cadro 7.67

Contratos de posta á disposición nas empresas autorizadas pola Dirección Xeral de Traballo e Economía Social, segundo a causa do contrato. Evolución 2009-2014

Realización de obra ou servizo determinado

	2009	2010	2011	2012	2013	2014
A Coruña	2.493	2.041	1.500	1.645	1.179	1.411
Lugo	80	87	187	335	430	450
Ourense	538	554	550	474	449	586
Pontevedra	8.715	6.245	5.623	4.824	4.358	5.064
Total	11.826	8.927	7.860	7.278	6.416	7.511

Eventual por circunstancias de produción

	2009	2010	2011	2012	2013	2014
A Coruña	329	369	101	48	222	762
Lugo	1.102	954	900	837	767	761
Ourense	2	91	133	50	280	193
Pontevedra	2.810	3.544	6.456	6.095	5.270	5.595
Total	4.243	4.958	7.590	7.030	6.539	7.311

Interinidade por reserva de posto de traballo

	2009	2010	2011	2012	2013	2014
A Coruña	156	194	127	143	146	253
Lugo	132	213	302	362	615	758
Ourense	18	13	8	18	8	10
Pontevedra	587	474	275	202	85	147
Total	893	894	712	725	854	1.168

Interinidade por proceso de selección ou promoción

	2009	2010	2011	2012	2013	2014
A Coruña	6	3	23	30	10	6
Lugo	39					
Ourense					2	
Pontevedra	13		1		1	4
Total	58	3	24	30	13	10

Fonte: Consellería de Traballo e Benestar. Dirección Xeral de Traballo e Economía Social.

**O subsistema de
formación para o
emprego**

8

O RD 395/2007, do 23 de marzo (BOE 11 de abril), polo que se regula o subsistema de formación profesional para o emprego, abordou a integración nel de todas as iniciativas de formación ocupacional, formación continua e formación en alternancia co emprego. O seu obxectivo principal foi adaptar a formación profesional para facela axeitada ás necesidades de produtividade e competitividade das empresas no novo escenario global e para potenciar a empregabilidade da poboación traballadora nun mundo en constante cambio. As Ordes TAS/2307/2007 e 2388/2007, do 27 de xullo e 2 de agosto, respectivamente, desenvolveron e completaron a regulación das iniciativas de formación de oferta e de demanda ás que se refire o RD 395/2007.

8.1 OBXECTIVOS DO SUBSISTEMA DE FORMACIÓN PROFESIONAL PARA O EMPREGO

A aprobación dese Real Decreto, polo que se regula o subsistema de formación profesional para o emprego, estivo inspirada por un claro e expreso propósito, o de deseñar un novo modelo de formación profesional para o emprego que persegue estender entre as empresas e as poboacións ocupada e desempregada “unha formación que responda ás súas necesidades e contribúa ao desenvolvemento dunha economía baseada no coñecemento” (art. 2 RD 395/2007).

A norma pretende atender o interese dos/as traballadores/as e desempregados/as en mellorar a súa capacitación profesional e o seu desenvolvemento persoal, o que se consegue ofrecéndolles posibilidades de formación ao longo de toda a súa vida, promovendo **a acreditación das competencias profesionais** que adquiran e, en definitiva, mellorando a súa empregabilidade. Ao tempo a norma tamén pretende dar resposta ao interese das empresas, e do mercado en xeral, na medida en que a maior formación dos/as traballadores/as redundará en mellorar a súa competitividade e produtividade.

Con esa finalidade, a norma abordou a tarefa de integrar e dar unha regulación única e sistemática á formación ocupacional e á formación continua, incluíndo as fórmulas que compaxinan a formación e o emprego.

Todas estas modalidades formativas integráronse nun subsistema que, á súa vez, forma parte do **Sistema de Formación Profesional**, que acolle tamén a Formación Profesional Regulada ou “académica”.

No marco desta nova organización do subsistema da formación para o emprego a norma pretendeu, ademais, articular un sistema que sexa respectuoso coas competencias autonómicas na materia e que amplíe as formas de colaboración entre as distintas instancias territoriais.

Outro pilar do subsistema para a formación son os interlocutores sociais, aos que se segue recoñecendo un papel esencial no deseño, programación e execución das accións formativas.

É necesario ter presente a *Lei Orgánica 5/2002, do 19 de xullo, das Cualificacións e da Formación Profesional*, que establece un *Catálogo Nacional de Cualificacións Profesionais* que permite avanzar nun enfoque de aprendizaxe permanente e na integración das distintas ofertas de formación profesional.

Tamén se recoñece expresamente a incidencia dalgúns pronunciamentos do Tribunal Constitucional (SSTC 95/2002, do 25 de abril e 190/2002, do 17 de outubro) na medida en que contribuíron a clarificar algúns aspectos da delimitación de competencias entre o Estado e as Comunidades Autónomas en materia de formación continua, situando esta materia no ámbito laboral, competencia exclusiva do Estado, e identificando os supostos nos que a xestión ou execución das accións formativas correspondería ao Estado ou ás Comunidades Autónomas.

Especial transcendencia atribúese tamén á Lei 56/2003, do 16 de decembro, de Emprego, na medida en que considerou á formación profesional como unha das fórmulas máis eficaces para contribuír a mellorar a empregabilidade dos/as traballadores/as. Finalmente, non podían deixar de resultar igualmente determinantes as políticas e directrices comunitarias na materia que veñen considerando a aprendizaxe permanente como un pilar fundamental na estratexia para o emprego.

A concorrencia destes factores determinou que, no marco do diálogo social amparado na Declaración do 8 de xullo de 2004, se alcanzase o *Acordo de Formación Profesional para o Emprego* o 7 de febreiro de 2006, que en boa medida serviu de pauta para o contido do RD 395/2007.

Non obstante e de feito, permanece no Real Decreto a separación entre formación continua e formación ocupacional e nin no contido das accións, nin nos seus destinatarios, nin nas súas fórmulas de financiamento se advirten cambios substanciais.

Un dos puntos máis conflitivos refírese aos aspectos relativos á participación das Comunidades Autónomas no subsistema de formación profesional para o emprego. A intención, expresamente sinalada no RD 395/2007, de aplicar e respectar as pautas constitucionais fixadas nas SSTC 95/2002 e 190/2002, non foi debidamente materializada.

Certamente, son numerosos os aspectos nos que a norma apela á participación das comunidades autónomas e á súa coordinación coas accións formativas do Estado ou nos que se lles recoñecen competencias na materia. Así acontece coas facultades recoñecidas ao Sistema Nacional de Emprego, do que forman parte os servizos públicos de emprego das comunidades autónomas, na elaboración e deseño das políticas de formación para o emprego ou co impulso das funcións do Consello Xeral do Sistema Nacional de Emprego, no que tamén participan as Comunidades Autónomas, en canto órgano consultivo e de participación institucional en materia de formación (art. 33 RD 395/2007).

Pola súa parte, os preceptos referidos á calidade, avaliación, seguimento e control da formación de demanda atribúen ás autonomías a competencia para avaliar o impacto da formación realizada no acceso e mantemento do emprego e na mellora da competitividade das empresas. Tamén se lles recoñece capacidade para valorar a eficacia do sistema en canto ao alcance da formación, así como a dos recursos económicos e outros medios empregados (art. 37 RD 395/2007), e con esa finalidade,

garánteselles o acceso, en tempo real, ás comunicacións telemáticas realizadas polas empresas e as entidades organizadoras así como a toda a información necesaria (art. 16.4 RD 395/2007). Son as comunidades autónomas as que deben informar ao Servizo Público de Emprego Estatal dos resultados das actuacións de seguimento e control que levasen a cabo así como das irregularidades detectadas (art. 17.3 RD 395/2007).

En definitiva, atribuíuse ás comunidades autónomas a competencia para realizar as actividades de avaliación, seguimento e control das iniciativas de formación financiadas mediante bonificacións nas cotas da Seguridade Social, que se aplican en empresas con todos os seus centros de traballo na Comunidade Autónoma (disp. adic. 1.ª).

O art. 6.1 RD 395/2007 establece que as accións e programas de formación se financiarán cos fondos provenientes das cotas de formación profesional que achegan empresarios e traballadores, coas axudas procedentes do Fondo Social Europeo e coas achegas específicas establecidas no presuposto do Servizo Público Estatal.

Se ben é certo que se asegura a participación das comunidades autónomas na elaboración das partidas económicas, o certo é que a forma específica de financiamento da **formación de demanda** -mediante a aplicación de bonificacións nas cotas de Seguridade Social que ingresan as empresas- non permite que as comunidades autónomas exerzan as súas competencias en materia de xestión e organización das partidas que lles correspondan en cada comunidade. En efecto, esas bonificacións carecen de carácter de subvención, o que impide ás comunidades autónomas que asumiron a competencia en políticas activas de ocupación (incluíndo a xestión das subvencións correspondentes) xestionar tales fondos.

A fórmula da subvención emprégase, non obstante, no financiamento da **formación de oferta**, dos programas públicos de emprego-formación e das accións complementarias á formación. Iso, unido a que o RD 395/2007 permite que as comunidades autónomas se doten de fondos propios destinados a financiar iniciativas de formación e posibilita a súa actuación na formación da poboación activa (ocupada e desempregada), no marco da formación de oferta, permite a xestión autonómica de parte das subvencións ou fondos territorializados de formación.

8.2 REGRAS XERAIS APLICABLES ÁS DIVERSAS INICIATIVAS DE FORMACIÓN

O subsistema de formación para o emprego deseñado no RD 395/2007 **inclúe catro tipos de iniciativas de formación (art. 4).**

En primeiro lugar, a «**formación de demanda**», que engloba as accións formativas das empresas -programadas por elas e dirixidas aos/ás seus propios/as traballadores/as- e os permisos individuais de formación. Trátase, nesta primeira modalidade, da formación profesional que empresas e traballadores/as demandan. Isto é, das iniciativas de formación que programan, deseñan e organizan as propias empresas para os/as seus traballadores/as, atendendo ás necesidades e intereses da empresa e coa finalidade de mellorar os seus sistemas produtivos a través da mellora das competencias,

habilidades e calidades profesionais dos/as seus traballadores/as. Pero tamén se trata da formación que os/as propios/as traballadores/as optan por adquirir, estea ou non vinculada á actividade profesional que desenvolven.

En segundo lugar, a «**formación de oferta**», integrada polas accións e iniciativas formativas de variado tipo e contido que o sistema ofrece a empregados/as e desocupados/as. Esta formación comprende plans formativos dirixidos tanto á poboación ocupada como á desempregada, coa finalidade, en ambos os dous casos, de achegarlles unha formación axustada ás necesidades do mercado de traballo e axeitada aos requirimentos de produtividade e competitividade das empresas e ás aspiracións de promoción profesional e desenvolvemento persoal dos/as traballadores/as, de forma que os capacite para o desempeño cualificado das distintas profesións e para o acceso ao emprego.

En terceiro lugar, o subsistema de formación inclúe a **formación en alternancia** co emprego o obxectivo do cal é contribuír á adquisición das competencias profesionais incorporando *a práctica profesional no posto de traballo*.

Finalmente, **as accións de apoio e acompañamento á formación**, que son aquelas que permiten mellorar a eficacia do subsistema de formación profesional para o emprego; en realidade non son propiamente accións formativas senón unicamente un complemento delas.

As peculiaridades que caracterizan a cada unha desas iniciativas esixían un tratamento individualizado e así o fixo o lexislador, pero a vontade de integrar e dotar dun réxime común a todo o subsistema de formación determina que esa regulación particular vaia precedida dun grupo de disposicións nas que se abordan aspectos xerais compartidos por todas as accións formativas.

8.2.1. Traballadores/as e colectivos destinatarios da formación

No tocante á delimitación dos colectivos aos que se dirixen as previsións sobre o subsistema de formación, o artigo 5 do RD 395/2007 explicita aos/ás traballadores/as destinatarios/as da formación e os colectivos prioritarios. Con clara vontade de integrar o máis amplo número de traballadores/as, incluíu no ámbito da **formación da demanda** a toda a poboación asalariada das empresas, incluíndo o persoal fixo discontinuo nos períodos de non ocupación, así como os/as traballadores/as que accedan a situación de desemprego cando se atopen en período formativo e os/as traballadores/as acollidos/as a regulación de emprego nos seus períodos de suspensión de emprego por expediente autorizado.

No que se refire á **formación de oferta**, sinálase a participación de toda a poboación asalariada e máis a desempregada, na proporción que as administracións públicas competentes determinen.

Finalmente, en relación á **formación en alternancia** co emprego poderá participar todas as persoas que traballen contratadas para a formación e as que estean desempregadas, na forma que estableza a normativa sobre os contratos para a formación e sobre os programas públicos de emprego-formación.

Non obstante, o RD 395/2007 mantén, ao igual que facían as normas reguladoras anteriores, a opción por dar preferencia no acceso á formación ás persoas con maiores dificultades de inserción ou de

mantemento no mercado de traballo, e identifica, con esa finalidade, unha serie de colectivos prioritarios.

Polo que se refire á poboación desempregada, atribuíu prioridade para participar en accións formativas aos colectivos de mulleres, mocidade, persoas con algunha discapacidade, afectadas e vítimas de terrorismo ou de violencia de xénero, desempregadas de longa duración, maiores de 45 anos e, finalmente, persoas con risco de exclusión social.

Polo que se refire ao grupo da poboación asalariada, recoñeceuse a preferencia de traballadores/as con baixa cualificación ou do cadro de persoal de pequenas e medianas empresas, mulleres, persoas discapacitadas, afectadas e vítimas de terrorismo ou de violencia de xénero, maiores de 45. Todo iso tendo sempre presente o previsto polas prioridades establecidas na política nacional de emprego, nos plans de execución da Estratexia Europea de Emprego e nos Programas Operativos do Fondo Social Europeo.

A delimitación dos colectivos prioritarios coincide substancialmente coa que efectuaban o RD 1046/2003, para a formación profesional continua, e co RD 631/1993, para a formación ocupacional.

Respecto do primeiro, mantense a expresa referencia á poboación ocupada de baixa cualificación (que, polo seu escaso nivel de formación, é a máis doadamente prescindible polas empresas e a máis afectada polos procesos de reestruturación) e á que presta servizo en pequenas e medianas empresas, que seguen recibindo un trato preferente no financiamento das accións formativas.

Respecto do segundo, a anterior referencia ao colectivo de inmigrantes elimínase quedando agora englobado, xunto con outros grupos, no colectivo de persoas en situación de risco de exclusión social.

8.2.2. Centros e entidades de formación

Comúns son tamén as previsións sobre os centros, entidades e institucións habilitadas e recoñecidas para impartir formación profesional.

O artigo 9 do RD 395/2007 incluíu entre estes, en primeiro lugar, ás administracións públicas competentes na materia. Estas poderán desenvolver as accións formativas, ben directamente a través dos seus centros propios, ben mediante convenios con entidades ou empresas públicas que poidan impartir a formación. Para estes efectos, considéranse centros propios os *Centros de Referencia Nacional* especializados por sectores produtivos (os *Centros Integrados* de Formación Profesional de Titularidade Pública e os demais centros da Administración Pública que contén con instalacións e equipamentos axeitados).

En segundo lugar, tamén poden impartir a oferta formativa as organizacións empresariais e sindicais e outras entidades beneficiarias dos plans de formación dirixidos a traballadores/as ocupados/as. Neste caso, tamén se admite a dobre modalidade de impartición: directamente polas propias institucións ou mediante a contratación destas tarefas formativas cos centros ou entidades contemplados nos seus programas formativos.

Por outra banda, as empresas que desenvolvan accións formativas para os/as seus traballadores/as ou para desempregados/as con compromiso de contratación, poderán executar tales accións cos seus propios medios, sempre que conten con equipamentos axeitados, ou a través de contratacións externas.

Tamén poden impartir formación os Centros Integrados de Formación Profesional de titularidade privada, e os demais centros de formación, públicos ou privados, acreditados polas Administracións Públicas cando reúnan os requisitos especificados nas normas que regulan os requisitos de profesionalidade correspondentes á formación que se imparta neles.

Finalmente, recoñécese capacidade para impartir formación profesional para o emprego a outros centros ou entidades de formación que estean inscritos no rexistro que estableza a administración competente.

O obxectivo de potenciar a formación e a súa avaliación, intentando que o sistema de formación sexa eficaz e axeitado, determina a previsión do art. 9.3 RD 395/2007 de que: “ *os centros e entidades de formación deberán someterse aos controis e auditorías de calidade que establezan as administracións competentes* ”.

8.3 FORMACIÓN DE DEMANDA: ACCIÓNS FORMATIVAS DAS EMPRESAS E PERMISOS INDIVIDUAIS DE FORMACIÓN

Baixo a denominación de formación de demanda englobábase unha serie de actuacións, co obxectivo de dar resposta ás necesidades formativas das empresas e dos/as seus traballadores/as.

Neste tipo de formación inclúense, por un lado, as accións formativas ofrecidas, xestionadas e desenvolvidas polas propias empresas e dirixidas aos/as seus traballadores/as e, por outro, os permisos individuais de formación.

As accións formativas das empresas constitúen un instrumento adecuado para que as empresas deseñen e planifiquen unha formación adaptada ás súas necesidades e intereses e dirixida á mellora e competitividade, o que xustifica que no seu financiamento se esixa a participación económica das propias empresas. A formación impartida pode ser xeral ou específica.

A xeral inclúe un ensino que non é único ou principalmente aplicable no posto de traballo e na empresa, senón que proporciona cualificacións que o/a traballador/a pode aplicar e desenvolver noutras empresas ou noutros ámbitos laborais.

A específica supón un ensino aplicable directamente no posto de traballo actual ou futuro do/a traballador/a na empresa beneficiaria e que ofrece cualificacións que non son transferibles, ou o son só de forma restrinxida, a outras empresas ou ámbitos (art. 12.2 RD 395/2007).

Pola súa banda, **os permisos individuais de formación** supoñen a autorización da empresa para que o/a traballador/a participe durante o seu horario de traballo en accións formativas, sempre que estas se

correspondan con formación presencial e se trate de formación que favoreza tanto o desenvolvemento ou adaptación das cualificacións técnico-profesionais do/a traballador/a como a súa formación persoal. O art. 12.3 RD 395/2007 establece que a empresa só pode denegar a autorización para gozar dun permiso para formación por razóns organizativas ou de produción.

A finalidade destes permisos é facilitar que os/as traballadores/as poidan compatibilizar o desenvolvemento da súa relación laboral coa súa participación en accións formativas que lles permita mellorar a súa capacitación persoal e profesional sen custo para as empresas en que prestan os seus servizos. Na normativa anterior, os permisos individuais recoñecíanse exclusivamente para a realización de formación recoñecida por títulos oficiais; a nova regulación permite que o permiso se solicite e conceda, ademais, para formación avalada por títulos e certificados de profesionalidade da oferta formativa do *Catálogo Nacional de Cualificacións Profesionais*, así como a de calquera outra que acredite as competencias para o exercicio dunha ocupación ou oficio.

Deste modo, ao ampliar e flexibilizar o tipo de formación que lexitima o goce dos permisos individuais financiados con cargo aos créditos recoñecidos ás empresas, favorécese o desenvolvemento profesional do/a traballador/a. Pero tamén se favorece o seu desenvolvemento persoal, na medida en que a actual regulación de tales permisos non esixe que a formación a recibir estea vinculada á actividade profesional que o/a traballador/a desempeña na empresa.

Trátase, tanto no caso das accións formativas coma no dos permisos individuais, de instrumentos formativos xa contemplados na normativa anterior dentro do subsistema de formación profesional continua. Neste sentido, o RD 1046/2003 regulaba as dúas iniciativas e, xunto a elas, situaba e regulaba os contratos programa para a formación de traballadores/as e as accións complementarias e de acompañamento á formación. O RD 1046/2003 supuxo un cambio importante na formulación da formación continua, que ata ese momento se desenvolvera a través dos *Acordos Nacionais de Formación Continua*, e que tras o RD 1046/2003 foi asumida polo Estado.

No novo deseño da formación profesional para o emprego que acolle o RD 395/2007, as accións formativas das empresas e os permisos individuais integran en exclusiva as accións de formación de demanda, en tanto que os contratos programa se incorporan, xunto coa antiga formación ocupacional, na denominada formación de oferta.

O RD 395/2007 recolleu as liñas mestras da formación de demanda nos seus arts. 12 a 19, que xa foron obxecto de desenvolvemento a través da Orde TAS/2307/2007, do 27 de xullo, en materia de formación de demanda e o seu financiamento, e creou o correspondente sistema telemático, así como os ficheiros de datos persoais de titularidade do *Servizo Público de Emprego Estatal*.

En liñas xerais pode dicirse que a regulación agora vixente atribúe en exclusiva ás empresas a planificación e xestión da formación, de forma que a intervención pública se limita aos aspectos de control e seguimento das accións formativas desenvolvidas. Hai na nova regulación certo continuísmo

coa anterior, sen que se aprecie un cambio de modelo. Non obstante, incorpóranse algunhas novidades que deben mencionarse.

8.3.1. Financiamento da formación de demanda

Un dos aspectos cruciais para a eficacia deste sistema é o referido ao financiamento. A normativa anterior estableceu o financiamento das accións formativas desenvolvidas polas empresas para os/as seus traballadores/as a través da concesión de créditos, que se calculaban aplicando a porcentaxe de bonificación que cada ano establecese a *Lei de Presupostos Xerais do Estado* (LPXE) á contía ingresada por cada empresa en concepto de formación profesional durante o ano anterior (art. 8 RD 1046/2003).

Durante a vixencia desa norma, o uso polas empresas destes créditos quedou moi por debaixo das expectativas xeradas. O *Acordo de Formación Profesional para o Emprego*, subscrito entre o Goberno e as organizacións sindicais e empresariais máis representativas o 7 de febreiro de 2006, identificou as causas desta escasa utilización dos créditos para a formación: a novidade do incentivo, a súa tardía implantación, a insuficiente difusión, a dificultade de utilización polas pequenas e medianas empresas (e a limitada asistencia que estas recibiron para a súa utilización) e as dificultades derivadas de cuestións técnicas e requisitos formais.

A estes inconvenientes pretendeu facer fronte o RD 395/2007 que mantivo no esencial o anterior sistema de financiamento pero incorporou algunhas novidades: que as empresas coñezan o crédito de que dispoñen, axilizar os procedementos para a súa execución, simplificar as esixencias formais (e de comunicación) e favorecer o uso e a contía dos créditos no caso de pequenas empresas.

O sistema de financiamento deseñado pretende, con carácter xeral, ofrecer unha maior seguridade e transparencia a todas as empresas permitíndolles coñecer ao comezo de cada exercicio o crédito do que dispoñen para a formación dos seus traballadores. Favoreceuse así a planificación e a integración da formación no devir cotián da empresa e na estratexia empresarial, tal e como aconsellaba o *Acordo de Formación Profesional para o Emprego* do 7 de febreiro de 2006.

Con eses obxectivos, o RD 395/2007 dispón explicitamente que a contía do crédito calcularase aplicando ás cantidades ingresadas pola empresa en concepto de formación profesional durante o ano anterior unha porcentaxe de bonificación que fixará para cada ano a LPGE e que será inversamente proporcional ao tamaño das empresas (art. 13.1 RD 395/2007) garantindo, en todo caso, un crédito mínimo de bonificación na contía que fixe a Lei de Presupostos. Deste modo, outórgase un trato favorable ás pequenas empresas, coa finalidade expresamente recoñecida de favorecer o acceso á formación a este segmento de empresas e de alcanzar un maior nivel de penetración da formación neste ámbito.

Non se trata, en todo caso, de que as empresas poidan solicitar o reintegro inmediato do custo da formación senón unicamente da posibilidade de que a empresa recupere o gasto efectuado aplicándose, ata o límite da contía do crédito que lle corresponda, bonificacións nas cotizacións ata o

último día hábil para presentar o boletín de cotización correspondente ao mes de decembro do devandito exercicio económico (art. 17 RD 395/2007).

O custo destas accións formativas non se asume integramente con cargo a fondos procedentes das cotas de formación profesional senón que se esixe a contribución financeira das propias empresas cuxa plantilla vai resultar beneficiada con esas accións formativas (art. 14 RD 395/2007). Para estes efectos, o art. 14 Orde TAS/2307/2007, fixou as porcentaxes mínimas de cofinanciamento que, sobre o custo total de formación, se esixe ás empresas: en empresas de 10 a 49 traballadores/as: un 10%; en empresas de 50 a 249: un 20% e en empresas de 250 ou máis traballadores/as: un 40%.

Tamén neste punto se aprecia a preocupación por favorecer e facilitar o desenvolvemento de accións formativas en empresas de pequeno tamaño, obxectivo ao que se dirixe a exención desta obriga de cofinanciamento ás empresas de menos de dez traballadores/as. Trátase dunha medida xa contemplada na normativa anterior aínda que antes esta posibilidade se reservaba para as empresas de menos de cinco traballadores/as.

Polo que se refire aos **permisos individuais de formación**, estes fináncianse integramente con cargo a un crédito adicional concedido ás empresas que concedan permisos deste tipo. Non hai, nestes casos e como xa acontecía na regulación anterior, achega económica das empresas para sufragar o custo dos permisos individuais (art. 14.2 RD 395/2007).

O crédito acada un máximo de 200 horas laborais por permiso e curso académico ou ano natural en función da duración da formación a realizar, e cobre a totalidade do salario a percibir polo/a traballador/a (incluíndo soldo base, antigüidade, complementos fixos e parte proporcional de pagas extraordinarias) así como das cotizacións a devengar á Seguridade Social durante o permiso (art. 23 Orde TAS/2.307/2007). Deste modo, preténdese que o goce do permiso polos/as traballadores/as non supoña un custo para a empresa onde prestan os seus servizos.

A Resolución do 17 de decembro de 2008, do *Servizo Público de Emprego Estatal*, determinou colectivos e áreas prioritarias, así como as contías cofinanciadas polo *Fondo Social Europeo*, nas accións de formación de demanda; Galicia figura como obxectivo de Convergencia do programa operativo "adaptabilidade e emprego" do mencionado Fondo.

8.3.2. Participación dos/as representantes dos/as traballadores/as no deseño das accións formativas e respecto aos permisos individuais

Poucas novidades hai tamén respecto da participación dos/as representantes dos/as traballadores/as en relación coas accións formativas desenvolvidas polas empresas (art. 15 RD 395/2007 e art. 16 Orde TAS/2307/2007). A representación legal dos/as traballadores/as debe recibir información detallada sobre as accións formativas que a empresa pretenda desenvolver, e ten competencia para emitir un informe sobre estas; o incumprimento desta obriga de información impídelle á empresa acceder ás bonificacións que lle correspondan ou, no seu caso, manter as que teña.

Se, como resultado do informe emitido polos/as representantes, se advertise a existencia de discrepancias sobre o contido ou deseño das accións formativas propostas, fíxase un prazo de 15 días para a súa resolución e recoñécese, en caso de que subsista o desacordo, a intervención mediadora da *Comisión Paritaria* competente á que se refire o art. 35 RD 395/2007.

En defecto de tal Comisión ou no caso de que a súa mediación non dese resultados, o art. 15.5 RD 395/2007 prevé que será a Administración quen decida sobre elas sempre que a discrepancia se deba a algunha das seguintes causas: discriminación de trato, realización de accións que non se correspondan coa actividade empresarial ou concorrencia de calquera circunstancia que poida supoñer abuso de dereito na utilización de fondos públicos. Polo que se refire á Administración competente para controlar as iniciativas de formación nos casos que acaban de mencionarse, será a Administración Xeral do Estado, a través do *Servizo Público de Emprego Estatal*, a competente cando se trate de empresas que teñan os seus centros de traballo en máis dunha comunidade autónoma, en tanto que corresponderá a estas, a través dos órganos correspondentes, cando as empresas teñan todos os seus centros de traballo na mesma comunidade autónoma (disp. adic. 1.ª RD 395/2007).

A cláusula de peche nesta materia recóllese no art. 15.6 RD 395/2007 que, en caso de empresas sen representación legal dos/as traballadores/as, prevé a necesaria conformidade de todos/as os/as traballadores/as afectados/as polas accións formativas. En caso de discrepancia ou denuncia dalgún/a deles/as seguiranse os trámites mencionados para a resolución de discrepancias.

A existencia de desacordo entre a empresa e os/as representantes ou os/as propios/as traballadores/as non impedirá a execución das accións formativas nin a aplicación das bonificacións que correspondan respecto das accións executadas. Non obstante, se a *Comisión Paritaria* non resolve as diferenzas e se emitise resolución pola Administración Pública competente declarando a improcedencia da bonificación iniciarase o procedemento para o aboamento pola empresa das cotas non ingresadas.

Estas normas sobre participación dos/as representantes dos/as traballadores/as serán tamén de aplicación respecto dos permisos individuais de formación (art. 15 RD 395/2007).

8.3.3. Execución das accións formativas

Polo que se refire á execución das accións formativas, o RD 395/2007 regula, con maior detalle que a normativa anterior, as distintas opcións con que contan as empresas. Poden organizar e xestionar a formación de forma individual ou ben agruparse con outras empresas para organizar a formación; en ambos os dous casos, a formación poderase organizar e xestionar directamente pola empresa (ou por unha das empresas integrantes da agrupación, á que se designa como entidade organizadora) ou contratar a súa execución con centros ou entidades especializadas. Neste último caso, o RD 395/2007 introduce unha novidosa limitación á subcontratación ao establecer que neste último caso, os citados centros ou entidades deberán asumir, polo menos, a coordinación das accións formativas, non podendo delegala nin contratala con terceiros.

O art. 16 RD 395/2007 regulou polo miúdo as obrigas de comunicación de inicio e finalización das accións formativas, así como a información que debe achegarse polas empresas ao *Servizo Público de Emprego Estatal*. Para estes efectos, e coa finalidade de axilizar os procesos de xestión e execución das accións formativas, o art. 17 RD 395/2007 anticipa a implantación de procesos telemáticos, que se levou a cabo a través da Orde TAS/2307/2007. O seu art. 9 dispón, para estes efectos, a creación dun sistema telemático ao servizo de todas as empresas e as súas entidades organizadoras para o acceso á información, documentos normalizados e os procesos telemáticos precisos para a xestión das accións formativas e dos permisos individuais de formación que programen así como para a aplicación das bonificacións.

No cadro 8.1 recolleemos o número de participantes, segundo o tamaño da empresa, formados en 2014 en Galicia; esta formación de demanda dirixida á poboación ocupada abrangueu 173.381 traballadores/as, practicamente como no ano anterior (173.282)

As maiores porcentaxes repiten un patrón similar ao do exercicio do 2013, con catro grupos de empresas destacadas, na seguinte orde: de 10 a 49 traballadores, de 1 a 5 traballadores, maiores de 4.999 asalariados, e as do chanzo entre 1.000 a 4.999 traballadores. Entre as catro concentran un 66,7% da poboación ocupada formada (dúas de cada tres participantes nesta formación).

Cadro 8.1

Nº de participantes formados segundo o tamaño de plantilla da empresa. Galicia 2013-2014

Intervalos de plantilla	2013		2014	
	Absoluto	%	Absoluto	%
De 1 a 5	31.059	17,9	30.649	17,7
De 6 a 9	9.046	5,2	8.445	4,9
De 10 a 49	33.286	19,2	33.847	19,5
De 50 a 99	13.373	7,7	13.523	7,8
De 100 a 249	16.239	9,4	15.603	9,0
De 250 a 499	11.477	6,6	12.866	7,4
De 500 a 999	7.549	4,4	7.533	4,3
De 1.000 a 4.999	25.344	14,6	24.178	13,9
Mais de 4999	25.908	15,0	26.737	15,4
Outras situacións (*)	1	0,0	0	0,0
Total	173.282	100.0	173.381	100

(*) Plantilla media no ano anterior inferior a un traballador ou situacións derivadas de fusións, absorcións ou escisións de empresas. No cómputo de participantes formados non están incluídos aqueles que realizaron un permiso individual de información.

Fonte: Fundación tripartita para a formación do emprego. Datos de Galicia 2014.

A desagregación do total de participantes segundo o seu perfil de xénero e grupos de idade en Galicia no ano 2014 presentámoslos no cadro 8.2. Pode observarse que o número de mulleres que participan baixou neste ano, mentres que subiu o dos homes, polo que se afondou no diferencial (que xa é de 17,2 puntos porcentuais) entre a participación masculina (58,6%) e a feminina (41,4%).

Atendendo á diferenciación por grupos de idades, a maior porcentaxe de participantes concentrouse en 2014, coma no ano anterior, no chanzo de 36 a 45 anos, e fíxoo en ambos sexos.

Cadro 8.2**Nº de participantes formados segundo sexo e intervalos de idade Galicia 2013-2014**

HOMES Intervalos de idade	2013		2014	
	Absoluto	%	Absoluto	%
Total	100.843	58,2	101.596	58,6
De 16 a 25	4.771	2,8	4.470	2,6
De 26 a 35	28.981	16,7	26.281	15,2
De 36 a 45	37.217	21,5	38.466	22,2
De 46 a 55	22.438	12,9	24.165	13,9
Maiores de 55	7.431	4,3	8.210	4,7
Sen datos	5	0,0	4	0,0

MULLERES Intervalos de idade	2013		2014	
	Absoluto	%	Absoluto	%
Total	72.439	41,8	71.785	41,4
De 16 a 25	3.959	2,3	3.564	2,1
De 26 a 35	25.420	14,7	23.035	13,3
De 36 a 45	26.683	15,4	27.508	15,9
De 46 a 55	13.055	7,5	13.750	7,9
Maiores de 55	3.321	1,9	3.924	2,3
Sen datos	1	0,0	4	0,0

Fonte: Fundación tripartita para a formación do emprego. Datos de Galicia 2014.

O cadro 8.3 subministra información dos participantes formados en Galicia en 2014 segundo o grupo de cotización á seguridade social. Este ano os datos foron moi semellantes aos do exercicio do 2013 e ocuparon as tres primeiras posicións, por esta orde, os *oficiais de primeira e segunda*, os *oficiais administrativos* e os *oficiais de terceira e auxiliares administrativos*; entre os tres que concentraron case a metade do total de participantes formados en Galicia (49,6%).

Cadro 8.3**Nº de participantes formados segundo grupo de cotización á Seguridade Social**

	2013	2014
	Absoluto	Absoluto
1- Enxeñeiros e Licenciados	14.220	14.726
2- Enxeñeiros técnicos, Peritos e Axudantes titulados	12.634	13.529
3- Xefes administrativos e de taller	12.893	11.715
4- Axudantes non titulados/as	10.580	8.877
5- Oficiais administrativos	23.304	24.315
6- Subalternos	5.224	6.270
7- Auxiliares administrativos	17.145	16.966
8- Oficiais de primeira e segunda	44.272	43.589
9- Oficiais de terceira e especialistas	18.664	18.176
10- Traballadores/as maiores de 18 anos non cualificados/as	14.282	15.146
11- Traballadores/as menores de 18 anos	64	72
Total	173.282	173.381

Fonte: Fundación tripartita para a formación do emprego. Datos Galicia 2014.

No cadro 8.4 desagregamos o número total de participantes en función da modalidade de impartición da formación. Case a metade (un 49,4%) dos participantes recibiron a súa formación de xeito presencial, mentres que un 24,2% fíxoo a distancia e nun 18,1% produciuse unha combinación mixta de ambas as dúas modalidades formativas; a teleformación foi dun 8,3%, cun aumento de catro décimas respecto do ano anterior.

Cadro 8.4

**Nº de participantes formados segundo modalidade de impartición.
Galicia 2014**

Modalidade de impartición	Participantes formados	% Col
Presencial	85.571	49,4
A distancia	41.985	24,2
Mixta	31.407	18,1
Teleformación	14.418	8,3

Fonte: Fundación Tripartita para a Formación no Emprego. Datos Galicia 2014.

A información do número de participantes formados en Galicia en 2014 podemos vela no cadro 8.5 para as vinte accións formativas con maior número de persoas; as sete primeiras son as mesmas (e en igual orde) que en 2013 e conxuntamente supoñen 92.832 participantes, máis da metade (un 53,5%) do total.

A acción formativa: “Prevención de riscos laborais en xeral” concentrou un ano máis o maior número de participantes (40.122, un 23,1% do total); as dúas seguintes accións con maior número de formados foron a de “Xestión de Recursos Humanos” (7,4%) e “Seguridade Alimentaria: manipulación e control de alimentos”(6,8%).

Cadro 8.5**Nº de participantes formados segundo o contido formativo. Galicia 2014**

Accións formativas	Participantes formados	% parciais
Prevenición de riscos laborais en xeral	40.122	23,10%
Xestión de Recursos Humanos	12.761	7,40%
Seguridade alimentaria	11.757	6,80%
Idiomas	9.062	5,20%
Informática usuario	8.147	4,70%
Atención ó cliente	5.538	3,20%
Seguridade e Vixilancia	5.445	3,10%
Socorrismo	4.663	2,70%
Calidade	4.099	2,40%
Lexislación e normativa	3.672	2,10%
Técnicas de venda e formación de vendedores	3.517	2,00%
Actualización de docencia	3.433	2,00%
Xestión comercial	3.269	1,90%
Cñecemento do produto	2.567	1,50%
Almacenaxe, Stocks e envíos	2.204	1,30%
Cñecemento do sector	1.947	1,10%
Procesos de produción, transformación e distribución de enerxía e auga	1.731	1,00%
Condución e pilotaxe de vehículos	1.657	1,00%
Informática de desenvolto	1.559	0,9
Xestión ambiental	1.501	0,9
Subtotal	128.651	74,30%
Resto	44.730	25,70%
Total	173.381	100%

Fonte: Fundación Tripartita para a formación do emprego. Datos Galicia 2014.

8.4. FORMACIÓN PROFESIONAL OCUPACIONAL

O sistema de formación profesional (FP) está dividido en dous subsistemas: a FP inicial ou específica, pertencente ao sistema educativo e a FP para o emprego, que engloba as antigas formación ocupacional e continua, centrada no ámbito laboral e dirixida aos traballadores desempregados e ocupados.

A Consellería de Traballo e Benestar ten atribuído o exercicio das competencias e funcións relativas á formación profesional para o emprego, xestionándose pola Dirección Xeral de Emprego e Formación, a través da Subdirección Xeral de Formación para o Emprego.

Inclúese a continuación un cadro resumo dos cursos de formación para o emprego, tanto para persoas desempregadas como para ocupadas, impartidos en Galicia no ano 2013, último dato dispoñible á data de redacción do presente informe.

Cadro 8.6**Formación Profesional para o emprego dirixida prioritariamente a persoas desempregadas. Galicia 2013.**

	Cursos	Alumnos/as formados	Orzamento
Medios propios	197	2.976	9.758.590
Programación pluriprovincial	263	3.945	16.104.260
Programación provincial	418	6.219	21.567.704
Total	878	13.140	47.430.554

Fonte: Consellería de Traballo e Benestar. Dirección Xeral de Emprego e Formación

8.4.1. Formación profesional dirixida prioritariamente ás persoas traballadoras desempregadas.

A formación profesional dirixida prioritariamente ás persoas traballadoras desempregadas é unha política activa de emprego que ofrece cursos de formación gratuítos para traballadores/as desempregados/as co obxecto de cualificalos e que se integren dentro do mercado laboral.

Mediante a programación de Accións Formativas dirixidas prioritariamente a persoas traballadoras desempregadas (AFD), convocada anualmente pola Dirección Xeral de Emprego e Formación, lévanse a cabo accións formativas para persoas desempregadas inscritas no Servizo Público de Emprego de Galicia. Estas accións están incluídas no Programa Operativo Plurirrexional Adaptabilidade e Emprego.

As programacións levadas a cabo durante o ano 2013, último dato dispoñible á data de elaboración do presente informe, na formación profesional dirixidas prioritariamente a persoas desempregadas en Galicia abranguen catro grupos fundamentais:

- Cursos de AFD de programación ordinaria.
- Cursos de AFD con compromiso de contratación.
- Cursos de AFD impartidos en centros de formación de titularidade da Xunta de Galicia.
- Cursos do Plan autonómico de formación de formadores.

8.4.1.1. Accións formativas dirixidas prioritariamente a persoas traballadoras desempregadas (AFD).

A normativa básica reguladora do Plan AFD está contida no Real decreto 395/2007, do 23 de marzo, polo que se regula o subsistema de formación profesional para o emprego, desenvolvido pola Orde TAS/718/2008, do 7 de marzo, pola que se regula o subsistema de formación profesional para o emprego, en materia de formación de oferta, e se establecen as bases reguladoras para a concesión de subvencións públicas destinadas ao seu financiamento. Neste marco xurídico, a consellería publicou a Orde do 30 de decembro de 2011 pola que se establecían as bases reguladoras e se procedía á convocatoria pública para a programación de accións formativas dirixidas prioritariamente ás persoas traballadoras desempregadas na Comunidade Autónoma de Galicia correspondentes ao exercicio de

2012 (DOG nº 6, do 10 de xaneiro de 2012), incluída no Programa Operativo Plurirrexional Adaptabilidade e Emprego 2007-2013.

Ao abeiro desta convocatoria, no ano 2013, último dato dispoñible, programáronse un total de 878 cursos, cun orzamento total de 47.430.553 euros, segundo se especifica nos apartados que se desenvolven a continuación.

Distribución da programación por áreas funcionais

A consellería distribúe a súa programación por áreas funcionais. Estas son unha agrupación das comarcas en conxuntos territoriais do mapa comarcal de Galicia. Con isto preténdese agrupar a aqueles concellos que teñen unhas características comúns no relativo ás necesidades de formación e ás características do desemprego nestes.

A continuación recóllese a programación correspondente ao exercicio do ano 2013 distribuída polas áreas funcionais das catro provincias.

Cadro 8.7

Formación ocupacional. Programación plan AFD (áreas funcionais e provincias) Galicia 2013

	Cursos	Alumnos/as	Orzamento
Programación AFD 2013 - A Coruña			
A Barcala	6	90	232.770,11
A Coruña	87	1.350	5.168.399,28
Arzúa	3	45	146.611,62
Barbanza	7	105	375.616,48
Bergantiños	6	905	510.443,59
Betanzos	4	60	154.028,69
Eume	1	15	62.577,86
Ferrolterra	60	900	3.214.273,41
Fisterra	3	45	58.723,73
Noia	4	60	128.586,41
Ordes	1	15	22.599,82
Ortegal	1	15	57.483,19
Santiago	78	1.170	4.645.237,28
Terra de Melide	2	30	108.718,08
Terra de Soneira	2	30	182.173,27
Xallas	1	15	106.245,98
Total A Coruña	266	4.850	15.174.488,80
Programación AFD 2013 - Lugo			
A Mariña Central	11	2.164	649.338,71
A Mariña Occidental	16	240	867.319,39
A Mariña Oriental	2	30	113.472,78
A Ulloa	2	30	126.730,91
Chantada	3	45	111.658,71
Lugo	84	1.245	4.930.913,41
Meira	3	45	137.639,71
Os Ancares	1	15	36.601,63
Quiroga	2	30	113.233,99
Sarria	8	120	371.995,19
Terra Chá	8	120	444.459,70
Terra de Lemos	14	210	623.299,98
Total Lugo	154	4.294	8.526.664,11
Programación AFD 2013 - Ourense			
A Limia	7	105	358.415,67
Allariz-Maceda	1	15	82.182,90
Baixa Limia	1	15	47.556,92
O Carballiño	3	15	126.848,67
O Ribeiro	8	35	490.927,46
Ourense	121	120	7.291.377,88
Valdeorras	9	1.815	547.291,87
Verín	6	135	345.660,49
Viana	1	90	66.211,75
Total Ourense	157	2.345	9.356.473,61
Programación AFD 2012- Pontevedra			
A Paradanta	1	15	45.117,74
Caldas	6	90	316.280,64
O Baixo Miño	11	165	720.339,23
O Condado	4	60	239.448,87
O Deza	11	165	624.461,07
O Morrazo	46	711	1.073.489,26
O Salnés	16	235	1.055.541,14
Pontevedra	21	316	1.195.321,54
Tabeirós-Terra de Montes	8	121	388.059,94
Vigo	177	2.632	8.714.867,27
Total Pontevedra	301	4.510	14.372.926,70
Total AFD 2013	878	15.999	47.430.553,22

Fonte: Consellería de Traballo e Benestar. Dirección Xeral de Emprego e Formación

Seguimento e control dos cursos

A consellería realiza unha actividade de seguimento e control da calidade dos cursos impartidos dentro de cada programación.

Para estes efectos, os técnicos de formación das xefaturas territoriais da consellería realizan, durante o período da súa impartición, unha media de tres visitas a cada un dos cursos aprobados dentro da programación. Nestas visitas emítese un informe que, con independencia doutros efectos, servirá para valorar a calidade dos cursos impartidos por cada entidade con vistas ao baremo que servirá para aprobar a programación do ano seguinte.

O informe de inserción laboral dos cursos

A través do cruce dos datos do sistema informático de formación ocupacional (SIFO) e do Servizo Público de Emprego de Galicia elabórase un informe sobre a inserción laboral dos alumnos participantes nos cursos de formación profesional para o emprego dirixidos prioritariamente ás persoas traballadoras desempregadas, que remataron o curso con avaliación positiva.

Nestes momento, e dado que a data límite para o remate dos cursos da programación do ano 2013 era a do 30 de novembro, só se conta cos datos de inserción laboral referidos á programación de 2012.

O informe xeral da inserción laboral dos cursos da programación de 2012 reflicte, aos doce meses desde a data límite para a finalización dos cursos, unha cifra do 39% dos alumnos inseridos laboralmente.

Inscripción/Acreditación de centros.

No ano 2011 publicouse o Decreto 106/2011, do 19 de maio, polo que se crea o Rexistro de Centros e Entidades de Formación para o Emprego da Consellería de Traballo e Benestar e se regula o procedemento para a inscrición e, se é o caso, acreditación dos centros e entidades de formación para o emprego no territorio da Comunidade Autónoma de Galicia (DOG nº 110, do 9 de xuño). Esta norma derroga o Decreto 158/2011, do 29 de xuño, aínda que recolle no novo rexistro os centros homologados pola normativa anterior, que terán un prazo de dous anos para adaptarse ás esixencias da nova norma.

Os centros e entidades de formación para o Emprego da Consellería de Traballo e Benestar son aquelas entidades que, cumpridos os requisitos e seguido o procedemento establecido na normativa vixente, obtiveron a inscrición ou acreditación, segundo o caso, dalgunha especialidade formativa, outorgada por resolución da dirección xeral de Formación e Colocación, e a conseguinte inscrición no Rexistro de Centros e Entidades de Formación para o Emprego da Comunidade Autónoma de Galicia.

O Rexistro de centros e entidades de formación é un libro-rexistro, con soporte informático, no que se inscriben, co número de censo que corresponda, as entidades inscritas ou acreditadas nalgunha especialidade formativa.

Segundo se especifica na normativa vixente, todas as especialidades formativas que se impartan dentro da programación de AFD deberán estar incluídas no ficheiro de especialidades do Servizo Público de Emprego Estatal e comprenderán as especificacións técnico-docentes e o contido formativo axeitado de acordo co seu nivel formativo e o grao de dificultade establecido.

Isto fai que o Rexistro de centros e entidades sexa un instrumento fundamental de cara á aprobación das distintas programacións do Plan AFD e resalta a necesidade de contar cun amplo número de centros inscritos e de que estes contén coa maior variedade posible de especialidades formativas homologadas. A data 31 de decembro de 2013 había un total de 1.371 centros inscritos/acreditados en 693 especialidades diferentes, das que 345 están vencelladas a novos certificados de profesionalidade.

Sectorialización

No ano 2013 continuouse co esforzo sostido de progresiva mellora no eido da calidade da formación, baseada nalgúns elementos clave: o axuste da oferta formativa anual aos requirimentos do mundo produtivo, o que implica unha metodoloxía de detección de necesidades de formación precisa e realista; a inserción laboral dos alumnos formados como referencia prioritaria; o perfeccionamento continuo dos docentes desde a vertente técnico-profesional e didáctica; a aproximación dos equipos e métodos de traballo ao que demandan as empresas, o que supón priorizar a formación no posto de traballo e as prácticas non laborais e, por último, a concreción de interlocutores sectoriais válidos e involucrados no proceso formativo.

O desenvolvemento da programación levada a cabo como consecuencia da Orde do 31 de decembro de 2012, pola que se establece a convocatoria pública para a programación dos cursos do Plan AFD para o exercicio do ano 2013, estivo centrada nos sectores que a continuación se especifican.

Cadro 8.8**Sectorialización**

	Cursos	Alumnos/as Formados	Orzamento
Actividades Físicas e Deportivas	5	75	186.068,91
Administración e Xestión	165	2.475	12.352.523,48
Agraria	17	255	792.989,86
Artes e Artesanías	8	120	364.881,99
Artes Gráficas	1	15	70.012,73
Comercio e Marketing	12	180	809.692,92
Edificación e Obra civil	16	240	1.024.067,22
Electricidade e Electrónica	13	195	1.077.427,95
Enerxía e Auga	21	315	1.605.129,21
Fabricación Mecánica	16	240	1.351.331,04
Hostalería e Turismo	1	15	16.387,92
Imaxe e Son	40	600	2.581.657,43
Imaxe Persoal	10	150	503.362,68
Industrias Alimentarias	3	45	214.919,87
Industrias Extractivas	1	15	37.660,71
Informática e Comunicacions	1	15	91.152,20
Instalación e Mantemento	31	465	1.859.335,94
Madeira, Moble e Corcho	2	30	135.692,16
Marítimo Pesqueira	16	240	1.076.472,94
Sanidade	5	75	64.303,70
Seguridade e Medioambiente	64	960	2.142.480,94
Servizos Socioculturais e á Comunidade	11	165	409.257,18
Téxtil, Confección e Pel	112	1.680	5.786.402,10
Transporte e Mantemento de Vehículos	45	675	2.042.051,22
Total AFD 2013	616	9.240	36.595.262,30

Fonte: Consellería de Traballo e Benestar. Dirección Xeral de Emprego e Formación

8.4.2. Cursos con compromiso de contratación

No exercicio do ano 2013 mantívose o criterio de potenciar a figura dos cursos de formación profesional para o emprego con compromiso de contratación, mantendo o requisito dos anos anteriores de contratar, como mínimo, un 60% dos alumnos que inicien o curso por un período mínimo de 6 meses a xornada completa ou tempo equivalente, no caso de que a contratación non sexa a xornada completa.

Cadro 8.9**Cursos con compromiso de contratación. Distribución provincial. Galicia 2013.**

	Cursos	Alumnos/as Formados	Orzamento
A Coruña	1	15	81.829,65
Lugo	3	30	159.736,80
Ourense	3	35	81.467,49
Pontevedra	58	844	753.666,99
Total AFD con compromiso	65	924	1.076.700,93

Fonte: Consellería de Traballo e Benestar. Dirección Xeral de Emprego e Formación

Distribución sectorial

A distribución sectorial dos cursos compromiso ao longo do ano 2013 en centros propios foi a seguinte:

Cadro 8.10**Distribución Sectorial. 2013**

	Cursos	Alumnos/as formados	Orzamento
Administración e Xestión	1	10	45.831,41
Comercio e Marketing	1	10	46.813,43
Edificación e Obra Civil	1	10	67.091,96
Fabricación Mecánica	4	40	120.575,73
Industrias Alimentarias	3	37	45.832,62
Informática e Comunicacions	1	15	81.829,65
Química	1	11	18.874,36
Seguridade e Medioambiente	1	16	66.193,10
Servicios Socioculturais e á Comunidade	1	10	22.961,33
Transporte e Mantenemento de Vehículos	49	734	427.654,69
Textil, confección e pel	2	31	133.042,65
Total AFD con compromiso	65	924	1.076.700,93

Fonte: Consellería de Traballo e Benestar. Dirección Xeral de Emprego e Formación

8.4.3. Programación en centros propios

Con cargo ao orzamento do Plan AFD impartíronse, na programación do ano 2013, un total de 197 cursos de formación profesional para o emprego en centros de titularidade da Xunta de Galicia, por un importe total de 9.758.589,99 euros. Nestes cursos participaron 2.976 alumnos.

Estes cursos impartíronse tanto nos centros propios da Consellería de Traballo e Benestar como nos centros integrados dependentes da Consellería de Educación e Ordenación Universitaria.

Os centros de formación profesional ocupacional dependentes da Consellería de Traballo e Benestar son os de Santiago de Compostela, Ferrol, Lugo, Viveiro, Bueu, Santa María de Europa (Ourense), Coia-Vigo e Centro de Novas Tecnoloxías de Santiago, así como as unidades de acción formativa (UAF) de Ames, Melide, Negreira e Monforte de Lemos. Impártense cursos, así mesmo, no centro de formación de Labañou (A Coruña).

Os centros integrados da Consellería de Cultura, Educación e Ordenación Universitaria nos que se impartiron cursos de formación para o emprego no 2013 son: CIFP A Granxa, CIFP Carlos Oroza, CIFP Paseo das Pontes, CIFP Ferrolterra, CIFP Coroso, CIFP Compostela, CIFP Valentín Paz Andrade, CIFP A Farixa, CIFP Someso, CIFP Porta da Auga, CIFP Monte Alto, CIFP Politécnico de Lugo, CIFP A Xunqueira, CIFP Manuel Antonio e CIFP Portovello.

Distribución sectorial

A distribución sectorial dos cursos impartidos ao longo do ano 2013 en centros propios foi a seguinte:

Cadro 8.11**Distribución sectorial. 2013**

	Cursos	Alumnos/as	Orzamento
Actividades físicas e deportivas	1	15	31.573,61
Administración e Xestión	3	45	244.839,19
Agraria	17	255	787.015,34
Comercio e Márketing	10	150	267.219,53
Edificación e Obra Civil	5	75	305.970,53
Electricidade e electrónica	10	150	860.740,82
Enerxía e Auga	13	195	977.572,92
Fabricación Mecánica	19	285	1.539.457,85
Hostalería e Turismo	9	135	283.716,95
Imaxe Persoal	2	30	72.940,76
Industrias extractivas	1	15	97.798,79
Informática e Comunicacóns	11	165	704.857,08
Instalacion e Mantemento	20	300	1.268.202,20
Madeira, Moble e Corcho	11	165	492.439,31
Marítima pesqueira	33	516	278.125,23
Seguridade e medio	2	30	119.833,12
Servizos Socioculturais e á Comunidade	22	330	1.006.360,00
Transporte e mantemento de vehículos	8	120	419.925,90
Total	197	2.976	9.758.589,13

Fonte: Consellería de Traballo e Benestar. Dirección Xeral de Emprego e Formación

8.4.4. O Plan de perfeccionamento técnico

O Instituto de Emprego-Servizo Público de Emprego Estatal convoca anualmente unha serie de cursos de perfeccionamento técnico para os docentes dos cursos do plan AFD, que se levan a cabo nos centros nacionais de formación profesional para o emprego distribuídos por todo o territorio do Estado.

Nesta área a Dirección Xeral de Emprego e Formación realiza unha función de intermediación en dúas fases:

- Dar a publicidade necesaria á convocatoria do Instituto de Emprego-Servizo Público de Emprego Estatal entre os docentes que realizan o seu labor no ámbito da comunidade autónoma.
- Remitir, informadas pola dirección xeral de Formación e Colocación, as solicitudes de participación nestes cursos presentados polos docentes.

8.4.5 Plan de calidade en centros de formación profesional para o emprego.

No ano 2004 iniciouse un novo proceso no camiño da calidade nos centros de formación profesional ocupacional, que tiña como obxectivo a implantación dun sistema de xestión de calidade segundo os requisitos da norma internacional de calidade UNE en ISO 9001:2000 estes centros.

Esta implantación tivo dous apartados: un para a totalidade dos procesos dos seis centros propios da Xunta de Galicia e en oito centros colaboradores; outro, para os procesos operativos dos centros, para os que se fixeron accións nos seis centros propios e en dúas das unidades de acción formativa.

Unha vez rematado o traballo pola empresa encargada de realizar estes labores, logrouse a implantación do sistema, en todos os seus procesos, en cinco dos seis centros existentes, así como dos procesos clave no Centro Nacional de Santiago de Compostela e nas unidades de acción formativa de Monforte de Lemos e Ames. Ao mesmo tempo, logrouse a implantación do sistema, en todos os seus procesos, nos oito centros colaborares que participaron neste proceso.

O obxectivo final acadado foi a certificación en calidade por parte da Asociación Española de Normalización e Certificación, AENOR, dos centros de formación profesional ocupacional de Ferrol, Viveiro, Lugo, Santa María de Europa de Ourense e Coia-Vigo, así como oito dos centros colaboradores participantes.

No ano 2006 desenvolveuse un proceso de mellora do sistema de xestión de calidade para garantir o mantemento e vixencia da certificación en calidade nos cinco centros que xa a posuían.

Finalizouse tamén a implantación do sistema no Centro Nacional de Santiago de Compostela, acadando tamén para este centro a antedita certificación de calidade.

No ano 2009 certificouse en calidade o centro de Bueu e no ano 2010 o centro de Novas Tecnoloxías de Santiago de Compostela.

No ano 2013 leváronse a cabo distintas actuacións para, por unha banda, acadar a renovación da certificación por parte do organismo certificador e, por outra, desenvolver un proceso de mellora do sistema de xestión de calidade implantado nos centros, adaptando o sistema ás necesidades de cada centro e certificado.

8.5 FORMACIÓN PROFESIONAL DIRIXIDA PRIORITARIAMENTE A PERSOAS TRABALLADORAS OCUPADAS

A formación profesional dirixida prioritariamente a ocupados/as, regulada no Real decreto 395/2007, do 23 de marzo, ten como finalidade proporcionarles aos traballadores ocupados a cualificación que poidan necesitar ao longo da súa vida laboral, co fin de que obteñan os coñecementos e prácticas axeitados aos requirimentos que en cada momento precisen as empresas, e permita compatibilizar a súa maior competitividade coa mellora da capacitación profesional e promoción individual do traballador.

Na Comunidade Autónoma de Galicia subvenciónanse a través dos plans de formación, incluídos no Programa Operativo Plurirrexional Adaptabilidade e Emprego 2007-2013.

8.5.1 Plans de formación.

A normativa reguladora dos plans de formación recóllese na Orde do 13 de setembro de 2012, pola que se aproba a convocatoria de subvencións para o financiamento de plans de formación sectoriais e intersectoriais dirixidas prioritariamente a persoas traballadoras ocupadas mediante a subscrición de convenios de ámbito autonómico, en aplicación da Orde TAS/718/2008, do 7 de marzo, e se establecen as bases reguladoras para a concesión de subvencións públicas destinadas ao seu financiamento

(DOG nº 113, do 14 de xuño) Esta orde é plurianual, correspondendo a súa execución ao período 2012-2013.

Accións e orzamento.

Dentro desta orde hai que distinguir os plans de formación intersectoriais que contaron cun orzamento de 5.357.500 euros e os plans específicos, que contaron cun orzamento de 1.142.500 euros.

Cadro 8.12

Distribución Plans de Formación Intersectoriais 2012-2013

	Entidades	Plans	Accións Formativas
Intersectorial	7	7	593
Economía Social	6	6	21
Autónomos	9	9	31
Total	22	22	645

Fonte: Consellería de Traballo e Benestar. Dirección Xeral de Emprego e Formación

A negociación colectiva

9

Parte I.

A NEGOCIACIÓN COLECTIVA EN GALICIA

9.1 INTRODUCCIÓN E METODOLOXÍA

A primeira parte deste capítulo recolle unha análise dos convenios colectivos asinados e revisados durante este ano en Galicia, centrándose na súa distribución segundo os ámbitos territorial, funcional, temporal e persoal así como nos datos que recollen respecto do incremento salarial e a xornada.

A análise máis pormenorizada das cláusulas doutro tipo que recollen os convenios asinados neste ano pode consultarse no informe da “Situación da Negociación Colectiva en Galicia 2014” que tamén elabora este Consello.

O criterio de inclusión que se utiliza é o da vixencia económica, polo que os convenios que se teñen en conta son os asinados e revisados en 2014 que teñen vixencia e efectos económicos durante este ano 2014 así como os convenios asinados ou revisados nos últimos días do ano anterior que teñen vixencia e inicio de efectos en 2014. Non se consideraron aqueles convenios que, aínda que foron asinados ou revisados durante o ano 2014, non teñen efectos económicos para este ano.

Tense en conta a negociación colectiva estatutaria, de eficacia xeral, os pactos extraestatutarios e os acordos reguladores para persoal funcionario e pactos de tipo mixto que regulan de xeito unitario a todo tipo de persoal que presta servizos nas distintas administracións públicas, na medida en que se ten coñecemento deles.

Os datos estatísticos que figuran neste informe foron elaborados tendo en conta o contido dos convenios colectivos e o establecido nas follas estatísticas que de xeito preceptivo os acompañan.

Desde a posta en marcha do programa REGCON para o rexistro e depósito de convenios e acordos colectivos de traballo por medios telemáticos, a información extráese directamente do programa desde este Consello.

Para o cálculo da media ponderada do incremento salarial pactado tivéronse en conta os incrementos salariais indicados nos convenios de xeito porcentual e as cláusulas de revisión salarial recollidas neles de igual xeito, sen ter en conta os incrementos lineais ou os convenios nos que se indican varios incrementos.

Para determinar a xornada media pactada tivéronse en conta unicamente os convenios que a regulan de xeito anual, que foron 112 este ano, o 70,44% do total de convenios asinados e revisados.

Inclúese así mesmo unha análise da situación da ultraactividade dos convenios colectivos de sector en Galicia e das inaplicacións rexistradas durante o ano que se acompañan como anexos a este capítulo.

A segunda parte do capítulo refírese aos convenios de ámbito superior ao da Comunidade Autónoma que afectan a persoas traballadoras en Galicia.

A información recóllese dos convenios publicados no BOE que teñen vixencia para o ano 2014 ou posterior, combinando esta información coa extraída do programa REGCON co fin de recoller só os que afectan a persoas traballadoras nalgunha das catro provincias galegas.

Nos convenios de sector o dato do número de persoas traballadoras ás que afectan foi elaborado polo IGE baseándose no traballo realizado neste Consello no que se recollen os CNAE's incluídos no ámbito de aplicación dos ditos convenios.

A fonte dos datos remitidos polo IGE son as Contas de cotización á Seguridade Social (Tesourería Xeral da Seguridade Social).

Nos convenios de empresa estes datos recóllense dos extraídos do programa REGCON e/ou contactando directamente cos departamentos de recursos humanos das empresas.

9.2 ESTRUCTURA DA NEGOCIACIÓN COLECTIVA

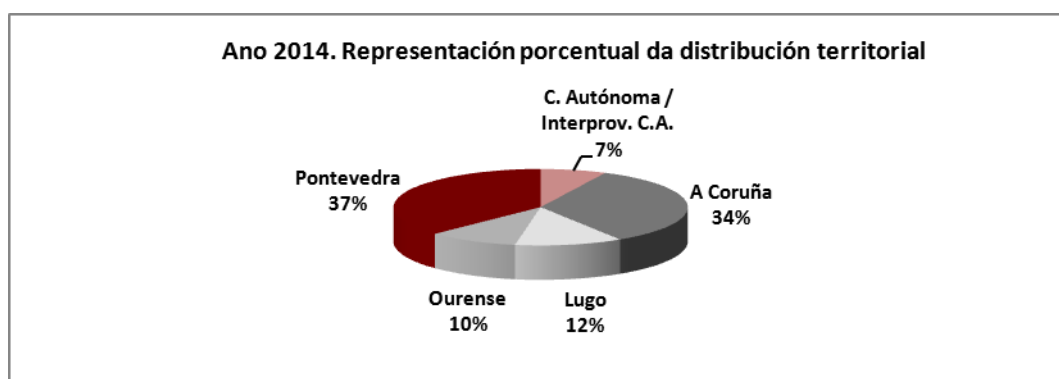
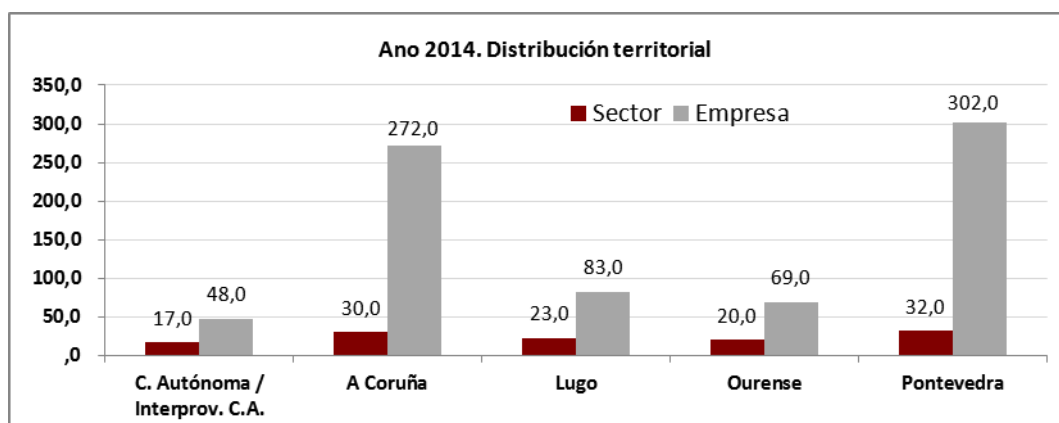
O número de convenios colectivos que existen en Galicia a 31 de decembro de 2014 é de 896, xa sexan vixentes ou prorrogados tacitamente, e afectan a 425.035 persoas traballadoras.

No Cadro 9.1 pode apreciarse a evolución no período 2009 – 2014

Evolución da estrutura global da negociación colectiva. Por provincias.
Galicia. 2009-2014

	C. Autónoma / Interprov. C.A.	A Coruña	Lugo	Ourense	Pontevedra	Galicia
Sector	17	34	23	21	34	129
Empresa	47	222	72	65	261	667
Total 2009	64	256	95	86	295	796
Sector	19	34	23	21	34	131
Empresa	48	231	73	64	269	685
Total 2010	67	265	96	85	303	816
Sector	19	31	23	21	32	126
Empresa	46	241	73	66	278	704
Total 2011	65	272	96	87	310	830
Sector	19	31	23	21	32	126
Empresa	46	246	74	66	283	715
Total 2012	65	277	97	87	315	841
Sector	17	30	23	20	32	122
Empresa	46	255	78	68	291	738
Total 2013	63	285	101	88	323	860
Sector	17	30	23	20	32	122
Empresa	48	272	83	69	302	774
Total 2014	65	302	106	89	334	896

Neste cómputo total contabilízanse convenios colectivos e acordos reguladores
Fonte: Consello Galego de Relacións Laborais. Elaboración propia

Refírense estes datos a convenios de empresa e de sector negociados en Galicia, incluíndo neste total tamén aqueles pactos de eficacia limitada e acordos reguladores dos que se ten coñecemento.

Durante o ano 2014 foron asinados e/ou revisados 159 convenios (144 convenios asinados e 15 revisados), dos que 18 son de sector (15 asinados e 3 revisados) e 141 son de empresa (129 asinados e 12 revisados).

O Cadro 9.2 reflicte estes datos por provincias.

Informe da situación sociolaboral de Galicia. 2014

Cadro 9.2

Convenios asinados e revisados. Galicia. 2014

	CONVENIOS ASINADOS			CONVENIOS REVISADOS			TOTAL ASINADOS E REVISADOS		
	Empresa	Sector	Total	Empresa	Sector	Total	Empresa	Sector	Total
C. Autónoma / Interprov. C.A.									
Núm. Convenios	4	1	5	-	1	1	4	2	6
Núm. Traballad.	442	2.400	2.842	-	782	782	442	3.182	3.624
Homes	333	1.900	2.233	-	574	574	333	2.474	2.807
Mulleres	109	500	609	-	208	208	109	708	817
A Coruña									
Núm. Convenios	38	4	42	1	2	3	39	6	45
Núm. Traballad.	2.071	23.449	25.520	7	474	481	2.078	23.923	26.001
Homes	1.362	21.614	22.976	0	326	326	1.362	21.940	23.302
Mulleres	709	1.835	2.544	7	148	155	716	1.983	2.699
Lugo									
Núm. Convenios	15	3	18	5	-	5	20	3	23
Núm. Traballad.	935	3.880	4.815	322	-	322	1.257	3.880	5.137
Homes	740	2.476	3.216	282	-	282	1.022	2.476	3.498
Mulleres	195	1.404	1.599	40	-	40	235	1.404	1.639
Ourense									
Núm. Convenios	4	2	6	2	-	2	6	2	8
Núm. Traballad.	433	800	1.233	599	-	599	1.032	800	1.832
Homes	366	475	841	562	-	562	928	475	1.403
Mulleres	67	325	392	37	-	37	104	325	429
Pontevedra									
Núm. Convenios	68	5	73	4	-	4	72	5	77
Núm. Traballad.	5.849	8.959	14.808	870	-	870	6.719	8.959	15.678
Homes	3.850	6.613	10.463	642	-	642	4.492	6.613	11.105
Mulleres	1.999	2.346	4.345	228	-	228	2.227	2.346	4.573
Galicia									
Núm. Convenios	129	15	144	12	3	15	141	18	159
Núm. Traballad.	9.730	39.488	49.218	1.798	1.256	3.054	11.528	40.744	52.272
Homes	6.651	33.078	39.729	1.486	900	2.386	8.137	33.978	42.115
Mulleres	3.079	6.410	9.489	312	356	668	3.391	6.766	10.157

Fonte: Consello Galego de Relacións Laborais. Elaboración propia.

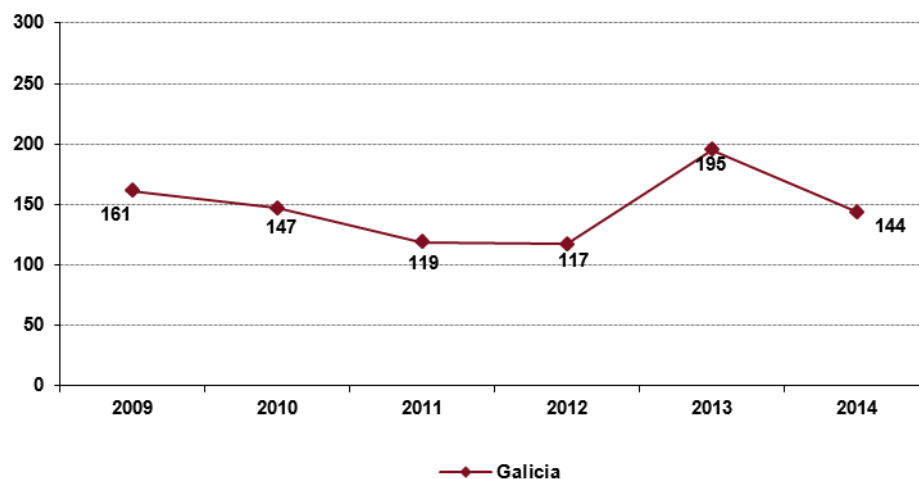
Os Cadros 9.3a e 9.3b recollen a evolución no número de convenios asinados e revisados no período 2009 – 2014.

Cadro 9.3a

Evolución dos convenios colectivos asinados. Por provincias.
Galicia. 2009-2014

	C. Autónoma / Interprov. C.A.	A Coruña	Lugo	Ourense	Pontevedra	Galicia
Sector	4	4	3	10	9	30
Empresa	9	38	8	10	66	131
Total 2009	13	42	11	20	75	161
Sector	4	6	3	8	9	30
Empresa	7	30	16	10	54	117
Total 2010	11	36	19	18	63	147
Sector	4	3	7	9	3	26
Empresa	7	30	8	10	38	93
Total 2011	11	33	15	19	41	119
Sector	4	2	0	4	4	14
Empresa	5	29	10	3	56	103
Total 2012	9	31	10	7	60	117
Sector	4	11	4	6	16	41
Empresa	10	45	17	9	73	154
Total 2013	14	56	21	15	89	195
Sector	1	4	3	2	5	15
Empresa	4	38	15	4	68	129
Total 2014	5	42	18	6	73	144

Fonte: Consello Galego de Relacións Laborais. Elaboración propia

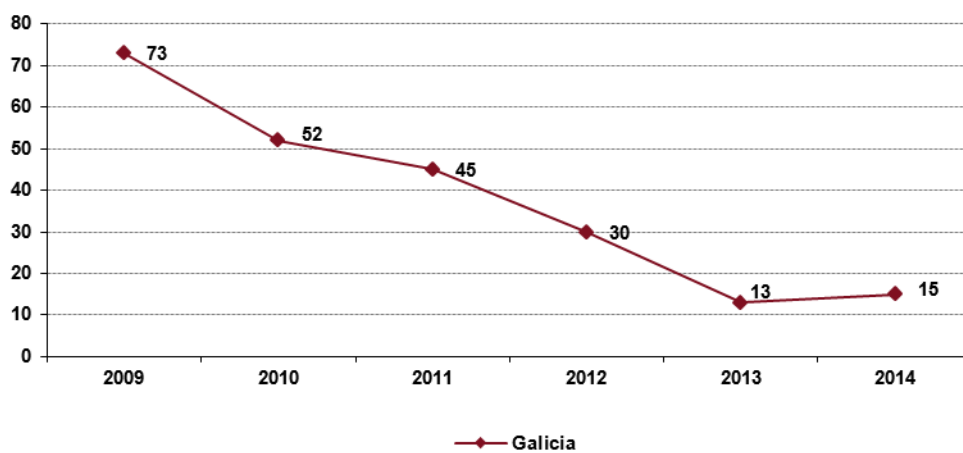

Cadro 9.3b

Evolución dos convenios colectivos revisados.
Por provincias. Galicia. 2009-2014

	C. Autónoma / Interprov. C.A.	A Coruña	Lugo	Ourense	Pontevedra	Galicia
Sector	4	12	12	8	8	44
Empresa	4	9	9	1	6	29
Total 2009	8	21	21	9	14	73
Sector	7	6	7	7	4	31
Empresa	4	5	5	0	7	21
Total 2010	11	11	12	7	11	52
Sector	4	7	3	4	7	25
Empresa	0	5	7	0	8	20
Total 2011	4	12	10	4	15	45
Sector	3	2	7	4	0	16
Empresa	0	2	3	2	7	14
Total 2012	3	4	10	6	7	30
Sector	2	0	0	0	1	3
Empresa	0	2	2	0	6	10
Total 2013	2	2	2	0	7	13
Sector	1	2	0	0	0	3
Empresa	0	1	5	2	4	12
Total 2014	1	3	5	2	4	15

Fonte: Consello Galego de Relacións Laborais. Elaboración propia

Segundo se pode apreciar con maior detalle nos cadros que seguen a continuación (Cadros 9.4 e 9.4bis), asináronse por primeira vez este ano 35 novos convenios. Son todos de empresa e afectan a 1.099 persoas traballadoras (788 homes e 311 mulleres).

Cadro 9.4

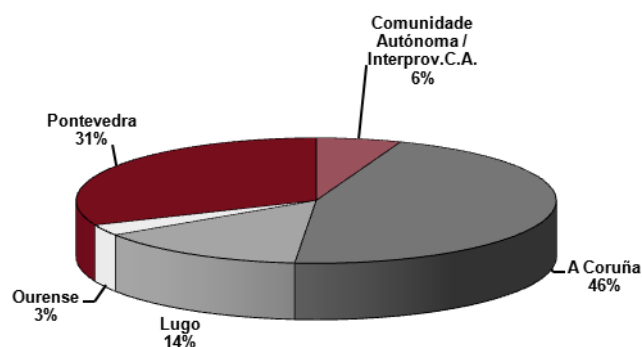
Convenios colectivos de sector e empresa asinados por vez primeira.
Por provincias e sectores económicos. Galicia. 2014

Sector	C. Autónoma / Interprov. C.A.	A Coruña	Lugo	Ourense	Pontevedra	Galicia
Agric. e Pesca	-	-	-	-	-	0
Industria	-	-	-	-	-	0
Construción	-	-	-	-	-	0
Servizos	-	-	-	-	-	0
Total	0	0	0	0	0	0

Empresa	C. Autónoma / Interprov. C.A.	A Coruña	Lugo	Ourense	Pontevedra	Galicia
Agric. e Pesca	-	-	-	-	-	0
Industria	-	1	3	-	6	10
Construción	-	2	-	-	1	3
Servizos	2	13	2	1	4	22
Total	2	16	5	1	11	35

Fonte: Consello Galego de Relacións Laborais. Elaboración propia

Convenios colectivos de empresa negociados por primeira vez. Porcentaxe provincial

Os dous de ámbito autonómico afectan a 60 persoas traballadoras (28 homes e 32 mulleres), os dezaseis da Coruña afectan a 295 (168 homes e 127 mulleres), os cinco de Lugo afectan a 119 (89 homes e 30 mulleres), o asinado en Ourense a 9 (9 homes) e os once de Pontevedra a 616 (494 homes e 122 mulleres).

Cadro 9.4bis

Convenios colectivos asinados por primeira vez. Galicia. 2014

		EMPRESA	SECTOR	TOTAL
C. Autónoma / Interprov. C.A.				
	Núm. Convenios	2	-	2
	Núm. Traballad.	60	-	60
	<i>Homes</i>	28		28
	<i>Mulleres</i>	32		32
A Coruña				
	Núm. Convenios	16	-	16
	Núm. Traballad.	295	-	295
	<i>Homes</i>	168		168
	<i>Mulleres</i>	127		127
Lugo				
	Núm. Convenios	5	-	5
	Núm. Traballad.	119	-	119
	<i>Homes</i>	89		89
	<i>Mulleres</i>	30		30
Ourense				
	Núm. Convenios	1	-	1
	Núm. Traballad.	9	-	9
	<i>Homes</i>	9		9
	<i>Mulleres</i>	0		0
Pontevedra				
	Núm. Convenios	11	-	11
	Núm. Traballad.	616	-	616
	<i>Homes</i>	494		494
	<i>Mulleres</i>	122		122
Galicia				
	Núm. Convenios	35	0	35
	Núm. Traballad.	1.099	0	1.099
	<i>Homes</i>	788	0	788
	<i>Mulleres</i>	311	0	311

Fonte: Consello Galego de Relacións Laborais. Elaboración propia.

Se ademais dos convenios asinados este ano se teñen en conta os convenios asinados en anos anteriores con vixencia para o ano 2014 ou posterior, o número de convenios con vixencia expresa para o 2014 é de 320. Estes convenios afectan a 264.723 persoas traballadoras.

Deles 44 son de sector (o 36,07% do total dos convenios de sector existentes) e afectan a 227.692 persoas traballadoras e 276 son de empresa (o 35,66% do total dos de empresa existentes) e afectan a 37.031 persoas traballadoras.

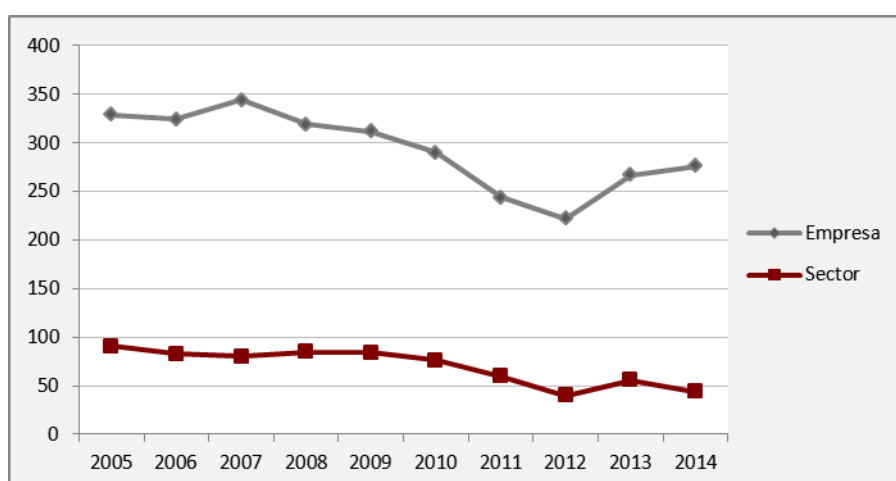
No Cadro 9.5 pode apreciarse a evolución dos convenios con vixencia expresa no período 2005 – 2014.

Cadro 9.5

Evolución convenios con vixencia expresa. Galicia. 2005-2014

	Empresa	Sector	Total	Núm. Traballad.
2005	329	91	420	337.055
2006	324	83	407	332.366
2007	344	80	424	410.501
2008	319	85	404	399.140
2009	312	84	396	407.891
2010	290	76	366	271.855
2011	244	60	304	261.557
2012	222	40	262	131.172
2013	267	56	323	298.486
2014	276	44	320	264.723

Fonte: Consello Galego de Relacións Laborais. Elaboración propia

9.3 ÁMBITOS DE APLICACIÓN

9.3.1. Funcional

Dos 159 convenios asinados ou revisados este ano, o 11,32% son de sector (18 convenios) e o 88,68% de empresa (141 convenios). Non obstante o anterior, tal e como veremos na análise do ámbito persoal, a maioría das persoas traballadoras e das empresas están afectados por convenios de sector.

Segundo se pode apreciar no Cadro 9.6, concéntranse neste ano estes convenios no sector servizos e na industria.

Cadro 9.6

Convenios colectivos asinados e revisados. Por sector e grupos de empresas, empresas e ámbitos inferiores.
Por provincias e sectores económicos. Galicia. 2014

	Agric. e Pesca	Industria	Construción	Servizos	Total
C. Autónoma / Interprov. C.A.					
Convenios de sector asinados	-	1	-	0	1
Convenios de sector revisados	-	-	-	1	1
Convenios de empresa asinados	-	1	-	3	4
Convenios de empresa revisados	-	-	-	-	0
A Coruña					
Convenios de sector asinados	-	3	-	1	4
Convenios de sector revisados	-	1	-	1	2
Convenios de empresa asinados	-	12	2	24	38
Convenios de empresa revisados	-	-	-	1	1
Lugo					
Convenios de sector asinados	-	-	-	3	3
Convenios de sector revisados	-	-	-	-	0
Convenios de empresa asinados	-	9	1	5	15
Convenios de empresa revisados	-	2	1	2	5
Ourense					
Convenios de sector asinados	-	2	-	0	2
Convenios de sector revisados	-	-	-	-	0
Convenios de empresa asinados	-	1	-	3	4
Convenios de empresa revisados	-	2	-	-	2
Pontevedra					
Convenios de sector asinados	-	1	-	4	5
Convenios de sector revisados	-	-	-	-	0
Convenios de empresa asinados	-	36	1	31	68
Convenios de empresa revisados	-	3	-	1	4
Galicia					
Convenios de sector asinados	0	7	0	8	15
Convenios de sector revisados	0	1	0	2	3
Convenios de empresa asinados	0	59	4	66	129
Convenios de empresa revisados	0	7	1	4	12

Fonte: Consello Galego de Relacións Laborais. Elaboración propia

O Cadro 9.6bis indica a distribución destes convenios por provincias e por seccións da CNAE 2009.

Cadro 9.6bis

Convenios colectivos asinados e revisados. Por provincias e seccións da CNAE 2009. Galicia. 2014

TOTAL CONVENIOS ASINADOS E REVISADOS EN 2013	C. Autónoma/ Interprov.	A Coruña	Lugo	Ourense	Pontevedra	Galicia
SECCIÓN CNAE 2009						
A Agricultura, gandería, silvicultura e pesca	-	-	-	-	-	0
B Industrias extractivas	1	1	1	-	-	3
C Industria manufacturera	1	8	9	4	31	53
D Fornecemento de enerxía eléctrica, gas, vapor e aire acondicionado	-	-	-	-	-	0
E Fornecemento de auga, actividades de saneamento, xestión de residuos e descontaminación	-	7	1	1	9	18
F Construción	-	2	2	-	1	5
G Comercio por xunto e ao retalto; reparación de vehículos de motor e motocicletas	2	3	3	1	6	15
H Transporte e almacenamento	-	3	1	-	7	11
I Hostalería	-	1	-	-	2	3
J Información e comunicacións	-	4	-	-	-	4
K Actividades financeiras e de seguros	-	-	-	-	-	0
L Actividades inmobiliarias	-	-	-	-	-	0
M Actividades profesionais, científicas e técnicas	-	2	-	-	-	2
N Actividades administrativas e servizos auxiliares	-	3	3	-	7	13
O Administración Pública e defensa; Seguridade Social obrigatoria	-	7	3	-	10	20
P Educación	1	1	-	-	-	2
Q Actividades sanitarias e de servizos sociais	-	2	-	2	1	5
R Actividades artísticas, recreativas e de entretemento	-	1	-	-	3	4
S Outros servizos	1	-	-	-	-	1
T Actividades dos fogares como empregadores de persoal doméstico; actividades dos fogares como produtores de bens e servizos para uso propio	-	-	-	-	-	0
U Actividades de organizacións e organismos extraterritoriais	-	-	-	-	-	0

Fonte: Consello Galego de Relacións Laborais. Elaboración propia

9.3.2. Territorial

Igual que en anos anteriores o ámbito territorial de negociación máis empregado foi o provincial, tan só o 3,77% dos convenios asinados e/ou revisados en 2014 foron de ámbito superior á provincia. Por provincias, tal e como ven sendo habitual, Pontevedra é a que tivo máis actividade negociadora, o 48,43% do total, seguida da Coruña cun 28,30%.

9.3.3. Persoal

Os convenios asinados e revisados en Galicia no ano 2014 afectaron a 52.272 persoas traballadoras, das que 42.115 son homes e 10.157 mulleres (Cadros 9.7 e 9.8). O 77,95% teñen reguladas as súas condicións de traballo por convenios de sector.

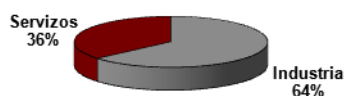
Cadro 9.7

Persoas traballadoras e empresas afectadas por convenios colectivos asinados e revisados. Sector.
Por provincias e sectores económicos. Galicia. 2014

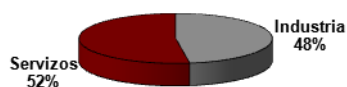
	Agric. e Pesca	Industria	Construción	Servizos	Total
C. Autónoma / Interprov. C.A.					
Núm. Empresas	-	55	-	300	355
Núm. Traballad.	-	2.400	-	782	3.182
Homes		1.900		574	2.474
Mulleres		500		208	708
A Coruña					
Núm. Empresas	-	2.210	-	298	2.508
Núm. Traballad.	-	21.554	-	2.369	23.923
Homes		20.004		1.936	21.940
Mulleres		1.550		433	1.983
Lugo					
Núm. Empresas	-	-	-	608	608
Núm. Traballad.	-	-	-	3.880	3.880
Homes				2.476	2.476
Mulleres				1.404	1.404
Ourense					
Núm. Empresas	-	205	-	-	205
Núm. Traballad.	-	800	-	-	800
Homes		475			475
Mulleres		325			325
Pontevedra					
Núm. Empresas	-	124	-	1.640	1.764
Núm. Traballad.	-	1.179	-	7.780	8.959
Homes		943		5.670	6.613
Mulleres		236		2.110	2.346
Galicia					
Núm. Empresas	0	2.594	0	2.846	5.440
Núm. Traballad.	0	25.933	0	14.811	40.744
Homes		23.322	0	10.656	33.978
Mulleres		2.611	0	4.155	6.766

Fuente: Consello Galego de Relacións Laborais. Elaboración propia.

**Convenios de sector
Traballadores/as afectados/as
por sectores económicos**

**Empresas afectadas por sectores
económicos**

O sector da industria é, nos convenios de sector, o que agrupa o maior número de persoas traballadoras (64%).

Por provincias o maior número de persoas traballadoras afectadas pola negociación deste ano corresponde á Coruña seguida de Pontevedra.

No que a empresas se refire, a negociación colectiva de 2014 afectou a 5.583 empresas.

Cadro 9.8

Persoas traballadoras e empresas afectadas por convenios colectivos asinados e revisados.
Grupos de empresas, empresas e ámbitos inferiores. Por provincias e sectores económicos. Galicia. 2014

	Agríc. e Pesca	Industria	Construción	Servizos	Total
C. Autónoma / Interprov. C.A.					
Núm. Empresas	-	1	-	3	4
Núm. Traballad.	-	365	-	77	442
Homes		302		31	333
Mulleres		63		46	109
A Coruña					
Núm. Empresas	-	12	2	26	40
Núm. Traballad.	-	1.048	36	994	2.078
Homes		905	32	425	1.362
Mulleres		143	4	569	716
Lugo					
Núm. Empresas	-	12	2	7	21
Núm. Traballad.	-	883	64	310	1.257
Homes		727	58	237	1.022
Mulleres		156	6	73	235
Ourense					
Núm. Empresas	-	3	-	3	6
Núm. Traballad.	-	953	-	79	1.032
Homes		902		26	928
Mulleres		51		53	104
Pontevedra					
Núm. Empresas	-	39	1	32	72
Núm. Traballad.	-	4.401	14	2.304	6.719
Homes		3.338	13	1.141	4.492
Mulleres		1.063	1	1.163	2.227
Galicia					
Núm. Empresas	0	67	5	71	143
Núm. Traballad.	0	7.650	114	3.764	11.528
Homes		6.174	103	1.860	8.137
Mulleres		1.476	11	1.904	3.391

Fonte: Consello Galego de Relacións Laborais. Elaboración propia.

Os Cadros 9.9 e 9.10 agrupan os convenios de sector en función do número de persoas traballadoras e de empresas aos que afecta cada convenio, e neles obsérvase que nos convenios de sector o maior número deles concéntrase no tramo que afecta entre 1.001 e 3.000 persoas traballadoras (6 convenios, un 33,33%). Entre 101 e 500 e entre 501 e 1.000 atópanse 4 convenios en cada un deles, un 22,22%.

Tendo en conta o número de empresas afectadas nos convenios de sector asinados e revisados este ano, obsérvase que o maior número de convenios está comprendido no tramo de 101 a 500 empresas (un 38,89%), seguido do de ata 50 empresas (o 27,78%).

Cadro 9.9

Convenios colectivos asinados e revisados en función do número de traballadores/as afectados/as. Sector.
Porcentaxe sobre o total negociado. Por provincias. Galicia. 2014

	C. Autónoma/ Interprov. C.A.		A Coruña		Lugo		Ourense		Pontevedra		Galicia	
	Nº	%	Nº	%	Nº	%	Nº	%	Nº	%	Nº	%
0-50 trab.	-	0,00	-	0,00	-	0,00	-	0,00	-	0,00	0	0,00
51-100 trab.	-	0,00	-	0,00	-	0,00	-	0,00	1	20,00	1	5,56
101-500 trab.	-	0,00	3	50,00	-	0,00	1	50,00	-	0,00	4	22,22
501-1.000 trab.	1	50,00	-	0,00	2	66,67	1	50,00	-	0,00	4	22,22
1.001-3.000 trab.	1	50,00	1	16,67	1	33,33	-	0,00	3	60,00	6	33,33
3.001-5.000 trab.	-	0,00	1	16,67	-	0,00	-	0,00	1	20,00	2	11,11
5.001-10.000 trab.	-	0,00	-	0,00	-	0,00	-	0,00	-	0,00	0	0,00
10.001-20.000 trab.	-	0,00	1	16,67	-	0,00	-	0,00	-	0,00	1	5,56
+20.000 trab.	-	0,00	-	0,00	-	0,00	-	0,00	-	0,00	0	0,00
Total convenios	2	100	6	100	3	100	2	100	5	100	18	100

Fonte: Consello Galego de Relacións Laborais. Elaboración propia

Cadro 9.10

Convenios colectivos asinados e revisados en función do número de empresas afectadas. Sector.
Porcentaxe sobre o total negociado. Por provincias. Galicia. 2014

	C. Autónoma/ Interprov. C.A.		A Coruña		Lugo		Ourense		Pontevedra		Galicia	
	Nº	%	Nº	%	Nº	%	Nº	%	Nº	%	Nº	%
0-50 empresas	-	0,00	2	33,33	-	0,00	1	50,00	2	40,00	5	27,78
51-100 empresas	1	50,00	1	16,67	1	33,33	-	0,00	-	0,00	3	16,67
101-500 empresas	1	50,00	1	16,67	2	66,67	1	50,00	2	40,00	7	38,89
501-1.000 empresas	-	0,00	1	16,67	-	0,00	-	0,00	-	0,00	1	5,56
1.001-2.000 empresas	-	0,00	1	16,67	-	0,00	-	0,00	1	20,00	2	11,11
+ de 2.000 empresas	-	0,00	-	0,00	-	0,00	-	0,00	-	0,00	0	0,00
Total convenios	2	100	6	100	3	100	2	100	5	100	18	100

Fonte: Consello Galego de Relacións Laborais. Elaboración propia

Nos convenios de empresa o 39,72% son convenios de empresas que teñen de 6 a 30 persoas traballadoras (Cadro 9.11)

Os tramos seguintes son os dos convenios que afectan a empresas de 50 a 100 persoas traballadoras (20,57%) seguido do de 101 a 250 (un 18,44%) e do de 31 a 49 (un 12,06%).

Cadro 9.11

Convenios colectivos asinados e revisados en función do número de traballadores/as afectados/as. Empresa.
Porcentaxe sobre o total negociado. Por provincias. Galicia. 2014

	C. Autónoma/ Interprov. C.A.		A Coruña		Lugo		Ourense		Pontevedra		Galicia	
	Nº	%	Nº	%	Nº	%	Nº	%	Nº	%	Nº	%
0-5 trab.	-	0,00	-	0,00	-	0,00	1	16,67	2	2,78	3	2,13
6-30 trab.	2	50,00	22	56,41	8	40,00	1	16,67	23	31,94	56	39,72
31-49 trab.	1	25,00	5	12,82	3	15,00	-	0,00	8	11,11	17	12,06
50-100 trab.	-	0,00	4	10,26	5	25,00	1	16,67	19	26,39	29	20,57
101-250 trab.	-	0,00	7	17,95	4	20,00	1	16,67	14	19,44	26	18,44
251-500 trab.	1	25,00	1	2,56	-	0,00	2	33,33	4	5,56	8	5,67
501-750 trab.	-	0,00	-	0,00	-	0,00	-	0,00	1	1,39	1	0,71
751-1.000 trab.	-	0,00	-	0,00	-	0,00	-	0,00	1	1,39	1	0,71
1.001-2.000 trab.	-	0,00	-	0,00	-	0,00	-	0,00	-	0,00	0	0,00
2.001-3.000 trab.	-	0,00	-	0,00	-	0,00	-	0,00	-	0,00	0	0,00
+ 3.000 trab.	-	0,00	-	0,00	-	0,00	-	0,00	-	0,00	0	0,00
Total convenios	4	100	39	100	20	100	6	100	72	100	141	100

Fonte: Consello Galego de Relacións Laborais. Elaboración propia

O Cadro de persoal medio das empresas afectadas por esta negociación (Cadro 9.12) é de 9 persoas traballadoras por empresa, 7 por empresa nos convenios colectivos de sector e 81 nos de empresa.

Cadro 9.12

Cadros de persoal medio das empresas afectadas pola negociación colectiva.
Por provincias. Galicia. 2014

	C. Autónoma / Interprov. C.A.	A Coruña	Lugo	Ourense	Pontevedra	Galicia
Sector	9,0	9,5	6,4	3,9	5,1	7,5
Empresa	110,5	52,0	59,9	172,0	93,3	80,6
Total	10,1	10,2	8,2	8,7	8,5	9,4

Fonte: Consello Galego de Relacións Laborais. Elaboración propia

9.3.4. Temporal

Nos Cadros 9.13 e 9.14 pódense apreciar as vixencias medias dos convenios colectivos de sector e de empresa asinados este ano.

As vixencia que máis se repiten nos 129 convenios de empresa asinados este ano é a de 3 anos e máis de 3 anos (o 27,91% cada un deles) e 2 anos (o 25,58%).

O 10,08% indica unha vixencia de 1 ano.

Informe da situación sociolaboral de Galicia. 2014

Nos 15 convenios de sector asinados o 33,33% indica unha vixencia de máis de 3 anos. Un 26,67% indican 2 anos e outro 26,67 indican 3 anos. O 13,33% indica un ano.

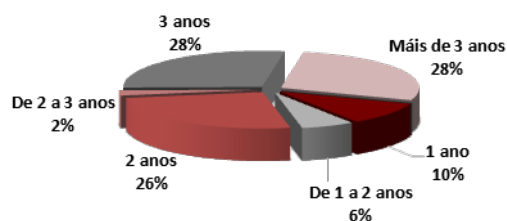
Entre os convenios asinados que teñen vixencia superior a un ano (129 convenios, o 89,58% do total), 10 rematan a súa vixencia neste ano 2014. Deles 2 son de sector e 8 de empresa.

Cadro 9.13

Vixencias medias dos convenios colectivos de empresa.
Porcentaxe sobre o total de convenios de empresa asinados.
Por provincias. Galicia. 2014

	C. Autónoma/ Interprov. C. A.		A Coruña		Lugo		Ourense		Pontevedra		Galicia	
	Nº	%	Nº	%	Nº	%	Nº	%	Nº	%	Nº	%
Menos de 1 ano	-	0,00	-	0,00	-	0,00	-	0,00	-	0,00	0	0,00
1 ano	-	0,00	3	7,89	-	0,00	1	25,00	9	13,24	13	10,08
De 1 a 2 anos	-	0,00	-	0,00	2	13,33	-	0,00	6	8,82	8	6,20
2 anos	-	0,00	12	31,58	3	20,00	-	0,00	18	26,47	33	25,58
De 2 a 3 anos	-	0,00	3	7,89	-	0,00	-	0,00	-	0,00	3	2,33
3 anos	2	50,00	6	15,79	7	46,67	1	25,00	20	29,41	36	27,91
Máis de 3 anos	2	50,00	14	36,84	3	20,00	2	50,00	15	22,06	36	27,91
Total	4		38		15		4		68		129	

Fonte: Consello Galego de Relacións Laborais. Elaboración propia.

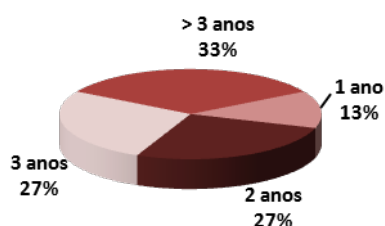

Cadro 9.14

Vixencias medias dos convenios colectivos de sector.
Porcentaxe sobre o total de convenios de sector asinados.
Por provincias. Galicia. 2014

	C. Autónoma/ Interprov. C. A.		A Coruña		Lugo		Ourense		Pontevedra		Galicia	
	Nº	%	Nº	%	Nº	%	Nº	%	Nº	%	Nº	%
Menos de 1 ano	-	0,00	-	0,00	-	0,00	-	0,00	-	0,00	0	0,00
1 ano	-	0,00	-	0,00	-	0,00	1	50,00	1	20,00	2	13,33
De 1 a 2 anos	-	0,00	-	0,00	-	0,00	-	0,00	-	0,00	0	0,00
2 anos	-	0,00	2	50,00	-	0,00	1	50,00	1	20,00	4	26,67
De 2 a 3 anos	-	0,00	-	0,00	-	0,00	-	0,00	-	0,00	0	0,00
3 anos	1	100,00	1	25,00	1	33,33	-	0,00	1	20,00	4	26,67
Máis de 3 anos	-	0,00	1	25,00	2	66,67	-	0,00	2	40,00	5	33,33
Total	1		4		3		2		5		15	

Fonte: Consello Galego de Relacións Laborais. Elaboración propia.

9.3.5. Ultractividade

Dos convenios asinados este ano 104 (72,22%) recollen cláusulas respecto da ultraactividade (Cadro 9.15). Estes convenios afectan a 44.032 persoas traballadoras (89,46%).

Nos convenios de sector a porcentaxe de convenios con pacto de ultraactividade é do 80% e nos de empresa do 71,32%.

Maioritariamente as cláusulas indican que o convenio seguirá vixente ata a sinatura do seguinte, só en trece convenios o pacto de ultraactividade ten unha duración limitada.

Un destes trece convenios é de sector, o de Comercio téxtil de Lugo. Os doce de empresa son 2 de Lugo, e 10 de Pontevedra.

En 2 convenios de empresa da Coruña acordan someterse ao procedemento arbitral establecido no AGA unha vez transcorrido o ano desde a denuncia sen que se asinase un novo texto ou se resolvesen as discrepancias existentes.

Cadro 9.15

Convenios colectivos asinados con pacto de ultraactividade. Galicia. 2014

		EMPRESA		SECTOR		TOTAL	
		Núm.	%	Núm.	%	Núm.	%
C. Autónoma / Interprov. C.A.							
	Núm. Convenios	3	75,00%	0	0,00%	3	60,00%
	Núm. Traballad.	424	95,93%	0	0,00%	424	14,92%
	Homes	319	72,17%		0,00%	319	11,22%
	Mulleres	105	23,76%		0,00%	105	3,69%
A Coruña							
	Núm. Convenios	32	84,21%	4	100,00%	36	85,71%
	Núm. Traballad.	1.870	90,29%	23.449	100,00%	25.319	99,21%
	Homes	1.249	60,31%	21.614	92,17%	22.863	89,59%
	Mulleres	621	29,99%	1.835	7,83%	2.456	9,62%
Lugo							
	Núm. Convenios	9	60,00%	2	66,67%	11	61,11%
	Núm. Traballad.	758	81,07%	3.130	80,67%	3.888	80,75%
	Homes	637	68,13%	2.226	57,37%	2.863	59,46%
	Mulleres	121	12,94%	904	23,30%	1.025	21,29%
Ourense							
	Núm. Convenios	2	50,00%	1	50,00%	3	50,00%
	Núm. Traballad.	363	83,83%	600	75,00%	963	78,10%
	Homes	349	80,60%	400	50,00%	749	60,75%
	Mulleres	14	3,23%	200	25,00%	214	17,36%
Pontevedra							
	Núm. Convenios	46	67,65%	5	100,00%	51	69,86%
	Núm. Traballad.	4.479	76,58%	8.959	100,00%	13.438	90,75%
	Homes	3.195	54,62%	6.613	73,81%	9.808	66,23%
	Mulleres	1.284	21,95%	2.346	26,19%	3.630	24,51%
Galicia							
	Núm. Convenios	92	71,32%	12	80,00%	104	72,22%
	Núm. Traballad.	7.894	81,13%	36.138	91,52%	44.032	89,46%
	Homes	5.749	59,09%	30.853	78,13%	36.602	74,37%
	Mulleres	2.145	22,05%	5.285	13,38%	7.430	15,10%

Fonte: Consello Galego de Relacións Laborais. Elaboración propia.

Segundo se pode apreciar no Cadro 9.15bis, establecen unha denuncia automática 49 convenios (o 34% dos asinados este ano), dos que 2 son de sector (13,3% dos de sector asinados este ano) e 47 son de empresa (o 36,4% dos de empresa asinados este ano).

Destes 49 convenios con denuncia automática, 40 (o 81,6%) recollen pacto de ultraactividade (o 100% dos de sector é o 80,9% dos de empresa).

Só en 8 convenios o pacto de ultraactividade é limitado. Son todos de empresa.

Cadro 9.15bis

Convenios colectivos asinados con denuncia automática e pacto de ultraactividade. Galicia. 2014

		EMPRESA				SECTOR				TOTAL			
		Denuncia automática		<i>Recollen Pacto ultraactividade</i>		Denuncia automática		<i>Recollen Pacto ultraactividade</i>		Denuncia automática		<i>Recollen Pacto ultraactividade</i>	
		Núm.	% (1)	Núm.	% (2)	Núm.	% (1)	Núm.	% (2)	Núm.	% (1)		% (2)
C. Autónoma / Interprov. C.A.													
	Núm. Convenios	1	25,0%	1	100,0%	0	0,0%	-		1	20,0%	1	100,0%
	Núm. Traballad.	365	82,6%	365	100,0%	0	0,0%	-		365	12,8%	365	100,0%
	Homes	302	68,3%	302	82,7%					302	10,6%	302	82,7%
	Mulleres	63	14,3%	63	17,3%					63	2,2%	63	17,3%
A Coruña													
	Núm. Convenios	8	21,1%	7	87,5%	1	25,0%	1	100,0%	9	21,4%	8	88,9%
	Núm. Traballad.	487	23,5%	476	97,7%	2.000	8,5%	2.000	100,0%	2.487	9,7%	2.476	99,6%
	Homes	444	21,4%	437	89,7%	1.700	7,2%	1.700	85,0%	2.144	8,4%	2.137	85,9%
	Mulleres	43	2,1%	39	8,0%	300	1,3%	300	15,0%	343	1,3%	339	13,6%
Lugo													
	Núm. Convenios	5	33,3%	4	80,0%	0	0,0%	-		5	27,8%	4	80,0%
	Núm. Traballad.	547	58,5%	531	97,1%	0	0,0%	-		547	11,4%	531	97,1%
	Homes	443	47,4%	433	79,2%					443	9,2%	433	79,2%
	Mulleres	104	11,1%	98	17,9%					104	2,2%	98	17,9%
Ourense													
	Núm. Convenios	1	25,0%	1	100,0%	0	0,0%	-		1	16,7%	1	100,0%
	Núm. Traballad.	354	81,8%	354	100,0%	0	0,0%	-		354	28,7%	354	100,0%
	Homes	340	78,5%	340	96,0%					340	27,6%	340	96,0%
	Mulleres	14	3,2%	14	4,0%					14	1,1%	14	4,0%
Pontevedra													
	Núm. Convenios	32	47,1%	25	78,1%	1	20,0%	1	100,0%	33	45,2%	26	78,8%
	Núm. Traballad.	3.390	58,0%	3.149	92,9%	3.500	39,1%	3.500	100,0%	6.890	46,5%	6.649	96,5%
	Homes	2.393	40,9%	2.301	67,9%	2.800	31,3%	2.800	80,0%	5.193	35,1%	5.101	74,0%
	Mulleres	997	17,0%	848	25,0%	700	7,8%	700	20,0%	1.697	11,5%	1.548	22,5%
Galicia													
	Núm. Convenios	47	36,4%	38	80,9%	2	13,3%	2	100,0%	49	34,0%	40	81,6%
	Núm. Traballad.	5.143	52,9%	4.875	94,8%	5.500	13,9%	5.500	100,0%	10.643	21,6%	10.375	97,5%
	Homes	3.922	40,3%	3.813	74,1%	4.500	11,4%	4.500	81,8%	8.422	17,1%	8.313	78,1%
	Mulleres	1.221	12,5%	1.062	20,6%	1.000	2,5%	1.000	18,2%	2.221	4,5%	2.062	19,4%

Fonte: Consello Galego de Relacións Laborais. Elaboración propia.

(1) Porcentaxe respecto do total de convenios asinados no ano

(2) Porcentaxe respecto dos convenios con denuncia automática

9.4 DESENVOLVEMENTO DA NEGOCIACIÓN

▪ Duración das negociacións:

Na elaboración deste dato empréganse como data inicial a da constitución da comisión negociadora, recollida da que se sinala na folla estatística do convenio ou nas actas se se dispón delas, e como data final a da sinatura do convenio.

Segundo se pode apreciar con maior detalle no Cadro 9.16, o 31,01% dos convenios de empresa asinados este ano negociáronse nun mes ou menos e no 20,93% empregaron máis de 1 mes sen superar os 3 meses.

Nos convenios de sector no 33,33% empregaron máis de 1 ano e no 26,67% máis de 3 meses sen superar os 6 meses.

Cadro 9.16

Duración das negociacións. Convenios de Sector.
Porcentaxe sobre o total negociado. Por provincias. Galicia. 2014

	C. Autónoma/ Interprov. C.A.		A Coruña		Lugo		Ourense		Pontevedra		Galicia	
	Nº	%	Nº	%	Nº	%	Nº	%	Nº	%	Nº	%
1 mes ou menos	-	0,00	-	0,00	-	0,00	2	100,00	1	20,00	3	20,00
Máis de 1 mes ata 3 meses	-	0,00	-	0,00	-	0,00	-	0,00	1	20,00	1	6,67
Máis de 3 meses ata 6 meses	1	100,00	1	25,00	1	33,33	-	0,00	1	20,00	4	26,67
Máis de 6 meses ata 9 meses	-	0,00	-	0,00	2	66,67	-	0,00	-	0,00	2	13,33
Máis de 9 meses ata 1 ano	-	0,00	-	0,00	-	0,00	-	0,00	-	0,00	0	0,00
Máis de 1 ano	-	0,00	3	75,00	-	0,00	-	0,00	2	40,00	5	33,33
Total convenios	1	100	4	100	3	100	2	100	5	100	15	100

Fonte: Consello Galego de Relacións Laborais. Elaboración propia

Duración das negociacións. Convenios de Empresa.
Porcentaxe sobre o total negociado. Por provincias. Galicia. 2014

	C. Autónoma/ Interprov. C.A.		A Coruña		Lugo		Ourense		Pontevedra		Galicia	
	Nº	%	Nº	%	Nº	%	Nº	%	Nº	%	Nº	%
1 mes ou menos	2	50,00	11	28,95	5	33,33	3	75,00	19	27,94	40	31,01
Máis de 1 mes ata 3 meses	1	25,00	7	18,42	3	20,00	-	0,00	16	23,53	27	20,93
Máis de 3 meses ata 6 meses	-	0,00	11	28,95	3	20,00	-	0,00	12	17,65	26	20,16
Máis de 6 meses ata 9 meses	-	0,00	2	5,26	3	20,00	-	0,00	11	16,18	16	12,40
Máis de 9 meses ata 1 ano	1	25,00	2	5,26	-	0,00	-	0,00	4	5,88	7	5,43
Máis de 1 ano	-	0,00	5	13,16	1	6,67	1	25,00	6	8,82	13	10,08
Total convenios	4	100	38	100	15	100	4	100	68	100	129	100

Fonte: Consello Galego de Relacións Laborais. Elaboración propia

▪ Participación de mulleres na composición das mesas negociadoras.

A información para a elaboración destes cadros recóllese da que figura nas actas e nas follas estatísticas que acompañan aos convenios para o seu rexistro, e que foi extraída directamente do programa Regcon de rexistro telemático de convenios.

Existe participación de mulleres na comisión negociadora en 91 convenios, o 63,19% do total dos asinados este ano. Estes convenios afectan a 30.814 persoas traballadoras (o 62,61%), das que 24.905 son homes e 5.909 mulleres.

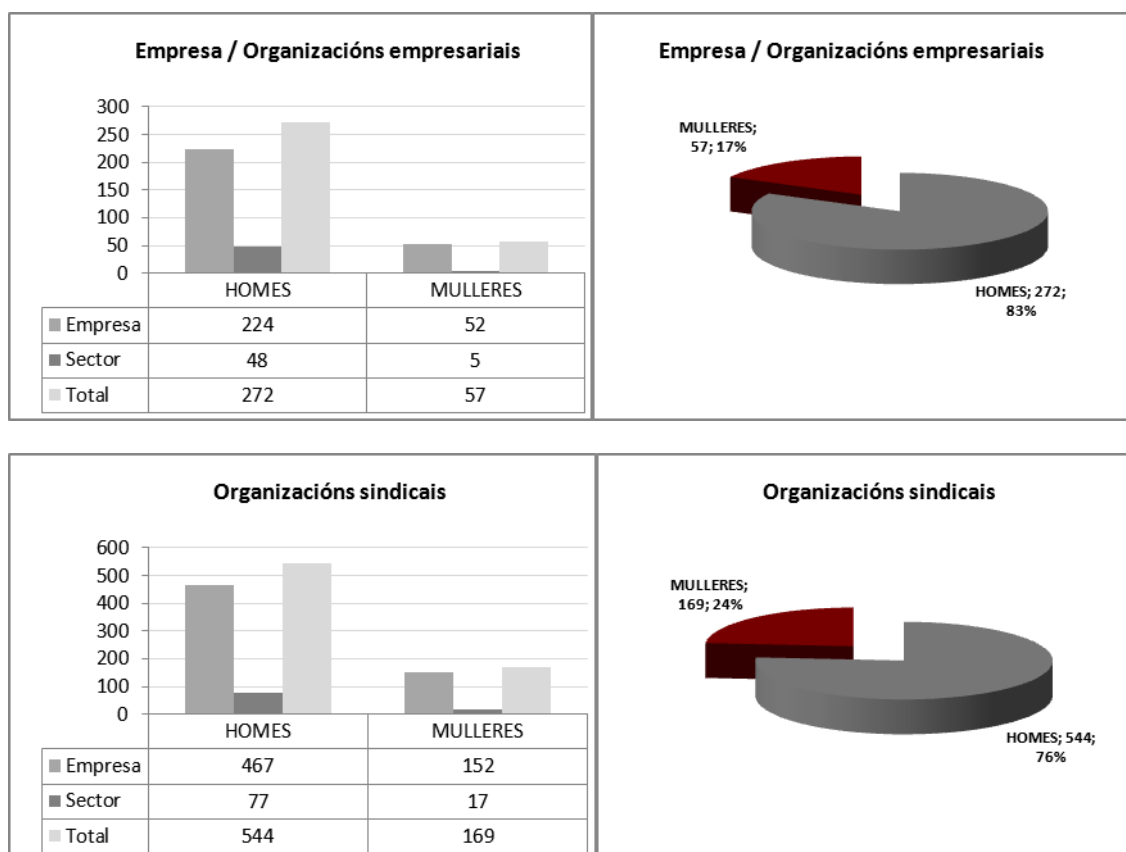
O número total de mulleres que participou na negociación de convenios este ano (Cadro 9.17) foi de 57 por parte das empresas e/ou organizacións empresariais (un 17% fronte a 272 homes, un 83%) e 169 por parte das organizacións sindicais (un 24% fronte a 544 homes, un 76%).

Cadro 9.17

CONVENIOS ASINADOS EN 2014
COMPOSICIÓN DA COMISIÓN NEGOCIADORA

	EMPRESA / ORGANIZACIÓNS EMPRESARIAIS		ORGANIZACIÓNS SINDICAIS		TOTAL	
	HOMES	MULLERES	HOMES	MULLERES	HOMES	MULLERES
Empresa	224	52	467	152	691	204
Sector	48	5	77	17	125	22
TOTAL	272	57	544	169	816	226

Fonte: Consello Galego de Relacións Laborais. Elaboración propia

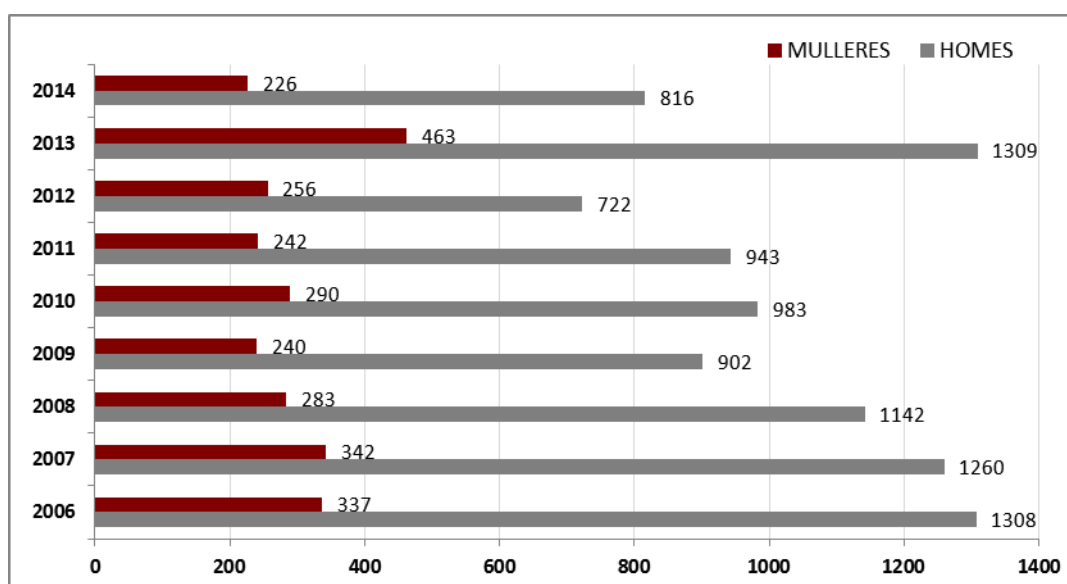
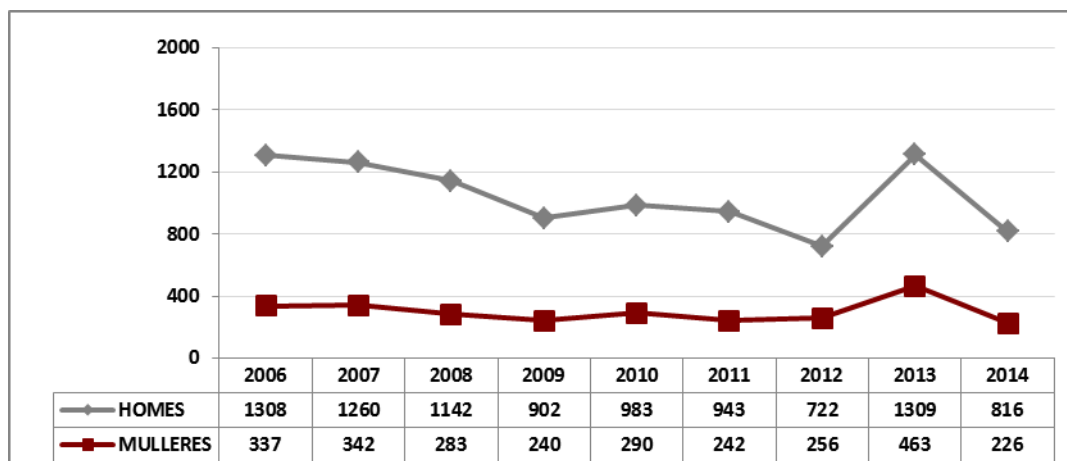
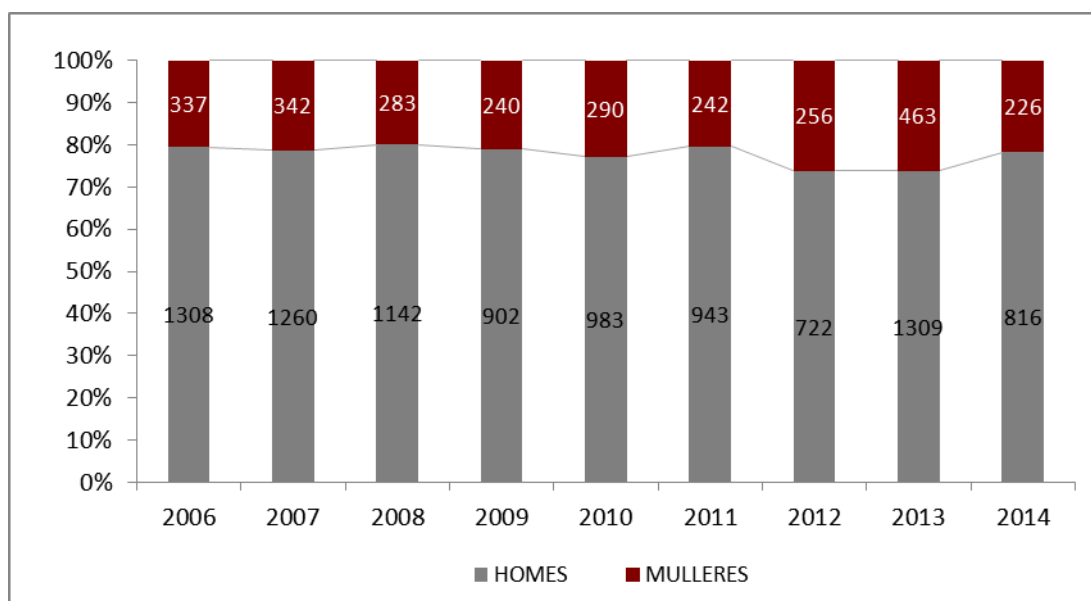
O Cadro 9.18 reflicte a evoluci3n na composici3n das comisi3ns negociadoras no per3odo 2006 – 2014.

Cadro 9.18

COMPOSICIÓN DAS COMISIÓNS NEGOCIADORAS
Galicia. 2006-2014

	Empresa/ Organizacións empresariais		Organizacións sindicais		TOTAL	
	HOMES	MULLERES	HOMES	MULLERES	HOMES	MULLERES
Sector						
2006	196	43	293	88	489	131
2007	168	27	251	75	419	102
2008	138	24	235	24	373	48
2009	90	20	149	59	239	79
2010	119	28	180	80	299	108
2011	139	35	193	46	332	81
2012	54	17	79	41	133	58
2013	162	45	218	122	380	167
2014	48	5	77	17	125	22
Empresa						
2006	275	36	544	170	819	206
2007	290	67	551	173	841	240
2008	266	61	503	174	769	235
2009	213	37	450	124	663	161
2010	207	47	477	135	684	182
2011	192	41	419	120	611	161
2012	190	50	399	148	589	198
2013	282	95	647	201	929	296
2014	224	52	467	152	691	204
TOTAL						
2006	471	79	837	258	1308	337
2007	458	94	802	248	1260	342
2008	404	85	738	198	1142	283
2009	303	57	599	183	902	240
2010	326	75	657	215	983	290
2011	331	76	612	166	943	242
2012	244	67	478	189	722	256
2013	444	140	865	323	1309	463
2014	272	57	544	169	816	226

Fonte: Consello Galego de Relacións Laborais. Elaboración propia

Fonte: Consello Galego de Relacións Laborais. Elaboración propia

9.5 RÉXIME ECONÓMICO

9.6.1. Incremento salarial medio ponderado

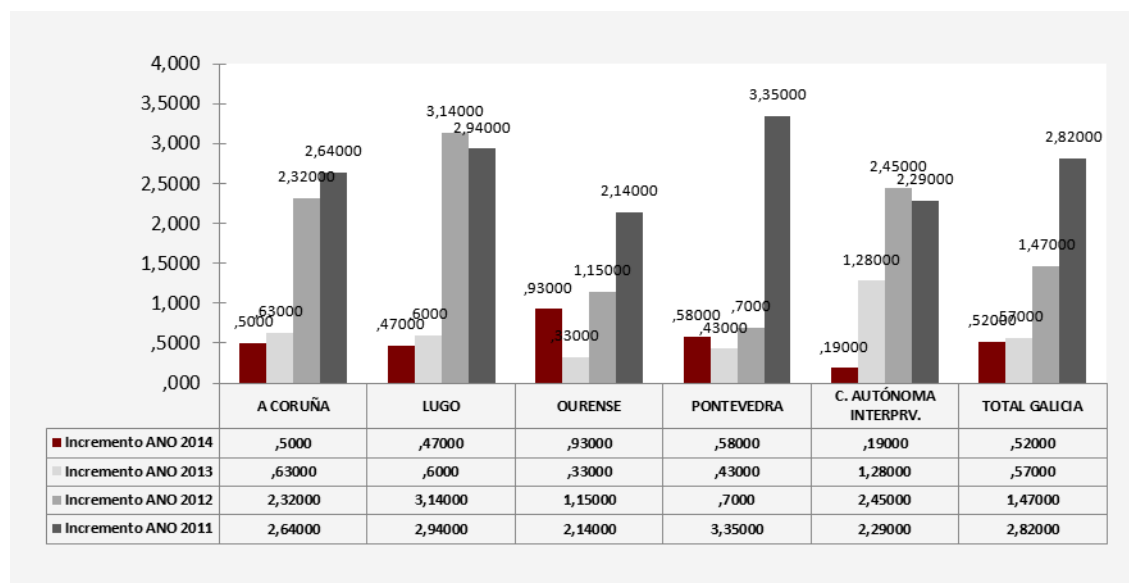
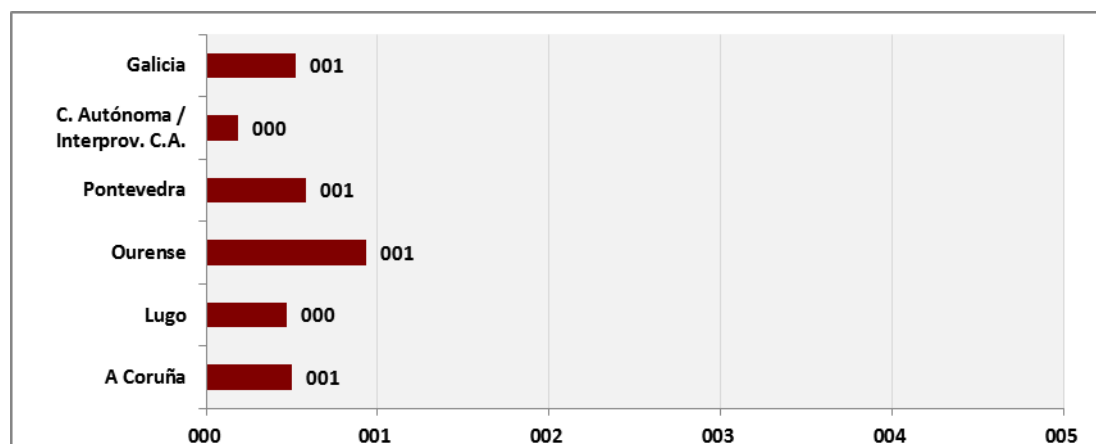
A media ponderada do incremento salarial pactado en 2014 en Galicia foi do 0,52% (Cadro 9.19). Este incremento é superior ao IPC galego e ao estatal de 2014 que foron do -1,0.

Cadro 9.19

Evolución da media ponderada do incremento salarial pactado. Por provincias. Galicia. 2011-2014

	Convenios sector				Revisións sector				Convenios empresa				Revisións empresa				Media total			
	2011	2012	2013	2014	2011	2012	2013	2014	2011	2012	2013	2014	2011	2012	2013	2014	2011	2012	2013	2014
A Coruña	2,40	0,07	0,62	0,48	3,43	3,38	-	0,61	1,98	1,75	0,54	0,50	3,26	3,20	2,72	0,60	2,64	2,32	0,63	0,50
Lugo	2,95	-	0,60	0,46	2,73	3,17	-	-	3,02	1,85	0,62	0,35	3,63	3,14	0,52	0,78	2,94	3,14	0,60	0,47
Ourense	1,87	0,05	0,31	1,00	3,97	2,50	-	-	2,47	2,30	0,82	0,95	-	1,76	-	0,86	2,14	1,15	0,33	0,93
Pontevedra	2,71	0,55	0,41	0,45	4,05	-	0,50	-	2,40	1,18	0,63	0,75	2,42	1,77	1,86	0,66	3,35	0,70	0,43	0,58
C. Autónoma / Interprov. C.A.	2,62	2,43	0,96	0,00	2,99	2,40	3,05	0,50	1,63	2,79	0,30	0,76	-	-	-	-	2,29	2,45	1,28	0,19
Galicia	2,42	0,74	0,53	0,41	3,79	3,08	1,93	0,54	2,05	1,41	0,56	0,68	2,52	2,10	2,21	0,75	2,82	1,47	0,57	0,52

Fonte: Consello Galego de Relacións Laborais. Elaboración propia

Esta media ponderada está calculada tendo en conta o incremento salarial indicado en porcentaxe nos convenios asinados e revisados este ano e as cláusulas de revisión salarial que recollen o 11,81% dos convenios asinados e o 40% dos revisados.

Sen ter en conta estas cláusulas, o incremento pactado inicialmente foi do 0,51%, variando só do final no que respecta ao pactado na Coruña (un 0,46% inicialmente e 0,50% ao final), nos convenios de sector da Coruña (un 0,41% inicialmente e 0,48% ao final) e no total de convenios de sector (un 0,40% inicialmente e un 0,41% ao final).

O tipo de incremento que se pacta maioritariamente consiste en sinalar unha porcentaxe concreta ou fixalo en función do IPC (IPC previsto ou real do ano 2014 ou IPC real do ano anterior ou unha porcentaxe destes).

Fíxase nalgúns convenios o incremento ou unha parte del de xeito variable vinculada á consecución dos obxectivos que se fixen para cada exercicio, indicando entre outros os beneficios e a produtividade. Establécese nalgún caso dependendo do incremento do PIB.

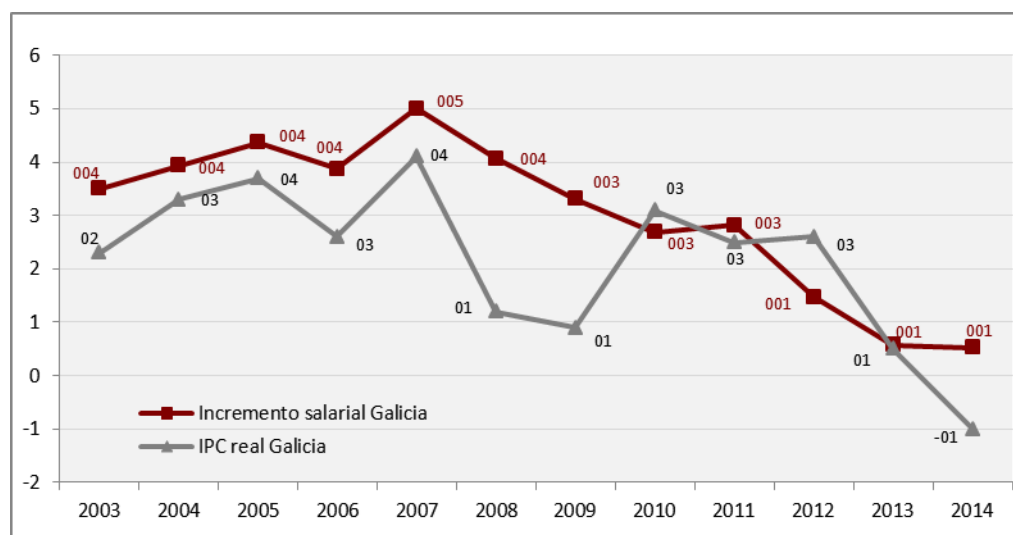
No Cadro 9.20 pode apreciarse a evolución do incremento salarial pactado en relación co IPC en Galicia no período 2003 – 2014.

Cadro 9.20

Evolución do incremento salarial pactado e relación co IPC. Galicia

	Incremento salarial Galicia	IPC real Galicia
2003	3,50	2,3
2004	3,93	3,3
2005	4,37	3,7
2006	3,88	2,6
2007	5,01	4,1
2008	4,07	1,2
2009	3,31	0,9
2010	2,69	3,1
2011	2,82	2,5
2012	1,47	2,6
2013	0,57	0,5
2014	0,52	-1,0

Fonte: Consello Galego de Relacións Laborais e INE

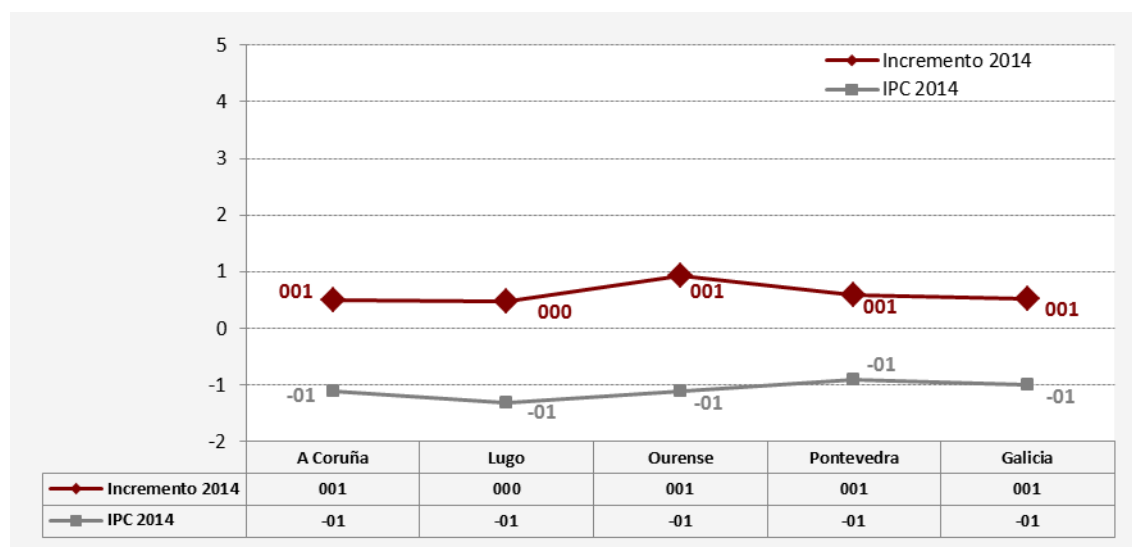
No Cadro 9.20bis pode observarse a comparativa do incremento salarial pactado en relación co IPC por provincias.

Cadro 9.20bis

Comparativa incremento salarial pactado e IPC por provincias

	Incremento 2014	IPC 2014
A Coruña	0,50	-1,1
Lugo	0,47	-1,3
Ourense	0,93	-1,1
Pontevedra	0,58	-0,9
Galicia	0,52	-1,0

Fonte: Consello Galego de Relacións Laborais e INE

No Cadro 9.21 poden apreciarse os incrementos por sectores económicos e provincias.

Cadro 9.21

Media ponderada do incremento salarial pactado.
Por provincias e sectores económicos. Galicia. 2014

	C. Autónoma / Interprov. C.A.	A Coruña	Lugo	Ourense	Pontevedra	Galicia
Agric. e Pesca	-	-	-	-	-	-
Industria	0,11	0,53	0,51	0,94	0,83	0,62
Construción	-	-	0,82	-	-	0,82
Servizos	0,49	0,49	0,46	0,73	0,42	0,45
Total	0,19	0,50	0,47	0,93	0,58	0,52

Fonte: Consello Galego de Relacións Laborais. Elaboración propia

O Cadro 9.21bis recolle os incrementos por provincias e seccións da CNAE 2009

Cadro 9.21bis

**Incremento salarial pactado nos convenios colectivos asinados e revisados.
Por provincias e seccións da CNAE 2009. Galicia. 2014**

CONVENIOS ASINADOS E REVISADOS EN 2014	C. Autónoma/ Interprov.	A Coruña	Lugo	Ourense	Pontevedra	Galicia
SECCIÓN CNAE 2009						
A Agricultura, gandería, silvicultura e pesca	-	-	-	-	-	-
B Industrias extractivas	0,00	0,50	0,00	-	-	0,01
C Industria manufacturera	0,80	0,63	0,73	1,00	0,82	0,82
D Fornecemento de enerxía eléctrica, gas, vapor e aire acondicionado	-	-	-	-	-	-
E Fornecemento de auga, actividades de saneamento, xestión de residuos e descontaminación	-	0,12	0,00	0,50	0,96	0,59
F Construción	-	-	0,82	-	-	0,82
G Comercio por xunto e ao retallo; reparación de vehículos de motor e motocicletas	-	0,47	0,41	1,00	0,96	0,75
H Transporte e almacenamento	-	0,51	0,50	-	0,15	0,34
I Hostalería	-	0,60	-	-	0,43	0,47
J Información e comunicacións	-	2,07	-	-	-	2,07
K Actividades financeiras e de seguros	-	-	-	-	-	-
L Actividades inmobiliarias	-	-	-	-	-	-
M Actividades profesionais, científicas e técnicas	-	0,00	-	-	-	0,00
N Actividades administrativas e servizos auxiliares	-	0,00	0,74	-	0,49	0,39
O Administración Pública e defensa; Seguridade Social obrigatoria	-	0,00	0,00	-	0,03	0,02
P Educación	0,00	-	-	-	-	0,00
Q Actividades sanitarias e de servizos sociais	-	1,30	-	0,70	0,00	0,27
R Actividades artísticas, recreativas e de entretemento	-	-	-	-	0,00	0,00
S Outros servizos	0,50	-	-	-	-	0,50
T Actividades dos fogares como empregadores de persoal doméstico; actividades dos fogares como produtores de bens e servizos para uso propio	-	-	-	-	-	-
U Actividades de organizacións e organismos extrateritoriais	-	-	-	-	-	-

Fonte: Consello Galego de Relacións Laborais. Elaboración propia

Segundo reflicte o Cadro 9.22a, o tramo de incremento salarial “Menor que 1%” é no que se atopa o maior número de convenios asinados e revisados este ano en Galicia e é tamén o tramo que agrupa o maior número de persoas traballadoras afectadas.

Cadro 9.22a

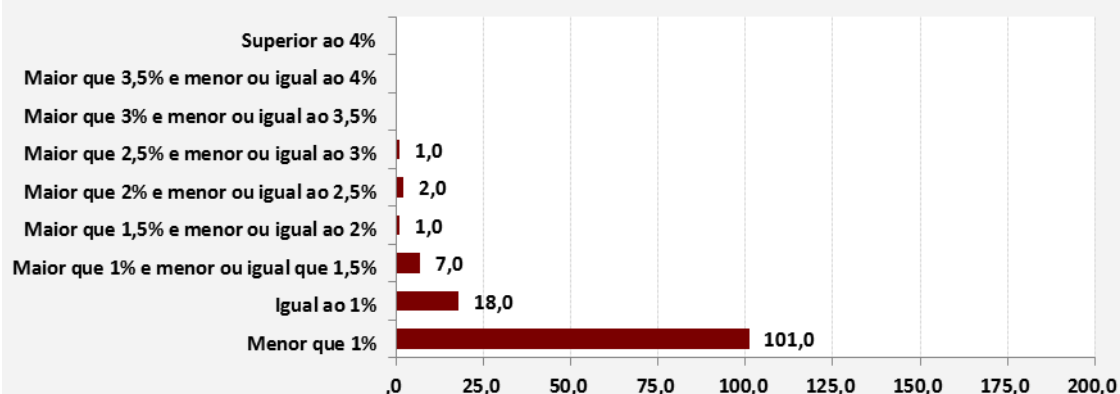
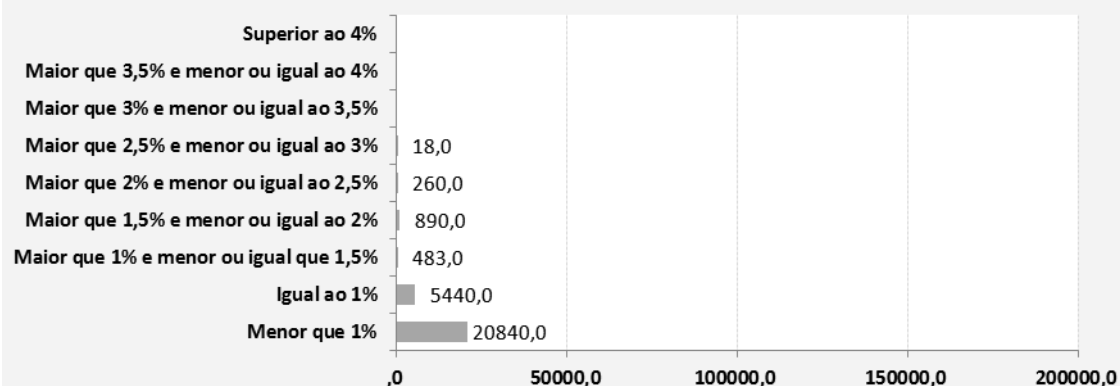
CONVENIOS COLECTIVOS ASINADOS E REVISADOS

Por tramo de aumento salarial pactado. Incremento final

Porcentaxe sobre o total negociado. Galicia. 2014

Aumento salarial	Convenios/ Revisións	% sobre o total	Empresas	% sobre o total	Persoas traballadoras	% sobre o total
Total convenios asinados e revisados	159		5.583		52.272	
Subtotal de convenios con incremento en %	130	81,76%	2.868	51,37%	27.931	53,43%
Menor que 1%	101	63,52%	2.616	46,86%	20.840	39,87%
Igual ao 1%	18	11,32%	241	4,32%	5.440	10,41%
Maior que 1% e menor ou igual que 1,5%	7	4,40%	7	0,13%	483	0,92%
Maior que 1,5% e menor ou igual ao 2%	1	0,63%	1	0,02%	890	1,70%
Maior que 2% e menor ou igual ao 2,5%	2	1,26%	2	0,04%	260	0,50%
Maior que 2,5% e menor ou igual ao 3%	1	0,63%	1	0,02%	18	0,03%
Maior que 3% e menor ou igual ao 3,5%		0,00%		0,00%		0,00%
Maior que 3,5% e menor ou igual ao 4%		0,00%		0,00%		0,00%
Superior ao 4%		0,00%		0,00%		0,00%

Fonte: Consello Galego de Relacións Laborais. Elaboración propia.

CONVENIOS ASINADOS E REVISADOS SEGUNDO TRAMO DE INCREMENTO SALARIAL**PERSOAS TRABALLADORAS AFECTADAS POR CONVENIOS ASINADOS E REVISADOS SEGUNDO TRAMO DE INCREMENTO SALARIAL**

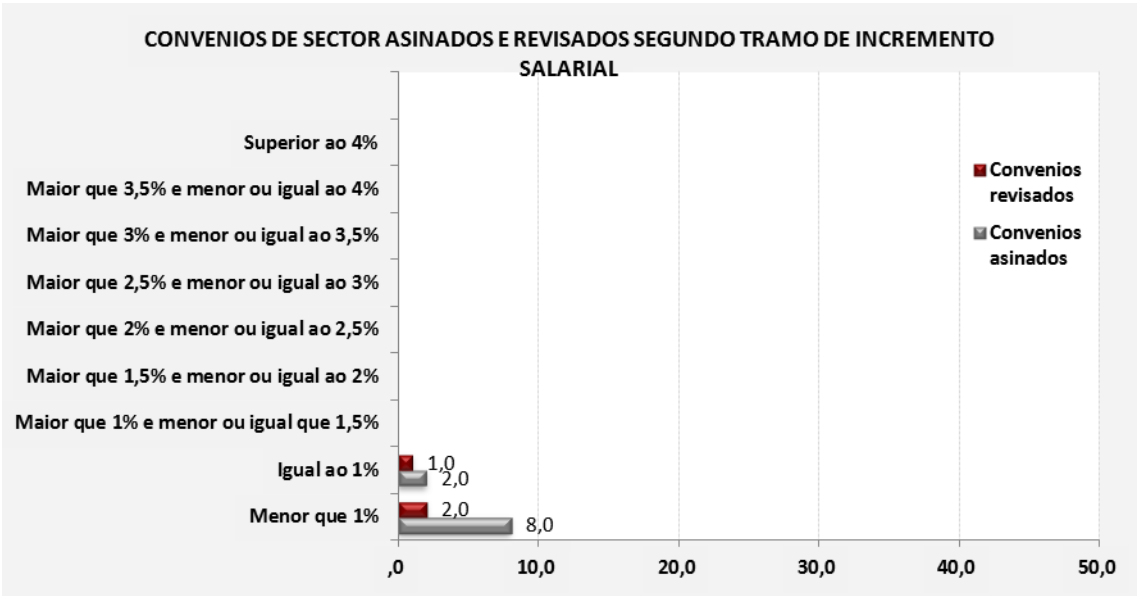
Nos Cadros 9.22b e 9.22c poden apreciarse os tramos dos incrementos pactados nos convenios asinados e revisados de sector e de empresa.

Cadro 9.22b

CONVENIOS DE SECTOR ASINADOS E REVISADOS
Por tramo de aumento salarial pactado. Incremento final
Porcentaxe sobre o total de sector negociado. Galicia. 2014

Aumento salarial	CONVENIOS DE SECTOR ASINADOS				CONVENIOS DE SECTOR REVISADOS			
	Convenios Sector	% sobre o total	Traballad.	% sobre o total	Revisións Sector	% sobre o total	Traballad.	% sobre o total
Total convenios sector	15		39.488		3		1.256	
Subtotal de convenios con incremento en %	10	66,67%	16.517	41,83%	3	100,00%	1.256	100,00%
Menor que 1%	8	53,33%	13.417	33,98%	2	66,67%	1.151	91,64%
Igual ao 1%	2	13,33%	3.100	7,85%	1	33,33%	105	8,36%
Maior que 1% e menor ou igual que 1,5%		0,00%		0,00%		0,00%		0,00%
Maior que 1,5% e menor ou igual ao 2%		0,00%		0,00%		0,00%		0,00%
Maior que 2% e menor ou igual ao 2,5%		0,00%		0,00%		0,00%		0,00%
Maior que 2,5% e menor ou igual ao 3%		0,00%		0,00%		0,00%		0,00%
Maior que 3% e menor ou igual ao 3,5%		0,00%		0,00%		0,00%		0,00%
Maior que 3,5% e menor ou igual ao 4%		0,00%		0,00%		0,00%		0,00%
Superior ao 4%		0,00%		0,00%		0,00%		0,00%

Fonte: Consello Galego de Relacións Laborais. Elaboración propia.

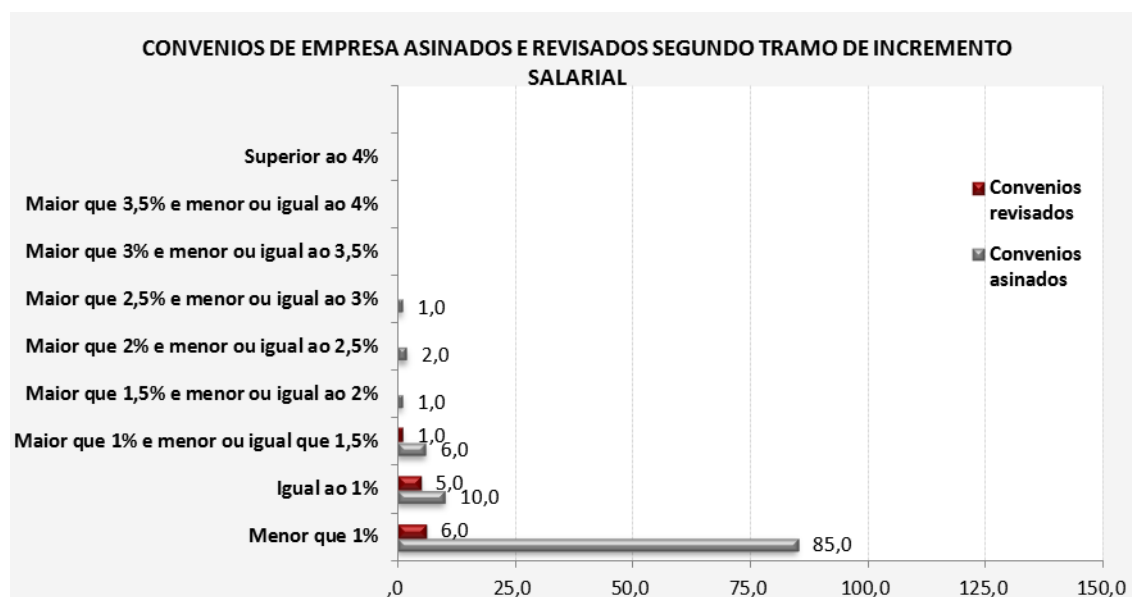
Cadro 9.22c

CONVENIOS DE EMPRESA ASINADOS E REVISADOS

Por tramo de aumento salarial pactado. Incremento final
Porcentaxe sobre o total de empresa negociado. Galicia. 2014

Aumento salarial	CONVENIOS DE EMPRESA ASINADOS				CONVENIOS DE EMPRESA REVISADOS			
	Convenios Empresa	% sobre o total	Traballad.	% sobre o total	Revisións Empresa	% sobre o total	Traballad.	% sobre o total
Total convenios empresa	129		9.730		12		1.798	
Subtotal de convenios con incremento en %	105	81,40%	8.360	85,92%	12	100,00%	1.798	100,00%
Menor que 1%	85	65,89%	5.709	58,67%	6	50,00%	563	31,31%
Igual ao 1%	10	7,75%	1.026	10,54%	5	41,67%	1.209	67,24%
Maior que 1% e menor ou igual que 1,5%	6	4,65%	457	4,70%	1	8,33%	26	1,45%
Maior que 1,5% e menor ou igual ao 2%	1	0,78%	890	9,15%		0,00%		0,00%
Maior que 2% e menor ou igual ao 2,5%	2	1,55%	260	2,67%		0,00%		0,00%
Maior que 2,5% e menor ou igual ao 3%	1	0,78%	18	0,18%		0,00%		0,00%
Maior que 3% e menor ou igual ao 3,5%		0,00%		0,00%		0,00%		0,00%
Maior que 3,5% e menor ou igual ao 4%		0,00%		0,00%		0,00%		0,00%
Superior ao 4%		0,00%		0,00%		0,00%		0,00%

Fonte: Consello Galego de Relacións Laborais. Elaboración propia.

9.6.2. Cláusulas de revisión salarial

Dos 159 convenios asinados ou revisados en 2014 teñen cláusula de revisión salarial 23, o 14,47%, e afectan a 9.707 persoas traballadoras (o 18,57%), das que 7.542 son homes e 2.165 mulleres.

Isto supón, segundo se pode apreciar nos cadros 9.23 e 9.24, que o 11,81% dos convenios asinados e o 40% dos revisados este ano pactaron cláusulas de revisión salarial.

O número de persoas traballadoras ás que afectan estas cláusulas de revisión salarial supón o 16,52% nos convenios asinados e o 51,67% nos revisados.

Cadro 9.23

Convenios colectivos asinados con cláusula de revisión salarial. Galicia. 2014

		EMPRESA		SECTOR		TOTAL	
		Núm.	%	Núm.	%	Núm.	%
C. Autónoma / Interprov. C.A.							
	Núm. Convenios	1	25,00%	0	0,00%	1	20,00%
	Núm. Traballad.	17	3,85%	0	0,00%	17	0,60%
	Homes	3	0,68%		0,00%	3	0,11%
	Mulleres	14	3,17%		0,00%	14	0,49%
A Coruña							
	Núm. Convenios	3	7,89%	1	25,00%	4	9,52%
	Núm. Traballad.	198	9,56%	458	1,95%	656	2,57%
	Homes	194	9,37%	422	1,80%	616	2,41%
	Mulleres	4	0,19%	36	0,15%	40	0,16%
Lugo							
	Núm. Convenios	3	20,00%	1	33,33%	4	22,22%
	Núm. Traballad.	75	8,02%	2.500	64,43%	2.575	53,48%
	Homes	53	5,67%	2.100	54,12%	2.153	44,71%
	Mulleres	22	2,35%	400	10,31%	422	8,76%
Ourense							
	Núm. Convenios	0	0,00%	1	50,00%	1	16,67%
	Núm. Traballad.	0	0,00%	600	75,00%	600	48,66%
	Homes		0,00%	400	50,00%	400	32,44%
	Mulleres		0,00%	200	25,00%	200	16,22%
Pontevedra							
	Núm. Convenios	5	7,35%	2	40,00%	7	9,59%
	Núm. Traballad.	602	10,29%	3.679	41,06%	4.281	28,91%
	Homes	472	8,07%	2.543	28,38%	3.015	20,36%
	Mulleres	130	2,22%	1.136	12,68%	1.266	8,55%
Galicia							
	Núm. Convenios	12	9,30%	5	33,33%	17	11,81%
	Núm. Traballad.	892	9,17%	7.237	18,33%	8.129	16,52%
	Homes	722	7,42%	5.465	13,84%	6.187	12,57%
	Mulleres	170	1,75%	1.772	4,49%	1.942	3,95%

Fonte: Consello Galego de Relacións Laborais. Elaboración propia.

Cadro 9.24

Convenios colectivos revisados con cláusula de revisión salarial. Galicia. 2014

		EMPRESA		SECTOR		TOTAL	
		Núm.	%	Núm.	%	Núm.	%
C. Autónoma / Interprov. C.A.							
	Núm. Convenios	-	-	0	0,00%	0	0,00%
	Núm. Traballad.	-	-	0	0,00%	0	0,00%
	Homes				0,00%	0	0,00%
	Mulleres				0,00%	0	0,00%
A Coruña							
	Núm. Convenios	0	0,00%	1	50,00%	1	33,33%
	Núm. Traballad.	0	0,00%	369	77,85%	369	76,72%
	Homes		0,00%	236	49,79%	236	49,06%
	Mulleres		0,00%	133	28,06%	133	27,65%
Lugo							
	Núm. Convenios	3	60,00%	-	-	3	60,00%
	Núm. Traballad.	252	78,26%	-	-	252	78,26%
	Homes	242	75,16%			242	75,16%
	Mulleres	10	3,11%			10	3,11%
Ourense							
	Núm. Convenios	1	50,00%	-	-	1	50,00%
	Núm. Traballad.	427	71,29%	-	-	427	71,29%
	Homes	400	66,78%			400	66,78%
	Mulleres	27	4,51%			27	4,51%
Pontevedra							
	Núm. Convenios	1	25,00%	-	-	1	25,00%
	Núm. Traballad.	530	60,92%	-	-	530	60,92%
	Homes	477	54,83%			477	54,83%
	Mulleres	53	6,09%			53	6,09%
Galicia							
	Núm. Convenios	5	41,67%	1	33,33%	6	40,00%
	Núm. Traballad.	1.209	67,24%	369	29,38%	1.578	51,67%
	Homes	1.119	62,24%	236	18,79%	1.355	44,37%
	Mulleres	90	5,01%	133	10,59%	223	7,30%

Fonte: Consello Galego de Relacións Laborais. Elaboración propia.

O tipo de cláusula que se recolle na maioría dos convenios está vinculado ao IPC e fai referencia á compensación no caso de que exista diferenza entre o IPC real do ano e o previsto inicialmente. Indícase ás veces que operará a cláusula cando o IPC real supere unha determinada porcentaxe.

Outro tipo de cláusulas recollen, ás veces parcialmente ou con modificacións, o sinalado no AENC ou establecen a cláusula condicionada aos resultados da empresa.

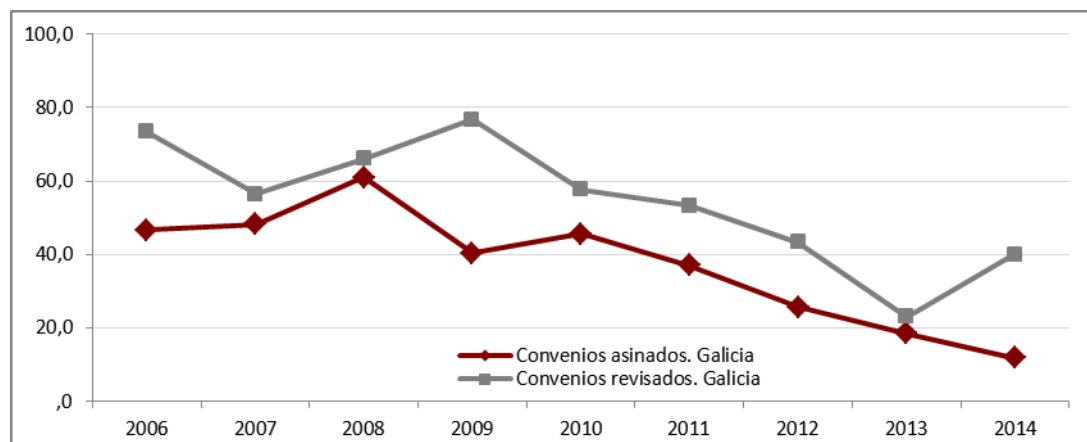
Os Cadros 9.25a e 9.25b recollen a evolución dos convenios asinados e revisados con cláusula de revisión salarial no período 2006 – 2014.

Cadro 9.25a

CONVENIOS ASINADOS E REVISADOS CON CLÁUSULA DE REVISIÓN SALARIAL (%)
PERÍODO 2006 - 2014

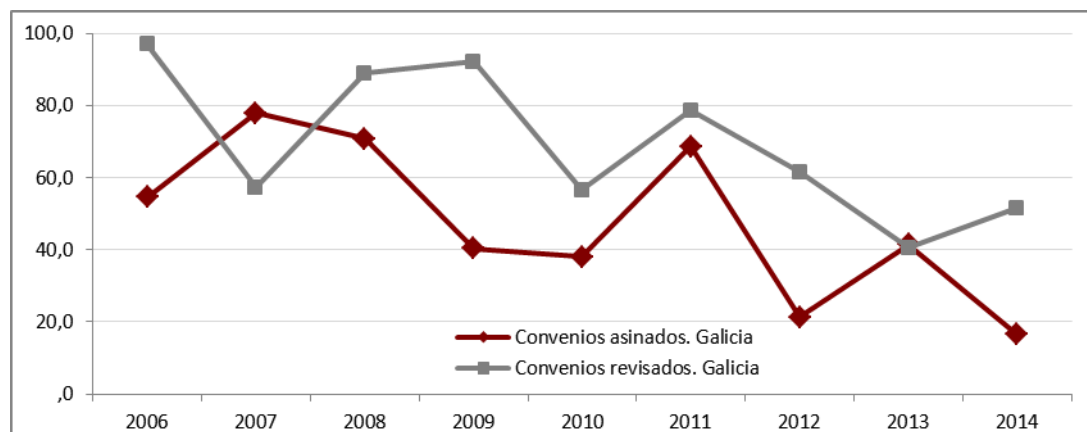
Cláusulas revisión salarial (Porcentaxe convenios)	Período de referencia								
	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Convenios asinados. Galicia	46,63	48,21	60,92	40,37	45,58	36,97	25,64	18,46	11,81
Convenios revisados. Galicia	73,44	56,36	66,04	76,71	57,69	53,33	43,33	23,08	40,00

Fonte: Consello Galego de Relacións Laborais. Elaboración propia.

PERSOAS TRABALLADORAS AFECTADAS POR CONVENIOS ASINADOS E REVISADOS
CON CLÁUSULA DE REVISIÓN SALARIAL (%)
PERÍODO 2006 - 2014

Cláusulas revisión salarial (Porcentaxe traballad.)	Período de referencia								
	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Convenios asinados. Galicia	54,68	78,02	70,87	40,31	38,02	68,61	21,33	41,36	16,52
Convenios revisados. Galicia	97,05	57,33	89,01	92,25	56,66	78,68	61,61	40,59	51,67

Fonte: Consello Galego de Relacións Laborais. Elaboración propia.

Cadro 9.25b

Evolución dos convenios colectivos asinados con cláusula de revisión salarial
Por provincias. Galicia. 2006 - 2014

	C. Autónoma/ Interprov. C.A.		A Coruña		Lugo		Ourense		Pontevedra		Galicia	
	Nº	%	Nº	%	Nº	%	Nº	%	Nº	%	Nº	%
Sector												
2006	0	0,0	7	70,0	5	100,0	4	30,8	8	66,7	24	57,1
2007	1	25,0	8	80,0	3	60,0	5	55,6	10	76,9	27	65,9
2008	4	80,0	7	87,5	9	100,0	7	58,3	7	77,8	34	79,1
2009	1	25,0	3	75,0	1	33,3	5	50,0	5	55,6	15	50,0
2010	1	25,0	3	50,0	2	66,7	3	37,5	6	66,7	15	50,0
2011	0	0,0	3	100,0	4	57,1	3	33,3	2	66,7	12	46,2
2012	0	0,0	0	0,0	-	-	1	25,0	1	25,0	2	14,3
2013	0	0,0	5	45,5	0	0,0	2	33,3	5	31,3	12	29,3
2014	0	0,0	1	25,0	1	33,3	1	50,0	2	40,0	5	33,3
Empresa												
2006	8	50,0	17	37,0	8	57,1	2	13,3	31	51,7	66	43,7
2007	5	62,5	21	47,7	16	66,7	5	35,7	20	31,3	67	43,5
2008	3	42,9	18	62,1	17	73,9	5	35,7	29	50,0	72	55,0
2009	4	44,4	22	57,9	2	25,0	4	40,0	18	27,3	50	38,2
2010	4	57,1	14	46,7	12	75,0	4	40,0	18	33,3	52	44,4
2011	2	28,6	10	33,3	6	75,0	2	20,0	12	31,6	32	34,4
2012	2	40,0	8	27,6	4	40,0	1	33,3	13	23,2	28	27,2
2013	0	0,0	8	17,8	5	29,4	1	11,1	10	13,7	24	15,6
2014	1	25,0	3	7,9	3	20,0	0	0,0	5	7,4	12	9,3
Total 2014	1	20,0	4	9,5	4	22,2	1	16,7	7	9,6	17	11,8

Fonte: Consello Galego de Relacións Laborais. Elaboración propia.

Evolución dos convenios colectivos revisados con cláusula de revisión salarial
Por provincias. Galicia. 2006 - 2014

	C. Autónoma/ Interprov. C.A.		A Coruña		Lugo		Ourense		Pontevedra		Galicia	
	Nº	%	Nº	%	Nº	%	Nº	%	Nº	%	Nº	%
Sector												
2006	0	0,0	7	100,0	9	90,0	3	42,9	8	80,0	27	77,1
2007	1	100,0	4	66,7	4	80,0	2	25,0	6	66,7	17	58,6
2008	2	66,7	7	77,8	2	66,7	1	20,0	8	66,7	20	62,5
2009	4	100,0	10	83,3	10	83,3	2	25,0	8	100,0	34	77,3
2010	5	71,4	5	83,3	5	71,4	3	42,9	2	50,0	20	64,5
2011	2	50,0	4	57,1	2	66,7	2	50,0	5	71,4	15	60,0
2012	0	0,0	1	50,0	4	57,1	3	75,0	-	-	8	50,0
2013	0	0,0	-	-	-	-	-	-	1	100,0	1	33,3
2014	0	0,0	1	50,0	-	-	-	-	-	-	1	33,3
Empresa												
2006	1	50,0	7	100,0	5	100,0	3	50,0	4	44,4	20	69,0
2007	2	50,0	5	83,3	2	50,0	0	0,0	5	55,6	14	53,9
2008	2	66,7	5	100,0	3	60,0	2	100,0	3	50,0	15	71,4
2009	3	75,0	9	100,0	5	55,6	1	100,0	4	66,7	22	75,9
2010	2	50,0	4	80,0	3	60,0	0	0,0	1	14,3	10	47,6
2011	-	-	4	80,0	4	57,1	-	-	1	12,5	9	45,0
2012	-	-	0	0,0	2	66,7	1	50,0	2	28,6	5	35,7
2013	-	-	1	50,0	0	0,0	-	-	1	16,7	2	20,0
2014	-	-	0	0,0	3	60,0	1	50,0	1	25,0	5	41,7
Total 2014	0	0,0	1	33,3	3	60,0	1	50,0	1	25,0	6	40,0

Fonte: Consello Galego de Relacións Laborais. Elaboración propia.

No Cadro 9.26 aparece recollida unha relación dos convenios asinados e revisados este ano. Tamén se indica o incremento salarial dos convenios que o sinalan de xeito porcentual e se teñen cláusula de revisión salarial.

Cadro 9.26

Detalle dos incrementos salariais pactados nos convenios colectivos asinados e revisados

Por provincias. Galicia 2014

Convenios de sector asinados. A Coruña	% pactado inicialmente	Cláusula de revisión salarial	Incremento salarial final (%)
DERIVADOS DO CEMENTO - Código anterior 1500465	0,00	SI	0,40
INDUSTRIA SIDEROMETALÚRXICA - Código anterior 1500825			
REMATANTES E SERRADOIROS DE MADEIRA - [Código anterior 1501235]			
TRANSPORTE DE MERCADORÍAS POR ESTRADA - [Código anterior 1501535]	0,50		0,50
INCREMENTO SALARIAL MEDIO PONDERADO			
0,48			

Convenios de sector asinados. Lugo	% pactado inicialmente	Cláusula de revisión salarial	Incremento salarial final (%)
COMERCIO DE ALIMENTACIÓN - [Código anterior 2700155]	0,30		0,30
COMERCIO TÉXTIL - [Código anterior 2700205]	0,50		0,50
TRANSPORTE DE VIAXEIROS POR ESTRADA - [Código anterior 2700515]	0,50	SI	0,50
INCREMENTO SALARIAL MEDIO PONDERADO			
0,46			

Convenios de sector asinados. Ourense	% pactado inicialmente	Cláusula de revisión salarial	Incremento salarial final (%)
PANADERÍAS - [Código anterior 3200265]	1,00	SI	1,00
PASTELERÍA, CONFEITERÍA, BOLERÍA, REPOSTERÍA E PRATOS PRECOCIÑADOS - [Código anterior 3200785]			
INCREMENTO SALARIAL MEDIO PONDERADO			
1,00			

Convenios de sector asinados. Pontevedra	% pactado inicialmente	Cláusula de revisión salarial	Incremento salarial final (%)
ALMACENISTAS DE MADEIRA - [Código anterior 3600085]			
COMERCIO DE MATERIAIS DE CONSTRUCCIÓN E SANEAMENTO - [Código anterior 3600345]			
MAIORISTAS DE FROITAS E PRODUCTOS HORTÍCOLAS - [Código anterior 3601835]	1,00	SI	1,00
MÁRMORES E PEDRAS - [Código anterior 3600965]	0,60	SI	0,60
TRANSPORTE PÚBLICO DE MERCADORÍAS POR ESTRADA - [Código anterior 3602135]	0,00		0,00
INCREMENTO SALARIAL MEDIO PONDERADO			
0,45			

Cadro 9.26 (continuación)

Detalle dos incrementos salariais pactados nos convenios colectivos asinados e revisados

Por provincias. Galicia 2014

Convenios de sector asinados. Comunidade Autónoma	% pactado inicialmente	Cláusula de revisión salarial	Incremento salarial final (%)
LOUSAS DE OURENSE E LUGO - [Código anterior 8200215]	0,00		0,00
INCREMENTO SALARIAL MEDIO PONDERADO			
0,00			
INCREMENTO SALARIAL MEDIO PONDERADO DE CONVENIOS DE SECTOR ASINADOS			
TOTAL GALICIA 0,41			
Convenios de sector revisados. A Coruña	% pactado inicialmente	Cláusula de revisión salarial	Incremento salarial final (%)
COMERCIO MAIORISTA DE FROITAS, HORTALIZAS E PLÁTANOS - [Código anterior 1501005]	0,50	SI	0,50
ELABORACIÓN E INSTALACIÓN DE PEDRA E MÁRMORE - [Código anterior 1500985]	1,00		1,00
INCREMENTO SALARIAL MEDIO PONDERADO			
0,61			
Convenios de sector revisados. Lugo	% pactado inicialmente	Cláusula de revisión salarial	Incremento salarial final (%)
INCREMENTO SALARIAL MEDIO PONDERADO			
-			
Convenios de sector revisados. Ourense	% pactado inicialmente	Cláusula de revisión salarial	Incremento salarial final (%)
INCREMENTO SALARIAL MEDIO PONDERADO			
-			
Convenios de sector revisados. Pontevedra	% pactado inicialmente	Cláusula de revisión salarial	Incremento salarial final (%)
INCREMENTO SALARIAL MEDIO PONDERADO			
-			
Convenios de sector revisados. Comunidade Autónoma	% pactado inicialmente	Cláusula de revisión salarial	Incremento salarial final (%)
POMPAS FÚNEBRES - [Código anterior 8200565]	0,50		0,50
INCREMENTO SALARIAL MEDIO PONDERADO			
0,50			
INCREMENTO SALARIAL MEDIO PONDERADO DE CONVENIOS DE SECTOR REVISADOS			
TOTAL GALICIA 0,54			

Cadro 9.26 (continuación)

Detalle dos incrementos salariais pactados nos convenios colectivos asinados e revisados

Por provincias. Galicia 2014

Convenios de empresa asinados. A Coruña	% pactado inicialmente	Cláusula de revisión salarial	Incremento salarial final (%)
ARTEIXO TELECOM, S.A. - Código anterior 1503792			
ASESORÍA CERVANTES S.L.	0,00		0,00
AUTOS MAGALLANES, S.L.	0,00		0,00
CÁRITAS DIOCESANA DE SANTIAGO DE COMPOSTELA - INTERPARROQUIAL DA CORUÑA - [Código anterior 1503382]	1,30		1,30
CASAIS Y CÍA, S.L. [Nota: Código anterior 1502162 - 15003162011995]	0,00		0,00
CONCELLO DE ARZÚA - Acordo regulador funcionarios	0,00		0,00
CONCELLO DE ARZÚA - Persoal laboral	0,00		0,00
CONCELLO DE VEDRA - Persoal laboral - [Código anterior 1504772]			
CONSORCIO PARA A PROMOCIÓN DA MUSICA - [Código anterior 1503851]			
DEPUTACIÓN PROVINCIAL DA CORUÑA - Persoal laboral - [Código anterior 1501152]	0,00		0,00
DESARROLLOS Y SERVICIOS DE INTERNET PARA PROFESIONALES S.L.			
DINAHOSTING, S.L.	2,50		2,50
DISTRIBUCIONES JOSONI, SL	0,00		0,00
FERROATLÁNTICA, S.L. - Centro de traballo de Sabón - Arteixo - [Código anterior 1503201]	1,00		1,00
FUNDACIÓN ADCOR			
HIJOS DE RIVERA, S.A.U. (Fábrica de cervexa "La Estrella de Galicia" e oficinas do centro de traballo da Grela)	1,00		1,00
IBERLEY SOCIEDAD LIMITADA			
INBISA - Persoal adscrito ao contrato de Xestión de Servizos Públicos de Recollida e Transporte de Residuos, Limpeza e Recollida do Mercado Dominical e Punto Limpo do Concello de Padrón	0,00		0,00
INDUSTRIAS DEL TABLERO, S.A. - INTASA - [Código anterior 1502862]	0,00		0,00
JOFRA, S.A. - Limpeza industrial da central térmica de Endesa nas Pontes - [Código anterior 1504082] Antes: UTE MAESSA - LAINSA (SENAX UTE 2)	1,00	SI	1,00
Persoal de limpeza do Hospital Universitario da Coruña - INGESAN [antes AMALIS, S.A. (GRUPO ÚNICA)] - [Código anterior 1502812]	0,00		0,00
PROMOCIÓN DE LA FORMACIÓN LAS PALMAS S.L.			
RADIO CORUÑA, S.L.	0,50		0,50
RAFRA ASESORÍA, S.L.	0,00		0,00
ROCAS, ARCILLAS Y MINERALES, S.A. - RAMSA - (Centro de traballo de Serrabal - Vedra) - [Código anterior 1503902]	0,50		0,50
ROO MONTAJES ELÉCTRICOS, S.L.			
ROOMELSERVICE, S.L.			
Servizo de limpeza e recollida de residuos do porto da Coruña - U.T.E. LIMPIEZAS PUERTO A CORUÑA - [Convenios anteriores con Código 1503001 - 15003001011993]	0,00		0,00

Cadro 9.26 (continuación)**Detalle dos incrementos salariais pactados nos convenios colectivos asinados e revisados****Por provincias. Galicia 2014**

SOCIEDAD DE ESTIBA DEL PUERTO DE A CORUÑA, SAGEP (antes SESTICO) - [Código anterior 1502412]	1,50	SI	1,50
URBASER, S.A. - Servizo de limpeza pública viaria e regos e xestión do punto limpo do Concello de Ames - [Código anterior 1504661]	0,50		0,50
URBASER, S.A. (antes TECMED) - Limpeza viaria e recollida de residuos sólidos urbanos do Concello de Ribeira - [Código anterior 1503521]	0,00		0,00
URBASER, S.A. (antes TÉCNICAS MEDIOAMBIENTALES - TECMED, S.A.) - Limpeza pública viaria e recollida de residuos sólidos urbanos no concello de Santiago de Compostela [Código anterior 1501251]	0,00	SI	0,00
URBASER, S.A. (antes TÉCNICAS MEDIOAMBIENTALES - TECMED, S.A.) - Limpeza viaria e recollida de residuos sólidos urbáns no concello de Narón - [Código anterior 1503711]	0,00		0,00
UTE EIMFOR-NATUTECNIA-EURAL - Parques de bombeiros comarcais da provincia da Coruña xestionados pola empresa	0,00		0,00
UTE NATUTECNIA-EIMFOR-EURAL - Parques de bombeiros comarcais da provincia da Coruña xestionados pola empresa	0,00		0,00
UTE NATUTECNIA-EURAL - Parques de bombeiros comarcais da provincia da Coruña xestionados pola empresa	0,00		0,00
VALORIZA FACILITIES S.A.U. - Limpeza do Hospital Materno Infantil Teresa Herrera - [Código anterior 1503061 e 1503062]	0,00		0,00
VALORIZA SERVICIOS MEDIOAMBIENTALES, S.A. - Limpeza viaria, xestión do punto limpo e diversas recollidas selectivas das Pontes de García Rodríguez - [Código anterior 1504671]			
INCREMENTO SALARIAL MEDIO PONDERADO			
	0,50		

Cadro 9.26 (continuación)**Detalle dos incrementos salariais pactados nos convenios colectivos asinados e revisados****Por provincias. Galicia 2014**

Convenios de empresa asinados. Lugo	% pactado inicialmente	Cláusula de revisión salarial	Incremento salarial final (%)
ARMADORES DE BURELA, S.A. (ABSA) - [Código anterior 2700892]	1,00		1,00
CONCELLO DE XOVE - Acordo regulador funcionarios	0,00		0,00
CONCELLO DE XOVE - Persoal laboral [Código anterior 2700672]	0,00		0,00
CORPORACIÓN ALIMENTARIA PEÑASANTA, S.A. - CAPSA - (Factoría de Robra - Outeiro de Rei) - Antes LARSA - [Código anterior 2700622]	0,70		0,70
COSTIÑA (COSTIÑA, S.L. e COSTIÑA II, S.L.) - [Código anterior 2701013]	1,00		1,00
GALIMPLANT S.L.U.			
INDUSTRIAS PLÁSTICAS ARIAS, S.L. - [Código anterior 2700902]	0,50	SI	0,50
INSTITUTO DE ARTE DENTAL S.L.U.			
LIMPIEZAS FARO, S.L. - Persoal de limpeza do Hospital Comarcal de Monforte de Lemos (antes VALORIZA FACILITIES, SAU e EULEN, S.A.) - [Código anterior 2700720]	0,00		0,00
MAGNESITAS DE RUBIAN, S.A. - [Código anterior 2700362]	0,00	SI	0,00
QUESERÍAS SARRIANAS, S.L.		SI	
THYSSENKRUPP ELEVADORES, S.L. - [Código anterior 2701061]	0,60		0,60
URBASER, S.A (Centro de traballo de Lugo) - Empresa concesionaria dos servizos de limpeza pública viaria, recollida e transporte de RSU e xestión de puntos limpos do Concello de Lugo - [Código anterior 2700452]	0,00		0,00
UTE HASA-NATUTECNIA - Parques de bombeiros comarcais da provincia de Lugo xestionados pola empresa	0,00		0,00
VESTAS NACELLES SPAIN, S.A.U. (antes NEG MICON EÓLICA, S.A.) - Centro de traballo de Chavín (Viveiro) - [Código anterior 2700872]			
INCREMENTO SALARIAL MEDIO PONDERADO			
0,35			

Convenios de empresa asinados. Ourense	% pactado inicialmente	Cláusula de revisión salarial	Incremento salarial final (%)
CIE GALFOR, S.A. - [Código anterior 3200822]	1,00		1,00
CIMO, ENTIDADE PRESTADORA DE SERVIZOS - [Código anterior 3200902]	0,00		0,00
COMERCIAL OREWORK, S.L.U.	1,00		1,00
CRUZ ROJA ESPAÑOLA EN OURENSE - [Código anterior 3200970]	0,75		0,75
INCREMENTO SALARIAL MEDIO PONDERADO			
0,95			

Cadro 9.26 (continuación)

Detalle dos incrementos salariais pactados nos convenios colectivos asinados e revisados

Por provincias. Galicia 2014

Convenios de empresa asinados. Pontevedra	% pactado inicialmente	Cláusula de revisión salarial	Incremento salarial final (%)
AGUASANA, S.L. - [Código anterior 3603822]	3,00		3,00
ALMACENAMIENTOS Y MONTAJES, S.A.U. - ALYMOSA - [Código anterior 3603002]	1,50	SI	1,50
ALMACENES, SERVICIOS Y RECUPERACIONES, S.L. (ALSERVI, S.L.) - [Código anterior 3603222]	2,50	SI	2,50
ALUDEC COMPONENTES, S.L.	0,50		0,50
ALUDEC INYECCIÓN, S.A. - [Código anterior 3604362]	0,50		0,50
ALUDEC SAXONIA S.A.	0,50		0,50
ALUDEC STAMPING, S.A. - [Código anterior 3603632]	0,50		0,50
ALUDEC, S.A. - (Centro de traballo de Vigo) - [Código anterior 3603562]	0,50		0,50
AQUALIA G.I.A., S.A. - Concesionaria do Servizo Municipal de Abastecemento e Saneamento de Auga de Bueu (Antes SERAGUA, S.A.) - [Código anterior 3603532]	0,30		0,30
AQUALIA G.I.A., S.A. - Servizo municipal de abastecemento e saneamento de auga do Concello de Moaña - [Código anterior 3604091]	0,80		0,80
AQUALIA Gestión Integral del Agua, S.A. - FCC, S.A. UTE LEY 18/82 (REDONDELA UTE) - Concesionaria do Servizo Municipal de Abastecemento e Saneamento de Auga de Redondela - [Código anterior 3602632]	0,70		0,70
Aqualia Gestión Integral del Agua, S.A. y Fomento de Construcciones y Contratas, S.A. (Nigrán UTE) - Concesionaria do servizo municipal de abastecemento e saneamento de auga de Nigrán - [Código anterior 3603883]	0,60		0,60
ASIENTOS DE GALICIA, S.L. (Grupo Faurecia) - [Código anterior 3603772]	0,70		0,70
BENTELER AUTOMOTIVE VIGO, S.L. - [Código anterior 3604282]	0,45		0,45
CAR CONSULTING SPAIN, S.L. - [Código anterior 3604512]			
CARCHIDEA, S.L. - [Código anterior 3602452]	0,50		0,50
CASINO DE LA TOJA, S.A. - [Código anterior 3600222]	0,00		0,00
CESPA, S.A. - Recollida RSU, transporte a un centro de tratamento, limpeza viaria e desratización contratado co Concello de Poio	0,30		0,30
CESPA, S.A. - Servizo público de conservación e reposición de zonas verdes do concello de Vigo - [Código anterior 3604051]	1,45		1,45
CÍRCULO CULTURAL MERCANTIL E INDUSTRIAL DE VIGO - [Código anterior 3603912]	0,00		0,00
CLECE, S.A. - Servizo de limpeza do Complexo Hospitalario Universitario Xeral - Cies de Vigo - [Código anterior 3602202]	0,00		0,00
COMEDORES DE OBRA MÓVILES SL	1,00		1,00
COMPONENTES DE VEHICULOS DE GALICIA, S.A. - [Código anterior 3602392]			
CONCELLO DE BUEU - Acordo regulador funcionarios	0,00		0,00
CONCELLO DE BUEU - Persoal laboral - [Código anterior 3603792]	0,00		0,00
CONCELLO DE CAMBADOS - Acordo regulador persoal funcionario	0,00		0,00
CONCELLO DE CAMBADOS - Persoal laboral - [Código anterior 3603282]	0,00		0,00
CONCELLO DE POIO - Persoal laboral - [Código anterior 3603742]	0,00		0,00

Cadro 9.26 (continuación)**Detalle dos incrementos salariais pactados nos convenios colectivos asinados e revisados****Por provincias. Galicia 2014**

CONCELLO DE TUI - Acordo regulador persoal funcionario	0,00		0,00
CONCELLO DE TUI - Persoal laboral - [Código anterior 3603692]	0,00		0,00
CONSORCIO DA ZONA FRANCA DE VIGO - [Código anterior 3600392]	0,00		0,00
DORNIER, S.A. - Persoal adscrito aos servizos de xestión de estacionamento regulado da cidade de Vigo - [Código anterior 3602102]	0,80		0,80
ELECTROQUÍMICA DEL NOROESTE, S.A. (ELNOSA) - [Código anterior 3600542]	0,80		0,80
ENTIDADE LOCAL MENOR DE BEMBRIVE - Persoal laboral - [Código anterior 3604212]	0,00		0,00
EXTRACO, S.A. - Servizo de mantemento do Centro Residencial Docente do Meixoeiro e CIFP Manoel Antonio de Vigo - [Antes ACEUVE MANTENIMIENTO, SL - Código anterior 3604131]	0,00		0,00
FAURECIA SISTEMAS DE ESCAPE ESPAÑA, S.A. - [Código anterior 3601161]	0,50	SI	0,50
GASCIES, S.L.	1,00	SI	1,00
GESTAMP VIGO, S.A. - [Código anterior 3603302]	0,00		0,00
GKN Driveline Vigo, S.A. (antes GKN Indugasa, S.A.) - [Código anterior 3600792]	2,00		2,00
GRUPO ANTOLÍN VIGO - [Código anterior 3604572]	1,20		1,20
HARINAS Y SÉMOLAS DEL NOROESTE, S.A. (HASENOSA) - [Código anterior 3602242]	0,00		0,00
HIJOS DE J. BARRERAS, S.A. - [Código anterior 3600742]	0,00		0,00
INERGY AUTOMOTIVE SYSTEMS SPAIN, S.A.	0,50	SI	0,50
LEDISSON A&IT, S.L.			
LIMPIEZAS DEL NOROESTE (LINORSA) - Persoal de limpeza da Casa do Concello e outras dependencias municipais do Concello de Vigo - [Código anterior 3604271]	0,60		0,60
LIMPIEZAS DEL NOROESTE, S.A. (LINORSA) - Servizo de limpeza dos colexios públicos de Vigo - [Código anterior 3604022]	0,60		0,60
LIMPIEZAS PISUERGA GRUPO NORTE LIMPISA, SA - Limpeza do Complexo Hospitalario de Pontevedra (Hospital Montecelo e Hospital Provincial de Pontevedra) - [Código anterior 3603491 - Antes CLECE e MACONSI]	0,00		0,00
LONZA BIOLOGICS PORRIÑO S.L.			
MAIER FERROPLAST, S.C.G. - [Código anterior 3604202]	0,00		0,00
MANTENIMIENTO DE INFRAESTRUCTURAS, S.A. - MATINSA	0,26		0,26
MARODRI, S.L. - [Código anterior 3602962]			
MEDITERRÁNEA DE CATERING, SLU - Servizo de cociña do Hospital Nicolás Peña de Vigo	0,00		0,00
METALSHIPS & DOCKS, S.A.U. - [Código anterior 3603382]	0,30		0,30
PESCADOS MARCELINO, S.L. - [Código anterior 3603892]	0,30		0,30
PESCAPUERTA, S.A.	0,50		0,50
PRODUCTOS CONGELADOS, S.A. (PROCSA) - [Código anterior 3601042]	0,00		0,00
PROPOSAL, S.L.			

Cadro 9.26 (continuación)

Detalle dos incrementos salariais pactados nos convenios colectivos asinados e revisados

Por provincias. Galicia 2014

REAL CLUB NÁUTICO DE VIGO - [Código anterior 3601862]	0,00	0,00
REFRESCOS DEL ATLÁNTICO, S.L.	0,00	0,00
S.N.O.P ESTAMPACIÓN S.A. - Centro de traballo de Vigo		
SETEX APARKI, S.A. - Servizo de retirada, inmovilización, depósito e xestión de cobramento dos vehículos indebidamente estacionados na vía pública do Concello de Vigo - [Código anterior 3604291]	0,80	0,80
SINTEGA TELECOMUNICACIONES, S.L.		
SOCIEDAD AGRÍCOLA GALLEGA S.L. - SOAGA	0,00	0,00
TERMAVI, S.L. - Terminales Marítimos de Vigo, S.L. - [Código anterior 3604162]	1,00	1,00
TI AUTOMOTIVE, S.A. - Centro de Porriño - [Código anterior 3604491]	1,50	1,50
TOOLS CORRUGATED, S.L.U.	0,00	0,00
TRAINASA (Tratamiento Industrial de Aguas, S.A.) - Centro de traballo EDAR río Lagares - [Código anterior 3603351]	0,50	0,50
TRATAMIENTO INDUSTRIAL DE AGUAS, S.A. (TRAINASA - VIGO) - Servizo de limpeza e conservación da rede de sumidoiros - [Código anterior 3602642]	0,60	0,60
INCREMENTO SALARIAL MEDIO PONDERADO		
0,75		

Convenios de empresa asinados. Comunidade Autónoma	% pactado inicialmente	Cláusula de revisión salarial	Incremento salarial final (%)
BEBIDAS GASEOSAS DEL NOROESTE - BEGANO, S.A. [Código anterior 8200222]	0,80		0,80
FOREM GALICIA (Fundación para a Formación e o Emprego de Galicia) - [Código anterior 8200432]	0,00	SI	0,00
NEUMÁTICOS LUIS S.L.			
TELECOMUNICACIONES CANTÁBRICO, S.L.			
INCREMENTO SALARIAL MEDIO PONDERADO			
0,76			

INCREMENTO SALARIAL MEDIO PONDERADO DE CONVENIOS DE EMPRESA ASINADOS			
TOTAL GALICIA	0,68		

Convenios de empresa revisados. A Coruña	% pactado inicialmente	Cláusula de revisión salarial	Incremento salarial final (%)
HOTELERAS 2012, S.L. (MOTEL VENUS A CORUÑA)	0,60		0,60
INCREMENTO SALARIAL MEDIO PONDERADO			
0,60			

Cadro 9.26 (continuación)**Detalle dos incrementos salariais pactados nos convenios colectivos asinados e revisados
Por provincias. Galicia 2014**

Convenios de empresa revisados. Lugo	% pactado inicialmente	Cláusula de revisión salarial	Incremento salarial final (%)
ARBOREJARDIN, S.L.	0,00		0,00
CONSTRUCCIONES Y REPARACIONES GALAICO ASTURIANAS, S.A. (CYRGASA) - Centro de traballo de San Cibrao (Lugo) - [Código anterior 2700232]	1,00	SI	1,00
COTELSA - Colaboraciones Técnicas Eléctricas, S.A. - Centro de traballo de San Cibrao (Lugo) - [Código anterior 2700222]	1,00	SI	1,00
PESCADOS RUBEN, S.L. - [Código anterior 2701022]	0,00		0,00
REYMOGASA - Reparaciones y Montajes de Galicia, S.A.- Centro de traballo de San Cibrao (Lugo) - [Código anterior 2700462]	1,00	SI	1,00
INCREMENTO SALARIAL MEDIO PONDERADO			
0,78			

Convenios de empresa revisados. Ourense	% pactado inicialmente	Cláusula de revisión salarial	Incremento salarial final (%)
ECOURENSE UTE (FCC, COPASA e GESECO) - Limpeza e recollida pública no concello de Ourense - [Anterior adxudicataria URBASER, S.A. - Código anterior 3200662]	0,50		0,50
FAURECIA AUTOMOTIVE ESPAÑA, S.A. - Fábrica de Ourense - [Código anterior 3200442]	1,00	SI	1,00
INCREMENTO SALARIAL MEDIO PONDERADO			
0,86			

Convenios de empresa revisados. Pontevedra	% pactado inicialmente	Cláusula de revisión salarial	Incremento salarial final (%)
FOMENTO DE CONSTRUCCIONES Y CONTRATAS, S.A. - Persoal adscrito ao servizo de recollida e transporte de residuos sólidos urbanos, limpeza urbana e de praias de Vigo - [Código anterior 3601791]	1,00	SI	1,00
GRUPO HOSPITAL MIGUEL DOMÍNGUEZ, S.L. - [Código anterior 3603462]	0,00		0,00
IMAR INGENIERIA MODULAR, S.A.	0,60		0,60
Servizo de recollida de R.S.U. da Mancomunidade do Morrazo - RECOLTE, SERVICIOS Y MEDIOAMBIENTE, S.A.U. - [antes GSC - COMPAÑÍA GENERAL DE SERVICIOS Y CONSTRUCCIÓN, SA] - [Código anterior 3603671]	1,50		1,50
INCREMENTO SALARIAL MEDIO PONDERADO			
0,66			

Convenios de empresa revisados. Comunidade Autónoma	% pactado inicialmente	Cláusula de revisión salarial	Incremento salarial final (%)
INCREMENTO SALARIAL MEDIO PONDERADO			
-			

INCREMENTO SALARIAL MEDIO PONDERADO DE CONVENIOS DE EMPRESA REVISADOS			
TOTAL GALICIA	0,75		

9.6 XORNADA PACTADA

Para determinar a xornada media pactada nos convenios asinados e revisados en 2014 en Galicia, tivéronse en conta unicamente os convenios que a regulan de xeito anual, que foron 112 este ano (o 70,44%). Deles 13 son de sector (o 72,22% dos de sector asinados e revisados este ano) e 99 son de empresa (o 70,21% dos de empresa asinados e revisados este ano).

A xornada media pactada no ano 2014 foi de 1.766,64 horas.

Segundo coa tendencia de anos anteriores, a xornada nos convenios de empresa é máis reducida que nos de sector, 1.730,69 horas fronte a 1.775,86 horas.

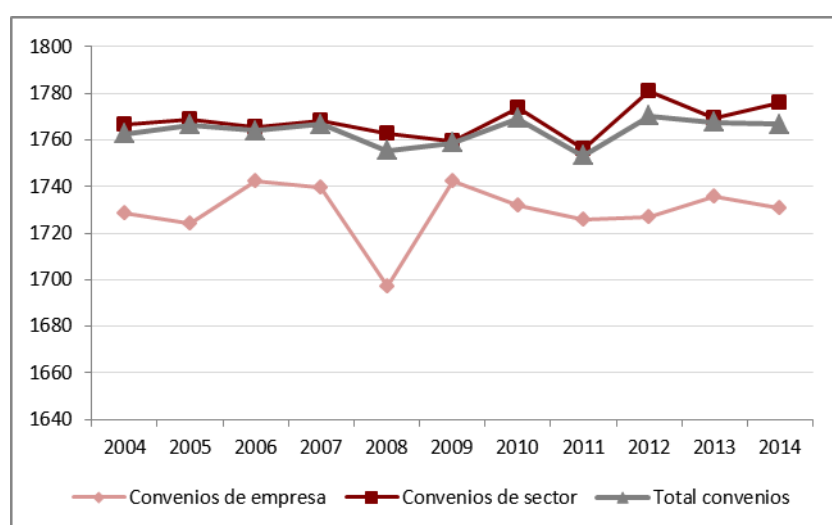
O Cadro 9.27 reflicte a evolución da xornada media pactada en Galicia no período 2004 – 2014

Cadro 9.27

Evolución da xornada media anual pactada. Galicia. 2004-2014
Total Convenios. Xornada media pactada

	Convenios de empresa	Convenios de sector	Total convenios
2004	1728,4	1766,4	1762,7
2005	1724,0	1768,6	1766,5
2006	1742,2	1765,5	1764,0
2007	1739,4	1768,2	1766,9
2008	1697,2	1762,9	1755,3
2009	1742,2	1759,3	1758,7
2010	1731,9	1773,5	1769,3
2011	1725,5	1756,3	1753,1
2012	1727,0	1781,0	1770,3
2013	1735,5	1769,5	1767,5
2014	1730,69	1775,86	1766,64

Fonte: Consello Galego de Relacións Laborais. Elaboración propia

Segundo se pode apreciar no Cadro 9.28, por sectores económicos, no total de convenios, a xornada pactada na industria foi de 1.750,61 horas, na construción de 1.752,60 horas e nos servizos de 1.798,70 horas.

Cadro 9.28

TOTAL CONVENIOS. Xornada media pactada. 31/12/2014
POR SECTORES ECONÓMICOS E PROVINCIAS

	Agrario	Non Agrario		
		Industria	Construción	Servizos
C. AUTÓNOMA / INTERPROVINCIAIS		1768,00	-	1796,65
A CORUÑA		1757,96	1770,00	1777,03
LUGO		1760,28	1739,00	1794,71
OURENSE		1700,92	-	-
PONTEVEDRA		1724,89	1770,00	1810,15
TOTAL GALICIA		1750,61	1752,60	1798,70

Fonte: Consello Galego de Relacións Laborais. Elaboración propia.

O Cadro 9.29 recolle o dato da xornada pactada nos convenios de empresa e de sector por provincias.

Dos convenios colectivos asinados este ano, o 68,75% (99 convenios) establecen unha xornada anual inferior á máxima legal. Afectan estes convenios a 37.903 persoas traballadoras (77,01%) das que 31.944 son homes e 5.959 mulleres.

Deles 9 son de sector (60% dos de sector asinados este ano) e afectan a 30.458 persoas traballadoras (77,13%) das que 26.577 son homes e 3.881 mulleres e 90 son de empresa (69,77% dos de empresa asinados) e afectan a 7.445 persoas traballadoras (76,52%) das que 5.367 son homes e 2.078 mulleres.

Os convenios asinados este ano que indican unha xornada semanal inferior á xornada máxima establecida son 36 (25% dos asinados) e afectan a 2.360 persoas traballadoras (4,8%) das que 1.305 son homes e 1.055 mulleres.

Son todos de empresa.

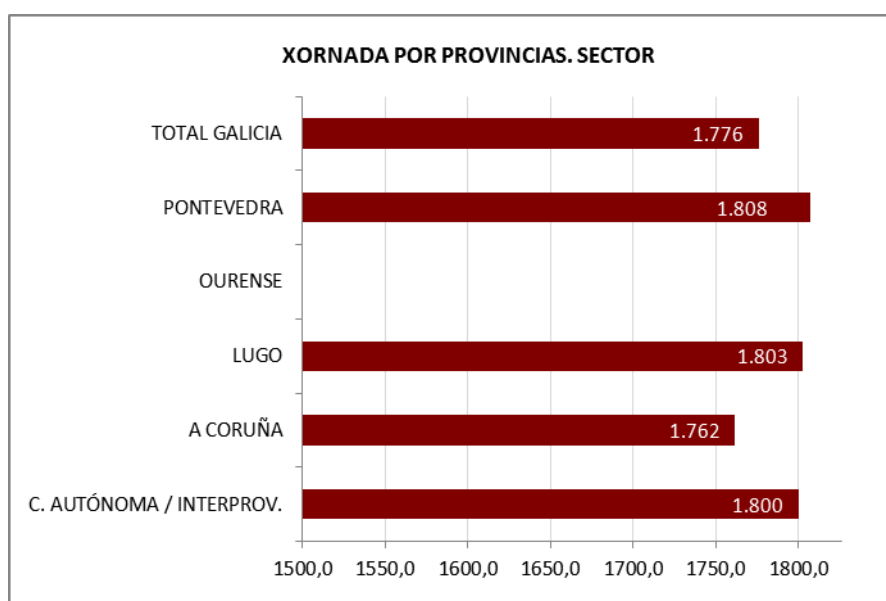
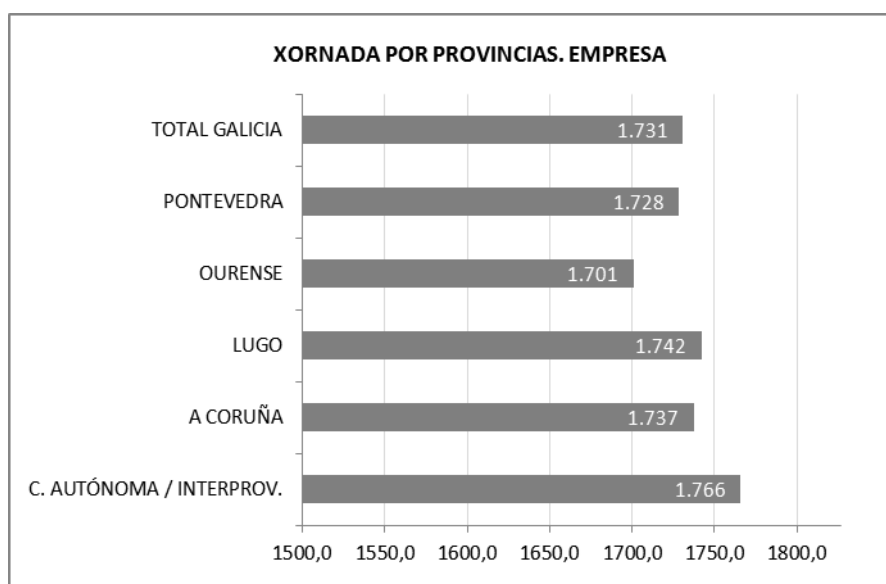
No Cadro 9.30 pódese ver a evolución no período 2008 – 2014 dos convenios asinados que reducen a xornada máxima legal anual por provincias.

Cadro 9.29

XORNADA POR PROVINCIAS - 2014

	EMPRESA	SECTOR	TOTAL
C. AUTÓNOMA / INTERPROV.	1765,81	1800,00	1787,98
A CORUÑA	1737,28	1761,80	1760,30
LUGO	1742,09	1802,77	1789,28
OURENSE	1700,92	-	1700,92
PONTEVEDRA	1728,35	1807,58	1773,98
TOTAL GALICIA	1730,69	1775,86	1766,64

Fonte: Consello Galego de Relacións Laborais. Elaboración propia.

Cadro 9.30

Evolución dos convenios asinados que reducen a xornada máxima legal.
Porcentaxe sobre o total. Por provincias. Galicia. 2008-2014

	Sector		Empresa		Total Galicia	
	Nº convenios	%	Nº convenios	%	Nº convenios	%
2008						
C. Autónoma/ Interprov. C. Autónoma	3	60,00	6	85,71	9	75,00
A Coruña	7	87,50	19	65,52	26	70,27
Lugo	7	77,78	12	52,17	19	59,38
Ourense	7	58,33	8	57,14	15	57,69
Pontevedra	6	66,67	33	56,90	39	58,21
Total	30	69,77	78	59,54	108	62,07
2009						
C. Autónoma/ Interprov. C. Autónoma	2	50,00	8	88,89	10	76,92
A Coruña	3	75,00	18	47,37	21	50,00
Lugo		0,00	3	37,50	3	27,27
Ourense	5	50,00	4	40,00	9	45,00
Pontevedra	4	44,44	44	66,67	48	64,00
Total	14	46,67	77	58,78	91	56,52
2010						
C. Autónoma/ Interprov. C. Autónoma	3	75,00	5	71,43	8	72,73
A Coruña	6	100,00	20	66,67	26	72,22
Lugo	2	66,67	11	68,75	13	68,42
Ourense	5	62,50	7	70,00	12	66,67
Pontevedra	2	22,22	37	68,52	39	61,90
Total	18	60,00	80	68,38	98	66,67
2011						
C. Autónoma/ Interprov. C. Autónoma	2	50,00	5	71,43	7	63,64
A Coruña	2	66,67	17	56,67	19	57,58
Lugo	5	71,43	3	37,50	8	53,33
Ourense	4	44,44	5	50,00	9	47,37
Pontevedra	2	66,67	29	76,32	31	75,61
Total	15	57,69	59	63,44	74	62,18
2012						
C. Autónoma/ Interprov. C. Autónoma	4	100,00	5	100,00	9	100,00
A Coruña	2	100,00	19	65,52	21	67,74
Lugo	-	-	7	70,00	7	70,00
Ourense	2	50,00	2	66,67	4	57,14
Pontevedra	2	50,00	39	69,64	41	68,33
Total	10	71,43	72	69,90	82	70,09
2013						
C. Autónoma/ Interprov. C. Autónoma	4	100,00	7	70,00	11	78,57
A Coruña	8	72,73	28	62,22	36	64,29
Lugo	3	75,00	7	41,18	10	47,62
Ourense	3	50,00	4	44,44	7	46,67
Pontevedra	12	75,00	56	76,71	68	76,40
Total	30	73,17	102	66,23	132	67,69
2014						
C. Autónoma/ Interprov. C. Autónoma	-	0,00	3	75,00	3	60,00
A Coruña	4	100,00	26	68,42	30	71,43
Lugo	2	66,67	11	73,33	13	72,22
Ourense	-	0,00	1	25,00	1	16,67
Pontevedra	3	60,00	49	72,06	52	71,23
Total	9	60,00	90	69,77	99	68,75

Fonte: Consello Galego de Relacións Laborais. Elaboración propia

Parte II.

Convenios colectivos estatais con aplicación en Galicia

Recóllense neste apartado os convenios de ámbito superior ao da Comunidade Autónoma que afectan a persoas traballadoras en Galicia dos que se ten coñecemento neste Consello.

Para a súa elaboración pártese inicialmente dos convenios publicados no BOE que teñen vixencia para o ano 2014 ou posterior, combinando esta información coa extraída do programa Regcon para o rexistro e depósito de convenios e acordos colectivos de traballo por medios telemáticos, procedéndose no Consello a analizar a dita información para recoller só os que afectan a persoas traballadoras dalgunha das catro provincias galegas.

Os datos do número de persoas traballadoras afectadas por convenios de sector foron elaborados polo IGE en base ao traballo realizado neste Consello no que se recollen os CNAE's incluídos no ámbito de aplicación dos ditos convenios.

Nos convenios de empresa este dato obtense coa información extraída do programa Regcon e/ou contactando directamente cos departamentos de recursos humanos das empresas afectadas.

A información remitida polo IGE é extraída do ficheiro de contas de cotización á Seguridade Social e indica o número de persoas asalariadas para Galicia por actividade, non por empresa, información esta última suxeita a segredo estatístico.

Utilízase o mesmo criterio de inclusión dos convenios colectivos que o seguido ao elaborar a parte do informe referida aos convenios negociados en Galicia, que é o da vixencia económica, téndose en conta só os que teñen vixencia e efectos económicos durante o ano 2014.

Respecto dos convenios de sector só se teñen en conta aqueles para os que non existen convenios de ámbito provincial ou autonómico en Galicia.

Para a elaboración da media ponderada do incremento salarial pactado téñense en conta as cláusulas de revisión salarial recollidas nestes convenios.

Os Cadros 9.I e 9.II indican os convenios colectivos estatais con aplicación en Galicia asinados e/ou revisados en 2014, que foron 88 e afectan a 46.589 persoas traballadoras.

Deles 58 son de empresa e afectan a 5.891 persoas traballadoras e 30 son de sector e afectan a 40.698 persoas traballadoras.

Cadro 9.I

Convenios colectivos

	Nº Convenios	Nº Traballadores/as
Empresa	48	4.285
Sector	18	21.575
Total	66	25.860

Fonte: Consello Galego de Relacións Laborais. Elaboración propia

Cadro 9.II

Revisións salariais

	Nº Convenios	Nº Traballadores/as
Empresa	10	1.606
Sector	12	19.123
Total	22	20.729

Fonte: Consello Galego de Relacións Laborais. Elaboración propia

Os Cadros 9.III e 9.IV reflicten o número de convenios colectivos (asinados ou revisados) segundo o número de persoas traballadoras ás que afectan.

Cadro 9.III

Convenios colectivos asinados e revisados en función do nº de persoas traballadoras. Empresa

Nº Traballadores/as	Estatais	
	Nº Convenios	%
0 - 50	39	67,24%
51-100	11	18,97%
101-500	6	10,34%
501-1000	0	0,00%
1001-3000	2	3,45%
>3000	0	0,00%
Total	58	

Fonte: Consello Galego de Relacións Laborais. Elaboración propia

Cadro 9.IV

Convenios colectivos asinados e revisados en función do nº de persoas traballadoras. Sector

Nº Traballadores/as	Estatais	
	Nº Convenios	%
0 - 50	4	13,33%
51-100	1	3,33%
101-500	7	23,33%
501-1000	6	20,00%
1001-3000	9	30,00%
>3000	3	10,00%
Total	30	

Fonte: Consello Galego de Relacións Laborais. Elaboración propia

Neles obsérvase que nos convenios de empresa o maior número concéntrase nas empresas que teñen ata 50 persoas traballadoras.

Nos de convenios de sector o maior número de convenios sitúase nos que afectan entre 1.001 e 3.000 persoas traballadoras.

Respecto do ámbito temporal, o 70,83% dos convenios asinados de empresa e o 44,45% dos de sector teñen unha vixencia igual ou superior a 3 anos. Estes datos aprécianse con maior detalle nos Cadros 9.V e 9.VI.

Cadro 9.V

Vixencias medias dos convenios de empresa. Porcentaxe sobre o total

	Nº Convenios	%
Menos de 1 ano	1	2,08%
1 ano	4	8,33%
De 1 a 2 anos	0	0,00%
2 anos	9	18,75%
De 2 a 3 anos	0	0,00%
3 anos	12	25,00%
Máis de 3 anos	22	45,83%
Total	48	

Fonte: Consello Galego de Relacións Laborais. Elaboración propia

Cadro 9.VI

Vixencias medias dos convenios de sector. Porcentaxe sobre o total

	Nº Convenios	%
Menos de 1 ano	0	0,00%
1 ano	4	22,22%
De 1 a 2 anos	1	5,56%
2 anos	5	27,78%
De 2 a 3 anos	0	0,00%
3 anos	5	27,78%
Máis de 3 anos	3	16,67%
Total	18	

Fonte: Consello Galego de Relacións Laborais. Elaboración propia

O incremento salarial pactado (media ponderada) nos convenios asinados ou revisados con vixencia económica para o 2014 foi do 0,56. (Cadro 9.VII).

Cadro 9.VII

Media ponderada do incremento salarial pactado.

	Convenios Colectivos		Revisións salariais		Total
	Sector	Empresa	Sector	Empresa	
Ano 2014	0,63	0,48	0,47	0,81	0,56

Fonte: Consello Galego de Relacións Laborais. Elaboración propia

Este incremento é superior ao IPC galego e ao estatal do ano 2014 que foron do -1,0.

Para o cálculo deste incremento tivéronse en conta os convenios que indican incrementos salariais en porcentaxe, que foron 76 este ano (86,36% do total), así como as cláusulas de revisión salarial que figuran no 24,24% dos convenios asinados e no 40,91% dos revisados este ano.

A media por sectores económicos recóllese no Cadro 9.VIII.

Cadro 9.VIII

Media ponderada do incremento salarial pactado por sectores de actividade

	Estatais
Agricultura	-
Industria	0,35
Construción	0,54
Servizos	0,81
Total	0,56

Fonte: Consello Galego de Relacións Laborais. Elaboración propia

Os Cadros 9.IX e 9.X indican os convenios asinados e revisados que teñen cláusula de revisión salarial e as persoas traballadoras ás que afectan.

Cadro 9.IX

Convenios colectivos asinados con cláusula de garantía salarial

	Estatais			
	Nº Convenios	%	Nº Traballadores/as	%
Empresa	11	22,92%	2.450	57,18%
Sector	5	27,78%	13.033	60,41%
Total	16	24,24%	15.483	59,87%

Fonte: Consello Galego de Relacións Laborais. Elaboración propia

Cadro 9.X

Convenios colectivos revisados con cláusula de garantía salarial

	Estatais			
	Nº Convenios	%	Nº Traballadores/as	%
Empresa	3	30,00%	1.166	72,60%
Sector	6	50,00%	13.908	72,73%
Total	9	40,91%	15.074	72,72%

Fonte: Consello Galego de Relacións Laborais. Elaboración propia

A xornada media pactada nos convenios asinados e revisados este ano foi de 1.757,78 horas. (Cadros 9.XI e 9.XII).

No cálculo desta media tivéronse en conta os 78 convenios asinados ou revisados este ano que sinalan a xornada de xeito anual, que supoñen o 88,64% do total de asinados e revisados este ano.

Cadro 9.XI

Xornada pactada. Media ponderada para o ano actual

2014	Xornada media (horas/ano)		
	Sector	Empresa	Total
	1.759,18	1.747,34	1.757,78

Fonte: Consello Galego de Relacións Laborais. Elaboración propia

Cadro 9.XII

Xornada por sector de actividade

	Agrario	Non agrario			Total
		Industria	Construción	Servizos	
Empresa	-	1.704,46	1.764,00	1.752,88	1.747,34
Sector	-	1.755,31	-	1.763,34	1.759,18
Total	-	1.753,79	1.764,00	1.761,32	1.757,78

Fonte: Consello Galego de Relacións Laborais. Elaboración propia

Dos convenios que indican a xornada anual, 3 de empresa indican unha xornada de 1.826,27 horas e 2 de 1.826. Os 73 restantes sinalan unha xornada inferior.

No Cadro 9.XIII figura unha relación dos convenios estatais con aplicación en Galicia recollidos este ano con indicación do incremento salarial pactado neles de xeito porcentual e as cláusulas de revisión salarial se é o caso.

Cadro 9.XIII

2014

Detalle dos incrementos salariais pactados nos convenios colectivos asinados de sector.

Denominación convenio	% pactado inicialmente	Cláusula de revisión salarial	Incremento salarial final (%)
BALONCESTO PROFESIONAL ACB		Non	
IV ACORDO ESTATAL SOBRE MATERIAS CONCRETAS E COBERTURA DE BALEIROS PARA O SECTOR CEMENTEIRO		Non	
COMERCIO MINORISTA DE DROGUERIAS, HERBORISTERIAS E PERFUMERIAS [antes MINORISTAS DROGUERIA, HERBORISTERIA, ORTOPEDIA E PERFUMERIA	0,75	Si	0,75
DISTRIBUIDORES DE ESPECIALIDADES E PRODUCTOS FARMACÉUTICOS (Comercio por xunto)	0,50	Si	0,50
EMPRESAS DE XESTIÓN E MEDIACIÓN INMOBILIARIA	0,60	Si	0,60
FABRICACIÓN DE CONSERVAS VEXETAIS	0,30	Non	0,30
INDUSTRIA DO CALZADO	1,00	Si	1,00
INDUSTRIA SALINEIRA - Acordo Sectorial Nacional ☐ (Existe convenio - no ASN fíxanse os incrementos salariais) ☐	0,90	Non	0,90
INDUSTRIA TÉXTIL E DA CONFECCIÓN	0,40	Si	0,40
INDUSTRIAS DE FABRICACIÓN DE ALIMENTOS COMPOSTOS PARA ANIMAIS	0,00	Non	0,00
INDUSTRIAS DO CURTIDO, CORREAS E COIROS INDUSTRIAIS E CURTIÇÃO DE PELES PARA PELETARÍA	0,50	Non	0,50
INDUSTRIAS EXTRACTIVAS, INDUSTRIAS DO VIDRO, INDUSTRIAS CERÁMICAS, E PARA AS DO COMERCIO EXCLUSIVISTA DOS MESMOS MATERIAIS	0,30	Non	0,30
MATADOIROS DE AVES E COELLOS	0,70	Non	0,70
OFICINAS DE FARMACIAS - Laudo arbitral CONVENIO 2014-2016 (código de convenio n.º 99100025032014)	1,50	Non	1,50
SERVIZO DE TRANSPORTE URBANO E INTERURBANO DE AUTO TAXI	0,00	Non	0,00
TÉCNICOS DE EMPRESAS DE PRODUCCIÓN AUDIOVISUAL	0,60	Non	0,60
TELLAS, LADRILLOS E PEZAS ESPECIAIS DE ARXILA COCIDA	1,00	Non	1,00
XESTORÍAS ADMINISTRATIVAS (Ourense. Nas outras tres provincias existe convenio de Oficinas e despachos)	0,70	Non	0,70
INCREMENTO SALARIAL MEDIO PONDERADO			
0,63			

Cadro 9.XIII (continuación)

Detalle dos incrementos salariais pactados nos convenios colectivos revisados de sector.

Denominación convenio	% pactado inicialmente	Cláusula de revisión salarial	Incremento salarial final (%)
COMERCIO DE PAPEL E ARTES GRÁFICAS	1,00	Non	1,00
EMPRESAS DE ELABORACIÓN DE PRODUCTOS DO MAR CON PROCESOS DE CONXELACIÓN E REFRIXERACIÓN	0,30	Non	0,30
ENTIDADES DE SEGUROS, REASEGUROS E MUTUAS DE ACCIDENTES DE TRABALLO	0,60	Si	1,00
ESTACIÓNS DE SERVIZO	0,60	Si	0,60
INDUSTRIA AZUCREIRA	0,60	Non	0,60
INDUSTRIA METALGRÁFICA E FABRICACIÓN DE ENVASES METÁLICOS	0,50	Si	0,50
INDUSTRIA QUÍMICA	0,20	Si	0,20
INDUSTRIAS DE CAPTACIÓN, ELEVACIÓN, CONDUCCIÓN, TRATAMENTO, DEPURACIÓN E DISTRIBUCIÓN DE AUGAS POTABLES E RESIDUAIS	0,60	Non	0,60
INDUSTRIAS FOTOGRAFICAS	0,50	Non	0,50
INDUSTRIAS LÁCTEAS E OS SEUS DERIVADOS		Si	
PASTAS, PAPEL E CARTÓN	0,40	Si	0,40
RECUPERACIÓN E RECICLADO DE RESIDUOS E MATERIAS PRIMAS SECUNDARIAS	0,60	Si	0,60
INCREMENTO SALARIAL MEDIO PONDERADO			
0,47			

Detalle dos incrementos salariais pactados nos convenios colectivos revisados de empresa

Denominación convenio	% pactado inicialmente	Cláusula de revisión salarial	Incremento salarial final (%)
ALGECO CONSTRUCCIONES MODULARES SA UNIPERSONAL (ANTES ALQUIMODUL SA)	1,30	Non	1,30
ALTAIR INGENIERÍA Y APLICACIONES, S. A.	0,57	Non	0,57
COFELY ESPAÑA, S.A.U.	1,50	Non	1,50
Distribuidora Internacional de Alimentación, S.A. (DIA, S.A.), y Twins Alimentación, S. A.	0,80	Si	0,80
ENERCON WINDENERGY SPAIN, S.L. - EWS	0,30	Non	0,30
FIDELIS SERVICIOS INTEGRALES, S.L.	0,50	Non	0,50
FLEET CARE SERVICES, SOCIEDAD LIMITADA	1,00	Si	1,00
GRUPO GENERALI	0,60	Si	1,00
HELADOS Y POSTRES SA		Non	
PRIMARK TIENDAS, S.L.U.		Non	
INCREMENTO SALARIAL MEDIO PONDERADO			
0,81			

Cadro 9.XIII (continuación)

Detalle dos incrementos salariais pactados nos convenios colectivos asinados de empresa

Denominación convenio	% pactado inicialmente	Cláusula de revisión salarial	Incremento salarial final (%)
ACTIVA INNOVACION Y SERVICIOS S.A.U.		Non	
AL AIR LIQUIDE ESPAÑA, SA; AIR LIQUIDE MEDICINAL, SLU y AIR LIQUIDE IBÉRICA DE GASES, SLU	0,20	Non	0,20
ANA NAYA GARCÍA, S.L.	0,00	Non	0,00
ASOCIACIÓN CENTRO TRAMA	0,00	Non	0,00
BABÉ Y CÍA. S.L.	0,00	Non	0,00
BANCO DE ESPAÑA	0,00	Non	0,00
Bio Ecoforest, S.L., Ecoforest Geotermia, S.L., Biomasa Ecoforestal de Villacañas, S.A.U. y Vapormatra, S.A.	0,50	Non	0,50
CEPSA COMERCIAL PETRÓLEO, S.A., CEPSA LUBRICANTES, S.A., CEPSA GAS LICUADO, S.A., CEPSA CONVENIENCIA, S.A., Y PRODUCTOS ASFÁLTICOS, S.A.	0,20	Si	0,20
COMPAÑÍA SCHWEPES, S.A. (antes CADBURY SCHWEPES, BEBIDAS DE ESPAÑA SA)	0,00	Non	0,00
Control y Montajes Industriales CYMI, S.A.	0,00	Non	0,00
CORPORACIÓN RTVE (II CONVENIO COLECTIVO)		Non	
DECATHLON ESPAÑA, S.A.	0,60	Non	0,60
EASYJET HANDLING SPAIN, SUCURSAL EN ESPAÑA	0,00	Si	0,00
EXIDE TECHNOLOGIES S.L.U.		Non	
FUNDACIÓN CAJA DE AHORROS Y PENSIONES DE BARCELONA (La Caixa)	0,00	Non	0,00
GAMESTOP IBERIA, S.L.U.	0,00	Non	0,00
GRUPO AVIVA: AVIVA GRUPO CORPORATIVO, S.L.; AVIVA VIDA Y PENSIONES, S.A.; AVIVA GESTIÓN S.G.I.I.C., Y AVIVA SERVICIOS COMPARTIDOS A.I.E.	0,60	Non	0,60
GRUPO DE EMPRESAS DE ACCIONA ENERGIA		Non	
GRUPO DE EMPRESAS JD-SPRINTER - (JD Spain Sports Fashion 2010, S.L., y Sprinter Megacentros del Deporte, S.L.U.)		Non	
GRUPO ENDESA	0,60	Si	0,60
Grupo IMPORTACO FRUTOS SECOS: Importaco Casa Pons, S.A., Importaco Food Service, S.L., Importaco Chocolates, S.A., Importaco Snacks, S.A. y Importaco Ingredients, S.L.	0,00	Non	0,00
GRUPO T-SYSTEMS (T-SYSTEMS ITC IBERIA SAU, T-SYSTEMS ELTEC SL y D-CORE NETWORK IBERIA SL)	1,00	Non	1,00
Iberia, Líneas Aéreas de España, SA, Operadora, S. Unipersonal - Personal de tierra		Non	
KIABI ESPAÑA KSCE, S.A (nombre comercial KIABI)	1,00	Non	1,00
KUTXABANK, S.A.	0,00	Non	0,00
MAPFRE, GRUPO ASEGURADOR	1,00	Si	1,00
MERCADONA, S.A, FORNS VALENCIANS FORVA, S.A. UNIPERSONAL, MENA SUPERMERCADOS, S.L., SASKIBE S.L	0,40	Si	0,40
MUTUA MONTAÑESA, MATEPSS N.º 7	0,60	Si	1,00
NAVIERA RIA DE AROSA SA - Persoal de Flota	0,80	Non	0,80
ORANGE ESPAGNE, SAU (antes FRANCE TELECOM ESPAÑA, SAU)	0,30	Si	0,30
PHILIPS IBÉRICA SA	0,60	Si	0,60
PLUS ULTRA SEGUROS GENERALES Y VIDA, S.A. DE SEGUROS Y REASEGUROS (antes SEGUROS GROUPAMA SEGUROS Y REASEGUROS, SAU)	0,60	Si	1,00

Cadro 9.XIII (continuación)

Detalle dos incrementos salariais pactados nos convenios colectivos asinados de empresa

PROTECCIÓN CASTELLANA S.L.	0,00	Non	0,00
RADIO POPULAR S.A. -COPE-	0,00	Non	0,00
RANDSTAD PROJECT SERVICES, S.L.U.	0,25	Non	0,25
RED ELECTRICA DE ESPAÑA S.A.U.		Non	
REMOLCADORES NOSA TERRA, S.A. - Personal de flota de buques no propios, gestionados y operados por REMOLCANOSA	0,26	Non	0,26
REMOLCADORES NOSA TERRA, S.A. - REMOLCANOSA - Personal de flota de buques propios	1,00	Non	1,00
RETEVISION I SA	1,00	Si	1,00
Seguros Catalana Occidente Sociedad Anónima de Seguros y Reaseguros, de Bilbao Compañía Anónima de Seguros y Reaseguros, Sociedad Anónima y de Grupo Catalana Occidente Tecnología y Servicios, A.I.E.	0,60	Non	0,60
SERVICIOS LOGÍSTICOS DE COMBUSTIBLES DE AVIACIÓN, S.L. (SLCA S.L.)	0,00	Non	0,00
SIEMENS, S.A. (UNICO PARA TODA LA EMPRESA)	1,50	Non	1,50
SÍNTAX LOGÍSTICA, S.A. (antes WALON IBERICA, S.A.)	0,00	Non	0,00
SOCIEDAD DE PREVENCIÓN DE FREMAP S.L.U.	0,00	Non	0,00
SOCIEDAD ESPAÑOLA INSTALACIONES REDES TELEFONICAS S.A.U (-SEIRT-)	1,75	Non	1,75
SOCIEDAD GENERAL DE AUTORES DE ESPAÑA	0,00	Si	0,00
TELFÓNICA ON THE SPOT SERVICES, SAU	0,50	Non	0,50
V2 COMPLEMENTOS AUXILIARES SA	0,00	Non	0,00
INCREMENTO SALARIAL MEDIO PONDERADO			
	0,48		

Anexo I.

ANALISE DAS INAPLICACIÓNS DE CONVENIOS REXISTRADAS EN 2014 EN GALICIA

Rexistráronse en 2014 en Galicia 194 inaplicacións de convenio que afectan a 2.771 persoas traballadoras, das que 1.290 son homes e 1.481 mulleres (Cadro 9.i).

A maior parte concéntrase no sector servizos e segundo o ámbito territorial o maior número delas rexistráronse na Coruña e en Pontevedra.

Cadro 9.i

Inaplicacións rexistradas.

Por sectores económicos e provincias. Ano 2014

	Agricultura	Industria	Construción	Servizos	Total
C. Autónoma / Interprov. C.A.					
Número	-	-	-	7	7
Núm. Traballad.	-	-	-	586	586
Homes	-	-	-	333	333
Mulleres	-	-	-	253	253
A Coruña					
Número	-	14	6	69	89
Núm. Traballad.	-	201	20	782	1.003
Homes	-	132	19	307	458
Mulleres	-	69	1	475	545
Lugo					
Número	-	2	-	10	12
Núm. Traballad.	-	19	-	163	182
Homes	-	7	-	24	31
Mulleres	-	12	-	139	151
Ourense					
Número	-	1	1	15	17
Núm. Traballad.	-	20	31	91	142
Homes	-	2	28	44	74
Mulleres	-	18	3	47	68
Pontevedra					
Número	-	16	6	47	69
Núm. Traballad.	-	377	19	462	858
Homes	-	125	17	252	394
Mulleres	-	252	2	210	464
Galicia					
Número	0	33	13	148	194
Núm. Traballad.	0	617	70	2.084	2.771
Homes	0	266	64	960	1.290
Mulleres	0	351	6	1.124	1.481

Fonte: Consello Galego de Relacións Laborais. Elaboración propia.

As condicións de traballo que se inaplican (Cadro 9.ii) refírense maioritariamente á contía salarial (95,88%), sendo dentro destas a redución do salario a que máis se produce (72,68%).

Cadro 9.ii

CONDICIÓNS DE TRABALLO QUE SE INAPLICAN

	Núm.	%	Núm. Trab.	%	Homes	%	Mulleres	%
XORNADA	17	8,76%	185	6,68%	66	2,38%	119	4,29%
HORARIO E DISTRIBUCIÓN DE TEMPO DE TRABALLO	9	4,64%	70	2,53%	32	1,15%	38	1,37%
SISTEMA DE REMUNERACIÓN	53	27,32%	1.045	37,71%	518	18,69%	527	19,02%
CONTÍA SALARIAL	186	95,88%	2.347	84,70%	1.027	37,06%	1.320	47,64%
SISTEMA DE TRABALLO E RENDEMENTO	1	0,52%	1	0,04%	1	0,04%		0,00%
SUPERACIÓN DOS LÍMITES PARA A MOBILIDADE FUNCIONAL		0,00%		0,00%		0,00%		0,00%
MELLORAS VOLUNTARIAS DA ACCIÓN PROTECTORA DA SEGURIDADE SOCIAL	5	2,58%	16	0,58%	7	0,25%	9	0,32%

Fonte: Consello Galego de Relacións Laborais. Elaboración propia.

MEDIDA SALARIAL ADOPTADA

	Núm.	%	Núm. Trab.	%	Homes	%	Mulleres	%
CONXELACIÓN SALARIAL	36	18,56%	499	18,01%	251	9,06%	248	8,95%
INCREMENTO SALARIAL INFERIOR AO DO CONVENIO QUE SE INAPLICA	3	1,55%	263	9,49%	41	1,48%	222	8,01%
REDUCIÓN DO SALARIO	141	72,68%	1.355	48,90%	669	24,14%	686	24,76%
OUTRAS (Eliminación de complementos ou por transformación de complementos fixos en variables)	5	2,58%	131	4,73%	49	1,77%	82	2,96%

Fonte: Consello Galego de Relacións Laborais. Elaboración propia.

No Cadro 9.iii pode observarse cales son os convenios dos que se producen as inaplicacións.

Cadro 9.iii

CONVENIOS OBXECTO DE INAPLICACIÓN. 2014

ÁMBITO ESTATAL

	Núm.	%	Núm. Trab.	%	Homes	%	Mulleres	%
ARTES GRÁFICAS, MANIPULADOS DE PAPEL, MANIPULADOS DE CARTÓN, EDITORIAIS E INDUSTRIAS AUXILIARES	2	1,03%	13	0,47%	12	0,43%	1	0,04%
CENTROS DE ASISTENCIA E EDUCACIÓN INFANTIL	1	0,52%	4	0,14%	0	0,00%	4	0,14%
CENTROS E SERVIZOS DE ATENCIÓN A PERSOAS CON DISCAPACIDADE	1	0,52%	98	3,54%	18	0,65%	80	2,89%
CICLO DE COMERCIO DE PAPEL E ARTES GRÁFICAS	3	1,55%	18	0,65%	4	0,14%	14	0,51%
COMERCIO DE FLORES E PLANTAS	3	1,55%	17	0,61%	8	0,29%	9	0,32%
DESPACHOS DE TÉCNICOS TRIBUTARIOS E ASESORES FISCAIS	4	2,06%	8	0,29%	0	0,00%	8	0,29%
DISTRIBUIDORES DE ESPECIALIDADES E PRODUTOS FARMACÉUTICOS	3	1,55%	120	4,33%	51	1,84%	69	2,49%
ELABORADORES DE PRODUTOS COCIÑADOS PARA A SÚA VENDA A DOMICILIO	1	0,52%	268	9,67%	137	4,94%	131	4,73%
EMPRESAS DE ENXEÑERÍA E OFICINAS DE ESTUDOS TÉCNICOS	4	2,06%	47	1,70%	35	1,26%	12	0,43%
EMPRESAS DE MEDIACIÓN EN SEGUROS PRIVADOS	1	0,52%	1	0,04%	0	0,00%	1	0,04%
EMPRESAS DE SEGURIDADE	1	0,52%	85	3,07%	78	2,81%	7	0,25%
ESTACIÓNS DE SERVIZO	2	1,03%	10	0,36%	2	0,07%	8	0,29%
INDUSTRIA TÉXTIL E DA CONFECCIÓN	7	3,61%	265	9,56%	40	1,44%	225	8,12%
MATADOIROS DE AVES E COELLOS	1	0,52%	58	2,09%	27	0,97%	31	1,12%
OFICINAS DE FARMACIAS - Laudo arbitral CONVENIO 2014-2016	2	1,03%	4	0,14%	1	0,04%	3	0,11%
REFORMA XUVENIL E PROTECCIÓN DE MENORES	1	0,52%	45	1,62%	7	0,25%	38	1,37%
XESTORÍAS ADMINISTRATIVAS	1	0,52%	4	0,14%	1	0,04%	3	0,11%

Fonte: Consello Galego de Relacións Laborais. Elaboración propia.

ÁMBITO COMUNIDADE AUTÓNOMA

	Núm.	%	Núm. Trab.	%	Homes	%	Mulleres	%
APARCADOIROS, GARAXES E ESTACIONAMENTOS REGULADOS DE SUPERFICIE	1	0,52%	3	0,11%	0	0,00%	3	0,11%
AXUDA A DOMICILIO	1	0,52%	21	0,76%	0	0,00%	21	0,76%
CONVENIO COLECTIVO GALEGO DE CENTROS ESPECIAIS DE EMPREGO	1	0,52%	6	0,22%	2	0,07%	4	0,14%
EVENTOS, SERVIZOS E PRODUCCIÓN CULTURAIS	1	0,52%	2	0,07%	1	0,04%	1	0,04%
INSTALACIÓNS DEPORTIVAS E XIMNASIOS DA COMUNIDADE AUTÓNOMA DE GALICIA	3	1,55%	34	1,23%	24	0,87%	10	0,36%
PERRUQUERÍAS DE DONAS, CABALEIROS, UNISEX E BELEZA	3	1,55%	148	5,34%	16	0,58%	132	4,76%
RESIDENCIAS PRIVADAS DA TERCEIRA IDADE	2	1,03%	127	4,58%	4	0,14%	123	4,44%

Fonte: Consello Galego de Relacións Laborais. Elaboración propia.

Cadro 9.iii (continuación)

CONVENIOS OBXECTO DE INAPLICACIÓN. 2014

ÁMBITO PROVINCIAL

A CORUÑA

	Núm.	%	Núm. Trab.	%	Homes	%	Mulleres	%
CARPINTERÍA E EBANISTERÍA	4	2,06%	51	1,84%	41	1,48%	10	0,36%
COMERCIO DE MOBLES	1	0,52%	2	0,07%	2	0,07%	0	0,00%
COMERCIO VARIO	22	11,34%	132	4,76%	56	2,02%	76	2,74%
CONSTRUCCIÓN	3	1,55%	12	0,43%	11	0,40%	1	0,04%
HOSTALERÍA	6	3,09%	29	1,05%	7	0,25%	22	0,79%
INDUSTRIA SIDEROMETALÚRXICA	16	8,25%	225	8,12%	200	7,22%	25	0,90%
OFICINAS E DESPACHOS	13	6,70%	78	2,81%	31	1,12%	47	1,70%
PANADERÍAS	1	0,52%	5	0,18%	1	0,04%	4	0,14%
TRANSPORTE DE MERCADORÍAS POR ESTRADA	1	0,52%	29	1,05%	17	0,61%	12	0,43%

Fonte: Consello Galego de Relacións Laborais. Elaboración propia.

LUGO

	Núm.	%	Núm. Trab.	%	Homes	%	Mulleres	%
CONVENIO PROPIO	1	0,52%	60	2,17%	19	0,69%	41	1,48%
INDUSTRIA SIDEROMETALÚRXICA	2	1,03%	8	0,29%	7	0,25%	1	0,04%
OFICINAS E DESPACHOS	6	3,09%	13	0,47%	1	0,04%	12	0,43%

Fonte: Consello Galego de Relacións Laborais. Elaboración propia.

OURENSE

	Núm.	%	Núm. Trab.	%	Homes	%	Mulleres	%
COMERCIO DE ALIMENTACIÓN	5	2,58%	20	0,72%	11	0,40%	9	0,32%
COMERCIO DE MATERIAIS PARA A CONSTRUCCIÓN E SANEAMENTO	1	0,52%	3	0,11%	3	0,11%	0	0,00%
SIDEROMETAL E TALLERES DE REPARACIÓ DE VEHÍCULOS	3	1,55%	37	1,34%	33	1,19%	4	0,14%

Fonte: Consello Galego de Relacións Laborais. Elaboración propia.

Cadro 9.iii (continuación)

CONVENIOS OBXECTO DE INAPLICACIÓN. 2014

PONTEVEDRA

	Núm.	%	Núm. Trab.	%	Homes	%	Mulleres	%
CONVENIO PROPIO	3	1,55%	166	5,99%	86	3,10%	80	2,89%
ALMACENISTAS DE MADEIRA	1	0,52%	2	0,07%	1	0,04%	1	0,04%
COMERCIO DE ALIMENTACIÓN	1	0,52%	3	0,11%	2	0,07%	1	0,04%
COMERCIO DE BAZARES, VENDA DE XOGUETES, ARTIGOS DE REGALO, ADORNO E RECLAMO	4	2,06%	6	0,22%	1	0,04%	5	0,18%
COMERCIO DE MATERIAIS DE CONSTRUCCIÓN E SANEAMENTO	3	1,55%	8	0,29%	3	0,11%	5	0,18%
COMERCIO DO METAL	7	3,61%	50	1,80%	37	1,34%	13	0,47%
COMERCIO RETALLISTA TÉXTIL	3	1,55%	36	1,30%	2	0,07%	34	1,23%
CONSTRUCCIÓN	4	2,06%	10	0,36%	10	0,36%	0	0,00%
DERIVADOS DO CEMENTO	2	1,03%	25	0,90%	19	0,69%	6	0,22%
HOSTALERÍA	3	1,55%	17	0,61%	6	0,22%	11	0,40%
INDUSTRIA SIDEROMETALÚRXICA (EMPRESAS DO METAL SEN CONVENIO PROPIO)	9	4,64%	82	2,96%	69	2,49%	13	0,47%
INDUSTRIAS E DESPACHOS DE PANIFICACIÓN, CONFITEIRÍAS, PASTELERÍAS, REPOSTERÍAS E PRATOS PREPARADOS (Confiteirías e panaderías)	7	3,61%	94	3,39%	28	1,01%	66	2,38%
INDUSTRIAS VINÍCOLAS OU ADEGAS, COMERCIO DE VIÑO, LICOREIRAS E VITICULTURA NAS ADEGAS DE PONTEVEDRA	1	0,52%	3	0,11%	3	0,11%	0	0,00%
MÁRMORES E PEDRAS	1	0,52%	12	0,43%	9	0,32%	3	0,11%
OFICINAS E DESPACHOS	5	2,58%	31	1,12%	12	0,43%	19	0,69%
TRANSPORTE PÚBLICO DE MERCADORÍAS POR ESTRADA	4	2,06%	53	1,91%	50	1,80%	3	0,11%

Fonte: Consello Galego de Relacións Laborais. Elaboración propia.

EMPRESAS CON CENTROS DE TRABALLO EN MÁIS DUNHA PROVINCIA

	Núm.	%	Núm. Trab.	%	Homes	%	Mulleres	%
COMERCIO VARIO (A CORUÑA) COMERCIO DE MATERIAIS DE CONSTRUCCIÓN E SANEAMENTO (PONTEVEDRA)	1	0,52%	63	2,27%	44	1,59%	19	0,69%

Fonte: Consello Galego de Relacións Laborais. Elaboración propia.

No 78,9% das inaplicacións rexistradas a composición da comisión negociadora correspóndese co establecido no artigo 41 do Estatuto dos traballadores (comisión dun máximo de tres membros integrada por persoas traballadoras da propia empresa e elixida por estas democraticamente). No 21,1% está constituída pola representación legal dos traballadores/as. (Cadro 9.iv).

Cadro 9.iv

Inaplicacións rexistradas
Composición da Comisión negociadora
Por provincias. Galicia. Ano 2014

		Representación segundo artigo 41 ET		Representación legal dos traballadores/as		Decisión órgano tripartito	
		Núm.	%	Núm.	%	Núm.	%
C. Autónoma / Interprov. C.A.							
	Número	2	28,57%	5	71,43%	-	0,00%
	Núm. Traballad.	86	14,68%	500	85,32%	-	0,00%
	Homes	37	6,31%	296	50,51%	-	0,00%
	Mulleres	49	8,36%	204	34,81%	-	0,00%
A Coruña							
	Número	74	83,15%	15	16,85%	-	0,00%
	Núm. Traballad.	507	50,55%	496	49,45%	-	0,00%
	Homes	262	26,12%	196	19,54%	-	0,00%
	Mulleres	245	24,43%	300	29,91%	-	0,00%
Lugo							
	Número	9	75,00%	3	25,00%	-	0,00%
	Núm. Traballad.	23	12,64%	159	87,36%	-	0,00%
	Homes	8	4,40%	23	12,64%	-	0,00%
	Mulleres	15	8,24%	136	74,73%	-	0,00%
Ourense							
	Número	15	88,24%	2	11,76%	-	0,00%
	Núm. Traballad.	75	52,82%	67	47,18%	-	0,00%
	Homes	32	22,54%	42	29,58%	-	0,00%
	Mulleres	43	30,28%	25	17,61%	-	0,00%
Pontevedra							
	Número	53	76,81%	16	23,19%	-	0,00%
	Núm. Traballad.	300	34,97%	558	65,03%	-	0,00%
	Homes	165	19,23%	229	26,69%	-	0,00%
	Mulleres	135	15,73%	329	38,34%	-	0,00%
Galicia							
	Número	153	78,87%	41	21,13%	0	0,00%
	Núm. Traballad.	991	35,76%	1.780	64,24%	0	0,00%
	Homes	504	18,19%	786	28,37%	0	0,00%
	Mulleres	487	17,57%	994	35,87%	0	0,00%

Fonte: Consello Galego de Relacións Laborais. Elaboración propia.

Segundo pode apreciarse no cadro que segue a continuación o 51,03% das inaplicacións rexistradas teñen lugar en empresas que teñen entre 1 e 5 persoas traballadoras e o 36,08% en empresas que teñen entre 6 e 30.

Cadro 9.v

Inaplicacións de convenios rexistradas. Por traballadores/as da empresa e provincias. 2014												
	C.AUTÓNOMA / INTERPROV.		A CORUÑA		LUGO		OURENSE		PONTEVEDRA		TOTAL GALICIA	
	Nº	%	Nº	%	Nº	%	Nº	%	Nº	%	Nº	%
0-5 traball.		0,00%	45	50,56%	8	66,67%	11	64,71%	35	50,72%	99	51,03%
6-30 traball.		0,00%	36	40,45%	2	16,67%	4	23,53%	28	40,58%	70	36,08%
31-49 traball.	4	57,14%	5	5,62%		0,00%	2	11,76%	2	2,90%	13	6,70%
50-100 traball.	2	28,57%	2	2,25%	2	16,67%		0,00%	3	4,35%	9	4,64%
101-250 traball.		0,00%	1	1,12%		0,00%		0,00%	1	1,45%	2	1,03%
251-500 traball.	1	14,29%		0,00%		0,00%		0,00%		0,00%	1	0,52%
Máis de 500		0,00%		0,00%		0,00%		0,00%		0,00%	0	0,00%
TOTAL	7	100%	89	100%	12	100%	17	100%	69	100%	194	100%

Fonte: Consello Galego de Relacións Laborais. Elaboración propia.

Os cadros e gráficos que seguen a continuación recollen unha comparativa das inaplicacións rexistradas en 2014 e 2013.

Cadro 9.vi

COMPARATIVA INAPLICACIÓNS DE CONVENIOS REXISTRADAS.
Ano 2014 - Ano 2013

INAPLICACIÓNS REXISTRADAS

Inaplicacións de convenios rexistradas. Por provincias. Ano 2014												
	C.AUTÓNOMA / INTERPROV. C.A.		A CORUÑA		LUGO		OURENSE		PONTEVEDRA		TOTAL GALICIA	
	Nº	TRABALLAD.	Nº	TRABALLAD.	Nº	TRABALLAD.	Nº	TRABALLAD.	Nº	TRABALLAD.	Nº	TRABALLAD.
Empresa	7	586	89	1.003	12	182	17	142	69	858	194	2.771

Fonte: Consello Galego de Relacións Laborais. Elaboración propia.

Inaplicacións de convenios rexistradas. Por provincias. Ano 2013												
	C.AUTÓNOMA / INTERPROV. C.A.		A CORUÑA		LUGO		OURENSE		PONTEVEDRA		TOTAL GALICIA	
	Nº	TRABALLAD.	Nº	TRABALLAD.	Nº	TRABALLAD.	Nº	TRABALLAD.	Nº	TRABALLAD.	Nº	TRABALLAD.
Empresa	9	982	82	1.720	26	348	7	45	56	1.071	180	4.166

Fonte: Consello Galego de Relacións Laborais. Elaboración propia.

Fonte: Consello Galego de Relacións Laborais. Elaboración propia.

Cadro 9.vii

COMPOSICIÓN DA COMISIÓN NEGOCIADORA 2014-2013

Inaplicacións rexistradas. Composición da Comisión negociadora Galicia. Ano 2014

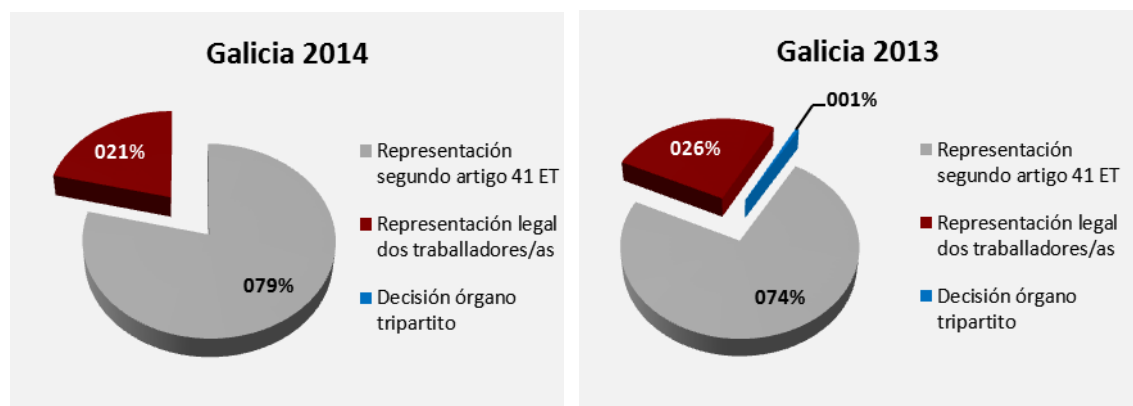
		Representación segundo artigo 41 ET		Representación legal dos traballadores/as		Decisión órgano tripartito	
		Núm.	%	Núm.	%	Núm.	%
Galicia	Número	153	78,87%	41	21,13%	0	0,00%
	Núm. Traballad.	991	35,76%	1.780	64,24%	0	0,00%
	Homes	504	18,19%	786	28,37%	0	0,00%
	Mulleres	487	17,57%	994	35,87%	0	0,00%

Fonte: Consello Galego de Relacións Laborais. Elaboración propia.

Inaplicacións rexistradas. Composición da Comisión negociadora Galicia. Ano 2013

		Representación segundo artigo 41 ET		Representación legal dos traballadores/as		Decisión órgano tripartito	
		Núm.	%	Núm.	%	Núm.	%
Galicia	Número	133	73,89%	46	25,56%	1	0,56%
	Núm. Traballad.	1.050	25,20%	2.758	66,20%	358	8,59%
	Homes	613	14,71%	1.803	43,28%	347	8,33%
	Mulleres	437	10,49%	955	22,92%	11	0,26%

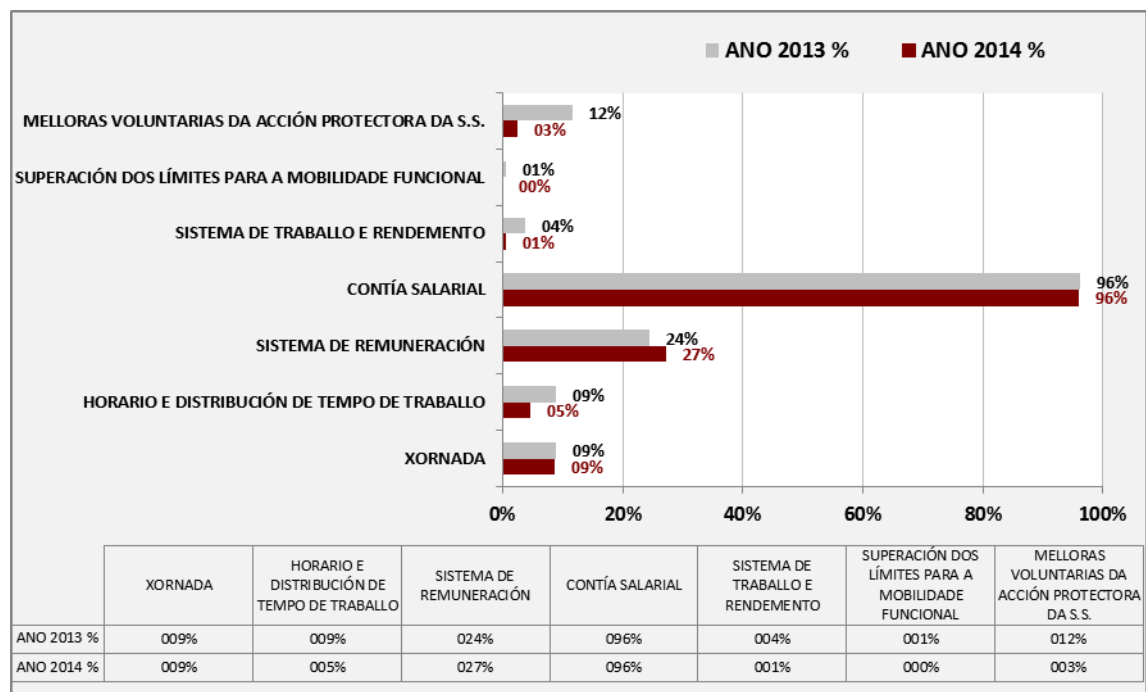
Fonte: Consello Galego de Relacións Laborais. Elaboración propia.

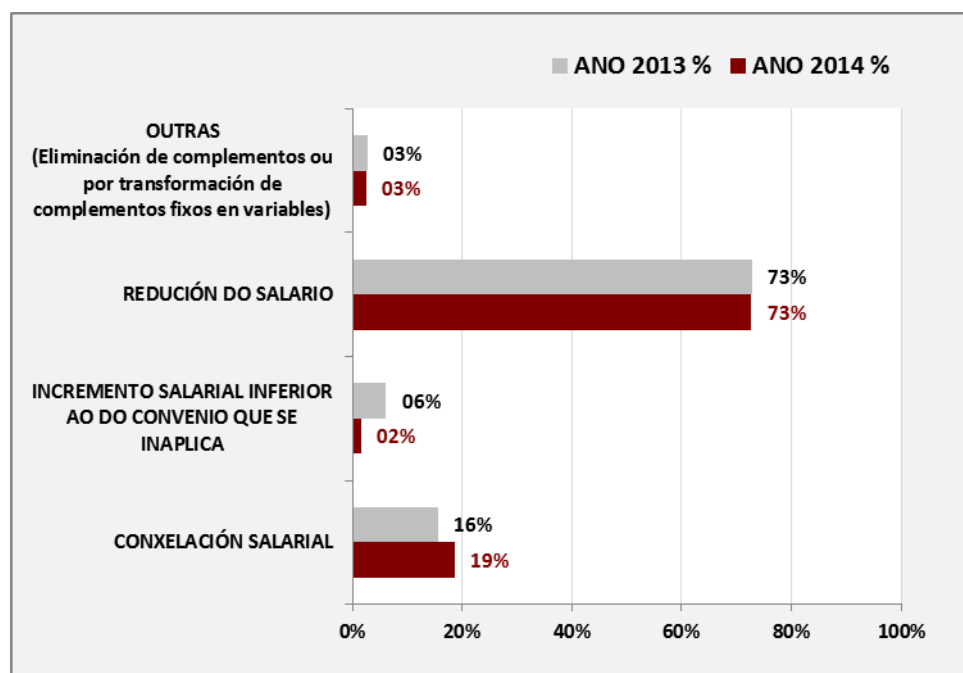

Fonte: Consello Galego de Relacións Laborais. Elaboración propia.

Cadro 9.viii

CONDICIÓN DE TRABALLO QUE SE INAPLICAN. COMPARATIVA 2014 – 2013

MEDIDA SALARIAL ADOPTADA. COMPARATIVA 2014 – 2013**Anexo II.****ESTADO DA ULTRAactividade DA NEGOCIACIÓN COLECTIVA SECTORIAL EN GALICIA**

A 31 de decembro de 2014 existen en Galicia 122 convenios de sector.

Figuran nos cadros seguintes estes convenios clasificados segundo o ámbito territorial e diferenciando os que rematan a súa vixencia en 2014 ou antes e os que continúan vixentes con posterioridade.

Entre os que rematan a súa vixencia en 2014 ou antes tense en conta se teñen pacto en contrario para o caso de denuncia, entendendo como válido o pacto contido nos convenios asinados con anterioridade á entrada en vigor da Lei 3/2012.

Considéranse denunciados os convenios que figuran nese estado no programa Regcon para o rexistro e depósito de convenios e acordos colectivos de traballo.

Diferénciase se a denuncia é anterior á entrada en vigor da Lei 3/2012 (fin da vixencia do convenio un ano desde a entrada en vigor de dita lei se non existe pacto en contrario) ou se é posterior (fin da vixencia un ano desde a denuncia se non existe pacto en contrario).

Tendo isto en conta a situación é a seguinte:

► CONVENIOS DE SECTOR A CORUÑA

REMATAN A SÚA VIXENCIA EN 2016 –**Dous teñen pacto para o caso de denuncia e un non**

Denominación convenio	Data Inicio convenio	Data Fin convenio	Ten pacto en contrario
CONSTRUCCIÓN	01/01/2012	31/12/2016	SI
DERIVADOS DO CEMENTO	01/01/2013	31/12/2016	SI
PINTURA	01/01/2013	31/12/2016	NON

REMATAN A SÚA VIXENCIA EN 2015 –**Catro teñen pacto para o caso de denuncia (un deles limitado) e dous non**

Denominación convenio	Data Inicio convenio	Data Fin convenio	Ten pacto en contrario
COMERCIO DE ALIMENTACIÓN	01/01/2012	31/12/2015	SI
COMERCIO VARIO DA PROVINCIA DA CORUÑA	01/07/2011	31/12/2015	limitado
ELABORACIÓN E INSTALACIÓN DE PEDRA E MÁRMORE	01/01/2011	31/12/2015	NON
HOSTALERÍA	01/01/2011	31/12/2015	NON
REMATANTES E SERRADOIROS DE MADEIRA	01/01/2014	31/12/2015	SI
TRANSPORTE DE MERCADORÍAS POR ESTRADA	01/01/2013	31/12/2015	SI

REMATARON A SÚA VIXENCIA EN 2014 OU ANTES –**Teñen pacto para o caso de denuncia (dous deles limitado)**

Denominación convenio	Data Inicio convenio	Data Fin convenio	Ten pacto en contrario
AMARRADORES DA PROVINCIA DA CORUÑA (1º)	01/07/1997	31/12/1999	SI
AXENCIAS MARÍTIMAS E ADUANEIRAS, EMPRESAS ESTIBADORAS PORTUARIAS E COMISIONISTAS DE TRÁNSITO	01/01/2009	31/12/2012	SI
CARPINTERÍA E EBANISTERÍA	01/01/2011	31/12/2013	SI
Empresas concesionarias de servizos municipais de aparcamento e/ou retirada de vehículos da vía pública da provincia da Coruña (ORA)	01/01/2012	31/12/2013	SI
INDUSTRIA SIDEROMETALÚRXICA	01/01/2013	31/12/2014	SI
LIMPEZA DE EDIFICIOS E LOCAIS	01/01/2011	31/12/2014	limitado
OFICINAS E DESPACHOS	01/01/2012	31/12/2014	SI
PANADERÍAS	01/01/2012	31/12/2013	SI
PROTESICOS DENTAIS (1º)	01/01/1994	31/12/1995	SI
TRANSPORTE DE VIAXEIROS EN AUTOBÚS POR ESTRADA	01/01/2012	31/12/2012	limitado

CONVENIOS DE SECTOR A CORUÑA (continuación)

**REMATARON A SÚA VIXENCIA EN 2014 OU ANTES –
NON TEÑEN PACTO para o caso de denuncia -
NON FORON DENUNCIADOS**

Denominación convenio	Data Inicio convenio	Data Fin convenio	Ten pacto en contrario
AXENCIAS DISTRIBUIDORAS DE GLP	01/01/1996	31/12/1997	NON
BEBIDAS REFRESCANTES E ANALCOHÓLICAS	01/01/2001	31/12/2002	NON
CARPINTERÍA DE RIBEIRA	01/01/2004	31/12/2006	NON
COMERCIO DE MOBLES	01/01/2009	31/12/2011	NON
COMERCIO MAIORISTA DE FROITAS, HORTALIZAS E PLÁTANOS	01/01/2008	31/12/2011	NON
CONFEITEIRÍAS, PASTELERÍAS, MASAS FRITIDAS, BOLOS E XADOS ARTESÁNS	01/01/2004	31/12/2007	NON
ESTABLECEMENTOS SANITARIOS DE HOSPITALIZACIÓN, ASISTENCIA, CONSULTA E LABORATORIOS DE ANÁLISES CLÍNICAS	01/01/2010	31/12/2014	NON
FLOTA DE ARRASTRE O FRESCO DO GRAN SOL DA PROV. DA CORUÑA	01/01/1998	31/12/1999	NON
INDUSTRIAS VINÍCOLAS, ALCOHOLEIRAS, LICOREIRAS, SIDREIRAS E O SEU COMERCIO	01/01/2001	31/12/2002	NON
PERSOAL DE TERRA EMPRESAS PESQUEIRAS	01/01/1991	31/12/1991	NON

**REMATARON A SÚA VIXENCIA EN 2014 OU ANTES –
Foi denunciado ANTES da entrada en vigor da Lei 3/2012 -
NON TEN PACTO para o caso de denuncia**

Denominación convenio	Data Inicio convenio	Data Fin convenio	Ten pacto en contrario
TINTURERÍAS, LAVANDERÍAS E REPASADO DE ROUPA	01/01/2009	31/07/2012	NON

► CONVENIOS DE SECTOR LUGO

**REMATAN A SÚA VIXENCIA EN 2017
Non ten pacto para o caso de denuncia**

Denominación convenio	Data Inicio convenio	Data Fin convenio	Ten pacto en contrario
COMERCIO DE ALIMENTACIÓN	01/01/2013	31/12/2017	NON

**REMATAN A SÚA VIXENCIA EN 2015 –
Teñen pacto para o caso de denuncia (un deles limitado)**

Denominación convenio	Data Inicio convenio	Data Fin convenio	Ten pacto en contrario
COMERCIO TÉXTIL	01/01/2011	31/12/2015	limitado
TRANSPORTE DE VIAXEIROS POR ESTRADA	01/01/2013	31/12/2015	SI

**REMATARON A SÚA VIXENCIA EN 2014 OU ANTES –
Teñen pacto para o caso de denuncia (un deles limitado)**

Denominación convenio	Data Inicio convenio	Data Fin convenio	Ten pacto en contrario
COMERCIO DE MATERIAIS DE CONSTRUCCIÓN E SANEAMENTO	01/01/2013	31/12/2013	SI
COMERCIO DO METAL	01/01/2010	31/12/2012	SI
EDIFICACIÓN E OBRAS PÚBLICAS (Construcción)	01/01/2013	31/12/2013	SI
INDUSTRIA DA EBANISTERÍA E AFÍNS	01/01/2012	31/12/2013	limitado
INDUSTRIA SIDEROMETALÚRXICA	01/01/2010	31/12/2012	SI
LIMPEZA DE EDIFICIOS E LOCAIS	01/01/2011	31/12/2014	SI
MATERIAIS E PREFABRICADOS PARA A CONSTRUCCIÓN	01/01/2013	31/12/2013	SI
PANADERÍAS	01/01/2011	31/12/2013	SI
SANIDADE PRIVADA	01/01/2004	31/12/2007	SI
TRANSPORTE DE MERCADORÍAS POR ESTRADA	01/01/2011	31/12/2013	SI

**REMATARON A SÚA VIXENCIA EN 2014 OU ANTES –
NON TEÑEN PACTO para o caso de denuncia -
NON FORON DENUNCIADOS**

Denominación convenio	Data Inicio convenio	Data Fin convenio	Ten pacto en contrario
BUQUES DE ARRASTRE Ó FRESCO	01/01/1992	31/12/1993	
CHOCOLATES, BOMBÓNS E CARAMELOS	01/01/1990	31/12/1990	
COMERCIO DE MOBLES E OBXECTOS DECORATIVOS	01/01/2007	31/12/2011	NON
CONFEITEIRÍA, PASTELERÍA E REPOSTERÍA DE LUGO	01/01/2008	31/12/2010	NON
DISTRIBUCIÓN DE BUTANO	01/01/1999	31/12/2008	NON
HOSTALERÍA	01/01/2010	31/12/2012	NON
OFICINAS E DESPACHOS DA PROVINCIA DE LUGO	01/01/2008	31/12/2011	NON
PRIMEIRA TRANSFORMACIÓN DA MADEIRA	01/01/2012	31/12/2013	NON

**REMATARON A SÚA VIXENCIA EN 2014 OU ANTES –
Limita a prórroga a un ano se non hai denuncia -
NON FOI DENUNCIADO**

Denominación convenio	Data Inicio convenio	Data Fin convenio	Ten pacto en contrario
COMERCIO DA PEL E DO CALZADO	01/01/2006	31/12/2010	NON

REMATARON A SÚA VIXENCIA EN 2014 OU ANTES –
Foi denunciado ANTES da entrada en vigor da Lei 3/2012 -
NON TEN PACTO para o caso de denuncia

Denominación convenio	Data Inicio convenio	Data Fin convenio	Ten pacto en contrario
INDUSTRIAS VINÍCOLAS, ALCOHOLEIRAS E SIDREIRAS	01/01/2008	31/12/2010	NON

► CONVENIOS DE SECTOR OURENSE

REMATAN A SÚA VIXENCIA EN 2016 –
Non ten pacto para o caso de denuncia

Denominación convenio	Data Inicio convenio	Data Fin convenio	Ten pacto en contrario
COMERCIO DE ALIMENTACIÓN	01/01/2013	31/12/2016	NON

REMATAN A SÚA VIXENCIA EN 2015 –
Non ten pacto para o caso de denuncia

Denominación convenio	Data Inicio convenio	Data Fin convenio	Ten pacto en contrario
PASTELERÍA, CONFEITERÍA, BOLERÍA, REPOSTERÍA E PRATOS PRECOCIÑADOS	01/01/2014	31/12/2015	NON

**REMATARON A SÚA VIXENCIA EN 2014 OU ANTES –
Teñen pacto para o caso de denuncia**

Denominación convenio	Data Inicio convenio	Data Fin convenio	Ten pacto en contrario
COMERCIO DA PEL	01/01/2012	31/12/2013	SI
COMERCIO DE ELEMENTOS DO METAL	01/01/2011	31/12/2011	SI
COMERCIO TÉXTIL	01/01/2009	31/12/2010	SI
CONSTRUCCIÓN	01/01/2013	31/12/2013	SI
EMPRESAS CONCESIONARIAS DE SERVIZOS MUNICIPAIS DE INMOBILIZACIÓN, RETIRADA DA VÍA PÚBLICA, TRASLADO E DEPÓSITO DE VEHÍCULOS	01/01/2008	31/12/2010	SI
FABRICANTES DE CADALEITOS	01/01/2002	31/12/2002	SI
FABRICANTES DE MOBLES, CARPINTERÍA, TAPICERÍA E EBANISTERÍA	01/01/2012	31/12/2013	SI
HOSTALERÍA	01/01/2011	31/12/2013	SI
LIMPEZA DE EDIFICIOS E LOCAIS	01/01/2012	31/12/2013	SI
LIMPEZA DE INSTITUCIÓNS HOSPITALARIAS DA SEGURIDADE SOCIAL DE OURENSE	01/01/2011	31/12/2013	SI
PANADERÍAS	01/01/2011	31/12/2014	SI
REMATANTES, SERRADOIROS E PREPARADOS INDUSTRIAIS DA MADEIRA	01/01/2008	31/12/2012	SI
SIDEROMETAL E TALLERES DE REPARACIÓN DE VEHÍCULOS	01/01/2011	31/12/2012	SI
TRANSPORTE DE MERCADORÍAS POR ESTRADA	01/01/2013	31/12/2014	SI
TRANSPORTE DE VIAXEIROS POR ESTRADA	01/01/2010	31/12/2012	SI

**REMATARON A SÚA VIXENCIA EN 2014 OU ANTES –
NON TEN PACTO para o caso de denuncia -
NON FOI DENUNCIADO**

Denominación convenio	Data Inicio convenio	Data Fin convenio	Ten pacto en contrario
SANIDADE PRIVADA	01/01/2012	31/12/2012	NON

**REMATARON A SÚA VIXENCIA EN 2014 OU ANTES –
Foi denunciado DESPOIS da entrada en vigor da Lei 3/2012 -
NON TEN PACTO para o caso de denuncia**

Denominación convenio	Data Inicio convenio	Data Fin convenio	Ten pacto en contrario
COMERCIO DE MATERIAIS PARA A CONSTRUCCIÓN E SANEAMENTO	01/01/2013	31/12/2014	NON

**REMATARON A SÚA VIXENCIA EN 2014 OU ANTES –
Foi denunciado ANTES da entrada en vigor da Lei 3/2012 -
NON TEN PACTO para o caso de denuncia**

Denominación convenio	Data Inicio convenio	Data Fin convenio	Ten pacto en contrario
INDUSTRIAS VITIVINÍCOLAS, ALCOHOLEIRAS E SIDREIRAS	01/01/2009	31/12/2010	NON

► **CONVENIOS DE SECTOR PONTEVEDRA**

**REMATAN A SÚA VIXENCIA EN 2016 –
Teñen pacto para o caso de denuncia**

Denominación convenio	Data Inicio convenio	Data Fin convenio	Ten pacto en contrario
MÁRMORES E PEDRAS	01/01/2013	31/12/2016	SI
TRANSPORTE PÚBLICO DE MERCADORÍAS POR ESTRADA	01/01/2014	31/12/2016	SI

**REMATAN A SÚA VIXENCIA EN 2015 –
Teñen pacto para o caso de denuncia (un deles limitado)**

Denominación convenio	Data Inicio convenio	Data Fin convenio	Ten pacto en contrario
AXENCIAS MARÍTIMAS	01/01/2013	31/12/2015	SI
COMERCIO DE ALIMENTACIÓN	01/01/2012	31/12/2015	SI
COMERCIO DE MATERIAIS DE CONSTRUCCIÓN E SANEAMENTO	01/01/2014	31/12/2015	SI
COMERCIO DE MOBLES	01/01/2012	31/12/2015	SI
COMERCIO RETALLISTA TÉXTEL	01/01/2012	31/12/2015	SI
HOSTALERÍA	01/01/2011	31/12/2015	SI
INDUSTRIAS DE BEBIDAS REFRESCANTES	01/07/2009	31/12/2015	SI
SECTOR EXTRACTIVO DA PEDRA NATURAL - CANTEIRAS- DE PONTEVEDRA	01/01/2007	12/06/2015	limitado

CONVENIOS DE SECTOR PONTEVEDRA (continuación)**REMATARON A SÚA VIXENCIA EN 2014 OU ANTES –
Teñen pacto para o caso de denuncia**

Denominación convenio	Data Inicio convenio	Data Fin convenio	Ten pacto en contrario
ALMACENISTAS DE MADEIRA	01/01/2011	31/12/2014	SI
CARPINTERÍA DE RIBEIRA	01/01/2012	31/12/2013	SI
CARPINTERÍA, EBANISTERÍA E ACTIVIDADES AFÍNS	01/01/2012	31/12/2013	SI
COMERCIO DE BAZARES, VENDA DE XOGUETES, ARTIGOS DE REGALO, ADORNO E RECLAMO	01/01/2012	31/12/2014	SI
COMERCIO DO METAL	01/01/2011	31/12/2014	SI
CONSTRUCCIÓN	01/01/2010	31/12/2013	SI
DERIVADOS DO CEMENTO	01/01/2011	31/12/2012	SI
EMPRESAS DO METAL SEN CONVENIO PROPIO (siderometal)	01/01/2013	31/12/2014	SI
INDUSTRIAS E DESPACHOS DE PANIFICACIÓN, CONFEITEIRÍAS, PASTELERÍAS, REPOSTERÍAS E PRATOS PREPARADOS (Confeiteirías e panaderías)	01/01/2012	31/12/2013	SI
INDUSTRIAS VINÍCOLAS OU ADEGAS, COMERCIO DE VIÑO, LICOREIRAS E VITICULTURA NAS ADEGAS DE PONTEVEDRA (INDUSTRIAS E COMERCIO VITIVINÍCOLAS)	01/01/2011	31/12/2014	SI
MAIORISTAS DE FROITAS E PRODUCTOS HORTÍCOLAS	01/01/2011	31/12/2014	SI
MANUFACTURAS E COMERCIO DE VIDRO PLANO	01/01/2012	31/12/2014	SI
REMATANTES E SERRADOIROS DE MADEIRAS	01/01/2012	31/12/2013	SI

**REMATARON A SÚA VIXENCIA EN 2014 OU ANTES –
NON TEÑEN PACTO para o caso de denuncia -
NON FORON DENUNCIADOS**

Denominación convenio	Data Inicio convenio	Data Fin convenio	Ten pacto en contrario
ALUGUEIRO DE CAIXAS PLÁSTICAS PORTADORAS DE PEIXE	01/01/1996	31/12/1997	NON
COMERCIO DA PEL	01/01/2008	31/12/2009	NON
COMERCIO POR XUNTO DE PEIXE FRESCO	01/01/2008	31/12/2010	NON
OFICINAS E DESPACHOS	01/01/2009	31/12/2012	NON
PESCA DE ARRASTRE O FRESCO NO GRAN SOL	01/08/1997	31/12/1999	NON
TRANSPORTE PÚBLICO DE VIAXEIROS POR ESTRADA	01/01/2009	31/12/2011	NON

**REMATARON A SÚA VIXENCIA EN 2014 OU ANTES –
Foi denunciado DESPOIS da entrada en vigor da Lei 3/2012 -
NON TEN PACTO para o caso de denuncia**

Denominación convenio	Data Inicio convenio	Data Fin convenio	Ten pacto en contrario
HOSPITALIZACIÓN E INTERNAMENTO (sanidade privada)	01/01/2011	31/12/2013	NON

**REMATARON A SÚA VIXENCIA EN 2014 OU ANTES –
Foron denunciados ANTES da entrada en vigor da Lei 3/2012 -
NON TEÑEN PACTO para o caso de denuncia**

Denominación convenio	Data Inicio convenio	Data Fin convenio	Ten pacto en contrario
LIMPEZA DE EDIFICIOS E LOCAIS	01/01/2008	31/12/2010	NON
VENDA POR XUNTO DE TECIDOS, MERCERÍA E PAQUETERÍA (Téxtil)	01/05/2009	30/04/2012	NON

► **CONVENIOS DE SECTOR COMUNIDADE AUTÓNOMA**

**REMATAN A SÚA VIXENCIA EN 2016 –
Non ten pacto para o caso de denuncia**

Denominación convenio	Data Inicio convenio	Data Fin convenio	Ten pacto en contrario
LOUSAS DE OURENSE E LUGO	01/01/2014	31/12/2016	NON

**REMATAN A SÚA VIXENCIA EN 2015 –
Teñen pacto para o caso de denuncia**

Denominación convenio	Data Inicio convenio	Data Fin convenio	Ten pacto en contrario
INSTALACIÓNS DEPORTIVAS E XIMNASIOS DA COMUNIDADE AUTÓNOMA DE GALICIA	01/01/2013	31/12/2015	SI
RESIDENCIAS PRIVADAS DA TERCEIRA IDADE	01/01/2009	31/12/2015	SI
TRANSPORTE DE ENFERMOS/AS E ACCIDENTADOS/AS EN AMBULANCIA NA COMUNIDADE AUTÓNOMA DE GALICIA	01/01/2013	31/12/2015	SI

CONVENIOS DE SECTOR COMUNIDADE AUTÓNOMA (continuación)**REMATARON A SÚA VIXENCIA EN 2014 OU ANTES –
Teñen pacto para o caso de denuncia**

Denominación convenio	Data Inicio convenio	Data Fin convenio	Ten pacto en contrario
APARCADOIROS, GARAXES E ESTACIONAMENTOS REGULADOS DE SUPERFICIE	01/01/2010	31/12/2012	SI
AXUDA A DOMICILIO	01/01/2009	31/12/2012	SI
EDITORIAIS	01/01/2008	31/12/2013	SI
EMPRESAS ORGANIZADORAS DO XOGO DO BINGO	01/01/2007	31/12/2009	SI
GUINDASTRES MÓBILES AUTOPROPULSADOS DE GALICIA	01/01/2010	31/12/2011	SI
I CONVENIO AUTONÓMICO PARA A ACTIVIDADE ARQUEOLÓXICA	12/03/2009	31/12/2010	SI
SECTOR DA DOBRAXE	01/01/2002	31/12/2006	SI
Sector sanitario de Galicia xestionado por fundacións públicas sanitarias ou sociedades públicas autonómicas, sometidas ao protectorado da Consellería de Sanidade - Persoal laboral -	11/05/2005	31/12/2007	SI

**REMATARON A SÚA VIXENCIA EN 2014 OU ANTES –
NON TEÑEN PACTO para o caso de denuncia -
NON FORON DENUNCIADOS**

Denominación convenio	Data Inicio convenio	Data Fin convenio	Ten pacto en contrario
ACTORES E ACTRICES DE TEATRO DE GALICIA	01/01/2009	31/12/2012	NON
CONVENIO COLECTIVO GALEGO DE CENTROS ESPECIAIS DE EMPREGO	01/01/2010	31/12/2011	NON
PERRUQUERÍAS DE DONAS, CABALEIROS, UNISEX E BELEZA	01/01/2011	31/12/2013	NON
POMPAS FÚNEBRES	01/01/2012	31/12/2014	NON

**REMATARON A SÚA VIXENCIA EN 2014 OU ANTES –
Foi denunciado DESPOIS da entrada en vigor da Lei 3/2012 -
NON TEN PACTO para o caso de denuncia**

Denominación convenio	Data Inicio convenio	Data Fin convenio	Ten pacto en contrario
EVENTOS, SERVIZOS E PRODUCIÓNS CULTURAIS	01/01/2010	31/12/2012	NON

A sinistralidade laboral

10

10.1 INTRODUCCIÓN

Analízase neste capítulo a sinistralidade laboral en Galicia durante 2014, para o que, previamente, fanse necesarias algunhas precisións.

As cifras a tratar refírense, fundamentalmente, a accidentes de traballo e enfermidades profesionais, procedendo a información das comunicacións que as empresas están obrigadas a realizar mediante o preceptivo parte de accidente de traballo ou enfermidade profesional, referíndose a aqueles que ocasionan baixa no traballo. Inclúense dentro deste concepto, tanto os accidentes que ocorren durante a xornada de traballo, e que legalmente se consideren como tales, como os accidentes *in itinere*.

10.2 DISTRIBUCIÓN POR GRAVIDADE E PROVINCIAS

Referíndose ás cifras dos accidentes con baixa, un primeiro cadro xeral (cadro 10.1) permítenos unha visión global da distribución por provincias en función da gravidade e a súa comparación coas cifras nacionais de sinistralidade.

Cadro 10.1

**Accidentes de traballo con baixa.
Por provincias e gravidade. Galicia/España. 2014**

			A Coruña	Lugo	Ourense	Pontevedra	Galicia	España ⁽¹⁾
Accidentes	En xornada de traballo	Leves	10.606	2.548	2.478	7.097	22.729	413.689
		Graves	175	82	42	130	429	3.234
		Mortais	24	9	4	22	59	454
	Total		10.805	2.639	2.524	7.249	23.217	417.377
	In itinere	Leves	1.217	233	223	997	2.670	64.222
		Graves	46	5	10	17	78	868
		Mortais	4	1	0	3	8	111
	Total		1.267	239	233	1.017	2.756	65.201

(1).-Os datos de España son provisionais.

Elaboración propia.

Fonte: Consellería de Traballo e Benestar e Ministerio de Empleo e Seguridade Social.

Os accidentes en xornada de traballo con baixa en Galicia (23.217) supoñen un 5,56% do total estatal. Sen embargo, en accidentes mortais dita porcentaxe case ascende ao 13%.

Na distribución provincial dos accidentes con baixa en xornada de traballo A Coruña e Pontevedra totalizan o 77,7% do resultado global de accidentes en Galicia.

Descompoñendo o cadro xeral (cadro 10.2), vemos que na distribución global por gravidade, producíronse en Galicia 25.973 accidentes con baixa, dos cales, 2.756 teñen o carácter de *in itinere* o que supón un 10,61%.

Informe da situación sociolaboral de Galicia. 2014

Cadro 10.2

Accidentes laborais con baixa por gravidade. Galicia 2014.

	Leves				Graves				Mortais				Totais				
	Homes	Mulleres	% Homes	% Mulleres	Homes	Mulleres	% Homes	% Mulleres	Homes	Mulleres	% Homes	% Mulleres	Homes	Mulleres	Total	% Homes	% Mulleres
En xornada de traballo	15.791	6.938	69,48	30,52	352	77	82,05	17,95	57	2	96,61	3,39	16.200	7.017	23.217	69,78	30,22
In itinere	1.039	1.631	38,91	61,09	43	35	55,13	44,87	3	5	37,50	62,50	1.085	1.671	2.756	39,37	60,63
Total	16.830	8.569	66,26	33,74	395	112	77,91	22,09	60	7	89,55	10,45	17.285	8.688	25.973	66,55	33,45

Fonte: Consellería de Traballo e Benestar. ISSGA.

No cadro 10.3 efectúase unha nova desagregación dos accidentes que permite concluír que nos desprazamentos, sexan en xornada de traballo ou *in itinere*, ocorren o 32% dos accidentes laborais, porcentaxe que se eleva nos graves ao 44,5% e nos mortais ao 61%.

Cadro 10.3

Accidentes laborais con baixa en xornada de traballo por sectores de actividade e gravidade. Galicia 2014.

	Leves				Graves				Mortais				Totais				
	Homes	Mulleres	% Homes	% Mulleres	Homes	Mulleres	% Homes	% Mulleres	Homes	Mulleres	% Homes	% Mulleres	Homes	Mulleres	Total	% Homes	% Mulleres
Agricultura	869	274	76,03	23,97	43	19	69,35	30,65	4	0	100,00	0,00	916	293	1.209	75,77	24,23
Pesca	1.002	120	89,3	10,7	48	7	87,27	12,73	20	0	100,00	0,00	1.070	127	1.197	83,39	10,61
Industria	5.059	1.233	80,4	19,6	77	5	93,90	6,10	9	1	90,00	10,00	5.145	1.239	6.384	80,59	19,41
Construción	2.825	25	99,12	0,88	84	0	100,00	0,00	8	1	88,89	11,11	2.917	26	2.943	99,12	0,88
Servizos	6.036	5.286	53,31	46,69	100	46	68,49	31,51	16	0	100,00	0,00	6.152	5.332	11.484	53,57	46,43
Total	15.791	6.938	69,48	30,52	352	77	82,05	17,95	57	2	96,61	3,39	16.200	7.017	23.217	69,78	30,22

Fonte: Consellería de Traballo e Benestar. ISSGA.

10.3 DISTRIBUCIÓN DOS ACCIDENTES DE TRABAJO, EN XORNADA DE TRABAJO, CON BAIXA POR SECTORES ECONÓMICOS

En termos absolutos, en Galicia (cadro 10.4), o sector servizos totaliza o maior número de accidentes (10.484), seguido do de industria e do de construción. Nos accidentes cualificados como mortais, pesca é o que sofre máis accidentes, resaltando máis esta cifra en comparación co número de traballadores ocupados.

Cadro 10.4

Accidentes laborais con baixa segundo lugar do accidente e gravidade. Galicia 2014.

	Leves				Graves				Mortais				Totais				
	Homes	Mulleres	% Homes	% Mulleres	Homes	Mulleres	% Homes	% Mulleres	Homes	Mulleres	% Homes	% Mulleres	Homes	Mulleres	Total	% Homes	% Mulleres
No centro ou lugar de traballo habitual	9.744	5.621	63,42	36,58	151	64	70,23	29,77	15	1	93,75	6,25	9.910	5.686	15.596	63,54	36,46
En desprazamento na xornada laboral	4.451	928	82,75	17,25	135	13	91,22	8,78	32	1	96,97	3,03	4.618	942	5.560	83,06	16,94
In itinere	1.039	1.631	38,91	61,09	43	35	55,13	44,87	3	5	37,50	62,50	1.085	1.671	2.756	39,37	60,63
Noutro centro ou lugar de traballo	1.596	389	80,40	19,60	66	0	100,00	0,00	10	0	100,00	0,00	1.672	389	2.061	81,13	18,87
Total	16.830	8.569	66,26	33,74	395	112	77,91	22,09	60	7	89,55	10,45	17.285	8.688	25.973	66,55	33,45

Fonte: Consellería de Traballo e Benestar. ISSGA.

Efectuando o exame en relación coa poboación asalariada ocupada nestes sectores (cadro 10.5), loxicamente e en virtude da, xenericamente, menor posibilidade de risco, o sector servizos, que ocupa o maior número de asalariados (74,15%), porcentualmente sofre menor número de accidentes (49,46%). O resto dos sectores teñen maior porcentaxe de accidentes que de poboación asalariada ocupada neles.

Cadro 10.5**Asalariados/as por sectores económicos. Galicia 2014.**

	Total	%
Agricultura e pesca	24,5	3,12
Industria	134,7	17,14
Construción	44,0	5,60
Servizos	582,9	74,15
Total	786,1	100

Elaboración propia.

Fonte: INE, Enquisa de poboación activa. IV trimestre 2014.

A distribución desagregada por provincias aparece reflectida no cadro 10.6.

Cadro 10.6**Accidentes laborais con baixa en xornada de traballo por sectores de actividade e gravidade. Por provincias. Galicia 2014.****A Coruña**

	Leves				Graves				Mortais				Totais				
	Homes	Mulleres	% Homes	% Mulleres	Homes	Mulleres	% Homes	% Mulleres	Homes	Mulleres	% Homes	% Mulleres	Homes	Mulleres	Total	% Homes	% Mulleres
Agricultura	341	95	78,21	21,79	15	7	68,18	31,82	2	0	100,00	0,00	358	102	460	77,83	22,17
Pesca	499	46	95,56	8,44	29	4	87,88	12,12	8	0	100,00	0,00	536	50	586	91,47	8,53
Industria	2.120	496	81,04	18,96	28	2	93,33	6,67	2	1	66,67	33,33	2.150	499	2.649	81,16	18,84
Construción	1.390	15	98,93	1,07	33	0	100,00	0,00	3	1	75,00	25,00	1.426	16	1.442	98,89	1,11
Servizos	2.993	2.611	53,41	46,59	37	20	64,91	35,09	7	0	100,00	0,00	3.037	2.631	5.668	53,58	46,42
Total	7.343	3.263	69,23	30,77	142	33	81,14	18,86	22	2	91,67	8,33	7.507	3.298	10.805	69,48	30,52

Lugo

	Leves				Graves				Mortais				Totais				
	Homes	Mulleres	% Homes	% Mulleres	Homes	Mulleres	% Homes	% Mulleres	Homes	Mulleres	% Homes	% Mulleres	Homes	Mulleres	Total	% Homes	% Mulleres
Agricultura	285	107	72,7	27,3	15	10	60,00	40,00	2	0	100,00	0,00	302	117	419	72,08	27,92
Pesca	88	1	98,88	1,12	4	0	100,00	0,00	3	0	100,00	0,00	95	1	96	98,96	1,04
Industria	397	61	86,68	13,32	7	0	100,00	0,00	0	0	0,00	0,00	404	61	465	86,88	13,12
Construción	365	0	100,00	0,00	19	0	100,00	0,00	1	0	100,00	0,00	385	0	385	100,00	0,00
Servizos	659	585	52,97	47,03	20	7	74,07	25,93	3	0	100,00	0,00	682	592	1.274	53,53	46,47
Total	1.794	754	70,41	29,59	65	17	59,42	20,73	9	0	100,00	0,00	1.868	771	2.639	70,78	29,22

Ourense

	Leves				Graves				Mortais				Totais				
	Homes	Mulleres	% Homes	% Mulleres	Homes	Mulleres	% Homes	% Mulleres	Homes	Mulleres	% Homes	% Mulleres	Homes	Mulleres	Total	% Homes	% Mulleres
Agricultura	107	19	84,92	15,08	5	0	100,00	0,00	0	0	0,00	0,00	112	19	131	85,50	14,50
Pesca	0	0	0,00	0,00	0	0	0,00	0,00	0	0	0,00	0,00	0	0	0	0,00	0,00
Industria	615	143	81,13	18,87	10	0	100,00	0,00	2	0	100,00	0,00	627	143	770	81,43	18,57
Construción	444	5	98,89	1,11	9	0	100,00	0,00	1	0	100,00	0,00	454	5	459	98,91	1,09
Servizos	558	587	48,73	51,27	12	6	66,67	33,33	1	0	100,00	0,00	571	593	1.164	49,05	50,95
Total	1.724	754	69,57	30,43	36	6	91,49	14,29	4	0	100,00	0,00	1.764	760	2.524	69,89	30,11

Pontevedra

	Leves				Graves				Mortais				Totais				
	Homes	Mulleres	% Homes	% Mulleres	Homes	Mulleres	% Homes	% Mulleres	Homes	Mulleres	% Homes	% Mulleres	Homes	Mulleres	Total	% Homes	% Mulleres
Agricultura	136	53	71,96	28,04	8	2	80,00	20,00	0	0	0,00	0,00	144	55	199	72,36	27,64
Pesca	415	73	85,04	14,96	15	3	82,33	16,67	9	0	100,00	0,00	439	76	515	85,24	14,76
Industria	1.927	533	78,33	21,67	32	3	91,43	8,57	5	0	100,00	0,00	1.964	536	2.500	78,56	21,44
Construción	626	5	99,21	0,79	23	0	100,00	0,00	3	0	100,00	0,00	652	5	657	99,24	0,76
Servizos	1.826	1.503	54,85	45,15	31	13	70,45	29,55	5	0	100,00	0,00	1.862	1.516	3.378	55,12	44,88
Total	4.930	2.167	69,47	30,53	109	21	83,85	16,15	22	0	87,50	0,00	5.061	2.188	7.249	69,82	30,18

Fonte: Consellería de Traballo e Benestar. ISSGA.

10.4 DISTRIBUCIÓN POR ACTIVIDADES

Na distribución por actividades económicas (cadros 10.7 a 10.11) pódese observar que, claramente, a construción e o comercio, coas súas especialidades, ocupan o primeiro lugar en número global de accidentes, destacando dun xeito significativo sobre as demais actividades. No total de accidentes, na súa distribución provincial, salienta tamén en cada unha das provincias galegas estas actividades.

Informe da situación sociolaboral de Galicia. 2014

Cadro 10.7 Accidentes laborais con baixa en xornada de traballo segundo actividades económicas* por gravidade. Galicia 2014.

Galicia		Leves		Graves		Mortais		Totais		
		Homes	Mulleres	Homes	Mulleres	Homes	Mulleres	Homes	Mulleres	Total
1	Agricultura, gandería, caza e servizos relacionados con elas	420	266	27	19	2	0	449	285	734
2	Silvicultura e explotacións forestais	449	8	16	0	2	0	467	8	475
3	Pesca e acuicultura	1.002	120	48	7	20	0	1.070	127	1.197
5	Extracción de antracita, hulla e lignito	0	0	0	0	0	0	0	0	0
6	Extracción de cru, petróleo e gas natural	0	0	0	0	0	0	0	0	0
7	Extracción minerais metálicos	2	0	0	0	0	0	2	0	2
8	Outras industrias extractivas	123	2	5	0	3	0	131	2	133
9	Actividades de apoio ás industrias extractivas	2	0	0	0	0	0	2	0	2
10	Industria da alimentación	767	745	7	4	0	1	774	750	1.524
11	Fabricación de bebidas	70	18	3	0	0	0	73	18	91
13	Industria téxtil	28	18	1	0	0	0	29	18	47
14	Confección de roupa de vestir	36	150	1	0	0	0	37	150	187
15	Industria do coiro e do calzado	5	3	0	0	0	0	5	3	8
16	Industria da madeira e cortiza (agás mobles); cestería e espartaría	421	37	12	0	0	0	433	37	470
17	Industria do papel	53	4	1	0	0	0	54	4	58
18	Artes gráficas e reprodución de soportes gravados	60	9	1	0	0	0	61	9	70
19	Coquerías e refinación de petróleo	6	0	0	0	0	0	6	0	6
20	Industria química	70	5	1	0	0	0	71	5	76
21	Fabricación de produtos farmacéuticos	5	6	0	0	0	0	5	6	11
22	Fabricación de produtos de caucho e plásticos	135	26	1	0	0	0	136	26	162
23	Fabricación doutros produtos minerais non metálicos	343	27	6	0	1	0	350	27	377
24	Metallurxia; fabricación de produtos de ferro, aceiro e ferroalixes	199	3	1	0	2	0	202	3	205
25	Fabricación de produtos metálicos, agás maquinaria e equipamento	906	23	18	0	1	0	925	23	948
26	Fabricación de produtos informáticos, electrónicos e ópticos	11	1	0	0	0	0	11	1	12
27	Fabricación de material e equipamento eléctrico	38	4	0	0	0	0	38	4	42
28	Fabricación de maquinaria e equipamento n.c.n.	214	16	1	0	0	0	215	16	231
29	Fabricación de vehículos de motor, remolques e semirremolques	298	62	0	0	1	0	299	62	361
30	Fabricación doutro material de transporte	544	9	7	0	0	0	551	9	560
31	Fabricación de mobles	154	3	3	0	0	0	157	3	160
32	Outras industrias manufactureiras	13	5	0	0	0	0	13	5	18
33	Reparación e instalación de maquinaria e equipamento	213	8	0	1	1	0	214	9	223
35	Fornecemento de enerxía eléctrica, gas, vapor e aire acondicionado	45	1	2	0	0	0	47	1	48
36	Captación, depuración e distribución de auga	32	3	1	0	0	0	33	3	36
37	Recolla e tratamento de augas residuais	11	0	0	0	0	0	11	0	11
38	Recolla, tratamento e eliminación de residuos; valorización	230	44	4	0	0	0	234	44	278
39	Actividades de descontaminación e outros servizos de xestión de residuos	25	1	1	0	0	0	26	1	27
41	Construción de edificios	1.020	15	37	0	1	0	1.058	15	1.073
42	Enxeñaría civil	339	0	5	0	3	0	347	0	347
43	Actividades de construción especializada	1.466	10	42	0	4	1	1.512	11	1.523
45	Venda reparación de vehículos de motor e motocicletas	568	14	8	1	1	0	577	15	592
46	Comercio por xunto e intermedarios do comercio, agás vehículos de motor e motocicletas	878	170	13	2	3	0	894	172	1.066
47	Comercio a retalto, agás vehículos de motor e motocicletas	664	1.115	6	3	0	0	670	1.118	1.788
49	Transporte terrestre e por tubaxe	694	32	17	0	6	0	717	32	749
50	Transporte marítimo e por vías navegables interiores	43	2	1	0	0	0	44	2	46
51	Transporte aéreo	5	7	0	0	0	0	5	7	12
52	Almacenamento e actividades anexas ao transporte	517	75	3	0	3	0	523	75	598
53	Actividades postais e de correos	74	67	2	1	0	0	76	68	144
55	Servizos de aloxamento	67	120	0	0	0	0	67	120	187
56	Servizos de comidas e bebidas	430	571	5	4	0	0	435	575	1.010
58	Edición	12	5	0	0	0	0	12	5	17
59	Actividades cinematográficas, de vídeo e de programas de televisión, gravación de son e edición musical	6	5	0	0	0	0	6	5	11
60	Actividades de programación e emisión de radio e televisión	10	3	0	0	0	0	10	3	13
61	Telecomunicacións	40	9	0	0	0	0	40	9	49
62	Programación, consultaría e outras actividades relacionadas coa Informática	8	12	1	0	0	0	9	12	21
63	Servizos de información	0	0	0	0	0	0	0	0	0
64	Servizos financeiros, agás seguros e fondos de pensións	11	21	1	1	0	0	12	22	34
65	Seguros, reaseguros e fondos de pensións, agás Seguridade Social obrigatoria	2	4	0	0	0	0	2	4	6
66	Actividades auxiliares aos servizos financeiros e seguros	3	3	0	0	0	0	3	3	6
68	Actividades inmobiliarias	15	6	0	0	0	0	15	6	21
69	Actividades xurídicas e de contabilidade	23	11	1	0	0	0	24	11	35
70	Actividades das sedes centrais; actividades consultoría de xestión empresarial	5	7	0	0	0	0	5	7	12
71	Servizos técnicos de arquitectura e enxeñaría; ensaios e análises técnicas	81	19	0	0	0	0	81	19	100
72	Investigación e desenvolvemento	5	9	0	0	0	0	5	9	14
73	Publicidade e estudos de mercado	25	9	0	0	0	0	25	9	34
74	Outras actividades profesionais, científicas e técnicas	31	13	0	2	0	0	31	15	46
75	Actividades veterinarias	5	8	0	0	0	0	5	8	13
77	Actividades de aluguer	53	6	2	0	0	0	55	6	61
78	Actividades relacionadas co emprego	16	4	0	0	0	0	16	4	20
79	Actividades de axencias de viaxes, operadores turísticos, servizos de reservas e actividades relacionadas con estes	1	3	0	0	0	0	1	3	4
80	Actividades de seguranza e investigación	65	16	1	0	0	0	66	16	82
81	Servizos a edificios e actividades de xardinaría	188	225	2	0	2	0	192	225	417
82	Actividades administrativas de oficina e outras actividades auxiliares das empresas	47	41	1	0	0	0	48	41	89
84	Administración pública e defensa; Seguridade Social obrigatoria	778	623	12	5	0	0	790	628	1.418
85	Educación	90	214	0	0	0	0	90	214	304
86	Actividades sanitarias	215	842	15	18	0	0	230	860	1.090
87	Asistencia en establecementos residenciais	43	372	0	1	0	0	43	373	416
88	Actividades de servizos sociais sen aloxamento	41	320	2	0	1	0	44	320	364
90	Actividades de creación artísticas e espéctáculos	22	11	1	0	0	0	23	11	34
91	Actividades de bibliotecas, arquivos, museos e outras actividades culturais	6	2	0	0	0	0	6	2	8
92	Actividades de xogos de azar e apostas	11	3	0	0	0	0	11	3	14
93	Actividades deportivas, recreativas e de entretemento	129	58	2	0	0	0	131	58	189
94	Actividades asociativas	15	31	2	0	0	0	17	31	48
95	Reparación de ordenadores, efectos persoais e artigos de uso doméstico	26	2	1	0	0	0	27	2	29
96	Outros servizos persoais	58	89	1	0	0	0	59	89	148
97	Actividades dos fogares como empregadores de persoal doméstico	8	106	0	8	0	0	8	114	122
99	Actividades de organizacións e organismos extraterritoriais	2	1	0	0	0	0	2	1	3
Total		15.791	6.938	352	77	57	2	16.200	7.017	23.217

*Clasificación nacional de actividades económicas (CNAE) 2009. Fonte: Consellería de Traballo e Benestar. ISSGA.

Cadro 10.8

Accidentes laborais con baixa en xornada de traballo segundo actividades económicas* por gravidade. Galicia 2014.

A Coruña

		Leves		Graves		Mortais		Totais		
		Homes	Mulleres	Homes	Mulleres	Homes	Mulleres	Homes	Mulleres	Total
1	Agricultura, gandería, caza e servizos relacionados con elas	129	94	7	7	2	0	138	101	239
2	Silvicultura e explotacións forestais	212	1	8	0	0	0	220	1	221
3	Pesca e acuicultura	499	46	29	4	8	0	536	50	586
5	Extracción de antracita, hulla e lignito	0	0	0	0	0	0	0	0	0
6	Extracción de cru, petróleo e gas natural	0	0	0	0	0	0	0	0	0
7	Extracción minerais metálicos	0	0	0	0	0	0	0	0	0
8	Outras industrias extractivas	19	1	1	0	0	0	20	1	21
9	Actividades de apoio ás industrias extractivas	2	0	0	0	0	0	2	0	2
10	Industria da alimentación	293	278	2	1	0	1	295	280	575
11	Fabricación de bebidas	30	4	0	0	0	0	30	4	34
13	Industria téxtil	10	14	0	0	0	0	10	14	24
14	Confección de roupa de vestir	24	111	1	0	0	0	25	111	136
15	Industria do coiro e do calzado	2	1	0	0	0	0	2	1	3
16	Industria da madeira e cortiza (agás mobles); cestería e espartaría	221	12	4	0	0	0	225	12	237
17	Industria do papel	33	4	1	0	0	0	34	4	38
18	Artes gráficas e reprodución de soportes gravados	51	7	1	0	0	0	52	7	59
19	Coquerías e refinación de petróleo	3	0	0	0	0	0	3	0	3
20	Industria química	39	1	0	0	0	0	39	1	40
21	Fabricación de produtos farmacéuticos	0	1	0	0	0	0	0	1	1
22	Fabricación de produtos de caucho e plásticos	38	1	0	0	0	0	38	1	39
23	Fabricación doutros produtos minerais non metálicos	90	1	2	0	0	0	92	1	93
24	Metalurxia; fabricación de produtos de ferro, aceiro e ferroalixes	140	1	1	0	0	0	141	1	142
25	Fabricación de produtos metálicos, agás maquinaria e equipamento	397	5	8	0	1	0	406	5	411
26	Fabricación de produtos informáticos, electrónicos e ópticos	8	0	0	0	0	0	8	0	8
27	Fabricación de material e equipamento eléctrico	21	3	0	0	0	0	21	3	24
28	Fabricación de maquinaria e equipamento n.c.n.	54	1	1	0	0	0	55	1	56
29	Fabricación de vehículos de motor, remolques e semirremolques	49	2	0	0	0	0	49	2	51
30	Fabricación doutro material de transporte	160	2	1	0	0	0	161	2	163
31	Fabricación de mobles	104	3	1	0	0	0	105	3	108
32	Outras industrias manufactureiras	7	2	0	0	0	0	7	2	9
33	Reparación e instalación de maquinaria e equipamento	97	1	0	1	1	0	98	2	100
35	Fornecemento de enerxía eléctrica, gas, vapor e aire acondicionado	29	1	1	0	0	0	30	1	31
36	Captación, depuración e distribución de auga	17	3	0	0	0	0	17	3	20
37	Recolla e tratamento de augas residuais	5	0	0	0	0	0	5	0	5
38	Recolla, tratamento e eliminación de residuos; valorización	153	35	2	0	0	0	155	35	190
39	Actividades de descontaminación e outros servizos de xestión de residuos	24	1	1	0	0	0	25	1	26
41	Construción de edificios	482	8	10	0	1	0	493	8	501
42	Enxeñaría civil	121	0	3	0	1	0	125	0	125
43	Actividades de construción especializada	787	7	20	0	1	1	808	8	816
45	Venda reparación de vehículos de motor e motocicletas	215	7	2	0	1	0	218	7	225
46	Comercio por xunto e intermediarios do comercio, agás vehículos de motor e motocicletas	382	74	7	2	1	0	390	76	466
47	Comercio a retallo, agás vehículos de motor e motocicletas	397	611	1	2	0	0	398	613	1.011
49	Transporte terrestre e por tubaxe	287	8	3	0	0	0	290	8	298
50	Transporte marítimo e por vías navegables interiores	23	0	1	0	0	0	24	0	24
51	Transporte aéreo	5	6	0	0	0	0	5	6	11
52	Almacenamento e actividades anexas ao transporte	343	61	1	0	3	0	347	61	408
53	Actividades postais e de correos	44	34	1	0	0	0	45	34	79
55	Servizos de aloxamento	32	54	0	0	0	0	32	54	86
56	Servizos de comidas e bebidas	220	243	3	0	0	0	223	243	466
58	Edición	5	0	0	0	0	0	5	0	5
59	Actividades cinematográficas, de vídeo e de programas de televisión, gravación de son e edición musical	5	2	0	0	0	0	5	2	7
60	Actividades de programación e emisión de radio e televisión	6	1	0	0	0	0	6	1	7
61	Telecomunicacións	12	5	0	0	0	0	12	5	17
62	Programación, consultaría e outras actividades relacionadas coa Informática	5	5	0	0	0	0	5	5	10
63	Servizos de información	0	0	0	0	0	0	0	0	0
64	Servizos financeiros, agás seguros e fondos de pensións	5	10	1	0	0	0	6	10	16
65	Seguros, reaseguros e fondos de pensións, agás Seguridade Social obrigatoria	0	3	0	0	0	0	0	3	3
66	Actividades auxiliares aos servizos financeiros e seguros	1	1	0	0	0	0	1	1	2
68	Actividades inmobiliarias	9	5	0	0	0	0	9	5	14
69	Actividades xurídicas e de contabilidade	18	5	1	0	0	0	19	5	24
70	Actividades das sedes centrais; actividades consultoría de xestión empresarial	5	2	0	0	0	0	5	2	7
71	Servizos técnicos de arquitectura e enxeñaría; ensaios e análises técnicas	57	8	0	0	0	0	57	8	65
72	Investigación e desenvolvemento	0	3	0	0	0	0	0	3	3
73	Publicidade e estudos de mercado	20	7	0	0	0	0	20	7	27
74	Outras actividades profesionais, científicas e técnicas	27	11	0	2	0	0	27	13	40
75	Actividades veterinarias	2	3	0	0	0	0	2	3	5
77	Actividades de aluguer	18	5	1	0	0	0	19	5	24
78	Actividades relacionadas co emprego	8	3	0	0	0	0	8	3	11
79	Actividades de axencias de viaxes, operadores turísticos, servizos de reservas e actividades relacionadas con estes	1	1	0	0	0	0	1	1	2
80	Actividades de seguranza e investigación	55	11	0	0	0	0	55	11	66
81	Servizos a edificios e actividades de xardinaría	132	120	1	0	1	0	134	120	254
82	Actividades administrativas de oficina e outras actividades auxiliares das empresas	23	32	1	0	0	0	24	32	56
84	Administración pública e defensa; Seguridade Social obrigatoria	319	275	6	2	0	0	325	277	602
85	Educación	32	93	0	0	0	0	32	93	125
86	Actividades sanitarias	88	379	2	9	0	0	90	388	478
87	Asistencia en establecementos residenciais	21	167	0	0	0	0	21	167	188
88	Actividades de servizos sociais sen aloxamento	24	188	1	0	1	0	26	188	214
90	Actividades de creación artísticas e espectáculos	11	8	1	0	0	0	12	8	20
91	Actividades de bibliotecas, arquivos, museos e outras actividades culturais	0	1	0	0	0	0	0	1	1
92	Actividades de xogos de azar e apostas	8	2	0	0	0	0	8	2	10
93	Actividades deportivas, recreativas e de entretemento	65	35	1	0	0	0	66	35	101
94	Actividades asociativas	6	15	1	0	0	0	7	15	22
95	Reparación de ordenadores, efectos persoais e artigos de uso doméstico	13	1	0	0	0	0	13	1	14
96	Outros servizos persoais	38	65	1	0	0	0	39	65	104
97	Actividades dos fogares como empregadores de persoal doméstico	5	41	0	3	0	0	5	44	49
99	Actividades de organizacións e organismos extraterritoriais	1	0	0	0	0	0	1	0	1
Total		7.343	3.263	142	33	22	2	7.507	3.298	10.805

*Clasificación nacional de actividades económicas (CNAE) 2009
Fonte: Consellería de Traballo e Benestar. ISSGA.

Informe da situación sociolaboral de Galicia. 2014

Cadro 10.9
Accidentes laborales con baixa en xornada de traballo segundo actividades económicas* por gravidade. Galicia 2014.

Lugo		Leves		Graves		Mortais		Totais		
		Homes	Mulleres	Homes	Mulleres	Homes	Mulleres	Homes	Mulleres	Total
1	Agricultura, gandería, caza e servizos relacionados con elas	162	105	10	10	0	0	172	115	287
2	Silvicultura e explotacións forestais	123	2	5	0	2	0	130	2	132
3	Pesca e acuicultura	88	1	4	0	3	0	95	1	96
5	Extracción de antracita, hulla e lignito	0	0	0	0	0	0	0	0	0
6	Extracción de cru, petróleo e gas natural	0	0	0	0	0	0	0	0	0
7	Extracción minerais metálicos	2	0	0	0	0	0	2	0	2
8	Outras industrias extractivas	22	0	1	0	0	0	23	0	23
9	Actividades de apoio ás industrias extractivas	0	0	0	0	0	0	0	0	0
10	Industria da alimentación	86	51	2	0	0	0	88	51	139
11	Fabricación de bebidas	9	0	0	0	0	0	9	0	9
13	Industria téxtil	0	0	0	0	0	0	0	0	0
14	Confección de roupa de vestir	0	0	0	0	0	0	0	0	0
15	Industria do coiro e do calzado	0	0	0	0	0	0	0	0	0
16	Industria da madeira e cortiza (agás mobles); cestería e espartaría	68	6	1	0	0	0	69	6	75
17	Industria do papel	0	0	0	0	0	0	0	0	0
18	Artes gráficas e reprodución de soportes gravados	2	0	0	0	0	0	2	0	2
19	Coquerías e refinación de petróleo	0	0	0	0	0	0	0	0	0
20	Industria química	7	0	1	0	0	0	8	0	8
21	Fabricación de produtos farmacéuticos	2	0	0	0	0	0	2	0	2
22	Fabricación de produtos de caucho e plásticos	12	0	0	0	0	0	12	0	12
23	Fabricación doutros produtos minerais non metálicos	24	2	0	0	0	0	24	2	26
24	Metalurxia; fabricación de produtos de ferro, aceiro e ferroalixes	14	0	0	0	0	0	14	0	14
25	Fabricación de produtos metálicos, agás maquinaria e equipamento	62	0	0	0	0	0	62	0	62
26	Fabración de produtos informáticos, electrónicos e ópticos	0	0	0	0	0	0	0	0	0
27	Fabricación de material e equipamento eléctrico	1	0	0	0	0	0	1	0	1
28	Fabricación de maquinaria e equipamento n.c.n.	10	0	0	0	0	0	10	0	10
29	Fabricación de vehículos de motor, remolques e semiremolques	2	0	0	0	0	0	2	0	2
30	Fabricación doutro material de transporte	12	0	0	0	0	0	12	0	12
31	Fabricación de mobles	11	0	1	0	0	0	12	0	12
32	Outras industrias manufactureiras	2	0	0	0	0	0	2	0	2
33	Reparación e instalación de maquinaria e equipamento	31	0	0	0	0	0	31	0	31
35	Fornecemento de enerxía eléctrica, gas, vapor e aire acondicionado	2	0	0	0	0	0	2	0	2
36	Captación, depuración e distribución de auga	1	0	0	0	0	0	1	0	1
37	Recolla e tratamento de augas residuais	1	0	0	0	0	0	1	0	1
38	Recolla, tratamento e eliminación de residuos; valorización	14	2	1	0	0	0	15	2	17
39	Actividades de descontaminación e outros servizos de xestión de residuos	0	0	0	0	0	0	0	0	0
41	Construción de edificios	162	0	13	0	0	0	175	0	175
42	Enxeñaría civil	31	0	1	0	0	0	32	0	32
43	Actividades de construción especializada	172	0	5	0	1	0	178	0	178
45	Venda reparación de vehículos de motor e motocicletas	76	2	0	0	0	0	76	2	78
46	Comercio por xunto e intermediarios do comercio, agás vehículos de motor e motocicletas	115	13	1	0	1	0	117	13	130
47	Comercio a retallo, agás vehículos de motor e motocicletas	39	81	1	0	0	0	40	81	121
49	Transporte terrestre e por tubaxe	114	5	8	0	1	0	123	5	128
50	Transporte marítimo e por vías navegables interiores	0	0	0	0	0	0	0	0	0
51	Transporte aéreo	0	0	0	0	0	0	0	0	0
52	Almacenamento e actividades anexas ao transporte	16	3	0	0	0	0	16	3	19
53	Actividades postais e de correos	8	8	0	0	0	0	8	8	16
55	Servizos de aloxamento	9	20	0	0	0	0	9	20	29
56	Servizos de comidas e bebidas	48	71	0	2	0	0	48	73	121
58	Edición	3	1	0	0	0	0	3	1	4
	Actividades cinematográficas, de vídeo e de programas de televisión, gravación de son e edición musical	0	0	0	0	0	0	0	0	0
60	Actividades de programación e emisión de radio e televisión	2	1	0	0	0	0	2	1	3
61	Telecomunicacións	5	3	0	0	0	0	5	3	8
62	Programación, consultaría e outras actividades relacionadas coa informática	1	7	0	0	0	0	1	7	8
63	Servizos de información	0	0	0	0	0	0	0	0	0
64	Servizos financeiros, agás seguros e fondos de pensións	1	0	0	0	0	0	1	0	1
65	Seguros, reaseguros e fondos de pensións, agás Seguridade Social obrigatoria	0	0	0	0	0	0	0	0	0
66	Actividades auxiliares aos servizos financeiros e seguros	0	1	0	0	0	0	0	1	1
68	Actividades inmobiliarias	0	0	0	0	0	0	0	0	0
69	Actividades xurídicas e de contabilidade	0	0	0	0	0	0	0	0	0
70	Actividades das sedes centrais; actividades consultoría de xestión empresarial	0	1	0	0	0	0	0	1	1
71	Servizos técnicos de arquitectura e enxeñaría; ensaios e análises técnicas	7	3	0	0	0	0	7	3	10
72	Investigación e desenvolvemento	0	1	0	0	0	0	0	1	1
73	Publicidade e estudos de mercado	1	0	0	0	0	0	1	0	1
74	Outras actividades profesionais, científicas e técnicas	0	2	0	0	0	0	0	2	2
75	Actividades veterinarias	3	2	0	0	0	0	3	2	5
77	Actividades de aluguer	13	0	1	0	0	0	14	0	14
78	Actividades relacionadas co emprego	4	1	0	0	0	0	4	1	5
	Actividades de axencias de viaxes, operadores turísticos, servizos de reservas e actividades relacionadas con estes	0	0	0	0	0	0	0	0	0
80	Actividades de seguranza e investigación	4	0	0	0	0	0	4	0	4
81	Servizos a edificios e actividades de xardinaría	13	30	0	0	1	0	14	30	44
82	Actividades administrativas de oficina e outras actividades auxiliares das empresas	3	1	0	0	0	0	3	1	4
84	Administración pública e defensa; Seguridade Social obrigatoria	100	106	1	0	0	0	101	106	207
85	Educación	14	15	0	0	0	0	14	15	29
86	Actividades sanitarias	29	98	7	5	0	0	36	103	139
87	Asistencia en establecementos residenciais	4	42	0	0	0	0	4	42	46
88	Actividades de servizos sociais sen aloxamento	5	32	0	0	0	0	5	32	37
90	Actividades de creación artísticas e espectáculos	3	1	0	0	0	0	3	1	4
91	Actividades de bibliotecas, arquivos, museos e outras actividades culturais	0	0	0	0	0	0	0	0	0
92	Actividades de xogos de azar e apostas	1	1	0	0	0	0	1	1	2
93	Actividades deportivas, recreativas e de entretemento	8	6	0	0	0	0	8	6	14
94	Actividades asociativas	2	4	1	0	0	0	3	4	7
95	Reparación de ordenadores, efectos persoais e artigos de uso doméstico	3	0	0	0	0	0	3	0	3
96	Outros servizos persoais	4	8	0	0	0	0	4	8	12
97	Actividades dos fogares como empregadores de persoal doméstico	1	15	0	0	0	0	1	15	16
99	Actividades de organizacións e organismos extraterritoriais	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Total		1.794	754	65	17	9	0	1.868	771	2.639

*Clasificación nacional de actividades económicas (CNAE) 2009
Fonte: Consellería de Traballo e Benestar. ISSGA.

Cadro 10.10

Accidentes laborais con baixa en xornada de traballo segundo actividades económicas* por gravidade. Galicia 2014.

Ourense

		Leves		Graves		Mortais		Totais		
		Homes	Mulleres	Homes	Mulleres	Homes	Mulleres	Homes	Mulleres	Total
1	Agricultura, gandería, caza e servizos relacionados con elas	47	17	5	0	0	0	52	17	69
2	Silvicultura e explotacións forestais	60	2	0	0	0	0	60	2	62
3	Pesca e acuicultura	0	0	0	0	0	0	0	0	0
5	Extracción de antracita, hulla e lignito	0	0	0	0	0	0	0	0	0
6	Extracción de cru, petróleo e gas natural	0	0	0	0	0	0	0	0	0
7	Extracción minerais metálicos	0	0	0	0	0	0	0	0	0
8	Outras industrias extractivas	50	1	1	0	2	0	53	1	54
9	Actividades de apoio ás industrias extractivas	0	0	0	0	0	0	0	0	0
10	Industria da alimentación	48	31	0	0	0	0	48	31	79
11	Fabricación de bebidas	21	6	1	0	0	0	22	6	28
13	Industria téxtil	4	1	0	0	0	0	4	1	5
14	Confección de roupa de vestir	9	28	0	0	0	0	9	28	37
15	Industria do coiro e do calzado	0	0	0	0	0	0	0	0	0
16	Industria da madeira e cortiza (agás mobles); cestería e espartaría	53	3	3	0	0	0	56	3	59
17	Industria do papel	1	0	0	0	0	0	1	0	1
18	Artes gráficas e reprodución de soportes gravados	1	0	0	0	0	0	1	0	1
19	Coquerías e refinación de petróleo	3	0	0	0	0	0	3	0	3
20	Industria química	5	1	0	0	0	0	5	1	6
21	Fabricación de produtos farmacéuticos	0	1	0	0	0	0	0	1	1
22	Fabricación de produtos de caucho e plásticos	27	13	0	0	0	0	27	13	40
23	Fabricación doutros produtos minerais non metálicos	126	23	2	0	0	0	128	23	151
24	Metalurxia; fabricación de produtos de ferro, aceiro e ferroalixaxes	7	0	0	0	0	0	7	0	7
25	Fabricación de produtos metálicos, agás maquinaria e equipamento	83	0	2	0	0	0	85	0	85
26	Fabricación de produtos informáticos, electrónicos e ópticos	2	1	0	0	0	0	2	1	3
27	Fabricación de material e equipamento eléctrico	5	1	0	0	0	0	5	1	6
28	Fabricación de maquinaria e equipamento n.c.n.	56	13	0	0	0	0	56	13	69
29	Fabricación de vehículos de motor, remolques e semirremolques	50	15	0	0	0	0	50	15	65
30	Fabricación doutro material de transporte	8	3	0	0	0	0	8	3	11
31	Fabricación de mobles	14	0	1	0	0	0	15	0	15
32	Outras industrias manufactureiras	2	1	0	0	0	0	2	1	3
33	Reparación e instalación de maquinaria e equipamento	9	0	0	0	0	0	9	0	9
35	Fornecemento de enerxía eléctrica, gas, vapor e aire acondicionado	3	0	0	0	0	0	3	0	3
36	Captación, depuración e distribución de auga	4	0	0	0	0	0	4	0	4
37	Recolla e tratamento de augas residuais	0	0	0	0	0	0	0	0	0
38	Recolla, tratamento e eliminación de residuos; valorización	23	1	0	0	0	0	23	1	24
39	Actividades de descontaminación e outros servizos de xestión de residuos	1	0	0	0	0	0	1	0	1
41	Construción de edificios	118	3	3	0	0	0	121	3	124
42	Enxeñaría civil	128	0	0	0	0	0	128	0	128
43	Actividades de construción especializada	198	2	6	0	1	0	205	2	207
46	Venda reparación de vehículos de motor e motocicletas	74	0	3	0	0	0	77	0	77
45	Comercio por xunto e intermedios do comercio, agás vehículos de motor e motocicletas	80	17	1	0	0	0	81	17	98
47	Comercio a retalho, agás vehículos de motor e motocicletas	47	86	1	0	0	0	48	86	134
49	Transporte terrestre e por tubaxe	97	6	3	0	1	0	101	6	107
50	Transporte marítimo e por vías navegables interiores	0	0	0	0	0	0	0	0	0
51	Transporte aéreo	0	0	0	0	0	0	0	0	0
52	Almacenamento e actividades anexas ao transporte	4	0	0	0	0	0	4	0	4
53	Actividades postais e de correos	3	14	0	0	0	0	3	14	17
55	Servizos de aloxamento	4	8	0	0	0	0	4	8	12
56	Servizos de comidas e bebidas	42	55	2	0	0	0	44	55	99
58	Edición	0	3	0	0	0	0	0	3	3
59	Actividades cinematográficas, de vídeo e de programas de televisión, gravación de son e edición musical	1	1	0	0	0	0	1	1	2
60	Actividades de programación e emisión de radio e televisión	1	1	0	0	0	0	1	1	2
61	Telecomunicacións	4	0	0	0	0	0	4	0	4
62	Programación, consultaría e outras actividades relacionadas coa Informática	0	0	0	0	0	0	0	0	0
63	Servizos de información	0	0	0	0	0	0	0	0	0
64	Servizos financeiros, agás seguros e fondos de pensións	3	3	0	1	0	0	3	4	7
65	Seguros, reaseguros e fondos de pensións, agás Seguridade Social obrigatoria	0	0	0	0	0	0	0	0	0
66	Actividades auxiliares aos servizos financeiros e seguros	0	0	0	0	0	0	0	0	0
68	Actividades inmobiliarias	1	0	0	0	0	0	1	0	1
69	Actividades xurídicas e de contabilidade	1	3	0	0	0	0	1	3	4
70	Actividades das sedes centrais; actividades consultoría de xestión empresarial	0	0	0	0	0	0	0	0	0
71	Servizos técnicos de arquitectura e enxeñaría; ensaios e análises técnicas	4	3	0	0	0	0	4	3	7
72	Investigación e desenvolvemento	0	0	0	0	0	0	0	0	0
73	Publicidade e estudos de mercado	0	0	0	0	0	0	0	0	0
74	Outras actividades profesionais, científicas e técnicas	0	0	0	0	0	0	0	0	0
75	Actividades veterinarias	0	2	0	0	0	0	0	2	2
77	Actividades de aluguer	11	0	0	0	0	0	11	0	11
78	Actividades relacionadas co emprego	0	0	0	0	0	0	0	0	0
79	Actividades de axencias de viaxes, operadores turísticos, servizos de reservas e actividades relacionadas coas festas	0	0	0	0	0	0	0	0	0
80	Actividades de seguranza e investigación	1	2	0	0	0	0	1	2	3
81	Servizos a edificios e actividades de xardinaría	9	36	0	0	0	0	9	36	45
82	Actividades administrativas de oficina e outras actividades auxiliares das empresas	7	1	0	0	0	0	7	1	8
84	Administración pública e defensa; Seguridade Social obrigatoria	91	45	0	1	0	0	91	46	137
85	Educación	9	19	0	0	0	0	9	19	28
86	Actividades sanitarias	36	133	2	3	0	0	38	136	174
87	Asistencia en establecementos residenciais	7	93	0	1	0	0	7	94	101
88	Actividades de servizos sociais sen aloxamento	2	26	0	0	0	0	2	26	28
90	Actividades de creación artística e espectáculo	2	0	0	0	0	0	2	0	2
91	Actividades de bibliotecas, arquivos, museos e outras actividades culturais	0	0	0	0	0	0	0	0	0
92	Actividades de xogos de azar e apostas	0	0	0	0	0	0	0	0	0
93	Actividades deportivas, recreativas e de entretemento	8	2	0	0	0	0	8	2	10
94	Actividades asociativas	2	2	0	0	0	0	2	2	4
95	Reparación de ordenadores, efectos persoais e artigos de uso doméstico	3	0	0	0	0	0	3	0	3
96	Outros servizos persoais	3	5	0	0	0	0	3	5	8
97	Actividades dos fogares como empregadores de persoal doméstico	0	21	0	0	0	0	0	21	21
99	Actividades de organizacións e organismos extraterritoriais	1	0	0	0	0	0	1	0	1
Total		1.724	754	36	6	4	0	1.764	760	2.524

*Clasificación nacional de actividades económicas (CNAE) 2009

Fonte: Consellería de Traballo e Benestar. ISSGA.

Informe da situación sociolaboral de Galicia. 2014

Cadro 10.11 Accidentes laborais con baixa en xornada de traballo segundo actividades económicas* por gravidade. Galicia 2014.

Pontevedra

		Leves		Graves		Mortais		Totais		
		Homes	Mulleres	Homes	Mulleres	Homes	Mulleres	Homes	Mulleres	Total
1	Agricultura, gandería, caza e servizos relacionados con elas	82	50	5	2	0	0	87	52	139
2	Silvicultura e explotacións forestais	54	3	3	0	0	0	57	3	60
3	Pesca e acuicultura	415	73	15	3	9	0	439	76	515
5	Extracción de antracita, hulla e lignito	0	0	0	0	0	0	0	0	0
6	Extracción de cru, petróleo e gas natural	0	0	0	0	0	0	0	0	0
7	Extracción minerais metálicos	0	0	0	0	0	0	0	0	0
8	Outras industrias extractivas	32	0	2	0	1	0	35	0	35
9	Actividades de apoio ás industrias extractivas	0	0	0	0	0	0	0	0	0
10	Industria da alimentación	340	385	3	3	0	0	343	388	731
11	Fabricación de bebidas	10	8	2	0	0	0	12	8	20
13	Industria téxtil	14	3	1	0	0	0	15	3	18
14	Confección de roupa de vestir	3	11	0	0	0	0	3	11	14
15	Industria do coiro e do calzado	3	2	0	0	0	0	3	2	5
16	Industria da madeira e cortiza (agás mobles); cestería e espartaría	79	16	4	0	0	0	83	16	99
17	Industria do papel	19	0	0	0	0	0	19	0	19
18	Artes gráficas e reprodución de soportes gravados	6	2	0	0	0	0	6	2	8
19	Coquerías e refinación de petróleo	0	0	0	0	0	0	0	0	0
20	Industria química	19	3	0	0	0	0	19	3	22
21	Fabricación de produtos farmacéuticos	3	4	0	0	0	0	3	4	7
22	Fabricación de produtos de caucho e plásticos	58	12	1	0	0	0	59	12	71
23	Fabricación doutros produtos minerais non metálicos	103	1	2	0	1	0	106	1	107
24	Metalurxia; fabricación de produtos de ferro, aceiro e ferroalixes	38	2	0	0	2	0	40	2	42
25	Fabricación de produtos metálicos, agás maquinaria e equipamento	364	18	8	0	0	0	372	18	390
26	Fabricación de produtos informáticos, electrónicos e ópticos	1	0	0	0	0	0	1	0	1
27	Fabricación de material e equipamento eléctrico	11	0	0	0	0	0	11	0	11
28	Fabricación de maquinaria e equipamento n.c.n.	94	2	0	0	0	0	94	2	96
29	Fabricación de vehículos de motor, remolques e semirremolques	197	45	0	0	1	0	198	45	243
30	Fabricación doutro material de transporte	364	4	6	0	0	0	370	4	374
31	Fabricación de mobles	25	0	0	0	0	0	25	0	25
32	Outras industrias manufactureiras	2	2	0	0	0	0	2	2	4
33	Reparación e instalación de maquinaria e equipamento	76	7	0	0	0	0	76	7	83
35	Fornecemento de enerxía eléctrica, gas, vapor e aire acondicionado	11	0	1	0	0	0	12	0	12
36	Captación, depuración e distribución de auga	10	0	1	0	0	0	11	0	11
37	Recolla e tratamento de augas residuais	5	0	0	0	0	0	5	0	5
38	Recolla, tratamento e eliminación de residuos; valorización	40	6	1	0	0	0	41	6	47
39	Actividades de descontaminación e outros servizos de xestión de residuos	0	0	0	0	0	0	0	0	0
41	Construción de edificios	258	4	11	0	0	0	269	4	273
42	Enxeñaría civil	59	0	1	0	2	0	62	0	62
43	Actividades de construción especializada	309	1	11	0	1	0	321	1	322
45	Venda reparación de vehículos de motor e motocicletas	203	5	3	1	0	0	206	6	212
46	Comercio por xunto e intermediarios do comercio, agás vehículos de motor e motocicletas	301	66	4	0	1	0	306	66	372
47	Comercio a retallo, agás vehículos de motor e motocicletas	181	337	3	1	0	0	184	338	522
49	Transporte terrestre e por tubaxe	196	13	3	0	4	0	203	13	216
50	Transporte marítimo e por vías navegables interiores	20	2	0	0	0	0	20	2	22
51	Transporte aéreo	0	1	0	0	0	0	0	1	1
52	Almacenamento e actividades anexas ao transporte	154	11	2	0	0	0	156	11	167
53	Actividades postais e de correos	19	11	1	1	0	0	20	12	32
55	Servizos de aloxamento	22	38	0	0	0	0	22	38	60
56	Servizos de comidas e bebidas	120	202	0	2	0	0	120	204	324
58	Edición	4	1	0	0	0	0	4	1	5
59	Actividades cinematográficas, de vídeo e de programas de televisión, gravación de son e edición musical	0	2	0	0	0	0	0	2	2
60	Actividades de programación e emisión de radio e televisión	1	0	0	0	0	0	1	0	1
61	Telecomunicacións	19	1	0	0	0	0	19	1	20
62	Programación, consultaría e outras actividades relacionadas coa Informática	2	0	1	0	0	0	3	0	3
63	Servizos de información	0	0	0	0	0	0	0	0	0
64	Servizos financeiros, agás seguros e fondos de pensións	2	8	0	0	0	0	2	8	10
65	Seguros, reaseguros e fondos de pensións, agás Seguridade Social obrigatoria	2	1	0	0	0	0	2	1	3
66	Actividades auxiliares aos servizos financeiros e seguros	2	1	0	0	0	0	2	1	3
68	Actividades inmobiliarias	5	1	0	0	0	0	5	1	6
69	Actividades xurídicas e de contabilidade	4	3	0	0	0	0	4	3	7
70	Actividades das sedes centrais; actividades consultoría de xestión empresarial	0	4	0	0	0	0	0	4	4
71	Servizos técnicos de arquitectura e enxeñaría; ensaios e análises técnicas	13	5	0	0	0	0	13	5	18
72	Investigación e desenvolvemento	5	5	0	0	0	0	5	5	10
73	Publicidade e estudos de mercado	4	2	0	0	0	0	4	2	6
74	Outras actividades profesionais, científicas e técnicas	4	0	0	0	0	0	4	0	4
75	Actividades veterinarias	0	1	0	0	0	0	0	1	1
77	Actividades de aluguer	11	1	0	0	0	0	11	1	12
78	Actividades relacionadas co emprego	4	0	0	0	0	0	4	0	4
79	Actividades de axencias de viaxes, operadores turísticos, servizos de reservas e actividades relacionadas con estes	0	2	0	0	0	0	0	2	2
80	Actividades de seguranza e investigación	5	3	1	0	0	0	6	3	9
81	Servizos a edificios e actividades de xardinería	34	39	1	0	0	0	35	39	74
82	Actividades administrativas de oficina e outras actividades auxiliares das empresas	14	7	0	0	0	0	14	7	21
84	Administración pública e defensa; Seguridade Social obrigatoria	268	197	5	2	0	0	273	199	472
85	Educación	35	87	0	0	0	0	35	87	122
86	Actividades sanitarias	62	232	4	1	0	0	66	233	299
87	Asistencia en establecementos residenciais	11	70	0	0	0	0	11	70	81
88	Actividades de servizos sociais sen aloxamento	10	74	1	0	0	0	11	74	85
90	Actividades de creación artísticas e espectáculos	6	2	0	0	0	0	6	2	8
91	Actividades de bibliotecas, arquivos, museos e outras actividades culturais	6	1	0	0	0	0	6	1	7
92	Actividades de xogos de azar e apostas	2	0	0	0	0	0	2	0	2
93	Actividades deportivas, recreativas e de entretemento	48	15	1	0	0	0	49	15	64
94	Actividades asociativas	5	10	0	0	0	0	5	10	15
95	Reparación de ordenadores, efectos persoais e artigos de uso doméstico	7	1	1	0	0	0	8	1	9
96	Outros servizos persoais	13	11	0	0	0	0	13	11	24
97	Actividades dos fogares como empregadores de persoal doméstico	2	29	0	5	0	0	2	34	36
99	Actividades de organizacións e organismos extraterritoriais	0	1	0	0	0	0	0	1	1
Total		4.930	2.167	109	21	22	0	5.061	2.188	7.249

*Clasificación nacional de actividades económicas (CNAE) 2009
Fonte: Consellería de Traballo e Benestar. ISSGA.

No cadro 12 ofrécese un resumo do antedito coas actividades numeradas de maior a menor sinistralidade ostentando o primeiro lugar o comercio ao retallo.

Cadro 10.12

Actividades con maior número de accidentes laborais con baixa no centro de traballo.
Galicia 2014.

Nº de orde	Actividade	Nº acc.
1	Comercio ao retallo, agás vehículos de motor e motocicletas	1.788
2	Actividades de construción especializada	1.524
3	Admón. Pública e Defensa; Seg. Social Obrigatoria	1.523
4	Industria da alimentación	1.418
5	Actividades sanitarias	1.197
6	Pesca e acuicultura	1.090
7	Construción de edificios	1.073
8	Comercio por xunto e interm. agás vehíc. motor	1.066
9	Servizos de comidas e bebidas	1.010
10	Fabricación produtos metálicos, agás maquinaria e equipamento	948

Elaboración propia.

Fonte: Consellería de Traballo e Benestar. ISSGA.

10.5 DISTRIBUCIÓN POR DISTINTAS VARIABLES

Examínanse, neste apartado, os accidentes en función de diversas variables, permitindo unha visión que, nalgúns casos, pode ser simplemente descritiva, pero que posibilita resaltar algúns aspectos destacables. É necesario, onde se poida efectuar, para unha visión clarificadora das cifras, poñer estas en relación con outros parámetros, fundamentalmente, a distribución real de efectivos.

Ao agrupar os accidentes segundo a forma en que se produciron (cadro 10.13) destacan, fundamentalmente, as cifras dos derivados de “sobreesforzos, trauma psíquico e exposicións a radiacións” que representan case o 38% do total e cuxa cualificación é claramente na súa maioría de carácter leve. Desagreganse especificamente os sobreesforzos pola súa importancia cuantitativa.

Cadro 10.13
Accidentes laborais con baixa en xornada de traballo segundo a forma do accidente por gravidade. Galicia 2014.

	Leves				Graves				Mortais				Totais				
	Homes	Mulleres	% Homes	% Mulleres	Homes	Mulleres	% Homes	% Mulleres	Homes	Mulleres	% Homes	% Mulleres	Homes	Mulleres	Total	% Homes	% Mulleres
Contacto coa corrente eléctrica, lume e substancias perigosas	354	214	63,32	37,68	14	1	93,33	6,67	3	0	100,00	0,00	371	215	586	63,31	36,69
Afogamentos, sepultamentos	23	4	85,19	14,81	2	0	100,00	0,00	14	0	100,00	0,00	39	4	43	90,70	9,30
Caídas e golpes con esmagamentos contra obxectos inmóviles	3.820	2.147	64,02	35,98	124	38	76,54	23,46	7	0	100,00	0,00	3.951	2.185	6.136	64,39	35,61
Choques ou golpes contra obxectos en movemento	3.113	684	81,99	18,01	75	5	93,75	6,25	10	0	100,00	0,00	3.198	689	3.887	82,27	17,73
Contacto con axente cortante ou punzante	1.743	517	77,12	22,88	23	4	85,19	14,81	0	0	0,00	0,00	1.766	521	2.287	77,22	22,78
Esmagamentos por atrapamento e amputacións	786	217	78,36	21,64	55	7	88,71	11,29	8	1	88,89	11,11	849	225	1.074	79,05	20,95
Sobreesforzos, trauma psíquico e exposicións a radiacións	5.768	3.008	65,72	34,28	17	8	68,00	32,00	0	0	0,00	0,00	5.785	3.016	8.801	65,73	34,27
Mordeduras, patadas e picaduras	154	131	54,04	45,96	7	3	70,00	30,00	0	0	0,00	0,00	161	134	295	54,58	45,42
Infartos e outras patoloxías non traumáticas	27	13	67,5	32,5	35	11	76,09	23,91	14	1	93,33	6,67	76	25	101	75,25	24,75
Outros contactos	3	3	50,00	50,00	0	0	0,00	0,00	1	0	0,00	0,00	4	3	7	57,14	42,86
Total	15.791	6.938	69,48	30,52	352	77	82,05	17,95	57	2	96,61	3,39	16.200	7.017	23.217	69,78	30,22

	Leves				Graves				Mortais				Totais				
	Homes	Mulleres	% Homes	% Mulleres	Homes	Mulleres	% Homes	% Mulleres	Homes	Mulleres	% Homes	% Mulleres	Homes	Mulleres	Total	% Homes	% Mulleres
Sobreesforzos	5.667	2.957	65,71	34,29	17	8	68,00	32,00	0	0	0,00	0,00	5.684	2.965	8.649	65,72	34,28

Pola importancia numerica e a heteroxeneidade do grupo / taíse a desagregación dos accidentes por sobreesforzos
Fonte: Consellería de Traballo e Benestar. ISSGA.

Na distribución dos accidentes pola natureza da lesión (cadro 10.14) pode observarse que máis do 57% dos accidentes leves son torceduras, escordaduras e distensións e no 29% prodúcense lesións superficiais e feridas abertas. Máis do 49% dos accidentes graves maniféstanse como lesións as fracturas. Nos accidentes con resultado de morte, o afogamento ou asfixia ten a maior cifra.

Cadro 10.14

Accidentes laborales con baixa en xornada de traballo segundo a natureza da lesión por gravidade. Galicia 2014.

	Leves				Graves				Mortais				Totais				
	Homes	Mulleres	% Homes	% Mulleres	Homes	Mulleres	% Homes	% Mulleres	Homes	Mulleres	% Homes	% Mulleres	Homes	Mulleres	Total	% Homes	% Mulleres
Lesións superficiais e feridas abertas	5.043	1.557	76,41	23,59	35	7	83,33	16,67	0	0	0,00	0,00	5.078	1.564	6.642	76,45	23,55
Fracturas de ósos	1.431	491	74,45	25,55	168	43	79,62	20,38	2	0	100,00	0,00	1.601	534	2.135	74,99	25,01
Torceduras, escordaduras e distensións	8.596	4.518	65,55	34,45	25	10	71,43	28,57	0	0	0,00	0,00	8.621	4.528	13.149	65,56	34,44
Amputacións traumáticas	74	10	88,10	11,90	24	2	92,31	7,69	0	0	0,00	0,00	98	12	110	89,09	10,91
Conmocións e lesións internas	159	66	70,67	29,33	27	2	93,10	6,90	5	0	100,00	0,00	191	68	259	73,75	26,25
Queimaduras, escaldaduras e conxelacións	263	166	61,31	38,69	9	1	90,00	10,00	2	0	100,00	0,00	274	167	441	62,13	37,87
Envenenamentos e infeccións	33	24	57,89	42,11	3	0	100,00	0,00	0	0	0,00	0,00	36	24	60	60,00	40,00
Afogamentos e asfixias	5	2	71,43	28,57	0	0	0,00	0,00	18	0	100,00	0,00	23	2	25	92,00	8,00
Efectos do ruído, vibracións e presión	4	2	66,67	33,33	0	0	0,00	0,00	0	0	0,00	0,00	4	2	6	66,67	33,33
Ambiente térmico e radiacións	17	2	89,47	10,53	1	0	100,00	0,00	0	0	0,00	0,00	18	2	20	90,00	10,00
Danos psicolóxicos e choques traumáticos	14	15	48,28	51,72	3	0	100,00	0,00	0	0	0,00	0,00	17	15	32	53,13	46,88
Lesións múltiples	127	67	65,46	34,54	23	1	95,83	4,17	15	1	93,75	6,25	165	69	234	70,51	29,49
Infartos, derramos e outras patoloxías non traumáticas	25	15	62,5	37,5	34	11	75,56	24,44	14	1	93,33	6,67	73	27	100	73,00	27,00
Outras non incluídas ou sen especificar	0	3	0,00	100,00	0	0	0,00	0,00	1	0	100,00	0,00	1	3	4	25,00	75,00
Total	15.791	6.938	69,48	30,52	352	77	82,05	17,95	57	2	96,61	3,39	16.200	7.017	23.217	69,78	30,22

Fonte: Consellería de Traballo e Benestar. ISSGA.

O seguinte cadro efectúa unha distribución pola parte do corpo lesionada (cadro 10.15), que, lóxicamente, varía en función das consecuencias do accidente resaltando as mans como a parte máis afectada por accidentes.

Cadro 10.15

Accidentes laborales con baixa en xornada de traballo segundo a parte do corpo lesionada por gravidade. Galicia 2014.

	Leves				Graves				Mortais				Totais				
	Homes	Mulleres	% Homes	% Mulleres	Homes	Mulleres	% Homes	% Mulleres	Homes	Mulleres	% Homes	% Mulleres	Homes	Mulleres	Total	% Homes	% Mulleres
Cabeza	184	61	75,10	24,90	16	0	100,00	0,00	1	0	100,00	0,00	201	61	262	76,72	23,28
Cráneo	73	29	71,57	28,43	21	6	77,78	22,22	4	0	100,00	0,00	98	35	133	73,68	26,32
Cara (agás ollos)	216	43	83,40	16,60	5	1	83,33	16,67	0	0	0,00	0,00	221	44	265	83,40	16,60
Ollos	571	103	84,72	15,28	11	1	91,67	8,33	0	0	0,00	0,00	582	104	686	84,84	15,16
Pescozo	511	404	55,85	44,15	5	2	71,43	28,57	0	0	0,00	0,00	516	406	922	55,97	44,03
Lombo	2.715	1.288	67,82	32,18	29	3	90,63	9,38	0	0	0,00	0,00	2.744	1.291	4.035	68,00	32,00
Tórax	790	234	77,15	22,85	45	11	80,36	19,64	14	1	93,33	6,67	849	246	1.095	77,53	22,47
Extremidades superiores (agás mans)	1.938	1.071	64,41	35,59	34	19	64,15	35,85	0	0	0,00	0,00	1.972	1.090	3.062	64,40	35,60
Mans	3.944	1.618	70,91	29,09	58	15	79,45	20,55	0	0	0,00	0,00	4.002	1.633	5.635	71,02	28,98
Extremidades inferiores (agás pés)	3.440	1.270	73,04	26,96	67	17	79,76	20,24	0	0	0,00	0,00	3.507	1.287	4.794	73,15	26,85
Pés	1.059	597	63,95	36,05	21	2	91,3	8,7	0	0	0,00	0,00	1.080	599	1.679	64,32	35,68
Lesións múltiples	346	220	61,13	38,87	40	0	100	0	37	1	97,37	2,63	423	221	644	65,68	34,32
Outras non incluídas ou sen especificar	4	0	100,00	0,00	0	0	0,00	0,00	1	0	100,00	0,00	5	0	5	100,00	0,00
Total	15.791	6.938	69,48	30,52	352	77	82,05	17,95	57	2	96,61	3,39	16.200	7.017	23.217	69,78	30,22

Fonte: Consellería de Traballo e Benestar. ISSGA.

En canto á relación entre os accidentes e a idade do accidentado (cadro 10.16), o intervalo entre 35 e 44 anos é a que padece máis do 30% dos accidentes. No que a accidentes mortais se refire, a partir dos 35 anos sófrefe máis do 81% dos accidentes desta cualificación.

Cadro 10.16

Accidentes laborais con baixa en xornada de traballo segundo idade por gravidade. Galicia 2014.

	Leves				Graves				Mortais				Totais				
	Homes	Mulleres	% Homes	% Mulleres	Homes	Mulleres	% Homes	% Mulleres	Homes	Mulleres	% Homes	% Mulleres	Homes	Mulleres	Total	% Homes	% Mulleres
Menor de 16 anos	1	0	100,00	0,00	0	0	0,00	0,00	0	0	0,00	0,00	1	0	1	100,00	0,00
De 16 a 19 anos	114	26	81,43	18,57	1	0	100,00	0,00	0	0	0,00	0,00	115	26	141	81,56	18,44
De 20 a 24 anos	780	254	75,44	24,56	16	1	94,12	5,88	3	0	100,00	0,00	799	255	1.054	75,81	24,19
De 25 a 34 anos	3.998	1.313	75,28	24,72	58	3	95,08	4,92	7	1	87,50	12,50	4.063	1.317	5.380	75,52	24,48
De 35 a 44 anos	5.123	1.923	72,71	27,29	92	9	91,09	8,91	8	0	100,00	0,00	5.223	1.932	7.155	73,00	27,00
De 45 a 54 anos	3.918	2.164	64,42	35,58	111	36	75,51	24,49	27	1	96,43	3,57	4.056	2.201	6.257	64,82	35,18
De 55 a 65 anos	1.845	1.245	59,71	40,29	74	28	72,55	27,45	12	0	100,00	0,00	1.931	1.273	3.204	60,27	39,73
Maíor de 65 anos	12	13	48	52	0	0	0,00	0,00	0	0	0,00	100,00	12	13	25	48,00	52,00
Total	15.791	6.938	69,48	30,52	352	77	82,05	17,95	57	2	96,61	3,39	16.200	7.017	23.217	69,78	30,22

Fonte: Consellería de Traballo e Benestar. ISSGA.

A distribución da sinistralidade en función do cadro de persoal da empresa (cadro 10.17) da unha idea similar á da poboación ocupada en Galicia na pequena empresa, tal e como se pode contemplar noutros apartados deste informe, podéndose observar claramente como destaca en todas as cualificacións o número de accidentes nas empresas de 5 a 25 traballadores, significándose nos mortais nos que, nas empresas con cadro de persoal de menos de 25 traballadores, supón máis do 76%.

Cadro 10.17

Accidentes laborais con baixa en xornada de traballo segundo o cadro de persoal por gravidade. Galicia 2014.

	Leves				Graves				Mortais				Totais				
	Homes	Mulleres	% Homes	% Mulleres	Homes	Mulleres	% Homes	% Mulleres	Homes	Mulleres	% Homes	% Mulleres	Homes	Mulleres	Total	% Homes	% Mulleres
Conta propia	871	402	68,42	31,58	54	29	65,06	34,94	3	0	100,00	0,00	928	431	1.359	68,29	31,71
De 1 a 4	2.498	664	79,00	21,00	86	10	89,58	10,42	15	1	93,75	6,25	2.599	675	3.274	79,38	20,62
De 5 a 25	5.099	1.045	82,99	17,01	114	4	96,61	3,39	26	0	100,00	0,00	5.239	1.049	6.288	83,32	16,68
De 26 a 50	2.173	650	76,97	23,03	38	4	90,48	9,52	7	0	100,00	0,00	2.218	654	2.872	77,23	22,77
De 51 a 100	1.800	877	67,24	32,76	23	3	88,46	11,54	3	0	100,00	0,00	1.826	880	2.706	67,48	32,52
De 101 a 250	1.547	1.102	58,40	41,60	12	5	70,59	29,41	1	0	100,00	0,00	1.560	1.107	2.667	58,49	41,51
De 251 a 500	717	719	49,93	50,07	5	1	83,33	16,67	1	0	100,00	0,00	723	720	1.443	50,10	49,90
De 501 a 1.000	471	476	49,74	50,26	9	6	60,00	40,00	0	0	0,00	0,00	480	482	962	49,90	50,10
Máis de 1.000	615	1.003	38,01	61,99	11	15	42,31	57,69	1	1	50,00	50,00	627	1.019	1.646	38,09	61,91
Total	15.791	6.938	69,48	30,52	352	77	82,05	17,95	57	2	96,61	3,39	16.200	7.017	23.217	69,78	30,22

Fonte: Consellería de Traballo e Benestar. ISSGA.

Nos seguintes cadros 10.18 e 10.19 examínanse os accidentes segundo a antigüidade na empresa e no posto de traballo, sendo difícil extraer conclusións concretas sen comparar co dato da distribución da poboación asalariada.

Cadro 10.18

Accidentes laborais con baixa en xornada de traballo segundo antigüidade na empresa por gravidade. Galicia 2014.

	Leves				Graves				Mortais				Totais				
	Homes	Mulleres	% Homes	% Mulleres	Homes	Mulleres	% Homes	% Mulleres	Homes	Mulleres	% Homes	% Mulleres	Homes	Mulleres	Total	% Homes	% Mulleres
Menos de 3 meses	2.590	1.069	70,78	29,22	79	4	95,18	4,82	10	0	100,00	0,00	2.679	1.073	3.752	71,40	28,60
3 meses a 6 meses	1.717	590	74,43	25,57	32	3	91,43	8,57	6	1	85,71	14,29	1.755	594	2.349	74,71	25,29
6 meses a 1 ano	1.206	457	72,52	27,48	31	3	91,18	8,82	2	0	100,00	0,00	1.239	460	1.699	72,93	27,07
1 ano a 3 anos	2.106	998	67,85	32,15	32	15	68,09	31,91	9	0	100,00	0,00	2.147	1.013	3.160	67,94	32,06
Máis de 3 anos	8.172	3.824	68,12	31,88	178	52	77,39	22,61	30	1	96,77	3,23	8.380	3.877	12.257	68,37	31,63
Total	15.791	6.938	69,48	30,52	352	77	82,05	17,95	57	2	96,61	3,39	16.200	7.017	23.217	69,78	30,22

Fonte: Consellería de Traballo e Benestar. ISSGA.

Cadro 10.19

Accidentes laborais con baixa en xornada de traballo segundo antigüidade no posto de traballo por gravidade. Galicia 2014.

	Leves				Graves				Mortais				Totais				
	Homes	Mulleres	% Homes	% Mulleres	Homes	Mulleres	% Homes	% Mulleres	Homes	Mulleres	% Homes	% Mulleres	Homes	Mulleres	Total	% Homes	% Mulleres
Menos de 3 meses	2.514	1.062	70,30	29,70	76	4	95,00	5,00	10	0	100,00	0,00	2.600	1.066	3.666	70,92	29,08
De 3 meses a 6 meses	1.771	625	73,91	26,09	31	6	83,78	16,22	7	1	87,50	12,50	1.809	632	2.441	74,11	25,89
De 6 meses a 1 ano	1.268	473	72,83	27,17	38	5	88,37	11,63	2	0	100,00	0,00	1.308	478	1.786	73,24	26,76
De 1 ano a 3 anos	2.165	1.056	67,22	32,78	34	17	66,67	33,33	8	0	100,00	0,00	2.207	1.073	3.280	67,29	32,71
Máis de 3 anos	8.073	3.722	68,44	31,56	173	45	79,36	20,64	30	1	96,77	3,23	8.276	3.768	12.044	68,71	31,29
Total	15.791	6.938	69,48	30,52	352	77	82,05	17,95	57	2	96,61	3,39	16.200	7.017	23.217	69,78	30,22

Fonte: Consellería de Traballo e Benestar. ISSGA.

En canto á hora de traballo en que se producen os accidentes (cadro 10.20) destacan as primeiras horas no total de accidentes. No referente ás horas do día en que se producen os accidentes (cadro 10.21) obsérvase que a franxa entre as 8 e as 12 horas é a que máis accidentes reflicte.

Cadro 10.20

Accidentes laborais con baixa en xornada de traballo segundo a hora do traballo por gravidade. Galicia 2014.

	Leves				Graves				Mortais				Totais				
	Homes	Mulleres	% Homes	% Mulleres	Homes	Mulleres	% Homes	% Mulleres	Homes	Mulleres	% Homes	% Mulleres	Homes	Mulleres	Total	% Homes	% Mulleres
Primeira	2.075	1.168	63,98	36,02	45	16	73,77	26,23	14	0	100,00	0,00	2.134	1.184	3.318	64,32	35,68
Segunda	2.822	1.462	65,87	34,13	61	11	84,72	15,28	6	1	85,71	14,29	2.889	1.474	4.363	66,22	33,78
Terceira	2.461	1.182	67,55	32,45	50	14	78,13	21,88	9	0	100,00	0,00	2.520	1.196	3.716	67,81	32,19
Cuarta	2.256	1.034	68,57	31,43	48	12	80,00	20,00	6	1	85,71	14,29	2.310	1.047	3.357	68,81	31,19
Quinta	1.679	672	71,42	28,58	39	7	84,78	15,22	4	0	100,00	0,00	1.722	679	2.401	71,72	28,28
Sexta	1.805	562	76,26	23,74	39	6	86,67	13,33	6	0	100,00	0,00	1.850	568	2.418	76,51	23,49
Sétima	1.515	475	76,13	23,87	31	3	91,18	8,82	4	0	100,00	0,00	1.550	478	2.028	76,43	23,57
Oitava	950	278	77,36	22,64	35	5	87,50	12,50	8	0	100,00	0,00	993	283	1.276	77,82	22,18
Novena	94	47	66,67	33,33	2	0	100,00	0,00	0	0	0,00	0,00	96	47	143	67,13	32,87
Décima	46	24	65,71	34,29	1	2	33,33	66,67	0	0	0,00	0,00	47	26	73	64,38	35,62
Undécima	36	9	80,00	20,00	1	0	100,00	0,00	0	0	0,00	0,00	37	9	46	80,43	19,57
Duodécima	29	5	85,29	14,71	0	1	0,00	100,00	0	0	0,00	0,00	29	6	35	82,86	17,14
Mayor da duodécima	23	20	53,49	46,51	0	0	0,00	0,00	0	0	0,00	0,00	23	20	43	53,49	46,51
Total	15.791	6.938	69,48	30,52	352	77	82,05	17,95	57	2	96,61	3,39	16.200	7.017	23.217	69,78	30,22

Fonte: Consellería de Traballo e Benestar. ISSGA.

Cadro 10.21

Accidentes laborais con baixa en xornada de traballo segundo a hora do día por gravidade. Galicia 2014.

	Leves				Graves				Mortais				Totais				
	Homes	Mulleres	% Homes	% Mulleres	Homes	Mulleres	% Homes	% Mulleres	Homes	Mulleres	% Homes	% Mulleres	Homes	Mulleres	Total	% Homes	% Mulleres
De 0 a 6 horas	986	307	76,26	23,74	17	2	89,47	10,53	12	0	100,00	0,00	1.015	309	1.324	76,66	23,34
6-8 horas	1.033	496	67,56	32,44	21	6	77,78	22,22	3	1	75,00	25,00	1.057	503	1.560	67,76	32,24
8-10 horas	3.176	1.396	69,47	30,53	66	14	82,50	17,50	4	0	100,00	0,00	3.246	1.410	4.656	69,72	30,28
10-12 horas	3.717	1.515	71,04	28,96	84	24	77,78	22,22	11	0	100,00	0,00	3.812	1.539	5.351	71,24	28,76
12-14 horas	1.418	890	61,44	38,56	40	6	86,96	13,04	11	1	91,67	8,33	1.469	897	2.366	62,09	37,91
14-16 horas	1.643	617	72,70	27,30	43	8	84,31	15,69	7	0	100,00	0,00	1.693	625	2.318	73,04	26,96
16-18 horas	2.199	715	75,46	24,54	48	6	88,89	11,11	5	0	100,00	0,00	2.252	721	2.973	75,75	24,25
18-20 horas	943	542	63,50	36,50	21	8	72,41	27,59	1	0	100,00	0,00	965	550	1.515	63,70	36,30
20-22 horas	409	340	54,61	45,39	7	2	77,78	22,22	0	0	0,00	0,00	416	342	758	54,88	45,12
22-24 horas	267	120	68,99	31,01	5	1	83,33	16,67	3	0	100,00	0,00	275	121	396	69,44	30,56
Total	15.791	6.938	69,48	30,52	352	77	82,05	17,95	57	2	96,61	3,39	16.200	7.017	23.217	69,78	30,22

Fonte: Consellería de Traballo e Benestar. ISSGA.

Se nos fixamos nos días en que ocorren os accidentes, o luns segue a ser o día en que a súa frecuencia é maior, descendendo ao longo da semana, sen que sexan significativos os datos do sábado e domingo polo descenso de poboación que presta servizos neses días (cadro 10.22).

Cadro 10.22
Accidentes laborais con baixa en xornada de traballo segundo o día da semana por gravidade. Galicia 2014.

	Leves				Graves				Mortais				Totais				
	Homes	Mulleres	%	%	Homes	Mulleres	%	%	Homes	Mulleres	%	%	Homes	Mulleres	Total	%	%
	Homes	Mulleres	Homes	Mulleres	Homes	Mulleres	Homes	Mulleres	Homes	Mulleres	Homes	Mulleres	Homes	Mulleres		Homes	Mulleres
Luns	3.518	1.402	71,50	28,50	65	17	79,27	20,73	13	1	92,86	7,14	3.596	1.420	5.016	71,69	28,31
Martes	2.969	1.149	72,10	27,90	66	9	88,00	12,00	16	0	100,00	0,00	3.051	1.158	4.209	72,49	27,51
Mércores	2.872	1.216	70,25	29,75	62	15	80,52	19,48	9	0	100,00	0,00	2.943	1.231	4.174	70,51	29,49
Xoves	2.651	1.141	69,91	30,09	67	15	81,71	18,29	8	1	88,89	11,11	2.726	1.157	3.883	70,20	29,80
Venres	2.613	1.094	70,49	29,51	58	12	82,86	17,14	8	0	100,00	0,00	2.679	1.106	3.785	70,78	29,22
Sábado	743	591	55,70	44,30	18	5	78,26	21,74	3	0	100,00	0,00	764	596	1.360	56,18	43,82
Domingo	425	345	55,19	44,81	16	4	80,00	20,00	0	0	0,00	0,00	441	349	790	55,82	44,18
Total	15.791	6.938	69,48	30,52	352	77	82,05	17,95	57	2	96,61	10,64	16.200	7.017	23.217	69,78	30,22

Fonte: Consellería de Traballo e Benestar. ISSGA.

Polo que ao tipo de contrato se refire os traballadores con contrato indefinido vense afectados en maior medida que os de contrato temporal, aínda que é preciso examinar a distribución por este concepto da poboación asalariada (Cadros10.23 e 10.24) o que leva á conclusión de que, en proporción, sofren máis accidentes os traballadores que teñen subscrito contrato temporal.

Cadro 10.23
Accidentes laborais con baixa en xornada de traballo segundo o tipo de contrato por gravidade. Galicia 2014.

	Leves				Graves				Mortais				Totais				
	Homes	Mulleres	%	%	Homes	Mulleres	%	%	Homes	Mulleres	%	%	Homes	Mulleres	Total	%	%
	Homes	Mulleres	Homes	Mulleres	Homes	Mulleres	Homes	Mulleres	Homes	Mulleres	Homes	Mulleres	Homes	Mulleres		Homes	Mulleres
Indefinidos	9.544	4.312	68,88	31,12	178	39	82,03	17,97	35	1	97,22	2,78	9.757	4.352	14.109	69,15	30,85
Temporais	5.376	2.224	70,74	29,26	120	9	93,02	6,98	19	1	95,00	5,00	5.515	2.234	7.749	71,17	28,83
Autónomos*	871	402	68,42	31,58	54	29	65,06	34,94	3	0	100,00	0,00	928	431	1.359	68,29	31,71
Total	15.791	6.938	69,48	30,52	352	77	82,05	17,95	57	2	96,61	3,39	16.200	7.017	23.217	69,78	30,22

(*) Traballadores autónomos coas contínuencias profesionais cubertas
Fonte: Consellería de Traballo e Benestar. ISSGA.

Cadro 10.24
Poboación ocupada asalariada segundo tipo de contrato⁽¹⁾. Galicia 2014

	Nº	%
Contrato indefinido	596,4	75,90
Contrato temporal	189,6	24,10
Total	786,0	100,00

Elaboración propia.
(1) Datos en miles media anual.
Fonte: INE, EPA.

Tendo en conta a categoría dos traballadores accidentados, os artesáns e traballadores cualificados das industrias manufactureiras, construción e minería sofren o 30% dos accidentes (Cadro 10.25)

Cadro 10.25

Accidentes laborales con baixa en xornada de traballo segundo a categoría profesional* por gravidade. Galicia 2014.

	Leves				Graves				Mortais				Totais				
	Homes	Mulleres	% Homes	% Mulleres	Homes	Mulleres	% Homes	% Mulleres	Homes	Mulleres	% Homes	% Mulleres	Homes	Mulleres	Total	% Homes	% Mulleres
Ocupacións elementais	3.473	1.970	63,81	36,19	64	21	75,29	24,71	9	1	90,00	10,00	3.546	1.992	5.538	64,03	35,97
Operadores de instalacións e maquinaria, e montadores	2.605	180	93,54	6,46	57	1	98,28	1,72	20	0	100,00	0,00	2.682	181	2.863	93,68	6,32
Artesáns e traballadores cualificados das industrias manufactureiras e a construción (agás operadores de instalacións)	6.101	707	89,62	10,38	127	1	99,22	0,78	12	1	92,31	7,69	6.240	709	6.949	89,80	10,20
Traballadores cualificados no sector agrícola, gandeiro, forestal e pesqueiro	1.371	296	82,24	17,76	64	22	74,42	25,58	12	0	100,00	0,00	1.447	318	1.765	81,98	18,02
Traballadores de servizos de restauración, persoais, protección e vendedores	1.348	2.720	33,14	66,86	10	15	40,00	60,00	1	0	100,00	0,00	1.359	2.735	4.094	33,19	66,81
Empregados contables, administrativos e outros empregados de oficina	217	324	40,11	59,89	6	9	40,00	60,00	0	0	0,00	0,00	223	333	556	40,11	59,89
Técnicos; profesionais de apoio	443	203	68,58	31,42	11	3	78,57	21,43	1	0	100,00	0,00	455	206	661	68,84	31,16
Técnicos e profesionais científicos e intelectuais	170	507	25,11	74,89	13	5	72,22	27,78	1	0	100,00	0,00	184	512	696	26,44	73,56
Directores e xerentes	63	31	67,02	32,98	0	0	0,00	0,00	1	0	100,00	0,00	64	31	95	67,37	32,63
Ocupacións militares	0	0	0,00	0,00	0	0	0,00	0,00	0	0	0,00	0,00	0	0	0	0,00	0,00
Total	15.791	6.938	69,48	30,52	352	77	82,05	17,95	57	2	96,61	3,39	16.200	7.017	23.217	69,78	30,22

*Codificación da clasificación nacional de ocupacións (CNO) 2011.

Fonte: Consellería de Traballo e Benestar, ISSGA.

Distínguense no cadro 10.26 os traballadores accidentados pola súa nacionalidade, desagregados por cualificacións e provincias, estando condicionadas as súas cifras polo número de traballadores de cada unha delas.

Informe da situación sociolaboral de Galicia. 2014

Cadro 10.26

Accidentes laborais con baixa en xornada de traballo segundo nacionalidade do traballador por gravidade. Galicia 2013.

	Leves				Graves				Mortais				Totais				
	Homes	Mulleres	% Homes	% Mulleres	Homes	Mulleres	% Homes	% Mulleres	Homes	Mulleres	% Homes	% Mulleres	Homes	Mulleres	Total	% Homes	% Mulleres
Europa	15.399	6.836	69,26	30,74	342	74	82,21	17,79	56	2	96,55	3,45	15.797	6.912	22.709	69,56	30,44
España	14.915	6.781	68,75	31,26	325	74	81,46	18,55	54	2	96,43	3,57	15.294	6.857	22.151	69,04	30,96
Alemaña	1	2	33,33	66,67	0	0	0,00	0,00	0	0	0,00	0,00	1	2	3	33,33	66,67
Bielorrusia	2	0	100,00	0,00	0	0	0,00	0,00	0	0	0,00	0,00	2	0	2	100,00	0,00
Bulgaria	11	1	91,67	8,33	0	0	0,00	0,00	0	0	0,00	0,00	11	1	12	91,67	8,33
Eslovaquia	3	0	100,00	0,00	0	0	0,00	0,00	0	0	0,00	0,00	3	0	3	100,00	0,00
Francia	3	1	75,00	25,00	0	0	100,00	0,00	0	0	0,00	0,00	3	1	4	75,00	25,00
Italia	8	2	80,00	20,00	0	0	0,00	0,00	0	0	0,00	0,00	8	2	10	80,00	20,00
Moldavia	2	1	66,67	33,33	0	0	0,00	0,00	0	0	0,00	0,00	2	1	3	66,67	33,33
Países Baixos	2	0	100,00	0,00	0	0	0,00	0,00	0	0	0,00	0,00	2	0	2	100,00	0,00
Polonia	9	1	90,00	10,00	0	0	0,00	0,00	0	0	0,00	0,00	9	1	10	90,00	10,00
Portugal	289	28	91,17	8,83	8	0	100,00	0,00	2	0	100,00	0,00	299	28	327	91,44	8,56
Reino Unido	3	0	100,00	0,00	0	0	0,00	0,00	0	0	0,00	0,00	3	0	3	100,00	0,00
Romanía	141	18	88,68	11,32	8	0	100,00	0,00	0	0	0,00	0,00	149	18	167	89,22	10,78
Ucraina	6	1	85,71	14,29	1	0	100,00	0,00	0	0	0,00	0,00	7	1	8	87,50	12,50
Resto de Europa	4	0	100,00	0,00	0	0	0,00	0,00	0	0	0,00	0,00	4	0	4	100,00	0,00
Asia	23	3	88,46	11,54	1	1	50,00	50,00	0	0	0,00	0,00	24	4	28	85,71	14,29
Armenia	0	1	0,00	100,00	0	0	0,00	0,00	0	0	0,00	0,00	0	1	1	0,00	100,00
China	3	1	75,00	25,00	0	0	0,00	0,00	0	0	0,00	0,00	3	1	4	75,00	25,00
Filipinas	1	0	100,00	0,00	0	1	0,00	100,00	0	0	0,00	0,00	1	1	2	50,00	50,00
Indonesia	13	0	100,00	0,00	1	0	100,00	0,00	0	0	0,00	0,00	14	0	14	100,00	0,00
Paquistán	1	0	100,00	0,00	0	0	0,00	0,00	0	0	0,00	0,00	1	0	1	100,00	0,00
Rusia	2	1	66,67	33,33	0	0	0,00	0,00	0	0	0,00	0,00	2	1	3	66,67	33,33
Resto de Asia	3	0	100,00	0,00	0	0	0,00	0,00	0	0	0,00	0,00	3	0	3	100,00	0,00
África	162	10	94,19	5,81	3	0	100,00	0,00	1	0	100,00	0,00	166	10	176	94,32	5,68
Alxeria	6	0	100,00	0,00	0	0	0,00	0,00	0	0	0,00	0,00	6	0	6	100,00	0,00
Cabo Verde	7	0	100,00	0,00	0	0	0,00	0,00	0	0	0,00	0,00	7	0	7	100,00	0,00
Camerún	1	0	100,00	0,00	0	0	0,00	0,00	0	0	0,00	0,00	1	0	1	100,00	0,00
Gana	9	0	100,00	0,00	0	0	0,00	0,00	1	0	100,00	0,00	10	0	10	100,00	0,00
Liberia	1	0	100,00	0,00	0	0	0,00	0,00	0	0	0,00	0,00	1	0	1	100,00	0,00
Madagascar	0	1	0,00	100,00	0	0	0,00	0,00	0	0	0,00	0,00	0	1	1	0,00	100,00
Marrocos	86	7	92,47	7,53	2	0	100,00	0,00	0	0	100,00	0,00	88	7	95	92,63	7,37
Nixeria	1	0	100,00	0,00	0	0	0,00	0,00	0	0	0,00	0,00	1	0	1	100,00	0,00
Senegal	47	2	95,92	4,08	1	0	100,00	0,00	0	0	0,00	0,00	48	2	50	96,00	4,00
Serra Leoa	1	0	100,00	0,00	0	0	0,00	0,00	0	0	0,00	0,00	1	0	1	100,00	0,00
Resto de África	3	0	100,00	0,00	0	0	0,00	0,00	0	0	0,00	0,00	3	0	3	100,00	0,00
América	207	89	69,93	30,07	6	2	75,00	25,00	0	0	0,00	0,00	213	91	304	70,07	29,93
Arxentina	28	9	75,68	24,32	0	0	0,00	0,00	0	0	0,00	0,00	28	9	37	75,68	24,32
Bolivia	6	1	85,71	14,29	0	0	0,00	0,00	0	0	0,00	0,00	6	1	7	85,71	14,29
Brasil	15	18	45,45	54,55	1	0	100,00	0,00	0	0	0,00	0,00	16	18	34	47,06	52,94
Canadá	1	1	50,00	50,00	0	0	0,00	0,00	0	0	0,00	0,00	1	1	2	50,00	50,00
Chile	7	1	87,50	12,50	0	0	0,00	0,00	0	0	0,00	0,00	7	1	8	87,50	12,50
Colombia	28	14	66,67	33,33	0	0	0,00	0,00	0	0	0,00	0,00	28	14	42	66,67	33,33
Cuba	6	8	42,86	57,14	0	0	0,00	0,00	0	0	100,00	0,00	6	8	14	42,86	57,14
Ecuador	10	2	83,33	16,67	0	0	0,00	0,00	0	0	0,00	0,00	10	2	12	83,33	16,67
Honduras	0	1	0,00	100,00	0	0	0,00	0,00	0	0	0,00	0,00	0	1	1	0,00	100,00
México	1	0	100,00	0,00	0	0	0,00	0,00	0	0	0,00	0,00	1	0	1	100,00	0,00
Nicaragua	0	2	0,00	100,00	0	0	0,00	0,00	0	0	0,00	0,00	0	2	2	0,00	100,00
República Dominicana	7	10	41,18	58,82	0	0	0,00	0,00	0	0	0,00	0,00	7	10	17	41,18	58,82
Paraguay	2	1	66,67	33,33	0	2	0,00	100,00	0	0	0,00	0,00	2	3	5	40,00	60,00
Perú	66	7	90,41	9,59	4	0	100,00	0,00	0	0	0,00	0,00	70	7	77	90,91	9,09
Uruguai	20	4	83,33	16,67	1	0	100,00	0,00	0	0	0,00	0,00	21	4	25	84,00	16,00
Venezuela	10	7	58,82	41,18	0	0	0,00	0,00	0	0	0,00	0,00	10	7	17	58,82	41,18
Resto América	0	3	0,00	100,00	0	0	0,00	0,00	0	0	0,00	0,00	0	3	3	0,00	100,00
Total	15.791	6.938	64,48	30,52	352	77	82,05	17,95	57	2	96,61	3,39	16.200	7.017	23.217	69,78	30,22

Fonte: Consellería de Traballo e Benestar. ISSGA.

10.6 EXAME ESPECÍFICO DOS ACCIDENTES MORTAIS

Neste apartado, examínanse especificamente os accidentes mortais ocorridos en 2014, supoñendo, por tanto, unha concreción dos datos referidos a eles dentro da exposición global da sinistralidade de apartados anteriores. Nas provincias da Coruña e Pontevedra producíronse, 28 e 25 accidentes mortais respectivamente, o que supón o 79% do total (cadro 10.27).

Cadro 10.27

Accidentes laborais mortais en xornada de traballo e in itinere por provincias. Galicia 2014.

	A Coruña				Lugo				Ourense				Pontevedra				Totais				
	Homes	Mulleres	% Homes	% Mulleres	Homes	Mulleres	% Homes	% Mulleres	Homes	Mulleres	% Homes	% Mulleres	Homes	Mulleres	% Homes	% Mulleres	Homes	Mulleres	Total	% Homes	% Mulleres
En xornada de traballo	22	2	91,67	8,33	9	0	100,00	0,00	4	0	100,00	0,00	22	0	100,00	0,00	57	2	59	96,61	3,39
In itinere	2	2	50,00	50,00	0	1	0,00	100,00	0	0	0,00	0,00	1	2	33,33	66,67	3	5	8	37,50	62,50
Total	24	4	85,71	14,29	9	1	100,00	0,00	4	0	100,00	0,00	23	2	92,00	8,00	60	7	67	89,55	10,45

Fonte: Consellería de Traballo e Benestar. ISSGA.

Destacan os accidentes mortais ocorridos en desprazamento na xornada laboral (cadro 10.28) que supoñen o 49,25% do total.

Cadro 10.28

Accidentes laborais mortais segundo o lugar do accidente e provincias. Galicia 2014.

	A Coruña				Lugo				Ourense				Pontevedra				Totais				
	Homes	Mulleres	% Homes	% Mulleres	Homes	Mulleres	% Homes	% Mulleres	Homes	Mulleres	% Homes	% Mulleres	Homes	Mulleres	% Homes	% Mulleres	Homes	Mulleres	Total	% Homes	% Mulleres
No centro ou lugar de traballo habitual	9	1	90,00	10,00	2	0	100,00	0,00	1	0	100,00	0,00	3	0	100,00	0,00	15	1	16	93,75	6,25
En desprazamento na xornada laboral	11	1	91,67	8,33	5	0	100,00	0,00	1	0	100,00	0,00	15	0	100,00	0,00	32	1	33	96,97	3,03
In itinere	2	2	50,00	50,00	0	1	0,00	0,00	0	0	0,00	0,00	1	2	33,33	66,67	3	5	8	37,50	62,50
Noutro centro ou lugar de traballo	2	0	100,00	0,00	2	0	100,00	0,00	2	0	100,00	0,00	4	0	100,00	0,00	10	0	10	100,00	0,00
Total	24	4	85,71	14,29	9	1	100,00	0,00	4	0	100,00	0,00	23	2	92,00	8,00	60	7	67	89,55	10,45

Fonte: Consellería de Traballo e Benestar. ISSGA.

En termos absolutos, o cadro 10.29 amosa que o sector de pesca representa o maior número de accidentes mortais ocorridos en 2014. Se o relacionamos coa poboación asalariada (ver cadro 10.5), isto nos indica que a pesca ofrece unha gran desproporción de accidentes mortais en relación coa poboación nela ocupada.

Cadro 10.29

Accidentes laborais mortais en xornada de traballo por sectores de actividade por provincias. Galicia 2014.

	A Coruña				Lugo				Ourense				Pontevedra				Totais				
	Homes	Mulleres	% Homes	% Mulleres	Homes	Mulleres	% Homes	% Mulleres	Homes	Mulleres	% Homes	% Mulleres	Homes	Mulleres	% Homes	% Mulleres	Homes	Mulleres	Total	% Homes	% Mulleres
Agricultura	2	0	100,00	0,00	2	0	100,00	0,00	0	0	0,00	0,00	0	0	0,00	0,00	4	0	4	100,00	0,00
Pesca	8	0	100,00	0,00	3	0	100,00	0,00	0	0	0,00	0,00	9	0	100,00	0,00	20	0	20	100,00	0,00
Industria	2	1	66,67	33,33	0	0	0,00	0,00	2	0	100,00	0,00	5	0	100,00	0,00	9	1	10	90,00	10,00
Construción	3	1	75,00	25,00	1	0	100,00	0,00	1	0	100,00	0,00	3	0	100,00	0,00	8	1	9	88,89	11,11
Servizos	7	0	100,00	0,00	3	0	100,00	0,00	1	0	100,00	0,00	5	0	100,00	0,00	16	0	16	100,00	0,00
Total	22	2	91,67	8,33	9	0	100,00	0,00	4	0	100,00	0,00	22	0	100,00	0,00	57	2	59	96,61	3,39

Fonte: Consellería de Traballo e Benestar. ISSGA.

Nas cualificacións mortais, destacan, ademais do afogamento, relacionado directamente coa pesca, os infartos e outras patoloxías non traumáticas e os accidentes ocorridos por choques ou golpes contra obxectos en movemento. (Cadro 10.30)

Informe da situación sociolaboral de Galicia. 2014

Cadro 10.30

Accidentes laborais mortais en xornada de traballo segundo a forma do accidente por provincias. Galicia 2014.

	A Coruña				Lugo				Ourense				Pontevedra				Totais				
	Homes	Mulleres	% Homes	% Mulleres	Homes	Mulleres	% Homes	% Mulleres	Homes	Mulleres	% Homes	% Mulleres	Homes	Mulleres	% Homes	% Mulleres	Homes	Mulleres	Total	% Homes	% Mulleres
Contacto coa corrente eléctrica, lume e substancias perigosas	1	0	100,00	0,00	1	0	100,00	0,00	1	0	100,00	0,00	0	0	0,00	0,00	3	0	3	100,00	0,00
Afogamentos, sepultamentos	5	0	100,00	0,00	2	0	100,00	0,00	0	0	0,00	0,00	7	0	100,00	0,00	14	0	14	0,00	0,00
Caiidas e golpes con esmagamentos contra obxectos inmóviles	5	0	100,00	0,00	0	0	0,00	0,00	0	0	0,00	0,00	2	0	100,00	0,00	7	0	7	100,00	0,00
Choques ou golpes contra obxectos en movemento	5	0	100,00	0,00	1	0	100,00	0,00	2	0	100,00	0,00	2	0	100,00	0,00	10	0	10	100,00	0,00
Contacto con axente cortante ou punzante	0	0	0,00	0,00	0	0	0,00	0,00	0	0	0,00	0,00	0	0	0,00	0,00	0	0	0	0,00	0,00
Esmagamentos por atrapamentos e amputacións	2	1	66,67	33,33	1	0	100,00	0,00	1	0	100,00	0,00	4	0	100,00	0,00	8	1	9	88,89	11,11
Sobreesforzos, trauma psíquico e exposicións a radiacións	0	0	0,00	0,00	0	0	0,00	0,00	0	0	0,00	0,00	0	0	0,00	0,00	0	0	0	0,00	0,00
Mordeduras, patadas, picaduras	0	0	0,00	0,00	0	0	0,00	0,00	0	0	0,00	0,00	0	0	0,00	0,00	0	0	0	0,00	0,00
Infartos e outras patoloxías non traumáticas	4	1	80,00	20,00	3	0	100,00	0,00	0	0	0,00	0,00	7	0	100,00	0,00	14	1	15	93,33	6,67
Outros contactos	0	0	0,00	0,00	1	0	100,00	0,00	0	0	0,00	0,00	0	0	0,00	0,00	1	0	1	100,00	0,00
Total	22	2	91,67	8,33	9	0	100,00	0,00	4	0	100,00	0,00	22	0	100,00	0,00	57	2	59	96,61	3,39

Fonte: Consellería de Traballo e Benestar. ISSGA.

Examínanse nos seguintes cadros distintas variables na ocorrencia dos accidentes mortais (cadros 10.31 a 10.36).

Cadro 10.31

Accidentes laborais mortais en xornada de traballo segundo a natureza da lesión por provincias. Galicia 2014.

	A Coruña				Lugo				Ourense				Pontevedra				Totais				
	Homes	Mulleres	% Homes	% Mulleres	Homes	Mulleres	% Homes	% Mulleres	Homes	Mulleres	% Homes	% Mulleres	Homes	Mulleres	% Homes	% Mulleres	Homes	Mulleres	Total	% Homes	% Mulleres
Lesións superficiais e feridas abertas	0	0	0,00	0,00	0	0	0,00	0,00	0	0	0,00	0,00	0	0	0,00	0,00	0	0	0	0,00	0,00
Fracturas de ósos	1	0	100,00	0,00	0	0	0,00	0,00	0	0	0,00	0,00	1	0	100,00	0,00	2	0	2	100,00	0,00
Torceduras, escordaduras e distensións	0	0	0,00	0,00	0	0	0,00	0,00	0	0	0,00	0,00	0	0	0,00	0,00	0	0	0	0,00	0,00
Amputacións traumáticas	0	0	0,00	0,00	0	0	0,00	0,00	0	0	0,00	0,00	0	0	0,00	0,00	0	0	0	0,00	0,00
Conmocións e lesións internas	3	0	100,00	0,00	1	0	100,00	0,00	0	0	0,00	0,00	1	0	100,00	0,00	5	0	5	100,00	0,00
Queimaduras, escaldaduras e corxelación	0	0	0,00	0,00	1	0	100,00	0,00	1	0	100,00	0,00	0	0	0,00	0,00	2	0	2	100,00	0,00
Envelenamentos e infeccións	0	0	0,00	0,00	0	0	0,00	0,00	0	0	0,00	0,00	0	0	0,00	0,00	0	0	0	0,00	0,00
Afogamentos e asfixias	9	0	100,00	0,00	2	0	100,00	0,00	0	0	0,00	0,00	7	0	100,00	100,00	18	0	18	100,00	0,00
Efectos do ruído, vibracións e presión	0	0	0,00	0,00	0	0	0,00	0,00	0	0	0,00	0,00	0	0	0,00	0,00	0	0	0	0,00	0,00
Ambiente térmico e radiacións	0	0	0,00	0,00	0	0	0,00	0,00	0	0	0,00	0,00	0	0	0,00	0,00	0	0	0	0,00	0,00
Danos psicolóxicos e choques traumáticos	0	0	0,00	0,00	0	0	0,00	0,00	0	0	0,00	0,00	0	0	0,00	0,00	0	0	0	0,00	0,00
Lesións múltiples	5	1	83,33	16,67	1	0	100,00	0,00	3	0	100,00	0,00	6	0	100,00	0,00	15	1	16	93,75	6,25
Infartos, derrames e outras patoloxías non traumáticas	4	1	80,00	20,00	3	0	100,00	0,00	0	0	0,00	0,00	7	0	100,00	0,00	14	1	15	93,33	6,67
Outras non incluídas ou sen especificar	0	0	0,00	0,00	1	0	100,00	0,00	0	0	0,00	0,00	0	0	0,00	0,00	1	0	1	100,00	0,00
Total	22	2	91,67	8,33	9	0	100,00	0,00	4	0	100,00	0,00	22	0	100,00	0,00	57	2	59	96,61	3,39

Fonte: Consellería de Traballo e Benestar. ISSGA.

Cadro 10.32

Accidentes laborales mortais en xornada de traballo segundo a parte do corpo lesionada por provincias. Galicia 2014.

	A Coruña				Lugo				Ourense				Pontevedra				Totais				
	Homes	Mulleres	% Homes	% Mulleres	Homes	Mulleres	% Homes	% Mulleres	Homes	Mulleres	% Homes	% Mulleres	Homes	Mulleres	% Homes	% Mulleres	Homes	Mulleres	Total	% Homes	% Mulleres
Cabeza	1	0	100,00	0,00	0	0	0,00	0,00	0	0	0,00	0,00	0	0	0,00	0,00	1	0	1	100,00	0,00
Cranio	2	0	100,00	0,00	0	0	0,00	0,00	0	0	0,00	0,00	2	0	100,00	0,00	4	0	4	100,00	0,00
Cara (agás ollos)	0	0	0,00	0,00	0	0	0,00	0,00	0	0	0,00	0,00	0	0	0,00	0,00	0	0	0	0,00	0,00
Ollos	0	0	0,00	0,00	0	0	0,00	0,00	0	0	0,00	0,00	0	0	0,00	0,00	0	0	0	0,00	0,00
Pescozo	0	0	0,00	0,00	0	0	0,00	0,00	0	0	0,00	0,00	0	0	0,00	0,00	0	0	0	0,00	0,00
Lombo	0	0	0,00	0,00	0	0	0,00	0,00	0	0	0,00	0,00	0	0	0,00	0,00	0	0	0	0,00	0,00
Tórax	5	1	83,33	16,67	3	0	100,00	0,00	0	0	0,00	0,00	6	0	100,00	0,00	14	1	15	93,33	6,67
Extremidades superiores (agás mans)	0	0	0,00	0,00	0	0	0,00	0,00	0	0	0,00	0,00	0	0	0,00	0,00	0	0	0	0,00	0,00
Mans	0	0	0,00	0,00	0	0	0,00	0,00	0	0	0,00	0,00	0	0	0,00	0,00	0	0	0	0,00	0,00
Extremidades inferiores (agás pés)	0	0	0,00	0,00	0	0	0,00	0,00	0	0	0,00	0,00	0	0	0,00	0,00	0	0	0	0,00	0,00
Pés	0	0	0,00	0,00	0	0	0,00	0,00	0	0	0,00	0,00	0	0	0,00	0,00	0	0	0	0,00	0,00
Lesións múltiples	14	1	93,33	6,67	5	0	100,00	0,00	4	0	100,00	0,00	14	0	100,00	0,00	37	1	38	97,37	2,63
Outras non incluídas ou sen especificar	0	0	0,00	0,00	1	0	0,00	0,00	0	0	0,00	0,00	0	0	0,00	0,00	1	0	1	100,00	0,00
Total	22	2	91,67	8,33	9	0	100,00	0,00	4	0	100,00	0,00	22	0	100,00	0,00	57	2	59	96,61	3,39

Fonte: Consellería de Traballo e Benestar. ISSGA.

Cadro 10.33

Accidentes laborales mortais en xornada de traballo segundo nacionalidade do traballador por provincias. Galicia 2014.

	A Coruña				Lugo				Ourense				Pontevedra				Totais				
	Homes	Mulleres	% Homes	% Mulleres	Homes	Mulleres	% Homes	% Mulleres	Homes	Mulleres	% Homes	% Mulleres	Homes	Mulleres	% Homes	% Mulleres	Homes	Mulleres	Total	% Homes	% Mulleres
EUROPA	22	2	91,67	8,33	9	0	100,00	0,00	4	0	100,00	0,00	21	0	100,00	0,00	56	2	58	96,55	3,45
España	22	2	91,67	8,33	9	0	100,00	0,00	3	0	100,00	0,00	20	0	100,00	0,00	54	2	56	96,43	3,57
Resto de Europa	0	0	0,00	0,00	2	0	100,00	0,00	1	0	0,00	0,00	1	0	100,00	0,00	2	0	2	100,00	0,00
ASIA	0	0	0,00	0,00	0	0	0,00	0,00	0	0	0,00	0,00	0	0	0,00	0,00	0	0	0	0,00	0,00
ÁFRICA	0	0	0,00	0,00	0	0	0,00	0,00	0	0	0,00	0,00	1	0	100,00	0,00	1	0	1	100,00	0,00
AMÉRICA	0	0	0,00	0,00	0	0	0,00	0,00	0	0	0,00	0,00	0	0	0,00	0,00	0	0	0	100,00	0,00
Total	22	2	91,67	8,33	9	0	100,00	0,00	4	0	100,00	0,00	22	0	100,00	0,00	57	2	59	96,61	3,39

Fonte: Consellería de Traballo e Benestar. ISSGA.

Cadro 10.34

Accidentes laborales mortais en xornada de traballo segundo a hora do traballo por provincias. Galicia 2014.

	A Coruña				Lugo				Ourense				Pontevedra				Totais				
	Homes	Mulleres	% Homes	% Mulleres	Homes	Mulleres	% Homes	% Mulleres	Homes	Mulleres	% Homes	% Mulleres	Homes	Mulleres	% Homes	% Mulleres	Homes	Mulleres	Total	% Homes	% Mulleres
Primeira	4	0	100,00	0,00	2	0	100,00	0,00	0	0	0,00	0,00	8	0	100,00	0,00	14	0	14	100,00	0,00
Segunda	3	1	75,00	25,00	1	0	100,00	0,00	0	0	0,00	0,00	2	0	100,00	0,00	6	1	7	85,71	14,29
Terceira	3	0	100,00	0,00	1	0	100,00	0,00	1	0	100,00	0,00	4	0	100,00	0,00	9	1	9	100,00	0,00
Cuarta	2	1	66,67	33,33	1	0	100,00	0,00	1	0	100,00	0,00	2	0	100,00	0,00	6	0	7	85,71	14,29
Quinta	1	0	100,00	0,00	1	0	100,00	0,00	0	0	0,00	0,00	2	0	100,00	0,00	4	0	4	100,00	0,00
Sexta	4	0	100,00	0,00	1	0	0,00	0,00	0	0	0,00	0,00	1	0	100,00	0,00	6	0	6	100,00	0,00
Sétima	2	0	100,00	0,00	0	0	0,00	0,00	1	0	100,00	0,00	1	0	100,00	0,00	4	0	4	100,00	0,00
Oitava	3	0	100,00	0,00	2	0	100,00	0,00	1	0	100,00	0,00	2	0	100,00	0,00	8	0	8	100,00	0,00
Novena	0	0	0,00	0,00	0	0	0,00	0,00	0	0	0,00	0,00	0	0	0,00	0,00	0	0	0	0,00	0,00
Décima	0	0	0,00	0,00	0	0	0,00	0,00	0	0	0,00	0,00	0	0	0,00	0,00	0	0	0	0,00	0,00
Undécima	0	0	0,00	0,00	0	0	0,00	0,00	0	0	0,00	0,00	0	0	0,00	0,00	0	0	0	0,00	0,00
Duodécima	0	0	0,00	0,00	0	0	0,00	0,00	0	0	0,00	0,00	0	0	0,00	0,00	0	0	0	0,00	0,00
Maíor da duodécima	0	0	0,00	0,00	0	0	0,00	0,00	0	0	0,00	0,00	0	0	0,00	0,00	0	0	0	0,00	0,00
Total	22	2	91,67	8,33	9	0	100,00	0,00	4	0	100,00	0,00	22	0	100,00	0,00	57	2	59	96,61	0,39

Fonte: Consellería de Traballo e Benestar. ISSGA.

Cadro 10.35

Accidentes laborais mortais en xornada de traballo segundo a hora do día por provincias. Galicia 2014.

	A Coruña				Lugo				Ourense				Pontevedra				Totais				
	Homes	Mulleres	% Homes	% Mulleres	Homes	Mulleres	% Homes	% Mulleres	Homes	Mulleres	% Homes	% Mulleres	Homes	Mulleres	% Homes	% Mulleres	Homes	Mulleres	Total	% Homes	% Mulleres
De 0 a 6 horas	3	0	100,00	0,00	0	0	0,00	0,00	1	0	100,00	0,00	8	0	100,00	0,00	12	0	12	100,00	0,00
6-8 horas	2	1	66,67	33,33	0	0	0,00	0,00	0	0	0,00	0,00	1	0	100,00	0,00	3	1	4	75,00	25,00
8-10 horas	1	0	100,00	0,00	0	0	0,00	0,00	1	0	100,00	0,00	2	0	100,00	0,00	4	0	4	100,00	0,00
10-12 horas	4	0	100,00	0,00	2	0	100,00	0,00	1	0	100,00	0,00	4	0	100,00	0,00	11	0	11	100,00	0,00
12-14 horas	7	1	87,50	12,50	1	0	100,00	0,00	0	0	0,00	0,00	3	0	100,00	0,00	11	1	12	91,67	8,33
14-16 horas	2	0	100,00	0,00	2	0	100,00	0,00	1	0	100,00	0,00	2	0	100,00	0,00	7	0	7	100,00	0,00
16-18 horas	3	0	100,00	0,00	1	0	100,00	0,00	0	0	0,00	0,00	1	0	100,00	0,00	5	0	5	100,00	0,00
18-20 horas	0	0	0,00	0,00	1	0	100,00	0,00	0	0	0,00	0,00	0	0	0,00	0,00	1	0	1	100,00	0,00
20-22 horas	0	0	0,00	0,00	0	0	0,00	0,00	0	0	0,00	0,00	0	0	0,00	100,00	0	0	0	0,00	0,00
22-24 horas	0	0	0,00	0,00	2	0	100,00	0,00	0	0	0,00	0,00	1	0	100,00	0,00	3	0	3	0,00	0,00
Total	22	2	91,67	8,33	9	0	100,00	0,00	4	0	100,00	0,00	22	0	100,00	0,00	57	2	59	96,61	3,39

Fonte: Consellería de Traballo e Benestar. ISSGA.

Cadro 10.36

Accidentes laborais mortais en xornada de traballo segundo o día da semana por provincias. Galicia 2014.

	A Coruña				Lugo				Ourense				Pontevedra				Totais				
	Homes	Mulleres	% Homes	% Mulleres	Homes	Mulleres	% Homes	% Mulleres	Homes	Mulleres	% Homes	% Mulleres	Homes	Mulleres	% Homes	% Mulleres	Homes	Mulleres	Total	% Homes	% Mulleres
Luns	7	1	87,50	12,50	2	0	100,00	0,00	0	0	0,00	0,00	4	0	100,00	0,00	13	1	14	92,86	7,14
Martes	4	0	100,00	0,00	3	0	100,00	0,00	1	0	100,00	0,00	8	0	100,00	0,00	16	0	16	100,00	0,00
Mércores	5	0	100,00	0,00	1	0	100,00	0,00	1	0	100,00	0,00	2	0	100,00	0,00	9	0	9	100,00	0,00
Xoves	4	1	80,00	20,00	1	0	100,00	0,00	2	0	100,00	0,00	1	0	100,00	0,00	8	1	9	88,89	11,11
Venres	1	0	100,00	0,00	0	0	0,00	0,00	0	0	0,00	0,00	7	0	100,00	0,00	8	0	8	100,00	0,00
Sábado	1	0	100,00	0,00	2	0	100,00	0,00	0	0	0,00	0,00	0	0	0,00	0,00	3	0	3	100,00	0,00
Domingo	0	0	0,00	0,00	0	0	0,00	0,00	0	0	0,00	0,00	0	0	0,00	0,00	0	0	0	0,00	0,00
Total	22	2	91,67	8,33	9	0	100,00	0,00	4	0	100,00	0,00	22	0	100,00	0,00	57	2	59	96,61	3,39

Fonte: Consellería de Traballo e Benestar. ISSGA.

Resalta, no cadro 10.37, que os traballadores con contratos temporais que representan o 21,79% do total, sofren máis do 33% dos accidentes mortais.

Cadro 10.37

Accidentes laborais mortais en xornada de traballo segundo o tipo de contrato por provincias. Galicia 2014.

	A Coruña				Lugo				Ourense				Pontevedra				Totais				
	Homes	Mulleres	% Homes	% Mulleres	Homes	Mulleres	% Homes	% Mulleres	Homes	Mulleres	% Homes	% Mulleres	Homes	Mulleres	% Homes	% Mulleres	Homes	Mulleres	Total	% Homes	% Mulleres
Indefinidos	17	1	94,44	5,56	4	0	100,00	0,00	0	0	0,00	0,00	14	0	100,00	0,00	35	1	36	97,22	2,78
Temporais	2	1	66,67	33,33	5	0	100,00	0,00	4	0	100,00	0,00	8	0	100,00	0,00	19	1	20	95,00	5,00
Autónomos*	3	0	100,00	0,00	0	0	0,00	0,00	0	0	0,00	0,00	0	0	0,00	0,00	3	0	3	100,00	0,00
Total	22	2	91,67	8,33	9	0	100,00	0,00	4	0	100,00	0,00	22	0	100,00	0,00	57	2	59	96,61	3,39

(*) Traballadores autónomos coas continxencias profesionais cubertas
Fonte: Consellería de Traballo e Benestar. ISSGA.

Cadro 10.38

Accidentes laborais mortais en xornada de traballo segundo a análise da causa por provincias. Galicia 2014.

	A Coruña				Lugo				Ourense				Pontevedra				Totais				
	Homes	Mulleres	% Homes	% Mulleres	Homes	Mulleres	% Homes	% Mulleres	Homes	Mulleres	% Homes	% Mulleres	Homes	Mulleres	% Homes	% Mulleres	Homes	Mulleres	Total	% Homes	% Mulleres
Accidentes de tráfico	1	0	100,00	0,00	0	0	0,00	0,00	1	0	100,00	0,00	4	0	100,00	0,00	6	0	6	100,00	0,00
Infartos e outras patoloxías non traumáticas	4	1	80,00	20,00	3	0	100,00	0,00	0	0	0,00	0,00	7	0	100,00	0,00	14	1	15	93,33	6,67
Outras causas	17	1	94,44	5,56	1	0	100,00	0,00	3	0	100,00	0,00	11	0	100,00	0,00	32	1	33	96,97	3,03
Total	22	2	91,67	8,33	4	0	100,00	0,00	4	0	100,00	0,00	22	0	100,00	0,00	52	2	54	96,30	3,70

Fonte: Consellería de Traballo e Benestar. ISSGA.

Tamén nos accidentes mortais (cadro 10.39), é a partir dos 45 anos cando se sofre o maior número destes.

Cadro 10.39

Accidentes laborais mortais en xornada de traballo segundo idade por provincias. Galicia 2014.

	A Coruña				Lugo				Ourense				Pontevedra				Totais				
	Homes	Mulleres	% Homes	% Mulleres	Homes	Mulleres	% Homes	% Mulleres	Homes	Mulleres	% Homes	% Mulleres	Homes	Mulleres	% Homes	% Mulleres	Homes	Mulleres	Total	% Homes	% Mulleres
Menor de 16 anos	0	0	0,00	0,00	0	0	0,00	0,00	0	0	0,00	0,00	0	0	0,00	0,00	0	0	0	0,00	0,00
De 16 a 19 anos	0	0	0,00	0,00	0	0	0,00	0,00	0	0	0,00	0,00	0	0	0,00	0,00	0	0	0	0,00	0,00
De 20 a 24 anos	0	0	0,00	0,00	1	0	100,00	0,00	1	0	100,00	0,00	1	0	100,00	0,00	3	0	3	100,00	0,00
De 25 a 34 anos	3	1	75,00	25,00	0	0	0,00	0,00	1	0	100,00	0,00	3	0	100,00	0,00	7	1	8	87,50	12,50
De 35 a 44 anos	2	0	100,00	0,00	1	0	100,00	0,00	1	0	100,00	0,00	4	0	100,00	0,00	8	0	8	100,00	0,00
De 45 a 54 anos	10	1	90,91	9,09	5	0	100,00	0,00	1	0	100,00	33,33	11	0	100,00	0,00	27	1	28	96,43	3,57
De 55 a 65 anos	7	0	100,00	0,00	2	0	100,00	0,00	0	0	0,00	0,00	3	0	100,00	0,00	12	0	12	100,00	0,00
Maíor de 65 anos	0	0	0,00	0,00	0	0	0,00	0,00	0	0	0,00	0,00	0	0	0,00	0,00	0	0	0	0,00	0,00
Total	22	2	91,67	8,33	9	0	100,00	0,00	4	0	100,00	0,00	22	0	100,00	0,00	57	2	59	96,61	3,39

Fonte: Consellería de Traballo e Benestar. ISSGA.

Aínda que éste non é claramente representativo do risco, a constatación de que, manifestamente, o maior número ocorre a aqueles traballadores con antigüidade na empresa e no posto de traballo superior aos 3 anos (cadros 10.40 e 10.41) permitiría facer unha reflexión sobre, non só a inexperiencia senón tamén a confianza como factores importantes nestes sinistros.

Cadro 10.40

Accidentes laborais mortais en xornada de traballo segundo antigüidade na empresa por provincias. Galicia 2014.

	A Coruña				Lugo				Ourense				Pontevedra				Totais				
	Homes	Mulleres	% Homes	% Mulleres	Homes	Mulleres	% Homes	% Mulleres	Homes	Mulleres	% Homes	% Mulleres	Homes	Mulleres	% Homes	% Mulleres	Homes	Mulleres	Total	% Homes	% Mulleres
Menos de 3 meses	3	0	100,00	0,00	1	0	100,00	0,00	3	0	100,00	0,00	3	0	100,00	0,00	10	0	10	100,00	0,00
De 3 meses a 6 meses	1	1	50,00	50,00	3	0	100,00	0,00	0	0	0,00	0,00	2	0	100,00	0,00	6	1	7	85,71	14,29
De 6 meses a 1 ano	0	0	0,00	0,00	0	0	0,00	0,00	0	0	0,00	0,00	2	0	100,00	0,00	2	0	2	100,00	0,00
De 1 ano a 3 anos	3	0	100,00	100,00	2	0	100,00	0,00	0	0	0,00	0,00	4	0	100,00	0,00	9	0	9	100,00	0,00
Máis de 3 anos	15	1	93,75	6,25	3	0	100,00	0,00	1	0	100,00	0,00	11	0	100,00	0,00	30	1	31	96,77	3,23
Total	22	2	91,67	8,33	9	0	100,00	0,00	4	0	100,00	0,00	22	0	100,00	0,00	57	2	59	96,61	3,39

Fonte: Consellería de Traballo e Benestar. ISSGA.

Cadro 10.41

Accidentes laborais mortais en xornada de traballo segundo antigüidade no posto de traballo por provincias. Galicia 2014.

	A Coruña				Lugo				Ourense				Pontevedra				Totais				
	Homes	Mulleres	% Homes	% Mulleres	Homes	Mulleres	% Homes	% Mulleres	Homes	Mulleres	% Homes	% Mulleres	Homes	Mulleres	% Homes	% Mulleres	Homes	Mulleres	Total	% Homes	% Mulleres
Menos de 3 meses	3	0	100,00	0,00	2	0	100,00	0,00	3	0	100,00	0,00	2	0	100,00	0,00	10	0	10	100,00	0,00
De 3 meses a 6 meses	1	1	50,00	50,00	2	0	100,00	0,00	0	0	0,00	0,00	4	0	100,00	0,00	7	1	8	87,50	12,50
De 6 meses a 1 ano	0	0	0,00	0,00	0	0	0,00	0,00	0	0	0,00	0,00	2	0	100,00	0,00	2	0	2	100,00	0,00
De 1 ano a 3 anos	3	0	100,00	0,00	1	0	100,00	0,00	0	0	0,00	0,00	4	0	100,00	0,00	8	0	8	100,00	0,00
Máis de 3 anos	15	1	93,75	6,25	4	0	100,00	0,00	1	0	100,00	0,00	10	0	100,00	0,00	30	1	31	96,77	3,23
Total	22	2	91,67	8,33	9	0	100,00	0,00	4	0	100,00	0,00	22	0	100,00	0,00	57	2	59	96,61	3,39

Fonte: Consellería de Traballo e Benestar. ISSGA.

No que se refire aos accidentes mortais segundo a categoría profesional, o cadro 10.42 ofrece como dato máis destacado que os accidentes mortais dos operadores de instalacións e máquinas e montadores representan máis do 33% do total.

Cadro 10.42

Accidentes laborais mortais en xornada de traballo segundo categoría profesional* por provincias. Galicia 2014.

	A Coruña				Lugo				Ourense				Pontevedra				Totais				
	Homes	Mulleres	% Homes	% Mulleres	Homes	Mulleres	% Homes	% Mulleres	Homes	Mulleres	% Homes	% Mulleres	Homes	Mulleres	% Homes	% Mulleres	Homes	Mulleres	Total	% Homes	% Mulleres
Ocupacións elementais	5	1	83,33	16,67	2	0	100,00	0,00	1	0	100,00	0,00	1	0	100,00	0,00	9	1	10	90,00	10,00
Operadores de instalacións e maquinaria, e montadores	3	0	100,00	0,00	3	0	100,00	0,00	1	0	100,00	0,00	13	0	100,00	0,00	20	0	20	100,00	0,00
Artífices e traballadores cualificados das industrias manufacteiras e a construción (agás operadores de instalacións)	4	1	80,00	20,00	1	0	100,00	0,00	1	0	100,00	0,00	6	0	100,00	0,00	12	1	13	92,31	7,69
Traballadores cualificados no sector agrícola, gandeiro, forestal e pesqueiro	8	0	100,00	0,00	3	0	100,00	0,00	0	0	0,00	0,00	1	0	100,00	0,00	12	0	12	100,00	0,00
Traballadores de servizos de restauración, persoais, protección e vendedores	1	0	100,00	0,00	0	0	0,00	0,00	0	0	0,00	0,00	0	0	0,00	0,00	1	0	1	100,00	0,00
Empregados contables, administrativos e outros empregados de oficina	0	0	0,00	0,00	0	0	0,00	0,00	0	0	0,00	0,00	0	0	0,00	0,00	0	0	0	0,00	0,00
Técnicos, profesionais de apoio	0	0	0,00	0,00	0	0	0,00	0,00	0	0	0,00	0,00	1	0	100,00	0,00	1	0	1	100,00	0,00
Técnicos e profesionais científicos e intelectuais	1	0	100,00	0,00	0	0	0,00	0,00	0	0	0,00	0,00	0	0	0,00	0,00	1	0	1	100,00	0,00
Directores e xerentes	0	0	0,00	0,00	0	0	0,00	0,00	1	0	100,00	0,00	0	0	0,00	0,00	1	0	1	100,00	0,00
Ocupacións militares	0	0	0,00	0,00	0	0	0,00	0,00	0	0	0,00	0,00	0	0	0,00	0,00	0	0	0	0,00	0,00
Total	22	2	91,67	8,33	9	0	100,00	0,00	4	0	100,00	0,00	22	0	100,00	0,00	57	2	59	96,61	3,39

*Codificación da clasificación nacional de ocupacións (CNO) 2011.

En accidentes mortais clasificados segundo a actividade económica, o cadro 10.43 amosa claramente que o sector pesca é o que sufriu o maior número durante o ano 2014.

Cadro 10.43

Accidentes laborais mortais en xornada de traballo segundo actividades económicas* por provincias. Galicia 2013.

	A Coruña		Lugo		Ourense		Pontevedra		Totais		
	Homes	Mulleres	Homes	Mulleres	Homes	Mulleres	Homes	Mulleres	Homes	Mulleres	Total
1 Agricultura, gandería, caza e servizos relacionados con elas	2	0	0	0	0	0	0	0	2	0	2
2 Silvicultura e explotacións forestais	0	0	2	0	0	0	0	0	2	0	2
3 Pesca e acuicultura	8	0	3	0	0	0	9	0	20	0	20
5 Extracción de antracita, hulla e lignito	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
6 Extracción de cru, petróleo e gas natural	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
7 Extracción minerais metálicos	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
8 Outras industrias extractivas	0	0	0	0	2	0	1	0	3	0	3
9 Actividades de apoio ás industrias extractivas	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
10 Industria da alimentación	0	1	0	0	0	0	0	0	0	1	1
11 Fabricación de bebidas	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
13 Industria téxtil	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
14 Confección de roupa de vestir	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
15 Industria do coiro e do calzado	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
16 Industria da madeira e cortiza (agás mobles); cestería e espartaría	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
17 Industria do papel	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
18 Artes gráficas e reprodución de soportes gravados	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
19 Coquerías e refinación de petróleo	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
20 Industria química	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
21 Fabricación de produtos farmacéuticos	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
22 Fabricación de produtos de caucho e plásticos	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
23 Fabricación doutros produtos minerais non metálicos	0	0	0	0	0	0	1	0	1	0	1
24 Metalurxia; fabricación de produtos de ferro, aceiro e ferroalixaxes	0	0	0	0	0	0	2	0	2	0	2
25 Fabricación de produtos metálicos, agás maquinaria e equipamento	1	0	0	0	0	0	0	0	1	0	1
26 Fabrición de produtos informáticos, electrónicos e ópticos	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
27 Fabricación de material e equipamento eléctrico	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
28 Fabricación de maquinaria e equipamento n.c.n.	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
29 Fabricación de vehículos de motor, remolques e semirremolques	0	0	0	0	0	0	1	0	1	0	1
30 Fabricación doutro material de transporte	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
31 Fabricación de mobles	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
32 Outras industrias manufactureiras	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
33 Reparación e instalación de maquinaria e equipamento	1	0	0	0	0	0	0	0	1	0	1
35 Fornecemento de enerxía eléctrica, gas, vapor e aire acondicionado	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
36 Captación, depuración e distribución de auga	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
37 Recolla e tratamento de augas residuais	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
38 Recolla, tratamento e eliminación de residuos; valorización	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
39 Actividades de descontaminación e outros servizos de xestión de residuos	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
41 Construción de edificios	1	0	0	0	0	0	0	0	1	0	1
42 Enxeñaría civil	1	0	0	0	0	0	2	0	3	0	3
43 Actividades de construción especializada	1	1	1	0	1	0	1	0	4	1	5
45 Venda reparación de vehículos de motor e motocicletas	1	0	0	0	0	0	0	0	1	0	1
46 Comercio por xunto e intermedarios do comercio, agás vehículos de motor e motocicletas	1	0	1	0	0	0	1	0	3	0	3
47 Comercio a retalho, agás vehículos de motor e motocicletas	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
49 Transporte terrestre e por tubaxe	0	0	1	0	1	0	4	0	6	0	6
50 Transporte marítimo e por vías navegables interiores	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
51 Transporte aéreo	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
52 Almacenamento e actividades anexas ao transporte	3	0	0	0	0	0	0	0	3	0	3
53 Actividades postais e de correos	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
55 Servizos de aloxamento	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
56 Servizos de comidas e bebidas	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
58 Edición	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Actividades cinematográficas, de vídeo e de programas de televisión, gravación de son e edición musical	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
60 Actividades de programación e emisión de radio e televisión	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
61 Telecomunicacións	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
62 Programación, consultaría e outras actividades relacionadas coa Informática	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
63 Servizos de información	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
64 Servizos financeiros, agás seguros e fondos de pensións	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
65 Seguros, reaseguros e fondos de pensións, agás Seguridade Social obrigatoria	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
66 Actividades auxiliares aos servizos financeiros e seguros	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
68 Actividades inmobiliarias	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
69 Actividades xurídicas e de contabilidade	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Actividades das sedes centrais; actividades consultoria de xestión empresarial	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
71 Servizos técnicos de arquitectura e enxeñaría; ensaios e análises técnicas	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
72 Investigación e desenvolvemento	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
73 Publicidade e estudos de mercado	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
74 Outras actividades profesionais, científicas e técnicas	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
75 Actividades veterinarias	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
77 Actividades de aluguer	1	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0
78 Actividades relacionadas co emprego	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Actividades de axencias de viaxes, operadores turísticos, servizos de reservas e actividades relacionadas con estes	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
80 Actividades de seguranza e investigación	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
81 Servizos a edificios e actividades de xardinaría	1	0	1	0	0	0	0	0	2	0	2
Actividades administrativas de oficina e outras actividades auxil. das empresas	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
84 Administración pública e defensa; Seguridade Social obrigatoria	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
85 Educación	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
86 Actividades sanitarias	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
87 Asistencia en establecementos residenciais	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
88 Actividades de servizos sociais sen aloxamento	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
90 Actividades de creación artística e espectáculos	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
91 Actividades de bibliotecas, arquivos, museos e outras actividades culturais	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
92 Actividades de xogos de azar e apostas	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
93 Actividades deportivas, recreativas e de entretemento	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
94 Actividades asociativas	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
95 Reparación de ordenadores, efectos persoais e artigos de uso doméstico	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
96 Outros servizos persoais	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
97 Actividades dos fogares como empregadores de persoal doméstico	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
99 Actividades de organizacións e organismos extraterritoriais	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Total	22	2	9	0	4	0	22	0	57	2	59

*Clasificación nacional de actividades económicas (CNAE) 2009.
Fonte: Consellería de Traballo e Benestar. ISSGA.

10.7 EVOLUCIÓN DA SINISTRALIDADE LABORAL

O total de accidentes en xornada de traballo experimentou, en 2014, un incremento de 3,79%, feito que ocorre nos accidentes leves, graves e, en maior medida, nos mortais (cadro 10.44).

Cadro 10.44

Accidentes de traballo con baixa en xornada de traballo. Por provincias. Galicia 2013-2014

	Leves			Graves			Mortais			Totais		
	2013	2014	% Var.	2013	2014	% Var.	2013	2014	% Var.	2013	2014	% Var.
A Coruña	9.843	10.606	7,75	181	175	-3,31	17	24	41,18	10.041	10.805	7,61
Lugo	2.294	2.548	11,07	69	82	18,84	8	9	12,50	2.371	2.639	11,30
Ourense	2.398	2.478	3,34	47	42	-10,64	6	4	-33,33	2.451	2.524	2,98
Pontevedra	7.370	7.097	-3,70	121	130	7,44	16	22	37,50	7.507	7.249	-3,44
Total	21.905	22.729	3,76	418	429	2,63	47	59	25,53	22.370	23.217	3,79

Elaboración propia.

Fonte: Consellería de Traballo e Benestar. ISSGA.

Polo que a sectores económicos se refire (cadro 10.45), apréciase unha leve diminución en agricultura e industria e incremento no resto.

Cadro 10.45

Accidentes laborais con baixa. Por sectores económicos. Galicia 2013/2014

	Leves			Graves			Mortais			Totais		
	2013	2014	% Var.	2013	2014	% Var.	2013	2014	% Var.	2013	2014	% Var.
Agricultura	1.142	1.143	0,09	68	62	-8,82	4	4	0,00	1.214	1.209	-0,41
Mar	1.067	1.122	5,15	58	55	-5,17	7	20	185,71	1.132	1.197	5,74
Industria	6.300	6.292	-0,13	88	82	-6,82	6	10	66,67	6.394	6.384	-0,16
Construción	2.717	2.850	4,90	57	84	47,37	10	9	-10,00	2.784	2.943	5,71
Servizos	10.679	11.322	6,02	147	146	-0,68	20	16	-20,00	10.846	11.484	5,88
Total	21.905	22.729	3,76	418	429	2,63	47	59	25,53	22.370	23.217	3,79

Elaboración propia.

Fonte: Consellería de Traballo e Benestar. ISSGA.

Na clasificación por actividades económicas (cadro 10.46), o comercio ao retalho segue sendo a actividade que máis accidentes rexistra.

Cadro 10.46

Accidentes laborais con baixa en xornada de traballo. Por actividades económicas con maior sinistralidade. Galicia. 2013-2014

Nº de orde	2013	Nº acc.	Nº de orde	2014	Nº acc.
	Actividade			Actividade	
1	Comercio ao retalho, agás vehículos de motor e motocicletas	1.625	1	Comercio ao retalho, agás vehículos de motor e motocicletas	1.788
2	Actividades de construción especializada	1.420	2	Industria da alimentación	1.524
3	Admón. Pública e Defensa; Seg. Social Obrigatoria	1.338	3	Admón Pública e Defensa; Seg. Social Obrigatoria	1.523
4	Industria da alimentación	1.337	4	Actividades de construción especializada	1.418
5	Actividades sanitarias	1.194	5	Pesca e acuicultura	1.197
6	Pesca e acuicultura	1.132	6	Actividades sanitarias	1.090
7	Construción de edificios	1.043	7	Construción de edificios	1.073
8	Comercio por xunto e interm, agás vehíc. Motor	1.023	8	Comercio por xunto e interm, agás vehíc. Motor	1.066
9	Servizos de comidas e bebidas	970	9	Servizos de comidas e bebidas	1.010
10	Fabricación produtos metálicos, agás maquinaria e equipamento	946	10	Fabricación produtos metálicos, agás maquinaria e equipamento	948

Elaboración propia.

Fonte: Consellería de Traballo e Benestar. ISSGA.

Tomando como referencia unha serie de anos (cadro 10.47), desde 2004, pode verse que a tendencia crecente cambia a partir do ano 2008, en que se empeza a experimentar un descenso ata o presente ano 2014 en que, novamente, se incrementa a sinistralidade.

Cadro 10.47

Accidentes laborais con baixa en xornada de traballo. Galicia 2004-2014.

Anos	Leves	Var. %	Graves	Var. %	Mortais	Var. %	Total	Var. %	Var. Anos
2004	46.118	2,28	1.076	6,96	86	-8,51	47.280	2,36	2003-2004
2005	46.900	1,70	1.001	-6,97	101	17,44	48.002	1,53	2004-2005
2006	47.540	1,36	949	-5,19	78	-22,77	48.567	1,18	2005-2006
2007	50.934	7,14	834	-12,12	75	-3,85	51.843	6,75	2006-2007
2008	49.594	-2,63	698	-16,31	71	-5,33	50.363	-2,85	2007-2008
2009	38.877	-21,61	548	-21,49	74	4,23	39.499	-21,57	2008-2009
2010	36.234	-6,80	614	12,04	64	-13,51	36.912	-6,55	2009-2010
2011	30.616	-15,50	473	-22,96	52	-18,75	31.141	-15,63	2010-2011
2012	23.130	-24,45	485	1,90	45	-13,46	23.657	-24,01	2011-2012
2013	21.901	-5,31	418	-13,28	47	4,44	22.366	-5,46	2012-2013
2014	22.729	3,78	429	2,63	59	25,53	23.217	3,80	2013-2014

Fonte: Consellería de Traballo e Benestar. ISSGA.

10.8 ACCIDENTES DE TRABAJO CON BAIXA, SEGUNDO A GRAVIDADE, POR COMUNIDADES AUTÓNOMAS

Nos seguintes cadros las cifras son as reflectidas nas estatísticas do *Ministerio de Empleo y Seguridad Social* que, como pode verse, presentan algunhas disparidades coas estudadas anteriormente. Analizando as cifras de accidentes ocorridos en xornada de traballo en todas as comunidades autónomas (cadro 10.48), Galicia, en 2014, ocupa o sexto lugar, precedida por Cataluña, Madrid, Andalucía, Comunidade Valenciana e País Vasco. En accidentes mortais, Galicia ocupa o segundo lugar.

Cadro 10.48

Accidentes de traballo en xornada con baixa, segundo a gravidade, por comunidade autónoma. España 2014.

	En xornada			
	Total	Leves	Graves	Mortais
Total	417.371	413.689	3.234	448
Andalucía	69.916	69.072	770	74
Aragón	11.157	11.074	70	13
Asturias	10.327	10.240	73	14
Baleares	14.677	14.596	79	2
Canarias	20.949	20.802	125	22
Cantabria	4.596	4.542	46	8
C. A Mancha	18.018	17.869	134	15
C. León	19.731	19.529	170	32
Cataluña	73.797	73.278	466	53
C. Valenciana	35.321	35.013	267	41
Extremadura	8.886	8.734	138	14
Galicia	22.636	22.178	401	57
Madrid	61.705	61.438	218	49
Murcia	12.488	12.405	68	15
Navarra	6.450	6.385	56	9
País Vasco	22.778	22.630	120	28
A Ríoxa	2.849	2.826	21	2
Ceuta	596	588	8	-
Melilla	494	490	4	-

Elaboración propia

Fonte: Ministerio de Empleo e Seguridade Social.

10.9 ÍNDICES DE INCIDENCIA

O índice de incidencia reflicte a relación entre o número de accidentes e traballadores expostos. Para isto, os datos que se empregaron son os de accidentes con baixa no centro de traballo e a poboación exposta á continxencia de accidentes laborais, con cifras procedentes das estatísticas do *Ministerio de Empleo y Seguridad Social*.

Iso dáanos unha visión máis axustada da sinistralidade e a súa relación coas persoas expostas, xa que o exame das cifras absolutas, por si só, non reflicte unha visión proporcional de número de traballadores/accidentes.

De acordo con estes datos (cadro 10.49), Galicia, no total de accidentes, está por debaixo do índice estatal, tendo dez comunidades e Ceuta maior índice de incidencia. No que se refire ao índice de incidencia referido a accidentes mortais, Galicia ocupa o segundo lugar das Comunidades, cun índice que está máis de 4 puntos por riba da media estatal.

Cadro 10.49

Índice de incidencia e accidentes de traballo con baixa en xornada de traballo, distribución por comunidades autónomas

Período: xaneiro 2014 - decembro 2014 respecto a xaneiro 2013- decembro 2013

	Nº AT Leves	I. Incidencia Leves	Nº AT Graves	I. Incidencia Graves	Nº AT Mortais	I. Incidencia Mortais	Nº AT Totais	I. Incidencia Totais	Variación % respecto período anterior	Poboación Afiliada
Andalucía	69.072	3.383	770	37,7	74	3,6	69.916	3.424,5	6,08%	2.041.623
Aragón	11.074	2.693	70	17,0	13	3,2	11.157	2.713,4	2,67%	411.179
Asturias	10.240	3.617	73	25,8	14	4,9	10.327	3.647,5	3,98%	283.129
Baleares	14.596	4.307	79	23,3	2	0,6	14.677	4.331,2	10,76%	338.869
Canarias	20.802	3.549	125	21,3	22	3,8	20.949	3.574,2	8,16%	586.112
Cantabria	4.542	2.785	46	28,2	8	4,9	4.596	2.818,5	7,91%	163.068
C. A Mancha	17.869	3.625	134	27,2	15	3,0	18.018	3.654,9	6,28%	492.985
C. León	19.529	2.892	170	25,2	32	4,7	19.731	2.922,3	6,23%	675.198
Cataluña	73.278	2.966	466	18,9	53	2,1	73.797	2.987,3	6,50%	2.470.372
C. Valenciana	35.013	2.685	267	20,5	41	3,1	35.321	2.708,7	2,85%	1.303.976
Extremadura	8.734	3.329	138	52,6	14	5,3	8.886	3.387,2	11,83%	262.341
Galicia	22.178	2.941	401	53,2	57	7,6	22.636	3.001,6	4,51%	754.142
Madrid	61.438	2.558	218	9,1	49	2,0	61.705	2.568,9	2,25%	2.402.016
Murcia	12.405	3.057	68	16,8	15	3,7	12.488	3.077,7	7,11%	405.752
Navarra	6.385	3.019	56	26,5	12	5,7	6.453	3.050,8	7,84%	211.518
País Vasco	22.630	3.154	120	16,7	23	3,2	22.773	3.174,2	-1,06%	717.430
A Rioxa	2.826	3.008	21	22,4	9	9,6	2.856	3.040,2	4,65%	93.942
Ceuta	588	3.390	8	46,1	1	5,8	597	3.442,1	18,69%	17.344
Melilla	490	2.910	4	23,8	0	0,0	494	2.933,7	2,28%	16.839
Total	413.689	3.031	3.234	23,7	454	3,3	417.377	3.058,2	6,59%	13.647.835

Fonte 2014 e 2013: Avance de estadísticas de accidentes de traballo, MEYSS.

Base do Índice: o promedio da Poboación Afiliada á Seguridade Social coa continxencia por AT cuberta.

Índice de incidencia = (Nº de Accidentes de Traballo / Poboación Afiliada) x 100.000

* Os accidentes contabilízanse na provincia da autoridade laboral que recepciona o parte do accidente e non coincide necesariamente coa provincia onde se produciu o accidente

No cadro 10.50 reflíctense os índices de incidencia segundo o sector de actividade por comunidades autónomas. Salvo no sector industrial, o índice de incidencia para Galicia foi inferior á media estatal en todos os sectores de actividade, así como no total.

Cadro 10.50

Índice de incidencia e accidentes de traballo con baixa en xornada de traballo, distribución por comunidades autónomas. España . 2014.

	Accidentes en xornada (1)					Índices de incidencia (2)				
	Total	Agrario	Industria	Construcción	Servicios	Total	Agrario	Industria	Construcción	Servicios
Total	417.377	30.092	86.270	42.226	258.789	3.058,2	4.743,9	4.730,9	6.194,8	2.462,7
Andalucía	69.916	9.927	10.103	7.440	42.446	3.424,5	4.577,1	5.369,9	7.048,7	2.772,4
Aragón	11.157	829	3.197	1.021	6.110	2.713,4	3.717,7	4.043,0	5.314,0	2.106,6
Asturias	10.327	502	3.586	943	5.296	3.647,4	4.875,7	7.674,4	5.912,0	2.520,0
Baleares	14.677	278	1.270	2.178	10.951	4.331,2	5.539,1	6.315,3	8.780,3	3.790,1
Canarias	20.949	956	1.581	1.918	16.494	3.574,2	5.977,9	5.126,3	6.911,9	3.224,5
Cantabria	4.596	272	1.109	515	2.700	2.818,5	5.105,8	4.028,3	5.818,7	2.224,8
C. A Mancha	18.018	2.043	4.102	2.154	9.719	3.654,9	4.568,3	5.067,5	6.948,6	2.889,8
C. León	19.731	1.546	5.441	2.234	10.510	2.922,3	4.166,5	4.783,0	6.103,5	2.154,9
Cataluña	73.797	1.632	18.521	6.645	46.999	2.987,3	4.110,5	4.641,5	6.231,5	2.441,5
C. Valenciana	35.321	3.417	7.130	3.002	21.772	2.708,7	5.888,4	3.212,0	5.085,4	2.256,3
Extremadura	8.886	1.972	1.278	898	4.738	3.387,2	5.835,3	5.294,2	6.057,5	2.499,2
Galicia	22.636	2.241	6.238	2.905	11.252	3.001,6	4.241,4	5.257,1	5.978,4	2.106,9
Madrid	61.705	263	7.416	6.073	47.953	2.568,9	5.018,3	4.046,3	5.261,6	2.285,6
Murcia	12.488	2.995	2.677	963	5.853	3.077,7	4.697,1	4.665,2	5.221,1	2.199,0
Navarra	6.453	361	2.677	576	2.839	3.050,8	4.127,3	4.624,9	6.207,1	2.093,5
País Vasco	22.773	601	8.827	2.326	11.019	3.174,2	6.940,2	5.890,8	7.011,3	2.095,9
A Rioxa	2.856	245	1.033	277	1.301	3.040,2	4.233,6	4.549,9	6.316,4	2.130,5
Ceuta	597	12	61	97	427	3.442,2	9.405,6	5.983,8	8.621,6	2.833,2
Melilla	494	0	23	61	410	2.933,7	0	4.506,1	6.128,1	2.673,9

(1) Accidentes en xornada que causaron baixa no período de referencia

Base do Índice: o promedio da Poboación Afiliada á Seguridade Social coa continxencia por AT cuberta.

(2) Índice de incidencia = (Nº de Accidentes de Traballo / Poboación Afiliada) x 100.000

* Os accidentes contabilízanse na provincia da autoridade laboral que recepciona o parte do accidente e non coincide necesariamente coa provincia onde se produciu o accidente

Cómpre sinalar que, con datos do *Ministerio de Empleo y Seguridad Social*, en Galicia no ano 2014 invírtese a tendencia decrecente dos índices de incidencia, incrementándose en relación cos anos anteriores, tanto no total de sinistralidade como no relativo aos accidentes mortais (cadro 10.51).

Cadro 10.51

**Índices de incidencia da sinistralidade laboral. Galicia.
2000-2014.**

	Total accidentes	Accidentes mortais
2000	6158,3	18,5
2001	6.273,2	12,4
2002	6.082,6	13,3
2003	5.884,9	12,6
2004	5.756,0	9,8
2005	5.687,3	10,9
2006	5.732,8	8,8
2007	5.803,3	7,8
2008	5.613,3	8,5
2009	4.713,6	8,6
2010	4.253,7	7,5
2011	3.695,0	6,1
2012	2.925,0	5,8
2013	2.869,0	5,3
2014	3.001,6	7,6

Elaboración propia.

Por cen mil traballadores.

Fonte: Ministerio de Empleo e Seguridade Social

Reflíctense, nos cadro 10.52 a 10.56, os índices de incidencia por sectores, sexos e cualificación dos accidentes facilitados pola Comunidade Autónoma, así como a súa distribución provincial, que permite ter unha visión ampla de varios factores.

Cadro 10.52

Índice de incidencia por sectores, sexos e gravidade dos accidentes. Galicia 2014.

	Poboación afiliada			Índice incidencia leves			Índice incidencia graves			Índice incidencia mortais			Índice incidencia totais		Índice incidencia
	Homes	Mulleres	Total	Homes	Mulleres	Total	Homes	Mulleres	Total	Homes	Mulleres	Total	Homes	Mulleres	Total
Agricultura	16.684	17.473	34.157	5.208,58	1.568,13	3.346,31	257,73	108,74	181,51	23,98	0,00	11,71	5.490,29	1.676,87	3.539,53
Pesca	14.702	4.567	19.269	6.815,40	2.627,55	5.822,82	326,49	153,27	285,43	136,04	0,00	103,79	7.277,93	2.780,82	6.212,04
Industria	83.303	35.356	118.659	6.073,01	3.487,39	5.302,59	92,43	14,14	69,11	10,80	2,83	8,43	6.176,24	3.504,36	5.380,13
Construción	44.165	4.427	48.592	6.396,47	564,72	5.865,16	190,20	0,00	172,89	18,11	22,59	18,52	6.604,78	587,31	6.056,57
Servizos	218.272	314.887	533.159	2.765,36	1.678,70	2.123,57	45,81	14,61	27,38	7,33	0,00	3,00	2.818,50	1.693,31	2.153,95
Total	377.126	376.710	753.836	4.187,19	1.841,74	3.015,11	93,34	20,44	56,91	15,11	0,53	7,83	4.295,65	1.862,71	3.079,85

Índice de incidencia por 100.000 traballadores e traballadoras.

Base do índice: Poboación afiliada á Seguridade Social con continxencia de accidente de traballo cuberta.

Fonte: Ministerio de Empleo e Seguridade Social

Cadro 10.53

Índice de incidencia por sectores. A Coruña.

	Poboación afiliada			Índice incidencia leves			Índice incidencia graves			Índice incidencia mortais			Índice incidencia totais		Índice incidencia
	Homes	Mulleres	Total	Homes	Mulleres	Total	Homes	Mulleres	Total	Homes	Mulleres	Total	Homes	Mulleres	Total
Agricultura	5.796	6.775	12.571	5.883,37	1.402,21	3.468,30	258,80	103,32	175,01	34,51	0,00	15,91	6.176,68	1.505,53	3.659,22
Pesca	4.273	1.129	5.402	11.677,98	4.074,40	10.088,86	678,68	354,30	610,88	187,22	0,00	148,09	12.543,88	4.428,70	10.847,83
Industria	31.176	15.443	46.619	6.800,10	3.211,81	5.611,45	89,81	12,95	64,35	6,42	6,48	6,44	6.896,33	3.231,24	5.682,24
Construción	20.455	2.113	22.568	6.795,40	709,89	6.225,63	161,33	0,00	146,22	14,67	47,33	17,72	6.971,40	757,22	6.389,57
Servizos	99.489	140.093	239.582	3.008,37	1.863,76	2.339,07	37,19	14,28	23,79	7,04	0,00	2,92	3.052,60	1.878,04	2.365,78
Total	161.189	165.553	326.742	4.555,52	1.970,79	3.245,99	88,10	19,93	53,56	13,65	1,21	7,36	4.657,27	1.991,93	3.306,91

Índice de incidencia por 100.000 traballadores e traballadoras.

Base do índice: Poboación afiliada á Seguridade Social con continxencia de accidente de traballo cuberta.

Fonte: Ministerio de Emprego e Seguridade Social

Cadro 10.54

Índice de incidencia por sectores. Lugo.

	Poboación afiliada			Índice incidencia leves			Índice incidencia graves			Índice incidencia mortais			Índice incidencia totais		Índice incidencia
	Homes	Mulleres	Total	Homes	Mulleres	Total	Homes	Mulleres	Total	Homes	Mulleres	Total	Homes	Mulleres	Total
Agricultura	6.113	5.805	11.918	4.662,20	1.843,24	3.289,14	245,38	172,27	209,77	32,72	0,00	16,78	4.940,30	2.015,51	3.515,69
Pesca	1.395	122	1.517	6.308,24	819,67	5.866,84	286,74	0,00	263,68	215,05	0,00	197,76	6.810,03	819,67	6.328,28
Industria	8.381	2.415	10.796	4.736,90	2.525,88	4.242,31	83,52	0,00	64,84	0,00	0,00	0,00	4.820,42	2.525,88	4.307,15
Construción	5.484	461	5.945	6.655,73	0,00	6.139,61	346,46	0,00	319,60	18,23	0,00	16,82	7.020,42	0,00	6.476,03
Servizos	24.435	37.025	61.460	2.696,95	1.580,01	2.024,08	81,85	18,91	43,93	12,28	0,00	4,88	2.791,08	1.598,92	2.072,89
Total	45.808	45.828	91.636	3.916,35	1.645,28	2.780,57	141,90	37,10	89,48	19,65	0,00	9,82	4.077,90	1.682,38	2.879,87

Índice de incidencia por 100.000 traballadores e traballadoras.

Base do índice: Poboación afiliada á Seguridade Social con continxencia de accidente de traballo cuberta.

Fonte: Ministerio de Emprego e Seguridade Social

Cadro 10.55

Índice de incidencia por sectores. Ourense.

	Poboación afiliada			Índice incidencia leves			Índice incidencia graves			Índice incidencia mortais			Índice incidencia totais		Índice incidencia
	Homes	Mulleres	Total	Homes	Mulleres	Total	Homes	Mulleres	Total	Homes	Mulleres	Total	Homes	Mulleres	Total
Agricultura	1.946	1.586	3.532	5.498,46	1.197,98	3.567,38	256,94	0,00	141,56	0,00	0,00	0,00	5.755,40	1.197,98	3.708,94
Pesca	5	3	8	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Industria	9.243	3.695	12.938	6.653,68	3.870,09	5.858,71	108,19	0,00	77,29	21,64	0,00	15,46	6.783,51	3.870,09	5.951,46
Construción	5.493	515	6.008	8.083,01	970,87	7.473,37	163,84	0,00	149,80	18,20	0,00	16,64	8.265,05	970,87	7.639,81
Servizos	21.902	32.724	54.626	2.547,71	1.793,79	2.096,07	54,79	18,34	32,95	4,57	0,00	1,83	2.607,07	1.812,13	2.130,85
Total	38.589	38.523	77.112	4.467,59	1.957,27	3.213,51	93,29	15,58	54,47	10,37	0,00	5,19	4.571,25	1.972,85	3.273,17

Índice de incidencia por 100.000 traballadores.

Base do índice: Poboación afiliada á Seguridade Social con continxencia de accidente de traballo cuberta.

Cadro 10.56

Índice de incidencia por sectores. Pontevedra.

	Poboación afiliada			Índice incidencia leves			Índice incidencia graves			Índice incidencia mortais			Índice incidencia totais		Índice incidencia
	Homes	Mulleres	Total	Homes	Mulleres	Total	Homes	Mulleres	Total	Homes	Mulleres	Total	Homes	Mulleres	Total
Agricultura	2.829	3.307	6.136	4.807,35	1.602,66	3.080,18	282,79	60,48	162,97	0,00	0,00	0,00	5.090,14	1.663,14	3.243,15
Pesca	9.029	3.313	12.342	4.596,30	2.203,44	3.953,98	166,13	90,55	145,84	99,68	0,00	72,92	4.862,11	2.293,99	4.172,74
Industria	34.503	13.802	48.305	5.585,02	3.861,76	5.092,64	92,75	21,74	72,46	14,49	0,00	10,35	5.692,26	3.883,50	5.175,45
Construción	12.732	1.339	14.071	4.916,75	373,41	4.484,40	180,65	0,00	163,46	23,56	0,00	21,32	5.120,96	373,41	4.669,18
Servizos	72.446	105.045	177.491	2.520,50	1.430,82	1.875,59	42,79	12,38	24,79	6,90	0,97	2,82	2.570,19	1.444,17	1.903,20
Total	131.539	126.806	258.345	3.747,94	1.708,91	2.747,10	82,87	16,56	50,32	16,73	0,00	8,52	3.847,54	1.725,47	2.805,94

Índice de incidencia por 100.000 traballadores e traballadoras.

Base do índice: Poboación afiliada á Seguridade Social con continxencia de accidente de traballo cuberta.

Fonte: Ministerio de Emprego e Seguridade Social

10.10 ENFERMIDADES PROFESIONAIS

Os datos referentes a enfermidades profesionais, seguen sen ofrecer pouca fiabilidade pola falta, en moitos casos, de determinación e declaración das mesmas, o que se advirte co simple exame das cifras, polo que, simplemente a título de coñecemento, facilítanse os cadros correspondentes.

Cadro 10.57**Enfermidades profesionais. Por sectores de actividade. Galicia 2014.**

	Enfermidades profesionais con baixa				Enfermidades profesionais sen baixa			
	Homes	Mulleres	Total	% Total	Homes	Mulleres	Total	% Total
Agricultura	5	4	9	1,53	4	2	6	1,12
Pesca	14	1	15	2,55	8	0	8	1,49
Industria	135	95	230	39,12	190	79	269	50,19
Construción	41	1	42	7,14	38	1	39	7,28
Servizos	61	231	292	49,66	58	156	214	39,93
Total	256	332	588	100,00	298	238	536	100,00

Fonte: Consellería de Traballo e Benestar. ISSGA.

Cadro 10.58**Enfermidades profesionais. Segundo estratos de idade. Galicia 2014.**

	Enfermidades profesionais con baixa				Enfermidades profesionais sen baixa			
	Homes	Mulleres	Total	% Total	Homes	Mulleres	Total	% Total
Menores de 20	1	0	1	0,17	0	0	0	0,00
20-24	2	3	5	0,85	4	3	7	1,31
25-29	10	21	31	5,27	17	14	31	5,78
30-34	31	34	65	11,05	31	33	64	11,94
35-39	48	52	100	17,01	56	33	89	16,60
40-44	47	54	101	17,18	40	32	72	13,43
45-49	51	64	115	19,56	55	46	101	18,84
50-54	36	53	89	15,14	47	46	93	17,35
55-59	18	31	49	8,33	34	21	55	10,26
60-64	11	19	30	5,10	11	10	21	3,92
65 ou maior	1	1	2	0,34	3	0	3	0,56
Total	256	332	588	100,00	298	238	536	100,00

Fonte: Consellería de Traballo e Benestar. ISSGA.

Cadro 10.59

Enfermidades profesionais. Segundo nacionalidade. Galicia 2014.

	Enfermidades profesionais con baixa				Enfermidades profesionais sen baixa			
	Homes	Mulleres	Total	% Total	Homes	Mulleres	Total	% Total
Europa								
España	245	325	570	96,94	288	234	522	97,39
Portugal	3	3	6	1,02	2	4	6	1,12
Romanía	0	1	1	0,17	1	0	1	0,19
Resto Europa	1	0	1	0,17	1	0	1	0,19
África								
Marrocos	2	0	2	0,34	2	0	2	0,37
América								
Colombia	2	2	4	0,68	2	0	2	0,37
Perú	1	0	1	0,17	2	0	2	0,37
Resto América	2	1	3	0,51	0	0	0	0,00
Total	256	332	588	100	298	238	536	100

Fonte: Consellería de Traballo e Benestar. ISSGA.

Cadro 10.60

Enfermidades profesionais. Segundo grupo de E.P. Galicia 2014.

	Enfermidades profesionais con baixa				Enfermidades profesionais sen baixa			
	Homes	Mulleres	Total	% Total	Homes	Mulleres	Total	% Total
Grupo 1	14	3	17	2,89	9	4	13	2,43
Grupo 2	185	248	433	73,64	219	190	409	76,31
Grupo 3	10	46	56	9,52	4	8	12	2,24
Grupo 4	32	8	40	6,80	55	10	65	12,13
Grupo 5	15	27	42	7,14	9	26	35	6,53
Grupo 6	0	0	0	0,00	2	0	2	0,37
Total	256	332	588	100	298	238	536	100

Grupo 1: E.P. causadas por axentes químicos.

Grupo 2: E.P. causadas por axentes físicos.

Grupo 3: E.P. causadas por axentes biolóxicos.

Grupo 4: E.P. causadas por inhalación de substancias e axentes non comprendidos noutros apartados.

Grupo 5: E.P. da pel causadas por substancias e axentes non comprendidos nalgún dos outros apartados.

Grupo 6: E.P. causadas por axentes carcinógenos.

Fonte: Consellería de Traballo e Benestar. ISSGA.

Cadro 10.61

Enfermidades profesionais. Segundo grupo de E.P. e provincia. Galicia 2014.

	Enfermidades profesionais con baixa								Enfermidades profesionais sen baixa							
	A Coruña		Lugo		Ourense		Pontevedra		A Coruña		Lugo		Ourense		Pontevedra	
	EP.	%	EP.	%	EP.	%	EP.	%	EP.	%	EP.	%	EP.	%	EP.	%
Grupo 1	6	3,55	2	6,06	0	0,00	9	2,89	4	3,39	3	8,57	1	1,54	5	1,57
Grupo 2	116	68,64	19	57,58	54	72,00	244	78,46	90	76,27	18	51,43	43	66,15	258	81,13
Grupo 3	32	18,93	1	3,03	8	10,67	15	4,82	4	3,39	1	2,86	1	1,54	6	1,89
Grupo 4	7	4,14	8	24,24	9	12,00	16	5,14	12	10,17	9	25,71	19	29,23	25	7,86
Grupo 5	8	4,73	3	9,09	4	5,33	27	8,68	7	5,93	4	11,43	1	1,54	23	7,23
Grupo 6	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	1	0,85	0	0,00	0	0,00	1	0,31
Total	169	100	33	100	75	100	311	100	118	100	35	100	65	100	318	100

Fonte: Consellería de Traballo e Benestar. ISSGA.

Cadro 10.62

Enfermidades profesionais segundo grupo de E.P. con baixa e sectores de actividade. Galicia 2014.

	Enfermidades profesionais con baixa																							
	Agricultura				Pesca				Industria				Construción				Servizos				TOTAIS			
	Homes		Mulleres		Homes		Mulleres		Homes		Mulleres		Homes		Mulleres		Homes		Mulleres		Homes		Mulleres	
	EP.	%	EP.	%	EP.	%	EP.	%	EP.	%	EP.	%	EP.	%	EP.	%	EP.	%	EP.	%	EP.	%	EP.	%
Grupo 1	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	5	35,71	1	7,14	4	28,57	0	0,00	5	35,71	2	66,67	14	100,0	3	100,0
Grupo 2	4	2,16	2	0,81	13	7,03	1	0,40	95	51,35	87	47,03	29	15,68	1	0,54	44	23,78	157	63,31	185	100,0	248	100,0
Grupo 3	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	2	20,00	1	10,00	0	0,00	0	0,00	8	80,00	45	97,83	10	100,0	46	100,0
Grupo 4	1	3,13	2	25,00	0	0,00	0	0,00	26	81,25	5	15,63	4	12,50	0	0,00	1	3,13	1	12,50	32	100,0	8	100,0
Grupo 5	0	0,00	0	0,00	1	6,67	0	0,00	7	46,67	1	6,67	4	26,67	0	0,00	3	20,00	26	96,30	15	100,0	27	100,0
Grupo 6	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00

Fonte: Consellería de Traballo e Benestar. ISSGA.

Cadro 10.63

Enfermidades profesionais segundo grupo de E.P. sen baixa e sectores de actividade. Galicia 2014.

	Enfermidades profesionais sen baixa																							
	Agricultura				Pesca				Industria				Construción				Servizos				TOTAIS			
	Homes		Mulleres		Homes		Mulleres		Homes		Mulleres		Homes		Mulleres		Homes		Mulleres		Homes		Mulleres	
	EP.	%	EP.	%	EP.	%	EP.	%	EP.	%	EP.	%	EP.	%	EP.	%	EP.	%	EP.	%	EP.	%	EP.	%
Grupo 1	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	5	55,56	1	25,00	2	22,22	0	0,00	2	22,22	3	75,00	9	100,0	4	100,0
Grupo 2	2	0,91	0	0,00	7	3,20	0	0,00	136	62,10	71	37,37	27	12,33	1	0,53	47	21,46	118	62,11	219	100,0	190	100,0
Grupo 3	1	25,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	1	12,50	0	0,00	0	0,00	3	75,00	7	87,50	4	100,0	8	100,0
Grupo 4	0	0,00	1	10,00	1	1,82	0	0,00	46	83,64	5	50,00	6	10,91	0	0,00	2	3,64	4	40,00	55	100,0	10	100,0
Grupo 5	0	0,00	1	3,85	0	0,00	0	0,00	3	33,33	1	3,85	2	22,22	0	0,00	4	44,44	24	92,31	9	100,0	26	100,0
Grupo 6	1	50,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	1	50,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	2	100,0	0	0,0

Fonte: Consellería de Traballo e Benestar. ISSGA.

Cadro 10.64

Enfermidades profesionais. Segundo grupo de E.P. e axente causante . Galicia 2014.

	AXENTE	Con baixa				Sen baixa			
		Homes	Mulleres	Total	%	Homes	Mulleres	Total	%
Grupo 1	Metais	8	1	9	1,53	1	0	1	0,19
	Metaloides	0	0	0	0,00	0	0	0	0,00
	Halóxenos	0	0	0	0,00	0	0	0	0,00
	Ácidos inorgánicos	1	0	1	0,17	0	0	0	0,00
	Ácidos orgánicos	0	0	0	0,00	1	0	1	0,19
	Alcohois e fenois	1	0	1	0,17	0	1	1	0,19
	Aldehídos	0	0	0	0,00	0	0	0	0,00
	Alifáticos	0	0	0	0,00	0	0	0	0,00
	Aminas e hidracinas	1	0	1	0,17	1	1	2	0,37
	Amoníaco	1	0	1	0,17	2	0	2	0,37
	Aromáticos	0	0	0	0,00	0	0	0	0,00
	Cetonas	0	1	1	0,17	1	1	2	0,37
	Epóxidos	0	0	0	0,00	0	0	0	0,00
	Ésteres	0	0	0	0,00	0	0	0	0,00
	Éteres	0	0	0	0,00	1	0	1	0,19
	Glicóis	0	0	0	0,00	0	0	0	0,00
	Isocianatos	2	1	3	0,51	2	0	2	0,37
	Nitroderivados	0	0	0	0,00	0	0	0	0,00
	Organoclorados e organofosforados	0	0	0	0,00	0	1	1	0,19
	Oxidos	0	0	0	0,00	0	0	0	0,00
	Sulfuros	0	0	0	0,00	0	0	0	0,00
Grupo 2	Hipoacusia ou xordeira provocada polo ruído	0	0	0	0,00	47	0	47	8,77
	Enfermidades osteoarticulares ou anxioneuróticas provocadas polas vibracións mecánicas	9	7	16	2,72	3	6	9	1,68
	Enfermidades provocadas por posturas forzadas e movementos repetitivos no traballo: enfermidades das bolsas serosas debidas á presión, celulite subcutánea	3	0	3	0,51	3	0	3	0,56
	Enfermidades provocadas por posturas forzadas e movementos repetitivos no traballo: enfermidades por fatiga e inflamación das vaíñas tendinosas, de tecidos peritendinosos e insercións musculares e tendinosas	128	126	254	43,20	126	100	226	42,16
	Enfermidades provocadas por posturas forzadas e movementos repetitivos no traballo: arrincamento por fatiga das apófises espinosas	1	0	1	0,17	0	0	0	0,00
	Enfermidades provocadas por posturas forzadas e movementos repetitivos no traballo: parálise dos nervios por mor da presión	42	90	132	22,45	36	75	111	20,71
	Enfermidades provocadas por posturas forzadas e movementos repetitivos no traballo: lesións do menisco	0	0	0	0,00	2	0	2	0,37
	Enfermidades provocadas por compresión ou descompresión atmosférica	1	0	1	0,17	1	0	1	0,19
	Enfermidades provocadas por radiacións ionizantes	0	1	1	0,17	0	2	2	0,37
	Enfermidades oftalmolóxicas por mor de exposicións a radiacións ultravioletas	0	0	0	0,00	0	0	0	0,00
	Enfermidades provocadas por enerxía radiante	0	0	0	0,00	0	0	0	0,00
	Nódulos das cordas vocais a causa dos esforzos sostidos da voz por motivos profesionais	1	24	25	4,25	1	7	8	1,49
	Nistagmus dos mineiros	0	0	0	0,00	0	0	0	0,00
Grupo 3	Enfermidades infecciosas causadas polo traballo das persoas que se ocupan da prevención, asistencia médica e actividades nas que se ten probado un risco de infección (excluídos aqueles microorganismos incluídos no grupo 1 do R.D. 644/1997)	8	41	49	8,33	1	4	5	0,93
	Enfermidades infecciosas ou parasitarias transmitidas ao home polos animais ou polos seus produtos e cadáveres	0	4	4	0,68	1	2	3	0,56
	Paludismo, amebiasis, tripanosomiasis, dengue, febre amarela,...	2	0	2	0,34	0	0	0	0,00
	Enfermidades infecciosas e parasitarias non contempladas noutros apartados: micose, leishmaniasis e helmintiasis	0	1	1	0,17	2	2	4	0,75
Grupo 4	Po de sílice libre	24	0	24	4,08	44	2	46	8,58
	Po de carbón	0	0	0	0,00	1	0	1	0,19
	Po de amianto (asbesto)	0	0	0	0,00	0	0	0	0,00
	Outros pos de minerais (talco, caolín, terra de batán, bentonita, sepiolita, mica, outros silicatos naturais)	3	0	3	0,51	1	0	1	0,19
	Metais sinterizados, compostos de carburos metálicos de alto punto de fusión e metais de ligazón de baixo punto de fusión	0	0	0	0,00	1	0	1	0,19
	Escouras de Thomas	0	0	0	0,00	0	0	0	0,00
	Neumomonose por po de aluminio	0	0	0	0,00	0	0	0	0,00
	Substancias de alto peso molecular (substancias de orixe vexetal, animal, microorganismos e substancias enzimáticas de orixe vexetal, animal e/ou de microorganismos)	2	7	9	1,53	6	5	11	2,05
	Substancias de baixo peso molecular (metais e os seus sales, pos de madeiras, produtos farmacéuticos, substancias químico-plásticas, aditivos, etc.	3	1	4	0,68	2	3	5	0,93
	Antimonio e derivados	0	0	0	0,00	0	0	0	0,00
Grupo 5	Berilio (glicinio) e os seus compostos	0	0	0	0,00	0	0	0	0,00
	Substancias de baixo peso molecular por debaixo dos 1000 daltons (metais e os seus sales, pos de madeiras, produtos farmacéuticos, substancias químico-plásticas, aditivos, solventes, conservantes, catalizadores, perfumes, adhesivos, acrílicos, resinas,...)	9	13	22	3,74	6	11	17	3,17
	Axentes e substancias de alto peso molecular, por enriba dos 1000 daltons (substancias de orixe vexetal, animal, microorganismos e substancias enzimáticas de orixe vexetal, animal e/ou microorganismos)	4	1	5	0,85	2	4	6	1,12
	Substancias fotosensibilizantes exógenas	0	1	1	0,17	0	1	1	0,19
	Axentes infecciosos	2	12	14	2,38	1	10	11	2,05
Grupo 6	Amianto (Asbesto)	0	0	0	0,00	1	0	1	0,19
	Aminas aromáticas	0	0	0	0,00	0	0	0	0,00
	Arsénico e os seus compostos	0	0	0	0,00	0	0	0	0,00
	Benceno	0	0	0	0,00	0	0	0	0,00
	Berilio	0	0	0	0,00	0	0	0	0,00
	Bis-(cloro-metil) éter	0	0	0	0,00	0	0	0	0,00
	Cadmio	0	0	0	0,00	0	0	0	0,00
	Cloruro de vinilo monómero	0	0	0	0,00	0	0	0	0,00
	Cromo VI e compostos	0	0	0	0,00	0	0	0	0,00
	Hidrocarburos aromáticos policíclicos (PAH), produtos de destilación do carbón: feluxe, alcatrán, betume, brea, antraceno, aceites minerais, parafina bruta e aos compostos, produtos, residuos destas substancias e a outros factores canceríxenos	0	0	0	0,00	1	0	1	0,19
	Níquel e os seus compostos	0	0	0	0,00	0	0	0	0,00
	Po de madeira dura	0	0	0	0,00	0	0	0	0,00
	Radón	0	0	0	0,00	0	0	0	0,00
	Radiación ionizante	0	0	0	0,00	0	0	0	0,00
	Aminas (primarias, secundarias...) e hidracinas aromáticas e derivados	0	0	0	0,00	0	0	0	0,00
	Nitroenceno	0	0	0	0,00	0	0	0	0,00
	Ácido cianhídrico, cianuros...	0	0	0	0,00	0	0	0	0,00
	TOTAL	256	332	588	100,00	298	238	536	100,00

Fonte: Consellería de Traballo e Benestar. ISSGA.

**Conflitividade e medios
de solución de conflitos
de traballo**

11

11.1 FOLGAS

É necesario sinalar con carácter previo que, á hora de examinar as cifras referentes ás folgas, tómanse estes datos coas reservas obrigadas pola disparidade que reflicten, segundo sexan ofrecidas polos distintos organismos oficiais ou os axentes sociais, sobre todo no aspecto de participantes e xornadas non traballadas que, en moitos casos, son froito de estimacións con distintos criterios.

As fontes de información son os cuestionarios estatísticos que cobren, para cada unha das folgas ou peches patronais, as unidades administrativas competentes das Comunidades Autónomas e a *Dirección General de Trabajo del Ministerio de Empleo y Seguridad Social*, dependendo do ámbito territorial de convocatoria do conflito. Este conxunto de información é remitido mensualmente á *Subdirección General de Estadística* do Departamento, para a elaboración da correspondente estatística.

Ademais, dado que non existe obriga formal, por parte das empresas, de comunicar á autoridade laboral o número de traballadores participantes nas folgas, as autoridades laborais provinciais conseguen esta información a través dalgunhas das seguintes fontes: consulta directa ás empresas, consulta ás organizacións patronais e sindicais, ou ben, facendo seguimento das folgas mediante enquisas.

A información ofrecida neste apartado refírese a todas as folgas das que se tivo coñecemento, exista ou non constancia administrativa previa da súa convocatoria, excepto os seguintes tipos de folgas:

- As que non implican xornadas non traballadas, como as chamadas folgas de celo.
- As de duración inferior a unha hora.
- As que se refiren a actividades convencionalmente non produtivas: folgas de estudantes, de consumidores, etc.
- As que afectan a colectivos sen dereito a folga: persoal militar e das Forzas e Corps de Seguridade do Estado.

A unidade folga, obxecto da estatística, asóciase á unidade de convocatoria, independentemente do seu ámbito territorial, sectorial e temporal, así como do seu carácter continuo ou discontinuo.

Nas folgas desenvolvidas no ano inclúense todas as que tiveron incidencia neste, podendo haber comezado nese ano ou en períodos anteriores.

Enténdese por centros de traballo e cadro de persoal "convocados", aqueles centros e os seus respectivos cadro de persoal que pertencen ao ámbito de convocatoria da folga, podendo participar ou non nesta.

Por traballadores/as participantes enténdese o número de traballadores/as que efectivamente participaron na folga suspendendo o seu traballo, xa sexa durante todo o tempo de duración do conflito ou nunha parte do mesmo.

O número de xornadas non traballadas obtense, nos conflitos de días completos e con participación constante, multiplicando o número de traballadores/as participantes polo número de días laborables de

duración do conflito; nos conflitos nos que a participación non é constante e/o a interrupción do traballo non afecta á xornada completa (entendendo por xornada completa a xornada laboral habitual que realiza un traballador sen incluír, en ningún caso, as horas extraordinarias), o cálculo das xornadas non traballadas en cada folga obtense multiplicando o número de traballadores/as que participaron cada un dos días de duración da folga pola parte de xornada non traballada cada día e sumando este resultado para todos os días de duración.

Os datos anuais e acumulados preséntanse regularizados, é dicir, contabilízase unha soa vez o número de folgas, cadros de persoal das empresas e traballadores/as afectados, coa fin de eliminar aquelas folgas que, iniciadas nun mes dado, continúan en meses sucesivos. Polo contrario, as xornadas non traballadas en cada mes, si se suman no caso anteriormente mencionado.

Considéranse folgas de ámbito provincial as que afectan só unha provincia. Á hora de contabilizar as folgas provinciais, aténdese ao concepto “folgaprovincia”. Trátase dun concepto estatístico que ten por obxecto medir a incidencia ou a repercusión que a folga tivo en cada provincia, só dentro do seu respectivo ámbito territorial.

Nas folgas de ámbito autonómico, cada convocatoria de folga considérase un só conflito, independentemente do número de provincias ás que afecte.

Sen entrar en valoracións numéricas comparativas con anos anteriores, dada a variación no tempo de cifras que se ofrecen polas mesmas fontes, pódese dar un cadro xeral das consideradas neste momento desde 2005 a 2014 a nivel estatal (cadro 11.1) que permite observar que, se ben existiu unha evolución crecente do número de folgas nos anos 2012 e 2013, diminúen no ano 2014 apreciándose esta minoración significativa, tanto en número de folgas como nos traballadores participantes e as xornadas non traballadas.

Cadro 11.1

Evolución das folgas desenvolvidas segundo principais características.
España. 2005-2014

	Folgas	Participantes ⁽¹⁾	Xornadas non traballadas ⁽¹⁾	Centros de traballo convocados	
				Número	Cadro de persoal ⁽¹⁾
2005	669	331,3	758,9	42.055	1.454,3
2006	779	499,2	927,4	130.298	1.504,2
2007	751	492,1	1.182,7	45.235	1.429,2
2008	810	542,5	1.508,7	581.350	5.860,4
2009	1.001	653,4	1.290,8	105.830	1.502,5
2010	986	340,8	671,5	46.393	1.332,7
2011	777	221,9	485,0	304.341	3.344,0
2012	880	330,6	1.297,0	39.733	1.372,7
2013	998	448,4	1.099,7	45.836	1.634,4
2013	777	217,0	620,6	7.666	618,5

(1) Datos en miles

Elaboración propia

Fuente: Ministerio de Empleo e Seguridade Social

Como pode verse no cadro 11.2 foron realizadas, durante 2014, 5 folgas autonómicas, 1 de sector e 4 de empresa, todas elas pola mesma causa, o anuncio ou aplicación de medidas de política económica-social, como se detalla no cadro 11.3.

Cadro 11.2

Folgas de ámbito autonómico convocadas, realizadas, desconvocadas, sen participación e suspendidas. Galicia 2014

	Folgas autonómicas				
	Convocadas	Realizadas	Desconvocadas	Sen participación	Suspendidas
Empresa	12	4	8	—	—
Sector	1	1	—	—	—
Totais	13	5	8	-	-

Fonte.- Consellería de Traballo e Benestar. Dirección Xeral de Traballo e Economía Social

Cadro 11.3

Folgas de ámbito autonómico desenvolvidas segundo o motivo ou a causa da convocatoria. Ano 2014

	11	12	13	14	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	40	50	60	Total
Empresa																	4		4
Sector																	1		1
Total	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	5	0	5

Conflitos derivados do proceso de negociación colectiva e coincidentes no tempo										Conflitos non derivados do proceso de negociación colectiva									
(11).- Presión pola negativa a negociar un convenio										(20).- Reconversión industrial									
(12).- Presión pola negativa a revisar un convenio										(21).- Regulación de emprego (exclu. os de reconv. industrial)									
(13).- Presión durante a negociación dun convenio										(22).- Organización/sistemas de traballo									
(14).- Interpretación das cláusulas do convenio vixente										(23).- Accidente laboral, seguridade e hixiene									
(30).- Conflitos relacionados con causas sindicais										(24).- Despedimentos, sancións ou outras medidas disciplinarias									
(40).- Conflitos de solidariedade										(25).- Incumprimento de acordos ou normas legais									
(50).- Outros conflitos motivados polo anuncio ou aplicación de medida de política económica-social										(26).- Falta de pagamento de salarios									
(60).- Conflitos por outras causas non laborais										(27).- Melloras salariais e non salariais independentes do convenio									
										(28).- Melloras salariais e non salariais de colectivos sen convenio									
										(29).- Outras causas laborais									

Fonte: Consellería de Traballo e Benestar. Dirección Xeral de Traballo e Economía Social.

Polo que se refire ás folgas provinciais (cadro 11.4), en 2014 foron realizadas 96, das 215 convocadas, resaltando, en número de folgas, a provincia da Coruña.

Cadro 11.4

Folgas de ámbito provincial convocadas, realizadas, desconvocadas, suspendidas e sen participación. Ano 2014

	Folgas provinciais				
	Convocadas	Realizadas	Desconvocadas	Sen participación	Suspendidas
A Coruña	125	61	64	—	—
Lugo	19	4	15	—	—
Ourense	8	5	3	—	—
Pontevedra	63	26	37	—	—
Totais	215	96	119		

Fonte: Consellería de Traballo e Benestar. Dirección Xeral de Traballo e Economía Social

Das 96 folgas de carácter provincial realizadas na Comunidade Autónoma, 91 foron de empresa e 5 de sector (cadro 11.5).

Cadro 11.5**Folgas de ámbito provincial de empresa e de sector. Ano 2013**

		Convocadas	Realizadas	Desconvocadas	Sen participación
A Coruña	Empresa	120	57	63	—
	Sector	5	4	1	—
	Total	125	61	64	—
Lugo	Empresa	19	4	15	—
	Sector	—	—	—	—
	Total	19	4	15	—
Ourense	Empresa	8	5	3	—
	Sector	—	—	—	—
	Total	8	5	3	—
Pontevedra	Empresa	62	25	37	—
	Sector	1	1	—	—
	Total	63	26	37	—
GALICIA	Empresa	209	91	118	—
	Sector	6	5	1	—
	Total provincial	215	96	119	—

Fonte: Consellería de Traballo e Benestar. Dirección Xeral de Traballo e Economía Social.

A causa de anuncio ou aplicación de medidas de política económica-social é o motivo específico máis frecuente das folgas realizadas no ano 2014, seguíndolle en número a presión pola negativa a firmar un convenio (cadro 11.6).

Cadro 11.6

Folgas de ámbito provincial realizadas, segundo o motivo ou a causa da convocatoria. Ano 2014

	11	12	13	14	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	40	50	60	Total
A Coruña	8	9	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	44	—	61
Lugo	3	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	4
Ourense	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	5	—	5
Pontevedra	6	16	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	1	1	26
Total	17	26	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	50	1	96

Conflitos derivados do proceso de negociación colectiva e coincidentes no tempo	Conflitos non derivados do proceso de negociación colectiva
(11).- Presión pola negativa a negociar un convenio	(20).- Reconversión industrial
(12).- Presión pola negativa a revisar un convenio	(21).- Regulación de emprego (exclu. os de reconv. industrial)
(13).- Presión durante a negociación dun convenio	(22).- Organización/sistemas de traballo
(14).- Interpretación das cláusulas do convenio vixente	(23).- Accidente laboral, seguridade e hixiene
(30).- Conflitos relacionados con causas sindicais	(24).- Despedimentos, sancións ou outras medidas disciplinarias
(40).- Conflitos de solidariedade	(25).- Incumprimento de acordos ou normas legais
(50).- Outros conflitos motivados polo anuncio ou aplicación de medida de política económica-social	(26).- Falta de pagamento de salarios
(60).- Conflitos por outras causas non laborais	(27).- Melloras salariais e non salariais independentes do convenio
	(28).- Melloras salariais e non salariais de colectivos sen convenio
	(29).- Outras causas laborais

Fonte: Consellería de Traballo e Benestar. Dirección Xeral de Traballo e Economía Social.

Por último (cadro 11.7), e con datos do *Ministerio de Empleo y Seguridad Social*, ofrécese unha perspectiva da incidencia das folgas nas provincias, con independencia do ámbito territorial de convocatoria das mesmas, dato que non permite análise dada a disparidade que se aprecia nas cifras en relación coas anteriormente sinaladas.

Cadro 11.7

Folgas desenvolvidas, traballadores participantes e xornadas non traballadas, segundo criterio de repercusión, por provincia. Galicia 2014

	Folgas		Traballadores participantes		Xornadas non traballadas	
	2013	2014	2013	2014	2013	2014
A Coruña	87	71	20.403	21.288	42.543	31.603
Lugo	14	12	1.382	457	1.387	3.364
Ourense	17	14	1.586	418	1.557	1.461
Pontevedra	40	39	21.044	2.490	21.578	14.260
Galicia	115	115	44.415	24.653	67.065	50.688

(1) El criterio de repercusión territorial se refiere a que a cada provincia se le asignan, además de los resultados de las huelgas cuyo ámbito territorial haya sido dicha provincia, la repercusión que en la misma hayan tenido las huelgas de su comunidad autónoma y nacionales.

Elaboración propia

Fonte: Ministerio de Traballo e Seguridade Social.

11.2 CONCILIACIÓNS COLECTIVAS E INDIVIDUAIS

Incorpóranse os cadros nos que, segundo datos facilitados pola Consellería de Traballo e Economía Social, aparecen reflectidos os conflitos colectivos e individuais en que participou a Comunidade Autónoma galega e o resultado obtido.

No que a conciliacións individuais se refire resaltan as cifras de reclamacións de cantidade e despedimentos, sendo clara a alta actividade destas unidades en relación coas cantidades acordadas nas conciliacións individuais con avinza.

Nas conciliacións colectivas, na maioría delas non se acadou acordo entre as partes.

Cadro 11.8

**Conciliacións individuais segundo a motivación, por provincia e totais Galicia.
Ano 2014**

	Despedimentos	Reclamación de cantidade	Sanción e causas varias	Total
A Coruña	4.863	5.161	2.009	12.033
Lugo	1.153	1.655	568	3.376
Ourense	899	1.025	493	2.417
Pontevedra	3.588	4.215	879	8.682
Galicia	10.503	12.056	3.949	26.508

Fonte: Consellería de Traballo e Benestar. Dirección Xeral de traballo e Economía Social

Cadro 11.9

Conciliacións individuais segundo o tipo de resolución, provincia e totais Galicia. Ano 2014

	Con avinza	Sen avinza	Intentadas sen efecto e outras *	Total
A Coruña	2.514	4.983	4.536	12.033
Lugo	811	1.362	1.203	3.376
Ourense	496	911	1.010	2.417
Pontevedra	1.933	3.428	3.321	8.682
Galicia	5.754	10.684	10.070	26.508

* Intentadas sen efecto e outras (as tidas por presentadas, desistidas e outros tipos)

Fonte: Consellería de traballo e Benestar. Dirección Xeral de Traballo e Economía Social

Cadro 11.10

Conciliacións individuais en materia de despedimentos segundo o tipo de resolución, por provincia e totais Galicia. Ano 2013

	Con avinza	Sen avinza	Intentadas sen efecto e outras*	Total
A Coruña	2.002	1.742	1.119	4.863
Lugo	567	365	221	1.153
Ourense	335	349	215	899
Pontevedra	1.440	1.213	935	3.588
Galicia	4.344	3.669	2.490	10.503

*Intentadas sen efecto e outras (as tidas por presentadas, desistidas e outros tipos)

Fonte: Consellería de Traballo e Benestar. Dirección Xeral de Traballo e Economía Social

Cadro 11.11

Conciliacións individuais en materia de reclamacións de cantidade segundo o tipo de resolución, por provincia e totais Galicia. Ano 2014

	Con avinza	Sen avinza	Intentadas sen efecto e outras*	Total
A Coruña	416	2.196	2.549	5.161
Lugo	196	730	729	1.655
Ourense	115	344	566	1.025
Pontevedra	449	1.679	2.087	4.215
Galicia	1.176	4.949	5.931	12.056

*Intentadas sen efecto e outras (as tidas por presentadas, desistidas e outros tipos)

Fonte: Consellería de Traballo e Benestar. Dirección Xeral de Traballo e Economía Social

Cadro 11.12

Cantidades acordadas nas conciliacións individuais con avinza segundo a motivación por provincia e totais. Galicia 2014

	Despedimentos	Reclamación de cantidade	Sancións e causas varias	Total
A Coruña	40.714	1.883	406.848	449.445
Lugo	7.150	437.813	665.671	1.110.634
Ourense	4.983	543.579	344.583	893.145
Pontevedra	31.735	1.396.845	106.995	1.535.575
Galicia	84.582	2.380.120	1.524.097	3.988.799

Fonte: Consellería de Traballo e Benestar. Dirección Xeral de Traballo e Economía Social

Cadro 11.13**Conciliacións colectivas por ámbito territorial: Número, empresas afectadas e persoas traballadoras afectadas. 2014**

		Número de conciliacións	Empresas afectadas	Persoas traballadoras afectadas
A Coruña	Con avinza	2	2	526
	Sen avinza	35	48	5.888
	Resto (1)	23	26	15.924
Lugo	Con avinza	0	0	0
	Sen avinza	21	6	2.371
	Resto (1)	3	3	1.189
Ourense	Con avinza	0	0	0
	Sen avinza	2	2	235
	Resto (1)	3	3	620
Pontevedra	Con avinza	2	3	57
	Sen avinza	26	32	4.347
	Resto (1)	11	11	1.258
Autónómicas	Con avinza	0	0	0
	Sen avinza	10	16	4.608
	Resto (1)	0	0	0
Galicia	Con avinza	4	5	583
	Sen avinza	94	618	17.449
	Resto (1)	40	43	18.991

(1) Resto: Intentadas sen efecto, tidas por non presentadas, desistidas e outras

Fonte: Consellería de Traballo e Benestar. Dirección Xeral de Traballo e Economía Social

11.3 XULGADOS DO SOCIAL

O cadro 11.15.a (Asuntos resoltos, segundo materia obxecto da demanda, por comunidade autónoma e provincia), recolle os asuntos resoltos polos Xulgados do Social en cada comunidade autónoma (con desglose provincial na nosa) segundo a materia obxecto da demanda, clasificándose en tres grandes apartados:

- Conflitos colectivos
- Conflitos individuais
- Conflitos relacionados con temas da Seguridade Social

Cadro 11.15a

Asuntos resoltos, segundo materia obxecto da demanda a nivel estatal.
Por comunidade autónoma e provincia. 2013 - 2014

	Total		Conflitos Colectivos		Conflitos Individuais		Seguridade Social	
	2013	2014	2013	2014	2013	2014	2013	2014
	2013	2014	2013	2014	2013	2014	2013	2014
TOTAL	354.272	356.427	2.920	3.618	276.959	273.057	74.393	79.752
Galicia	26.021	26.562	202	351	17.802	18.295	8.017	7.916
A Coruña	10.605	10.475	75	131	7.241	7.395	3.289	2.949
Lugo	2.874	2.946	28	100	2.155	2.214	691	632
Ourense	3.216	3.570	11	35	1.761	2.028	1.444	1.507
Pontevedra	9.326	9.571	88	85	6.645	6.658	2.593	2.828

Fonte: Anuario de estadísticas laborales. Ministerio de Empleo e Seguridade Social.

Galicia representa un 7,45% do total de comunidades autónomas no mesmo ano.

No ano 2014 os xulgados do social de Galicia resolveron un total de 26.562 asuntos da orde xurisdiccional social. No ano precedente resolvéronse 26.021 asuntos.

De tales asuntos o maior número de sentenzas corresponden a conflitos individuais 18.295 (un 68,87% do total). Seguidos de asuntos referidos á Seguridade Social/prestacións 7.916 (un 29,80%) e, a considerable distancia, asuntos referidos a conflitos colectivos 351 asuntos (un 1,32% do mesmo total).

O cadro 11.15.b amosa as cantidades acordadas en conflitos individuais, segundo a materia obxecto da demanda e a clase de resolución, por comunidade autónoma e provincia.

Cadro 11.15b

Conflitos individuais. Cantidades acordadas, segundo materia obxecto da demanda e clase de resolución.
Por comunidade autónoma e provincia. 2014

	Cantidades acordadas en conflitos individuais								
	Miles de euros								
	Total conflitos individuais			Despedimentos			Reclamacións derivadas do contrato de traballo		
	Total	Sentenza	Conciliación	Total	Sentenza	Conciliación	Total	Sentenza	Conciliación
Total	2.063.512,7	1.164.296,5	899.216,2	1.328.986,2	654.451,3	674.534,9	582.962,6	414.822,7	168.139,9
Galicia	107.593,5	77.039,4	30.554,1	68.273,3	44.767,1	23.506,2	39.320,2	32.272,3	7.047,9
A Coruña	43.224,0	28.972,7	14.251,3	30.882,6	18.745,7	12.136,9	12.341,4	10.227,0	2.114,4
Lugo	11.635,2	9.156,1	2.479,1	8.323,2	6.461,7	1.861,5	3.312,0	2.694,4	617,6
Ourense	11.311,4	9.115,6	2.195,8	7.758,7	6.124,2	1.634,5	3.552,7	2.991,4	561,3
Pontevedra	41.422,9	29.795,0	11.627,9	21.308,8	13.435,5	7.873,3	20.114,1	16.359,5	3.754,6

Fonte: Anuario de estadísticas laborales. Ministerio de Empleo e Seguridade Social.

No cadro 11.15.c recollese os traballadores despedidos, cantidades acordadas e contías medias, segundo clase de resolución, por comunidade autónoma e provincia.

Cadro 11.15c

Traballadores despedidos, cantidades acordadas e cuantías medias, segundo calse de resolución.
Por comunidade autónoma e provincia. 2014

	Despedimentos								
	Traballadores despedidos (1)			Cantidades acordadas miles de euros			Cuantías medias en euros		
	Total	Sentanza (2)	Conciliación	Total	Sentanza	Conciliación	Total	Sentanza	Conciliación
Total	97.204	42.921	54.283	1.328.986,2	654.451,3	674.534,9	14.944,2	15.247,8	12.426,3
Galicia	6.085	3.378	2.707	68.273,3	44.767,1	23.506,2	16.744,2	13.252,6	8.683,5
A Coruña	2.801	1.478	1.323	30.882,6	18.745,7	12.136,9	7.222,9	12.683,1	9.173,8
Lugo	642	415	227	8.323,2	6.461,7	1.861,5	11.315,2	15.570,4	8.200,6
Ourense	521	350	171	7.758,7	6.124,2	1.634,5	12.154,1	17.497,9	9.558,3
Pontevedra	2.121	1.135	986	21.308,8	13.435,5	7.873,3	8.104,0	11.837,5	7.985,1

(1) Non inclúe aos traballadores afectados por asuntos "desistidos" e asuntos terminados "por outras causas"

(2) Non inclúe os traballadores afectados por sentenza desfavorable ao traballador
Fonte: Anuario de estadísticas laborais. Ministerio de Empleo e Seguridade Social.

Os importes aboados por indemnizacións derivadas de despedimentos alcanzaron no ano 2014 os 68.273,30€, un 5,13% do total de España; respecto o ano precedente, a cantidade redúcese un 30% (Año 2013: 96.898,9€).

11.4 SALA DO SOCIAL DO TRIBUNAL SUPERIOR DE XUSTIZA DE GALICIA

O Tribunal Superior de Xustiza de Galicia é máxima expresión do Poder Xudicial na comunidade autónoma. Constituíuse o 23 de maio de 1989 como órgano integrante da estrutura xudicial. Os Tribunais Superiores de Xustiza xorden da planta prevista no artigo 26 da Lei Orgánica do Poder Xudicial.

Está integrado por tres Salas de Xustiza:

- Sala do Civil e Penal
- Sala do Contencioso Administrativo
- Sala do Social

A Sala do Social

Encargase dos recursos de súplica contra as resolucións dos Xulgados do Social do territorio, así como de cuestións de competencia que se susciten entre eles.

Aparte destas competencias xurisdicionais, o Tribunal Superior tamén ten outras de carácter governativo que radican no seu Presidente e na Sala de Goberno.

A Sala de Goberno

É o órgano de goberno interno dos xulgados e tribunais da Comunidade Autónoma.

O seu obxectivo principal é a organización do funcionamento diario dos xulgados e tribunais de Galicia.

Está constituída por:

- O presidente do Tribunal
- Os presidentes das salas

- Os presidentes das catro audiencias provinciais
- Un número igual de maxistrados ou xuíces elixidos por todos os membros da carreira xudicial destinados na comunidade autónoma. Polo menos un deles ten que ter a categoría de xuíz.

O presidente da Sala de Goberno é o presidente do Tribunal Superior de Xustiza de Galicia.

A Sala do Social resolve, entre outros:

- Procesos en única instancia
- Recursos de Suplicación en única instancia dos xulgados do Social
- Recursos de queixa, Recursos de súplica e de reposición.
- Resolve así mesmo recursos de revisión contra Resolucións do Secretario Xudicial.

O Consello Xeral do Poder Xudicial elabora estatísticas que nos permiten coñecer a actividade do órgano xudicial.

As ditas estatísticas ofrecen os datos de asuntos que ingresan e asuntos resoltos, con periodicidade trimestral e coñecer así, o movemento e a actividade de asuntos que ocupan ao Tribunal Superior de Xustiza ao longo de cada ano.

O cadro 11.16 reflicte o movemento de asuntos por trimestres durante o ano 2013.

Cadro 11.16

Sala do Social do Tribunal Superior de Xustiza de Galicia
Asuntos por procedemento e situación. Ano 2014

	Pendientes ao inicio	Ingresados	Demandantes	Reiniciados	Acumulados	Resoltos	Pendientes ao finalizar
- Asuntos Sociais	23.532	28.923	34.458	138	980	26.562	24.861
-Conflitos Colectivos	225	251	1.081	1	13	351	105
-Despidos	3.386	7.069	8.264	44	482	7.177	2.823
-Cantidades	10.603	10.875	13.945	35	348	9.428	11.605
-Seg. Social	7.063	8.412	8.535	21	95	7.442	7.967
-Accid. traballo, enferm. profes., prevención riscos labor.	263	312	319	2	10	330	265
-Proc. Impugnación actos admvos laboral e seg. Social	207	167	171	2	4	144	200
-Dereitos fundamentais e liberdades públicas	38	97	107	1	1	101	29
-Outros	1.747	1.740	2.036	32	27	1.589	1.867
- Procesos monitorios	39	291	0	0	0	164	166
- Asuntos sentenc. pendentes de firmeza	0	0	0	0	0	0	1.240
- Asuntos art. 50,51 Lei concursal	0	82	0	0	0	0	0
- Execucións	5.848	7.537	0	260	434	7.891	5.072
- Solicitude cooperación xudicial	23	533	0	0	0	533	23
- Incidentes art. 241.1 LOPX	3	41	0	0	0	43	1
- Asuntos pendentes de sentenciar (<3 meses)	0	0	0	0	0	0	496
- Asuntos pendentes de sentenciar (>3 <6 meses)	0	0	0	0	0	0	14
- Asuntos pendentes de sentenciar (>6 meses)	0	0	0	0	0	0	0
- Execucións recibidas dos xulgados do social	0	0	0	0	0	0	0
- Execucións recibidas proc. do C.MA.AC.	0	0	0	0	0	0	0
- Total execucións	0	0	0	0	0	0	0
- Movementos de execucións (social executorias)	0	0	0	0	0	0	0
- Despacho de auxilio xudicial (social executorias)	0	0	0	0	0	0	0
- Demandas pendentes de incoar	0	0	0	0	0	0	3.446

Fonte: Tribunal Superior de Xustiza de Galicia. Sala do Social

11.5 XESTIÓN DO ACORDO INTERPROFESIONAL GALEGO SOBRE PROCEDEMENTOS EXTRAJUDICIAIS DE SOLUCIÓN DE CONFLICTOS COLECTIVOS DE TRABALLO (AGA)

Os expedientes xestionados ao abeiro do AGA dende os seus comezos en xuño de 1992 ata o 31 de decembro de 2014 son 988, cun total de 788.005 traballadores afectados.

Nunha primeira aproximación a esta estatística, podemos dicir que o 57,4% deses expedientes corresponde ao sector servizos, o 40,3% ao da industria, o 0,9% ao da pesca, o 1,2% ao da construción e o 0,2% ao de agricultura..

No cadro 11.17 pódese apreciar a distribución destes expedientes segundo o ámbito xeográfico e diferenciando tamén os que corresponden a conflitos de empresa e de sector.

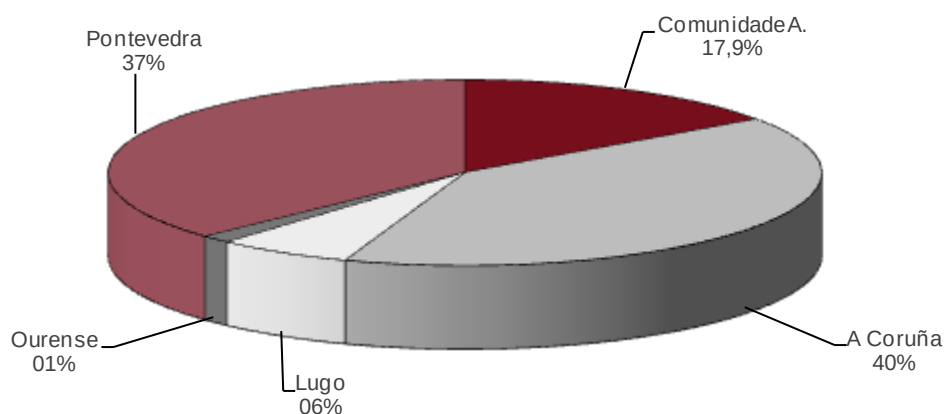
Cadro 11.17

AGA. Distribución territorial dos conflitos presentados. (01.06.1992 - 31.12.2014)

	C. Autónoma	A Coruña	Lugo	Ourense	Pontevedra	Total
Expedientes iniciados	113	407	122	37	309	988
Traballadores afectados	119.101	314.371	48.113	10.736	289.684	782.005
Expedientes de conflitos de sector	38	43	10	10	61	162
Traballadores afectados conf. sector	100.478	249.278	22.150	7.502	259.004	638.412
Expedientes de conflitos empresa	75	364	112	27	248	826
Traballadores afectados conf. empresa	18.623	65.093	25.963	3.234	30.680	143.593

Fonte: Consello Galego de Relacións Laborais

Traballadores afectados

O cadro 11.18 resume os expedientes iniciados e xestionados ao abeiro do Acordo no ano 2014.

O 90,5% dos procedementos tramitados no ano 2014 foron conciliacións ou mediación que afectaron a 15.524 traballadores e 1.188 empresas. O 9,5% restante foron arbitraxes que afectaron a 735 traballadores e 6 empresas.

Cadro 11.18
AGA. Total expedientes. 2014

Expedientes iniciados	105			
Expedientes desistidos	2			
Expedientes en tramitación	3			
Expedientes rexeitados	33			
Expedientes arquivados por solución previa	4			
Expedientes tramitados	63			
Conciliacións/Mediacións	57			
Arbitraxes	6			
		Conflitos con resultado positivo	Empresas afectadas	Traballadores afectados
		4	103	2.022,00
		39	1.188	15.524
		3	6	735
		46	1.297	18.281

Fonte: Consello Galego de Relacións Laborais

O cadro 11.19 recolle a distribución territorial da conflitividade colectiva, diferenciando entre conflitos de sector e de empresa e indicando o número de traballadores afectados.

No ano 2014 iniciáronse 105 expedientes, que afectaron a 1.654 empresas e 33.943 traballadores. Sobre o total de mediacións e arbitraxes levadas a cabo polo AGA, a efectividade acadada ao longo do ano foi do 73,1%. A provincia onde máis expedientes se iniciaron foi na da Coruña (cun 42,9% do total dos iniciados) seguida de Pontevedra (29,5%).

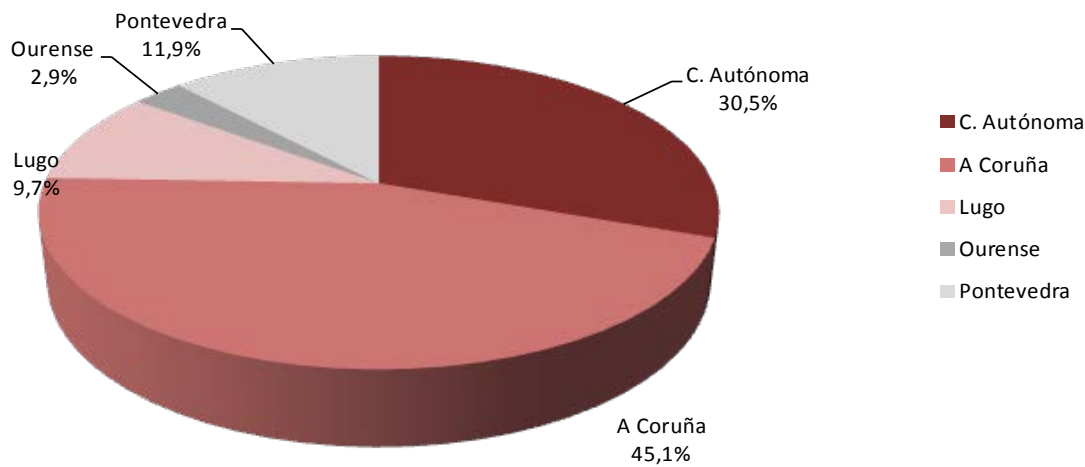
O maior número de traballadores afectados polos expedientes presentados este ano pertence á provincia da Coruña con 15.305 (un 45,1%), seguido do grupo de expedientes que teñen como ámbito afectado o conxunto da comunidade autónoma con 10.345 (30,5%).

Seguindo coa tendencia xeneralizada en anos anteriores a maioría dos conflitos presentados son de ámbito de empresa (o 89,5%).

Cadro 11.19**AGA. Distribución territorial dos conflitos presentados. 2014**

	C. Autónoma	A Coruña	Lugo	Ourense	Pontevedra	Total
Expedientes iniciados	14	45	12	3	31	105
Traballadores afectados	10.345	15.305	3.281	973	4.039	33.943
Expedientes de conflitos de sector	6	4	0	1	0	11
Traballadores afectados conf. sector	9.297	9.587	0	700	0	19.584
Expedientes de conflitos empresa	8	41	12	2	31	94
Traballadores afectados conf. empresa	1.048	5.718	3.281	273	4.039	14.359

Fonte: Consello Galego de Relacións Laborais

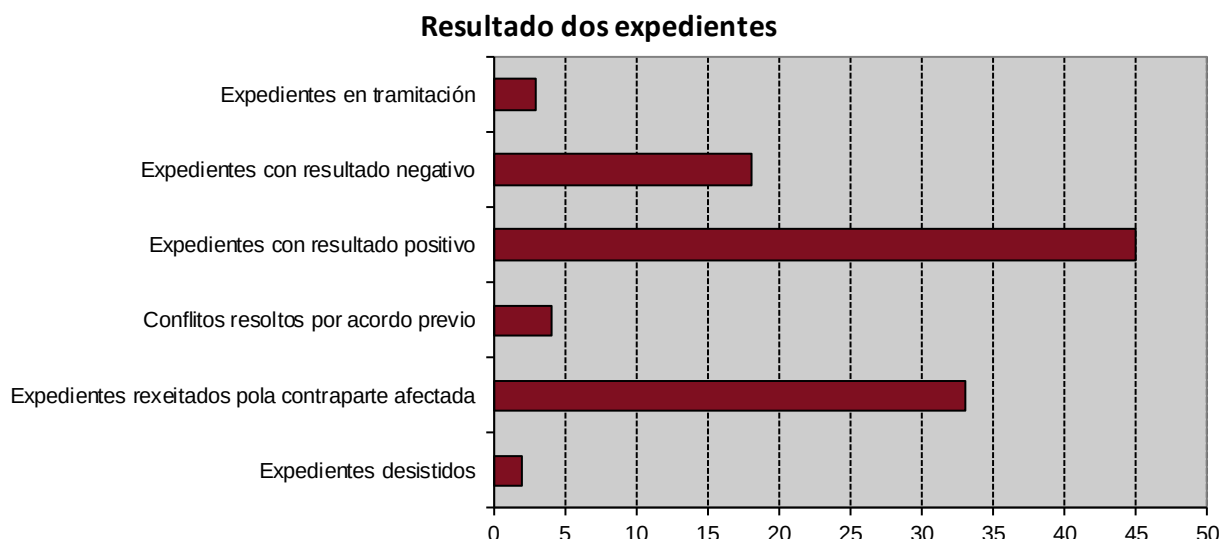

No cadro 11.20 pódese apreciar o resultado obtido polos procedementos presentados ao abeiro do AGA durante este ano.

Cadro 11.20**AGA. Resultado dos expedientes. Distribución territorial. 2014**

	C. Autónoma	A Coruña	Lugo	Ourense	Pontevedra	Total
Expedientes iniciados	14	45	12	3	31	105
Expedientes desistidos	1	0	0	0	1	2
Expedientes rexeitados pola contraparte afectada	7	19	3	1	3	33
Conflitos resolto por acordo previo	0	2	1	0	1	4
Expedientes tramitados	6	22	8	2	25	63
Expedientes con resultado positivo	5	15	5	2	18	45
Expedientes con resultado negativo	1	7	3	0	7	18
Expedientes en tramitación	0	2	0	0	1	3

Fonte: Consello Galego de Relacións Laborais

O cadro 11.26 informa sobre a pertenza dos expedientes instados aos distintos sectores económicos de actividade, segundo o encadramento neles da empresa ou sector de procedencia do conflito.

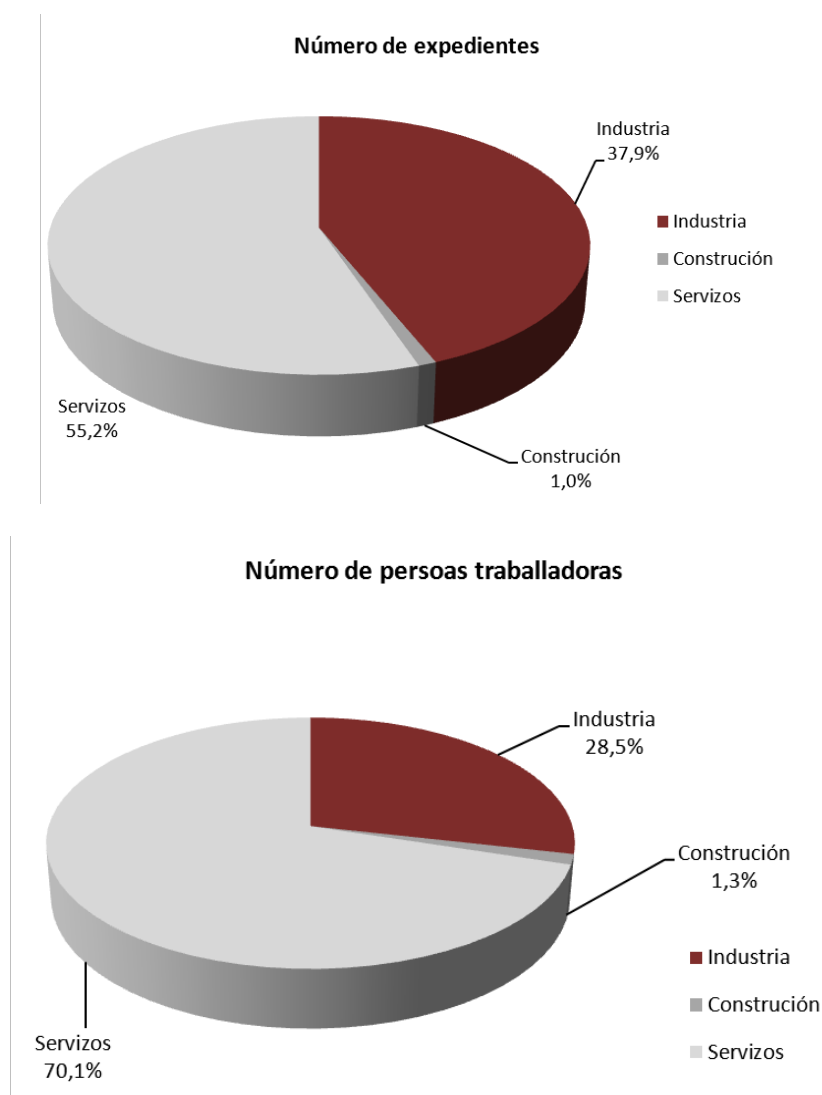
Neste ano o 55,2% dos conflitos presentados proceden do sector servizos, o 43,8% do sector da industria e o 1,0% restante, do sector da construción. O sector dos servizos é o que engloba o maior número de traballadores afectados, cun 70,1%

Cadro 11.21

AGA. Expedientes por sectores económicos e persoas traballadoras afectadas. 2014

	Núm. expedientes	Núm. Persoas traballadoras
Agricultura	0	0
Pesca	0	0
Industria	46	9.686
Construción	1	450
Servizos	58	23.807
Total	105	33.943

Fonte: Consello Galego de Relacións Laborais

Por último indicar que os procedementos de ámbito de sector iniciados foron os seguintes: Pompas Fúnebres de Galicia (mediación rematada con acordo), Transporte de Viaxeiros por Estrada de Ourense (mediación rexeitada pola parte social), Transporte de Mercadorías por Estrada da Coruña (mediación rematada con acordo), Transporte de Enfermos e Accidentados en Ambulancia de Galicia (en dúas ocasións, sendo ambas mediacións rexeitadas pola parte empresarial), Guindastres Móviles Autopropulsados de Galicia (mediación rexeitada pola parte empresarial), Residencias Privadas da Terceira Idade (mediación rexeitada pola parte social), Empresas Concesionarias de Servizos Municipais de Aparcamiento e/ou Retirada de Vehículos da Coruña (mediación rexeitada pola parte empresarial), Transporte de Viaxeiros en Autobús por Estrada da Coruña (en dúas ocasións, unha resolta ao acadarse solución previa entre as partes en conflito, a outra rematada con acordo), Eventos, Servizos e Producións Culturais de Galicia (mediación rematada con acordo).

**A regulación do emprego
e o Fondo de Garantía
Salarial**

12

12.1 INTRODUCCIÓN

Neste apartado, no que se examinan os expedientes de regulación de emprego tramitados e as persoas traballadoras afectadas polos mesmos, téñense en conta fundamentalmente, no referido a Galicia, os datos facilitados pola Consellería de Traballo e Benestar, competente nesta materia; completados con aqueles cuxa competencia se reserva á Administración Central, segundo os datos publicados polo Ministerio de Empleo y Seguridad Social.

Denomínanse procedementos pactados aqueles nos que se acada un acordo entre a empresa e os representantes legais das persoas traballadoras. Os procedementos sen período de consultas son aqueles que se xustifican en causas de forza maior, nos que a normativa non establece a obrigatoriedade dun período de consultas.

A partires do 13 de febreiro de 2012, hai que ter en conta as modificacións que se introduciron no Real Decreto 3/2012, de 10 de febreiro, de medidas urxentes para a reforma do mercado laboral, no referido á supresión do requisito de autorización administrativa, manténdose a esixencia dun período de consultas.

12.2 REGULACIÓN DE EMPREGO

No cadro 12.1 se ofrece, con datos do Ministerio de Emprego e Seguridade Social, unha visión xeral das/os traballadoras/es afectados polos efectos dos expedientes de regulación de emprego en base á información subministrada pola Dirección Xeral de Traballo e Economía Social, a Comunidade autónoma ou o área de Traballo dependendo da autoridade laboral á cal competa a resolución. Examinando as cifras se pode ver que as persoas traballadoras da provincia de Pontevedra son as máis afectadas polos expedientes e, no que se refire concretamente aos expedientes de extinción, a provincia da Coruña é a que maior número de traballadores/as reflicte.

Cadro 12.1

Traballadores afectados por despidos colectivos, suspensión de contrato e redución de xornada, por provincia. Galicia 2014

	Total	Despidos colectivos	Suspensión de contrato	Redución de xornada
Galicia	12.877	1.499	8.878	2.500
A Coruña	4.195	885	2.333	977
Lugo	534	49	299	186
Ourense	691	101	355	235
Pontevedra	7.457	464	5.891	1.102

Fonte: Ministerio de Emprego e Seguridade Social

No que se refire en concreto aos expedientes tramitados pola Comunidade Autónoma, e con datos de esta, o cadro 12.2 amósanos que a provincia de Pontevedra é, en xeral, a que maior número de expedientes e traballadores/as afectados reflicte. Tamén se pode ver que os expedientes pactados son

máis do 90% do total.

Cadro 12.2

Traballadores afectados, segundo acordo entre as partes e tipo de medida, por provincia. Galicia 2014

	Pactados		Non Pactados		Sen período de consultas*		Totais	
	Expedientes	Trab. Afectados	Expedientes	Trab. Afectados	Expedientes	Trab. Afectados	Expedientes	Trab. Afectados
A Coruña	293	3.046	16	217	15	105	324	3.368
Lugo	83	379	5	63	3	10	91	452
Ourense	65	509	3	66	4	30	72	605
Pontevedra	437	5.618	17	897	29	367	483	6.882
Ámbito autonómico	13	424	1	30	0	-	14	454
Totais	891	9.976	42	1.273	51	512	984	11.761

* Sen período de consultas: aqueles procedementos que se xustifican en causas de forza maior, nos que a normativa non establece a obrigatoriedade dun período de consultas

Fonte: Consellería de Traballo e Benestar. Dirección Xeral de Traballo e Economía Social

Nos cadros 12.3 ao 12.6 analízanse os expedientes pola medida autorizada segundo sexan pactados, non pactados ou sen período de consultas, así como o ámbito territorial.

Cadro 12.3

Procedementos de despedimento colectivo, suspensión de contratos e redución de xornada, segundo o ámbito territorial e medida. Ano 2014

Ámbito	Expedientes totais			
	Extinción	Suspensión	Redución	Totais
A Coruña	19	129	176	324
Lugo	1	40	50	91
Ourense	5	23	44	72
Pontevedra	12	263	208	483
Autonómicos	2	6	6	14
Totais	39	461	484	984

Fonte: Consellería de Traballo e Benestar. Dirección Xeral de Traballo e Economía Social

Cadro 12.4

Procedementos de despedimento colectivo, suspensión de contratos e redución de xornada pactados, segundo o ámbito territorial e medida. Ano 2014

Ámbito	Expedientes pactados			
	Extinción	Suspensión	Redución	Totais
A Coruña	13	110	170	293
Lugo	0	35	48	83
Ourense	4	18	43	65
Pontevedra	9	225	203	437
Autonómicos	2	5	6	13
Totais	28	393	470	891

Fonte: Consellería de Traballo e Benestar. Dirección Xeral de Traballo e Economía Social

Cadro 12.5

Procedementos de despedimento colectivo, suspensión de contratos e redución de xornada non pactados, segundo o ámbito territorial e medida aplicada. Ano 2014

Ámbito	Expedientes non pactados			
	Extinción	Suspensión	Redución	Totais
A Coruña	6	4	6	16
Lugo	0	3	2	5
Ourense	0	2	1	3
Pontevedra	3	9	5	17
Autonómicos	0	1	0	1
Totais	9	19	14	42

Fonte: Consellería de Traballo e Benestar. Dirección Xeral de Traballo e Economía Social

Cadro 12.6

Procedementos de despedimento colectivo, suspensión de contratos e redución de xornada sen período de consultas, segundo o ámbito territorial e medida aplicada. Ano 2014

Ámbito	Expedientes sen período de consultas			
	Extinción	Suspensión	Redución	Totais
A Coruña	0	15	0	15
Lugo	1	2	0	3
Ourense	1	3	0	4
Pontevedra	0	29	0	29
Autonómicos	0	0	0	0
Totais	2	49	0	51

Fonte: Consellería de Traballo e Benestar. Dirección Xeral de Traballo e Economía Social

Pola súa parte, o cadro 12.7 amosa que o sector servizos é o que maior número de expedientes rexistra.

Cadro 12.7

Procedementos de despedimento colectivo, suspensión de contratos e redución de xornada, por sector de actividade e ámbito territorial. Ano 2014

Ámbito	Sector de actividade					
	Agricultura	Pesca	Industria	Construción	Servizos	Totais
A Coruña	4	25	86	40	169	324
Lugo	1	3	22	21	44	91
Ourense	0	0	28	10	34	72
Pontevedra	0	39	136	59	249	483
Autonómicos	0	0	4	2	8	14
Totais	5	67	276	132	504	984

Fonte: Consellería de Traballo e Benestar. Dirección Xeral de Traballo e Economía Social

Polo que se refire ás persoas traballadoras afectadas, destaca o número da provincia de Pontevedra e dos incursos en expedientes de suspensión, claramente maior nos pactados

Cadro 12.8

Persoas traballadoras afectadas por procedementos de despedimento colectivo, suspensión de contratos e redución de xornada, segundo o ámbito territorial e a medida. Ano 2014

Ámbito	Persoas traballadoras afectadas			
	Extinción	Suspensión	Redución	Totais
A Coruña	349	2.023	996	3.368
Lugo	6	273	173	452
Ourense	53	326	226	605
Pontevedra	245	5.705	932	6.882
Autonómicos	101	203	150	454
Totais	754	8.530	2.477	11.761

Fonte: Consellería de Traballo e Benestar. Dirección Xeral de Traballo e Economía Social

Cadro 12.9

Persoas traballadoras afectadas por procedementos de despedimento colectivo, suspensión de contratos e redución de xornada pactados, segundo ámbito territorial e medida. Ano 2014

Ámbito	Medida			Persoas traballadoras afectadas
	Extinción	Suspensión	Redución	
A Coruña	224	1.849	973	3.046
Lugo	0	209	170	379
Ourense	50	236	223	509
Pontevedra	113	4.593	912	5.618
Autonómicos	88	186	150	424
Totais	475	7.073	2.428	9.976

Fonte: Consellería de Traballo e Benestar. Dirección Xeral de Traballo e Economía Social

Cadro 12.10

Persoas traballadoras afectadas por procedementos de despedimento colectivo, suspensión de contratos e redución de xornada non pactados, segundo ámbito territorial e medida. 2014

Ámbito	Medida			Persoas traballadoras afectadas
	Extinción	Suspensión	Redución	
A Coruña	125	69	23	217
Lugo	0	60	3	63
Ourense	0	63	3	66
Pontevedra	132	745	20	897
Autonómicos	13	17	0	30
Totais	270	954	49	1.273

Fonte: Consellería de Traballo e Benestar. Dirección Xeral de Traballo e Economía Social

Cadro 12.11

Persoas traballadoras afectadas por procedementos de despedimento colectivo, suspensión de contratos e redución de xornada sen período de consultas, segundo ámbito territorial e medida. 2014

Ámbito	Medida			Persoas traballadoras afectadas
	Extinción	Suspensión	Redución	
A Coruña	0	105	0	105
Lugo	6	4	0	10
Ourense	3	27	0	30
Pontevedra	0	367	0	367
Autónómicos	0	0	0	0
Totais	9	503	0	512

Fonte: Consellería de Traballo e Benestar. Dirección Xeral de Traballo e Economía Social

Nos cadros 12.12 ao 12.15 efectúase a distribución por sexo, segundo a medida adoptada no expediente.

Cadro 12.12

Persoas traballadoras afectadas por procedementos de despedimento colectivo, suspensión de contratos e redución de xornada, segundo ámbito territorial e sexo. Ano 2014

Ámbito	Persoas traballadoras afectadas		
	Homes	Mulleres	Totais
A Coruña	2.780	588	3.368
Lugo	340	112	452
Ourense	375	230	605
Pontevedra	5.098	1.784	6.882
Autónómicos	300	154	454
Totais	8.893	2.868	11.761

Fonte: Consellería de Traballo e Benestar. Dirección Xeral de Traballo e Economía Social

Cadro 12.13

Persoas traballadoras afectadas pola medida de extinción segundo o ámbito territorial e o sexo. Ano 2014

Ámbito	Persoas traballadoras afectadas		
	Homes	Mulleres	Totais
A Coruña	296	53	349
Lugo	6	0	6
Ourense	45	8	53
Pontevedra	192	53	245
Autónómicos	81	20	101
Totais	620	134	754

Fonte: Consellería de Traballo e Benestar. Dirección Xeral de Traballo e Economía Social

Cadro 12.14

Persoas traballadoras afectadas pola medida de suspensión segundo ámbito territorial o sexo. Ano 2014

Ámbito	Persoas traballadoras afectadas		
	Homes	Mulleres	Totais
A Coruña	1.760	263	2.023
Lugo	229	44	273
Ourense	242	84	326
Pontevedra	4.373	1.332	5.705
Autonómicos	135	68	203
Totais	6.739	1.791	8.530

Fonte: Consellería de Traballo e Benestar. Dirección Xeral de Traballo e Economía Social

Cadro 12.15

Persoas traballadoras afectadas pola medida de redución da xornada segundo ámbito territorial e sexo. Ano 2014

Ámbito	Persoas traballadoras afectadas		
	Homes	Mulleres	Totais
A Coruña	724	272	996
Lugo	105	68	173
Ourense	88	138	226
Pontevedra	533	399	932
Autonómicos	84	66	150
Totais	1.534	943	2.477

Fonte: Consellería de Traballo e Benestar. Dirección Xeral de Traballo e Economía Social

O cadro 12.16 reflicte que o maior número de traballadores afectados corresponde ao sector industrial.

Cadro 12.16

Persoas traballadoras afectadas por procedementos de despedimento colectivo, suspensión de contratos e redución de xornada, por sector de actividade e ámbito territorial. Ano 2014

Ámbito	Sector de actividade					
	Agricultura	Pesca	Industria	Construción	Servizos	Totais
A Coruña	41	182	1.471	563	1.111	3.368
Lugo	2	25	194	104	127	452
Ourense	0	0	341	60	204	605
Pontevedra	0	387	4.254	381	1.860	6.882
Autonómicos	0	0	145	35	274	454
Totais	43	594	6.405	1.143	3.576	11.761

Fonte: Consellería de Traballo e Benestar. Dirección Xeral de Traballo e Economía Social

12.3 EVOLUCIÓN EXPERIMENTADA

Unha observación simple do cadro 12.17 permite apreciar que, tras o incremento nos anos 2011 e 2012 en todos os parámetros, a tendencia cambia no ano 2013, véndose diminuídas case todas as cifras, tanto de expedientes como de traballadores afectados, tendencia que se mantén claramente no ano 2014.

Cadro 12.17

Procedementos de despedimento colectivo, suspensión de contratos e redución de xornada e persoas traballadoras afectadas, segundo ámbito territorial (anos 2010-2014)

	Expedientes					
	A Coruña	Lugo	Ourense	Pontevedra	Autónómicos	Totais
2010	368	80	46	510	7	1.011
2011	472	148	63	734	19	1.436
2012	700	188	137	1.261	46	2.332
2013	604	177	161	930	45	1.917
2014	324	91	72	483	14	984

	Persoas traballadoras afectadas					
	A Coruña	Lugo	Ourense	Pontevedra	Autónómicos	Totais
2010	4.657	857	614	7.564	327	14.019
2011	5.661	1.560	1.070	11.271	1.165	20.727
2012	7.443	1.479	2.360	15.259	2.275	28.816
2013	5.514	1.172	1.934	9.577	2.054	20.251
2014	3.368	452	605	6.882	454	11.761

Fonte: Consellería de Traballo e Benestar. Dirección Xeral de Traballo e Economía Social

Con datos do Ministerio de Emprego e Seguridade Social (cadro 12.18) pódese observar o mesmo feito posto de manifesto no parágrafo anterior en todas as Comunidades Autónomas, que diminúen de xeito significativo o número de traballadores afectados por todas as medidas e podéndose observar que Galicia, no cómputo global, é a comunidade que menor diminución porcentual experimenta.

Cadro 12.18

Empresas e traballadores afectados por procedementos de regulación de emprego, segundo tipo de medida, por comunidade autónoma

	TOTAL			DESPIDOS COLECTIVOS			SUSPENSIÓN DE CONTRATOS			REDUCCIÓN DE XORNADA		
	Valores absolutos	Variacións sobre igual ano anterior		Valores absolutos	Variacións sobre igual ano anterior		Valores absolutos	Variacións sobre igual ano anterior		Valores absolutos	Variacións sobre igual ano anterior	
		Absolutas	En %		Absolutas	En %		Absolutas	En %		Absolutas	En %
Andalucía	14.032	-12.075	-46,3	3.396	-3.629	-51,7	5.047	-5.283	-51,1	5.589	-3.163	-36,1
Aragón	8.230	-16.500	-66,7	1.603	-951	-37,2	5.638	-14.195	-71,6	989	-1.354	-57,8
Asturias	6.984	-12.210	-63,6	722	-1.844	-71,9	5.037	-8.779	-63,5	1.225	-1.587	-56,4
Baleares	1.681	-1.605	-48,8	444	-469	-51,4	910	-335	-26,9	327	-801	-71,0
Canarias	2.650	-5.933	-69,1	1.009	-1.218	-54,7	1.184	-3.063	-72,1	457	-1.652	-78,3
Cantabria	3.503	-7.405	-67,9	237	-982	-80,6	2.671	-5.316	-66,6	595	-1.107	-65,0
C. A Mancha	4.315	-6.586	-60,4	876	-1.102	-55,7	1.997	-3.788	-65,5	1.442	-1.696	-54,0
C. León	14.847	-15.257	-50,7	1.529	-2.113	-58,0	11.067	-10.404	-48,5	2.251	-2.740	-54,9
Cataluña	23.978	-44.309	-64,9	6.297	-6.550	-51,0	13.613	-31.179	-69,6	4.068	-6.580	-61,8
C. Valenciana	19.750	-17.088	-46,4	4.265	-1.366	-24,3	11.921	-10.142	-46,0	3.564	-5.580	-61,0
Extremadura	1.681	-3.041	-64,4	541	-451	-45,5	513	-839	-62,1	627	-1.751	-73,6
Galicia	12.877	-10.083	-43,9	1.499	-1.953	-56,6	8.878	-4.882	-35,5	2.500	-3.248	-56,5
Madrid	18.516	-32.438	-63,7	10.293	-8.504	-45,2	5.164	-16.173	-75,8	3.059	-7.761	-71,7
Murcia	1.375	-2.401	-63,6	46	-711	-63,7	410	-814	-66,5	559	-876	-61,0
Navarra	5.799	-6.510	-52,9	395	-1.159	-74,6	4.775	-4.691	-49,6	629	-660	-51,2
País Vasco	17.854	-24.595	-57,9	2.150	-1.128	-34,4	12.401	-20.386	-62,2	3.303	-3.081	-48,3
A Ríoxa	1.441	-2.238	-60,8	194	-293	-60,2	994	-1.603	-61,7	253	-342	-57,5
Ceuta e Melilla	53	-132	-71,4	19	-53	-73,6	14	-10	-41,7	20	-69	-77,5
Total	159.566	-220.406	-58,0	35.875	-34.476	-49,0	92.234	-141.882	-60,6	31.457	-44.048	-58,3

(1) Nos datos de empresas, os datos do total nacional e dos totais por comunidade autónoma pode non coincidir coa suma dos datos por comunidades autónomas debido a que unha mesma empresa pode ter centros afectados por procedementos de regulación de emprego en distintas comunidades autónomas

Elaboración propia

Fonte: Ministerio de Emprego e Seguridade Social

12.4 FONDO DE GARANTÍA SALARIAL

A definición legal vén establecida no artigo 33.1 do Estatuto dos Traballadores e no artigo 1 do Real Decreto 505/1985, do 6 de marzo, sobre Organización e Funcionamento do Fondo de Garantía Salarial, que o configuran, respectivamente, como: “O Fondo de Garantía Salarial, Organismo autónomo adscrito ao Ministerio de Emprego e Seguridade Social, con personalidade xurídica e capacidade de obrar para o cumprimento dos fins establecidos no artigo 33 do Estatuto dos Traballadores”.

En canto Organismo Autónomo goza de:

- Autonomía de xestión.
- Patrimonio e tesouraría propia.
- Personalidade xurídica pública e diferenciada, sen que iso supoña a quebra do principio da personalidade xurídica ÚNICA da Administración Xeral do Estado. Personalidade diferenciada, pero non independente.
- Sometemento ao principio de legalidade (art. 103.1 da Constitución Española) e ao Dereito Administrativo.
- Ámbito de actuación xeográfica sobre todo o territorio nacional.

En canto aos seus fins e a súa actuación, están determinados no artigo 33 da Lei do Estatuto dos Traballadores, texto refundido aprobado por Real Decreto Lexislativo 1/1995 do 24 de marzo, na Lei 36/2011, do 10 de outubro, Reguladora da Xurisdición Social, e no Real Decreto 505/1985, do 6 de marzo, sobre organización e funcionamento do Fondo de Garantía Salarial. Enmárcase dentro da Administración Xeral do Estado, a través do Ministerio de Emprego e Seguridade Social.

A súa FINALIDADE BÁSICA, para a que foi creado mediante o artigo 31 da Lei 16/1976, do 8 de abril, de Relacións Laborais, é a de Institución de GARANTÍA dos créditos salariais ante a insolvencia do empregador. Hoxe ten atribuído o aboamento aos/as traballadores/as dos salarios e indemnizacións que as empresas para as que traballan non puideron satisfacer por encontrarse en situación legal insolvencia ou por ser declaradas en situación de concurso. Aboadas as prestacións o Fondo de Garantía Salarial subrogarase obrigatoriamente nos dereitos e accións dos/as traballadores/as para proceder en reclamación e repetición fronte aos/as empregadores/as que os/as deben.

Entre as súas FINALIDADES COMPLEMENTARIAS destaca o apoio ou protección ás empresas en situación de crise, dado que fomenta o mantemento do emprego e a continuidade empresarial, mediante o aboamento de certas prestacións sen obriga de restitución (“a fondo perdido”), o pagamento de prestacións sen necesidade de declaración de insolvencia empresarial (a chamada “insolvencia técnica” ou en casos de forza maior), e a posible subscripción convenios de devolución aprazada ou fraccionada das cantidades fertilizadas polo Organismo.

■ Persoas Beneficiarias.-

Aqueles/as traballadores/as por conta allea sexan titulares de créditos por salarios e indemnizacións na forma legalmente establecida incluídos/as dentro dos seguintes apartados:

- a) Traballadores/as por conta allea vinculados/as por relación laboral ordinaria.
- b) Deportistas profesionais vinculados/as a estes en virtude de relación laboral de carácter especial.
- c) Traballadores/as cuxa actividade sexa a de intervención en operacións mercantís sen asumir o risco e a ventura daquelas.
- d) Traballadores/as vinculados/as por calquera das relacións laborais de carácter especial a que se refire o artigo do Estatuto dos Traballadores, distintas das mencionadas nos anteriores.

As empresas, cando se trate do resarcimento dunha parte da indemnización aboada aos traballadores en caso de despedimentos obxectivos ou extinción colectiva do contrato de traballo anteriores ao 8-7-12.

■ Colectivos excluídos da acción protectora do FOGASA

- Traballadores/as ao servizo do fogar familiar.
- Socios/as traballadores/as das cooperativas de traballo asociado e das cooperativas de explotación comunitaria da terra.

A información que aquí se ofrece refírese ás prestacións económicas satisfeitas polo Fondo de Garantía Salarial, organismo autónomo do Ministerio de Emprego e Seguridade Social. As devanditas prestacións teñen fundamentalmente dúas finalidades:

- Garantir aos traballadores por conta allea o percibo dos salarios e as indemnizacións pendentes de pagamento como consecuencia dos desequilibrios patrimoniais das empresas, nos casos de insolvencia declarada e recoñecida xudicialmente, suspensión de pagamentos, quebra, forza maior ou concurso de acredores, derivadas de despedimento improcedente ou nulo, despedimento obxectivo ou extinción colectiva (arts. 52.c e 51 ET. ou 64 Lei Concursal), extinción dos contratos por vontade do traballador mediando causa xusta (art. 50 ET), así como extinción de contratos temporais ou de duración determinada, nos casos que legalmente procedan.

Estas circunstancias deben ser recoñecidas por sentenza, auto, acta de conciliación xudicial ou resolución administrativa, ou certificación da administración concursal, nos supostos de indemnización, ou por acta de conciliación xudicial ou administrativa, resolución xudicial ou se é o caso, certificación da administración concursal, nos supostos de salarios.

- Aboar directamente as seguintes indemnizacións (responsabilidade directa), sen necesidade de declaración de insolvencia ou concurso da empresa:

- Empresas de menos de 25 traballadores: (art. 33.8 ET), o 40% da indemnización legal, en caso de despedimento obxectivo ou extinción colectiva (arts. 52.c e 51 ET ou art. 64 Lei Concursal). Exclúense os contratos indefinidos subscritos a partir do 18 de xuño de 2010.

- Expedientes de Regulación de Empleo por causa de forza maior, cando a autoridade laboral acorde o pagamento parcial ou total da indemnización, por Fogasa, sen prexuízo do dereito deste a resarcirse da empresa

No cadro 1 pode observarse que, nas provincias da Coruña e Pontevedra, se incrementaron en 2014 sensiblemente o número de expedientes e empresas e, consecuentemente o número de beneficiarios.

Cadro 12.19

Expedientes, empresas afectadas e beneficiarios das prestacións acordadas, segundo sexo, por provincia. Galicia 2013-2014

	EXPEDIENTES		EMPRESAS(1)		BENEFICIARIOS					
					Ambos sexos(1)		Execucións laborais		Procedementos concursais	
	2013	2014	2013	2014	2013	2014	2013	2014	2013	2014
Galicia	10.687	17.968	6.165	8.596	15.879	24.146	10.885	16.190	3.227	7.940
A Coruña	3.684	9.224	2.245	4.345	5.156	12.044	3.487	8.034	1.660	3.995
Lugo	1.999	722	1.215	417	3.447	995	2.384	679	1.063	316
Ourense	1.477	935	689	383	1.719	1.129	1.214	821	504	308
Pontevedra	3.527	7.087	2.016	3.451	5.557	9.978	3.800	6.656	1.745	3.321

(1) o número de empresas que figura no Total non se corresponde coa suma dos parciais, xa que unha mesma empresa pode estar ubicada en máis dunha provincia

Elaboración propia

Fonte: Ministerio de Empleo e Segridade Social. *Avance Anuario de Estadísticas 2014*

Este incremento pódese ver tamén nos salarios acordados (cadro 2) e nas indemnizacións acordadas (cadro 3).

Cadro 12.20

Importe dos salarios acordados segundo sexo, por provincia. Galicia 2013-2014

	IMPORTE DOS SALARIOS ACORDADOS (miles de €)					
	Ambos sexos(1)		Varóns		Mulleres	
	2013	2014	2013	2014	2013	2014
	2013	2014	2013	2014	2013	2014
Galicia	25.658,2	40.070,4	18.984,2	28.762,8	6.626,4	11.266,6
A Coruña	9.731,9	22.243,9	7.358,0	16.135,8	2.336,0	6.072,7
Lugo	5.142,8	1.597,7	3.901,6	1.159,8	1.241,2	437,9
Ourense	2.149,4	1.914,2	1.643,3	1.424,8	506,2	489,5
Pontevedra	8.634,1	14.314,6	6.081,3	10.042,4	2.543,0	4.266,5

(1) a suma de varóns e mulleres non coincide con Ambos sexos porque éste inclúe os non clasificables por sexo

Elaboración propia

Fonte: Ministerio de Empleo e Segridade Social. *Avance Anuario de Estadísticas 2014*

Cadro 12.21

Importe das indemnizacións acordadas segundo sexo, por provincia. Galicia 2013-2014

	INDEMNIZACIÓNS (miles de €)					
	Ambos sexos(1)		Varóns		Mulleres	
	2013	2014	2013	2014	2013	2014
	2013	2014	2013	2014	2013	2014
Galicia	63.491,4	95.243,4	47.555,7	70.201,9	15.875,4	24.977,5
A Coruña	21.402,7	49.989,3	15.952,3	36.713,7	5.410,4	13.227,9
Lugo	14.294,8	3.732,3	10.729,9	2.948,3	3.564,9	784,1
Ourense	6.211,1	4.294,2	4.862,7	3.470,9	1.345,9	823,2
Pontevedra	21.582,8	37.227,6	16.010,8	27.069,0	5.554,2	10.142,3

(1) a suma de varóns e mulleres non coincide co total para ambos sexos porque éste inclúe os non clasificables por sexo

Elaboración propia

Fonte: Ministerio de Empleo e Segridade Social. *Avance Anuario de Estadísticas 2014*

Nos dous cadros seguintes reflíctense os salarios e indemnizacións segundo o motivo da solicitude.

Cadro 12.22

Importe dos salarios acordados segundo motivo da solicitude, por provincia. Galicia 2013-2014

	SALARIOS (miles de €)					
	TOTAIS(1)		Execucións laborais		Procedementos concursais	
	2013	2014	2013	2014	2013	2014
	2013	2014	2013	2014	2013	2014
Galicia	25.658,2	40.070,4	11.413,4	19.546,8	14.244,8	20.523,4
A Coruña	9.731,9	22.243,9	4.058,5	11.254,7	5.673,4	10.989,1
Lugo	5.142,8	1.597,7	1.280,3	860,7	3.862,4	737,0
Ourense	2.149,4	1.914,2	1.216,9	1.306,5	932,6	607,7
Pontevedra	8.634,1	14.314,6	4.857,7	6.124,9	3.776,4	8.189,6

(1) inclúe o importe de salarios responsabilidade directa de Fogasa

Elaboración propia

Fonte: Ministerio de Empleo e Segridade Social. *Avance Anuario de Estadísticas 2014*

Cadro 12.23

Importe das indemnizacións acordadas segundo motivo da solicitude, por provincia. Galicia 2013-2014

	INDEMNIZACIÓNS (miles de €)							
	Total		Por impago da empresa				Responsabilidade directa	
			Execucións laborais		Procedementos concursais		Fogasa	
	2013	2014	2013	2014	2013	2014	2013	2014
Galicia	63.497,7	95.243,4	14.592,5	27.632,7	28.943,7	38.419,9	19.961,5	29.190,9
A Coruña	21.402,7	49.989,3	4.432,1	15.099,7	9.992,8	20.698,6	6.977,7	14.190,9
Lugo	14.294,8	3.732,3	1.950,4	1.558,9	8.055,1	1.366,6	4.289,3	806,9
Ourense	6.211,1	4.294,2	1.816,9	1.794,2	1.880,5	1.524,1	2.513,8	975,8
Pontevedra	21.589,2	37.227,6	6.393,1	9.179,8	9.015,3	14.830,5	6.180,7	13.217,3

Elaboración propia

Fonte: Ministerio de Empleo e Segridade Social. *Avance Anuario de Estadísticas 2014*

Protección social

13

13.1. INTRODUCCIÓN

A previsión social ante situacións individuais e familiares de necesidade artículase mediante sistemas de protección social que amparan aos cidadáns e ás súas familias ante continxencias como a estabilidade no emprego, a enfermidade, a incapacidade e a morte.

Os sistemas de protección social dos modernos estados constitúen tamén un enorme mecanismo económico-social que promove a evolución das sociedades e o equilibrio territorial, e orixina un importante efecto de redistribución das rendas que comporta un valor de solidariedade que é, sen dúbida, o aspecto máis característico desta, xa que coas súas realizacións vén a atender necesidades de contido individual e social impoñendo sacrificios aos mozos/as respecto dos vellos/as; aos sans respecto dos enfermos/as; aos ocupados/as respecto dos e das que se atopan en situación de desemprego; aos vivos/as respecto dos falecidos/as; aos que non teñen cargas familiares respecto dos que as teñen e aos de actividades económicas en auxe respecto dos sectores deprimidos.

No noso país podemos contemplar a protección social distinguindo dous grandes apartados: dunha parte, as pensións e prestacións do sistema de Seguridade Social vinculadas ao contrato de traballo ou ao desempeño dunha actividade por conta propia que constitúen a rama contributiva do sistema, e doutra, a cobertura asistencial que abrangue xunto coas pensións non contributivas da Seguridade Social e a Renda de Integración Social (RISGA), as derivadas da Lei de integración social do minusválido (LISMI), as prestacións a extinguir do Fondo de Asistencia Social (FAS), e por último as derivadas da recente Lei da dependencia.

Xunto a estas dúas vertentes haberá que engadir unha terceira conformada pola previsión complementaria, que como sinala a Constitución (artigo 41, último inciso) é libre e, polo tanto, non é obxecto de tratamento neste informe.

O modelo actual da Seguridade Social en España, que arrancando dos anos sesenta do pasado século, perfecciónase e consolídase nos setenta, e que ten como expresión máis significativa a Constitución Española, en concreto o seu artigo 41 impón “aos poderes públicos o mantemento dun réxime público de Seguridade Social para todos os cidadáns que garanta a asistencia e prestacións sociais ante situacións de necesidade, especialmente no caso de desemprego...”, complementado coas imposicións a ditos poderes públicos das obrigas específicas de protección social á familia (artigo 39.1), así como aos fillos e ás nais (artigo 39.2), realizar unha política de previsión e tratamento dos diminuídos físicos, sensoriais e psíquicos (artigo 49), ademais de garantir, mediante pensións adecuadas e periodicamente actualizadas a suficiencia económica para os cidadáns da terceira idade.

A Seguridade Social vén de experimentar nestes tres últimos decenios importantes modificacións nas prestacións. O Pleno do Congreso dos Deputados aprobou, o 6 de abril de 1995, coa práctica unanimidade da Cámara, o *Informe de la Ponencia para el análisis de los problemas estructurales del Sistema de la Seguridad Social y de las principales reformas que deberán acometerse*, máis coñecido como “**Pacto de**

Toledo" que representa o consenso político en torno ás liñas de futuro do sistema de pensións no noso país. O pacto, aínda que de contido xenérico, representa o compromiso sólido no mantemento e consolidación do actual sistema de protección social garantindo a súa viabilidade futura a través da adopción de medidas -o pacto contempla 15 recomendacións- que permitan a súa adaptación constante ás novas realidades e retos que se poidan presentar.

O 9 de outubro de 1996 subscríbese polo presidente do Goberno e os secretarios xerais de CC.OO e da UGT o *Acuerdo sobre consolidación y racionalización del sistema de la Seguridad Social* que, con vixencia ata 2000, senta as bases sobre as que se deberán desenvolver as recomendacións do Pacto de Toledo, acordo que tivo a súa plasmación na Lei 24/1997, do 15 de xullo, que contempla as seguintes medidas: 1) A separación financeira da Seguridade Social; 2) A constitución de reservas; 3) O establecemento gradual dun único tope de cotización para todas as categorías profesionais; 4) A introdución de maiores elementos de contribución e proporcionalidade no acceso e determinación da contía das pensións de xubilación e, coa finalidade de establecer unha maior seguridade xurídica na determinación das pensións de invalidez, prevese a elaboración dunha lista de enfermidades; 5) A mellora do tempo de duración das pensións de orfandade; 6) As melloras das contías das prestacións mínimas na súa contía inferior de viuvez; 7) O establecemento da revalorización automática das pensións, en función da variación dos prezos, a través da fórmula estable contida, de forma permanente, na propia LXSS; e 8) Previsión do desenvolvemento legal do tope de cobertura das pensións como forma de introducir os elementos da seguridade xurídica e financeira.

A Lei 39/1999, de 5 de novembro, para promover a conciliación da vida familiar e laboral das persoas traballadoras establece entre outras medidas unha nova prestación dentro da acción protectora da Seguridade Social, a de risco durante o embarazo co obxecto de protexer a saúde da muller traballadora.

O 9 de abril de 2001 asinouse polo goberno do Estado coa central sindical CC.OO., a CEOE e a CEPYME un novo acordo sobre a mellora e o desenvolvemento do sistema de protección social que no referente ás pensións contempla como principais acordos:

1) En materia de xubilación:

- A eliminación do requisito do comezo a cotizar antes de 1967 para ter dereito á xubilación anticipada: o dereito ao retiro anticipado esténdese os/as maiores de 61 anos de idade que contén como mínimo con 30 anos de cotización e que leven 6 meses no paro. Xunto a isto establécese un novo coeficiente redutor anual en función dos anos cotizados que vai dende o 6% para os que acrediten 40 ou máis anos ata o 8% de 30 a 31 anos.
- Establecemento de medidas de xubilación parcial que posibiliten a compatibilidade entre o percibo dunha pensión e o desenvolvemento de actividades laborais.

Ditos acordos implementáronse normativamente no Real decreto lei 16/2001, de 27 de decembro de 2001, de medidas para o establecemento dun sistema de xubilación gradual e flexible.

2) En materia de prestacións de morte e supervivencia:

- A base reguladora das pensións de viuvez sube do 45% no 2001 ao 52% no ano 2004. No ano 2002 estableceuse no 46%. Para persoas con cargas familiares elevarase ata o 70%, sempre que a pensión constituía a principal ou única fonte de ingresos e que a contía total dos seus ingresos non superen o previsto en cada exercicio económico para o recoñecemento dos complementos por mínimos.
- Elevación a 22 anos a idade máxima para percibir a pensión de orfandade con carácter xeral e ata os 24 anos cando faleceran os dous proxenitores.

Ambas as medidas plasmáronse normativamente no Real decreto 1465/2001, do 27 de decembro, de modificación parcial do réxime xurídico das prestacións de morte e supervivencia.

3) Compromiso de aumento das pensións mínimas de xubilación e viuvez de menores de 65 anos e as non concorrentes do extinguido SOVI.

4) Inclusión na acción protectora dos autónomos/as, dos autónomos/as do especial agrario e dos de traballadores/as do mar, da prestación de incapacidade total cualificada –maiores de 55 anos-.

Ademais establécense acordos sobre:

- Dotación anual do fondo de reserva: con cargo aos excedentes orzamentarios das Entidades Xestoras e Servizos Comúns da Seguridade Social e dos excesos de resultados derivados da xestión das Mutuas de Accidentes de Traballo da prestación de I.T. por continxencias comúns. Ao peche do exercicio de 2013 acadou os 53.744 millóns de euros, equivalente a un 5,25% do PIB e cun descenso do 14,70% en relación á mesma data do ano 2012.
- Establecemento dun prazo non superior a doce anos para levar a cabo a separación de fontes con respecto ao financiamento do complemento de mínimos.
- E por último mantense o período de cálculo da pensión de xubilación que de acordo co previsto actualmente foi aumentando ata 15 anos no 2003 e nese ano as partes asinantes comprométense a tomar as medidas oportunas para a adopción da “forma máis idónea para o cálculo das prestacións”.

O Congreso dos Deputados aprobou o 2 de outubro de 2003 un informe da Comisión non permanente do Pacto de Toledo no que, como acordos máis importantes, apóstase por ampliar os anos de cálculo da contía da pensión de xubilación, recomendándose así mesmo que a idade de xubilación real (63 anos) se aproxime á legal (65 anos) e que o prazo para que o complemento de mínimos sexa asumido polos presupostos xerais do estado, é dicir, se desvinculen dos ingresos por cotas da Seguridade Social, sexa de cinco anos e non doce como estaba previsto.

O Acordo do Goberno coa Patronal (CEOE e CEPYME) e as Centrais Sindicais (CC.OO. e UXT) de 13 de xullo de 2006 en materia de Seguridade Social que contempla a implementación dunha serie de medidas tendentes tanto a reforzar os mecanismos de consolidación do Sistema –garantía de financiamento dos

complementos de mínimos, simplificación da tarifa de accidentes de traballo, reforma do Fondo de Reserva...-, políticas de Apoio ás Familias -Mellora das pensións de viuvez e orfandade en discapacitados/as, familias numerosas, e familias sen vínculo matrimonial...- e reformas nos eidos das prestacións de incapacidade e de xubilación co aumento neste último caso do período mínimo de cotización esixido para acceder á pensión que será de quince anos efectivos (5.475 días), tras un período de aplicación progresiva que se recolleu na súa maior parte na Lei 40/2007 de 4 de decembro.

Ao longo das datas máis recentes sinalaremos como acontecementos de maior relevancia:

- A lei 39/2006 de 14 de decembro de promoción da autonomía persoal e atención as persoas en situación de dependencia (Lei de Dependencia).

- A lei Orgánica 3/2007 de 22 de marzo para a igualdade efectiva de mulleres e homes que leva a cabo unha notable intensificación da acción protectora no eido da maternidade e do risco contra o embarazo, incorporando ao ordenamento xurídico da protección social dous novos subsidios: o correspondente ao permiso por paternidade e o que se concede en supostos de risco durante a lactación natural.

- A lei 18/2007 de 4 de xullo, pola que se procede á integración dos traballadores/as por conta propia do réxime agrario no especial de Traballadores/as Autónomos (RETA), que segue a recomendación sexta do Pacto de Toledo, con entrada en vigor o 1 de xaneiro de 2008, xunto coa Lei 20/2007 de 11 de xullo do Estatuto do traballador autónomo.

- Así mesmo a Lei 40/2007 de decembro de Medidas en materia de Seguridade Social que desenvolve o Acordo de 13 de xullo de 2006 que, ademais do indicado máis arriba, contempla medidas que incentivan alongar a vida laboral con incrementos dun 2% da pensión por cada ano cotizado despois dos 65 e un 3% para traballadores con carreiras de cotización de máis de 40 anos.

- O Decreto-Lei 8/2010 de 20 de maio, polo que se adoptan medidas extraordinarias para a redución do déficit público, prevé a suspensión da revalorización das pensións contributivas en 2011 coa excepción das mínimas e as do SOVI non concorrentes (aproximadamente un 35% do total).

- O 2 de Febreiro de 2011 asínase polo Goberno e os axentes sociais o Acordo social e económico para o crecemento, o emprego e a garantía das pensións que se plasma na Lei 27/2011 de 1 de agosto sobre actualización, adecuación e modernización do Sistema de Seguridade Social que, seguindo as recomendacións do Pacto de Toledo, incrementa progresivamente a idade de xubilación ata os 67 anos, cun período transitorio de 15 anos, que culminará en 2027, se ben contemplando tamén diversos supostos nos que é posible a xubilación antes dos 67 anos. Cambia tamén o calculo das bases de cotización e increméntanse os incentivos para a prolongación voluntaria da vida laboral e na lei contemplase a integración a partir do 1 de xaneiro de 2012 do réxime especial de empregadas do fogar e dos traballadores por conta allea do agrario dentro do réxime xeral.

A citada lei prevé a posta en marcha do chamado “factor de sostenibilidade” para asegurar o equilibrio a longo prazo entre os ingresos e gastos do sistema público de pensións. Un comité de expertos nomeado

polo Goberno acordou, en xullo de 2013, as recomendacións sobre o deseño do citado factor de sostenibilidade propoñendo dous mecanismos de axuste automático que axudarían a evitar a aparición de desequilibrios financeiros no sistema público de pensións ou ao menos a conter o seu tamaño. O primeiro contempla ter en conta a evolución da esperanza de vida á hora de fixar a pensión inicial dos novos xubilados, de forma que a contía desta se reduza e aumenta o número de anos esperados de goce. O segundo consiste en ligar a contía das pensións xa existentes a un factor de revalorización anual que ven a medir o incremento máximo das pensións que se porían pagar sen crear problemas financeiros ao Sistema.

A Lei 23/2013, de 23 de decembro recollendo estas recomendacións regula o factor de sostenibilidade e o índice de revalorización do sistema de pensión da Seguridade Social. O factor de sostenibilidade axusta a pensión inicial de xubilación de xeito que o importe que perciba ao longo da súa vida un pensionista que acceda ao sistema de pensións dentro dun certo número de anos (a partir do un de xaneiro de 2019) e que previsiblemente teña unha maior esperanza de vida sexa equivalente ao que perciba o que se xubile nun momento anterior. Relacionándose por conseguinte a esperanza de vida estimada en ambos momentos.

Polo que respecta á revalorización anúlase o anterior sistema de referencia ao IPC e establécese un novo índice quinquenal baseado nunha ecuación prevista na lei que ten en conta a variación dos salarios, a evolución da economía e o cómputo das cotizacións da Seguridade Social, se ben en ningún caso o resultado obtido poderá dar lugar a un incremento anual das pensións inferior ao 0,25%, nin superior á variación porcentual do IPC no período anual anterior máis o 0,5%.

13.2 A PROTECCIÓN SOCIAL NA UNIÓN EUROPEA. DATOS GLOBAIS.

Iniciamos o presente capítulo con dous cadros sinópticos referentes as grandes cifras de ingresos e gastos en protección social nos países da U.E.(ao peche da confección deste informe dispóñense os datos ata 2012). As estatísticas de Protección social que proporcionan os datos da U.E. presentan as contas dos axentes seguindo a filosofía SEEPROS da Oficina Estatística da U.E. (EUROSTAT), de acordo con esta metodoloxía os ingresos clasifícanse en catro grupos:

Informe da situación sociolaboral de Galicia. 2014

Cadro 13.1

Ingresos de Protección Social sobre o PIB na UE. 2000-2012

	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Belxica	27,3	27,4	28,2	28,0	28,6	27,8	27,7	27,7	28,9	30,4	30,7	30,9	31,6
Dinamarca	32,2	33,4	33,6	35,3	34,6	34,4	33,1	39,0	39,0	42,5	39,7	37,3	37,1
Alemania	31,0	30,7	31,1	31,6	31,2	30,8	30,3	29,3	29,8	32,5	32,5	31,7	31,8
Grecia	24,6	24,8	24,7	24,5	25,2	25,8	25,7	25,8	27,4	29,0	29,5	30,5	31,5
España	21,5	21,3	22,2	21,8	21,7	22,0	22,1	22,2	23,0	26,1	25,6	25,7	24,9
Francia	30,0	30,3	30,6	30,7	30,7	31,0	31,7	31,5	32,0	33,2	32,9	33,3	34,0
Irlanda	14,4	15,3	17,6	18,2	18,4	18,5	19,0	19,5	22,4	25,2	28,4	28,6	29,3
Italia	25,5	25,6	25,7	25,5	26,6	26,7	27,2	27,3	28,1	29,6	30,2	29,9	30,7
Luxemburgo	21,8	24,0	23,8	24,0	23,5	23,0	22,3	21,6	24,2	26,6	25,0	24,2	26,5
Holanda	32,1	30,7	31,4	33,1	33,3	32,5	32,6	32,2	32,9	33,6	33,5	34,3	35,7
Austria	28,1	28,7	28,6	28,9	28,5	28,3	27,8	27,2	27,9	30,1	30,0	29,6	30,1
Portugal	20,4	20,7	22,2	23,1	25,1	25,6	25,7	25,1	25,6	27,8	27,7	27,6	27,5
Finlandia	28,4	28,6	29,1	29,6	29,6	29,8	30,1	28,9	30,0	33,2	33,3	32,5	33,4
Suecia	33,2	34,3	34,4	35,9	35,4	34,7	33,3	33,6	33,1	34,0	32,6	31,5	32,2
Reino Unido	27,2	27,0	25,9	25,7	25,5	25,8	24,2	22,8	28,2	31,3	28,4	30,4	30,7
U.E.- 15	28,2	28,1	28,2	28,4	28,4	28,3	28,0	27,6	29,2	31,3	30,9	31,0	31,5
Bulgaria	s/d	s/d	s/d	s/d	s/d	15,4	14,5	15,0	16,5	18,9	18,6	18,7	18,6
Rep. Checa	18,6	18,5	19,0	19,1	18,5	18,3	18,4	18,9	18,6	20,1	20,3	20,6	20,8
Estonia	13,6	12,8	12,5	12,4	12,8	12,4	12,0	12,0	14,8	18,8	17,8	15,9	15,3
Chipre	18,7	19,0	19,8	22,5	21,4	22,3	22,7	22,4	21,8	24,8	25,3	25,6	24,5
Letonia	15,7	14,8	14,4	14,2	13,8	13,8	14,3	13,7	14,0	16,9	17,8	15,2	14,0
Lituania	15,6	14,9	14,2	13,9	14,5	14,5	15,1	15,8	17,0	18,4	16,9	15,6	14,0
Hungría	20,1	20,1	20,7	20,6	20,4	21,4	24,0	26,0	24,8	27,8	27,4	22,0	21,4
Malta	16,6	17,7	17,3	17,5	18,1	17,9	17,8	17,7	17,9	19,6	19,2	18,9	19,4
Polonia	19,9	21,4	21,5	21,2	20,3	20,4	20,3	19,3	19,3	19,9	18,6	18,6	17,5
Rumanía	13,9	12,5	13,9	13,3	12,8	13,2	12,4	13,0	13,2	15,7	16,2	16,0	15,9
Eslovenia	23,7	23,9	24,0	23,7	23,3	23,3	22,5	21,7	22,0	24,7	24,8	24,9	25,3
Eslovaquia	19,3	19,2	19,4	18,3	17,4	17,2	18,1	17,8	17,7	20,1	20,5	19,9	20,1
U.E.-27	s/d	s/d	s/d	s/d	s/d	27,8	27,4	27,0	28,3	30,5	30,0	30,1	30,5
UE-28	s/d	s/d	s/d	s/d	s/d	s/d	s/d	s/d	28,3	30,5	30,0	30,1	30,4

Fonte : Eurostat

Algúns datos son provisionais, poden existir diferencias con publicacións nacionais posteriores.

s/d: sen datos

Cadro 13.2

Gastos de Protección Social sobre el Pib en la U.E. 2000-2012

	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Belgica	24,2	24,7	25,4	26,1	26,1	26,0	25,7	26,9	28,3	30,6	30,1	30,4	30,8
Dinamarca	28,1	28,4	28,8	30,0	29,8	29,4	28,5	30,7	30,7	34,7	34,3	34,3	34,6
Alemania	28,6	28,6	29,3	29,7	29,1	29,0	27,8	27,7	28,0	31,5	30,6	29,4	29,5
Grecia	22,7	23,6	23,4	22,7	22,9	24,2	24,1	24,8	26,2	28,0	29,1	30,2	31,2
España	19,5	19,2	19,5	19,8	19,8	20,1	20,0	20,8	22,0	25,2	25,5	26,0	25,9
Francia	27,7	27,8	28,6	29,2	29,5	29,6	29,6	30,9	31,3	33,6	33,7	33,4	34,2
Irlanda	13,1	14,1	15,5	16,0	16,2	16,2	16,5	18,0	21,2	26,2	29,0	30,2	32,5
Italia	23,8	24,0	24,3	24,8	25,0	25,3	25,5	26,6	27,7	29,9	29,9	29,7	30,3
Luxemburgo	18,8	20,5	21,2	21,7	21,9	21,3	20,0	19,3	21,4	24,3	23,1	22,5	23,3
Holanda	24,7	24,8	25,8	26,5	26,4	26,0	27,0	28,3	28,5	31,6	32,1	32,3	33,3
Austria	27,4	27,7	28,1	28,5	28,2	27,8	27,4	27,9	28,5	30,7	30,6	29,8	30,2
Portugal	18,7	19,3	20,9	21,6	22,3	22,9	23,0	23,9	24,3	26,8	26,8	26,5	26,9
Finlandia	24,3	24,2	24,9	25,7	25,8	25,9	25,6	25,4	26,2	30,4	30,6	30,0	31,2
Suecia	29,3	29,7	30,5	31,6	31,0	30,5	29,8	29,2	29,5	32,0	30,4	29,7	30,5
Reino Unido	25,5	25,8	24,8	25,1	25,2	25,3	25,1	24,7	25,6	28,3	27,9	28,0	28,8
U.E.- 15	25,7	25,8	26,1	26,6	26,5	26,5	26,2	25,6	26,4	29,2	28,9	28,6	30,4
Bulgaria	s/d	s/d	s/d	s/d	s/d	14,6	13,8	14,1	15,5	17,2	18,1	17,7	17,4
Rep. Checa	18,2	18,1	18,8	18,8	18,0	17,8	17,4	18,0	18,0	20,3	20,2	20,4	20,8
Estonia	13,6	12,8	12,5	12,4	12,8	12,4	12,0	12,1	14,9	19,0	18,0	16,1	15,4
Chipre	14,6	14,7	16,0	18,0	17,8	18,0	18,2	18,2	19,5	21,1	22,1	22,8	23,1
Letonia	15,3	14,4	13,8	13,3	12,6	12,3	12,4	11,3	12,7	16,9	17,8	15,1	14,0
Lituania	15,2	14,3	13,6	13,1	13,0	12,8	12,9	14,4	16,1	21,2	19,1	17,0	16,5
Hungría	19,5	19,1	20,0	20,9	20,4	21,5	22,0	22,7	22,9	23,4	23,1	22,1	21,8
Malta	16,3	17,2	17,0	17,1	17,8	17,6	17,5	17,7	18,1	19,6	19,1	18,7	19,4
Polonia	19,1	20,5	20,7	20,7	19,7	19,2	19,0	18,5	19,4	20,6	20,0	19,1	18,1
Rumanía	12,7	12,5	13,3	12,8	12,5	13,2	12,4	13,6	14,4	17,2	17,6	16,4	15,6
Eslovenia	23,5	23,8	23,8	23,1	22,8	22,5	22,2	21,3	21,4	24,2	25,0	25,0	25,4
Eslovaquia	18,8	18,4	18,5	17,8	16,6	15,9	15,7	16,1	16,1	18,8	18,7	18,3	18,4
U.E.-27	s/d	s/d	s/d	s/d	s/d	27,0	26,6	26,1	26,7	29,6	29,4	29,0	29,5
U.E.-28	s/d	s/d	s/d	s/d	s/d	s/d	s/d	s/d	26,7	29,5	29,4	29,0	29,5

Fonte : Eurostat

Sen incluír gastos de funcionamento

Algúns datos son provisionais, poden existir diferenzas con publicacións nacionais posteriores.

s/d: sen datos

1-Cotizacións sociais, a cargo dos empregadores e/ou das persoas protexidas.

2-Aportacións das Administracións Públicas.

3-Transferencias entre réximes.

4-Outros ingresos.

Doutra banda os gastos de protección social inclúen todas aquelas intervencións de organismos públicos ou privados destinadas a alixerar a carga que representan para os fogares e individuos unha serie de riscos ou necesidades, previamente determinados, sempre que non exista unha contrapartida simultánea e recíproca por parte do beneficiario. Por áreas de protección as prestacións de protección social, denominadas funcións, clasifícanse nas seguintes:

a) Enfermidade e atención sanitaria.

b) Invalidez.

c) Vellez.

d) Supervivencia.

e) Familia e Fillos.

f) Desemprego.

g) Vivenda.

h) Exclusión social non clasificada noutro apartado.

Nos cadros 13-1 e 13-2 contéplase a evolución dos ingresos e gastos do total das funcións da protección social en relación co PIB, nos 27 países da Unión Europea. Como pode observarse España, tras o forte incremento dos ingresos en 2009 (máis de tres puntos), baixa cinco décimas en 2010, sube unha en 2011 e volve a diminuír oito décimas en 2012. Permanece lonxe das medias tanto da U.E.-15 como da U.E.-27, pois representa a porcentaxe máis cativa de ingresos -24,9% do PIB - da U.E.-15, a máis de 6 puntos da media e a 5,6 da media total da U.E.-27. O mesmo pode dicirse do referente aos gastos, nos que España incrementou máis de tres puntos en 2009, tres décimas en 2010, e cinco en 2011, baixando unha en 2012, pero está a 4,5 puntos da media da U.E.-15 e a 3,6 puntos da U.E.-27. As medidas de axuste pola crise, dos anos 2007 e 2008, inflúen en todos os países da Unión e baixan en xeral as porcentaxes de 2009 na UE- 15 e UE-27, se ben increméntanse a partir de 2009.

13.3. PENSÍONS CONTRIBUTIVAS DA SEGURIDADE SOCIAL. ASPECTOS XERAIS.

As pensións contributivas da Seguridade Social, é dicir, as que dan dereito a unha prestación en virtude dunha cotización previa, outorgan rendas, xeralmente vitalicias e proporcionais aos ingresos na vida activa, a aqueles/as que cesan nela, sempre que reúnan os requisitos esixidos para o seu recoñecemento, entre eles, e con carácter xeral, a alta ou situación asimilada á alta, e ter cubertos uns determinados períodos mínimos de cotización, agás no caso de accidentes.

As pensións móvense en canto á súa contía entre uns topes máximos e mínimos nos que os seus montantes teñen periodicidade anual. As pensións derivadas de accidente de traballo ou enfermidade profesional increméntanse nun 30% ou 50%, segundo a súa gravidade, cando a lesión se producira como consecuencia de infracción de medidas de seguridade e hixiene no traballo, recaendo a responsabilidade de dito recargo directamente sobre o empresario infractor. O incremento anual ligado tradicionalmente ao IPC ven de ser modificado pola Lei 23/2013, de 23 de decembro, mediante unha formula que prevé co resultado da súa aplicación en ningún caso poderá dar lugar a un incremento inferior ao 0,25% e superior ao IPC máis o 0,50%.

Galicia constitúe unha das comunidades autónomas con máis alta porcentaxe de pensionistas, que representan, en 2014, o 27,14% da poboación total do censo. Durante os últimos anos acrecentouse a tendencia ao aumento da devandita porcentaxe, pasando en números absolutos dos 481.247, en 1985; aos 746.031, en 2014, (cadro 13.3), incrementándose nestes vinte e tres anos en 257.867 o número de pensións, fronte aos 219.800 novos cotizantes á Seguridade Social entre ambas as dúas datas.

Cadro 13.3

Evolución das pensións do Sistema da Seguridade Social. Por provincias.
Galicia/España. 1985/1990/2000/2005/2014

		A Coruña	Lugo	Ourense	Pontevedra	Galicia	España
1985	Nº	161.300	100.700	88.400	130.800	481.200	5.396.600
	Pensión Media	159,34	148,20	149,78	156,74	154,54	171,52
1990	Nº	189.100	111.800	98.500	125.900	525.300	6.102.100
	Pensión Media	246,69	220,36	221,41	236,60	234,09	267,23
2000	Nº	243.300	124.200	109.800	190.100	667.400	7.598.900
	Pensión Media	418,63	358,57	353,99	408,65	394,06	471,30
2005	Nº	256.612	122.080	109.485	201.568	689.744	7.979.707
	Pensión Media	561,58	477,57	469,3	557,69	531,1	636,58
2006	Nº	260.256	122.267	109.531	205.444	697.498	8.165.336
	Pensión Media	589,65	500,75	492,47	585,91	557,85	668,16
2007	Nº	263.032	121.961	109.261	208.191	702.445	8.273.939
	Pensión Media	629,01	533,61	525,39	625,96	595,59	713,48
2008	Nº	266.666	121.635	109.016	211.222	708.539	8.390.796
	Pensión Media	658,78	557,75	549,88	656,46	624,18	747,25
2009	Nº	270.228	121.116	109.084	214.494	714.922	8.531.935
	Pensión Media	682,07	576,28	567,60	679,02	645,94	772,57
2010	Nº	273.418	120.690	109.113	217.770	720.991	8.671.018
	Pensión Media	705,78	594,41	584,81	702,40	667,98	797,92
2011	Nº	276.696	120.482	109.133	221.241	727.552	8.805.164
	Pensión Media	728,31	613,22	602,45	726,89	690,12	822,82
2012	Nº	279.809	119.822	108.911	224.175	732.717	8.919.997
	Pensión Media	734,39	618,76	606,79	733,62	696,28	829,79
2013	Nº	283.282	119.700	108.932	227.200	739.114	9.065.830
	Pensión Media	767,71	645,97	631,78	767,95	728,22	864,92
2014	Nº	286.603	119.553	109.308	230.567	746.031	9.201.080
	Pensión Media	779,37	655,26	639,95	778,56	738,95	876,53

Elaboración propia

Números redondeados en cientos, anos 1985,1990 e 2000. Medias anuais

Pensión media en euros, a decembro de cada ano

Fonte: Ministerio de Empleo e Seguridade Social

Relación activos/pasivos

A relación activos/pasivos do sistema da Seguridade Social constitúe un indicador do fluxo traballo-prestacións públicas nun espazo xeográfico determinado e ven a medir con bastante exactitude o grao de subsidiación deste. No cadro 13.4 inclúense os datos a nivel provincial, galego e do conxunto do Estado. Na provincia de Ourense (ver informes anteriores) o número de pensionistas superou, dende 1989 ata

2007 o de traballadores/as cotizantes en activo, e na de Lugo dende 1992 ata 2004. O importante aumento que se produce no número de afiliados/as á Seguridade Social no período 2000-2007 provoca un cambio na tendencia dos datos globais de Galicia dos anos precedentes, nos que se viña producindo un incremento maior de pasivos/as ou perceptores/as de pensións que de activos/as ou cotizantes. En 2008 cambia a tendencia e por mor da crise estáncanse nese ano os activos e descenden nos anos 2009 a 2013, mentres medran lixeiramente o número de pensionistas. En 2014, por primeira vez desde o comezo da crise en 2008 aumenta a media anual do número de activos en 4.400.

A porcentaxe en Galicia da relación de activos/pasivos do sistema da Seguridade Social é, en 2014, de 1,24 activos por cada pasivo –921.800 traballadores en alta fronte aos 746.031 pensionistas-, sendo dita porcentaxe no total de España do 1,80, manténdose as “ratios”, tanto en España como na comunidade galega, do ano precedente e rachando coa tendencia do incremento maior de pensionistas que experimentaba desde 2008 a 2012. Increméntanse lixeiramente nas catro provincias galegas os traballadores/as afiliados/as e increméntase tamén en número escaso a contía dos pasivos/as, na Coruña, Ourense e Pontevedra. En Lugo descenden os pensionistas, pero a porcentaxe de 0,96 activos por pasivos continúa na mesma proporción que o ano anterior. En Ourense se ben medra máis o número de pensións (400) que os afiliados (200), mantense a mesma proporción de 0,90 activos por pasivos.

Os afiliados/as sitúanse, en 2014 na cifra de 393.900 na provincia da Coruña e 314.800 en Pontevedra, cun aumento, con respecto a 2013, de 2.700 activos na primeira e de 1.400 na segunda, e os pasivos sitúanse en 286.603 na Coruña e 230.567 en Pontevedra, cun aumento sobre 2013 de 3.321 na primeira e de 3.367 na segunda.

Cadro 13.4

**Relación de activos/pasivos na Seguridade Social.
Galicia/España. 1985/1990/2000/2007-2014**

		A Coruña	Lugo	Ourense	Pontevedra	Galicia	España
1985	Activos	265,4	120,8	93,6	222,2	702,0	10.561,8
	Pasivos	161,3	100,7	88,4	130,8	481,2	5.396,6
	Proporción	1,65	1,20	1,06	1,70	1,46	1,96
1990	Activos	301,2	116,4	95,7	255,6	768,9	12.513,9
	Pasivos	189,1	118,0	98,5	125,9	525,3	6.102,1
	Proporción	1,59	0,99	0,97	2,03	1,46	2,05
2000	Activos	357,3	117,3	98,2	307,4	880,1	15.062,9
	Pasivos	243,3	124,2	109,8	190,1	667,4	7.598,9
	Proporción	1,47	0,94	0,89	1,62	1,32	1,98
2007	Activos	443,3	132,4	111,3	383,2	1.070,2	19.152,3
	Pasivos	263,0	122,0	109,3	208,2	702,4	8.273,9
	Proporción	1,69	1,09	1,02	1,84	1,52	2,31
2008	Activos	445,9	133,1	111,4	382,1	1.072,5	19.005,6
	Pasivos	266,6	121,6	109,0	211,2	708,5	8.390,8
	Proporción	1,67	1,09	1,02	1,81	1,51	2,27
2009	Activos	431,4	129,0	108,2	361,1	1.029,6	17.916,8
	Pasivos	270,2	121,1	109,1	214,5	714,9	8.531,9
	Proporción	1,60	1,07	0,99	1,68	1,44	2,10
2010	Activos	424,6	126,3	106,2	350,4	1.007,5	17.581,9
	Pasivos	273,4	120,7	109,1	217,8	721,0	8.671,0
	Proporción	1,55	1,05	0,97	1,61	1,40	2,03
2011	Activos	414,8	123,7	103,8	337,9	980,2	17.326,3
	Pasivos	276,7	120,5	109,1	221,2	727,6	8.805,2
	Proporción	1,50	1,03	0,95	1,53	1,35	1,97
2012	Activos	402,4	119,3	100,3	324,2	946,2	16.853,2
	Pasivos	279,8	119,8	108,9	224,2	732,7	8.920,0
	Proporción	1,44	1,00	0,92	1,45	1,29	1,89
2013	Activos	391,2	114,8	98,0	313,4	917,4	16.299,5
	Pasivos	283,3	119,7	108,9	227,2	739,1	9.065,8
	Proporción	1,38	0,96	0,90	1,38	1,24	1,80
2014	Activos	393,9	115,0	98,2	314,8	921,8	16.556,0
	Pasivos	286,6	119,6	109,3	230,6	746,0	9.201,1
	Proporción	1,37	0,96	0,90	1,37	1,24	1,80

Elaboración propia

Número de persoas en miles. Medias anuais

Fonte: Ministerio de Empleo e Seguridade Social

Altas iniciais e baixas

As altas iniciais de pensións contributivas (cadro 13.5) recollen o número de ditas prestacións ás que se lle recoñece o dereito por primeira vez, sen incluír as altas por traslado de provincias; doutra banda, as baixas (cadro 13.6) representan o número de baixas de pensións contributivas (por falecemento, por perda do dereito ou incomparecencia ao cobro durante catro meses consecutivos). En 1992 primeiro ano na serie que se contempla nos cadros, as altas das **pensións de xubilación** en Galicia superan amplamente ás baixas (18.237 novas altas fronte a 13.160 baixas), pero en 1998 as baixas comezan a superar ás altas iniciais, reproducíndose con maior amplitude entre 2001 e 2006. No ano 2013, prodúcese un cambio e por primeira vez en moitos anos as altas de pensións de xubilación superan en Galicia as baixas, orixínanse 22.287 baixas fronte a 22.450 altas iniciais, situación que se mantén en 2014, se ben en este caso as altas (21.755) só superan en 238 o número das baixas. As altas de **viuvez** (10.333) en 2014 continúan superando con bastante diferenza ás baixas (9.410 en dito ano). Na serie dos datos anuais (ver informes anteriores), as cifras de altas e baixas de **orfandade e en favor de familiares**, tenden a unha paridade en 1996; en 1997 aumentan moi considerablemente a proporción a favor das altas e en 1998 e 1999 chegan a representar máis do dobre, se ben no ano 2000 o incremento substancial das baixas volve a aproximar ambos os dous parámetros, no 2001 as baixas en número de 2.740 superan amplamente o número das altas iniciais (2.328), no 2002 as altas (2.831) volven a representar practicamente o dobre das baixas (1.461) e de 2003 a 2007 equilíbranse practicamente o número de ambas, pero en 2008 e 2009 increméntase a diferenza en favor das altas, en menor medida en 2010 e de 2.012 a 2014 diminúen drasticamente o número de baixas (800, 863 e 792 respectivamente), fronte as 2.024, 2.126 e 2.234 respectivamente, das altas deste tipo de pensións, nos devanditos 2012 a 2014.

Referente ás **prestacións de invalidez**, despois de se produciren máis baixas que altas en 1997, 1998 e 1999, como consecuencia da drástica redución motivada pola inclusión dos pensionistas de máis de 65 anos como titulares de pensións de xubilación, as baixas de ditas pensións, tanto en Galicia como no resto do Estado, experimentan unha substancial diminución de máis das dúas terceiras partes, no caso galego, redución que se mantén dende o ano 2000 a 2014, con só 2.192 baixas fronte ás 6.145 altas iniciais neste último ano.

O número total das altas iniciais de pensións en 2014 diminúen lixeiramente en Galicia pasando de 41.307 no ano anterior ás 40.467 do 2014, diminución que se produce tamén no conxunto de España onde acada un número de 542.443, 11.729 altas menos que en 2013.

A Coruña é a demarcación onde é máis acusada a diferenza entre altas e baixas (16.183 fronte 13.023) e a continuación Pontevedra (12.993 altas e 9.996 baixas). Nas provincias de Lugo e Ourense a relación é dun certo equilibrio entre ambos os dous parámetros -con maior número de baixas que altas iniciais en Lugo.

Cadro 13.5

Altas iniciais de pensións contributivas. Por provincias.
Galicia/España. 1992/ 2009-2014 (1)

		A Coruña	Lugo	Ourense	Pontevedra	Galicia	España
Xubilación	1992	7.138	3.472	3.153	4.564	18.237	224.138
	2009	8.003	2.461	2.560	6.658	19.682	287.904
	2010	8.058	2.465	2.397	6.734	19.654	288.172
	2011	8.412	2.494	2.729	7.323	20.958	286.143
	2012	8.907	2.453	2.615	7.341	21.316	308.400
	2013	9.162	2.741	2.777	7.770	22.450	314.204
	2014	9.045	2.662	2.649	7.399	21.755	298.496
Invalidez	1992	2.113	2.099	1.133	2.592	7.937	92.172
	2009	3.152	863	1.197	2.491	7.703	98.056
	2010	2.798	1.013	1.002	2.762	7.575	90.949
	2011	2.651	1.083	958	2.460	7.152	86.851
	2012	2.541	1.111	951	2.109	6.712	84.136
	2013	2.371	1.124	969	1.882	6.346	79.481
	2014	2.035	1.205	1.123	1.782	6.145	81.573
Viuvez	1992	3.257	1.743	1.460	2.338	8.798	116.692
	2009	4.042	1.747	1.490	3.099	10.378	129.615
	2010	3.862	1.712	1.515	2.981	10.070	127.439
	2011	4.049	1.644	1.550	3.205	10.448	128.883
	2012	4.017	1.633	1.533	3.221	10.404	131.978
	2013	4.045	1.694	1.559	3.087	10.385	129.610
	2014	4.166	1.697	1.443	3.027	10.333	129.705
Orfandade e en favor de familiares	1992	693	262	254	733	1.942	22.864
	2009	838	274	255	756	2.123	28.290
	2010	720	297	243	690	1.950	27.538
	2011	763	293	248	692	1.996	27.935
	2012	794	262	281	687	2.024	29.984
	2013	843	296	253	734	2.126	30.977
	2014	937	276	236	785	2.234	32.669
Total	1992	13.201	7.576	6.000	10.227	37.004	455.866
	2009	16.035	5.345	5.502	13.004	39.886	543.865
	2010	15.438	5.487	5.157	13.167	39.249	534.098
	2011	15.875	5.514	5.485	13.680	40.554	529.812
	2012	16.259	5.459	5.380	13.358	40.456	554.498
	2013	16.421	5.855	5.558	13.473	41.307	554.172
	2014	16.183	5.840	5.451	12.993	40.467	542.443

Elaboración propia

(1) Non incluídos os datos relativos ao Réxime de Traballadores/as do Mar

A partir de novembro de 1997 as pensións de invalidez permanente de beneficiarios/as de 65 anos e máis, agás do SOVI figuran incluídas nas de xubilación

Fonte: Ministerio de Empleo e Seguridade Social

Cadro 13.6

Baixas de pensións contributivas. Por provincias.
Galicia/España. 1992/ 2009-2014(1)

		A Coruña	Lugo	Ourense	Pontevedra	Galicia	España
Xubilación	1992	5.032	2.779	2.643	2.706	13.160	142.039
	2009	7.775	3.942	3.462	6.196	21.375	244.146
	2011	7.721	3.764	3.471	6.451	21.407	245.951
	2012	7.986	3.919	3.584	6.833	22.322	259.530
	2013	8.285	3.950	3.452	6.600	22.287	256.718
	2014	8.127	3.791	3.268	6.331	21.517	257.207
Invalidez	1992	1.426	1.909	1.005	1.828	6.168	65.547
	2009	992	228	258	858	2.336	28.349
	2010	894	227	257	713	2.091	29.367
	2011	931	248	236	894	2.309	29.241
	2012	942	229	216	891	2.278	30.281
	2013	799	255	216	784	2.054	29.060
	2014	926	271	204	791	2.192	29.146
Viuvez	1992	1.728	1.060	885	1.103	4.776	64.972
	2009	3.341	1.667	1.467	2.475	8.950	110.143
	2010	3.362	1.586	1.454	2.453	8.855	107.754
	2011	3.278	1.695	1.480	2.518	8.971	110.629
	2012	3.466	1.778	1.571	2.787	9.602	119.878
	2013	3.599	1.679	1.489	2.631	9.398	115.345
	2014	3.652	1.699	1.438	2.621	9.410	118.333
Orfandade e en favor de familiares	1992	603	182	186	540	1.511	21.228
	2009	765	230	192	601	1.788	21.686
	2010	727	239	186	633	1.785	22.578
	2011	653	216	223	631	1.723	23.324
	2012	321	105	124	250	800	8.784
	2013	362	123	124	254	863	9.265
	2014	318	113	108	253	792	9.207
Total	1992	8.789	5.930	4.719	6.177	25.615	293.786
	2009	12.873	6.067	5.379	10.130	34.449	404.324
	2010	12.563	5.808	5.340	10.086	33.797	400.323
	2011	12.583	5.923	5.410	10.494	34.410	409.145
	2012	12.715	6.031	5.495	10.761	35.002	418.473
	2013	13.045	6.007	5.281	10.269	34.602	410.388
	2014	13.023	5.874	5.018	9.996	33.911	413.893

Elaboración propia

(1) Non incluídos os datos relativos ao Réxime de Traballadores/as do Mar

A partir de novembro de 1997 as pensións de invalidez permanente de beneficiarios/as de 65 anos e máis, agás do SOVI, figuran incluídas nas de xubilación

Fonte: Ministerio de Emprego e Seguridade Social

Media das pensións

No cadro 13.7, contéplase o número de pensións e o termo medio do importe destas por comunidades autónomas. Do total dos 9.201.080 pensionistas españois, Galicia, con 746.031, representa o 8,11%, unha porcentaxe superior –máis de dous puntos- en relación coa que existe referente ao total da poboación. O cadro 13.8 contempla a evolución do importe mensual medio das pensións na comunidade autónoma dende 1985 e pode observarse que dende o citado ano, no que a diferenza do importe das pensións media de Galicia respecto á media española era de 2.500 pesetas (15,02 euros), ata os 137,1 euros de 2014,

prodúcese ano tras ano unha maior diferenza na contía, permanecendo invariable en todo este tempo como a comunidade autónoma con menor importe medio de pensións ata precisamente o 2014 en que Estremadura acada un importe medio de 732.6€, un euro e trinta céntimos inferior á media galega. O feito explícase fundamentalmente polo importante volume das pensións procedente do réxime especial agrario, en xeral moito máis baixas que as do réxime xeral ou de autónomos.

Cadro 13.7

Pensions do sistema de seguridade social.Por comunidades autónomas 1990/2000/2010-2014

	1990		2000		2010		2011		2012		2013		2014	
	Nº	Media ⁽¹⁾	Nº	Media ⁽¹⁾	Nº	Media ⁽¹⁾	Nº	Media ⁽¹⁾	Nº	Media ⁽¹⁾	Nº	Media ⁽¹⁾	Nº	Media ⁽¹⁾
Andalucía	938,0	252,8	1.199,3	437,4	1.379,3	715,6	1.399,9	736,8	1.417,6	757,4	1.443,0	778,8	1.468,7	789,4
Aragón	223,2	272,3	260,0	482,0	280,9	807,8	283,9	835,5	286,3	863,8	289,7	892,9	292,6	909,9
Asturias	240,5	319,6	283,2	575,1	294,7	930,9	296,1	958,8	297,1	984,7	298,3	1.012,3	299,5	1.028,8
Baleares	121,2	244,4	146,8	426,6	165,9	708,0	168,8	734,0	171,9	758,3	175,2	784,4	178,3	799,4
Canarias	151,4	258,7	201,3	444,5	253,9	732,2	260,9	755,2	267,9	777,7	275,7	801,0	283,7	811,7
Cantabria	101,3	274,9	120,0	486,9	130,7	811,2	132,0	837,9	133,0	863,5	134,3	891,4	135,5	909,1
C. A Mancha	257,4	256,3	312,4	433,4	340,4	728,5	344,7	751,2	348,0	775,0	352,9	798,8	357,6	809,6
C. León	479,3	263,4	561,9	455,4	586,8	757,9	589,9	782,7	592,1	808,6	596,4	836,1	600,6	851,9
Cataluña	1.071,4	270,1	1.335,1	484,3	1.550,7	803,8	1.578,4	831,0	1.602,1	857,0	1.630,0	885,2	1.651,6	901,0
C. Valenciana	597,5	245,2	739,4	423,3	879,8	715,3	895,6	739,0	909,2	762,5	923,8	787,7	937,8	802,1
Estremadura	158,8	245,0	192,9	405,3	206,7	664,8	208,5	684,2	210,0	704,4	213,4	723,9	216,5	732,6
Galicia	552,2	234,1	667,4	394,1	721,0	651,9	727,6	674,1	732,7	696,3	739,1	720,3	746,0	733,9
Madrid	581,5	306,9	790,4	558,6	965,3	922,4	990,4	953,4	1.011,5	982,0	1.038,0	1.013,4	1.062,7	1.030,9
Murcia	159,1	245,9	194,7	420,6	222,4	687,1	226,4	709,5	229,1	731,0	233,1	755,3	236,5	767,8
Navarra	79,0	286,4	99,8	514,2	119,3	879,4	121,2	910,7	123,1	941,5	125,4	973,5	127,6	992,1
País Vasco	331,4	320,8	423,8	594,5	494,8	966,1	501,8	995,7	508,2	1.024,8	516,6	1.057,3	533,9	1.076,6
A Rioxa	48,0	256,8	56,6	452,1	63,6	744,6	64,3	769,7	64,9	794,7	65,7	821,9	66,5	839,4
Ceuta e Melilla	11,0	288,6	13,8	504,0	14,8	801,3	15,0	819,0	15,1	837,5	15,4	855,1	15,6	863,0
España	6.102,1	267,2	7.598,8	468,2	8.671,0	779,5	8.805,1	805,0	8.920,0	829,8	9.065,8	856,4	9.201,1	871,0

Elaboración propia
Números en miles. Medias anuais
(1) Contía mensual. Medias anuais en euros
Fonte: Ministerio de Empleo e Seguridade Social

Cadro 13.8

Evolución do importe medio das pensións do Sistema da Seguridade Social.
Por comunidades autónomas. 1985/1989/2000-2014

	1985	1989	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Andalucía	159,87	222,37	437,54	461,60	480,45	504,65	530,81	561,90	592,91	621,84	663,13	693,53	715,64	736,82	757,4	778,8	789,4
Aragón	171,29	239,20	482,01	509,31	532,17	560,54	592,83	627,95	661,03	695,32	744,03	780,79	807,79	835,50	863,8	892,9	909,9
Asturias	200,74	284,28	575,17	606,27	628,19	661,45	700,04	738,74	777,87	814,61	865,70	903,27	930,86	958,82	984,7	1.012,3	1.028,8
Baleares	158,67	217,57	426,72	450,01	469,24	493,89	521,59	551,09	580,54	609,20	651,26	683,40	707,95	733,95	758,3	784,4	799,4
Canarias	164,68	229,59	444,75	468,90	487,94	512,67	539,94	571,26	602,80	632,63	675,82	708,27	732,16	755,20	777,7	801,0	811,7
Cantabria	174,29	243,41	486,82	515,40	537,14	566,34	599,92	633,82	666,31	700,28	748,52	784,35	811,17	837,86	863,5	891,4	909,1
C. A Mancha	161,67	225,38	433,33	456,97	475,43	499,05	523,74	556,63	590,52	622,51	667,79	702,46	728,49	751,23	775,0	798,8	809,6
C. León	164,68	230,19	455,57	480,94	501,05	526,41	554,23	587,26	620,11	651,26	696,06	731,42	757,87	782,69	808,6	836,1	851,9
Cataluña	171,89	239,20	484,42	511,83	535,33	564,48	597,71	630,94	661,52	694,25	742,80	777,76	803,81	830,96	857,0	885,2	901,0
C. Valenciana	155,66	216,36	432,13	456,73	476,17	501,13	528,99	559,34	586,98	616,45	658,93	691,18	715,27	738,95	762,5	787,7	802,1
Estremadura	153,86	215,76	405,08	426,20	442,30	463,14	484,44	513,80	544,26	572,13	611,84	642,06	664,75	684,17	704,4	723,9	732,6
Galicia	153,26	207,95	394,26	415,45	432,38	454,43	478,26	506,23	535,10	562,19	600,73	629,85	651,88	674,13	696,3	720,3	733,9
Madrid	189,92	280,07	558,34	591,44	616,75	649,37	687,47	726,13	762,83	799,39	852,79	892,78	922,37	953,43	982,0	1.013,4	1.030,9
Murcia	159,87	217,57	420,71	443,84	461,75	485,04	510,35	539,34	567,12	593,77	633,80	664,36	687,09	709,46	731,0	755,4	767,8
Navarra	176,70	251,22	513,87	545,89	570,90	602,61	639,44	679,36	718,08	755,56	808,54	849,52	879,42	910,65	941,5	973,5	992,1
País Vasco	195,93	280,67	540,31	629,29	655,51	691,17	733,16	771,82	806,10	843,02	898,27	938,44	966,11	995,68	1.024,8	1.057,3	1.076,7
A Rioxa	159,87	226,58	451,96	478,55	499,06	524,40	552,05	583,42	612,55	642,78	686,52	719,75	744,64	769,74	794,7	821,9	839,5
Ceuta e Melilla ⁽¹⁾	177,90	254,23	504,25	532,85	555,21	583,13	613,37	646,60	679,60	704,50	751,00	780,40	801,33	819,01	837,5	855,1	863,0
España	168,28	236,80	468,19	497,89	518,89	546,04	576,57	609,75	641,86	673,69	719,68	754,06	779,49	804,96	829,8	856,4	871,0

Elaboración propia
Datos en euros mes
(1) Media de ámbalas dúas cidades autónomas
Fonte: INSS

Pensións con complemento a mínimo

As contías mínimas de pensións establécense anualmente e teñen como obxecto garantir un nivel mínimo de subsistencia a todos os pensionistas.

A existencia de pensións mínimas garante pensións adecuadas e que os pensionistas da Seguridade Social teñan ingresos superiores ao albor de pobreza (60% da mediana dos ingresos por unidade de consumo das persoas), que para caso dun fogar con adulto está en 7.533,3 euros anuais ou 627,78 euros mensuais.

Os beneficiarios/as do Sistema da Seguridade Social, na súa modalidade contributiva, con pensión inferior á mínima sempre que non perciban ingresos de capital ou de traballo persoal ou que percibíndoos non excedan da contía que anualmente o Goberno estableza, en xubilación sen cónxuxe a cargo, para o ano 2014 (8.860,60 euros) terán dereito a percibir os complementos necesarios para alcanzar a contía mínima das pensións.

Así mesmo terán dereito ao complemento de cónxuxe a cargo aqueles pensionistas con pensión inferior á prevista anualmente polo Goberno en cada unha das mesmas para esta modalidade, cando non superen a contía fixada anualmente, en xubilación para 2014 os 10.932,60 euros.

Na pensión de viuvez entenderase por cargas familiares a convivencia do beneficiario/a con fillos/as menores de 26 anos ou maiores incapacitados (deben acreditar un grao de minusvalía igual ou superior ao 33%), ou menores de 18 anos acollidos, cando a renda do conxunto da unidade familiar dividida polo número de membros que a compoñen non supere en cómputo anual o 75% do salario mínimo interprofesional, excluídas a parte proporcional de dous pagas extraordinarias.

Nos cadros 13.9 e 13.10 contéplase o número de pensións cos complementos a mínimo e co tanto por cento do total, por tipos de prestacións, no primeiro correspondentes as provincias galegas e o total do Estado e o segundo en porcentaxe por Comunidades Autónomas. Como pode observarse en orfandade máis da metade das pensións recoñecidas en Galicia, o 53,78%, benefíciense deste complemento, porcentaxe que acada máis do 76% na modalidade de en favor de familiares. En xubilación o número de pensións con complemento a mínimo é de 167.320, é dicir o 36,03% e no total 252.426 das pensións, o 33,66%. Por comunidades autónomas Galicia constitúe en porcentaxe a cuarta comunidade que se beneficia máis deste complemento detrás de Estremadura, Castela a Mancha e Andalucía e 6,67 puntos por riba da media estatal.

Cadro 13.9

Pensións con complemento a mínimo. Galicia a agosto 2014(*)

	Incapacidade permanente		Xubilación		Viuvez		Orfandade		F. Familiares		Total	
	Nº	% (*)	Nº	% (*)	Nº	% (*)	Nº	% (*)	Nº	% (*)	Nº	% (*)
A Coruña	3.690	14,16	60.264	34,02	24.609	33,53	4.916	51,07	1.555	73,18	95.034	32,96
Lugo	1.833	17,99	31.523	41,63	6.725	22,49	1.813	58,48	605	79,71	42.499	35,51
Ourense	1.866	19,09	32.041	46,18	8.657	32,75	1.775	63,01	1.014	87,04	45.353	41,39
Pontevedra	2.677	11,86	43.562	30,60	17.797	30,98	4.236	51,99	1.268	71,12	69.540	29,93
Galicia	10.066	14,67	167.390	36,03	57.788	30,87	12.740	53,78	4.442	76,17	252.426	33,66
España	117.543	12,64	1.431.208	25,51	775.089	32,90	156.621	44,23	21.371	55,27	2.501.832	26,99

(*) % sobre el total de cada tipo de pensións

Fonte: Informe económico-financiero. Orzamentos Xerais ds Seguridade social 2014

Cadro 13.10

Porcentaxe de pensións contributivas con complemento a mínimos por comunidades autónomas. 2012-2014

	I. Permanente			Xubilación			Viuvez			Orfandade			Favor Familiares			Total		
	2012	2013	2014	2012	2013	2014	2012	2013	2014	2012	2013	2014	2012	2013	2014	2012	2013	2014
Estremadura	22,01	22,29	22,43	52,12	51,12	49,51	62,83	62,24	61,51	69,18	66,91	66,52	67,36	68,18	67,87	52,79%	51,56	50,86
C. A Mancha	13,43	13,64	13,76	41,78	40,87	39,50	60,05	59,82	59,18	59,20	57,44	56,72	62,40	65,17	64,96	44,34%	43,44	42,75
Andalucía	16,80	17,41	18,06	36,83	36,62	35,57	42,88	42,63	41,89	57,00	55,50	55,63	53,17	54,24	55,13	36,45%	36,09	35,86
Galicia	14,33	14,54	14,67	37,80	37,11	36,03	30,86	31,03	30,87	56,06	54,41	53,78	69,83	75,09	76,17	34,58%	34,08	33,66
Canarias	12,52	13,20	13,75	30,98	30,70	29,71	45,21	45,32	44,76	58,54	56,79	56,43	54,18	58,89	57,73	34,24%	33,70	33,57
C. León	11,10	11,08	11,35	31,38	30,62	29,69	41,65	41,34	40,79	54,65	52,78	52,24	56,39	58,50	59,25	33,47%	32,74	32,18
Murcia	14,35	14,44	14,59	33,82	33,08	32,09	39,24	39,23	38,68	56,58	54,61	54,15	57,60	61,82	60,56	33,45%	32,86	32,53
Melilla	10,54	10,66	10,43	25,15	25,96	25,66	41,13	41,80	40,91	63,22	64,15	60,15	57,89	62,50	61,29	31,38%	32,12	31,84
Ceuta	6,64	6,70	6,64	22,20	21,98	22,03	38,76	39,31	39,62	52,82	49,44	52,32	38,64	42,22	46,67	31,38%	28,04	28,70
C. Valenciana	13,14	13,55	14,35	28,67	28,13	27,60	37,14	36,96	36,67	49,90	48,42	48,65	50,51	52,44	53,19	30,01%	29,45	29,46
A. Ríoxa	8,42	8,78	9,53	26,72	25,91	25,17	38,66	38,10	37,45	49,28	46,57	46,12	47,22	53,89	51,61	28,78%	27,99	27,63
Aragón	8,43	8,79	9,34	25,18	24,33	23,66	37,07	36,48	35,83	43,59	41,60	41,33	46,67	50,61	49,00	27,48%	26,64	26,27
Baleares	8,66	8,83	8,90	23,79	23,31	21,52	26,80	26,81	26,46	45,26	44,13	44,64	48,25	50,36	49,62	23,61%	23,15	22,79
Navarra	6,14	6,35	6,92	20,51	19,74	19,28	32,74	31,90	31,11	38,73	37,03	36,54	52,39	52,72	52,55	22,73%	21,81	21,60
Cantabria	10,13	10,11	10,49	21,34	20,83	20,27	24,21	24,00	23,69	43,28	42,15	41,20	47,92	50,73	50,18	21,80%	21,37	21,12
Asturias	8,07	8,29	8,76	19,09	18,66	18,12	19,89	19,77	19,38	38,66	37,57	36,50	39,17	39,19	38,87	18,71%	18,44	18,14
Cataluña	7,83	7,99	8,18	18,93	18,53	17,95	20,24	19,91	19,39	34,73	33,78	33,67	36,66	37,12	38,24	18,49%	18,07	17,79
Madrid	7,49	7,99	8,59	14,80	14,82	14,55	26,53	26,39	25,88	35,19	34,25	33,93	32,38	33,98	34,81	17,90%	17,66	17,60
Pais Vasco	5,33	5,60	5,67	12,04	11,94	11,73	17,60	17,48	16,95	30,06	28,78	28,26	29,68	31,00	30,50	13,49%	13,30	13,14
Media	11,87	12,22	12,64	26,72	26,26	25,51	33,61	33,41	32,90	48,42	46,95	46,66	52,17	54,70	55,27	27,75%	27,26	26,99

Elaboración propia

Fonte: Informes económico-financieros. Orzamentos da Seguridade Social

Nota: Porcentaxe sobre o número de cada unha das prestacións e o total das mesmas. Os datos de pensións con complemento a mínimo son a agosto.

Análise por réximes

O acordo sobre consolidación e racionalización do sistema da Seguridade Social, e o acordo para a mellora e o desenvolvemento do sistema de protección social do 9 de abril de 2001 que desenvolven o Pacto de Toledo, prevén unha simplificación da estrutura do sistema, recondúcíndoo cara a existencia de só dous réximes: un de conta allea, no que se incluírían os activos/as da Minería do Carbón, Empregados/as do Fogar e conta allea do Mar e Agrario, e outro o Réxime de Autónomos. Este proceso, que xa rematou, está a provocar cambios importantes, tanto na cotización deses colectivos especiais -aínda que se manteñan algunhas peculiaridades-, como con respecto a unha equiparación efectiva das prestacións da Seguridade Social. O compromiso de incluír para os traballadores/as por conta propia a incapacidade total cualificada plasmouse no Real decreto 463/2003, do 25 de abril, a integración dos traballadores/as por conta propia do réxime agrario no especial de traballadores/as autónomos (reta) na Lei 18/2007 de 4 de xullo, con efectos de 1 de xaneiro de 2008, finalmente a incorporación dos colectivos de conta allea do réxime agrario e os de empregados/as do fogar no réxime xeral formalizouse a partir de Xaneiro de 2012 (Lei 27/2011 de 1 de Agosto).

Como apuntabamos en informes anteriores, en Galicia, a partir de 1994, prodúcese unha inflexión no crecemento continuo de pensionistas agrarios de moitos anos anteriores, e comeza a ser maior, se ben moi paulatinamente, o número das pensións que causan baixa que o número de novos pensionistas.

Dende o punto de vista dos datos que proporciona a Seguridade Social, Galicia é a comunidade autónoma española que sufriu un proceso de transformación máis importante con respecto á configuración da súa poboación activa nestes últimos anos, pasando de representar os activos do Réxime Especial Agrario o 29,29% da poboación en alta en 1985, ao 4,94% en 2007, moi por debaixo de poboacións como Andalucía ou Estremadura e máis de 3 puntos inferior á media española. A impresionante diminución do colectivo

agrario cotizante nestes últimos anos desembocou, en gran medida, na xubilación ou a invalidez, se ben, as pequenas diminucións dos últimos anos parecen indicar que o proceso vai remitindo na súa intensidade.

Segundo nos mostra o cadro 13.11, a inmensa maioría dos pensionistas galegos do réxime agrario (os de conta propia en 2008) pasan a integrarse no de autónomos de tal xeito que estes pasan de 75.700 en 2007 a 294.600 en 2008, unha cifra moi próxima ao número dos pertencentes ao réxime xeral. Os 5.900 pensionistas do Réxime Agrario en 2011 constitúen un escaso 0,81% do total, e a partires de 2012 non se computan ao integrarse os de conta allea no Réxime Xeral.

Cadro 13.11

Evolución do número de pensións polos principais réximes.
Por provincias. Galicia 2000/2008-2014

		A Coruña	Lugo	Ourense	Pontevedra	Galicia
Xeral (3)	2000	97,6	29,5	37,4	76,8	241,4
	2008	120,2	35,3	45,6	97,1	298,1
	2009	123,9	36,2	46,8	100,4	307,3
	2010	127,4	37,1	48,1	103,7	316,3
	2011	131,1	38,0	49,3	107,3	325,7
	2012	136,2	40,2	51,2	113,2	340,7
	2013	146,8	43,7	55,1	121,7	367,3
	2014	150,9	44,9	56,6	125,3	377,6
Autónomos (1)	2000	23,4	10,0	9,7	16,8	59,9
	2008	97,5	75,4	54,8	67,0	294,6
	2009	97,2	74,0	53,6	66,9	291,7
	2010	96,7	72,7	52,5	66,8	288,7
	2011	96,2	71,5	51,3	66,6	285,7
	2012	95,6	70,0	50,0	66,2	281,9
	2013	95,1	68,8	48,8	65,9	278,5
	2014	94,5	67,5	47,9	65,7	275,6
Agrario (1) (2)	2000	77,6	75,2	54,8	55,1	262,7
	2008	1,4	1,3	0,8	2,7	6,2
	2009	1,4	1,3	0,8	2,7	6,1
	2010	1,4	1,3	0,8	2,6	6,0
	2011	1,4	1,2	0,8	2,5	5,9
	2012 (2)					
	2013(2)					
	2014					
Mar	2000	23,3	2,3	0,1	20,3	45,9
	2008	25,6	2,5	0,1	23,1	51,3
	2009	25,8	2,6	0,1	23,4	51,9
	2010	26,1	2,6	0,1	23,7	52,4
	2011	26,3	2,6	0,1	24,0	53,0
	2012	26,5	2,6	0,1	24,3	53,6
	2013	26,8	2,7	0,1	24,7	54,2
	2014	26,9	2,7	0,1	25,0	54,7
Outros	2000	21,4	7,2	7,8	21,1	57,5
	2008	22,0	7,1	7,8	21,4	58,3
	2009	22,0	7,1	7,8	21,2	58,0
	2010	21,8	7,1	7,8	21,1	57,7
	2011	21,7	7,0	7,7	20,9	57,3
	2012	21,5	7,0	7,7	20,5	56,6
	2013	14,7	4,6	4,9	14,9	39,0
	2014	14,3	4,5	4,8	14,6	38,2
Total	2000	243,3	124,2	109,8	190,1	667,4
	2008	266,7	121,6	109,0	211,2	708,5
	2009	270,2	121,1	109,1	214,5	714,9
	2010	273,4	120,7	109,1	217,8	721,0
	2011	276,7	120,5	109,1	221,2	727,5
	2012	279,8	119,8	108,9	224,2	732,7
	2013	283,3	119,7	108,9	227,2	739,1
	2014	286,6	119,6	109,3	230,6	746,0

Elaboración propia

Medias anuais en miles

(1) Os traballadores por conta propia do rexímen agrario intégranse no de autónomos a partir de 2008

(2) A partir do 01/01/2012 os traballadores por conta allea do rexímen Agrario intégranse no rexímen Xeral

(3) A partir de Xunio de 2013 as pensións do rexímen especial de empregados do fogar intégranse no rexímen Xeral

Fonte: Ministerio de Emprego e Seguridade Social

As pensións do Réxime Xeral da Seguridade Social, en número de 377.600, experimentan unha subida de 10.300 con respecto ao ano anterior, representando un 5,85% do total de España, correspondente ao citado réxime. As provincias de Lugo e Ourense, con 44.900 e 56.600 pensións respectivamente, representan conxuntamente o 26,88% dos perceptores/as de pensións do Réxime Xeral en Galicia.

As pensións galegas do Réxime Especial de Traballadores Autónomos, incrementáanse coa adición dos agrarios por conta propia a partir de 2008 pasando a constituír no ano 2014 o 36,94% do total de pensionistas galegos e o 14,37 % do total español correspondente a dito réxime, A cifra máis numerosa dos pensionistas autónomos é a da provincia da Coruña, con 94.500 pensións, pero Lugo con 67.500 está por enriba de Pontevedra.

Galicia é a comunidade autónoma con maior número absoluto de pensionistas do Réxime Especial do Mar, dobrando amplamente a Andalucía que ocupa o segundo lugar. Os 54.700 pensionistas deste réxime, en Galicia, representan o 41,81 % do total español, radicados fundamentalmente na provincia da Coruña (26.900) e a de Pontevedra (25.000).

Cadro 13.12

**Evolución do número de pensións polos principais réximes. Por comunidades autónomas.
1990/1995/2010-2014**

	Réxime Xeral (3)							Autónomos (1)						
	1990	1995	2010	2011	2012	2013	2014	1990	1995	2010	2011	2012	2013	2014
Andalucía	367,2	481,6	711,5	728,8	1.068,8	1.122,6	1.145,0	77,0	96,2	209,7	213,5	217,0	221,4	226,4
Aragón	96,6	124,0	167,7	171,1	182,7	189,8	192,6	26,9	30,7	73,7	73,9	74,0	74,6	75,3
Asturias	82,7	103,6	142,8	145,4	149,2	156,9	159,3	18,6	23,0	76,6	76,2	75,5	75,2	74,9
Baleares	54,5	68,6	100,2	103,3	110,9	118,3	121,0	14,2	19,0	42,5	43,0	43,6	44,4	45,2
Canarias	66,9	89,6	160,1	166,6	192,4	203,0	210,1	11,9	16,0	46,2	47,1	47,9	49,0	50,3
Cantabria	47,5	58,1	77,4	79,0	81,2	84,7	86,3	10,2	11,9	35,5	35,5	35,2	35,1	35,1
C. A Mancha	84,5	114,7	175,8	180,7	232,4	241,9	245,9	31,8	36,2	89,1	89,8	90,1	90,9	91,9
C. León	159,7	207,5	288,8	294,5	319,2	334,1	340,2	55,3	64,0	205,9	204,4	202,2	201,1	200,3
Cataluña	626,5	758,9	1.047,0	1.072,4	1.117,3	1.177,1	1.197,6	126,5	152,4	281,8	286,8	291,3	297,5	303,3
C. Valenciana	273,6	349,1	538,3	553,5	650,3	680,7	693,0	59,5	70,8	149,4	152,9	156,3	160,1	164,2
Extremadura	47,6	68,0	96,6	98,4	145,4	151,9	154,8	17,2	19,8	51,0	51,1	51,1	51,5	51,8
Galicia	146,9	197,2	316,3	325,7	340,7	367,3	377,6	40,1	49,2	288,7	285,7	281,9	278,6	275,6
Madrid	402,1	511,8	728,1	749,7	775,8	824,3	845,4	57,6	70,4	120,0	123,9	127,2	132,0	137,5
Murcia	56,5	71,8	111,2	114,9	157,3	167,5	170,5	16,9	20,5	44,7	45,7	46,4	47,3	48,3
Navarra	36,6	47,3	75,11	77,0	82,6	86,2	88,1	10,0	11,4	28,0	28,3	28,4	28,9	29,4
País Vasco	197,5	250,3	341,0	346,9	354,1	367,6	374,0	35,2	41,8	80,3	81,7	83,2	85,3	87,8
A Ríoxa	20,1	26,4	36,7	37,5	39,7	41,4	42,1	6,2	7,2	17,6	17,7	17,7	17,8	18,1
Ceuta	3,4	4,3	5,2	5,3	5,4	5,7	5,8	0,7	0,9	1,2	1,2	1,2	1,2	1,3
Melilla	2,6	3,4	4,1	4,2	4,3	4,7	4,8	1,0	1,3	1,7	1,7	1,7	1,7	1,7
España	2.773,1	3.536,1	5.123,8	5.254,9	6.009,5	6.325,7	6.454,0	617,1	742,4	1.843,4	1.860,0	1.871,8	1.893,6	1.918,2

	Agrario (1) (2)							Mar						
	1990	1995	2010	2011	2012 (2)	2013(2)	2014	1990	1995	2010	2011	2012	2013	2014
Andalucía	326,1	344,3	321,3	323,0				18,5	21,0	21,8	21,8	21,6	21,5	21,5
Aragón	61,9	60,2	9,0	8,7				0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1
Asturias	58,7	59,9	1,1	1,1				5,0	5,3	4,7	4,7	4,6	4,5	4,5
Baleares	30,2	29,4	5,1	4,8				2,9	3,1	3,0	2,9	2,9	2,9	2,8
Canarias	37,9	38,1	19,4	19,3				9,3	10,4	10,5	10,3	10,2	10,1	9,9
Cantabria	26,3	26,9	0,8	0,8				3,6	3,9	4,0	4,0	4,0	4,0	4,0
C. A Mancha	112,0	113,3	49,6	48,3				0,0	0,0	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1
C. León	185,5	186,7	20,0	19,4				0,1	0,2	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3
Cataluña	123,5	123,2	23,6	22,7				8,7	9,0	8,5	8,4	8,3	8,2	8,1
C. Valenciana	142,7	143,4	86,2	84,5				8,6	9,1	8,4	8,3	8,1	8,0	7,9
Extremadura	77,0	77,4	45,2	45,2				0,0	0,0	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1
Galicia	271,5	275,1	6,0	5,9				33,9	40,9	52,4	53,0	53,6	54,3	54,7
Madrid	29,0	26,3	7,7	7,3				1,2	1,4	1,4	1,4	1,4	1,4	1,4
Murcia	51,7	54,5	40,1	39,7				1,8	1,9	2,0	2,0	2,0	1,9	1,9
Navarra	20,5	20,5	3,9	3,7				0,0	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1
País Vasco	29,0	28,1	1,3	1,3				11,7	13,1	13,3	13,2	13,0	12,9	12,8
A Ríoxa	12,7	12,6	1,5	1,5				0,0	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1
Ceuta	—	0,0	0,0	0,0				0,6	0,6	0,4	0,4	0,4	0,4	0,4
Melilla	—	0,0	0,0	0,1				0,3	0,3	0,2	0,3	0,3	0,2	0,2
España	1.596,3	1.620,3	641,9	637,1				106,4	120,5	131,3	131,3	131,1	131,1	130,8

Elaboración propia

Medias anuais en miles

A suma de cada un dos epígrafes non coincide necesariamente con exactitude co total de España ao empregar cantidades reducidas

(1) A partir do 01/01/2008 os traballadores por conta propia do rexime agrario intégranse no de autónomos

(2) A partir do 01/01/2012 os traballadores por conta allea do rexime Agrario intégranse no rexime Xeral

(3) A partir de Xunio de 2013 as pensións do rexime especial de empregados do fogar intégranse no rexime Xeral

Fonte: Ministerio de Emprego e Seguridade Social

13.4. ANÁLISE DOS DATOS SOBRE AS PENSÍONS DO SISTEMA

13.4.1. Pensións de xubilación

O risco de vellez que dá orixe á pensión de xubilación pode concibirse de dous modos diferentes. Por un lado, a pensión pode presentarse como unha contraprestación aos servizos prestados por unha persoa ao longo da súa vida -pensión de vellez-. Dende un segundo punto de vista, o traballador/a ao chegar a certa idade é considerado como un inválido, as enfermidades da idade e a súa repercusión no rendemento profesional determina unha pensión de "retiro". Configuraríase, en ambos casos, como un dereito de crédito a través do que paliar, mediante unha renda substitutiva, a perda da renda profesional.

Estas dúas concepcións non conducen sempre ás mesmas consecuencias. A idade da percepción da pensión dependerá, no primeiro caso, sobre todo, de consideracións económicas, mentres que no segundo, virá dada pola situación de invalidez que se presume. Sen embargo, na práctica, ambas as dúas aproxímanse, xa que as esixencias económicas obrigan a miúdo a atrasar o dereito á pensión que se fai coincidir coa época que a invalidez poida presumirse de feito para a maior parte dos traballadores/as.

Esta pensión presenta dende o punto de vista da Seguridade Social importantes problemas nos seus aspectos técnicos: a idade previsible, a determinación da contía da prestación -cálculo da base reguladora-, a compatibilidade pensión-traballo e a imprescritibilidade do dereito ao recoñecemento da pensión.

Actualmente en España os requisitos para o acceso á pensión de xubilación son: ter cumprida a idade regulamentaria e ter cuberto un período mínimo de carencia.

A idade prevista legalmente é a de 65 anos, se ben como indicabamos na introdución deste capítulo a Lei 27/2011 de 1 de agosto de adecuación, adaptación e modernización do sistema de seguridade social, prevé un incremento paulatino desta idade ata os 67 anos, cun período transitorio de 15 anos, que culminará en 2027. Na actualidade existen posibilidades de xubilarse anticipadamente nos seguintes casos:

-Por razón do grupo o actividade profesional. Son grupos ou actividades cuxos traballos son de natureza excepcionalmente penosa, perigosa, tóxica ou insalubre e acusan elevados índices de morbilidade ou mortalidade, sempre que os traballadores afectados acrediten na respectiva profesión ou traballo o mínimo de actividade que se estableza, se atopen de alta ou situación asimilada e cumpran os demais requisitos xerais esixidos (período de cotización e feito causante). A partir de xaneiro de 2008 a aplicación dos coeficientes reductores non pode dar lugar a que o interesado acceda á pensión de xubilación con idade inferior a 52 anos. Aplícase aos traballadores incluídos no estatuto mineiro, persoal de voo de traballos aéreos, traballadores ferroviarios, artistas, profesionais taurinos, e bombeiros ao servizo das administracións ou organismos públicos.

-Por discapacidade. A idade ordinaria se reducirá nun período equivalente ao que resulte de multiplicar o tempo efectivamente traballado os coeficientes do 0,25 en caso de discapacidade igual ou superior ao 45%, e do 0,50 se o traballador ten acreditado un grao de discapacidade igual ou superior ao 65% e

precisa doutra persoa para a realización dos actos esenciais da vida ordinaria. Rexe tamén o límite de 52 anos.

-Por ter a condición de mutualista. Poderá causar dereito a pensión de xubilación a partir dos 60 anos con coeficientes redutores, para os traballadores/as que tiveran a condición de mutualistas nalguna mutualidade laboral de traballo por conta allea antes do 1 de xaneiro de 1967, os de RENFE con anterioridade ao 14 de xullo de 1967, e os do réxime do Mar ao 1 de agosto de 1970, sempre que se atopen en alta ou asimilada á alta.

-Xubilación flexible. O sistema de xubilación gradual e flexible é o derivado da posibilidade de compatibilizar, unha vez causada, a pensión de xubilación cun contrato a tempo parcial, con xornada mínima do 25% e máxima do 75%, minorando á pensión a parte proporcional inversa á redución da xornada de traballo realizada polo pensionista, en relación á dun traballador a tempo completo comparable. Excepcionalmente, en determinados supostos (reconversión industrial, xubilación parcial con contratos de relevo, xubilación especial aos 64 anos, traballos penosos, tóxicos, etc.), poderanse xubilar con antelación á idade ordinaria sen coeficientes redutores.

-Xubilación parcial. Os traballadores por conta allea que teñan máis de 60 anos e reúnan as demais condicións esixidas para ter dereito á pensión de xubilación poderán acceder á xubilación parcial nos seguintes termos:

- Os maiores de 65 anos ou a idade de xubilación vixente reducindo a xornada entre un 25% e un 75% de xeito que dunha banda se posibilite a compatibilidade entre o percibo dunha pensión de xubilación e o desenvolvemento de actividades laborais e por outra permita a exoneración do pagamento de cotizacións sociais por continxencias comúns, excepto incapacidade temporal.
- Os menores de 65 ou da idade de xubilación vixente deberán ser contratados a xornada completa, asimílanse aos contratados a tempo parcial cuxas xornadas, en conxunto, sexan equivalentes en días teóricos aos dun traballador a tempo completo, debendo celebrarse simultaneamente un contrato de relevo.

-Xubilación especial aos 64 anos, sen coeficiente reductor, sempre que os traballadores/as reúnan os requisitos xerais esixidos para causar dereito á xubilación ordinaria e pertencen a unha empresa que, en virtude de convenio ou pacto, estea obrigada a substituír simultaneamente ao traballador que se xubila por outro inscrito como desempregado.

A Lei 27/2011 establece dous fórmulas adicionais de anticipo da pensión de xubilación con coeficientes redutores de contía. Unha que deriva do cesamento non voluntario do traballador e outra que deriva do cesamento voluntario. Para ambas as dúas modalidades será necesario un período mínimo de cotización de 33 anos.

A lei 27/2011 modifica o sistema de cálculo da pensión de xubilación que pasa dunha esixencia dun mínimo de 15 anos a 25, se ben cunha aplicación paulatina ata o ano 2022. Así mesmo modifica o tempo

preciso para acadar o cento por cento da base reguladora da pensión: polos primeiros 15 anos cotizados o 50%, a partir do ano dezaseis por cada mes adicional o 0,19% e os que rebasen o mes 248 o 0,18%, sen que a porcentaxe aplicable á base reguladora supere o cento por cento, salvo que se acceda á pensión cunha idade superior á que resulte de aplicación.

Os anos de referencia para poder acceder á pensión en relación coa cotización requirida é a que se contempla na seguinte táboa:

Anos	Cotización requirida	Idade esixida	
2013	35 anos e 3 meses ou máis	65 anos	
	Menos de 35 anos e 3 meses	65 anos e un mes	
2014	35 anos e 6 meses ou máis	65 anos	
	Menos de 35 anos e 6 meses	65 anos e 2 meses	
2015	35 anos e 9 meses ou máis	65 anos	
	Menos de 35 anos e 9 meses	65 anos e tres meses	
2016	36 ou máis anos	65 anos	
	Menos de 36	65 anos e catro meses	
2017	36 anos e 3 meses ou máis	65 anos	
	Menos de 36 anos e 3 meses	65 anos e 5 meses	
2018	36 anos e 6 meses ou máis	65 anos	
	Menos de 36 anos e 6 meses	65 anos e 6 meses	
2019	36 anos e 9 meses ou máis	65 anos	
	Menos de 36 anos e 9 meses	65 anos e 8 meses	
2020	37 ou máis anos	65 anos	
	Menos de 37 anos	65 anos e 10 meses	
2021	37 anos e 3 meses ou máis	65 anos	
	Menos de 37 anos e 3 meses	66 anos	
2022	37 anos e 6 meses ou máis	65 anos	
	Menos de 37 anos e 6 meses	66 anos e 2 meses	
2023	37 anos e 9 meses ou máis	65 anos	
	Menos de 37 anos e 9 meses	66 anos e 4 meses	

Informe da situación sociolaboral de Galicia. 2014

2024	38 anos ou máis	65 anos
	Menos de 38 anos	66 anos e 6 meses
2025	38 anos e 3 meses ou máis	65 anos
	Menos de 38 anos e 3 meses	66 anos e 8 meses
2026	38 anos e 6 meses ou máis	65 anos
	Menos de 38 anos e 6 meses	66 anos e 10 meses
2027	38 anos e 9 meses ou máis	65 anos
	Menos de 38 anos e 9 meses	67 anos

As pensións de xubilación da Seguridade Social constitúen as máis importantes dende o punto de vista numérico e tamén en contía económica.

Cadro 13.13

Pensións de xubilación. Por provincias. Galicia/España. 1990/1997-1998/ 2008-2014

		A Coruña	Lugo	Ourense	Pontevedra	Galicia	España	Porcentaxe%
1990	Nº	101,6	55,6	54,9	57,8	269,9	2.803,8	9,63
	Pensión media	282,09	251,62	248,92	279,69	268,61	308,07	87,19
1997	Nº	124,8	62,6	60,7	77,0	325,1	3.502,5	9,28
	Pensión media	419,60	364,01	355,15	414,34	395,42	478,28	82,68
1998	Nº	147,8	83,0	74,8	111,0	416,6	4.400,9	9,47
	Pensión media	433,53	374,40	365,07	427,70	407,99	496,15	82,23
2008	Nº	160,4	79,2	70,1	126,4	436,0	4.936,8	8,83
	Pensión media	737,0	616,0	598,5	739,9	693,9	845,4	82,08
2009	Nº	162,7	78,7	69,9	128,6	440,0	5.038,9	8,73
	Pensión media	764,2	635,6	616,6	766,4	718,7	875,0	82,14
2010	Nº	165,0	78,0	69,7	130,9	443,6	5.140,6	8,63
	Pensión media	793,3	656,2	636,2	794,1	745,1	905,9	82,24
2011	Nº	167,6	77,5	69,6	133,4	448,1	5.246,2	8,54
	Pensión media	820,7	677,7	655,7	824,7	771,9	936,4	82,43
2012	Nº	169,9	76,7	69,3	135,4	451,3	5.330,2	8,47
	Pensión media	829,3	684,6	660,7	834,3	780,3	946,4	82,45
2013	Nº	172,8	76,3	69,1	138,0	456,1	5.451,5	8,37
	Pensión media	860,3	709,4	682,8	866,1	809,9	979,5	82,68
2014	Nº	175,7	75,8	69,3	140,9	461,6	5.559,0	8,30
	Pensión media	871,4	717,2	689,4	877,7	820,4	991,0	82,78

Elaboración propia

Números en miles redondeados. Medias anuais

Promedio mensual, en euros, a decembro de cada ano

Porcentaxe: % Galicia/ España

(1) A partir de novembro de 1997, as pensións de invalidez permanente de beneficiarios/as de 65 anos e máis, agás do SOVI figuran incluídas nas de xubilación

Fonte: Ministerio de Emprego e Seguridade Social

Na Comunidade Autónoma Galega (cadro 13.14) hai, en 2014, 461.600 pensións de xubilación (5.500 máis que en 2013), cun aumento maior que o do último ano. Representan o 8,30% das 5.559.000 existentes en España. Do exame dos datos do cadro 13.13 e dos datos de informes de pasados anos pódese observar o incremento importantísimo do número das devanditas prestacións entre os anos 1997 e 1998, tanto na comunidade autónoma como no total español, que é debido na súa maioría á conversión das pensións de incapacidade permanente dos beneficiarios/as de 65 ou máis anos en pensións de xubilación, mentres que os aumentos interanuais de 1999 a 2002 son máis cativos e consecuencia do aumento natural do número das pensións, en 2003 permanece na mesma cantidade, diminúe en 2004, en 1.800, volve a aumentar moi lixeiramente en 2005, máis significativamente en 2006, increméntanse en tan só 1.200 en 2007, e 2.200 en 2008 e por último en 4.000 en 2009, 3.600 en 2010; 4.500 en 2011; 3.200 en 2012; 4.800 en 2013 e 5.500 en 2014. Na provincia de Lugo nos seis últimos anos baixan lixeiramente o número, en Ourense baixan de 2008 a 2013, subindo en 200 en 2014, mentres que nestes últimos seis anos aumentan en escasa medida nas outras dúas provincias galegas.

Como sinalábamnos en informes anteriores, a estrutura da poboación das provincias de Lugo e Ourense, onde cun 24,19% da poboación da comunidade autónoma se concentra en 2014 máis dun 31,43% dos pensionistas de xubilación, constitúe un trazo fundamental e xoga un importante papel na elevada porcentaxe de Galicia sobre o total nacional.

A media en 2014 das pensións galegas de xubilación situouse en 820,4 euros ao mes, subindo 10,5 euros con respecto ao pasado ano, mentres que a media estatal increméntase, en 2014, en 11,5 euros, situándose en 991 euros (170,60 por riba da media galega).

As provincias de Lugo e Ourense, polo importante número de pensións de xubilación do Réxime Agrario, aparecen ambas as dúas con máis de 273 euros no primeiro caso e 301,6 no segundo, de diferenza con respecto á media estatal.

13.4.2. Pensións de invalidez permanente

Nas orixes da institucionalización do seguro de invalidez, a finais do século XIX, este foi concibido como unha vellez prematura, dando orixe a unha renda vitalicia que supoñía en realidade unha liquidación anticipada da pensión de vellez. A evolución posterior permitiu definir a invalidez cunha noción distinta á de xubilación na que cada vez con maior énfase vaise poñendo o acento nas medidas encamiñadas á rehabilitación e recuperación do traballador.

A invalidez, dende o punto de vista de prestación contributiva, defínese pola súa relación co exercicio dunha actividade profesional, ben como unha incapacidade para exercer unha profesión determinada -incapacidade permanente total para a profesión habitual- podendo neste caso dedicarse a outra distinta, ou ben como unha incapacidade xeral para a obtención de calquera tipo de ingresos -incapacidade permanente absoluta-, que lle inhabilita por completo para toda profesión ou oficio.

A invalidez tamén pode orixinar unha incapacidade parcial para a profesión habitual, que no sistema español de Seguridade Social é aquela que sen acadar o grado de total, ocasiona ao traballador/a unha diminución do 33% no seu rendemento normal para dita profesión, sen impedirlle a realización das tarefas fundamentais desta.

A Seguridade Social española prevé tamén unha incapacidade absoluta agravada, que constitúe a gran invalidez, para aqueles traballadores/as incapacitados/as absolutos que, como consecuencia de perdas anatómicas ou funcionais, necesitan a asistencia doutra persoa para realizar os actos máis esenciais da vida, tales como vestirse, desprazarse, xantar ou análogos.

O acordo sobre consolidación e racionalización do sistema da Seguridade Social e a Lei 24/1997 establecen a regulación da invalidez absoluta e gran invalidez nos termos actuais, se ben introducen determinadas medidas que confiren unha maior transparencia e seguridade xurídica no recoñecemento e graduación das incapacidades permanentes (total e parcial) efectuadas de acordo a unha listaxe que se aprobe regulamentariamente e a un réxime de incompatibilidades co traballo, pasando a denominarse e equipararse, a partir dos 65 anos, a pensión por incapacidade permanente á pensión de xubilación. Non

obstante, o “acordo para a mellora e o desenvolvemento do sistema de protección social” contempla a eliminación do tope de 65 anos para acceder á declaración de incapacidade permanente cando esta se derive de accidente de traballo ou enfermidade profesional.

As pensións de incapacidade experimentan pequenas subidas no seu número ata 1997 -ver informes anteriores e o cadro 13.17-, en que baixan en moi escasa medida en relación ao ano precedente. As pensións de incapacidade permanente sofren en 1998 unha drástica diminución polo feito de que a partir de novembro de 1997 os beneficiarios das pensións de incapacidade permanente de 65 anos ou máis pasan a ter a condición de xubilados. A baixada é de tal xeito que das 146.500 existentes en 1997 en toda Galicia, quedan só 59.200; en 1998 dita diminución é maior porcentualmente en Galicia –o 59,59%- que no total estatal -o 50,54%-. En 2014 o número das pensións de invalidez diminúen en 600 na comunidade autónoma, baixando tamén no total estatal en 5.700. As 68.900 pensións de incapacidade permanente existentes en Galicia pasan a representar un 7,42% sobre as da mesma natureza en España e o 9,23% respecto do total de pensións na Comunidade Autónoma.

Cadro 13.14

Pensións de invalidez. Por provincias. Galicia/España. 1990/1997-1998/ 2008-2014

		A Coruña	Lugo	Ourense	Pontevedra	Galicia	España	Porcentaxe %
1990	Nº	36,3	32,8	23,2	54,7	147,0	1.567,9	9,38
	Pensión Media	251,10	226,82	229,24	240,22	238,21	284,33	83,78
1997	Nº	39,6	31,2	22,1	53,6	146,5	1.626,6	9,01
	Pensión Media	432,98	337,76	353,46	378,47	385,22	471,29	81,74
1998	Nº	19,5	10,9	7,7	21,1	59,2	804,5	7,36
	Pensión Media	456,19	355,08	372,07	396,08	407,74	492,94	82,72
2008	Nº	26,4	9,3	9,2	22,7	67,5	906,8	7,44
	Pensión Media	726,33	675,68	674,50	712,32	707,67	826,39	85,63
2009	Nº	26,8	9,2	9,3	23,0	68,3	920,9	7,42
	Pensión Media	745,75	710,45	701,48	731,78	730,23	845,66	86,35
2010	Nº	27,2	9,3	9,5	23,2	69,1	933,7	7,40
	Pensión Media	762,89	736,89	719,78	753,85	750,46	864,96	86,76
2011	Nº	27,2	9,5	9,5	23,6	69,8	938,5	7,44
	Pensión Media	780,35	760,77	743,47	772,79	770,08	883,05	87,21
2012	Nº	27,1	9,7	9,6	23,6	69,9	943,3	7,41
	Pensión Media	784,52	767,29	750,29	778,58	775,46	887,29	87,40
2013	Nº	26,9	9,8	9,6	23,3	69,5	935,2	7,44
	Pensión Media	805,53	790,66	776,75	801,48	798,12	907,64	87,93
2014	Nº	26,4	10,1	9,7	22,8	68,9	929,5	7,42
	Pensión Media	810,12	797,71	783,48	808,11	803,97	912,89	88,07

Elaboración propia

Números en miles redondeados. Medias anuais

Promedio mensual, en euros, a decembro de cada ano

Porcentaxe: Galicia/ España

(1) A partir de novembro de 1997, as pensións de invalidez permanente de beneficiarios/as de 65 anos e máis, agás do SOVI figuran incluídas nas de xubilación

Fonte: Ministerio de Emprego e Seguridade Social

O mesmo que ocorre coas pensións de xubilación, a proporción de pensións de invalidez en Galicia, en relación co total destas en España, era tradicionalmente moito maior que a da poboación. Sen embargo, despois de 1998 queda establecida nun 7,36%, fronte ao 9% do ano anterior, o que sen dúbida pon de manifesto o elevado número de incapacitados/as permanentes de 65 anos ou máis existentes en Galicia, que engrosan xa a partir de 1998 o número de pensionistas de xubilación. En 2014 aumentan moi lixeiramente na provincia de Lugo e Ourense e diminúen lixeiramente na Coruña e Pontevedra. No cómputo da comunidade autónoma baixa en 600 pensións e 5.700 no conxunto de España o número de pensionistas de incapacidade. A contía media da prestación de invalidez permanente en Galicia é de 803,97 euros mes, subindo con respecto a 2013 en 5,85 euros, pero inferior en preto de 109 euros á media estatal, sendo significativamente baixas as correspondentes ás provincias de Lugo e Ourense.

O cadro 13.15 proporciónanos información sobre a distribución do número de pensións de invalidez segundo os grados de incapacidade. De acordo con estes datos o volume maior de pensionistas de invalidez en Galicia son os incapacitados totais, 46.015, que representan o 66,79% do total de inválidos/as galegos, e o 8,74% dos incapacitados totais españois, unha cifra maior en máis de dous puntos e medio que a que correspondería a proporción da poboación, aínda así moito máis baixa que a dos anos precedentes a 1998 en que en virtude do importantísimo transvase de incapacitados/as permanentes con 65 ou máis anos a xubilados operada en dito ano, corrixe en parte a enorme desproporción de anos anteriores.

Cadro 13.15

**Pensións de incapacidade permanente en vigor segundo grao de incapacidade.
Por provincias. Galicia/España. 2008/2014**

	A Coruña	Lugo	Ourense	Pontevedra	Galicia	España	Porcentaxe %
Gran invalidez							
2008	998	339	279	743	2.359	31.650	7,45
2009	990	344	270	721	2.325	32.178	7,23
2010	978	351	264	724	2.317	32.700	7,09
2011	993	360	262	715	2.330	32.973	7,07
2012	984	362	270	721	2.337	33.050	7,07
2013	983	361	285	712	2.341	32.625	7,18
2014	965	366	284	679	2.294	32.405	7,08
Incap. Perm. Absoluta(*)							
2008	8.198	3.339	3.113	7.652	22.302	381.941	5,84
2009	8.130	3.331	3.115	7.619	22.195	384.492	5,77
2010	8.012	3.369	3.099	7.619	22.099	386.271	5,72
2011	7.853	3.476	3.063	7.523	21.915	384.932	5,69
2012	7.723	3.517	3.051	7.319	21.610	383.297	5,64
2013	7.529	3.511	3.028	7.065	21.133	376.306	5,62
2014	7.255	3.515	3.030	6.828	20.628	370.386	5,57
Incap. Perm. Total							
2008	17.132	5.583	5.774	14.266	42.755	492.088	8,69
2009	17.671	5.540	5.953	14.580	43.744	503.276	8,69
2010	18.150	5.549	6.134	14.839	44.672	514.054	8,69
2011	18.352	5.660	6.164	15.339	45.515	520.079	8,75
2012	18.419	5.788	6.232	15.562	46.001	526.949	8,73
2013	18.377	5.950	6.254	15.509	46.090	526.289	8,76
2014	18.151	6.207	6.364	15.293	46.015	526.693	8,74

Elaboración propia

Medias anuais

Porcentaxe: % Galicia/ España

(*)A partir de novembro de 1997, as pensións de invalidez permanente de beneficiarios/as de 65 anos e máis, agás do SOVI figuran incluídas nas de xubilación

As pensións de incapacidade permanente parcial suprimíronse no ano 1966, pasando a percibir os novos beneficiarios unha cantidade tanto alzado.

Fonte: Ministerio de Empleo e Seguridade Social

13.4.3. Pensións de viuvez

Integrada dentro do que tradicionalmente se considera como seguro por falecemento ou prestacións por morte e supervivencia, a pensión de viuvez ten como finalidade reparar o dano causado pola desaparición dun dos cónxuxes, e a ela ten dereito o supervivente, cónxuxe o parella de feito, neste caso se o falecemento é posterior ao 1 de xaneiro de 2008 e con certos requirimentos económicos, nos seguintes

termos de carácter xeral: se o falecido/a se atopase no momento do óbito en alta ou situación asimilada á alta, en caso de morte por enfermidade común deberá completar un período mínimo de cotización de cincocentos días, dentro dos cinco anos anteriores ao falecemento, non esixíndose ningún período en caso de accidente, sexa ou non laboral, ou enfermidade profesional. Se o falecido/a non estivera de alta ou situación asimilada á alta poderán causar dereito a pensión sempre que se acredite un período mínimo de cotización de quince anos (reforma da Lei 24/1997).

No suposto de separación ou divorcio, o dereito á pensión de viuvez corresponderá a quen sexa ou fora cónxuxe lexítimo, e aos separados/as ou divorciados/as que non contraeran novas nupcias, en contía proporcional ao tempo vivido co cónxuxe falecido, con independencia das causas que determinaran a separación ou o divorcio, garantíndose en todo caso o 40% a favor do cónxuxe o supervivente dunha parella de feito con dereito a viuvez. É compatible con calquera renda de traballo do beneficiario e coa pensión de xubilación ou incapacidade permanente a que o mesmo tivera dereito.

A Lei 24/1997, do 15 de xullo, sobre consolidación e racionalización do sistema da Seguridade Social estableceu modificacións normativas nas prestacións de viuvez, co incremento da súa contía atendendo ao nivel de renda e cargas familiares, centrándose, prioritariamente, nas pensións mínimas daqueles que teñan menos de 60 anos, para equiparar a súa contía coas pensións mínimas que o sistema outorga aos viúvos/as maiores de 60 anos, o que se realizou gradualmente tendo plena aplicación no ano 2000. O “acordo para a mellora e o desenvolvemento do sistema de protección social” do 9 de abril de 2001 contempla a previsión do incremento da porcentaxe a aplicar sobre a base reguladora do 45% dese momento ata o 52% na actualidade e o 70% no caso de viúvos/as con cargas familiares e un novo marco de compatibilidades permitindo nalgúns casos manter a pensión aínda que o pensionista contraia novas nupcias. A lei 40/2007 de 30 de decembro de Medidas en materia de Seguridade Social equipara os matrimonios coas parellas de feito en relación coa viuvez.

Continúa en 2014 a tendencia no aumento de pensións de viuvez en Galicia (cadro 13.16), nunha contía que se cifra en 800 novos pensionistas viúvos ou viúvas máis que o ano anterior.

Cadro 13.16

Pensións de viuvez. Por provincias. Galicia/España. 1990/1997-1998/2008-2014

		A Coruña	Lugo	Ourense	Pontevedra	Galicia	España	Porcentaxe %
1990	Nº	44,8	21,6	18,4	34,6	119,5	1.541,0	7,75
	Pensión media	175,80	137,43	138,96	171,94	162,07	188,76	85,86
1997	Nº	57,1	26,3	23,0	44,0	150,4	1.897,5	7,93
	Pensión media	271,07	206,26	214,72	266,10	250,20	297,63	84,06
1998	Nº	58,4	26,8	23,6	45,0	153,8	1.936,7	7,94
	Pensión media	278,54	215,35	221,12	273,88	257,36	307,09	83,80
2008	Nº	69,8	29,9	26,2	53,9	179,8	2.249,9	7,99
	Pensión media	496,2	391,9	402,7	484,8	461,9	550,8	83,86
2009	Nº	70,5	29,9	26,3	54,5	181,2	2.270,3	7,98
	Pensión media	512,7	405,2	417,1	500,3	477,4	568,8	83,93
2010	Nº	71,1	30,0	26,4	55,1	182,6	2.290,1	7,97
	Pensión media	526,3	416,9	430,0	513,6	490,6	583,6	84,07
2011	Nº	71,7	30,1	26,4	55,7	183,8	2.309,3	7,96
	Pensión media	540,1	428,8	441,8	526,3	503,7	598,6	84,16
2012	Nº	72,3	29,9	26,4	56,3	184,9	2.322,9	7,96
	Pensión media	542,7	431,6	444,7	528,9	506,5	601,6	84,20
2013	Nº	72,7	30,0	26,4	56,8	185,8	2.336,2	7,95
	Pensión media	557,4	444,6	458,5	543,5	520,9	617,6	84,34
2014	Nº	73,1	29,9	26,4	57,2	186,6	2.348,4	7,94
	Pensión media	561,0	448,3	461,9	547,0	524,6	621,5	84,41

Elaboración propia

Números en miles. Medias anuais

Promedio mensual, en euros, a decembro de cada ano

Porcentaxe: % Galicia/ España

Fonte: Ministerio de Empleo e Seguridade Social

As 186.900 pensións de viuvez en Galicia representan un 7,95% do total español, destacando con respecto ao total da poboación, as cifras de Lugo e Ourense cunha maior porcentaxe sobre o total da poboación provincial que as da Coruña e Pontevedra.

Como sinalabamos en informes anteriores, a media da contía económica das pensións de viuvez nas provincias galegas –524,60 euros- é inferior á do conxunto de España, nun proceso, ademais, no que a diferenza a favor da media nacional vaise acrecentando ano tras ano, pasando, como pode observarse no citado cadro 13.16, dos 26,69 euros mensuais menos en 1990, a 96,9 en 2014.

Tendo en conta a baixa dotación destas pensións -o 52% da base reguladora (excepto viuvos/as con cargas familiares) ou o mínimo legal- e mesmo a posibilidade de reparto en caso de haber ex cónxuxes superviventes ou parellas de feito con dereito á pensión, a diferenza da contía en máis dun 15% reviste, se cabe, maior importancia. Como no resto das pensións, as diferenzas das medias de Lugo e Ourense, con respecto ao total español, son aínda maiores.

13.4.4. Pensións de orfandade

A pensión de orfandade que deriva do falecemento do causante, ten por finalidade a obtención dunha prestación por cada un dos fillos/as, calquera que sexa a natureza legal da súa filiación, que sexan menores de certa idade ou estean incapacitados/as para todo traballo, sempre que no seu caso teña cuberto o período mínimo de cotización esixido para ter dereito á pensión de viuvez.

A incapacidade para o traballo debe ser permanente e absoluta, que inhabilite para toda profesión ou oficio.

Tamén terán dereito á pensión de orfandade, nas mesmas condicións, os fillos/as adoptivos do causante, sempre que a adopción tivera lugar con dous anos de antelación.

Así mesmo, terán dereito os fillos/as que o cónxuxe supervivente levara ao matrimonio sempre que se celebre con dous anos de antelación, se comprobe que convivían co causante e ás súas expensas e que non teñan dereito a outra pensión da Seguridade Social, nin queden familiares con obriga e posibilidades de prestarlles alimentos, segundo a lexislación civil.

Na data do falecemento do causante, os fillos indicados anteriormente deben ser:

- Con carácter xeral, menores de 21 anos ou maiores que teñan reducida a súa capacidade de traballo nun grado de incapacidade absoluta ou gran invalidez.
- Nos casos de orfandade absoluta e de orfos cunha discapacidade igual ou superior ó 33%:
- A idade amplíase a 25 anos se o orfo non traballa e os seus ingresos son inferiores ao SMI, en cómputo anual.
- Nos casos de orfandade simple aplícase tamén o límite de 25 anos a partir do 01-01-2014.

Durante 2014 produciuse en Galicia (cadro 13.17) un incremento de 1.151 pensións de orfandade, con respecto ao ano anterior, aumento que ten lugar nas catro provincias galegas. Os 23.691 orfos/as acollidos ao sistema da Seguridade Social no país galego representan o 7,06% do total estatal, dos cales o 40,63% son da Coruña, o 34,39% de Pontevedra, o 13,08% de Lugo e o 11,90% de Ourense.

O importe medio da contía da pensión experimenta no ano 2014 unha diminución en Galicia de 3 euros e no conxunto do Estado de 2.56 €, sendo a da Comunidade Autónoma Galega lixeiramente inferior á media estatal, cunha diferenza, a favor do total do Estado no ano 2014 de 6,04 euros mensuais.

Cadro 13.17

Pensións de orfandade. Por provincias. Galicia/España. 1990/1997-1998/2008-2014

	A Coruña	Lugo	Ourense	Pontevedra	Galicia	España	Porcentaxe %
1990							
Nº	5.448	1.564	1.561	4.707	13.280	163.653	8,11
Pensión media	154,31	138,21	137,60	155,83	150,99	157,84	95,66
1997							
Nº	6.986	2.163	1.942	5.829	16.920	212.146	7,98
Pensión media	177,23	164,13	171,66	173,75	173,72	181,37	95,78
1998							
Nº	7.559	2.363	2.127	6.369	18.418	231.733	7,95
Pensión media	181,52	167,37	174,46	176,58	177,18	186,05	95,23
2008							
Nº	8.177	2.631	2.396	6.729	19.933	261.012	7,64
Pensión media	342,58	323,84	328,46	323,35	331,92	337,77	98,27
2009							
Nº	8.165	2.621	2.457	6.802	20.045	266.436	7,52
Pensión media	355,71	335,67	339,52	336,94	344,74	348,69	98,87
2010							
Nº	8.133	2.641	2.490	6.821	20.085	270.488	7,43
Pensión media	366,06	342,03	348,42	345,84	353,85	357,60	98,95
2011							
Nº	8.186	2.690	2.487	6.870	20.233	275.077	7,36
Pensión media	375,60	352,07	357,56	356,47	363,76	367,62	98,95
2012							
Nº	8.633	2.831	2.620	7.275	21.359	294.827	7,24
Pensión media	372,23	352,29	354,29	352,19	360,56	365,30	98,70
2013							
Nº	9.105	2.980	2.739	7.716	22.540	315.546	7,14
Pensión media	377,19	360,43	358,93	357,37	365,97	370,57	98,76
2014							
Nº	9.626	3.100	2.817	8.148	23.691	335.637	7,06
Pensión media	373,72	357,67	357,87	354,07	362,97	368,01	98,63

Elaboración propia

Datos do nº de pensións e pensión media a decembro de cada ano

Porcentaxe: % Galicia/ España

Fonte: INSS

13.4.5. Pensións en favor de familiares

O aseguramento derivado da morte pode chegar ademais de ao cónxuxe e aos fillos/as a outros parentes consanguíneos do causante -avós, pais, irmáns e netos- que reúnan certos requisitos, entre eles, ineludiblemente, a convivencia co causante dous anos antes do falecemento, non ter dereito a outra pensión e carecer de medios de subsistencia e de familiares obrigados a dar alimentos.

En 2014, segundo o cadro 13.18, increméntanse en 107 o número de pensións en relación co ano anterior, para acadar aos 5.832 pensionistas galegos que representan o 15,08% do total do conxunto nacional.

O dato máis salientable da análise provincial é o elevado número de pensionistas da provincia de Ourense, sobre todo se a comparamos con Lugo, á que case duplica. Increméntase en 2014 o número de pensións nas catro provincias galegas.

No que se refire á contía media da pensión cabe destacar polo que atinxe ao global galego en 2014 (467,48 euros) que é netamente inferior á media estatal (510,91 mensuais) e a media na provincia de Lugo é case 70 euros inferior á media estatal.

Cadro 13.18

Pensións a favor de familiares. Por provincias. Galicia/España. 1990/1997-1998/2008-2014

		A Coruña	Lugo	Ourense	Pontevedra	Galicia	España	Porcentaxe %
1990	Nº	977	193	462	1.110	2.742	26.484	10,35
	Pensión media	188,74	189,47	171,65	175,81	180,68	190,59	94,80
1997	Nº	1.658	502	869	1.706	4.735	45.988	10,30
	Pensión media	222,21	198,29	218,83	217,33	217,30	217,62	99,85
1998	Nº	1.659	502	898	1.646	4.705	45.460	10,35
	Pensión media	230,87	205,90	221,74	224,36	224,18	225,49	99,42
2008	Nº	1.967	702	1.102	1.596	5.367	37.674	14,25
	Pensión media	419,69	378,39	403,32	414,58	409,41	443,94	92,22
2009	Nº	2.010	726	1.104	1.659	5.499	37.810	14,54
	Pensión media	418,14	426,54	393,11	414,05	421,65	455,93	92,48
2010	Nº	2.027	732	1.124	1.680	5.563	37.628	14,78
	Pensión media	440,96	406,98	424,47	436,93	431,94	470,57	91,79
2011	Nº	2.098	762	1.144	1.684	5.688	38.121	14,92
	Pensión media	454,63	416,66	436,95	455,10	446,13	482,70	92,42
2012	Nº	2.095	698	1.159	1.726	5.678	37.967	14,96
	Pensión media	462,03	417,81	437,46	462,52	451,73	488,24	92,52
2013	Nº	2.100	751	1.144	1.730	5.725	38.030	15,05
	Pensión media	476,38	433,95	445,21	477,31	464,87	505,60	91,94
2014	Nº	2.125	759	1.165	1.783	5.832	38.667	15,08
	Pensión media	477,28	441,03	449,86	478,58	467,48	510,91	91,50

Elaboración propia

Datos do nº de pensións e promedio , a decembro de cada ano

Porcentaxe: % Galicia/ España

Fonte: INSS

13.5. OUTRAS PRESTACIÓNS

A Lei 42/1994, do 30 de decembro, de medidas fiscais, administrativas e de orde social crea unha nova figura entre as prestacións da Seguridade Social: a incapacidade temporal, que vén a substituír á incapacidade laboral transitoria (ILT) e á invalidez provisional. A incapacidade temporal ten unha duración de doce meses, prorrogables por outros seis. Así mesmo, a citada lei desvincula da incapacidade temporal a continxencia de maternidade, que adquire categoría de prestación autónoma con dereito a unha cobertura do 100% da base reguladora.

Examinaremos dentro deste apartado os datos de incapacidade temporal e maternidade, obtidos do Informe económico-financiero da Seguridade Social no que se refire aos procesos de incapacidade temporal e dos datos estatísticos do Ministerio de Empleo e Seguridade Social información no referente as prestacións de maternidade e paternidade.

13.5.1. Prestacións de incapacidade temporal

Existían, a 30 de xuño de 2014 (cadro 13.19), 32.035 traballadores/as de Galicia en proceso de Incapacidade Temporal, 1.903 máis que o ano precedente, dos que o número maior correspondían á provincia da Coruña (13.895) e o inferior á de Ourense (3.192), destaca o elevado número de procesos por continxencias comúns (causados por enfermidades comúns ou accidentes non laborais) dos traballadores por conta propia, que se ben baixan lixeiramente con respecto a 2013, representan en dito ano o 9,67% do total español.

Cadro 13.19

Procesos de Incapacidade Temporal en vigor. Galicia/España a 30 de xuño de 2013-2014

	Continxencias Comúns				Continxencia profesionais		Total 2013	Total 2014
	conta allea		conta propia		conta propia e allea			
	2013	2014	2013	2014	2013	2014		
A Coruña	8.280	9.233	3.272	3.223	1.343	1.439	12.895	13.895
Lugo	2.082	2.284	1.405	1.292	409	411	3.896	3.987
Ourense	1.743	2.032	892	846	296	314	2.931	3.192
Pontevedra	7.124	7.423	2.544	2.414	1.012	1.124	10.680	10.961
Galicia	19.229	20.972	8.113	7.775	3.060	3.288	30.402	32.035
Epaña	301.553	335.440	80.239	80.364	40.975	45.107	422.767	460.911

Fonte: Informe económico-financiero dos Presupostos da Seguridade Social 2014

A prevalenza da I.T. fai referencia ao número de procesos rexistrados en vigor en relación coa poboación protexida e se calcula dividindo o número de procesos ao final do período entre a poboación protexida nesa data e o resultado se multiplica por mil. Como pode apreciarse (cadro 13.20) Galicia supera moi amplamente as “ratios” do total nacional, sobre todo na prevalenza das continxencias comúns dos traballadores por conta propia que supera en case dez puntos o dato do total estatal, as catro provincias superan moi amplamente as cifras estatais destacando sobre todo as de Pontevedra, en relación coa prevalenza das continxencias comúns e as de Lugo polo que atinxe ás profesionais.

Cadro 13.20

Prevalencia de I.T. por tipo de contingencia
Galicia / España. Datos a 30-06-2014

	Continxencias Comuns Prevalencia por mil traballadores		Continxencias Profesionais Prevalencia por mil traballadores
	conta allea	conta propia (1)	conta propia e allea
A Coruña	27,38	36,30	4,28
Lugo	26,24	35,73	4,40
Ourense	26,34	32,57	4,07
Pontevedra	27,37	37,07	4,35
Galicia	27,15	35,99	4,30
España	23,06	26,02	3,26

Elaboración propia

(1) autónomos e fogar

Fonte: Informe económico- financeiro dos orzamentos da Seg. Social 2015.

13.5.2. Prestacións de maternidade

Considéranse situacións protexidas a maternidade, a adopción e o acollemento preadoptivo ou permanente, durante os períodos de descanso que se aproveiten por ditas situacións. A prestación consiste nun subsidio en función da base reguladora que, no caso da maternidade, é de 16 semanas de duración, ampliables por parto múltiple en dúas semanas máis por cada fillo. Nos supostos de adopción e acollemento, tanto preadoptivo como permanente, de menores de ata seis anos, a suspensión terá unha duración de 16 semanas, ampliables no suposto de adopción ou acollemento múltiple en dúas semanas por fillo/a; esténdese o suposto a maiores discapacitados/as ou minusválidos/as con especiais dificultades de inserción. O período de descanso poderá ser utilizado pola nai ou, a opción desta, tamén polo outro proxenitor no caso de que ambos os dous traballen, sen prexuízo das seis semanas inmediatas ao parto de descanso obrigatorio para a nai.

Cadro 13.21

Prestación de maternidade 2011-2014

	Número de prestacións								Importe das Prestacións			
	2011		2012		2013		2014		2011	2012	2013	2014
	total	% percibidas pai	total	% percibidas pai	total	% percibidas pai	total	% percibidas pai	miles de euros	miles de euros	miles de euros	miles de euros
A Coruña	7.143	2,1	6.561	2,1	6.467	2,5	6.153	2,4	37.851,60	36.152,26	33.913,36	32.531,59
Lugo	1.592	1,3	1.564	2,2	1.562	2,0	1.499	1,9	7.788,90	7.868,65	7.611,46	7.418,51
Ourense	1.442	2,3	1.360	3,4	1.363	2,8	1.328	2,2	7.261,37	6.753,86	6.544,12	6.410,50
Pontevedra	6.287	2,1	5.708	2,0	5.491	1,8	5.299	1,8	30.696,22	29.154,21	26.479,48	26.154,33
Galicia	16.464	2,1	15.193	2,2	14.883	2,2	14.279	2,1	83.598,09	79.928,98	74.548,42	72.514,93
España	324.405	1,8	268.732	1,7	288.842	1,7	281.151	1,7	1.824.181,51	1.741.478,97	1.609.516,41	1.585.649,40

Fonte: Ministerio de Empleo e Seguridade Social

(*) só pode disfrutar as de adopción ou acollemento

Os períodos de suspensión do contrato de traballo por maternidade, adopción ou acollemento, ou por paternidade poderán ter dereito en réxime de xornada completa ou a tempo parcial, neste caso precísase acordo previo entre o empresario e o traballador afectado.

De acordo co que se contempla no cadro 13.21 existen 14.279 perceptores do subsidio de maternidade en Galicia a 31 de decembro de 2014 -604 menos que na mesma data do ano anterior-, dos que na súa maior

parte -97,9%- percíbeas as nais. Por provincias, A Coruña ten o número máis grande de beneficiarios - 6.153- e Ourense o máis escaso -1.328-. O importe anual en concepto de maternidade en Galicia (cadro 13-21) representa en 2014 a cantidade de 72,51 millóns, diminuindo en 2,03 millóns de euros a contía do ano 2013.

13.5.3. Prestacións de paternidade

A prestación de paternidade, regulada na lei orgánica 3/2007 de 22 de marzo, para a igualdade efectiva de mulleres e homes, constitúe un dereito individual, exclusivo e intransferible do pai consistente na suspensión do contrato polos mesmos motivos que a maternidade (nacemento de fillo, adopción ou acollemento) con dereito a unha contía tamén similar: o cento por cento da base reguladora e con unha duración de 13 días.

Cadro 13.22

Prestacións de Paternidade 2011-2014. Galicia/España

	Número de prestacións				Importe das prestacións (miles de euros)			
	2011	2012	2013	2014	2011	2012	2013	2014
A Coruña	5.624	5.215	5.016	4.831	4.440,47	4.177,84	3.919,65	3.984,46
Lugo	1.143	1.099	1.135	1.139	800,28	819,01	796,84	820,06
Ourense	1.121	1.038	1.067	1.018	800,49	767,13	761,17	760,79
Pontevedra	4.773	4.304	4.142	4.168	3.660,24	3.328,36	3.222,87	3.243,99
Galicia	12.661	11.656	11.360	11.156	9.701,48	9.092,34	8.700,53	8.809,30
España	269.715	245.867	237.988	235.678	225.273,97	208.725,48	198.974,13	201.229,15

Fonte: Ministerio de Empleo e Seguridade Social

Como pode apreciarse (cadro 13.22) o número de prestacións no ano 2014 diminúe lixeiramente co respecto a 2013 e aos tres anos precedentes. Os 11.156 perceptores galegos da prestación de paternidade en 2014 representan o 4,73% do total do Estado e percibiron en 2014, 8 millóns 809 mil euros que supoñen o 4,38% da contía global de España.

13.5.4. Prestacións familiares por fillo a cargo

A prestación familiar por fillo a cargo experimenta, a partir de 1991, unha importante transformación, perdendo o seu carácter de prestación exclusiva da Seguridade Social e pasando a ter carácter universal. O Real decreto-lei 1/2000, do 14 de xaneiro, actualizou a contía das prestacións por fillos menores de 18 anos non discapacitados e por fillos tamén menores discapacitados nun grao igual ou superior ao 33%, establecendo a súa vez dúas novas prestacións de pagamento único: a primeira, é dirixida aos casos de nacemento do terceiro ou posterior fillo e a segunda, para supostos de parto múltiple.

Cadro 13.23

Beneficiarios/as de prestacs. por fillo/a a cargo. Galicia/ España 1993/ 2004-2014

	Total											
	1993	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
A Coruña	31.539	17.116	16.605	15.769	15.287	15.362	15.326	15.646	15.629	15.816	16.582	18.066
Lugo	14.588	6.323	6.087	5.657	5.357	5.388	5.417	5.481	5.376	5.301	5.567	5.922
Ourense	12.597	5.692	5.335	4.972	4.731	4.735	4.735	4.757	4.716	4.701	4.850	5.094
Pontevedra	32.697	16.759	16.688	15.412	14.663	14.743	14.996	15.618	15.747	15.981	17.167	18.859
Galicia	91.421	45.890	44.714	41.810	40.038	40.228	40.474	41.502	41.468	41.799	44.166	47.941
España	1.011.512	694.075	682.904	656.682	630.025	663.777	716.265	791.980	825.888	850.744	913.115	1.002.852

Elaboración propia

Medias anuais, excepto 2014 que é a decembro.

Fonte: Ministerio de Empleo e Seguridade Social

Cadro 13.24

Causantes prestacións por fillo/a a cargo. Galicia/ España 1993/2004-2014

	Total											
	1993	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
A Coruña	58.499	22.690	21.994	20.591	19.858	19.983	19.925	20.390	20.209	20.395	21.530	23.508
Lugo	26.219	8.663	8.345	7.730	7.280	7.364	7.394	7.445	7.233	7.096	7.462	7.950
Ourense	22.697	7.541	7.283	6.730	6.338	6.371	6.348	6.385	6.291	6.213	6.417	6.773
Pontevedra	64.474	23.393	23.117	21.055	20.016	19.890	20.204	21.134	21.079	21.320	22.950	25.123
Galicia	171.889	62.287	60.739	56.106	53.492	53.608	53.871	55.354	54.812	55.024	58.359	63.354
España	2.082.897	1.070.071	1.054.114	1.007.160	957.677	1.015.072	1.097.536	1.220.003	1.264.781	1.297.153	1.392.806	12.526.655

Medias anuais, excepto 2014 que é a decembro.

Fonte: Ministerio de Empleo e Seguridade Social

A Lei 35/2007 de 15 de novembro establece a prestación económica de pagamento único da Seguridade Social por nacemento ou adopción de fillo, consistente no cobro único de 2.500 euros, suprimida con efectos do 1 de xaneiro de 2011.

As prestacións periódicas con certos requisitos, entre eles non percibir ingresos familiares anuais superiores a 11.519,66 consisten no ano 2013:

Fillo ou menor acollido, menores de 18 anos:

1. Fillos ou menores acollidos. Se non esta afectado por unha incapacidade, 291 euros ano, máis un 15% por cada fillo ou menor acollido a partir do segundo.
2. Se está afectado por unha discapacidade en grado igual ou superior ao 33%: 1.000 euros/ano.

A asignación de 500 euros anuais aos menores de 5 anos suprimiuse a partir de 2011.

Fillo maior de 18 anos:

Se está afectado por unha incapacidade,

- 1- En grado igual ou superior ao 65%: 4.390,80 euros /ano.
- 2- En grado igual ou superior ao 75% e precise o concurso doutra persoa para realizar os actos esenciais da vida: 6.586,80 euros/ano

Nos cadros 13.23 e 13.24 recóllense a media anual do número de beneficiarios e causantes da prestación en 1993 e de 2003 a 2013, xunto cos datos a decembro de 2014.

En 2014 hai en Galicia (cadro 13.24) 63.354 fillos con dereito a dita prestación, que corresponden (cadro 13.23) a 47.941 familias, 1,32 fillos por familia. Como pode apreciarse, en 2014, aumentan os causantes e as familias beneficiarias das prestacións. Da análise provincial infírese que é a provincia de Pontevedra onde existe maior número de causantes (25.123), e tamén, a diferenza de 2010, onde existen máis beneficiarios (18.859), ocupa o último lugar Ourense, tanto no número de causantes como de beneficiarios.

13.5.5. Prestacións por desemprego

A prestación de desemprego ten por obxecto garantir a continxencia na que se atopan aqueles/as que, podendo e querendo traballar, perden o seu emprego ou ven reducida a súa xornada ordinaria de traballo.

O desemprego é total cando o traballador/a cesa con carácter temporal ou definitivo na actividade que viña desenvolvendo e vese privado consecuentemente do seu salario. O desemprego é parcial cando o traballador/a ve reducida temporalmente a súa xornada ordinaria de traballo, polo menos nunha terceira parte, sempre que o salario sexa obxecto de análoga redución.

A protección por desemprego estrutúrase nun nivel contributivo e noutro nivel asistencial. O nivel contributivo ten por obxecto proporcionar prestacións substitutivas das rendas salariais deixadas de percibir como consecuencia da perda dun emprego anterior ou da redución da xornada. A duración da prestación por desemprego está en función dos períodos de ocupación cotizados nos 6 anos anteriores á situación legal de desemprego de acordo a unha escala que na actualidade vai dende un mínimo de 120 días de prestación aos que cotizaron un período abranguido entre 360 días, ata 539, a un máximo de 720 días aos que cotizaran máis de 2.160 días.

O nivel asistencial, complementario do contributivo, garante a protección a traballadores/as desempregados/as en condicións determinadas que enumera o artigo 215 da Lei xeral da seguridade social (ter esgotado a prestación por desemprego e ter responsabilidades familiares, ou ben, ser un maior de 45 anos, traballador emigrante retornado, liberado de prisión, etc.).

Doutra banda a partir de 2001 estableceuse, seguindo as directrices sobre o emprego da Unión Europea, a renda activa de inserción, que combina medidas activas con pasivas e vai dirixido a mellorar a capacidade de inserción profesional dos desempregados/as de longa duración. Configúrase como un itinerario de inserción laboral a partir dun compromiso de actividade, cunha titoría individualizada, incorporando ao beneficiario a programas de emprego e/ou formación e co apoio complementario dunha renda como axuda económica.

Poderán ser beneficiarios/as do programa os traballadores/as desempregados/as que teñan cumprida a idade de 45 anos, que acrediten unha minusvalía ou incapacidade, emigrantes retornados, vítimas da violencia doméstica que á súa vez reúnan en cada caso as condicións previstas nas normas específicas de cada un dos colectivos. A renda, cunha duración máxima de once meses, será igual ao 80% do indicador

público de renda de efectos múltiples (IPREM) mensual vixente en cada momento salario mínimo interprofesional vixente, excluída a parte proporcional das dúas pagas extraordinarias.

Cadro 13.25

Beneficiarios/as da Prestación por Desemprego.Galicia/ España. 1993/2004-2014

	1993	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
A Coruña	44.000	30.900	32.600	33.300	33.200	38.500	51.700	58.200	57.400	62.169	60.972	52.552
Lugo	12.900	8.300	8.000	8.100	8.100	9.300	12.500	14.800	14.600	16.601	16.637	14.235
Ourense	16.000	9.600	10.100	9.900	9.900	11.300	14.800	16.800	16.200	17.421	16.741	14.517
Pontevedra	39.700	26.300	27.900	27.900	28.100	35.200	51.300	59.900	58.700	62.449	61.124	53.479
Galicia	112.600	75.100	78.600	79.200	79.300	94.300	130.300	149.700	146.900	158.640	155.474	134.783
España	1.993.000	1.065.100	1.103.900	1.145.600	1.421.000	1.815.000	2.681.000	3.042.700	2.846.000	2.942.061	2.865.153	2.542.977

Nº de beneficiarios/as de 1993 a 2011, en centos, medias anuais
 Fonte: Ministerio de Empleo e Seguridade Social

No cadro 13.25 preséntanse os datos do número de beneficiarios/as da prestación por desemprego. A tendencia incrementista do número de perceptores/as que se experimenta en Galicia de 1990 a 1993 (ver informes de anos anteriores), cun aumento achegado ao 40%, québrase en 1995, cun descenso de 10.825 perceptores, e continúa en 1996, 1997, 1998 e 1999 dun xeito decrecente con 17.293, 10.612, 7.768 e 4.883 beneficiarios/as menos anualmente, respectivamente. Esta tendencia volve a trocarse no ano 2000 e continúa en 2001 e 2002 con aumentos sucesivos, volvendo a diminuír lixeiramente en 2003 no que en media anual establécese en 70.588 beneficiarios/as, en 2004 ten lugar un incremento de 4.700 perceptores/as no ámbito da Comunidade, en 2005 o aumento é de 3.500, en 2006 de 600 e en 2007 de 100 beneficiarios. En 2008 o incremento é moi notorio: 15.000 beneficiarios máis, e moito máis importante é o acadado en 2009: 36.000 en media anual. En 2010 aumenta en 19.400, en 2011 diminúen en 2.800 situándose en 146.900, en 2012 increméntase ata acadar os 158.640 beneficiarios de media anual en Galicia, diminuindo en 3.240 no ano 2013 e 20.691 en 2014, representando en media anual 134.783 beneficiarios da prestación.

A importante diminución de 2014 prodúcese tamén no conxunto de España na contía de 322.176 perceptores. A cifra máis alta, como indican os datos do cadro 13.26 acádase no ano 2010 no que se alcanzan máis de tres millóns de perceptores no conxunto do Estado. A diminución prodúcese nas catro provincias galegas cunha intensidade semellante en proporción á poboación.

Cadro 13.26

Prestación por Desempleo. Gastos/ mes. Galicia/ España Diciembre 2012-2014

	GASTOS/ MES 2014 (miles de euros)				GASTOS/MES	GASTOS/MES
	pensiones Contrib.	subsídios	renta activa de inserción	Total	2012	2013
A Coruña	29.608	10.603	2.122	42.333	59.295	50.686
Lugo	7.106	2.906	580	10.592	15.030	13.305
Ourense	6.663	3.458	631	10.752	14.764	12.797
Pontevedra	25.555	11.593	2.262	39.410	56.314	49.685
Galicia	68.932	28.560	5.595	103.087	145.403	126.473
España(1)	1.248.696	490.768	114.204	1.907.183 (1)	2.645.248	2.295.814

(1) incluídos renta agraria y subsidio eventuais agrarios

Nº de beneficiarios/as e gastos a decembro 2012 e decembro 2013

Fonte: Servicio Público de Empleo. Ministerio de Empleo e Seguridade Social

Os 134.783 beneficiarios/as das prestacións de desemprego (cadro 13.25) supoñen o 5,30% do total español. Por tipo de prestación (cadro 13.26, os datos deste cadro son a decembro de cada ano), a metade dos perceptores galegos o son dunha prestación asistencial (subsidio ou renda activa de inserción), os beneficiarios da prestación contributiva: 57.137 representan o 44,29% do total dos 128.998 perceptores galegos a decembro de 2014. Os 2.417.742 beneficiarios a decembro de 2014 en España distribúense nunha proporción do 40,40% perceptores da prestación contributiva e o 59,60% da asistencial, na que ao subsidio e a renda activa de inserción hai que engadir aos perceptores da renda agraria e o subsidio dos eventuais agrarios. Os gastos mensuais das prestacións por desemprego (cadro 13.27) representan en Galicia en decembro de 2014 máis de 103 millóns 87 mil euros que é un 5,40% do importe total de España.

Cadro 13.27

Prestación por Desempleo. Beneficiarios/as por tipo de prestación. Galicia/ España Diciembre 2012-2014

	BENEFICIARIOS											
	prestacións Contrib. 2012	prestacións Contrib. 2013	prestacións Contrib. 2014	subsidio 2012	subsidio 2013	subsidio 2014	renta activa de inserción 2012	renta activa de inserción 2013	renta activa de inserción 2014	Total Beneficiarios 2012	Total Beneficiarios 2013	Total Beneficiarios 2014
A Coruña	35.438	29.948	23.960	23.358	23.182	21.589	4.261	4.724	4.964	63.057	57.854	50.513
Lugo	9.519	8.343	6.222	6.490	6.453	5.983	1.148	1.222	1.337	17.157	16.018	13.542
Ourense	8.124	7.011	5.694	7.862	7.528	6.897	1.423	1.366	1.442	17.409	15.905	14.033
Pontevedra	32.840	28.493	21.261	26.426	26.237	24.378	4.893	5.180	5.271	64.159	59.910	50.910
Galicia	85.921	73.795	57.137	64.136	63.400	58.847	11.725	12.492	13.014	161.782	149.687	128.998
España(1)	1.403.283	1.221.534	976.785	1.184.349	1.140.367	1.049.903	232.413	250.333	265.098	2.957.378 (1)	2.742.905 (1)	2.417.742 (1)

(1) incluídos renta agraria y subsidio eventuais agrarios

Nº de beneficiarios/as a decembro 2012-2014

Fonte: Servicio Público de Empleo. Ministerio de Empleo e Seguridade Social

13.6. PENSIÓNS DE CARÁCTER NON CONTRIBUTIVO E EXISTENCIAL

A Lei 26/1990, do 20 de decembro, pola que se establecen na Seguridade Social prestacións non contributivas, tratou de realizar unha regulación unitaria das distintas accións dos poderes públicos para integralas nun nivel non contributivo de pensións en favor daqueles cidadáns que se atopan en situación de necesidade protexible e carezan de recursos económicos propios suficientes para a súa subsistencia.

As pensións non contributivas son prestacións periódicas vitalicias ou de duración indeterminada en función da idade ou a incapacidade e a favor daquelas persoas que non cotizaron nunca ou o tempo suficiente para acadar prestacións de nivel contributivo pola realización de actividades profesionais.

Sen embargo, as pensións non contributivas da Lei 26/1990 veñen, en realidade, a substituír, se ben con distinto alcance e maior contía, ás de vellez e enfermidade do Fondo de Asistencia Social (FAS) -que, aínda así e transcorridos vinte e cinco anos da implantación das non contributivas, seguen subsistentes para quen as cobraba, se non opta polas novas- e aos subsidios de garantía de ingresos mínimos e o de axuda de terceiras persoas da Lei de integración social do minusválido (LISMI), nas mesmas condicións que as do FAS.

Por outra banda, a Xunta de Galicia, mediante a Lei 9/1991, do 2 de outubro, de Medidas básicas para a reinserción social, estableceu unha prestación, a Renda de Integración Social (RISGA), co obxecto de garantir un mínimo de subsistencia persoal a cidadáns abrangidos entre os 25 (nalgúns casos de 18) e os 65 anos que, polo tanto, completaría a acción protectora de grupos específicos, terceira idade e incapacitados, coas daquelas persoas que, aínda que tendo idade laboral e sen causa legal de incapacidade física ou psíquica, non teñen recursos mínimos para poder afrontar as necesidades máis urxentes.

Como sinala a propia Lei 9/1991, trátase de establecer unha prestación social destinada a garantir recursos económicos de subsistencia a quen careza deles, así como lograr a súa autonomía e integración normalizada mediante un proxecto personalizado de inserción.

A Xunta de Galicia, ante as críticas de carácter xeralizado sobre a ineficacia desta prestación de cara á loita contra a pobreza e a exclusión social, plasmadas nun informe que o Valedor do Pobo publicou en novembro de 1998, modificou, mediante a Lei 1/1999, do 5 de febreiro, algúns artigos co obxecto de configurala, segundo especifica a exposición de motivos, como unha verdadeira renda familiar, flexibilizar os requisitos esixidos e axilizar o procedemento. Posteriormente por lei 16/2013, de 29 de decembro modificouse de novo a Lei 9/1991, adquirindo o perfil que rexe na actualidade. As contías en 2013 oscilan entre 364,90 euros mensuais as persoas perceptoras cunha antigüidades superior a catro anos (correspóndese co importe da pensión non contributiva) a 399,38 para cada perceptor individual sen conviventes, aumentando de acordo co número de persoas que convivan ata as 601,73 euros con cinco conviventes, nos casos de antigüidade inferior a 4 anos.

As pensións do Fondo de Asistencia Social (FAS) son axudas económicas de carácter periódico a favor de anciáns e de enfermos ou inválidos para o traballo. A contía mensual destas pensións foi en 2014 de 149,86 euros mensuais, en 14 pagas.

As pensións do FAS despois dun descenso moi acusado xa son absolutamente residuais, como consecuencia da implantación das novas pensións non contributivas (mellor dotadas economicamente), ás que deben acceder os novos peticionarios, e que ademais teñen dereito de opción os beneficiarios das do FAS sempre que reúnan os requisitos.

En 2014, xa non se computan pensionistas do FAS na Comunidade Autónoma dos 5.789 que existen no total español.

Continúa tamén en 2014 o proceso de diminución do número de prestacións derivadas da LISMI (cadro 13.29) pola posta en vigor, a partir de 1991, das pensións non contributivas. A acción protectora da lei comprende:

- Asistencia sanitaria e prestación farmacéutica.
- Rehabilitación médico-funcional e recuperación profesional.
- Medidas de integración social.
- Subsidio de garantía de ingresos mínimos.
- Subsidio por axuda de terceira persoa.
- Subsidio de mobilidade e compensación por gastos de transporte.

A contía do subsidio de garantía de ingresos mínimos foi en 2014 de 149,86 euros mes e o de axuda de terceira persoa, e de mobilidade e compensación por gastos de transporte de 62,90 euros. Non obstante, no caso que o beneficiario do subsidio de garantía de ingresos mínimos perciba unha prestación económica análoga, a contía do subsidio reducirase nunha cantidade igual o importe daquela prestación.

Cadro 13.28

Beneficiarios das prestacións da LISMI. Por provincias. Galicia/España. 1991/2008-2014

		A Coruña	Lugo	Ourense	Pontevedra	Galicia	España
Subsidio de garantía ingresos mínimos	1991	7.309	1.956	2.645	8.215	20.125	251.092
	2008	439	66	132	518	1.155	28.728
	2009	383	57	116	450	1.006	24.927
	2010	332	46	96	382	856	21.424
	2011	264	29	74	299	666	17.007
	2012	249	26	68	274	617	15.603
	2013	209	23	60	240	532	13.364
	2014	169	17	51	196	433	11.143
Subsidio axuda de terceira persoa	1991	3.337	798	888	3.074	8.097	91.560
	2008	90	17	10	84	201	3.391
	2009	76	15	9	68	168	2.879
	2010	63	13	7	54	137	2.446
	2011	52	8	5	41	106	1.827
	2012	51	7	4	36	98	1.657
	2013	42	6	3	27	78	1.379
	2014	36	4	2	20	62	1.144
Subsidio de mobil. compen- por pagos de transporte	1991	1.818	104	117	852	2.891	38.769
	2008	132	25	3	61	221	2.845
	2009	119	26	2	26	173	2.460
	2010	108	24	2	12	146	2.189
	2011	96	19	2	10	127	1.766
	2012	88	19	2	8	117	1.667
	2013	79	18	2	6	105	1.554
	2014	67	13	1	6	87	1.456
Asistencia sanitaria e prestación farmacéutica	1991	3.664	395	782	3.525	8.366	56.140
	2008	189	35	229	426	879	13.893
	2009	165	40	234	416	855	13.274
	2010	147	45	240	253	685	12.259
	2011	130	48	245	238	661	11.216
	2012	125	47	241	239	652	10.874
	2013	117	43	110	165	435	9.718
	2014	96	37	74	61	268	8.269
Total	1991	11.410	2.463	3.556	11.482	28.911	329.792
	2008	724	119	362	927	2.132	43.891
	2009	641	115	352	824	1.932	39.317
	2010	564	108	337	592	1.601	34.687
	2011	475	90	322	500	1.387	29.040
	2012	449	86	311	480	1.326	27.262
	2013	392	78	171	376	1.017	23.865
	2014	368	71	128	283	850	22.012

Elaboración propia

(1)A Lei 26/1990, do 20 de decembro, pola que se establecen na Seguridade Social prestacións non contributivas, suprime estes subsidios pero seguen cobrándoos os que os percibían con anterioridade á entrada en vigor da lei, agás que os interesados pasen a percibir unha pensión non contributiva.

medias anuais agás 1991, 2011 e 2014 que son a Decembro

A suma de cada unha das rúbricas dos beneficiarios, segundo a clase de prestación, non coincide necesariamente co total de beneficiarios, xa que un mesmo beneficiario pode recibir máis dunha prestación.

Fonte: Ministerio de Empleo e Seguridade Social

Os 850 beneficiarios da LISMI en Galicia a decembro de 2014, representan o 3,86% dos 22.012 pensionistas españois. O número de beneficiarios na provincia da Coruña foi 368, 283 en Pontevedra, 71 en Lugo e 128 en Ourense.

Cadro 13.29

Pensións non contributivas. Por provincias. Galicia/España. 1994/2011-2014

	Invalidez					Xubilación					Total				
	1994	2011	2012	2013	2014	1994	2011	2012	2013	2014	1994	2011	2012	2013	2014
A Coruña	5.179	6.575	6.381	6.224	5.992	7.406	11.925	11.683	11.460	11.030	12.585	18.500	18.064	17.684	17.022
Lugo	1.406	1.876	1.839	1.777	1.733	1.437	3.579	3.478	3.379	3.285	2.843	5.455	5.317	5.155	5.018
Ourense	2.909	2.488	2.426	2.368	2.270	2.312	4.116	4.041	3.958	3.807	5.221	6.605	6.467	6.326	6.077
Pontevedra	3.764	6.321	6.234	6.142	6.021	4.133	9.050	8.797	8.618	8.570	7.897	15.370	15.031	14.760	14.591
Galicia	13.258	17.260	16.880	16.511	16.016	15.288	28.670	27.999	27.415	26.692	28.546	45.930	44.879	43.926	42.708
España	114.487	194.712	194.876	195.478	196.934	154.486	254.295	251.549	250.815	253.702	268.973	449.006	446.425	446.292	450.636

Elaboración propia

Medias anuais 1994 e de 2011 a 2013. Os datos de 2014 son a decembro.

Fonte: Ministerio de Emprego e Seguridade Social

As pensións non contributivas que como apuntabamos anteriormente establécense para aquelas persoas que non cotizaron nunca ou o tempo suficiente para alcanzar a prestación de nivel contributivo, poden obterse por estar en situación de invalidez-minusvalía igual ou superior ao sesenta e cinco por cento ou en idade de xubilación (ter cumpridos os sesenta e cinco anos de idade), ademais doutros requisitos como carecer de rendas ou ingresos suficientes. O importe mensual das prestacións non contributivas estableceuse para 2014 en 365,90 euros, aboándose dúas pagas extraordinarias da mesma contía os meses de xuño e novembro. No caso de invalidez igual ou superior ao 75%, se precisase do concurso doutra persoa a contía incrementase con un complemento do 50%.

No cadro 13.29 observamos que en 2014 produciuse en Galicia unha diminución de 1.218 pensionistas beneficiarios de prestacións non contributivas. A partir de 1996 (ver informes anteriores) o número de beneficiarios de pensións non contributivas de invalidez supera aos de xubilación, aínda que nos últimos anos, dende o 2000, medraron máis os pensionistas de xubilación. En 2014, en Galicia, as pensións de invalidez descenden en 495 e as de xubilación en 723. Non obstante, estas en número de 26.692 constitúen as maioritarias. Por provincias o colectivo da provincia da Coruña, con 17.022 pensionistas, representa o 39,85% do total galego. En sentido oposto, na provincia de Lugo soamente existen 5.018 pensionistas desta modalidade, que constitúen o 11,75% do total de Galicia.

Cadro 13.30

**Pensións non contributivas da Seguridade Social.
Por comunidade autónomas. 1997/2007-2014**

	Total núm. pensionistas								
	1997	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Andalucía	94.445	108.198	106.064	104.955	104.104	102.924	101.768	101.707	102.447
Aragón	12.123	9.139	8.679	8.338	8.093	7.923	7.762	7.701	7.631
Asturias	10.618	10.917	10.526	10.056	9.813	9.729	8.565	9.489	9.300
Baleares	7.270	7.878	7.749	7.655	7.621	7.638	7.590	7.509	7.647
Canarias	34.188	42.204	42.275	42.341	42.258	42.160	42.603	42.714	43.005
Cantabria	5.616	6.223	6.164	6.143	6.163	6.181	6.309	6.424	6.609
C. A Mancha	21.281	22.309	21.709	21.337	21.039	20.798	20.375	20.174	19.902
C. León	27.457	26.085	24.772	23.801	23.150	22.740	22.424	22.386	22.276
Cataluña	49.581	58.679	57.685	56.589	56.194	55.905	56.012	55.659	56.527
C. Valenciana	37.248	47.162	46.376	46.548	46.723	46.656	46.332	46.400	46.952
Extremadura	1.343	16.305	15.977	15.674	15.239	14.868	14.446	14.202	14.282
Galicia⁽¹⁾	46.508	51.657	50.198	48.673	47.275	45.930	44.878	43.925	43.146
Madrid	30.512	33.753	33.406	33.038	32.891	32.846	33.599	34.645	35.722
Murcia	11.798	14.721	14.415	14.192	14.096	13.957	13.923	14.175	14.503
Navarra	3.449	2.979	2.876	2.807	2.711	2.687	2.653	2.635	2.616
País Vasco	10.692	9.850	9.658	9.741	9.949	10.107	10.230	10.449	10.772
A Ríoxa	2.415	1.998	1.895	1.825	1.781	1.763	1.732	1.772	1.807
Ceuta	1.560	1.742	1.746	1.750	1.705	1.702	1.727	1.778	1.756
Melilla	2.400	2.584	2.553	2.571	2.490	2.492	2.498	2.548	2.731
España	410.504	474.383	464.723	458.034	453.295	449.006	445.426	446.292	449.631

Elaboración propia

Media anual.

Fonte: Ministerio de Empleo e Seguridade Social

No cadro 13.30 contéplase o número de pensións non contributivas por comunidades autónomas. Galicia é a cuarta, despois de Andalucía, Cataluña e a Comunidade Valenciana, comunidade con maior número absoluto de pensionistas non contributivos e a segunda, a continuación de Canarias, de maior número porcentual con respecto ao total de habitantes. Os 43.146 perceptores de pensións non contributivas representan o 9,60% do total nacional, moi por riba de comunidades con moito maior número de habitantes como Madrid.

Cadro 13.31

Beneficiarios da Renda de Integración Social (RISGA). Por provincias. Galicia. 1992-2014

	1992	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003
A Coruña	237	635	1.323	1.600	1.633	1.769	1.858	1.850	1.731	1.887	1.825	1.904
Lugo	88	159	283	294	306	364	427	453	426	453	477	540
Ourense	86	190	349	415	438	387	347	382	421	447	529	543
Pontevedra	148	492	803	1.128	1.335	1.407	1.508	1.607	1.578	1.570	1.479	1.515
Galicia	559	1.476	2.758	3.437	3.712	3.927	4.140	4.292	4.156	4.357	4.310	4.499
	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	
A Coruña	1.844	1.785	1.769	1.700	1.717	1.654	1.528	1.500	1.638	2.532	2.345	
Lugo	464	424	427	403	405	492	468	500	725	990	1.169	
Ourense	559	612	635	600	658	730	779	835	1.079	1.361	1.445	
Pontevedra	1.306	1.324	1.334	1.399	1.570	1.920	2.213	2.285	3.276	4.417	4.205	
Galicia	4.173	4.145	4.165	4.102	4.350	4.796	4.988	5.120	6.718	9.300	9.164	

Elaboración propia
 Datos a 31 de decembro
 Fonte: Xunta de Galicia

Se ben descenden lixeiramente en 2014 (cadro 13.31) despois dos fortes incremento de 2012 e singularmente en 2013, o número de beneficiarios/as da renda de integración social (RISGA) en Galicia acadan os 9.164 beneficiarios, practicamente o dobre de 2008. A diminución con respecto o ano precedente ten lugar nas provincias da Coruña (187) e Pontevedra (212), pola contra en Lugo medran en 179 e en Ourense en 84. Hai que destacar o elevado número de beneficiarios/as na provincia de Pontevedra (4.205), que case duplica o número dos da Coruña mentres que a de Lugo (1.169), que increméntase máis do dobre de 2011, constitúe a de inferior colectivo de beneficiarios/as.

Cadro 13.32

Importe medio y total pagos RISGA. 2012-2014

	Importe medio Mensual(1) 2012	Importe medio Mensual(1) 2013	Importe medio Mensual(1) 2014	Total neto 2012	Total neto 2013	Total neto 2014
A Coruña	405,09	405,39	548,97	7.489.165	10.299.215	12.236.151
Lugo	377,89	378,95	446,75	2.682.624	3.736.459	4.784.688
Ourense	374,33	378,36	454,97	4.462.403	5.492.650	6.529.649
Pontevedra	387,41	388,29	420,17	12.197.265	17.269.548	20.499.662
Galicia	388,59	390,50	462,01	26.831.457,00	36.797.872,00	44.050.150,00

Elaboración propia
 (1) Importe medio por beneficiario. Datos de decembro de cada ano
 Fonte: Xunta de Galicia

No cadro 13.32 contéplanse o importe medio da prestación do RISGA en cada unha das provincias galegas, na que a contía maior corresponde á provincia da Coruña e a menor á de Ourense. O RISGA supón un desembolso de máis de 44 millóns de euros no ano 2014, dos que case a metade corresponde á provincia de Pontevedra.

No cadro 13.33 inclúese o conxunto de prestacións periódicas de carácter asistencial en Galicia: as derivadas da LISMI; as do FAS, ata 2013; as non contributivas da Seguridade Social; e as do RISGA, todas elas sen base contributiva previa.

Cadro 13.33

Conxunto das prestacións periódicas de carácter asistencial. Por provincias.
Galicia. 1992/2008-2014

		A Coruña	Lugo	Ourense	Pontevedra	Galicia
LISMI	1992	11.154	2.091	2.825	10.776	26.846
	2008	724	119	362	927	2.132
	2009	641	115	352	824	1.932
	2010	564	108	337	592	1.601
	2011	475	90	322	500	1.387
	2012	449	86	311	480	1.326
	2013	392	78	171	376	1.017
	2014	368	71	128	283	850
	2014(1)					
Asistenciais	1992	13.084	3.985	3.785	7.863	28.717
	2008	12	10	22	19	63
	2009	8	8	16	14	46
	2010	6	7	12	11	36
	2011	4	6	10	9	29
	2012	3	3	6	7	19
	2013	1	3	2	6	12
	2014					
	2014(1)					
Non contributivas	1992	4.341	1.067	2.755	3.074	11.237
	2008	20.598	5.867	7.227	16.506	50.198
	2009	19.808	5.763	7.031	16.072	48.674
	2010	19.090	5.594	6.834	15.758	47.276
	2011	18.213	5.410	6.523	15.210	45.356
	2012	18.064	5.317	6.467	15.031	44.879
	2013	17.684	5.155	6.326	14.760	43.925
	2014	17.022	5.018	6.077	14.591	42.708
	2014(1)					
RISGA	1992	237	88	86	148	559
	2008	1.717	405	658	1.570	4.350
	2009	1.654	492	730	1.920	4.796
	2010	1.528	468	779	2.213	4.988
	2010	1.500	500	835	2.285	5.120
	2012	1.637	725	1.079	3.276	6.717
	2013	2.532	990	1.361	4.417	9.300
	2014	2.345	1.169	1.445	4.205	9.164
	2014(1)					
Total	1992	28.816	7.231	9.451	21.861	67.359
	2008	23.051	6.401	8.269	19.022	56.743
	2009	22.111	6.378	8.129	18.830	55.448
	2010	21.188	6.177	7.962	18.574	53.901
	2011	20.192	6.006	7.690	18.004	51.892
	2012	20.153	6.131	7.863	18.794	52.941
	2013	20.609	6.226	7.860	19.559	54.254
	2014	19.735	6.258	7.650	19.079	52.722
	2014(1)					

Elaboración propia

(1) En 2014 ya no hay beneficiarios

Fonte: Ministerio de Empleo e Seguridade Social e Xunta de Galicia

Como xa dicíamos anteriormente, continúa a diminución, durante 2014, das pensións da LISMI e do FAS, e tamén neste ano as non contributivas. A partir de 1994 aparecen as pensións non contributivas como as máis importantes numericamente, representando en 2014 o 81% do conxunto das asistenciais. As

prestacións da Renda de Integración Social, en número de 9.164, a decembro de 2014, experimentan un importantísimo incremento nos tres últimos anos e pasan a representar un 17,38% do total.

En 2014 diminúe o número do conxunto global destas prestacións en Galicia, diminución que ten lugar fundamentalmente na Coruña e Pontevedra, por mor do aumento das prestacións do RISGA e contributivas. Dos 52.722 perceptores destas pensións de base asistencial un 37,943% pertencen á provincia da Coruña; un 36,19% a Pontevedra; un 14,51% a Ourense e un 11,87% a Lugo.

13.7. DEPENDENCIA

A Lei de Autonomía Persoal e Atención ás persoas en situación de Dependencia recoñece, a partir de 2007, un novo dereito á cidadanía en España que se caracteriza por ser universal e subxectivo e permitirá que as persoas que non poidan valerse por se mesmas, sexan atendidas polo Estado a través da garantía dunha serie de prestacións ofrecidas tanto en forma de servizos como de remuneración económica.

A lei contempla a creación dun Sistema Nacional de Dependencia, que constitúe o cuarto pilar do Estado do Benestar, tras o sistema nacional de saúde, o sistema educativo e o sistema de pensións.

A lei clasifica as situacións de dependencia en tres grados: moderada, severa e gran dependencia.

As prestacións de atención á dependencia poderán ter natureza de servizos e de prestacións económicas, tendo os primeiros carácter prioritario.

Cadro 13.34

Beneficiarios con prestación do Sistema de
Dependencia en relación coa poboación a 31-12-2014

Ambito Territorial	Poboación	Beneficiarios con dereito a prestación	% beneficiarios / poboación
Andalucía	8.402.305	163.348	1,94
Aragón	1.325.385	17.076	1,29
Asturias	1.061.756	15.354	1,45
Baleares	1.103.442	11.483	1,04
Canarias	2.104.815	23.196	1,10
Cantabria	588.656	13.774	2,34
C. León	2.494.790	62.047	2,49
C. A Mancha	2.078.611	36.322	1,75
Cataluña	7.518.903	125.821	1,67
C. Valenciana	5.004.844	41.809	0,84
Extremadura	1.099.632	21.697	1,97
Galicia⁽¹⁾	2.748.695	39.004	1,42
Madrid	6.454.440	90.038	1,39
Murcia	1.466.818	27.029	1,84
Navarra	640.790	8.454	1,32
País Vasco	2.188.985	41.049	1,88
A Ríoxa	319.002	6.320	1,98
Ceuta e Melilla	169.472	1.899	1,12
España	46.771.341	745.720	1,59

Cifras INE de poboación a 01/01/2014.

Fonte: IMSERSO

Cadro 13.35

Beneficiarios e prestacións do Sistema de Dependencia a 31-12 2014

Ámbito Territorial	Beneficiarios con dereito a prestación	Prev.Dep. e Prom. A. persoal	Teleasistencia	Axuda a domicilio	Centros de día/noite	Atención residencial	P.E. vinculada ao servizo	P.E. cuidados familiares	P.E. asistencia persoal	TOTAL	Ratio prest.por persoa beneficiaria
Andalucía	163.348	0	53.153	46.023	13.006	21.507	2.781	83.661	10	220.141	1,35
Aragón	17.076	0	0	0	1.146	3.428	3.694	8.815	0	17.083	1,00
Asturias	15.354	11	731	1.805	1.751	2.898	1.904	7.399	2	16.501	1,07
Baleares	11.483	21	0	140	947	1.983	579	7.950	0	11.620	1,01
Canarias	23.196	39	492	9.453	3.527	3.444	1.208	5.656	0	23.819	1,03
Cantabria	13.774	0	804	886	1.319	4.116	0	7.940	1	15.066	1,09
C. León	62.047	8.052	3.860	10.648	6.173	7.492	19.159	21.893	155	77.432	1,25
C. La Mancha	36.322	2.456	5.334	6.987	2.140	9.750	2.356	19.348	10	48.381	1,33
Cataluña	125.821	3.590	15.116	17.779	8.746	20.610	10.798	90.486	15	167.140	1,33
C. Valenciana	41.809	268	8.263	0	5.180	9.743	3.679	21.518	4	48.655	1,16
Estremadura	21.697	668	1.351	577	1.302	4.230	8.123	7.691	2	23.944	1,10
Galicia	39.004	567	1.225	11.107	5.731	7.317	5.046	10.865	80	41.938	1,08
Madrid	90.038	3.711	17.469	19.595	12.747	21.815	9.603	28.937	31	113.908	1,27
Murcia	27.029	2.939	4.618	76	3.292	3.529	1.188	18.671	0	34.313	1,27
Navarra	8.454	69	882	563	265	1.793	1.086	5.302	1	9.961	1,18
País Vasco	41.049	66	833	4.490	5.175	10.264	1.790	23.808	1.572	47.998	1,17
A. Ríoxa	6.320	654	1.150	1.977	798	1.284	636	3.196	0	9.695	1,53
Ceuta e Melilla	1.899	199	289	491	48	143	6	1.212	0	2.388	1,26
España	745.720	23.310	115.570	132.597	73.293	135.346	73.636	374.348	1.883	929.983	1,25

Fonte: IMSERSO

O catálogo de Servizos comprende os seguintes servizos sociais de promoción da autonomía persoal e de atención á dependencia:

- Servizos de prevención das situacións de dependencia e os de promoción da autonomía persoal.
- Servizo de Teleasistencia.
- Servizo de axuda a domicilio
- Coidados persoais
- Servizo de Centro de día e de noite
- Servizo de atención residencial.

As prestacións económicas poden ser de tres tipos:

- Prestación económica vinculada ao servizo
- Prestacións económicas para coidados no entorno familiar
- Prestación económica de asistencia persoal.

As contías das prestacións económicas fíxanse polo Consello Territorial do Sistema e as aproba o Goberno. Se ten en conta a capacidade económica a efectos de determinar a contía individual das prestacións económicas.

No cadro 13.35 contéplase por Comunidades Autónomas o número de beneficiarios con dereito a prestación por cada un dos seus tipos, xunto a “ratio” de número de prestacións por persoa beneficiaria. As prestacións por coidados familiares constitúen no conxunto do Estado as prestacións máis numerosas, a 31-12-2014, o 40,25%. Na Comunidade galega dita prestación supón o 25,91% das prestacións e a axuda a domicilio é a primeira por número de beneficiarios: 11.107 que representan o 26,48%. Segue en importancia numérica en Galicia as de atención residencial (7.317), que constitúen o 17,45%. No conxunto do Estado teñen maior preponderancia, despois das de coidados familiares, as de atención residencial, o

14,55%, e a continuación tamén en cifras semellantes, as de axuda a domicilio (14,26%) e de teleasistencia (12,42%).

No cadro 13.34 contémpanse os datos do número de beneficiarios con dereito a prestación en relación coa poboación de cada unha das comunidades autónomas e do conxunto de España. Como pode apreciarse, Galicia está 17 décimas por baixo da media estatal en beneficiarios, cun número a 31-12-2014 de 39.004 perceptores de prestacións do Sistema.

Os graves problemas económicos retardan a implantación definitiva do Sistema e como consecuencia da crise han propiciado reformas e recortes. En xullo de 2012 o Goberno Central endureceu os requisitos de acceso ás prestacións, para o cálculo da parte dos servizos que debe copagar o usuario, implántase tamén un novo sistema, no que entran en xogo outros factores ademais da renda, como o patrimonio. As prestacións rebaixan un 15% en termos xerais a súa contía, modificando o importe das prestacións da maioría dos dependentes recoñecidos con anterioridade á dita data ao unificar os dous subniveis nos que estaba dividido cada un dos graos da dependencia: leves, moderados e grandes dependentes. O perceptor mantén o grao que tiña recoñecido, pero ao desaparecer estes subniveis, cada un redúcese a unha cifra única, penalizando á maioría dos beneficiarios.

13.8.CONXUNTO DE PRESTACIÓNS E GASTOS DE PROTECCIÓN SOCIAL

Ofrecemos como peche deste capítulo un cadro sinóptico (13.36) no que se contempla as contías numéricas e de gastos das distintas prestacións de protección social (pensións contributivas, non contributivas, desemprego, de familiares a cargo e outras) en Galicia e España, a xaneiro de 2015, e a súa relación coa poboación total dos territorios.

Cadro 13.36

Conxunto de Prestacións e Gastos de Protección Social en relación coa poboación total. Galicia/ España. Xaneiro 2015

Prestacións	Prestacións de beneficiarios						Gasto de Prestacións en euros					
	dato xaneiro 2015		variación relativa		Prestacións sobre		dato xaneiro 2015		variación relativa		Gasto sobre	
	nº de beneficiarios		interanual		poboación total		importe do gasto		interanual		poboación total	
	Galicia	España	Galicia	España	Galicia	España	Galicia	España	Galicia	España	Galicia	España
Pensións contributivas	750.817	9.282.732	0,9	1,4	27,32	19,85	556.722.125	8.164.321.928	2,7	3,1	202,54	174,56
Incapac. Permanente	68.543	928.967	-1,1	-0,3	2,49	1,99	55.657.163	855.439.490	-0,1	0,5	20,25	18,29
Xubilación	465.392	5.621.781	1,1	1,8	16,93	12,02	390.345.359	5.685.207.124	3,4	3,9	142,01	121,55
Víuvez	187.287	2.356.966	0,5	0,5	6,81	5,04	99.341.053	1.479.759.767	1,6	1,5	36,14	31,64
Orfandade	23.743	336.331	5,3	6,6	0,86	0,72	8.633.706	124.062.546	4,7	6,1	3,14	2,65
Favor Familiar	5.852	38.687	2,2	1,7	0,21	0,08	2.744.845	19.853.000	3,1	3,3	1,00	0,42
Pensións non contributivas	42.762	452.108	- 1,8	1,0	1,56	0,97	15.839.753	168.168.459	-1,8	1,4	5,76	3,60
Xubilación	26.709	253.361	-1,6	1,1	0,97	0,54	9.586.443	89.753.249	-1,3	1,4	3,49	1,92
Invalidez	16.053	198.747	-2,1	0,9	0,58	0,42	6.253.311	78.415.210	-2,7	1,3	2,28	1,68
Prest. Por desemprego	129.667	2.416.786	-15,9	-13,8	4,72	5,17	109.210.000	1.960.731.000	-18,2	-17,7	39,73	41,92
nivel contributivo	56.550	969.148	-25,2	-22	2,06	2,07	74.383.000	1.296.560.000	-22,8	-22,3	27,06	27,72
nivel asistencial	75.892	1.447.638	-6,9	-7,4	2,66	3,10	34.827.000	664.171.000	-6,4	-6,9	12,67	14,20
Prest. familiares por fillo a cargo	14.709	180.588	1,1	2,1	0,54	0,39	6.352.928	79.517.373	1,2	2,2	2,31	1,70
Outras prestacións (1)	588	18.532	-13	-13,3	0,02	0,04	74.173	2.555.416	-12,9	-13,3	0,03	0,06
TOTAL	938.543	12.350.746	-1,9	-2	34,15	26,41	688.198.979	10.375.294.176	-1,4	-1,6	250,37	221,84

Elaboración propia

(1) Outras prestacións: Lismi e pensións asistenciais. Non incluídas as comunidades autónomas de Navarra e País Vasco

Fonte: Ministerio de Empleo e Seguridade Social

Os 938.543 beneficiarios das prestacións sociais, en xaneiro de 2015, en Galicia, supoñen o 34,15% do total da poboación no territorio galego, porcentaxe que é 7,74 puntos máis elevado co correspondente ao total do Estado. A porcentaxe galega é maior nas pensións contributivas, non contributivas e familiares por fillo a cargo, pero lixeiramente máis baixas en desemprego e no epígrafe doutras prestacións.

No referente aos gastos, os preto de 688 millóns 200 mil euros que supoñen o importe destas prestacións no mes de xaneiro de 2015, representan en Galicia unha contía de 250,37 euros por persoa, computando o total da poboación da Comunidade Autónoma. En España o desembolso de 10.375 millóns de euros equivale a un gasto de 221,84 euros por habitante, 28,53 euros menos ca “ratio” galega. A diferenza maior no gasto por persoa o constitúe o relativo ás pensións contributivas, non contributivas e prestacións familiares por fillo a cargo, mentres que nas prestacións por desemprego a porcentaxe galega é lixeiramente menor.

Eleccións sindicais

14

Neste apartado reflíctese a representación sindical das e dos traballadores e, como é lóxico, para isto analízanse os resultados das eleccións celebradas e as continxencias dos procesos electorais desenvolvidos na Comunidade Autónoma Galega.

Dado que para facer unha primeira análise da representatividade sindical das e dos traballadores non sería suficiente o exame dos datos referidos ó período de 2014 ó que se contrae este informe, compre contemplar, ademais, un período máis amplo que abrangue desde o último proceso electoral, sen prexuízo de facer referencia ó desenvolvemento concreto dese ano.

Entrando no exame concreto do ano 2014, pódese observar nos cadros 14.1 e 14.2 que se rexistraron un total de 959 actas de procesos electorais e foron elixidos 2.419 representantes. Deles, 699 corresponderon a UGT, 636 a CIG y 602 a CCOO, sendo elixidos tamén outros 486 representantes.

Cadro 14.1

Distribución provincial dos avisos previos, actas rexistradas, representantes elixidos segundo as actas rexistradas e porcentaxe dos/as representates elixidos/as, desde o 1 de xaneiro de 2014 ao 31 de decembro de 2014, sobre o total de representantes elixidos/as, desde o 1 de xaneiro de 2014 ao 31 de decembro de 2014

Provincia	Nº de avisos previos presentados	Nº de actas rexistradas	Representantes elixidos	Porcentaxe de representates elixidos sobre o total
A Coruña	474	351	871	36,01
Lugo	142	91	209	8,64
Ourense	227	139	335	13,85
Pontevedra	508	378	1.004	41,50
Totais	1.351	959	2.419	100,00

Fonte: Consellería de Traballo e Benestar. Dirección Xeral de Traballo e Economía Social

Cadro 14.2

Representantes elixidos/as sobre as actas rexistradas, por sindicatos, no ano 2014

Sindicato	A Coruña	Lugo	Ourense	Pontevedra	Totais	%
UXT	224	71	109	295	699	28,85
CIG	237	29	95	275	636	26,25
CC.OO	208	61	69	264	602	24,85
Outros	205	48	62	171	486	20,06
Totais	874	209	335	1.005	2.423	100,00

Fonte: Consellería de Traballo e Benestar. Dirección Xeral de Traballo e Economía Social

No período dos últimos 4 anos, desde 1 de xaneiro de 2011 a 31 de decembro de 2014, rexistráronse 6.508 actas (cadro 14.3) das cales 4.415 corresponderon a centros de traballo de hasta 30 traballadores (cadro 14.4). Neste mesmo período emitíronse 276.204 votos (cadro 14.5)

Cadro 14.3

Distribución provincial dos avisos previos e os datos obtidos sobre as actas rexistradas, desde o 1 de xaneiro de 2011 ao 31 de decembro de 2014

	Nº de avisos previos presentados	Nº de actas rexistradas
A Coruña	2.791	2.555
Lugo	921	821
Ourense	765	737
Pontevedra	2.585	2.395
Totais	7.062	6.508

Fonte: Consellería de Traballo e Benestar. Dirección Xeral de Traballo e Economía Social

Cadro 14.4

Distribución provincial do número de actas rexistradas segundo o tamaño do centro de traballo, desde o 1 de xaneiro de 2011 ao 31 de decembro de 2014

	Ata 30 trab.	De 31-49 trab.	50-100 trab.	101-250 trab.	251-500 trab.	501-750 trab.	751-1000 trab.	1001-5000 trab.	> de 500 trab.	TOTAL
A Coruña	1657	305	324	178	47	18	5	18	3	2.555
Lugo	606	84	72	37	10	5	2	5	0	821
Ourense	512	79	84	38	12	8	0	4	0	737
Pontevedra	1640	292	273	124	36	12	7	8	3	2.395
Total	4.415	760	753	377	105	43	14	35	6	6.508

Fonte: Consellería de Traballo e Benestar. Dirección Xeral de Traballo e Economía Social

Cadro 14.5

Características dos votos emitidos, no período comprendido dende o 1 de xaneiro de 2011 ao 31 de decembro de 2014

	A candidaturas	Nulos	En branco	Total votos	%
A Coruña	109.437	1.872	5.822	117.131	42,41
Lugo	27.797	321	1.157	29.275	10,60
Ourense	27.369	358	1.119	28.846	10,44
Pontevedra	94.857	1.247	4.848	100.952	36,55
Total Galicia	259.460	3.798	12.946	276.204	100,00

Fonte: Consellería de Traballo e Benestar. Dirección Xeral de Traballo e Economía Social

Como resultado do rexistrado nesas actas electorais, elixíronse un total de 16.957 representantes con mandato en vigor a 31 de decembro de 2014. No cadro 14.6 exprésanse as porcentaxes de distribución provincial.

Cadro 14.6

Distribución provincial dos representantes elixidos segundo as actas rexistradas, desde o 1 de xaneiro de 2011 ao 31 de decembro de 2014, sobre o total de representantes elixidos/as en Galicia

Provincia	Representantes elixidos	Porcentaxe de representantes elixidos sobre o total %
A Coruña	7.111	41,94
Lugo	1.905	11,23
Ourense	1.904	11,23
Pontevedra	6.037	35,60
Totais	16.957	100,00

Fonte: Consellería de Traballo e Benestar. Dirección Xeral de Traballo e Economía Social

Analizando os resultados dos procesos electorais en Galicia durante este período de catro anos e, tendo en conta os representantes con mandato en vigor a 31 de decembro de 2014 segundo a data de rexistro das actas (cadro 14.7), pódese ver que a central sindical UGT, cun 29,99% do total, é a que obtivo maior número de representantes (5.086), seguida de CC.OO e CIG con 28,01% e 26,81%, respectivamente (4.750 y 4.547 representantes), acadando un total de 2.574 o resto das centrais sindicais e grupos de traballadores cun 15,18%.

Cadro 14.7

Resultados das centrais sindicais máis representativas, segundo a data de rexistro das actas, dende o 1 de xaneiro de 2011 ao 31 de decembro de 2014

Sindicato	A Coruña	Lugo	Ourense	Pontevedra	Totais	%
UGT	2.160	628	626	1.672	5.086	29,99
CC.OO.	1.975	557	497	1.721	4.750	28,01
CIG	1.918	348	394	1.887	4.547	26,81
Outros	1.058	372	387	757	2.574	15,18
Totais	7.111	1.905	1.904	6.037	16.957	100,00

Representantes elixidos/as na Comunidade Autónoma de Galicia segundo a data de votación, do 1 de xaneiro de 2011 ao 31 de decembro de 2014

Sindicato	Número	%
UGT	5.386	29,83
CC.OO.	5.188	28,74
CIG	4.835	26,78
Outros	2.644	14,65
Totais	18.053	100,00

Fonte: Consellería de Traballo e Benestar. Dirección Xeral de Traballo e Economía Social

Cadro 14.7.a

Distribución provincial dos representantes elixidos/as segundo as actas rexistradas, desde o 1 de xaneiro de 2011 ao 31 de decembro de 2014, sobre o total de representantes elixidos/as en Galicia

Provincia	Representantes elixidos/as	Porcentaxe de representantes elixidos/as sobre o total
A Coruña	7.111	41,94%
Lugo	1.905	11,23%
Ourense	1.904	11,23%
Pontevedra	6.037	35,60%
Totais	16.957	100,00%

Fonte: Consellería de Traballo e Benestar. Dirección Xeral de Traballo e Economía Social

Tras separar por provincias (cadro 14.8) os resultados anteriormente referidos a Galicia, pódese observar que a central sindical UGT obtén a maior porcentaxe de representantes na Coruña, Lugo e Ourense, mentres que na provincia de Pontevedra a CIG ocupa o primeiro lugar.

Cadro 14.8

Representantes elixidos/as por provincias, segundo a data de rexistro das actas, desde o 1 de xaneiro de 2011 ao 31 de decembro de 2014

A Coruña

Sindicatos	Nº	%
UGT	2.160	30,38
CC.OO	1.975	27,77
CIG	1.918	26,97
Outros	1.058	14,88
Totais	7.111	100,00

Lugo

Sindicatos	Nº	%
UGT	628	32,97
CC.OO	557	29,24
CIG	348	18,27
Outros	372	19,53
Totais	1.905	100,00

Ourense

Sindicatos	Nº	%
UGT	626	32,88
CC.OO	497	26,10
CIG	394	20,69
Outros	387	20,33
Totais	1.904	100,00

Pontevedra

Sindicatos	Nº	%
UGT	1.672	27,70
CC.OO	1.721	28,51
CIG	1.887	31,26
Outros	757	12,54
Totais	6.037	100,00

Fonte: Consellería de Traballo e Benestar. Dirección Xeral de Traballo e Economía Social

No cadro 14.9 se ofrece unha comparativa entre os dous períodos dos representantes elixidos de cada unha das centrais sindicais.

Cadro 14.9

Comparativa, a nivel provincial, dos/as representantes elixidos/as entre o período actual (01.01.11 ao 31.12.14) e o período anterior (01.01.10 ao 31.12.13)

Provincia	CENTRAIS SINDICAIS									
	CC.OO		U.G.T.		C.I.G.		OUTROS		TOTAIS POR PROVINCIAS	
	PA	PRM	PA	PRM	PA	PRM	PA	PRM	PA	PRM
A Coruña	1.975	2.181	2.160	2.277	1.918	2.002	1.058	1.120	7.111	7.580
Lugo	557	607	628	672	348	393	372	374	1.905	2.046
Ourense	497	512	626	647	394	386	387	391	1.904	1.936
Pontevedra	1.721	1.866	1.672	1.768	1.887	2.030	757	752	6.037	6.416
TOTAIS	4.750	5.166	5.086	5.364	4.547	4.811	2.574	2.637	16.957	17.978

PA : Datos do período actual (do 01-01-11 ao 31-12-14)

PRM : Datos referidos ao período electoral anterior (do 01-01-09 ao 31-12-13)

Fonte: Consellería de Traballo e Benestar. Dirección Xeral de Traballo e Economía Social

Nos cadros 14.10 e seguintes se detalla o número de representantes que obtiveron cada un dos sindicatos en Galicia concretando, en consecuencia, as organizacións sindicais e profesionais que teñen representación na Comunidade Autónoma de Galicia a 31 de decembro de 2014, separados por provincias.

Informe da situación sociolaboral de Galicia. 2014

Cadro 14.10

Número total de representantes diferenciado por sexo e por cada organización sindical ou profesional, no ámbito da Comunidade Autónoma de Galicia, segundo as actas rexistradas desde o 1 de xaneiro de 2011 ao 31 de decembro de 2014

Código	Organizacións	Nº de representantes	Homes	Mulleres
14	UNIÓN GENERAL DE TRABAJADORES (UGT)	5.086	3.777	1.309
11	COMISIONES OBRERAS (CC.OO.)	4.750	3.524	1.226
2	CONFEDERACIÓN INTERSINDICAL GALEGA (CIG)	4.547	3.440	1.107
4	CENTRAL SINDICAL INDEP. Y DE FUNCION. (CS-CSI)	561	402	159
15	UNIÓN SINDICAL OBRERA (USO)	407	284	123
99	NON SINDICADOS	356	223	133
820504	FEDER. DE TRAB. INDEP. COMERCIO (FETICO)	277	150	127
820498	FEDER. DE SIND. INDEP. ENSEÑANZA (FSIE)	180	83	97
1	CONFEDERACIÓN GENERAL DEL TRABAJO (CGT)	78	68	10
39	FED. DE A SOC. SINDIC. GRAN ALMACENES (FASGA)	73	61	12
720290	CENTRAL UNITARIA DE TRABALLADORES (CUT)	71	51	20
90	COALICION DE SINDICATOS	58	50	8
720293	UNIÓN SINDICAL DE TRABALLADORES DE GALICIA (USTG)	56	51	5
230001	FEDER. DE SIND. INDEPEND. DE SERVICIOS FINANCIEROS	45	35	10
170001	SINDICATO DE ENFERMERÍA	39	16	23
10	CAJAS (CICA)	34	27	7
720218	SIND. INDEPEND. DE TRABAJADORES-FSI (SIT-FSI)	27	19	8
170003	ANPE-SINDICATO INDEPENDIENTE	26	14	12
720305	CENTRAL OBRERA GALEGA (COG)	25	20	5
820811	UNIÓN SIND. DE AUXILIARES DE ENFERMERÍA (USA E)	23	9	14
720307	SINDICATO DE TRABALLADORES DE LIMPEZA (STL)	14	14	
720309	GALICIA (SIPPREGA)	13	6	7
821072	SIND. PROFES. POLICÍAS MUNICIPALES DE ESPAÑA (SPPME)	13	13	
720302	SINDICATO INDEPENDIENTE CONCELLO DE VIGO (SICO)	12	10	2
820588	SIND. ESPAÑOL. MAQUIN. Y A Y D. FERROV. (SEMAF)	12	12	
821257	SINDICATO PROFESIONAL DE VIAJES (SPV)	12	6	6
05	CONFED. SINDICATOS TRABAJAD. ENSEÑANZA (STES)	11	6	5
720301	SIND. INDEPENDIENTE BOMBEROS DE GALICIA (SIB-GAL)	11	11	
821786	SINDICATO FERROVIARIO	10	9	1
821749	UNIÓN N.A.C. DE FUNC. DE GESTIÓN DE HACIENDA (GESTHA)	8	5	3
821791	JUSTICIA (STA.J)	7	6	1
03	CONFEDERACIÓN DE CUADROS (CC)	6	5	1
720286	(APPCF)	6	3	3
720310	FRIGOLOURO (SIFT)	6	5	1
820692	SINDICATO LIBRE DE CORREOS Y TELECOMUNICACIONES	6	5	1
821656	(AGPTU)	6	3	3
821816	ADMINISTRACION CIVIL. ESTADO (FEDECA)	6	5	1
88	NON CONSTA	5	5	
720295	SIND. IND. DE TRAB. DE AUTOP E AUTOEST. (SITA)	5	4	1
720299	MÉDICOS DE GALICIA INDEPENDIENTES (O' MEGA)	5	2	3
720300	SINDICATO DE XORNALISTAS DE GALICIA (SXG)	5	3	2
821773	SIND. DE TRAB. DE COMUNICACIONES (STC)	5	5	
720303	SIND. GALEGO PROFESIONAIS DA SANIDADE (SGPS)	4	1	3
821548	SINDICATO INDEPENDIENTE DE ENERGÍA (SIE)	4	4	
821623	SINDICATO DE CIRCULACIÓN FERROVIARIA (SCF)	4	4	
821835	SINDICATO DE LA ELEVACION	4	4	
821847	AET (SFD)	4	3	1
820526	FED. INDEP. TRAB. DEL CRÉDITO (FITC)	3	3	
821845	SINDICATO DE LA ADMINISTRACIÓN PÚBLICA (SAP)	3	3	
17	FEDER SINDICATOS EDUCACION Y SANIDAD (FSIES)	2		2
50049	ENSINO DE GALICIA	2	1	1
390014	SINDICATO PROFESIONAL DE SEGUROS (SPS)	2		2
720288	ALTERNATIVA INDEPENDIENTE (AI)	2	2	
821308	SIND. PROF. LIBRE E INDEP. (APLI)	2	2	
821320	(CSICA)	2	1	1
821409	COMISION DE TRABAJADORES DE AVIACION (CTA)	2	2	
821787	ALTERNATIVA SINDICAL DE TRABAJADORES (AST)	2	2	
821822	CONFEDER. SINDICATOS PROFESIONALES AÉREOS (CSPA)	2	2	
821823	SINDICATO DEL SALVAMENTO MARÍTIMO (SSM)	2	2	
30006	A SOC. CUADROS GRUPO CAJA MADRID (ACCAM)	1	1	
30094	DE LA ENERGÍA (ATYPE-CC)	1	1	
720292	UNION DE OTROS SINDICALISTAS (UNOS)	1	1	
820189	(ASETMA)	1	1	
820555	SIND. AUTON. TRAB. BANCO DE ESPAÑA (SATBE)	1	1	
821762	PRIVADA	1	1	
821817	(APFP)	1	1	
821874	BANCA Y AHORRO	1	1	
TOTAIS		16.957	12.491	4.466

Fonte: Consellería de Traballo e Benestar. Dirección Xeral de Traballo e Economía Social

Cadro 14.11 a)

Número de representantes por cada organización sindical ou profesional, por provincias e sexo, segundo as actas rexistradas desde o 1 de xaneiro de 2011 ao 31 de decembro de 2014

A Coruña

Código	Organizacións	Nº de representantes	Homes	Mulleres
14	UNIÓN GENERAL DE TRABAJADORES (UGT)	2.160	1.690	470
11	COMISIONES OBRERAS (CC.OO.)	1.975	1.506	469
2	CONFEDERACIÓN INTERSINDICAL GALEGA (CIG)	1.918	1.534	384
4	CENTRAL SINDICAL INDEP. Y DE FUNCION. (CSI-CSIF)	233	170	63
820504	FEDER. DE TRAB. INDEP. COMERCIO (FETICO)	151	103	48
15	UNIÓN SINDICAL OBRERA (USO)	148	108	40
99	NON SINDICADOS (NON SIND)	104	84	20
39	FEDER. DE ASOC. SINDIC. GRAN ALMACENES (FASGA)	53	50	3
820498	FEDER. DE SIND. INDEP. ENSEÑANZA (FSIE)	53	24	29
720293	UNION SINDICAL TRABALLADORES DE GALICIA (USTG)	43	39	4
01	CONFEDERACIÓN GENERAL DEL TRABAJO (CGT)	34	32	2
720290	CENTRAL UNITARIA DE TRABALLADORES (CUT)	34	25	9
720305	CENTRAL OBREIRA GALEGA (COG)	25	20	5
90	COALICION DE SINDICATOS (COAL. SIND.)	21	16	5
230001	FEDERACION DE SINDICATOS INDEPENDIENTES DE SERVICIOS FINANCIEROS	21	21	
10	CONFED. COORDINADORA INTERSINDICAL DE CAJAS (CICA)	19	18	1
720307	SINDICATOS DE TRABALLADORES DE LIMPEZA (STL)	14	14	
170001	SINDICATO DE ENFERMERÍA	9	3	6
821811	UNIÓN SINDICAL DE AUXILIARES DE ENFERMERÍA (USAE)	9	4	5
821301	SIND. INDEPENDIENTE BOMBEIROS DE GALICIA (SIB-GAL)	7	7	
821257	SINDICATO PROFESIONAL DE VIAJES (SPV)	7	5	2
720286	ASOC. PROF. DE PERSONAL DEL CONCELLO DE FERROL (APPCF)	6	3	3
720309	SIND. INDEP. Y PROFES. DE PROFESORES DE RELIGION DE GALICIA (SIPPREGA)	6	2	4
05	CONFED. SINDICATOS TRABAJAD. ENSEÑANZA (STES)	5	3	2
170003	ANPE-SINDICATO INDEPENDIENTE	5	3	2
720300	SINDICATO DE XORNALISTAS DE GALICIA (SXG)	5	3	2
821272	SIND. PROF. POLICÍAS MUNICIPALES DE ESPAÑA (SPPME)	5	5	
820588	SIND. ESPAÑOL MAQUIN. Y AYD. FERROV. (SEMAF)	4	4	
03	CONFEDERACIÓN DE CUADROS	3	3	
821791	SIND. DE TRABAJADORES DE LA ADMINISTRACION DE JUSTICIA (STAJ)	3	3	
821835	SINDICATO DE LA ELEVACION	3	3	
17	FEDERACION DE SINDICATOS DE EDUCACIÓN Y SANIDAD (FSES)	2		2
720288	ALTERNATIVA INDEPENDIENTE (AI)	2	2	
720295	SIND. INDEP. DE TRAB. DE AUTOP. E AUTOEST. (SITA)	2	2	
821578	SINDICATO INDEPENDIENTE DE ENERGÍA	2	2	
821749	UNION NAC. DE FUNC. DE GESTIÓN HACIENDA (GESTHA)	2	2	
821787	ALTERNATIVA SINDICAL DE TRABAJADORES (AST)	2	2	
821816	FED DE ASOC. CUERPOS SUPER. ADMINISTRACIÓN CIVIL ESTADO (FEDECA)	2	2	
821823	SINDICATO DEL SALVAMENTO MARÍTIMO (SSM)	2	2	
821847	S DE TRABAJADORES FIJOS DISCONTINUOS DE LA AET (SFD)	2	1	1
30006	ASOC CUADROS GRUPO CAJA MADRID (ACCAM)	1	1	
390014	SINDICATO PROFESIONAL DE SEGUROS (SPS)	1		1
820189	ASOC. SIND. ESPEC. TECNICOS MANTEN. AERONAUT.(ASETMA)	1	1	
820555	SIND. AUTON. TRAB. BANCO DE ESPAÑA (SATBE)	1	1	
821308	SINDICATO PROFESIONAL, LIBRE E INDEPEN. (APLI)	1	1	
821320	CONFEDERACIÓN DE SINDICATOS INDEPENDIENTES DE SERVICIOS FINANCIEROS	1	1	
821623	SINDICATO DE CIRCULACIÓN FERROVIARIA (SCF)	1	1	
821773	SIND. DE TRABAJADORES DE COMUNICACIONES (STC)	1	1	
821786	SINDICATO FERROVIARIO	1	1	
821822	CONFEDER. SINDICATOS PROFESIONALES AÉREOS (CSPA)	1	1	
TOTAIS		7.111	5.529	1.582

Fonte: Consellería de Traballo e Benestar. Dirección Xeral de Traballo e Economía Social

Informe da situación sociolaboral de Galicia. 2014

Cadro 14.11 b)

Lugo

Código	Organizacións	N.º de representantes	Homes	Mulleres
14	UNIÓN GENERAL DE TRABAJADORES (UGT)	628	535	93
11	COMISIONES OBRERAS (CC.OO.)	557	501	56
2	CONFEDERACIÓN INTERSINDICAL GALEGA (CIG)	348	304	44
4	CENTRAL SINDICAL INDEP. Y DE FUNCION. (CSI-CSIF)	106	94	12
15	UNIÓN SINDICAL OBRERA (USO)	75	53	22
99	NON SINDICADOS	40	30	10
820498	FEDER. DE SIND. INDEP. ENSEÑANZA (FSIE)	29	19	10
820504	FEDER. DE TRAB. INDEP. COMERCIO (FETICO)	28	16	12
720293	UNIÓN SINDICAL DE TRABALLADORES DE GALICIA (USTG)	12	11	1
10	CONFED. COORDINADORA INTERSINDICAL DE CAJAS (CICA)	10	7	3
90	COALICIÓN DE SINDICATOS (COAL. SIND.)	10	10	
170001	SINDICATO DE ENFERMERÍA	8	8	
170003	ANPE-SINDICATO INDEPENDIENTE	8	5	3
230001	FEDERACION DE SINDICATOS INDEPENDIENTES DE SERVICIOS FINANCIEROS	6	4	2
88	NON CONSTA (N. CONSTA)	4	4	
720301	SIND. INDEPENDENTE BOMBEIROS DE GALICIA (SIB-GAL)	4	4	
821811	UNION SINDICAL DE AUXILIARES DE ENFERMERÍA (USA E)	4	4	
01	CONFEDERACIÓN GENERAL DEL TRABAJO (CGT)	3	3	
720309	S. INDEP. Y PROFES. DE PROFESORES DE RELIGIÓN DE GALICIA (SIPPREGA)	3	3	
820526	FED. INDEP. TRABAJAD. DEL CRÉDITO (FITC)	3	3	
820588	SIND. ESPAÑOL MAQUIN. Y A Y D. FERROV. (SEMAF)	3	3	
03	CONFEDERACIÓN DE CUADROS (CC)	2	2	
50049	SINDICATO DE TRABALLADORAS E TRABALLADORES DO ENSINO DE GALICIA (STE)	2	1	1
820692	SINDICATO LIBRE DE CORREOS Y TELECOMUNICACIONES	2	2	
821749	UNION NAC. DE FUNC. DE GESTION HACIENDA (GESTHA)	2	2	
821773	SIND. DE TRABAJADORES DE COMUNICACIONES (STC)	2	2	
821786	SINDICATO FERROVIARIO	2	2	
720290	CENTRAL UNITARIA DE TRABALLADORES (CUJ)	1	1	
821548	SINDICATO INDEPENDIENTE DE ENERGIA (SIE)	1	1	
821623	SINDICATO DE CIRCULACIÓN FERROVIARIA (SCF)	1	1	
821817	ASOCIAC.PROFES.FUNCIONARIOS DE PRISIONES (APFP)	1	1	
TOTAIS		1.905	1.636	269

Fonte: Consellería de Traballo e Benestar. Dirección Xeral de Traballo e Economía Social

Cadro 14.11 c)

Ourense

Código	Organizacións	N.º de representantes	Homes	Mulleres
14	UNIÓN GENERAL DE TRABAJADORES (UGT)	626	418	208
11	COMISIONES OBRERAS (CC.OO.)	497	323	174
02	CONFEDERACIÓN INTERSINDICAL GALEGA (CIG)	394	264	130
99	NON SINDICADOS (NON SIND)	106	50	56
04	CENTRAL SINDICAL INDEP. Y DE FUNCION. (CSI-CSIF)	85	56	29
15	UNIÓN SINDICAL OBRERA (USO)	71	49	22
820498	FEDER. DE SIND. INDEP. ENSEÑANZA (FSIE)	41	21	20
820504	FEDER. DE TRAB. INDEP. COMERCIO (FETICO)	21	6	15
170001	SINDICATO DE ENFERMERÍA	10	3	7
90	COALICIÓN DE SINDICATOS (COAL. SIND)	9	9	
170003	ANPE-SINDICATO INDEPENDIENTE	8	4	4
230001	FEDERACION DE SINDICATOS INDEPENDIENTES DE SERVICIOS FINANCIEROS	4	1	3
821811	UNIÓN SIND. DE AUXILIARES DE ENFERMERÍA (USA E)	4		4
01	CONFEDERACION GENERAL DEL TRABAJO (CGT)	3	2	1
820588	SIND. ESPAÑOL MAQUIN. Y A.Y.D. FERROV. (SEMAF)	3	3	
821272	SIND. PROF. POLICÍAS MUNICIPALES DE ESPAÑA (SPPME)	3	3	
821845	SINDICATO DE ADMINISTRACION PUBLICA (SAP)	3	3	
05	CONFED. SINDICATOS TRABAJAD. ENSEÑANZA (STES)	2	1	1
821773	SIND. DE TRAB. DE COMUNICACIONES (STC)	2	2	
821786	SINDICATO FERROVIARIO	2	2	
03	CONFEDERACIÓN DE CUADROS (CC)	1		1
10	CONFED. COORDINADORA INTERSINDICAL DE CAJAS	1		1
030094	ASOCIACIÓN DE TÉCNICOS Y PROFESIONALES DEL SECTOR DE LA ENERGÍA (ATYP)	1	1	
720290	CENTRAL UNITARIA DE TRABAJADORES (CUT)	1		1
720293	UNIÓN SINDICAL DE TRABALLADORES DE GALICIA (USTG)	1	1	
821548	SINDICATO INDEPENDIENTE DE ENERGÍA (SIE)	1	1	
821623	SINDICATO DE CIRCULACIÓN FERROVIARIA (SCF)	1	1	
821749	UNIÓN NAC. DE FUNC. DE GESTIÓN DE HACIENDA (GESTHA)	1		1
821762	ALTERNATIVA SINDICAL DE TRABAJADORES DE SEGURIDAD PRIVADA	1	1	
821816	FED. DE ASOC. CUERPOS SUPER. ADMINISTRACION CIVIL ESTADO (FEDECA)	1	1	
TOTAIS		1.904	1.226	678

Fonte: Consellería de Traballo e Benestar. Dirección Xeral de Traballo e Economía Social

Cadro 14.11 d)

Pontevedra

Código	Organizacións	N.º de representantes	Homes	Mulleres
02	CONFEDERACIÓN INTERSINDICAL GALEGA (CIG)	1.887	1.338	549
11	COMISIONES OBRERAS (CC.OO.)	1.721	1.194	527
14	UNIÓN GENERAL DE TRABAJADORES (UGT)	1.672	1.134	538
04	CENTRAL SINDICAL INDEP. Y DE FUNCION. (CSI-CSIF)	137	82	55
15	UNIÓN SINDICAL OBRERA (USO)	113	74	39
99	NON SINDICADOS	106	59	47
820504	FEDER. DE TRAB. INDEP. COMERCIO (FETICO)	77	25	52
820498	FEDER. DE SIND. INDEP. ENSEÑANZA (FSIE)	57	19	38
01	CONFEDERACIÓN GENERAL DEL TRABAJO (CGT)	38	31	7
720290	CENTRAL UNITARIA DE TRABALLADORES (CUT)	35	25	10
720218	SIND. INDEPEND. DE TRABAJADORES-FSI (SIT-FSI)	27	19	8
39	FED. DE ASOC. SINDIC. GRAN ALMACENES (FASGA)	20	11	9
90	COALICIÓN DE SINDICATOS (COAL. SIND)	18	15	3
230001	FEDERACIÓN DE SINDICATOS INDEPENDIENTES DE SERVICIOS FINANCIEROS	14	9	5
170001	SINDICATO DE ENFERMERÍA	12	2	10
720302	SINDICATO INDEPENDIENTE CONCELLO DE VIGO (SICO)	12	10	2
720310	SINDICATO INDEPENDIENTE DE TRABAJADORES DE FRIGOLUORO (SITF)	6	5	1
821656	ASOCIACION GENERAL DE PROFESORES TITULARES DE UNIVERSIDAD (AGPTU)	6	3	3
821811	UNIÓN SINDICAL DE AUXILIARES DE ENFERMERÍA (USA E)	6	1	5
170003	ANPE-SINDICATO INDEPENDIENTE	5	2	3
720299	MÉDICOS DE GALICIA INDEPENDIENTES (O' MEGA)	5	2	3
821257	SINDICATO PROFESIONAL DE VIAJES (SPV)	5	1	4
821272	SIND. PROFES. POLICÍAS MUNICIPALES DE ESPAÑA (SPPME)	5	5	
821786	SINDICATO FERROVIARIO	5	4	1
05	CONFED. SINDICATOS TRABAJAD. ENSEÑANZA (STES)	4	2	2
10	CONFED. COORDINADORA INTERSINDICAL DE CAJAS (CICA)	4	2	2
720303	SINDICATO GALEGO PROFESIONAIS DA SANIDADE (SGPS)	4	1	3
720309	SIND. INDEP. Y PROFES. DE PROFESORES RELIGIÓN DE GALICIA (SIPPREGA)	4	1	3
820692	SINDICATO LIBRE DE CORREOS Y TELECOMUNICACIONES	4	3	1
821791	SIND. DE TRABAJ. DE LA ADMINISTRACIÓN DE JUSTICIA (STAJ)	4	3	1
720295	SIND. INDEP DE TRAB. DE AUTOP. E AUTOEST. (SITA)	3	2	1
821749	UNION NAC. DE FUNC. DE GESTION HACIENDA (GESTHA)	3	1	2
821816	FED. DE ASOC. CUERPOS SUPER. ADMINISTRACIÓN CIVIL ESTADO (FEDECA)	3	2	1
820588	SIND. ESPAÑOL MAQUIN. Y AYD. FERROV. (SEMAF)	2	2	
821409	COMISION DE TRABAJADORES DE AVIACIÓN (CTA)	2	2	
821847	S. DE TRABAJADORES FUJOS DISCONTINUOS DE LA AET (SFD)	2	2	
88	NON CONSTA (N. CONSTA)	1	1	
390014	SINDICATO PROFESIONAL DE SEGUROS (SPS)	1		1
720292	UNION DE OTROS SINDICALISTAS (UNOS)	1	1	
821308	SINDICATO PROFESIONAL, LIBRE E INDEPEND. (APLI)	1	1	
821320	CONFEDERACION DE SINDICATOS INDEPENDIENTES DE SERVICIOS FINANCIEROS (CSICA)	1		1
821623	SINDICATO DE CIRCULACIÓN FERROVIARIA (SCF)	1	1	
821822	CONFEDER. DE SINDICATOS PROFESIONAL AEREOS (CSPA)	1	1	
821835	SINDICATO DE LA ELEVACIÓN	1	1	
821874	PIKXAKA KAXKARI ASOCIACION DE EMPLEADOS DE BANCA Y AHORRO	1	1	
TOTAIS		6.037	4.100	1.937

Fonte: Consellería de Traballo e Benestar. Dirección Xeral de Traballo e Economía Social

No que se refire á participación dos traballadores/as nos procesos electorais, participaron en Galicia, no ano 2014 (cadros 14.12, 14.13 e 14.14), un 76,55% dos traballadores/as afectados polas eleccións. Refléctese, en este período, que Ourense é a provincia que maior porcentaxe de participación ten, seguida da provincia de Pontevedra, Lugo e A Coruña. En el período do 1 de xaneiro de 2011 a 31 de decembro de 2014 a porcentaxe de participación obtida foi dun 72,18%. Para este período, en cambio, a provincia con maior porcentaxe de participación é a de Lugo.

Cadro 14.12**Distribución provincial da participación electoral, desde o 1 de xaneiro de 2014 ao 31 de decembro de 2014**

	Traballadores afectados		Traballadores participantes		Porcentaxe de participación por provincias ⁽³⁾
	N.º	% ⁽¹⁾	N.º	% ⁽²⁾	%
A Coruña	28.598	36,17	20.765	34,31	72,61
Lugo	6.548	8,28	5.022	8,30	76,70
Ourense	8.164	10,33	6.522	10,78	79,89
Pontevedra	35.758	45,22	28.215	46,62	78,91
Totais	79.068	100,00	60.524	100,00	76,55

(1) Porcentaxe de traballadores afectados en relación co total

(2) Porcentaxe de traballadores participantes en relación co total

(3) Porcentaxe de participación por provincias

Fonte: Consellería de Traballo e Benestar. Dirección Xeral de Traballo e Economía Social

Cadro 14.13**Distribución provincial da participación electoral, desde o 1 de xaneiro de 2011 ao 31 de decembro de 2014**

	Traballadores afectados (electores/as)		Traballadores participantes (votantes)		Porcentaxe de participación por provincias
	N.º	% ⁽¹⁾	N.º	% ⁽²⁾	%
A Coruña	164.199	43,70	113.701	41,92	69,25
Lugo	38.223	10,17	29.348	10,82	76,78
Ourense	38.096	10,14	28.565	10,53	74,98
Pontevedra	135.263	36,00	99.611	36,73	73,64
Totais	375.781	100,00	271.225	100,00	72,18

(1) Porcentaxe de traballadores afectados en relación co total

(2) Porcentaxe de traballadores participantes en relación co total

Fonte: Consellería de Traballo e Benestar. Dirección Xeral de Traballo e Economía Social

Cadro 14.14**Distribución provincial dos/as electores/as, votantes e participación electoral desagregada por sexo, dende o 1 de xaneiro de 2011 ao 31 de decembro de 2014**

	Electores			Votantes			Participación Electoral		
	Mulleres	Homes	Total	Mulleres	Homes	Total	Mulleres	Homes	Total
A Coruña	79.363	84.836	164.199	54.064	59.637	113.701	68,12	70,30	69,25
Lugo	11.324	26.899	38.223	8.495	20.853	29.348	75,02	77,52	76,78
Ourense	10.951	27.145	38.096	8.056	20.509	28.565	73,56	75,55	74,98
Pontevedra	63.057	72.206	135.263	45.137	54.474	99.611	71,58	75,44	73,64
Totais	164.695	211.086	375.781	115.752	155.473	271.225	70,28	73,44	72,18

Fonte: Consellería de Traballo e Benestar. Dirección Xeral de Traballo e Economía Social

Por último, no cadro 14.15 contéplanse as impugnacións electorais presentadas nas Oficinas Públicas de Rexistro durante 2014, no marco do procedemento arbitral establecido polo Estatuto dos Traballadores. Presentáronse en Galicia 137 reclamacións a procesos electorais, dando lugar ao ditado de 127 laudos.

Cadro 14.15

Impugnacións, desestimacións e laudos no ano 2014

	Impugnacións presentadas	Desestimacións	Laudos ditados	Impugnacións pendentes
A Coruña	60	1	59	0
Lugo	12	3	9	0
Ourense	25	0	25	0
Pontevedra	40	4	34	2
Totais	137	8	127	2

Fonte: Consellería de Traballo e Benestar. Dirección Xeral de Traballo e Economía Social

ANEXO

Cadros de persoal ó servizo da Comunidade Autónoma

A-1 Cadro de persoal administrativo funcionario da Xunta de Galicia.
Por grupos. 2007 -2014 ⁽¹⁾

Grupo		Funcionarios/as de carreira	Persoal interino	Total	Porcentaxe
A	2007	2.051	467	2.518	22,09
	2008	2.028	531	2.560	21,87
	2009	2.070	481	2.551	22,10
	2010	2.080	440	2.520	21,93
	2011	2.120	369	2.489	22,04
	2012	2.094	371	2.465	22,68
	2013	2.048	366	2.414	22,88
	2014	1.953	359	2.312	22,64
B	2007	1.221	303	1.524	13,37
	2008	1.198	498	1.696	14,49
	2009	1.203	421	1.624	14,07
	2010	1.268	369	1.637	14,25
	2011	1.253	468	1.721	15,24
	2012	1.259	223	1.482	13,64
	2013	1.183	242	1.425	13,51
	2014	1.108	233	1.341	13,13
C	2007	1.693	191	1.884	16,53
	2008	1.764	169	1.933	16,51
	2009	1.813	147	1.960	16,98
	2010	1.920	100	2.020	17,58
	2011	2.238	68	2.306	20,42
	2012	2.171	67	2.238	20,59
	2013	2.065	62	2.127	20,16
	2014	2.027	66	2.093	20,49
D	2007	3.286	857	4.143	36,35
	2008	3.382	778	4.160	35,54
	2009	3.391	715	4.106	35,57
	2010	3.332	679	4.011	34,91
	2011	3.221	322	3.543	31,37
	2012	3.176	302	3.478	32,00
	2013	3.078	302	3.380	32,04
	2014	3.019	258	3.277	32,09
E	2007	992	337	1.329	11,66
	2008	1.131	220	1.351	11,54
	2009	1.067	235	1.302	11,22
	2010	1.088	214	1.302	11,33
	2011	992	244	1.236	10,94
	2012	963	242	1.205	11,09
	2013	938	265	1.203	11,40
	2014	914	276	1.190	11,65
Total	2007	9.243	2.155	11.398	100,00
	2008	9.503	2.196	11.706	100,00
	2009	9.545	1.999	11.544	100,00
	2010	9.688	1.802	11.490	100,00
	2011	9.824	1.471	11.295	100,00
	2012	9.663	1.205	10.868	100,00
	2013	9.312	1.237	10.549	100,00
	2014	9.021	1.192	10.213	100,00

(1) Inclúe servizo activo, servizos especiais, excedencia por coidado de fillos e func. en prácticas

Fonte: Consellería da Presidencia, Administracións Públicas e Xustiza. Dirección Xeral da Función Pública

Cadro A-2

Cadro de persoal laboral fixo da Xunta de Galicia. Por grupos. 2007-2014⁽¹⁾

	NÚMERO								PORCENTAXE							
	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Grupo I	247	291	283	279	271	287	285	279	3,38	3,80	3,80	3,81	3,80	4,11	4,15	4,18
Grupo II	535	580	560	577	563	550	544	542	7,32	7,58	7,51	7,88	7,90	7,87	7,92	8,12
Grupo III	1314	1308	1294	1273	1229	1197	1180	1160	17,97	17,09	17,36	17,38	17,24	17,13	17,18	17,39
Grupo IV	1742	1865	1805	1779	1790	1745	1770	1714	23,82	24,36	24,21	24,29	25,12	24,98	25,78	25,69
Grupo V	3468	3603	3507	3411	3269	3202	3083	2974	47,42	47,07	47,04	46,57	45,87	45,83	44,90	44,57
Grupo VIII	6	6	6	6	5	5	5	3	0,01	0,01	0,01	0,01	0,01	0,01	0,01	0,00
Outros	1	2	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Total	7.313	7.655	7.456	7.325	7.127	6.986	6.867	6.672	100	100	100	100	100	100	100	100

(1) Inclúe servizo activo, excedencia forzosa e excedencia por coidado de familiares

Fonte: Consellería da Presidencia, Administracións Públicas e Xustiza. Dirección Xeral da Función Pública

Cadro A-3

Cadro de persoal da Xunta de Galicia,
segundo a súa relación de servizos. 2014

	Número	Porcentaxe
Funcionarios/as	9.021	41,32
Interinos/as	1.192	5,46
Laborais fixos/as	6.672	22,65
Laborais Temporais	4.945	30,57
Total	21.830	100,00

Fonte: Consellería da Presidencia, Administracións Públicas e Xustiza.
Dirección Xeral da Función Pública

Cadro A-4

Cadro de persoal funcionario de carreira da Xunta de Galicia. Por zona xeográfica e grupos.
(Administración xeral e especial). 2014⁽¹⁾

	Grupo					Total	
	A	B	C	D	E	Nº	%
Servizos centrais	872	366	641	805	137	2.821	31,27
A Coruña ⁽¹⁾	261	184	227	412	101	1.185	13,14
Lugo ⁽¹⁾	145	119	156	248	77	745	8,26
Ourense ⁽¹⁾	123	112	165	370	85	855	9,48
Pontevedra ⁽¹⁾	136	109	147	225	54	671	7,44
Vigo ⁽¹⁾	87	67	128	263	82	627	6,95
Ferrol	22	12	30	72	38	174	1,93
Delegación A Coruña ⁽²⁾	133	57	175	238	157	760	8,42
Delegación Lugo ⁽²⁾	76	34	145	103	61	419	4,64
Delegación Ourense ⁽²⁾	24	15	87	106	27	259	2,87
Delegación Pontevedra ⁽²⁾	73	33	126	177	95	504	5,59
sen datos	1					1	0,01
Total	1.953	1.108	2.027	3.019	914	9.021	100,00

(1) Servizos periféricos ubicados no Concello

(2) Servizos periféricos existentes no resto da provincia

Fonte: Consellería da Presidencia, Administracións Públicas e Xustiza. Dirección Xeral da Función Pública

Cadro A-5

Persoal funcionario e laboral fixo da Administración da CA Galega. Por sexo e idade. Galicia. 2014

	26-30	31-35	36-40	41-45	46-50	51-55	56-60	61-65	Máis de 65	Sen datos	Total
Funcionarios/as de carreira											
Subtotal	58	425	1.003	1.436	2.053	1.938	1.382	700	15	11	9.021
Mulleres	44	277	600	863	1.208	1.036	699	356	4	9	5.096
Homes	14	148	403	573	845	902	683	344	11	2	3.925
Persoal laboral fixo											
Subtotal	6	154	520	894	1.191	1.644	1.440	808	15		6.672
Mulleres	2	89	294	426	733	1.056	917	512	10		4.039
Homes	4	65	226	468	458	588	523	296	5		2.633
Total	64	579	1.523	2.330	3.244	3.582	2.822	1.508	30		15.693
Mulleres	46	366	894	1.289	1.941	2.092	1.616	868	14		9.135
Homes	18	213	629	1.041	1.303	1.490	1.206	640	16		6.558

Fonte: Consellería da Presidencia, Administracións Públicas e Xustiza. Dirección Xeral da Función Pública

Cadro A-6

Cadro de persoal de universidades. Por categoría de persoal. Galicia. 2013/2014

	Universidad de A Coruña	Universidad de Santiago	Universidad de Vigo	Total
Persoal docente e investigador	1.417	2.127	1.397	4.941
Persoal de admon e servizos	782	1.216	770	2.768
TOTAL	2.199	3.343	2.167	7.709

Fonte: Ministerio de Facenda e Administracións Públicas. Base de datos do Rexistro Central de Persoal. Xullo 2014

Cadros de persoal do Parlamento de Galicia e os seus organismos dependentes⁽¹⁾

Cadro A.7

Parlamento de Galicia. Cadro de persoal. 2001/2008-2014⁽¹⁾

	2001	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Parlamento	90	95	94	63	85	79	83	83

Fonte: Parlamento de Galicia

Valedor do Pobo. Cadro de persoal. 2001/2008-2014

	Grupo					Total
	A	B	C	D	E	
2001	7	0	3	4	4	18
2008	8	0	4	4	4	20
2009	8	0	4	4	4	20
2010	8	0	4	4	4	20
2011	8	0	4	4	4	20
2012	8	0	4	4	4	20
2013	8	0	4	4	4	20
2014	8	0	4	4	3	19

Fonte: Valedor do Pobo

Consello de Contas de Galicia. Cadro de persoal. 2001/2008-2014

	Persoal funcionari o	Persoal laboral e eventual	Persoal interino	Total
2001	56	5	11	72
2008	73	5	10	88
2009	72	5	9	86
2010	63	13	9	85
2011	64	13	9	86
2012	64	13	9	86
2013	63	13	9	85
2014	63	13	9	85

Fonte: Consello de Contas de Galicia

**Cadros de persoal dos organismos autónomos,
entidades públicas e sociedades mercantís**

Cadros de persoal dos organismos autónomos

Cadro A.8

**Consello Consultivo de Galicia.
Cadro de persoal. 2001/2008 -2014**

	Persoal funcionario	Persoal laboral	Persoal interino	Total
2001	16	7		23
2008	18	1	1	20
2009	19	1		20
2010	20	1		21
2011	20	1		21
2012	20	1		21
2013	20	1		21
2014	19	1		20

Fonte: Consello Consultivo de Galicia

Cadro A-9

Cadro de persoal de entes públicos e fundacións 2009-2014

	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Compañía de Radio-Televisión de Galicia e sociedades	995	1.068	1.100	1.061	1.023	1.023
Instituto Galego de Promoción Económica (IGAPE)	118	118	113	102	131	133
Fundación Instituto Galego de Oftalmoloxía	15	10	12	11	10	10
Consello Económico e Social	11	11	9	10	9	11
Portos de Galicia	122	123	114	112	107	106
Fundación Pública Urxencias Sanitarias de Galicia (061)	187	194	198	198	204	204
Fundación Pública Escola Galega de Admón. Sanitaria (FEGAS)	23	24	24	23	23	22
Fundación Pública Cidade da Cultura de Galicia	16	11	13	12	13	13
Fundación Pública Centro de Transfusión de Galicia	216	216	216	216	209	210
Fundación Pública Galega de Medicina Xenómica	38	41	41	31	32	30
Fundación Galicia -Europa	12	12	13	6	6	6
Fundación Centro Tecnolóxico da Carne	22	22	25	24	18	18
Fundación para o impulso da autonomía persoal e á atención a dependencia (FUNGA)	19	19	18	20	19	19
Instituto Enerxético de Galicia	36	39	44	47	30	29
Instituto para o control do Medio Mariño de Galicia	54	53	109	54	11	50
Centro Informático para a Xestión Tributaria, Económico-Financeira e Contable	109	108	108	108	108	108
Axencia Galega de Desenvolvemento Rural	34	44	58	95	105	84
Obras e Servizos Hidráulicos (3)	44	44	46	-	-	-
Augas de Galicia	-	-	-	46	171	176
Axencia Galega de Emerxencias	18	12	15	16	16	16
Consello Galego de Relacións Laborais	18	15	14	15	14	15
Instituto galego de Calidade Alimentaria	25	33	37	22	39	41
Consorcio galego de Servizos de Igualdade e o Benestar (1)	1.678	1.678	1.595	1.680	1.667	1.748
Fudación Centro Galego de Artesanía e Deseño (2)	10	10	10	7	6	7
Axencia Galega de Innovación (3)	119	119	119	119	110	114
Fundación Deporte Galego (2)	16	16	16	9	9	9
Fundación Semana Verde de Galicia (2)	25	25	25	29	28	21
Fundación de Exposicións e Cogresos da Estrada (2)	17	17	17	-	-	-
Axencia Galega de Turismo	-	-	-	-	-	252
Total	3.997	4.082	4.109	4.073	4.118	4.475

(1) Á non dispoñer de información, os datos de 2009 son os do 2010

(2) Á non dispoñer de información, os datos de 2009 y 2010 son os do 2011

(3) suprimida en 2012, su persoal incorpórase a Augas de Galicia

(4) Sustitue en 2013 á Fundación para o Fomento da Calidade Industrial e Desenv. Tecnolóxico de Galicia

Fonte: Cada unha das entidades públicas relacionadas

Cadro de persoal das sociedades mercantís

Cadro A-10

Sociedades mercantís. Cadro de persoal. 2009-2014

	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Sociedade Galega do Medio Ambiente (SOGAMA, SA)	25	26	26	26	26	25
Sociedade de Imaxe e Promoción Turística de Galicia, SA (Turgalicia) (5)	123	113	117	41	39	39
XESTUR GALICIA (3)	-	-	-	-	-	44
Xestión Urbanística da Coruña, SA (XESTUR) (3)	55	25	26	25	12	-
Xestión Urbanística de Lugo, SA (3)	10	9	9	9	8	-
Xestión Urbanística de Ourense, SA (3)	18	15	14	11	10	-
Xestión Urbanística de Pontevedra, SA (3)	31	16	16	16	8	-
SA de Xestión do Plan Xacobeo	60	83	58	57	56	16
SA de Xestión do Centro de Supercomputación de Galicia (CESGA)	46	50	50	33	32	35
SA para o Desenvolvemento Comarcal de Galicia (2)	107	100	97	-	-	-
Galicia Calidade, SA	9	7	9	7	7	7
XesGalicia ⁽¹⁾	19	19	20	19	19	17
Centro Europeo de Empresas e Innovación de Galicia S.A.(4)	14	14	14	14	10	10
Sociedade Pública de Invesrimentos de Galicia S.A.	26	15	19	19	18	17
Retegal	55	55	53	49	50	49
Xenética Fontao, SA	23	24	21	23	22	20
Autopista Alto de Santo Domingo Ourense, SA	5	5	-	-	-	-
Galaria empresa Publica de Servicios Sanitarios	314	209	307	309	310	305
Sociedade Anónima Xestora Banco de Terras de Galicia (BANTEGAL) (2)	4	4	5	-	-	-
Parque Tecnolóxico de Galicia S.A. (1)	13	13	13	13	14	13
Empresa Pública de Servizos Agrarios Galegos S.A. (1)	76	76	76	56	60	60
Total	1.033	878	950	727	701	657

(1) Á non dispoñerse de información, os datos de 2009 e 2010 son os do 2011.

(2) Desaparecen en 2012.

(3) Sustitúe as Xestións urbanísticas provinciais.

(4) Á non dispoñerse de información, os datos de 2014 son os de 2013.

(5) Desaparecerá ó longo de 2015 para integrarse na axencia galega de turismo, xunto coa Dirección Xeral de Turismo e outros entes.

Fonte: Cada unha das sociedades mercantís relacionadas.

Cadros de persoal ao servizo da Administración da Comunidade Autónoma de Galicia

Cadro A-11

Cadro de persoal da Administración Xeral e Especial da Xunta de Galicia.1998-2014

	2014
Persoal funcionario ⁽¹⁾	9.021
Persoal funcionario interino ⁽¹⁾	1.192
Persoal laboral fixo ⁽¹⁾	6.672
Persoal laboral temporal	4.945
Persoal docente non universitario ⁽²⁾	34.090
Persoal en institucións sanitarias ⁽²⁾	33.641
Efectivos da policía ⁽³⁾	426
Persoal da Admón. de Xustiza ⁽²⁾	2.559
Total	92.546
Total outros anos	
2013	92.710
2012	92.756
2011	95.016
2010	96.068
2009	96.202
2008	96.614
2007	93.318
2006	82.839
2005	78.228
2004	76.726
2003	76.999
2002	76.407
2001	76.584
2000	75.284
1999	73.802
1998	69.179

Fonte: Consellería da Presidencia, Relacións Institucionais e Administración Pública. Dirección Xeral da Función Pública e Ministerio de Hacienda y Administraciones Públicas

(1) Xunta de Galicia a 31-12-2014

(2) M. H.y AP. DATOS A 01-07-2014

(3) Jefatura Superior de Policía de Galicia datos a 31-12-2012

Resumo dos cadros de persoal ao servizo da Administración da CA de Galicia

Cadro A-12

Cadros de persoal ao servizo da Administración da Comunidade Autónoma de Galicia. 2008-2014

	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Xunta de Galicia	96.614	96.202	96.068	95.016	92.756	92.710	-
Universidades (*)	3.794	3.860	3.859	3.831	7.937	7.722	-
Parlamento de Galicia	95	94	63	85	79	83	-
Consello de Contas de Galicia	88	86	85	86	86	85	-
Valedor do Pobo	20	20	20	20	20	20	-
Consello Consultivo de Galicia	20	20	21	21	21	21	-
Entes y Fundaciones de Derecho Público	4.680	3.810	3.895	4.109	4.073	4.118	-
Sociedades mercantís	904	944	789	950	727	701	-
Total	106.215	105.036	104.800	104.118	105.699	105.460	0

(*)Comprenden os que as Univrsidades suministran ó Rexistro Central de Persoal do Ministerio de Facenda e Administracións públicas

Fonte: Xa citadas

Cadro A-13

Cadro de persoal da Administración Pública Estatal. Por provincias. Galicia/ España. 2014

	Admon. Xral.do Estado			Outros Admon. Pública Estatal					Total Xeral
	Ministerios y OOAA	Axencias Estatais (Lei 28/06)	Total	FFCC Seg. Estado	Forzas Armadas	Admon. Xusticia	Entes Públicos	Total	
A Coruña	4.733	139	4.872	2.906	4.321	427	565	8.219	13.091
Lugo	1.429		1.429	1.249	26	114	98	1.487	2.916
Ourense	1.353		1.353	1.032	16	108	177	1.333	2.686
Pontevedra	3.277	230	3.507	2.581	2.629	325	566	6.101	9.608
Galicia	10.792	369	11.161	7.768	6.992	974	1.406	17.140	28.301
España	201.978	14.142	219.324(1)	144.385	119.856	24.897	32.000	321.138	540,462(1)

Fonte: Rexistro Central de Persoal Ministerio de Facenda e Administracións Públicas a Xullo de 2014

(1) Inclúe efectivos do Instituto Nacional de Xestión Sanitaria de Ceuta e Melilla e outros do ISM e Rede hospitalaria de Defensa

Cadro A-14

Persoal ó servizo das Administracións Públicas. Por provincias. Galicia/ España. 2014

	A Coruña	Lugo	Ourense	Pontevedra	Galicia	España
Administración Pública Estatal	13.091	2.916	2.686	9.608	28.301	540.462
Administración da C.A.	40.280	12.995	11.509	27.762	92.546	1.277.212
Administración local	9.323	3.863	4.090	7.976	25.252	556.260
Universidades	4.920	616	450	1.721	7.707	148.697
Total	67.614	20.390	18.735	47.067	153.806	2.522.631

Fontes: Rexistro Central de Persoal. Ministerio de Facenda e Administracións Públicas a xullo de 2014, excepto persoal da Comunidade Autónoma.

CONCLUSIÓN do equipo
autor deste informe

Primeira. Segundo o INE, o PIB de Galicia, logo de tres anos de contracción, subiu en 2014 un 0,5%, unha suba por baixo da media estatal que foi do 1,4% e da Unión Económica e Monetaria (0,9%).

Por ramas de actividade produtiva, o mellor comportamento en 2014 produciuse en Galicia no sector dos servizos e o peor, un ano máis, na construción.

O PIB por habitante de Galicia subiu en 2014 un 0,3%, e o estatal un 1,2%.

Galicia, que recortara en tres puntos porcentuais a diferenza co PIB por habitante medio estatal no quinquenio 2008-2013, tivo unha forte caída en 2014 (catro puntos porcentuais) e quedou coa menor porcentaxe do último sexenio.

Segunda. O valor das exportacións/expedicións de Galicia ao estranxeiro, que acadara en 2013 o récord na nosa historia (con 18.762 millóns de euros) baixou en 2014 a 17.826 millóns. O importe en 2014 das importacións/introducións do estranxeiro por Galicia foi de 14.540 millóns de euros (cunha lixeira diminución respecto de 2013). Poñendo nunha balanza os importes das vendas e o das compras ao estranxeiro, Galicia tivo en 2014 un superávit de 3.289 millóns de euros.

Terceira. O IPC baixou un 1% en Galicia e en España en 2014. En Galicia diminuíron os prezos en sete grupos de gasto, con especial intensidade no de comunicacións (-5,7%) e subiron lixeiramente en cinco grupos de gasto (só no ensino chegou ao 1%).

Cuarta. En taxa de risco de pobreza, Galicia está 6,8% puntos porcentuais por baixo da media estatal e só tres comunidades rexistraron en 2014 unha taxa máis baixa (País Vasco, Navarra e Madrid, as tres de maiores ingresos medios por habitante). Sen embargo, no último sexenio houbo unha notable suba da desigualdade.

Quinta. O peso relativo das remuneracións salariais no PIB, descendeu por terceiro ano consecutivo ata situarse no 44,5%, sendo no conxunto do estado do 45,5% e a media da UE do 49,3%.

Sexta. De acordo cos datos do Directorio Central de Empresas do INE, o número de empresas nas catro provincias galegas decreceu por sexto ano consecutivo, se ben o fai en menor medida que no conxunto estatal. As empresas galegas diminúen ao inicio de 2014 en 1.253 (un 0,65% menos con respecto ao ano anterior) e representan o 6,13 % do total estatal, a mesma porcentaxe do ano anterior, das que arredor da metade non teñen persoas asalariadas.

Sétima. Galicia rexistrou unha lixeira diminución do emprego no ano 2014, mentres que subiu un 2,5% na media estatal. A taxa de ocupación (57,4%) é semellante en Galicia e no total español (57,6%), mais están moi por baixo da taxa na Eurozona (63,5%).

Oitava. En materia de economía social, aínda que sube lixeiramente o número de cooperativas inscritas na seguridade social no ano 2014, baixa en 92 o número de persoas traballadoras das mesmas. Baixa tamen o número de sociedades laborais inscritas ao constituírsese 42 sociedades no ano 2014 e causar baixa 64.

Novena. Por vez primeira desde 2010, a poboación desempregada baixou en 2014 un 6,1% en Galicia (17.100 persoas) e un 8,1% no conxunto do Estado.

A taxa de desemprego de Galicia baixou un punto en 2014 e a española dous puntos. Segue sendo menor en Galicia (21%) que na media estatal (23,8%), mais reduciuse o diferencial un punto respecto do ano anterior.

Décima. Os datos do paro rexistrado reflicten un descenso dun 7,6%. No conxunto do estado, a redución foi só do 5,7%.

A taxa de paro rexistrado acadou o 19,93% en 2014, presentando un peor comportamento no caso das mulleres, no que se chegou ao 21,75%, fronte ao 18,29% do colectivo masculino. Por idades, é o grupo de menores de 25 anos o que reflicte peor resultado cunha taxa de paro do 20,89%.

Por sectores de actividade é no sector servizos onde máis demandantes de emprego se concentran, pois supera á suma de agricultura e pesca, industria, construción e sen emprego anterior.

Décimo primeira. Galicia foi unha das tres comunidades autónomas (xunto con Asturias e Castela León), nas que baixou a poboación nos últimos catro anos. O devalar demográfico de Galicia vaise facendo mais intenso cada ano, e en 2014 multiplica por sete a diminución porcentual do ano 2011. Diminuíu tamén por terceiro ano consecutivo a poboación estranxeira inscrita no padrón municipal en Galicia que pasou de 112.183 persoas inscritas no ano 2011 a 98.245 persoas inscritas no ano 2014.

Decimo segunda. Na contratación mantense unha maior representación dos homes (53%) fronte ás mulleres (47%). Apreciase tamén un maior uso dos contratos temporais, dos contratos a tempo parcial (en 2014, por vez primeira, o eventual por circunstancias da produción a tempo parcial superou ao de xornada completa) e un menor concerto de contratos indefinidos.

Hai que destacar que seguen a existir modalidades contractuais eminentemente femininas, como a de interinidade (71%) e a de prácticas que volve superar aos contratos concertados con homes. O sector servizos e ocupacións como empregada administrativa e traballadoras de servizos de restauración, persoais e de comercio manteñen a maioría feminina.

Décimo terceira. Polas características do traballo das mulleres (máis traballo a tempo parcial, subrepresentación en postos altos, menor antigüidade media, maior temporalidade, categorías menos retribuídas altamente feminizadas, etc.) as mulleres galegas percibiron un salario medio anual inferior nun 22,6% ao dos homes. O 36% das mulleres galegas tiveron ingresos anuais iguais ou inferiores ao salario mínimo interprofesional.

O importe medio das prestacións por desemprego percibidas polas mulleres galegas foi o 80% do das prestacións recibidas polos homes. De igual xeito, as pensionistas galegas só percibiron como media o 74% do importe das pensións do colectivo masculino.

Décimo cuarta. As excedencias para o coidado de familiares foron solicitadas por mulleres nun 82% dos casos. Porcentaxes similares danse nas excedencias por coidado de fillos e fillas (94% de mulleres). Do total de persoas que realizan un traballo a tempo parcial por coidado de nenos e nenas, persoas enfermas ou incapacitadas, o 96% son mulleres.

Decimo Quinta. No ano 2014 produciuse un incremento das contratacións, acadando 786.408 contratos.

Do total de contratos rexistrados, un 92,2% o foron baixo unha modalidade de duración temporal, e só o 7,8% foron de xeito indefinido.

A modalidade contractual máis utilizada segue a ser o contrato eventual por circunstancias da produción (43% dos contratos iniciais). En segundo lugar atopase o contrato de obra ou servizo determinado (36% dos contratos iniciais).

En relación á xornada, o máis significativo foi o incremento dos contratos a tempo parcial, que acada o 36,6% no ano 2014.

A taxa de temporalidade no sector privado chegou ao 25,8% no colectivo masculino e o 25,4% no feminino. No sector público situouse no 13,3% e 23,5% para homes e mulleres, respectivamente. A rotación anual dos asalariados galegos foi de 4,16 contratos eventuais por cada traballador, mentres que nas asalariadas galegas acadou os 3,50 contratos.

Décimo sexta. Con datos da Seguridade Social, no ano 2014 incrementase globalmente a cifra de empresas inscritas, e pódese observar que é superior o número de autónomos sen persoal asalariado, que

é o grupo que máis medra neste ano. Destaca a ocupación elevada de persoas traballadoras en empresas cuxa titularidade corresponde a persoas xurídicas.

Se ben non se incrementa o número de empresas de traballo temporal, en todas as provincias galegas aumenta o número de contratos de posta a disposición efectuados por estas.

Décimo sétima. Por vez primeira desde 2009, no cómputo anual de 2014 (media anual), troca a tendencia á diminución anual do número de persoas afiliadas á Seguridade Social, tanto en Galicia como no conxunto do Estado. Na Comunidade Autónoma galega o número de persoas afiliadas increméntase en media anual no ano 2014 en 4.400 cotizantes. As 921.800 persoas afiliadas en alta, en media anual, representan o 5,57% do total do Estado.

Decimo oitava- A relación entre persoas activas e pasivas no sistema da Seguridade Social mantén en 2014 a porcentaxe do ano anterior. Increméntase o número de prestacións, pero tamén en proporción similar as persoas afiliadas, representando en Galicia 1,24 cotizantes por pensionista, fronte ao 1,80 do conxunto do Estado (onde mantense tamén a mesma porcentaxe).

Décimo novena. Increméntanse en computo anual ao fin de 2014 as afiliacións á Seguridade Social no colectivo das mulleres 3.040, que pasan a representar en decembro do citado ano o 48,61% do total das persoas afiliadas en Galicia.

Vixésima. Da formación de demanda dirixida á poboación ocupada en Galicia participaron un total de 173.381 persoas, 99 máis co exercicio do ano anterior. Advírtese neste grupo un lixeiro incremento da porcentaxe de homes participantes, que segue a ser maior que o das mulleres: do total de participantes, 101.596 (58,6%) son varóns, mentres que 71.785 (41,4%) son mulleres. A maior porcentaxe de participantes concéntrase no grupo de idade de 36 a 45 anos, en ambos sexos.

Respecto aos contidos formativos con maior número de participantes, destaca que “Prevención de riscos laborais en xeral” concentra un ano mais o maior número, 40.122 (23,10%), mentres que as dúas seguintes accións de maior número de persoas formadas son a “Xestión de Recursos Humanos” (7,40%) e “Seguridade Alimentaria” (6,80%). A continuación sitúanse as de “Idiomas” e “Informática nivel usuario” como cuarta e quinta opción mais seguidas.

Vixésimo primeira. Logo da tendencia descendente na sinistralidade laboral nos últimos anos, no 2014 en Galicia, o mesmo que en case toda España, incrementouse o total de accidentes en xornada de traballo, cun aumento do 3,79%, e un incremento nos accidentes mortais superior ao 25%. Na clasificación por actividades económicas dos accidentes, o comercio e a construción, nas súas diversas modalidades, son

con grande diferenza as actividades que, en xeral, máis sinistralidade rexistran, nas que resalta a cifra dos accidentes mortais na pesca.

Vixésimo segunda. No que se refire ao índice de incidencia, Galicia está por baixo do índice estatal no total de accidentes, tendo nove comunidades, e as cidades autónomas de Ceuta e Melilla, un maior índice de incidencia. Se nos fixamos no índice de incidencia de accidentes mortais, Galicia ocupa o segundo lugar das Comunidades, cun índice que está máis de catro puntos por riba da media estatal. Na evolución destes índices en Galicia, observase un incremento en relación cos anos anteriores.

Vixésimo terceira. O número de convenios colectivos que existen en Galicia a 31 de decembro de 2014, xa sexan vixentes ou prorrogados tacitamente, é de 896, dos cales 122 son de sector e 774 de empresa. Asináronse por primeira vez este ano 35 novos convenios (todos de empresa), dezaseis na Coruña, cinco en Lugo, un en Ourense, once en Pontevedra e dous de ámbito autonómico.

Vixésimo cuarta. O incremento salarial pactado nos convenios colectivos asinados e revisados en 2014 foi do 0,52%, o incremento mais baixo desde que hai rexistros no Consello Galego de Relacións Laborais, aínda que esta media é superior ao IPC galego e ao estatal deste ano que foron do -1,0%.

O 11,81% dos convenios asinados, e o 40% dos revisados recollen cláusulas de revisión salarial. O 72,22% dos convenios asinados este ano recollen pactos de ultraactividade. Nos convenios de sector a porcentaxe de convenios con pacto de ultraactividade é do 80% e nos de empresa do 71,32%.

En materia de xornada, a media pactada no ano 2014 foi de 1766,64 horas, sendo máis reducida nos convenios de empresa (1730,69 horas) fronte aos de sector (1775,86 horas). Son 99 convenios colectivos (o 68,75% dos asinados este ano) os que indican unha xornada inferior á máxima legal (9 de sector e 90 de empresa).

Vixésimo quinta. Rexistráronse en 2014 en Galicia 194 inaplicacións de convenio (180 en 2013 e 61 en 2012) que afectan a 2.771 persoas traballadoras, das que 1.290 son homes e 1.481 mulleres.

Respecto das condicións de traballo que se inaplican, no 95,88% refírense á contía salarial, sendo dentro destas a redución do salario a que máis se produce (72,68%).

No 78,87% das inaplicacións rexistradas, ao non existir representación legal das persoas traballadoras, a composición da comisión negociadora correspóndese co establecido no artigo 41 do Estatuto dos traballadores (comisión dun máximo de tres membros integrada por persoas traballadoras da propia empresa e elixida por estas democraticamente). O 87,11% das empresas que inaplicaron convenios colectivos en 2014 teñen menos de 31 persoas traballadoras.

Vixésimo sexta. Con datos do Ministerio de Emprego e Seguridade Social, a conflitividade laboral diminuíu sensiblemente neste ano, dato que se aprecia no descenso do número de folgas, participantes e xornadas non traballadas.

Vixésimo sétima. En expedientes de regulación de emprego, diminúen neste ano tanto o número de expedientes como o de persoas traballadoras afectadas, feito que se produce en todas as Comunidades Autónomas, tanto en despedimentos colectivos, como en suspensión de contratos e redución de xornada, o que supón en Galicia unha redución dun 43% de persoas afectadas.

Vixésimo oitava- O número de persoas perceptoras en Galicia da prestación económica de desemprego sitúase en media anual do 2014 en 134.783, cunha diminución do 13,31% con respecto ao ano anterior e supón o 5,30% do total estatal. Máis da metade das persoas perceptoras da Comunidade Autónoma (55,7%) sono dunha prestación asistencial (subsídio ou renda activa de inserción).

Vixésimo novena: As 938.543 persoas beneficiarias do conxunto de prestacións sociais en Galicia supoñen o 34,15% do total da poboación, porcentaxe que é 7,74 puntos máis elevada que o correspondente ao total do Estado. O importe mensual destas prestacións, preto de 688,2 millóns de euros en xaneiro de 2015, representan en Galicia, unha contía de 250,37 euros por persoa beneficiaria.

Trixésima. Se analizamos os resultados dos procesos electorais en Galicia durante o período de catro anos e tendo en conta os representantes con mandato en vigor a 31 de decembro de 2014 segundo a data de rexistro das actas, pódese ver que a central sindical UGT-Galicia, cun 29,99% do total, é a que obtivo maior número de representantes (5.086), seguida do SN de CC.OO. de Galicia e CIG con 28,01% e 26,81%, respectivamente (4.750 y 4.547 representantes), o resto dos sindicatos e grupos de traballadores acadan un total de 2.574 representantes (15,18%).